

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

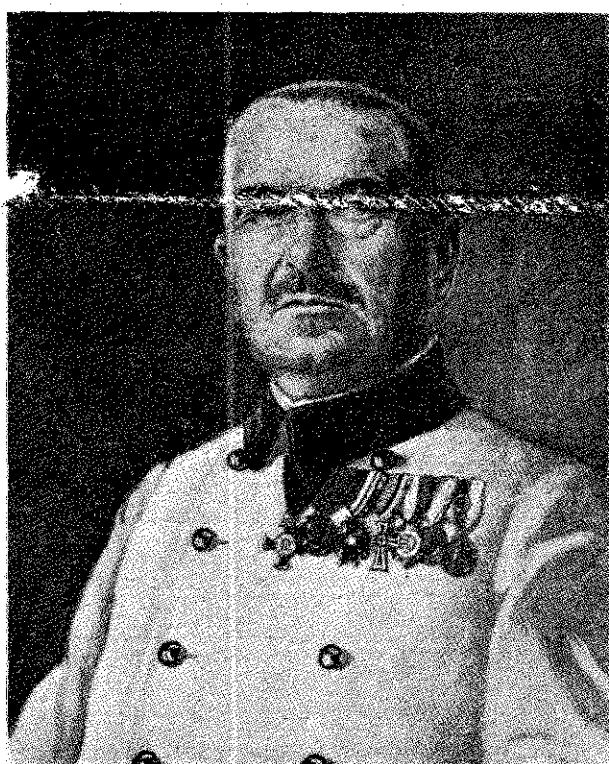
Breuer Szilárd.

Félszázados tevékeny tényleges tűzoltói szolgálat után Budapest székesfőváros tűzoltófőparancsnoka, *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos nyugalomba vonult.

és kiváló szolgálata — arany betűkkel van megörökítve a testület történetében. Mint kezdő hivatásos tűzoltótiszt pedig nehéz időkben (1885.) kezdte el pályafutását.

1885.

1930.

E hosszú szolgálati idő alatt teljesített eredményes munkálkodását, melyet a távozó öreg tűzoltó Isten dicsőségére és az emberi lakosság oltalmára — a főváros tűz elleni védelme terén — kifejtett, talán csak az a néhány még élő kortársa tudja igazán méltányolni és becsülni, akik őt mint lelkes fürge ifjút, majd a tapasztalatokban megedzett férfit és végül élte alkonyán álló rendíthetetlen tűzoltóvezért, a mindent elpusztító elemmel, a tűzzel — a küzdelem porondján — látta viaskodni.

Breuer Szilárdnak a múlt század nyolevanas éve első felében, a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület működő tűzoltójának és tisztjének értékes

Budapest főváros tűzoltófőparancsnoka, *Kempelen Béla* előzőleg egy szerencsétlenség folytán életét vesztette. Az új főparancsnok megválasztásáig a főváros tanácsa ismét *Follmann Alajos* törvényszéki bírót bízta meg a tűzoltóság vezetésével. A két főből álló fővárosi hiv. tűzoltótisztikar egyik tagja *Krause Waldemár* tűzfelügyelő elmebaja miatt végleg szolgálatképtelenné vált; a másik tagja *Scserbovszky Szaniszló* segédtsízt pedig ezen időben szintén hosszabb ideig beteg volt.

Ily viszonyok közt az új segédtsízt ideig-óráig egyedül állott az akkor még 100 főn alul levő fővárosi hivatásos tűzoltóság élén. Pedig a fejlődő

Budapest főváros beépített területének méretei ekkor is már nagyok voltak. Az ekkor még ismeretlen megelőző tűzrendészeti intézkedések hiánya természetesen a tüzesetek tömegét termelték.

A fővárosi tűzoltóság kezdetleges felszerelése és tűzjelző-berendezése, a vízvezetéki hálózatnak csak a belterületen való fektetése, mind okául szolgált annak a körülménynek, hogy a keletkezett csekély méretű tüzesetek is rendszerint óriási tűzvészé fajultak. A tűzoltói közelharcnak ezen legnehezebb időszakában kezdte el tehát és folytatta törhetetlenül nehéz pályáját, az utolsó 9 év alatt már zenitjére emelkedett fővárosi tűzoltóság egykor lelkes tisztje, majd európai hírű ősz vezére, aki gazdag tűzoltói tapasztalatainak kincseit nem hagyta a parlagon elhanyagolni, hanem a bölcsességtől duzzadó szaktudását mindenkor megosztotta az ország torkvó és egymást követő tűzoltónemzedékeivel.

Már mint fiatal segédtsízt, mihamar feltűnést keltett a tüzek tervszerű oltási műveletének rendszerbe foglalása által. A magyar tűzoltók között ő volt az első, aki a vízkár-okozás ellen küzdött és a tűzoltók által okozott oknélküli rombolást megszüntetni igyekezett.

Ilymódon rövid idő alatt a tűzoltói taktika mesterévé emelkedett. A vezénylő rendelkezésére álló erők-, szereknek és vízkészletnek célszerű és legeredményesebb kihasználását honosította meg és a célszerű tűzoltói beavatkozás fejlesztése által kiemelni igyekezett az intézményt az ötletszerű tűzoltás kereteiből.

A nagyszabású és komplikált természetű tüzesetek helyzete áttekintésének mestere volt, aki a terepszemlét percek alatt végezve, a tűz elhatárolásának a kulcsát mihamar megtalálta; emellett lelkes hirdetője volt az alapos és gondos tűzoltásnak. Az első sikeres támadási terv végrehajtása után, a vezénylő részéről a tűz további viselkedésének gondos megfigyelését kívánta meg, nehogy az a gyakran előfordult helyzet álljon elő, miszerint a látszólag elhatárolt tűz a csővezetők háta mögött ismét erőre kapva, nem egyszer válságos menekülésre készítette azokat és nem győzte eléggé hangsúlyozni, hogy a takarítási munkák felületes elvégzése a tüzeset színhelyéről bevonult tűzoltók megbízhatatlanságáról tanuskodik, amidőn az elhagyott tűztér ismét lángbaborulva, új tűzoltói beavatkozást igényel. Ezen és ennek megfelelő tapasztalati bölcseségek nagy tömegét foglalta rendszerbe, amidőn a „Tűzoltás szabályainak” több kiadásban megjelent könyvét megírta és azt a magyar tanulmánygyűjtő tűzoltónemzedékek rendelkezésére bocsátotta. Majd az országos tűzoltótanfolyamok előadásain évtizedeken át hirdette a tűzoltói taktika tudományát, amiért is mondhatni, hogy nagy Magyarország tűzoltóságainak mult és jelen tisztigárdája — *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos — mind mesterének vallja.

A hazai szakszerű megelőző tűzrendészet meghonosítását is ő indította meg néh. *Markusovszky Béla* tisztársával és országos-, majd világhírűvé fejlesztette, mert e kérdés is ez ideig teljes sötétségben, laikus jogászok kezelése alatt állott.

A tűzoltó szaksajtó és szakirodalom fejlesztésében és művelésében is hosszú évtizedeken át vezetőszerepet töltött be és mint szakíró külföldön is nagy elismerésnek örvendett.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szolgálatában pedig mint titkár és főtitkár, majd mint alelnök hosszú évek alatt oly nagyarányú, országos érdekű és produktív munkálkodást fejtett ki, melynek értékét felbecsülni sem lehet.

Az 1904. évben Budapesten tartott III-ik nemzetközi tűzoltó-kongresszusnak egyik főrendezője volt. Ennek sikeres szervezése elismerésüül az orosz

cár a III-ad oszt. Szent Szaniszló-renddel tüntette ki. Azonkívül számos külföldi tűzoltószövetség tiszteletbeli tagjává választotta.

Negyedszázados fővárosi hivatásos tűzoltótiszt szolgálatának betöltése alkalmával (1910.) pedig a legfelső kegy, a koronás aranyéremkeresztel tüntette ki.

Országos érdekű és megtisztelő körülménynek bizonyult továbbá a m. kir. belügyminiszternek azon rendelkezése, hogy *Breuer Szilárd* főparancsnokot az 1928. évben a magyar országos tűzoltótisztképző-tanfolyam parancsnokává kinevezte. Ezen megbízatásából kifolyólag ez ideig két ily tanfolyam vezetőjeként fáradozott, mely működésének értékes eredményét, a sikeresen végzett hallgatók magasabb tűzoltótiszt szakképzettsége igazolja.

Egyébként a tűzoltói bátorságnak, mely személyében megfelelő higgadsággal párosult, minden nehéz esetben mintaképe volt. Akiknek őt a legváltóságosabb tüzeseteknél látni alkalmuk volt, tanuskodhatnak csak arról, hogy *Breuer Szilárd* vitéz tűzoltóival mindig oly helyen foglalt állást, ahol ha veszélyes kockázat árán is, a tűz tovaterjedése feltartóztatható volt. És mintha a tűzoltók védőangyalának oltalma alatt állott volna, hosszú szolgálati ideje alatt mindvégig sérthetetlennek mutatkozott. Már mint fiatal önkéntes tűzoltótiszt 1883. évben a budapesti *Renz* cirkusz égése alkalmával, az óriási faalkotmány kupolájának összeomlása percében, utolsóknak menekült ki onnan. Az 1894. évben az újpesti *Wolfner* börgyár égése alkalmával, a jobb oldala mellett álló *Ambrus* rendőrkapitányt és a mögötte álló tisztviselőjét egy leomlott tűzfal távolabb repülő téglái csapták agyon, a baloldalánál álló tűzoltókürtös sisakját pedig egy féltégladarab zúzta be anélkül, hogy *Breuer Szilárdot* a legesekélyebb sérülés érte volna. Ezen kívül se szeri, se száma azoknak az eseteknek, ahol komoly életveszélyben forgott és csak az utolsó percben volt képes megmenekülni a végpusztulás elől.

Igy múlt el hosszú változatos lefolyás mellett 37 esztendei értékes tűzoltói szolgálata, amidőn végre *Breuer Szilárd* a budapesti hivatásos tűzoltóság főparancsnokává választott. És ekkor derült ki voltaképpen, hogy vezető pozíciójában milyen nagyarányú teljesítőképesség lakozott benne.

A fővárosi tűzoltósága tudvalevőleg hosszú évtizedeken át mostoha gyermeke volt felettes hatóságának, mely csaknem szükséges rossznak tekintette ezen intézményt, mert a főváros ezen szerve — az akkori felfogás szerint — csak költségeket emésztett, de közvetlen hasznot nem hozott. Kálváriajárásnak megfelelő nehézségek árán sikerült az előző főparancsnokoknak a tűzoltóság felszerelése, fejlesztése és a csapat létszámának szaporítása tekintetében jelentéktelen eredményt elérni.

A tűzoltófőparancsnoki tekintély is gyenge lábon állott azelőtt. Az elődök emberfeletti fáradozása a tűzoltó-intézmény elismerésének emelése terén csak csigalépésekkel haladt előre. És kilenc év óta, amint *Breuer Szilárd* állott a fővárosi tűzoltóság élére, mintha e tisztség elnyerésével egyidejűleg bővös talizmánt lelt volna, mert egy csapásra az ő biztatására azóta a székesfőváros közönsége hajlandónak mutatkozott gazdaságának akár minden kincsét a tűzoltóság fejlesztésére fordítani.

A székesfőváros költségvetésének tárgyalásai alkalmával pedig évről-évre némesak a főparancsnok által javasolt laktanyaépítési, szerbeszerzési és tűzoltó létszámemelési kiadásokat szavazták meg, hanem a pénzügyi bizottság és a törvényhatósági közgyűlés tagjai közt — pártkülönbség nélkül — azon versengés volt észlelhető, hogy mivel lehetne még ellátni a tűzoltóságot.

A lófogatú szerekre az autószerkezetre való általános áttérés mérföldes lépésekkel és boszorkányos gyorsasággal haladt előre és folyik még most is.

Breuer Szilárd, mint főparancsnok, a székesfővárosi tűzoltóság magas színvonalának elismerése szempontjából, különösen annak mintaszerű fejeleme, berendezése és teljesítőképessége tekintetében, ideszámítva még a megelőző tűzrendészet lelkiismeretes és szakszerű kezelését is — nemcsak Magyarországon, hanem a külföld előtt is, sőt még a tengerentúli kultúrállamokban is, oly hírnevet szerzett a magyar tűzoltó-intézménynek — mely párját ritkítja.

Tisztikara látókörének és tapasztalatainak fejlesztése érdekében, költségvetésileg évről-évre kieszközlte, hogy azok felváltva, többnyire párosával, a főváros költségén külföldi tanulmányutakra — a polgármester útján — kiküldettek.

A tűzoltólegénység javadalmozását pedig oly fokra sikerült emeltetnie, hogy az a székesfővárosi altisztikar legjobban dotált testületévé nőtte ki magát.

Az eddig felsorolt adatokból kiviláglik, miszerint a tűzoltófőparancsnok tekintélyének és általános népszerűségének Budapesten eddig nem ismert fokát érte el.

Ennek megnyilvánulásaként *Breuer Szilárd* főparancsnokságának időszaka alatt 1922. évben főparancsnoki installációja és 1925. évben 40 éves hiv. tűzoltói jubileuma alkalmával nemcsak a főváros és a hazai tűzoltóságok, hanem a legfelsőbb hatóságok és a tűzoltóság érdekkörébe tartozó testületek részéről oly nagyszabású ünneplésben részesült, amire a magyar tűzoltótársadalom életében még példa nem volt.

Tűzoltófőparancsnoki tekintélyének fényét azután az 1928. év elején, a legfelsőbb helyről leérkezett magas kitüntetése, a m. kir. kormányfőtanácsosi cím adományozása koronázta meg.

Pedig mind e magas elismerést és ünneplést *Breuer Szilárd* sohasem kereste, sőt mondhatni, minden ováció elől kitérni igyekezett, mivel szerénysége minden időben közismert volt.

Minden sikerének kulcsa, mellyel a vele érintkezőket lebilincselte, éppen ezen erényének kisugárzó melegéből pattant elő; mert magas tűzoltói szaktudásával párosult vonzó egyéniségének varázsa által mindenki tisztelőjévé vált, aki vele csak egyszer is találkozott.

Az igazi gyakorlati szaktudás, a tüzesetknél szerezhető gazdag tapasztalatok nélkül el sem képzelhető. Az elméleti ismeretek túlnyomó része is a tüzek oltása közben végzett megfigyelésekből származik. *Breuer Szilárd* főparancsnok is a tüzvész helyén gyűjtött és alkalmazott tapasztalatai nyomán emelkedett a szakismeretek mesterévé és hogy e téren a kínálkozó alkalmat bőven kihasználta — az ezrekre menő kisebb tüzesetek mellett — szolgájon példaadás gyanánt nagy tüzesetei nagy számának időrendbeli felsorolása, melyek oltásában ténylegesen közreműködött:

1881. év márc. 17. Linzer testvérek szeszgyártelepe, V., Ujpesti-út. Kazaltűz. 1882. nov. 16. Zaratzky-féle telep. Ujpesti-út, szarítókammera. 1883. okt. 30. Renz cirkusz, V., Alkotmány-utca, cirkusz tűz. 1884. jan. 21. Rupp József és Reichel-ház, VIII., Lujza-utca, tetőtűz; aug. 3. Katonai élelmezési raktár, II., Pálffy-tér. Szénaraktár; okt. 30. Zellerin Mátyas bádgosárú és vízvezeték felszerelési gyár, VII., Nagydíófa-utca, gyárégés. 1885. febr. 18. Jókuthy Elek-féle ház, X., Kápolna-utca, istálló- és tetőtűz; júl. 31. Molnárók és sütők malma, IX., Soroksári-út, koptatótűz, aug. 10. Katonai szénaraktár, VI., Lőpor-tár-dűlő, istálló- és tetőtűz; okt. 7. Katonai társzeker-aktár, Rákos, tetőtűz. 1886. febr. 28. IV., Pesti Vigadó, Vigadó-tér, tetőtűz; apr. 25. Pucher-féle ház, VI., Andrássy-út, tetőtűz; apr. 25. Osztr. m. államvasút pályá-

udvara, VI., Podmaniczky-utca, raktártűz; okt. 24. Vuk M.-féle fűrészyár, V., Visegrádi-u., gyárégés. 1887. máj. 16. Berg-féle petróleumgyár, IX., Külső soroksári-út, tetőtűz. 1888. júl. 2. Pesti Hengermalom, V., Klotild-utca, malomtűz. 1889. dec. 20. Német Színház, V., Gyapju-utca, színháztűz. 1890. febr. 8. Katonai raktár, II., Királyhegy-utca, szénaraktártűz; aug. 2. Schmidt és Császár-malom, VIII., Szeszgyár-utca, malomtűz; okt. 10. Neuschloss-féle fatelep, Külső váci-út, épületűz. 1891. máj. 12. Katonai raktár, II., Királyhegy-utca, raktártűz; júl. 28. Ferenc József-laktanya, Kerepesi-út, szénaraktártűz; okt. 10. Gregersen fatelep, IX., Csont-utca, fateleptűz. 1892. apr. 12. Spitzer Gerson kékfestőgyár, III., Lajos-utca, tetőtűz; máj. 1. Nicholson-gyár, V., Váci-út, gyárépületűz; jún. 26. Spódium-gyár, IX., Soroksári-út, gyárégés; okt. 22. Concordia gőzmalom, IX., Soroksári-út, malomtűz. 1893. szept. 16. Jégművek, IX., Soroksári-út, épületűz; szept. 30. Tattersal, VIII., Külső kerepesi-út, istálló-épületsor tűz. 1894. apr. 9. Neuschloss-féle fatelep, V., Felsőrakpart, tetőtűz; júl. 27. Wolfner Gyula és tsa börgyár, Ujpest, Váci-út, gyárégés. 1895. máj. 18. Spódiumgyár, IX., Soroksári-út, benzinrobbanás és gyárégés. 1896. jan. 21. Schlick-gyár, VI., Külső váci-út, tetőtűz; júl. 22. Pipagyár, III., Bécsi-út, gyárégés; júl. 30. Központi vásárcsarnok, IX., Vámház-körút, tetőtűz; okt. 2. Magyar Petróleumipar rt., IX., Kén-utca, tetőtűz. 1897. máj. 21. Fodor Béla lakatosgyár, V., Dagály-utca, gyárégés; júl. 10. Luczenbacher-telep, V., Felsőrakpart, gépnázépületűz; aug. 11. Fővárosi gazdasági raktár, VIII., Dologház-utca, raktártűz. 1898. júl. 26. Osztr. jutafonógyár, VI., Külső váci-út, raktártűz; szept. 13. Nyugati p. u. raktárak, VI., Aréna-út, petróleumraktártűz; szept. 25. Haás Lipót-féle ház, V., Felső rakpart, istálló- és tetőtűz. 1899. apr. 30. Flóra gyertyagyár, IX., Soroksári-út, gyárégés; júl. 18. Nyugati p. u. VI., Podmaniczky-utca, raktártűz. 1900. apr. 3. Podvinecz és Heisler gépgyár, VI., Botond-utca, gyárégés. 1901. nov. 29. Első magy. gazdasági gépgyár, VI., Váci-út, gyárégés. 1902. jan. 24. Concordia gőzmalom, IX., Soroksári-út, malomtűz; jún. 7. Heidelberg vegyigyár, IX., Soroksári-út, gyárégés. 1903. febr. 4. New York palota, VII., Erzsébet-körút, tetőtűz; aug. 24. Párisi nagyáruház, VII., Rákóczi-út 38., áruháztűz; aug. 25. Batory-féle ház, VII., Garai-utca, tetőtűz. 1904. aug. 6. Dohányraktár, IX., Kínizsy-utca, tetőtűz; nov. 16. Oetl-féle vasöntőgyár, VII., Bethlen-ter, gyárégés. 1905. jan. 23. Union keményítőgyár, IX., Szvetenay-utca, gyárégés; jún. 8. Acél-féle fatelep, V., Ujpesti rakpart, fateleptűz; júl. 30. Erzsébet gőzmalom, V., Kárpát-utca, lisztraktártűz. 1906. dec. 28. Olajipar rt., IX., Soroksári-út, gyárégés. 1907. jan. 3. Fürst Jakab kékfestőgyár, III., Lajos-utca, műhelytűz; aug. 29. I. M. Ált. festékgyár, V., Vizafogó, gyárteleptűz; okt. 2. Feiwel Lipót iskolapadgyár, IX., Ipar-utca, gyárteleptűz; nov. 24. Lipner és Taus fatelep, VII., Thököly-út, fateleptűz. 1908. aug. 22. Budapest ásványolajipar rt., IX., Soroksári-út, benzinrobbanás; szept. 22. Katonai élelmezési raktár, VI., Lehel-utca, raktártűz; nov. 16. M. A. V. angyalföldi p. u., VI., Balzsam-utca, raktártűz. 1909. júl. 28. Schlick-gépgyár, VI., Váci-út, gyárégés; aug. 21. Gschwindt szeszgyár, VIII., József-körút, gyárégés. 1910. aug. 8. Zucker Henrik üvegaktár, VI., Nagymező-utca, raktártűz; nov. 21. Löwy Dávid-féle ház, VI., Lehel-utca, tetőtűz; nov. 29. Magnezitipar rt., X., Gyömrői-út, gyárégés. 1911. júl. 9. Sár Mór papírgyár, V., Visegrádi-utca, raktártűz. 1912. márc. 18. Dr. Helvei Tivadar parafagyár, IX., Soroksári-út, gyárégés; júl. 30. Budapesti Ásványolajipar-gyár, IX., Soroksári-út, gyárégés; szept. 21. Zucker Henrik üvegaktár, X., Gyömrői-út, raktártűz; nov. 23. Budapesti malom, III., Zsigmond-u., istállótűz. 1913. febr. 13. Marx és Grossmann koporsógyár, V., Véső-utca, gyárégés; aug. 30. Csoknyai Bertalan-féle fatelep, X., Kerepesi-út, fateleptűz. 1914. jan. 13. Strausz Jenő fatelep, III., Óbudai rakpart, fateleptűz; jan. 28. Vegyészeti gyár, IX., Soroksári-út, gyárégés; szept. 19. Erzsébet gőzmalom, V., Kárpát-utca, malomtűz; nov. 14. Schmidt és Császár gőzmalom, VIII., Szeszgyár-utca, malomtűz. 1915. márc. 3. Abraham testv. rongytelepe, IX., Soroksári-út, gyárégés; máj. 14. Viktória gőzmalom, V., Ujpesti rakpart, malomtűz; júl. 6. Spódiumgyár, IX., Csont-utca, gyárégés. 1916. márc. 9. Fém- és lámpaárnygyár, X., Apaffy-utca, gyárégés; márc. 30. Hungária gőzmalom, IX., Soroksári-út, raktártűz; apr. 9. Lord és társa fatelep, V., Pozsonyi-út, fateleptűz; jún. 10. Lord és társa fatelep, V., Váci-út, fateleptűz; aug. 12. Budapesti jégművek, IX., Beöthy-utca, tetőtűz; okt. 8. Király gőzmalom, IX., Soroksári-út, raktártűz; okt. 14. Fagyapot és faárgyár, VI., Béke-utca, gyárégés; okt. 15. Feiwel Lipót fatelep, X., Kolozsvári-út, fateleptűz; okt. 21. Bücher és Melicher gazd. gépgyár, V., Árbéc-utca, tetőtűz. 1917. márc. 25. Viktória gőzmalom, V., Kárpát-utca, koptatótűz; júl. 15. Vas- és acélhengerműgyár, VI., Szt. László-út, gyárégés; okt. 20. Fritsch és Doktor asztalosgyár, VI., Szabolcs-utca, gyárégés. 1918. apr. 11. Fővárosi elektromos művek, V., Tutaj-utca, tetőtűz; máj.

16. Pohl S. fia ládagyár, VI., Országbíró-utca, gyárégés; nov. 27. papírraktár, VI., Váci-út, raktártűz. 1919. máj. 24. M. Á. V. gépgyár, X., Kőbányai-út, tetőtűz. 1920. máj. 8. Schlick Nicholson gépgyár, VI., Váci-út, tetőtűz; okt. 29. VII., Telep-utca, gyárégés; nov. 1. Zita kórház, IX., Gyáli-út, konyhabaraktűz; nov. 3. Párkány-utca, faterleptűz; nov. 21. Hungária kénsvagyár, IX., Kén-utca, gyárégés; nov. 25. Augusztá-telep, X., Pongrác-út, baraktűz; dec. 29. V., Vizafogó, faterleptűz. 1921. jan. 9. Nemzeti Orfeum, VII., Erzsébet-körút, színpadtűz; jan. 27. Gumi-gyár, X., Kerepesi-út, laboratóriumtűz; márc. 24. Viktória gőzmalom, V., Kárpát-utca, raktártűz; márc. 29. X., Mázsa-utca, üvegraktártűz; márc. 31. Gizella gőzmalom, IX., Soroksári-út, gabonarakrtártűz; júl. 8. Ganz-Danubius vágógyár, X., Kőbányai-út, gyárégés; júl. 23. II., Heltai Ferenc-utca, tetőtűz; szept. 13. Hungária kénsvagyár, IX., Kén-utca, tetőtűz; okt. 18. Lujza gőzmalom, III., Evező-utca, malomtűz. 1922. máj. 24. Ganz-Danubius vágógyár, X., Kőbányai-út, festékraktár és alvázmuhelytűz; máj. 26. Jata- és kenderfonógyár, VI., Váci-út, tetőtűz; aug. 2. Silos-telep, V., Pozsonyi-út, barakraktártűz; aug. 19. M. Á. V. északi főmuhely, X., Kőbányai-út, javítómuhelytűz. 1923. ápr. 29. Bohn-féle téglagyár, III., Bécsi-út, száritóépülettűz; máj. 12. IV. emeletes bérház, VIII., Rákóczi-tér, tetőtűz; máj. 24. Hungária kénsvagyár, IX., Kén-utca, Kénsv- és műtrágyarakrtártűz; szept. 3. III. emeletes bérház, VIII., Lujza-utca, tetőtűz; okt. 13. Concordia gőzmalom, IX., Soroksári-út, malomtűz. 1924. jan. 18. Klotild-palota, IV., Váci-utca, tetőtűz; febr. 13. Hazai kőolajipartelep, X., Gyömrői-út, raktártűz. 1925. márc. 11. IV. emeletes bérpalota, VI., Teréz-körút, tetőtűz; ápr. 8. Neumann-féle faterleptűz, VII., Egressy-út, faterleptűz; máj. 8. Téglagyár, III., Bécsi-út, gyárégés; szept. 5. IX., Szvetenay-utca, raktártűz; szept. 23. Vegyipari gyár, IX., Soroksári-út, gyárégés. 1926. jan. 28. Royal Orfeum, VII., Erzsébet-körút, színpadtűz; febr. 8. Gyógyáruraktár, VII., Dembinszky-utca, raktártűz; márc. 9. VII., Bethlen-utca, tetőtűz; júl. 14. Spódiumgyár, IX., Csont-utca, raktártűz; dec. 1. Panamet filmkölesző, IV., Kossuth Lajos-utca, filmraktártűz; dec. 4. Furnér- és ládagyár, IX., Csont-utca, gyárégés; dec. 8. Vegyészeti gyár, IX., Csont-utca, gyárégés. 1927. febr. 4. Aezél Károly faterleptűz, V., Ujpesti rakpart, gyári tűz; jún. 4. Hazai fatermelő faipari telep, VIII., Egressy-út, gyárégés; jún. 23. Amerikai fatermelő-telep, X., Kerepesi-út, faterleptűz; jún. 15. Láng gépgyár, V., Váci-út, mintarakrtártűz; szept. 14. Titán faművek, V., Dagaly-utca, faterleptűz; okt. 2. VI., Váci-út, tetőtűz; okt. 26. Ládagyár, Pozsonyi-út, gyárégés. 1928. jan. 7. Szent Gellért kórház, IX., Gyáli-út, barakkok égése; jan. 10. Asztalosárugyár, X., Kerepesi-út, gyárégés; jan. 5. A Magyar Általános Biztosító Társaság palotája, IV., Vigadó-tér, tetőtűz; júl. 16. M. Á. V. igazgatósági palota, VI., Andrássy-út, tetőtűz. 1929. nov. 6. Otemeletes bérpalota, VII., Károly király-út, tetőtűz. 1930. jan. 15. Uránia Színház, VIII., Rákóczi-út, színpadtűz; márc. 17. Négyemeletes bérpalota, VI., Teréz-körút, tetőtűz; márc. 25. Háromemeletes bérház, VI., Paulay Ede-utca, bolti raktár- és tetőtűz; júl. 5. Hungária kénsvagyár, IX., Kén-utca, gyárteleptűz.

A nagy tüzek e tömegének áttekintése után nyilvánvaló, hogy a nagyszámú szörnyű és változatos tűzvész vitéz küzdelmeinek átélése — talán sok is — egy embernek; erre egy félszázadon át megszokás nélkül csak a fáradhatatlan *Breuer Szilárd* volt képes. És e nagyarányú tevékenysége mellett, mint a tűzoltóintézmény minden gyermekének barátja, a nemes cselekedetek terén is kiválóan bizonyult.

A székesfőváros tűz elleni védelmének szolgálatában, ugyanis, az atyai gondoskodás melegevel segítette lábtraállni a világháború után már-már szétcsúszó budapesti önkéntes tűzoltótestületet. Hivatásos főparancsnokká történt megválasztása után nyomban a nagy Széchenyi Ödön gróf példáját követve, az önkéntes tűzoltóság működő parancsnoki tisztét is vállalta. És csakhamar a pénz elértéktelenedése folytán vagyonát veszített testület irányában a székesfőváros közönségét — annak oly gazdag támogatására bírta, hogy rövidesen autószerrel és az előző 60 évi multjában eddig ismeretlen bőséges felszereléssel látta el. Ily nemes cselekedettel emelte ismét hivatásának magaslatára azt a testületet, amelyből dicsőséges tűzoltói pályájára 45 év előtt elindult.

Végül a budapesti tűzoltótestületek szövetségének elnökévé választatván, irányításával a fővárosi gyárak tűz elleni védelmének fejlesztésén fáradozott; emellett a téli hónapokban a szövetség tagjai részére szakfolyóiratok rendezése által is emelte ezen intézmény tekintélyét.

1930. évi december hó 30-án *Breuer Szilárd* főparancsnok a legszerényebb keretek közt búcsúzott el a főváros érdekelt köreitől. A délután folyamán *Csármann Ferenc* tanácsnok, a székesfővárosi III-ik (középtérsi) ügyosztály tisztviselői karának élén, a közp. tűzoltóaktanya tanácstermében, a hiv. tűzoltótisztikar jelenlétében, érzékeny szavakkal búcsúzott el a nyugalomba vonuló mestertől.

Ugyanezen a napon Budapest székesfőváros polgármestere egy díszesen kiállított hivatalos levélben, a következő értékes szavakkal méltatta a távozó főparancsnok érdemeit.

Budapest Székesfőváros Polgármestere.

160.829/930—I. sz.

Méltóságos

Breuer Szilárd urnak

m. kir. kormányfőtanácsos,

Budapest székesfőváros tűzoltófőparancsnoka

Budapest.

Méltóságos Főparancsnok Úr!

Sajnálattal látom, hogy főparancsnok úr érdemeiben is gazdag hosszú közszolgálat után, távozik a székesfővárosnál viselt felelősségteljes állásából és nyugalomba vonul.

Ebből az alkalomból a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznem arról a nagyértékű munkásságról, amelyet Méltóságod kiváló szorgalommal, példás kötelességtudással és ritka hozzáértéssel a székesfőváros és annak közönsége iránt érzett szeretettől vezéreltetve, négy évtizedet meghaladó szolgálati ideje alatt a legnehezebb viszonyok között is eredményesen kifejtett.

Őszintén óhajtom, hogy Méltóságod a székesfőváros tűzoltósága iránt eddig kifejezésre juttatott szeretetét és érdeklődését a jövőre is tartsa meg a székesfőváros közönségének ezen intézménye részére és kérem a jó Istent, adjon Méltóságodnak sokáig tartó erőt és egészséget.

Fogadja Méltóságod igaz nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 1930. évi december hó 18-án.

Dr. Sipőcz Jenő s. k.,

polgármester.

A bátor férfias munkának dala volt ez a félszázad, melynek hangjára megfeszültek az izmok és megdobbantak a szívek, mely tüzet és munkakedvet gyújtott mindenütt, ahova elhatott.

És ez a dal még nem hangzott el. Gyujtó erejét még nem vesztette el. *Breuer Szilárd* a kezéből letette ugyan a vezéri pálcát, de munkájának még nem szakadt vége! Az új magyar tűzoltónemzedék, melyet ő nevelt fel, újra és újra fel fogja keresni mesterét, valahányszor lelkesedésre, bölcs tanácsra leszen szüksége. *Breuer Szilárd* utolsó lehelletéig dolgozni és segíteni fog!

Dr. Balogh Dezső.

A tömegveszély és a pánik.

Irta: Dr. Balogh Dezső.

Az emberiség e rettegett viselkedése, mely az életfenntartás ösztönének a létért való kétségbeesett küzdelmében nyilvánul, oly helyeken és alkalmakkor szokott kitörni, ahol sok ember egy tömegben tartózkodva, életveszélybe jut (vagy legalább is annak látszata kerülgeti) és tehetetlensége érzetének tudatában — a könnyű szerrel való menekülése elé — nehéz akadályok gördülnek.

Ily helyzetek tengeri hajó-katasztrófák, vasúti szerencsétlenségek, árvizek, földrengések, tűzhányók kitörése, az ellenség háborús támadása a lakosság ellen, tűzveszedelmeknek tömeges életmentést igénylő eseteinél áll elő.

A tűzoltóságokat természetesen első sorban, a tűzveszedelmekkel kapcsolatos ily helyzetek érdeklik, mivel ezen eseteknél felmerülő nehézségek megszüntetése azok hatáskörébe tartozik.

E kérdés fejtegetésének megértéséhez, némileg az emberi idegrendszer viselkedésének megismerése is szükséges. A lélektani jelenségek egyik alakja a félelem érzése, mely mindenkiel többé-kevésbé veleszületik.

Az állatvilágnak ép úgy sajátja ezen az önfenntartás ösztöne által kiváltott természetes idegműködés, mint az emberiségé. És az értelem legminimálisabb csírájával bíró élőlény is, létét veszélyeztető körülmény mutatkozása esetén, megfelelő izgalmi állapotba jut, amidőn az elől kitérni, vagy az ellen védekezni igyekszik.

Az élőlényeket fenyegető külső veszély felismerését az érzékszervek teszik lehetővé, mint a látás, a hallás, a szaglás és tapintás, mely idegműködések segítségével az idegközpont, magasabb rendű lényeknél az élő agyműködésben nyilvánuló öntudatszerez tudomást arról, hogy baj közelg és annak elhárítása céljából valamit cselekednie kell.

Visszatérve a félelem érzésének kérdéséhez, közismert azon körülmény, hogy az élőlények viselkedése annak mutatkozása esetén igen különböző.

A veszély tudomásul vétele és az azt követő ideghatás ugyanis más és más cselekvésre készíti a bajba jutott állatot vagy embert.

A legkevésbé kockázatos ilyenkor a félelem megnyilvánulásainak az az ösztönszerű cselekvése, amidőn a veszélybe jutott lény kitérni igyekszik a baj elől. „Szégyen a futás, de hasznos”, így szól a közismert mondás, mellyel a gyávákat szokták aposztrófálni. Pedig a veszély elől való menekülés csak a természet törvényének követése és nem egyéb, mint a létfenntartás irányában teljesített indirekt védekezés. A félelem érzése, mint az idegközpont működési izgalma, az egyes embereknél nem egyforma tünetek mellett lép fel. Az emberi fésű egyes szerveit ellátó érző és mozgató idegek egy része is átveszi és továbbítja az ilyenkor fellépő idegingert. Az elsápadás vagy annak ellenkezője, a reszketés, a gyorsabb szívverés, a hang elakadása, vagy hangos kiabálás, légzési nehézségek, a bélmozgások élénkítése stb., mint az ilyenkor fellépő idegzavar jelenségei, mind kísérhetik a megijedt embernek — máskor nyugodt viselkedését.

Az idegbetegek, gyenge idegzetűek és vérszegényeknél pedig e jelenségek fokozott mértékben mutatkoznak és az elmezavartak viselkedéséig fokozódhatnak.

A megrémülés érzetének kifejezésre jutását sok embernek valamely veszély által fenyegetett, zárt helyiségben rekedt tehetetlen helyzete idézi elő, amikor is a tömegfélelem váratlan kitörése eredményezi a pánikot, mely a francia nyelven kereszt-

tül, a „panique” szóból származott hozzánk és a köztudatban vakrémületet, fejetlenséget jelent. Pán a régi görögök képzeletében, a természetet megszemélyesítő isten volt. A sűrű erdők mélyén utazókat elfogó félelmet Pán istennek tulajdonították. A mythologia szerint ő ijesztgette a vándorokat. Közismerten sajnálatos ilyenkor az a katasztrófális jelenség, hogy az együttesen meglepettek sokasága — az önzés és a létért való küzdelem harcában — minden emberi érzésből kivetkezve, vadállati csorda módjára gázolja le egymást.

Amidőn tehát a komoly és a menthetetlen elpusztulás veszélye fenyeget, igen gyakran az egyébként legnyugodtabb természetű ember is az áttörhetetlennek mutatkozó akadályokon át, az előtte összetorlódott tömegen keresztül való menekülést kíséri meg és az elháríthatatlan akadályon is magát áttörni igyekezvén, gázol és gyilkol, mint egy közveszélyes örült.

A pániknak van egy másik megnyilvánulása is, amidőn valamely zsúfolt színházban, templomban stb. az életveszély elő sem állott, vagyis a jelenlevő tömeg megrémülésére komoly, fenyegető ok sincsen és mégis a keletkező vaklárma folytán számos súlyos sérüléssel és több halálos kimenetellel végződő szerencsétlenség áll elő. Sokszor előfordult már, hogy valaki rossz tréfából, vagy félreértésből, ily alkalmal tűzet kiáltott. A tömeghisztéria kiváltása folytán azonban, a nézők nagyrésze meg sem győződve a veszély fennforgásáról, a pusztá vaklámára egymást félrelökve és letaposva, menekülni igyekszik, amint az a múltakban a mármaroszigeti zsinagógában történt. E jelenség, melyet a magyar közmondás igen találóan jellemez, amidőn azt mondja, hogy ilyenkor „egy bolond százat csinál”, különösen az idegességre hajlamosabb hölgyközönségre vonatkozik inkább; mert a nő hisztériás rohamnak ily helyen és alkalmal kiváltott és fellépett egyetlen esete a jelenlevő többi ideges nőket képes magával ragadni, akiken e körjelenség fellépése elég gyakori.

A zsúfolt helyiségekben keletkező pánik kibombanása azonkívül a fenyegető veszély terjedésének gyorsaságától is függ, amennyiben ily eseteknél a menekülésre szolgáló idő rövidsége miatt még a higgadtanban gondolkozók is képtelenek szorult helyzetük viszonyait mérlegelni és józanul cselekedni.

Igy valamely kevés, vagy egyetlen kijáratral bíró helyiség gyűlékony berendezésének gyorsan terjedő lángbaborulása miatt (amint az az ökörítői néptáncteremben történt), mentési munkálatokat végezni alig lehet, mivel a katasztrófa bekövetkezése, vagyis az élők megsemmisülésének időtartama rövid percek kérdése. Hát még hogyha az egyetlen ajtó befelé nyíló, akkor még a kijárat közelében tartózkodók is odavesznek, mivel a pánik hatása alatt az ajtók megrohanó tömeg nyomása, azt maga előtt besukva, eltorlaszolja.

A legnehezebb helyzet áll elő, különösen zsúfolt zárt helyiségekben történő robbanások alkalmával, amidőn az explózióval járó lobbanás hősege néhány pillanat alatt nemcsak összeégeti a jelenlevőket, hanem a helyiség berendezését is lángba borítja.

Ilyenkor az első percben előállott súlyos sérülések következtében a pánik még fokozottabbá és a menekülés lehetősége is nehezebbé válik, mivel a sebesültek száma a tűz terjedésével fokozódik. A szabályellenesen berendezett mozgófénykép színházakban, illetve tűzbiztosan el nem szigetelt vetítőkamra nélküli zárt helyiségekben tartott alkalmi előadásokon előforduló filmbegyulladások esetén (Solti tűz-katasztrófa) fellépő pánik teremt ilyen helyzeteket, ahonnan a menekülés lehetősége igen esekély. A kül-

földön történt filmégés katasztrófák tömeges halottai és súlyos sebesültjei is így szerencsétlenül el.

A színházokban az előadás folyamán kitört tüzeseteknek más typusa az a jelenség, amidőn a nézőközönség leinté higgadtan viselkedik és nem azonnal menekül. Ezen eseteknek lélektani elbírálása úgy értelmezhető, hogy a mutatkozó veszély első perceiben a sürgős menekülés szükségessége még nem érezteti a hatását. A tűz a színpadon törvén ki (mint rendesen), a nézőközönség egy része megdermedve szemléli e tüneményt és csak némi nyugtalanság fellépése vesz azon erőt. Amidőn azonban vasfüggöny és záporokészülék hiányában, (mint az a madridi Novedades színház égése alkalmával történt) a tűz a nézőtérre is áttérjed, a fejlődő füst pedig a zárt nézőteret fokozatosan ellepve fojtó hatását kezdi kifejteni, akkor a pánik teljes rémségével tör ki és a színpaddal szemben levő kijáratokból nyíló belső folyosók és ruhatári helyiségek brutális megrohanásával teszi lehetetlenné a nézők egy jó részének a szabadba való jutását. Amikor aztán a folyton fejlődő füst, a kifelé törtető összetorlódt tömegének fulladási halálát okozta gyászba borúl az érdekelt hozzátartozók bánatos serege.

A távirtda pedig világszerte tudomására hozza a napisajtó útján az olvasó közönségnek, hogy ismét színháztűz katasztrófa történt, amely a gyászos eset feletti sopánkodások tengerét hozza hullámozásba. Ezután az emberek egy hétig még beszélgetnek a rémségek eseményeiről. Majd mintha semmi sem történt volna, a nagyközönség e szörnyűségek felett napirendre térve, ismét gond nélkül jár a többi, esetleg ép oly veszélyt magában rejtő színházba, mint amilyen a katasztrófálisan leégett volt. Legfeljebb a tűzoltóságok szakemberei elmélkednek tovább a tömeges szerencsétlenséggel végződött tüzeset körülményei felett, levonva az okulásra alkalmas tanulságok értékesíthető következményeit.

Különösen sajnálatosak azok a nézőtéri pánikesetek, amidőn a mutatványos épületben, színházban kellő számú excentrikusan elhelyezett kijáratról gondoskodva van, úgy hogy komolyabb tűzveszély esetén, még telt ház mellett is, a nézőközönség kivonulása akadálytalanul történhet és a torlódási katasztrófa mégis bekövetkezik.

A rendben való távozási művelet ugyanis ilyenkor csak nyugodtan viselkedő emberek részéről várható, akik tudják azt, hogy rendes viszonyok között a nézőtér néhány pere alatt, előretörtetés és tolongás nélkül kiürül és így a veszélyben levők, kellő türelemmel igyekeznek a szabadba jutni.

Telt házak mellett, rendes viszonyok közt a nézőközönség távozása alkalmával mutatkozó torlódás legfeljebb a ruhatáraknál fejlődik ki némileg, mivel azok gyéren alkalmazott kezelők, egyszerre képtelenek a türelmetlenül hazasiető közönséget kiszolgálni. Pánik esetén ez a helyzet természetesen lényegesen súlyosbodik; mert a nézőközönség távozása ilyenkor érthető okokból még sürgösebbé válik. Azonkívül, minthogy a ruhatárkezelőnek is önző emberek tűzveszély esetén az első menekülők közt fognak a veszélyeztetett helyiségekből kiösönni. A bundáit féltő közönség erre (már aki odáig eljut) a ruhatárt megrohanva maga törekszik féltett ruhadarabját, kimenteni, ahelyett, hogy a puszta életét igyekeznek elsősorban biztonságba helyezni.

Pedig egy értékes ruhadarab elvesztésének kockázata — talán mégsem hasonlítható — tulajdonosának életbenmaradása esélyéhez.

Egyébként is a kellő időben kiürített színházi nézőtér és előcsarnok a tűzoltóság beavatkozásának helyzetét is megkönnyíti azáltal, hogy a veszélybe jutott épület helyiségeibe minden oldalról való be-

hatolásának lehetősége folytán, a ruhatárban elhelyezett tárgyak megmentését is könnyebben végezheti, melyek rendőrségi őrizet alá helyezve, utóbb kellő igazolás mellett (ruhatári szám) tulajdonosaik által ismét birtokba vehetők.

A nézőközönség tűzveszély esetén való menekülésének lehetősége természetesen igen nehéz még az oly színházépületből, mely nem szabadon áll, hanem 2—3 oldalról más házak közé van beékelve.

Ily viszonyok közt az összes nézőhelyekről távozó közönség egy irányban kénytelen távozni és végeredményben a többé-kevésbé szűk vagy fágasabb, de rendszerint igen mélyre terjedő előcsarnokban, (amely esetleg több szűkebb kijáró-folyosóra van osztva) tölcészerű torlódási viszonyoknak megfelelően fog összetalálkozni.

Ily színházaknál a játszási engedély kérelmeket hibás számítással jóváhagyóknak az az elmélete, hogy tűzveszély esetén is a közönség nyugodt távozása mellett, a nézőtér idejében kiürülhet különös jóhiszeműségen alapul; mert egy kitörő pánik alkalmával, a fizikai alapon példaként felemlített tölcésér megtöltésének viszonyai természetesen fogognak előállani, ha annak széles nyílásába pl. kukoricát öntenek, mely vékonyan beleszórva, annak alsó, szűk nyílásán kipereg, míg egyszerre teletöltve és felülről megnyomva, annak tartalma bennszorul és abból egy szem sem esik ki többé. Ez eseteknél a ruhatárak körüli torlódás kérdése, számításba nem jöhet, mert bár azok a szűk előcsarnok fülkéiben húzódnak meg, a kifejlődött dulakodásban a menekülőknek azokhoz férközni nem lehet.

A múlt század nyolecvanas éveinek legeleje óta, amikor a mostanában is emlegetett bécsi Ringszínház tűzkatasztrófája lezajlott, a színházlátogató közönség életéért és testi épségéért felelős hatóságok a tűzoltóság szakembereivel karöltve e szerencsétlenségek megakadályozásán több és kevesebb sikerrel, de szüntelenül fáradoztak és ebbeli törekvésüket és ténykedésüket jelenleg is folytatják.

E vész eset után rövidesen megszületett a vasfüggöny és a színpadnak a nézőtérrel való tűzbiztos elválasztása, továbbá a színi előadások alatt a színpadon örökös tűzvédelem alkalmazása. Ez utóbbi berendezkedés több helyen, mint nálunk is, már ezt megelőzőleg is meg volt honosítva. Később a színpadi záporokészülék is sok színházban alkalmazást nyert. Emellett sok más, egyéb szigorú tűzvédelmi intézkedés történt az iránt, hogy színháztűz ne lehetkezhessen. A régebben fennálló színházokban nagy nehézséget okozott a nézőtér felállított vaslályhák kiküszöbölése és a központi fűtés bevezetése.

A színháztűz-kasztrófák erre tényleg megrikultak; azok épületei azért mégis leégtek, de inkább előadáson kívüli időben, főként a közönség távozása után vagy fényes nappal is. Ez időtájt általában az volt az uralkodó felfogás, hogy egy-egy kőszínház fennállásának időtartama átlag 20 év. E kijelentés ezidőszert nem száll ige többé. Az előadáson kívüli színházégek elhárítása céljából a nagyobb befogadóképességű színházokban, mint Budapesten is, állandó örökös tűzoltó-őrszoba rendeztetett be. Külföld számos nagyobb városában e berendezkedés nem nyert meghonosítást és a tűzoltóság kirendeltsége csak a színelőadás tartamára vonul fel.

Lassanként a színházi nézőközönség személybiztonsága érdekében egyéb hasznos intézkedések is történtek. Az ülőhelyek száma, illetve a nézőtér befogadóképessége megfelelő méretek és reális számítás alapján állapított meg. A pótiszékek beállítása megszűnt. A vészjáratok szaporítottak. A kijáratokat világító gyertyák helyett (melyek a

fejlődő füstben kialusznak), a színházi villamos berendezéstől független, akkumulátoros villamos lámpák alkalmaztattak. Mért hiszen a pánik egyik fő kiváltója a teljes sötétségbe boruló nézőtér körülménye.

A díszletraktár a színpadtól távol, más épületben nyer elhelyezést. A színpadon csak egy-két előadás díszletei türetnek meg, hogy az éghető anyagok mennyisége ne halmozódjék. A záporkészülék kívül a színpad és a színházépület helyiségeinek több pontján tömlővel és sugáresővel ellátott vízvezetéki tűzcsap nyert elhelyezést, amely az önműködő nyomásfokozó szivattyúval van összekapcsolva.

Sok helyen a nézőtér és színpad külön füstelvezető szellőztető készülékkel van ellátva. A színház számos pontján a tűzoltó-örszobába vezető tűzjelző csengetyű áll rendelkezésre, melynek megnyomása után — mutatótábláról — a jelzés helye is leolvasható.

E tűzvédelmi berendezkedések azonban mind hallgatagon, a színházlátogató közönség tudta nélkül létesültek, mintha e preventív intézkedések eltitkolandók volnának, — nehogy azok nyílt kihirdetése — megijessze a műélvezet után vágyókat, amikor is magukba szállva afelett gondolkoznak, miszerint színházba menet katasztrófális veszély is fordulhat elő.

Különösen a netalán keletkező pánik és annak következményei elhárítása szempontjából hazai színházainkban eddig semmiféle előzetes megnyugtató intézkedés nem történt, mintha az ezért felelős közegek felfogásában az a feltétlen bizakodás honolna, hogy erre semmi szükség nincsen, mivel vakrémület úgy sem fordulhat elő.

A félig vagy kétharmadában üres színházakban ettől félni tényleg nem kell, mivel a csekély létszámú nézőközönség még komoly veszély esetén is menekülésének útját szabadnak érezvén, tolongás nélkül távozhat, sőt helyén maradván, csekély izgulás mellett szemlélheti végig a keletkezett tűz eloltását, amint az a világháború előtt a budapesti Nemzeti Színházban, a Monna Vanna előadása folyamán történt. Ez alkalommal ugyanis játék közben egy ügyetlen statiszta égő fáklyájától lángborult sátoztábor égésének 4 vízvezetéki sugárral megkísérelt eloltása sikertelen maradt, mely jelenséget a kevés számú helyén maradt nézőközönség, pánik kitörése nélkül, csekély izgalom közepette szemlélte végig. Az időközben leeresztett vasfüggöny mögött azonban a záporkészülék, melyet a színházi előadásra kirendelt tűzoltó-örmsester indított meg néhány perc alatt eloltotta a teljes lángban álló színpad tüzeit.

A nézőtérén ezúttal pánik nem tört ki; a nagy lángok láttára azonban annál nagyobb fejetlenség lett úrrá a színpad körül, amennyiben a színházi személyzet számos tagja a rémület hatásának mindenféle fázisán esett át.

A pánik kitörését kétségkívül elsősorban az által lehet megakadályozni, ha annak előidéző okait szüntetjük meg. Ha a színházi tüzek keletkezése lehetetlenné van téve, akkor a nézőközönség zűrzavaros menekülése is tárgytalanná válik.

Ennek az ideális állapotnak fenntartását azonban a legmesszebb menő óvintézkedések alkalmazása mellett sem lehet 100%-nyi biztossággal garantálni, mert amint népiesen mondani szokás: „az ördög nem alszik!” Vagyis a tűzveszély bekövetkezése mégis előállhat, hogy mást ne említsék, ha pl. egy erősebb színpadtüz esetén a vasfüggöny és a záporkészülék felmondja a szolgálatot.

Ezért külföldön több helyen oly irányú intézkedés történt, hogy a színháznak esetlegesen elő-

fordulható tüzesetére való tekintettel a nézőközönséget előre kioktatják aziránt, hogy ily alkalomnál miként viselkedjék. Ezzel a megnyugtató és helyes viselkedést keltő irányítás által elérni remélik azt az eredményt, hogy sürgős távozás eseténék szükségessége alkalmával a nézőközönség meglepetészerűen ne akkor kezdje a fejét törni azon, hogy mit cselekedjék, hanem már eleve mindenki egyöntetűen és tervszerűen a nézőtér mennél célszerűbb és akadálytalanabb elhagyására törekedjék.

Ezen óvrendszabályoknak ismertetési módja, illetve azok szövegének közlése a vasfüggönyre való festés útján vagy a felvonások előtt és azok közti időben bemutatott vetítőképekkel együtt eszközölhető. Azonkívül a színpad megfelelően feltűnő helyén kinyomatott szakszerű tanácsok alakjában is e tudnivalók a nézőközönség tudomására hozhatók, mely azokat átgondolva és megfogadva, veszély esetén a tömegrémületbe való esést kerülni fogja.

Különösen (megnyugvást) keltő hatásnak kell érvényesülnie azáltal is, ha a nézőközönség előre tájékoztatva van arról, hogy a netalán fellépő tűzveszéllyel szemben edzett és jól felszerelt tűzörség tettekre készen áll és nagy figyelemmel őrködik a színház látogatók életbiztonsága felett; emellett a színház egyéb tűzvédelmi berendezése is alkalmas arra, hogy a színházban bármely keletkező tűz azonnal elnyomassék.

Az ily módon tájékoztatott nézőközönségnek ezután már csak jelentéktelen töredéke fog fejeletlenül viselkedni akkor, ha a nézőtér sürgős kiürítése válik szükségessé, mivel a nyugodtabb idegzetűek beavatkozása fogja megakadályozni a többiek szükségtelen tolongását. Mindezen intézkedésektől azonban sikeres eredmény csak az esetben várható, ha a fent ismertetett gondos és minden vonalon alkalmazott tűzvédelmi berendezkedés tényleg fenn áll, mert e nélkül, ha egyszer — tűzveszély esetén — a nézőközönség menekülésének lehetősége hiányzik, a pánik és annak súlyos következményei elkerülhetetlenek még akkor is, ha a tűzoltóságnak időközben sikerül a színházat a leégéstől megmenteni.

Elmélekedések a modern automatikus működésű tűzoltó-autólétrákról.

Az alábbiakban az automatikus létrákat különböző nézőpontokból szeretném megvilágítani; rá szeretnék mutatni előnyeikre, de felhívni a figyelmet hátrányaikra is, szembeállítani, összehasonlítani azokat a kézi működtetésű létrákkal, s végül ezen összehasonlítás alapján levonni azokat a következtetéseket, melyek a mi viszonyainknak megfelelő megoldásokat adhatják.

Megdöbbenő esodálkozás fogja el az embert, ha egy tüzeset vagy tűzoltógyakorlat alkalmával szemlélője lehet a modern automatikus létrák működésének. „Percek alatt szökkentek a magasba az ötemeletes palota tetejéig nyúló tololétrák” — kifejezés, melyet egy-egy tüzeset után a napilapok tudósításaiban olvashatunk, nem a különben színesen megírott riportok költői túlzása, hanem a valóságnak megfelelő tény. Sőt bátran tehetünk a fentidézett kifejezésbe percek helyett másodperceket, mert ily rövid idő is elégséges az automatikus létrák felállítására.

Egyetlen egy ember: az automatikus mechanizmus kezelője, ki lent az autó mellett foglal állást, tartja kezében a létra által végzendő különféle funkciók irányítását; elfordít egy emeltyűt, beállít egy másikat és az autó felett az állványon

nyugvó hatalmas létra méltóságteljesen emelkedni kezd, egyúttal a kívánt irányba elfordul és közben ki is tolódik. Három művelet: a létra felállítása, elfordítása és kitolása egyidejűleg megy végbe. Elismerésre méltó teljesítmény!

De még esodáltni valóbbak azok a — mondjuk — negatív funkciók, melyeket a létra egyedül — nem a kezelő paracsára és beállítására — hanem a maga titokzatos belső szerkezetére hallgatva végez.

Tegyük fel, hogy az autólétra meredek lejtős úton áll felfelé; a kezelő 75° felállításra állítja be a szerkezetet: a létra emelkedni kezd, de egyszerre minden látszólagos ok nélkül megáll, mielőtt a kívánt 75°-t elérte volna. Teljesen egyedül a maga ösztönéből! Miért? Mert ha tovább emelkedett volna, a súlypont eltolódása következtében az autóalvázzal együtt hátrafelé felborult volna. Ugyanígy viselkedik minden esetben, ha a felborulás veszélye fenyegeti és ugyanígy megáll, ha bármilyen irányban valamely ellenállásba ütközik. Csodálatraméltó teljesítmények!

Az automatikus létrák a fejlődés ezen magas fokát lassan, fokozatosan érték el. Évtizedek teltek el, míg a kézi erővel működtetett létrákból kialakult a mai automatikusan működő modern létrák típusa.

Az ily létrákkal általában a következő három műveletet kell végeztetnünk:

1. Az autó állványán körülbelül vízszintes helyzetben nyugvó többrésű összetett létrának a vízszinteshez képest 78—80°-ig való felállítását, közben bármily helyzetben való rögzítését és végül nyugalmi helyzetébe való visszafektetését.

2. A felállított létrának függőleges tengelye körül való teljes 360°-os körülforogtatását s minden helyzetben való rögzítését.

3. A felállított és a kívánt irányba elforgatott létrának a kitolását és visszaengedését.

A létra megmászása előtt ezen 3 műveleten kívül rendszerint még egy 4-ik is elvégzendő volt: és pedig a felállított, elforgatott és kitölt létrának pontosan a függőleges síkba való állítása, vagyis az esetleges oldalirányú elhajlás kiküszöbölése, mely az autólétra egyenetlen talajon való állásának a következménye.

Vizsgáljuk meg ezen műveleteket közelebbről!

1. A létra felállítása kézi erővel rendszerint a létrát tartó bakállványra erősített két kézi forgattyús mechanizmussal történt, mely horganyzott acélsodronyhevederek, vagy Gall-lánccok segítségével eszközölte a felállítást. A szerkezet ezeknek megfelelően kiképzett dobokkal, önműködő biztonsági dörzsfékekkel, kilineskerékekkel és ezeken felül még egy harmadik biztonsági berendezéssel: a létra-bak fogasíveibe kapaszkodó kilinesművel volt felszerelve. Az acélhevederek vagy Gall-lánccok nagy biztonsággal voltak méretezve.

A felállítás 2 ember által volt végzendő. Dacára a felállító szerkezeti tengelyek golyóscsapágyazásának, nagyobb létráknál lassító fogaskerék áttételek beiktatása volt szükséges, mely körülmény a felállításához szükséges időt meghosszabbította.

A létra visszacngedése és lefektetése ugyanezeken a meehanizmussal, annak ellenkező irányban való forgatásával a létra összsúlyának hatása alatt történt. A felállítás 78—80°-ig volt eszközölhető. Közbeeső helyzetekben a létra természetesen rögzíthető volt.

Dacára a lassító fogaskerék-áttételeknek, a felállítás a gyakorlatban aránylag rövid idő, másodpercek alatt megtörtént. Mégis akadtak tervezők, akik ezen időt is megrövidíteni iparkodtak. Célju-

kat úgy valósították meg, hogy a nyugvó létrát az alsó alaplétra-lábon alkalmazott ellensúlyai kibalanszírozták, úgyhogy a létra a tartó-bakállványon ágyazott forgó pontjához viszonyítva ki volt egyensúlyozva. S így lehetővé vált az, hogy a nyugvó létrát 1 vagy 2 ember a létrálábon alkalmazott forgattyúk segítségével pillanatok alatt forgattyús mechanizmus nélkül felhúzza, illetve felállítsa.

A gyakorlatban ezen kiegyensúlyozás, különösen nagyméretű létráknál, hol nagytömegű ellensúlyok alkalmazása vált szükségessé, nem igen vált be. Maga a nyugvó létra az ellensúlya által állandóan terhelve, nagyon kedvezőtlenül volt igénybe véve; az alaplétra, melyen az ellensúly volt, két ponton volt nyugalmi helyzetében alátámasztva: az elől alkalmazott bakon és a felállítás forgópontján, szabad végén hátul pedig a nagyméretű ellensúlyal terhelve. Természetes tehát, hogy — elasztikus anyagról, fáról lévén szó — idővel oly nagymérvű és maradandó deformációk léptek fel az alsó létránál, hogy a benne nyugvó létrák kitolása lehetlenné vált, mert nem tudott ezeknek egyenes vezetőül szolgálni. Ezen megoldást a gyakorlatban mind kevésbé, ma már modern létráknál egyáltalában nem használják.

(Folytatása következik.)

*****

A bécsi gyáripari, tűzvédelmi, baleset-elhárítási és mentésügyi nemzetközi gyűlés 1930. évi október hó 17—19-ig tartott szakelőadásainak értékelése tűzoltói szempontokból.

Írta: *Blasnek Hugó.*

székesfővárosi h. tűzoltó-főparancsnok.

A múlt év őszén, a bécsi Hofburg új termében tartott sorozatos előadások nagy száma, az idő rövidsége és az egyes tárgyak ismertetésére engedélyezett kis negyed óra lehetlenné tette az egyes szakkérdésekkel való beható foglalkozást.

Az előadásokra jelentkezettek már eleve figyelemzetve voltak arra, hogy előadásaik csak dióhéj-héjba szorított terjedelműek lehetnek, amelyekhez hozzászólni senkinek sem szabad, mivel a várható viták sok időt nyelnének el és ez által a többi jelentkezett előadó szóhoz jutása kétségesé vált volna. E mellett az előadások egy részét egyes cégek képviselői reklám célzattal hozták szőnyegre, amelyekhez a hozzászólás el lévén tiltva, a tűzoltó szakemberek tapasztalataikat ellenoldalról nem érvényesíthették.

Úgy véljük, hogy ilyen fololvasásokkal egybekötött kongresszusok szervezői inkább egy vagy több aktuális és modern szakkérdés felvetésével és megvitatásával töltötték volna el az időt, minthogy a résztvevők sok — és többnyire ismert tárgyat, e mellett sietve és felületesen pertraktálva, a hallgatóságot eljövételük hiábavalóságáról meggyőzzék.

A 3 nap alatt megtartott 35 előadásból szorosan tűzoltói értékű 13 volt; ezek rövid méltatása a következő:

1. *Dr. Teiszl Lajos* iparfelügyelő előadásában a modern gyárepítkezésről újat nem mondott; az általa hangoztatott megelőző tűzrendészeti elvek nálunk régen ismeretesek.

2. *Ettel Rudolf* a tűzoltói intézmény szabványosításáról szóló előadásában hangoztatottakkal sem mondott újat: Hazai viszonyainkban is évtizedek óta a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, több-kevesebb sikerrel úgy a tűzoltószerkek, mint az egyenruha és rangjelzés egységesítésén fáradozik.

3. *Weissel György* a bécsi gyári tűzoltóságok szövetségének elnöke, a különböző légző-készülékek-

kel végzett kísérleteiről számolt be. Újat nem mondott; mivel ezekkel minden gazdagabban berendezett hivatásos tűzoltóság saját érdekében kimerítően foglalkozott.

4. *Gross Ernő* az ipari éjjeli őrszolgálatot végző társaság igazgatója, a modern gyár megőrzéséről tartott előadást, reá mutatva arra a körülményre, hogy legegyszerűbb a gyári éjjeli őrszolgálatot az e célra létesült társaságra bízni, mivel annak közegei e célra tűzoltóilag is ki vannak képezve. Véleményünk szerint egy kis gyártelepen, amely egy-két épületből áll és a helyi ismereteket és a berendezés természetét néhány perc alatt el lehet sajátítani és kiismerni, még csak megjárja a külső éjjeli őrk beállítása. Nagy ipartelepeken azonban, mint pl. a esepeli Weiss Manfréd gyár, minden felvonuló külső éjjeli őrt órákig kellene kioktatni és a helyi viszonyokkal megismertetni és még így is oltóvédelemnek ottan.

5. *Lucke Ottó* főmérnök, a berlini Siemens Konzern tűzoltói igazgatója, a kiszabott időn túl is, vetítettképek bemutatásával azokról a veszélyekről és biztonsági intézkedésekről tartott előadást, melyek a festékszóró és fényező üzemekben előfordulhatnak. Egyben a megfelelő védőberendezéseket és eljárásokat ismertette, mellyel ezen veszély elhárítható. Újat azonban szintén nem mondott.

6. *Marek Raimund* mérnök, a bécsi hiv. tűzoltóság felügyelője, a gyáripari tűz elleni védelem megszervezését — különös tekintettel a wieni gyárak ily irányú berendezkedésére — ismertette. Az általa előadottak a budapesti gyárakban mind, már korábban meghonosítottak.

7. *Erdély Ernő* győri tűzoltófőparancsnok, a magyarországi tűzrendészeti viszonyokat és a gyári tűzoltóságok szervezetét ismertette. Majd a berlini tűzoltók szakszervezete hivatalos lapjának a magyar tűzoltók elleni támadása ellen szökölt fel, mely kijelentése a kongresszus tagjai közt általános helyesléssel találkozott.

8. *Prack Oswald* nyug. ezredes, salzburgi országos tűzrendészeti felügyelő, a salzburgi tűzvédelmi intézkedéseket ismertette és ezeknek a biztosító intézetekre való kihatásával foglalkozott. Ezúttal újat ismét nem hallottunk.

9. *Stanke Péter* gráci tűzoltófőparancsnok, a gyári tűzoltóságok és azok beosztásáról tartott felolvasást, egyben azokat az intézkedéseket ismertette, melyek a gráci ipartelepeken jól beváltak. A mi gyárainkban is ismeretesek e berendezések.

10. *Haase-Lampe Vilmos*, a lübecki Drägerwerk igazgatója a gázvédelmi eszközök használhatóságának határáról tartott rendkívül érdekes előadást, azonban az idő rövidege miatt vetített képek és film mellőzésére volt szükség. Előadása keretében rámutatott arra, hogy a gázvédelmi készülékek beszerzésénél mindenkor mértékadónak kell tekinteni a célt, a helyet, az ezeknél előforduló tüzek, gázok természetét és csakis ezek tekintetbe vételével tanácsos a beszerzendő készüléket kiválasztani, illetve megrendelni. Meggyőző módon magyarázta azokat a veszélyeket, amelyek a meg nem felelő vagy helyesen nem választott készülékek alkalmazása által bekövetkezhetnek és példákkal illusztrálta azt a nagyfontosságú körülményt, amelyet ezen kérdéstől elvitatni nem lehet, hogy mily nagy lelkiismerettel és körültekintéssel kell a gázvédelmi eszközökről gondoskodni.

11. *Wollin Károly*, a berlini Auer társaság mérnöke, a gázmaszkok által elérhető védelemről és azok alkalmazhatóságáról tartott előadást, melynek tárgya nálunk is kimerítően ismerve van.

12. *Dr. Jelínek Henrik*, a wieni egyetem elektro-pathológiai tanszékének tanára, az elektromosság ál-

tal okozott tüzek, égések és robbanások címmel tartott előadása képezte az összes előadások csúcsponjtját, melynek keretében rendkívül érdekesítő módon számolt be 30 év óta folytatott kutató munkájáról — abban az arányban — amint az idő rendelkezésére állt; kb. 100—120 vetített képpel mutatta be az általa ismertetett eseteket. Az állam, eredményes munkáját méltányolva, részére a tudományegyetemen tanszéket állított, melyhez csak Amerikában van hasonló.

13. *Leopoldsberger*, a Siemens és Halske bécsi gyár mérnöke, a korszerű tűzjelző-készülékekről tartott érdekesítő előadást, melynek keretében a legújabb berendezésű tűzjelzőket ismertette.

Végül a Semmeringi Gép- és Waggon-gyár tűzoltói felszerelésének és felkészültségének bemutatása következett, melynek befejezése után a berlini „Total” tűzoltókészülék-gyár mutatta be az elektromosan meghajtott habfeeskendőjét. E készülék nem vegyi szerrel, hanem komprimált léggel állítja elő a saponin oldatból a habot, amely igen consistens és amely 21/2“ belvilágú tömlővel kb. 30 lépésnyire tudott feeskendezni. A bemutatásnál *Friedrich dr.*, a gyár mérnöke jelezte, hogy ez az első készülék és nem tekinthető még egy befejezett és forgalomnak átadandó gépnek, mert máris újabb javításokat fognak rajta eszközölni, amiért is reméli, hogy rövid idő múlva a gépet nemcsak leegyszerűsített módosítással, hanem tetemesen olcsóbb árban is képes lesz a tűzoltóságok rendelkezésére bocsátani. A habgenerátor bemutatása után a gyár sporttelepén a berlini „Cellon” művek gyújtási próbája nyert bemutatást, ahol két egymáshoz illesztett, a nyeregartó csúcsig kb. 3.5 m. magas deszkabódé meggyújtása következett. A deszkabódé körül 60 cm magasságban fagyapot vette körül az épületet, mely petróleummal leöntve, meggyújtatott. A szél irányában levő épület impregnálva volt és ezen kívül egy része Cellon tűzmentesítő festékkel is be volt festve. Ebben az első részben nem impregnált fagyapot, ujságok, a gyár prospektusai és egy kitömött munkásruhába öltöztetett bábú lett felakasztva. Kb. 15 perc múlva a nem impregnált épület úgyszólván teljesen leégett, míg az első épületen csak szenesedési jelenségek mutatkoztak és az épületben elhelyezett papírneműek, fagyapot és bábú teljesen épségben maradtak, semmiféle tűzkárt nem mutattak, sőt parázssodás sem volt rajtuk észlelhető.

Volt itt sok más baleseti és munkásvédelmi bemutatás és szakelőadás is, amelyek a tűzoltóságokat közvetlen nem érdekélnék, azok ismertetésének közele az érdekelt szaklapok feladatát képezi.

A jugoszláv tűzoltóságok szervezete.*

Írta: **Herzic Marijan**
a horvát-szlavon szövetség elnöke.

Jugoszláviában hat szövetségben tömörülnek a tűzoltótestületek s területi elkülönítésüknek ma még semmi összekötő képesük nincs.

A testületek a régi országrészek szerint egyesültek. I. Legidősebb a „Hravtsko Slavonska vatrogasna Zajednica Zagreb” (Horvát-Szlavon Tűzoltó Szövetség Zágráb), melyet 1876-ban alapítottak. A legidősebb egyesület Varaszdinban 1864-ben alakult. Az alapítás idejekor Horvát-Szlavoniában összesen 50 egyeslet volt. 1880—1890-es években erős felődés

* Erdély Ernő elnökségi előadó útján kaptuk a horvát-szlavon tűzoltószövetség elnökének érdekes cikkét a jugoszláviai tűzoltóságokról. Minket, magyarokat különösen érdekelnek a bánsági és bácskai viszonyok, hisz ott sok régi emberünk tölt be vezetőszerepet.

indult s a testületek száma százig emelkedett, majd pedig 1890—1910-ig 290 egyesület volt. A háború a tűzoltóságot teljesen megbontotta, sok egyesület feloszlott s a legtöbbnek szerelvényei is elpusztultak.

A forradalom után, amikor a régi tűzoltólegénység, illetve annak egy töredéke a háborúból visszatért, újból munkához kezdtek. Természetesen csak igen gyenge anyagiakkal, mivel hatósági támogatást nem kaptak s valamennyien önkéntes alakulatok voltak.

A legtöbb egyesületnek csak igen kevés — vagy egyáltalán semmilyen — községi szubvenciója nincs.

1927-ben kezdtük meg a kerületi szövetségek alapítását és még ugyanebben az évben be is fejeztük. A siker nagyon szép. A testületekben 1928. óta mintafegyelem és kötelességtudás uralkodik.

Minden szövetség köteles évente két közös gyakorlatot és egy szaktanfolyamot tartani. Ezenkívül a testületek is kötelesek szaktanfolyamot és két gyakorlatot tartani. A testületi gyakorlatoknál mint szakfunkcionáriusok szövetségi oktatók és 2—3 egyesületi intézőbizottsági tag van jelen.

A legtöbb egyesületnek — főleg a falusiaknak — még ma is közönséges kézimófecskeendője van. Igen sok falusi egyesületnek kis fecskeendője 1890-ből való, miután az akkori horvát kormány rendeletileg intézkedett, hogy minden község köteles saját falujának fecskeendőt vásárolni.

Csak 1928/29-ben adott egyik-másik község nagyobb szubvenciót testületeiknek, úgyhogy ma cca 250 kis motorfecskeendő van használatban. Természetesen minden elképzelhető típus.

Igen nagy hiba nálunk a vízhiány! Van község, amely testületének évi 200 dinár (20 pengőt) szubvenciót ad, mit kezdjen a tűzoltóság ily összeggel? Vannak községek, ahol a tagok maguk vásárolják a szükséges szerelvényeket, ami nagy áldozat akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a tagok 10 hónapra keresztül szabad idejüket is feláldozzák, naponta este gyakorlat vagy előadás és minden második vasárnap délutáni gyakorlat. Valóban önkéntes legénység részéről dícséretre méltó kötelességérzet. Nincs még egy oly egyesület, amely oly nehéz kötelezettséget róna tagjaira, mint a tűzoltóság. Természetesen a tagok válogatott egyéneket, akik nehéz kötelezettségeiknek megtudnak felelni és teljes egyéniségükkel szolgálnak a tűzoltóság érdekeit. Én, mint elnöke az orsz. szövetségnek, a Djakovói testület fenntartása érdekében tűzoltónapot vezettem be, amikor a testület részére gyűjtést rendezünk. Ezt az újítást sok más testület is átvette és van testület, amely e napon 20.000 dináron (2000 pengő) felül gyűjt.

A testületek fenntartása érdekében bálákat, hangversenyeket, népünnepélyeket, színelőadásokat, tombolát, stb. rendezünk, csupán az egyesület tagjainak közreműködésével s ezek a mi fenntartási forrásaink. Néhány testületnek saját mozija is van, pl. Djakovónak a téli moziján kívül egy — az ország legszebb — nyári mozija is van. Hála a mozi, zenei és más előadásoknak, a djakovói testület a legmodernebb oltókészülékekkel, 25 gázmaszkával, 20 vill. kézi reflektorral, 35 vill. fáklyával, 12 aszbesztruhával, 8 haboltókészülékkel, 20 Minimaxxal stb., stb.-vel van felszerelve.

Djakovó volt az első testület, amely 5 évvel ezelőtt az „Ifjúsági tűzoltókat” megszervezte. A siker fényes. Az ifjú tűzoltók sorából már cca 30 működő tagunk van, akik mind egytől-egyig kitűnő tűzoltók.

Három évvel ezelőtt bevezettük a női mentőosztagot (jelenlegi állomány 30 személy). A tanfolyamot Dr. Neuman főegészségügyi tanácsos tartja szept. 15-től naponta este 7.30—10-ig. Június 1-ig

teoreticé, június 1-től rag. 15-ig gyakorlatilag. Minden egyes mentőt kitűnően képeztünk ki.

Ezt a példát igen sok egyesület követte. Több mint 300 egyesületnek saját zenekara van. Az én megválasztásomkor a szövetség 292 egyetlemből állt, ma 524 testületből cca 20.000 taggal. Szaklapunknak 300 előfizetője volt, ma 1400 van.

1920-ban a szövetség a kormányhoz kérvényt intézett, amelyben kérte, hogy törvénnyel mondja ki, hogy a biztosító társaságok kötelesek a nekik befizetett díjakból 3.5%-ot tűzoltó-alapítványként adni. A kormány ezt a javaslatot elfogadta, de csak Szlovéniában vitte keresztül. 1928-ban pedig Boszniában is. Az ország többi részeiben még máig sincs meg ez a törvény. Egyes egyesületek — jövedelmükhöz képest — tagjaikat baleset ellen biztosították. Igazán dícséretükre válik az emberek önfeláldozása a szép és nagy „tűzoltó-idea” megvalósításáért, amely a keresztény tan „Szeresd felebarátodat, mint tennemagadat” idézetén nyugszik. A szövetkezet köszöntési formája „Pomoz Bog” (Isten segíts).

II. Jugoszlavenska gasilska zveza — Ljubljana. (Jugoszláv Tűzoltó Szöv. Ljubljana) alapított 1919.

1920-ban cca 200 egyesületet egyesítettek. Amidőn a biztosító társaságoktól megkapták járulékaikat, igen élénk élet fejlődött ki a tűzoltóság terén, úgyhogy ma közel 800 egyesületben 18.000 főnyi taggal rendelkezik. Valamennyi egyesület igen jól van megszervezve, igen jó oltórekvizitumokkal felszerelve, legtöbbjének kis motorfecskeendője van. Teljesen egyöntetűen van megállapítva a dísz-, munka- és oltóegyenruha, melyeket a szövetség vásárol. (Nálunk a díszegyenruhát minden tag maga vásárolja, míg munkazubbonyt és felszerelést az egyesület adja.) Úgy a tagok, mint azok családja részére esetleges baleset esetén egy igen erős alap áll rendelkezésre, sőt természetes elhalálozás esetén is, a család 3000 dinár (300 pengő) temetkezési segélyben részesül. Igen sok egyesületnek van autószerke. Az általános organizáció kitűnő. Egyes egyesületeknek ifjú tűzoltói és mentőnői is vannak. 150 egyesületnek saját zenéje is van.

Szaklapjuk havonta kétszer jelenik meg.

III. „Savez vatrogasnih društva i četa za Bosnu i Hercegovinu”. Alapított 1926-ban. Áll 42 egyetlemből 2500 taggal, beleértve 7 gyári, 2 hivatásos és 1 vasúti tűzoltóegységet. A legtöbb egyesületnek autótank-fecskeendője van, melyet az illetékes község vásárolt. Csak 1929-ben, amidőn a szövetség a járulékait a biztosító társaságoktól megkapta, kezdtek hozzá a reorganizáláshoz. Azonnal 14 egyesületet alapítottak. A rossz terepviszonyok miatt a tűzoltóknak igen sok kellemetlensége van, mivel Boszniában a helységek igen elszórtan fekszenek és ezenfelül a vidék igen hegyes. Az egyenruha és felszerelés egyöntetű. Szaklapjuk is van. Néhány egyesületnek ifjú tűzoltói és mentői csapata is van. 12 egyesületnek saját zenéje van.

IV. Baranjski i Bački vatrogasni Savez — Sombor (Baranyai és Bácskai Tűzoltó Szövetkezet Sombor), alapították 1926. Áll kb. 85 egyetlemből 3000 taggal. Önerejükben tartják fenn magukat — mint mi is —, mivel igen gazdag vidék. Lakósaik jobbára németek (svábok) és magyarok. Az egyesületek igen jól vannak felszerelve. A szövetség megalkotása óta igen nagy buzgósággal és sikerrel dolgoznak az újjászervezésen. Majdnem valamennyi egyesületnek van kis motorfecskeendője, kivéve az egyes nagyobb városokat, amelyeknek teljesen modern felszerelése van. Szaklapjuk nincs.

V. Banatski vatrogasni Savez Pančevo (Bánáti Tűzoltó-Szövetség Pančevo), alapított 1921-ben.

Áll kb. 103 egyletből 3485 taggal. Mindenben azonos a baranyai tűzoltószövetséggel.

VI. Vatrogasni Savoz za Srbiju i južnu Srbiju — Čuprija (Szerbiai és délszerbiai tűzoltó szövetség — Čuprija). Alapítva 1927-ben, 11 egylettel, saját maguk tartják fenn magukat. A tűzoltóeszmét a lakosság nem kedveli. A fősegélyt a čupriai cukorgyártól kapják. Abban a kevés egyletben, amelyből a szöv. áll, a legénység példásan fegyelmezett. Csak igen nehezen tartják fenn magukat, ami érthető is, a polgárság alig-alig támogatja őket. Csak két év óta észlelhető egy kis mozgalom a tűzoltóság körében.

Ezenkívül van Jugoszláviának egyes városiban hivatásos tűzoltóság is, mint: Zágrebben, Sarajevóban, Novisádon, Beográdban, Nisben és Skopljében. Ezek elsőrangú és rendű felszerelésekkel rendelkeznek.

Miután államunkat most 9 bánságra osztották fel, azon dolgozunk, hogy a mi szövetségünket is 9 bánsági szövetté változtassuk át, amelyek valamennyije a már 1929. dec. 8-án alapított állami szövetséget képezi. Alapszabályaink sajnos ezideig nincsenek jóváhagyva. 1929. nyarán a Horvát-Szlavon Tűzoltó-Szövetség törvényjavaslatot dolgozott ki és nyújtott át a kormánynak, amelyet most — mint ahogy az tudomásomra jutott — tanulmányoz a kormány.

Mihelyt a javaslatból törvény lesz, sokkal könnyebb lesz az új egyletek alapítása. Félek, ha hamarosan nem jön meg a törvény, úgy igen sok egylet további fennállása anyagi okoknál fogva veszélyeztetve van. Ne adj Isten, hogy idáig kerüljön a dolog!

Még valamit akarok megjegyezni és pedig: Meggyőződésem, hogy nagy államférfiak azon török fejüket, vajjon mikép lehetne a világbékét és ember szeretet Leresztülvinni? — Igen egyszerű megoldás volna ezt az eszmét a holtpontról elmozdítani azáltal, hogyha a tűzoltószövetségeket az egyes államok hathatósabban támogatnák, miáltal több nemzetközi kongresszust tarthatnánk és rövid időn belül célhoz érnének!

RENDELETEK.

M. Kir. Belügyminiszter.
Szám: 131.556/1930. VIII.

HIRDETMÉNY.

Felvétel a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamra.

A m. kir. Belügyminiszter 131.556/1930. VIII. B. M. sz. alatt — kellő számú hallgató jelentkezése esetére — a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam III. évfolyamának Budapesten, 1931. évi március hó 16-tól, hat hónapon át való megtartását — engedélyezte.

A hallgatók a gyakorlati ismeretek (gyakorlonoki szolgálat) egy részét az arra kijelölt vidéki városokban sajátítják el.

A tanfolyamra elsősorban azok vétetnek fel, akik már jelenleg hivatásos tűzoltótiszt, illetve tűzrendészeti felügyelői állásban vannak és akiket felettes hatóságuk küld ki a tanfolyamra; azután azokat, akiket valamely hatóság óhajt tűzoltótisztté kiképeztetni; végül azokat, akiknek főiskolai képzettségük van, illetőleg a hadseregben mint tisztek szolgáltak. A hallgatók a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak és rendszeres tűzoltói szolgálatot is teljesítenek.

A tanfolyammal kapcsolatban fizetendő díjak a következők:

- felvételi díj 30 P,
- tandíj 200 P,
- vizsgadíj 85 P.

A felvételi díjat a kérvény benyújtása alkalmából, a tandíjat a tanfolyam első napján, a vizsgadíjat a vizsga napjáig a tanfolyam pénztárába, a tanfolyam parancsnokságánál kapható ** 47 számú postatakarékpénztári befizetési lapon kell befizetni.

A tanfolyam parancsnoksága felhívja mindazokat, akik a tanfolyamot elvégezni óhajtják, hogy 1 P 60 filléres okmánybélyeggel ellátott és a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 9. §-ában felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetését igazoló csekkszelvényvel felszerelt kérvényüket legkésőbb 1931. évi február hó 28-ig a tanfolyam parancsnokságához (Budapest, VIII., Kún-u. 2.) nyújtsák be.

Budapest, 1931. évi január hó 26-án.

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam Parancsnoksága.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 125.000/1931. B. M. számú körrendelete az alapszabályaik értelmében a tagjaik részére formaruha (egyenruha) viselésére engedélyt nyert egyesületek formaruha mintáinak képen, vagy részletes leírásban való bemutatása tárgyában.

Felhívom Alispán (Polgármester) urat, utasítsa a törvényhatósága területén működő azokat az egyesületeket, amelyeknek tagjai az alapszabályok értelmében formaruha (egyenruha) viselésre jogosultak, hogy formaruhájukat és az ehhez tartozó esetleges felszerelési tárgyakat lehetőleg képen, a ruha és felszerelési tárgyak pontos leírása mellett, kép hiányában pedig a formaruha és felszerelési tárgyak pontos leírását jelen rendeletem kibocsátásától számított 15 napon belül mutassák be.

Amelyik egyesület ezen rendeletnek a megszabott határidőn belül nem tesz eleget, az ellen főfelügyeleti jogom alapján megtorló rendszabályokat fogok alkalmazni.

Budapest, 1931. évi január hó 7-én.

Dr. Scitovszky Béla s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség f. évi január hó 18-án, Győrben tartott rendkívüli nagygyűlése — egyhangú lelkesedéssel elhangzott közfelkiáltással — Gróf Széchenvi Viktor főispánt örökös tiszteletbeli elnökké, Gróf Széchenvi József nagybirtokost alelnökké és Breuer Szilárd kormányfőtanácsos, ny. székesfővárosi tűzoltófőparancsnokot alelnökké megválasztotta.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyező pénztárának ülése 1930. évi november hó 8-án Budapesten. Az elnöki tisztséget Breuer Szilárd alelnök töltötte be. Az ülés határozatképessége megállapítván, elnök az ülést megnyitotta, mely után főtitkár az 1930. évi június hó 22-én tartott ülés jegyzőkönyvét felolvasta. Észrevé-

tel nélkül tudomásul szolgált. Főtitkár ezt követőleg a legutóbbi elnökségi ülés óta baleseti segélyben részesültek névsorát és az utalványozott segély összegét a következőkben ismertette: *Soós Sándor* tűzoltó (Csorvás) 16 P, *Kucmog István* tűzoltó (Nyírmada) 34 P, *Vörös Kálmán* szakaszparancsnok (Magyarszombatfa) 28 P, *Grenyó Pál* tűzoltó (Terény) 40 P, *Szlobodnyik János* tűzoltó (Terény) 40 P, ifj. *Komjáti Lajos* tűzoltó (Tapolca) 34 P, *Sántha Imre* tűzoltó (Körösladány) 8 P, *Herczeg Ferenc* tűzoltó (Géderlak) 50 P, *Pertás József* tűzoltó (Csorvás) 46 P, *Somogyi István* tűzoltó (Kál) 32 P, *Farkasdi János*, *Fekete Ignác*, *Gottlieb Gyula*, *Szakács Sándor* és *Kovács Károly* tűzoltók (Takácsi) 16—16 P, *Zirci Imre* tűzoltó (Takácsi) 12 P, *K. Takács Károly* parancsnok (Anares) 28 P, *Molnár Jenő* tűzoltó (Olaszka) 20 P, *Andovics Gyula* tűzoltó (Balatonfőkajár) 48 P, *Palkó József* tűzoltó (Csökölly) 16 P, *Németh János* tűzoltó (Sand) 50 P, *Czinder Gábor* parancsnok (Rézi) 40 P, *Molnár F. Ferenc* szakaszparancsnok (Ösi) 78 P, *Pócza Sándor* tűzoltó (Lócs) 42 P, *Lehoczky András* tűzoltó (Sárospatak) 24 P, *Tóth László* tűzoltó (Ikervár) 40 P, *Tóth Lajos* tűzoltó (Jászárokszállás) 40 P, *Ossik János* tűzoltó (Jászárokszállás) 40 P, *Weinfeld Arnold* szakaszparancsnok (Mád) 30 P, *Scheffer Ferenc* tűzoltó (Megyaszó) 16 P, *Bodnár Sándor* tűzoltó (Megyaszó) 20 P, vitéz *Czeglédi István* tűzoltó (Berettyóújfalú) 206 P, *Vanicsek Jenő* tűzoltó (Hatvan) 28 P, *Horváth János* tűzoltó (Gyulaháza) 24 P, *Tóth Károly* tűzoltó (Celldömölk) 30 P, *Csécs István* tűzoltó (Celldömölk) 30 P, *Guldin József* tűzoltó (Csanádpalota) 16 P, *Mihály Sándor* tűzoltó (Nyírbakta) 40 P, *Soron János* tűzoltó (Nyírbakta) 24 P, *Bognár Sándor* tűzoltó (Nemeskiszfalud) 38 P, ifj. *Szepesi István* tűzoltó (Nyírkárász) 44 P, *Uhlár György* tűzoltó (Csorvás) 82 P, *Juhász József* tűzoltó (Biharnagybajom) 16 P, *Magyari Imre* tűzoltó (Biharnagybajom) 16 P, *Cs. Szabó Imre* tűzoltó (Hajdúböszörmény) 60 P és *Polgár István* tűzoltó (Csurgó) 44 pengő. Elnökség ezen utalványozásokról szóló jelentést észrevétel nélkül helybenhagyta.

Lantos József csépai önkéntes tűzoltónak, állítólag időnkénti kürtöléstől eredő szájbántalmát, az elnökség tűzoltói szolgálatból keletkezettnek el nem ismerte és segély iránti kérelmét figyelmen kívül hagyta.

Mayer János hatvani önkéntes tűzoltónak további segélyezése iránti kérelmét az elnökség teljesíthetőnek nem találta, mivel orvosi igazolást nem nyert azon körülmény, hogy igénylő mellkas-zúródásának gyógyulása után, ezen baleset következményeképp fellépett ideggyengesége miatt folytatólag keresetképtelen beteg lett volna.

Endrénji Lajos nyíradonyi önkéntes tűzoltónak segély iránti igényjogosultsága igazolható nem volt, minthogy 56 nappal elkészt bejelentésétől elteltintve, orvosilag nem volt képes igazolni azon körülményt, hogy légzőszervi bántalma egy régebbi tüzesetből kifolyólag keletkezett. Ez oknál fogva elnökség igénylőt kérelmével elutasította.

Molnár Jenő olaszkaiai tűzoltó részére, segély iránti igényjogosultsága alapján, 10 napra 20 P segélyt utalványozott.

Veres Lajos és *Váradai Lajos* dombrádi önkéntes tűzoltók sérülése tűzoltói szolgálatból eredő baleset következtében keletkezvén, részükre az elnökség egyenként 14—14 napra 28—28 P segélyt utalványozott.

Sági Zoltán önkéntes tűzoltó részére, igazolt tűzoltói balesete következtében előállott 32 napi

markaképtelenségének időtartamára 64 P segélyt utalványozott.

Néh. Pekker Sándor szombathelyi MÁV tűzoltó hozzá tartozóinak baleseti kártalanítási segély iránti kérelmét az elnökség teljesíthetőnek nem találta, mivel szakorvosi vélemény szerint nevezett hirtelen elhalálozása bár tűzoltói ellenőrző körjáratában történt, ennek oka régebbi szervi szív-bántalma és nem ezen könnyű szolgálatának teljesítése volt.

Ezután az elnökség *Breuer Szilárd* alelnök javaslatára elhatározta, hogy a segélyző pénztár évek előtti módosított alapszabályait, minthogy arra a tagok kioktatása céljából szükség van, 5000 példányban kinyomatja. Magáévá tette továbbá elnöknek azon indítványát is, hogy az újév alkalmával szétküldendő tagsági úrlapok, belépésre szolgáló felhívási és kioktató körlevél nyomtatványok elkészítenek, hogy azok az alispánok részére idejében szétküldhetők legyenek.

Végül elnöklőnek azon bejelentését, hogy a jövő évtől kezdve a segélyző pénztárba belépők az alapszabályok értelmében, az orsz. tűzoltó szövetség tagjai sorába való belépésre is kötelezettek és hogy a hivatásos csapatok belépése, minden egyes esetben az elnökségi ülés elé terjesztessék, az elnökség észrevétel nélkül magáévá tette. Több tárgy nem lévén, elnök az ülésé berekesztette.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

A Tűzrendészeti Közlöny, mint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja, az 1931. évben a XXIX. (LIII.) évfolyamba lép. A magyar tűzoltó-szakajtónak ezen legrégebbi közege, mely amellelt, hogy az ország tűzoltótársadalmának érdekeit szolgálja, a hivatalos közleményeken kívül a tűzoltó-intézmény fejlődésének is a szócsöve. Amidőn az új év elkövetkeztével olvasóinkat az előfizetés megújítására felkérjük, egyben figyelmüket arra a körülményre is felhívjuk, hogy az évi 6 pengő előfizetési díjnak az 57.454. számú postatakarékpénztári csekk számlára befizetési lap útján való beküldését mennél előbb eszközölni szíveskedjenek, mivel az év későbbi szakában előfizetők az előzőleg megjelent lapszámok megküldésére igényt nem tarthatnak.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *Veniss Jenő* vármegyei tűzrendészeti felügyelő, *Szalay József* és *Borbély József* parancsnok (Veszprém vármegyei tűzoltószövetség), vitéz *Csoknyay István* parancsnok (Dombovár), *Schleier Imre* őrparancsnok (Székesfehérvár, Felmayer-gyár).

Miniszteri meghatalmazás. A m. kir. belügyminiszter 259.869/1930—VII. B. M. számú nyílt rendeletével *Dittrich József* okl. gépészmérnök, székesfővárosi tűzoltófőtisztet, az országos mozgófénykép gépkezelői szaktanfolyam kinevezett szakelőadóját felhatalmazza arra, hogy az ország területén lé-

tező mozgókép-üzemek helyiségeit és gépi berendezéseit bármikor ellenőrizhesse, s erről neki közvetlen jelentést tehesen. Ugyanilyen jogot nyertek a szaktanfolyam többi előadói is. *Dittrich József* tűzoltó-főtiszt 7 év óta kinevezett előadója e tanfolyamnak s ezen idő alatt a mozgóképüzemek szakkörében a legnagyobb elismerést, nagyrabecsülést és népszerűséget szerzett magának és a tűzoltóságnak. A tűzoltótársadalom eszerint csak örömmel és jóleső meglepéssel veheti tudomásul e hírt, hogy a belügyminiszter oly ritka kitüntetésben részesítette egyik kiváló tagját, ki mint szakíró, különböző tanfolyamok és az országos tűzoltószövetség elnökségi előadója is régen és előnyösen ismeretes az országban. Kívánjuk, hogy munkásságának e méltó elismerését minél tovább élvezhesse és magas felhatalmazását a tűzrendészet fejlesztése javára gyakorolhassa.

Az építésügyi szabályzat átdolgozása. Mult évi december havi lapszámunkban közöltük, hogy a Fővárosi Közmunkák Tanácsa 1930. december 17-én megkezdte a szaktanácskozások sorozatát, melyekben az építésügyi szabályzat mikénti módosítását tárgyalják. Ezen tanácskozásokon az Országos Tűzoltó-Szövetséget *Nagy Sándor* főtitkárunk képviseli.

A Hajdúvármegyei Tűzoltó-Szövetség múlt év december 29-én tartotta közgyűlését Debrecenben, amikor a tisztikart 3 évre a következőképpen alakította meg egyhangú választással: Elnök lett *Rásó István* alispán, alelnök: *Erdőss Lajos*, a hajdúszoboszlói ö. t. e. parancsnoka, titkár: *Dr. Poroszlay István*, vármegyei II. főjegyző, pénztáros: *Chorus Károly* máv. műszaki tiszt, ellenőr: *Simon Pál* kabai ö. t. e. parancsnok, községi főjegyző, választmányi tagok: *Stima Gyula* hajdúdorogi, *Bánk István* egyeki önk. parancsnokok és *Kiss József* földesi földbirtokos, tb. tűzoltóparancsnok. Az alispán szintén 3 évi időtartamra vármegyei tűzrendészeti felügyelővé vitéz *Dr. Roncsik Jenő* debreceni hivatásos tűzoltófőparancsnokot, a központi járás tűzrendészeti felügyelőjévé *Rehák Tamás* debreceni hivatásos tűzoltóparancsnokot és a püspökladányi járásba *Hruska Lajos* takarékpénztári igazgató, püspökladányi önk. parancsnokot nevezte ki. Elhatározta a közgyűlés, hogy az 1931. évben Püspökladányban rendezze meg a vármegyei tűzoltóversenyt, de a környező 6 vármegye bevonásával egyidejűleg kerületi tűzoltóversenyt is rendez. Vitéz *Dr. Roncsik Jenő* tűzoltófőparancsnok indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel megválasztotta tiszteltbeli tagnak *Breuer Szilárd* budapesti tűzoltófőparancsnokot. Az erről szóló díszokmány átadására vitéz *Dr. Roncsik Jenő* kéretett fel.

Rehák Tamás: Motorfeckendők. E címen egy új tűzoltó-szakirodalmi termék sajtó alá rendezése folyik, melyre a szerző előfizetést hirdet. Ez a könyv még nem is jelent meg a piacon, azért örömmel és készséggel ajánljuk azt a legszélesebb körben való terjesztésre, mert ismerjük tartalmát szerzőjének azon előzetes tanulmányából, mellyel Debrecen szab. kir. város tűzoltóságának 1924. évi évkönyvét gazdagította. Látjuk azt és érezzük, hogy nemzeti gazdagságunk és vagyonunk trianonokozta elvesztése igen jelentős mérvben pótolható a nemzeti vagyon fokozottabb védelme által és ez a felismerés vagy ösztönös megézés készíti a falu népét is ma arra, hogy motorosfeckendőket vásároljon. Ámde hiába gyártják a magyar tűzoltószergyárosok is — a saját tervezéseik szerint vagy a külföldről beszerzett gyártási jog útján — a legkitünőbb motorosfeckendőket, ha a városok, községek közigazgatási vezetői, illetékes tisztviselői, sőt tűzoltóparancsnokai még azt sem tudják, hogy a motoros tűzifeckendőknek ma már sokféle formája, típusa

közül a helyi viszonyaiknak leginkább melyik felelne meg? *Rehák Tamás* fenti című művében elsősorban erre ad feleletet s maga az egész mű is felelet arra a közkívánságra, hogy végre legyen már olyan szakönyv is, mely a legnagyobb részletességgel, alapos-sággal felöleli és megtárgyalja a motoros- és autifeckendőkre — főleg a turbinás feckendőkre — vonatkozó összes kérdéseket és tudnivalókat. Eredeti felvételekkel gazdagon illusztrált olyan szakönyvet kíván az olvasó kezébe adni, melyet nemcsak a szakember lapoz majd élvezettel, hanem amelyből a teljesen laikus vagy a legesekélyebb képzettséggel bíró tűzoltó is játszva megismerheti a motoros tűzifeckendők összes típusait és még gyakorlati tanulás nélkül is kellő mérvben és könnyűszerrel sajátíthatja el az üzemzavarok megakadályozására irányuló szakszerű kezelést és az ilyen motorikus szereknek megfelelő gondozását, a legcélszerűbb szerelését, szakértői kipróbálását, stb. *Rehák Tamás* nemcsak a városoknak és községeknek tett nagy szolgálatot azáltal, hogy megkímélte azokat a célszerűtlen és a helyi viszonyoknak esetleg meg nem felelő szerek bevásárlásának súlyos következményeitől, vagy a helyesen kiválasztott és jutányosan beszerzett ilyen motorosfeckendők szakszerű kezelésének hiánya miatt előbb-utóbb beálló üzemzavar szegényétől és a javítgatások kiadásaitól, hanem segítségére siet mindenkinek, aki a motoros tűzifeckendőkkel bármiféle címen is foglalkozik, így elsősorban a tűzoltóknak és különböző tűzoltótanfolyamhallgatóknak annál is inkább, mert ez utóbbiaknak sokkal könnyebb lesz a feladatuk akkor, ha ezen műből szerzett ismereteik alapján kívánják városaik és községeik által azok tűzvédelmi arzenálját a fokozottabb tempójú nemzetvédelem érdekében modernebb és célszerűbb fegyverekkel: motorosfeckendőkkel felszerelni vagy kiegészíteni. Nem lehet végül eléggé méltatni *Rehák Tamásnak*, a magyar-tűzoltótiszt-gárda eme nagy tudású és alapos készülségű tagjának azon áldozatkészségét, mellyel minden haszonról lemondva, a nála előjegyezhető „Motorosfeckendő” című művének árát meglepően csekély összegben: 6 P-ben állapította meg. Örölnünk kell mindnyájunknak ilyen alkotások és jelenségek láttára és ezzel az örömmel hívja fel a Tűzrendészeti Közlöny is minden olvasója figyelmét ezen rendkívül értékes és valóban úttörő munkálkodásra.

Eger város polgármestere, Trak Géza, 1930. évi december hó 1-én ünnepélyes keretek közt iktatta állásába *Ruzsin Bertalan* országos tűzoltótisztképzőtanfolyamot végzett okl. tűzoltótiszt, az egrí hív. tűzoltóság parancsnokát. Az ünnepély d. e. 11 órakor a tűzoltólaktanya dísztermében folyt le, mely alkalommal az önk. tűzoltótestület tisztikarával és a városi tűzoltóság teljes létszámával vonult fel. A beiktatást *Trak Géza* polgármester ünnepi beszéd kíséretében végezte, amidőn az egrí tűzoltóság közel hat évtizedes multjáról emlékezett meg, amely mellett a városi tűzoltóság intézménye is fokozatosan fejlődött. Ennek kiépítésére annál inkább szükség volt, mivel az utóbbi évek nehéz szociális viszonyai az önkéntes szervezkedést nagy fokban hátráltatta, amiért is a lakosság személyi és vagyoni biztonságának érdekében a városi tűzoltóságnak kellett erőteljesebben előtérbe nyomulni és a belügyi kormányzat által a városokban kötelezővé tett városi tűzoltóparancsnoki állást megszervezni. A város eleget tett e kötelezettségének és ezzel új határkövet tett le a város tűzrendészetének fejlődése útján. Ezután kegyelettel emlékezett meg azokról az úttörő férfiakról, akik Eger városának tűzrendészetét és tűz elleni védelmét hat évtizeden át lelkesedéssel és ügyszere-ttel látták el. Megemlékezett az elhunytakról, de

az első nagyokról is: *Gröber Ferencről, Ruzsin Bertalanról, Hernig Kálmánról*; majd *Dallos István, Proff Nándor és Alföldy Béla* parancsnokoknak a város köszönetét tolmácsolta, amiért az összeomlás utáni nehéz időkben is a város tűz elleni védelmét törhetetlen ügybuzgalommal intézték. Ezután az új megválasztott hiv. parancsnokot, *Ruzsin Ferencet* üdvözölte, mint aki a nehéz és felelősségteljes állásában a város bizalmát bírja; egyben a hiv. parancsnoki állásába való iktatása alkalmából az önkéntes tűzoltósággal való harmonikus együttműködésre hívta fel. Majd *Breznay Imre* vármegyei tűzr. felügyelő üdvözölte az új parancsnokot, az önkéntes tűzoltóság nevében pedig *Dallos István* parancsnok intézett meleg szavakat az újonnan beiktatott hiv. parancsnokhoz. Végül *Ruzsin Ferenc* parancsnok meghatottan mondott köszönetet ünnepléséért és ígéretet tett arra, hogy minden erejével és munkájával a köz érdekét fogja szolgálni, amire ezen emlékezetes ünnepély véget ért.

A Törökszentmiklósi Önkéntes Tűzoltó Testület f. évi január hó 4-én, évtizedes szokásához híven, az „Iparos Kör” nagytermében, műkedvelői előadást rendezett, mely alkalommal Földes Imre: „Terike” című színműve került színre. A város közönségének nagyarányú érdeklődéséből kifolyólag, az erkölcsileg és anyagilag a siker jegyében lefolyt színielőadást reggelig tartó táncvigalom fejezte be.

Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete.
1/1931.

BAJTÁRSÁK!

Örömmel tudatjuk, hogy az 1914. év óta szünetelő „Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete” folyó évi január 18-án, Győrben újjáalakult és közhasznú működését megkezdi. Bízunk benne, hogy esonka hazánk összes tűzoltótisztjeit tagjaink közé iktathatjuk. A belépő jelentkezést levelezőlapon az alábbi címre kérjük beküldeni.

Budapest, 1931. január hó 20-án.

A Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete
nevében:

Dr. Marinovich Imre
elnök.

Bence István
főtítkár.

Cím: Budapest, IV., Bástya-utca 13.

2207/1900. sz.

ÉRTESÍTÉS.

A „Tűzrendészeti Közlöny” 1930. évi novemberi számában közöltük a m. kir. belügyminiszter 257.349/1930. VII. sz. rendeletét, melyben az egyenruhát viselő egyéneknek fokozottabb mértékben való ellenőrzését elrendeli. Egyben kötelezi az egyesületeket és szervezeteket, melyek tagjai — jóváhagyott alapszabályaik alapján — egyenruhát viselhetnek, hogy tagjaikat arcképes igazolványnyal lássák el.

Elnökségünk elhatározta, hogy az igazolványt és arcképet befogadó kis könyvalakú tokokat, a lehető alacsony ár elérése és az egyöntetűség biztosítása céljából tömegesen rendeli meg és tagtestületeinknek szükség szerint rendelkezésére bocsátja.

Ilyen igazolványtokok kétféle minőségben rendelkezhetők és pedig:

I. Vászomburkolatban ára darabonként 40 fill.

II. Bőrburkolatban ára darabonként 80 fillér.

A megrendelést legcélszerűbb a 23.297. számú csekkszámánk javára kiállított befizetési lap hátulján eszközölni, mert az igazolvány-tokokat csak a vételár beérkezése után szállíthatjuk.

Az elnökség.

HIRDETMEŊY.

A Mercedes—Benz Automobil részvénytársaság igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy egy régebbi szállításából raktárában egy lafetta-motorfeeskendőhöz avagy kézifeeskendőhöz használható

kétkerekű előkocsi

rúddal, 2 db hámfával és lámpákkal felszerelve
visszamaradt.

Ezen előkocsi alkalmas egy kocsis és további 2—3 tűzoltónak, valamint a szükséges tömlőanyag-nak és tűzoltó kéziszernek szállítására.

Az előkocsi még használva nem volt, tehát gyárilag új és kifogástalan üzemképes állapotban van.

Mivel a cég saját szakmájában ezen előkocsit nem használhatja, szolgáltatára vél lenni valamelyik *kisebb vidéki tűzoltóságnak* azzal, hogyha ezen előkocsit *minden ártéértés nélkül*, helyt, budapesti telephelyén rendelkezésére bocsátja.

Az erre igényt tartó községek tűzoltóságai írásbeli kérvényüket a Mercedes—Benz Automobil r.-t. igazgatóságához, Budapest, IV., Váci-utca 24 szám. mielőbb terjesszék be.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. titkár.
Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Blasnek Hugó fővárosi hivatásos parancsnok, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos főtiszt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathon Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtítkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rehá Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabi szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémöntöde**Siemens és Halske Rt.**

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUSa legújabb és legmegbízhatóbb
automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkeelő referenciák Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

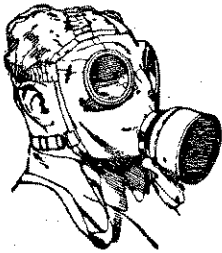
A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szak-könyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1 P. II. füz. Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1 P. IV. füz. Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerke kipróbálása, gondozása és működési zavarái, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. SZABÁLYZATOK: Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK: 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. SZÍNMŰ: Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. KÖNYV: Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. NYOMTATVÁNYOK: Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „Szépligeti tűzoltóság,” ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltunk a tüzet? A tűzoltás szabályai. Ára 2.50 P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden magyar város.” Ára: 1.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó

füst- és gázálcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I., Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

**„TOTAL”
a tűzoltókészül-
lékek királya!**

folyékony szénssavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért télen nem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindentéle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzín,
szesz, éther, petro-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos
tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretessé-
készséggel szolgál a magyarországi terakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utáztatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLO BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

AZ **„ISKU”** szabadalmazott **TŰZFECSKENDŐ**

magyarországi elárúsítója **HUBERT ÉS TÁRSA** b. t.

Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 4 — Telefon: A. 222—67, A. 109—57

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 188.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

Gróf Széchenyi József.

A történelem tanúságai szerint bármely nép, faj, nemzet életképességének zálogát csak az a tény pecsételheti meg, ha sorsdöntő napjaiban és súlyos válságaiban is vannak olyan tettekre kész tagjai, akik nemcsak tudnak, hanem mernek is vállalkozni a vezetésre.

Megnyugvással és megújuló reménységgel fogadta tehát az ország tűzoltósága azt a hírt, hogy a szíve vérével és lelke őszinte hevével magáénak vallott *Széchenyi Viktor gróf* lemondása után is azonnal vállalkozott olyan fiatal erő a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöki tisztségére, aki az alkotmánygyó ifjúság tüzes lelkesedésén kívül a magyar tűzoltás ügye iránt érzett őszinte ügyszere-tetéről és a szaktudás alapjául szolgáló rendszeres tanulmányozásáról és előkészületeiről már az elnöki szék átvételkor oly figyelemreméltó tanúságot tett.

Acélos energia, megkapóan nemes őszinteség, a haza és honfitársai iránti szeretet s a Trianon igája alatt sorvadó ország megmentése, újraépítése munkájának tüzes vágya sugárzott le *Széchenyi József grófról*, midőn 1931.

évi január 18-án, Győr szab. kir. város díszes közgyűlési termében a magyar tűzoltóság kiküldötteinek hatalmas tábora viharos lelkesedéssel és a *Széchenyi* családhoz fűződő érzelmek spontán meg-

nyilatkozásával a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökévé választotta.

S ha ezen érzelmek édes súlya alatt ott meghajlott is a lelkünk, — mint nyári reggelen a mézharmatos lomb, — annál magasabban szárnyalt az a gondolatunk, hogy a vezér kiválasztásában nem esatlakozhatunk, mert beköszöntöje, programja s egyéniségének minden villanása az elnöki tisztségébeni elődeire vall, s önerejét is azok munkateljesít-ményéhez mérve nemcsak pótolni kívánja az itt-ott hanyatló erőket, hanem lelkét öntve a csüggedőkbe oly győzelmekre is lendíti a nemzetvédelemnek, s a nemzeti vagyon megmentésének ezt a frontját, amelyeneket nagynevű őse és elődei vívtak ki.

El kell olvasni beszédét azoknak is, akik azt személyesen hallgatták, hogy emlékeztetőjük legyen, s azoknak is, akik csak most — e sorokból — ismerhetik meg ezt a szerződést, melyet a pajzsra emelt vezér hadainak nagyjával kötött, hogy részünkről a vállvetett munkájú támogatás ígérete a vezéri példaadás hívó szavának ne a pusztába síró visszhangja legyen.

Lássuk be végre, hogy az a szerep, mely eddig a magyar tűzoltóságra hárult, soha oly fontos nem volt, mint most: „Esonka országunk nemzeti életében és vagyonának megvédésében”, mely ma minden

GRÓF SZÉCHENYI JÓZSEF

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke.

polgárnak egyedüli, legfőbb, legszentebb kötelessége.

A régi programpontok között, melyet az ifjú vezér zászlajára tűzött, ez a kötelesség és feladat mindaddig új maradjon, míg háromszínű álmunkat valóra nem váltja az „erős kar, bátor szív és testvéri szeretet” s amíg csak új elnököink minden munkatársának, katonájának el nem ismeri a haza: „betöltéd tisztetét!”

De beszéljen helyettünk — íme — az új elnök:

„Igen tisztelt Nagygyűlés!

Fogadják hálás köszönetemet azon elhatározásukért, hogy engem a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökévé megválasztani szíveskedtek.

Szerénytelenség lenne a részemről, ha ezt a megtiszteltetést másnak venném a Szövetség részéről, mint ragaszkodó megnyilvánulást a Széchenyi névhez.

Hogy a magam részéről is kiérdemeljem ezen bizalmat, azon az úton kell majd haladnom, melyen e tisztségben elődeim: Széchenyi Ödön ösöm, Cziráky Béla nagybátyám és Széchenyi Viktor bátyám haladtak.

Úgy érzem, hogy a szövetségnek csonka országunk nemzeti életében és vagyonának megvédésében igen fontos szerep jutott. A mai materialista, barátot nem igen ismerő világfelfogásban a Szövetség nagy emberbaráti céljai által hivatott arra, hogy a jóérzésű embereket pártok, vallások és nemzeti-ségek tekintetbevétele nélkül a kötelességtudás és a felebaráti szeretet ápolásában egyítse.

Nem kevésbé fontos szerepe van a Szövetségnek a nemzeti vagyon megvédésében. Minden államnak érdeke polgárait és azoknak vagyonát ellenséges támadásoktól megvédenie. A kegyetlen trianoni békeparancs megfosztotta a magyar államot attól a lehetőségtől is, hogy polgárait bármely küllelenség ellen megvédjé. A győztes államok fantasztikus összegeket költenek a védelem kiépítésére. A magyar állam, ha polgárait a küllelenség ellen már nem védheti meg, a nagy belső ellenesség, a tűz elhárítására kellene, hogy többet áldozzon. Sajnos, a vidéken majdnem olyan védtelenek vagyunk, mint kifélé.

A szövetségnek törekvése kell, hogy legyen a mérvadó körök, a törvényhozás és a kormány figyelmét felhívni erre a sajnálatos körülményre. Megfelelő rendeletek és törvények hozása a nemzet érdeke.

Megfelelő anyagiak nélkül sem lehet tovább hagyni a szövetséget. A nemzeti vagyon megvédése érdekében ezek kieszakozlése ránk nézve kötelező parancs, de nem csupán a polgárok vagyonáról van szó, hanem az egészségükről is. Százával vannak olyan falvak, ahol a sekélyvizű, rossz kutak miatt tűz esetén az oltás lehetetlen. Ezek a kutak a tifusz és egyéb nyavalyák melegágyai. Ide megfelelő kutakat kérünk.

Ugyanakkor, midőn a mérvadó köröket e fontos problémák megoldására felhívjuk, nem feledkezhetünk meg saját bajtársainkról sem. Hol van a tűzoltó-otthon, ahol a kötelessége teljesítésében elfáradt, megrokkant bajtárs pihenést találhat? Hol van a szervezeti szempontból oly fontos megfelelő modern iskola a tanfolyamok megtartására? Hol a múzeum, a hatvan nehéz és dicsőséges év emlékeinek elhelyezésére? Ezek régen vajudó kérdések, me-

lyek homályában fény dereng. A főváros hidat óhajt építeni, gondos, előrelátó bajtársak telkeket vettek, melyeknek értéke emelkedni fog és így ügyes transzaksió meghozhatja az otthont, az iskolát, a múzeumot.

Igen tisztelt Nagygyűlés! Ezzel a pár szóval óhajtottam röviden, nagy vonalakban valózni a szövetség programját. Iparakodni fogok ezek megoldására megtenni minden tőlem lehetőt, de remélem a bajtársak támogatását, mely nélkül semmi sem valósulhat meg.

— Céltudatos munkánkra kérem a Mindenható áldását! —

*

A régi, főnemes családjaink között a Széchenyi nemzetségnek legfőbb jellegzetessége, hogy minden tagja születési előjoga nélkül is a legkiválóbb egyéni tulajdonságokkal bővelkedik, s azokat vére hullásáig áldozni kész mindenkor a haza javára.

Ennek alapján csak büszke várakozással tekinthetünk Széchenyi József gróf elnöki működése elé is, melyre vele együtt mi is buzgón kérjük a Mindenható áldását.

S örömmel, őszinte szeretettel fogadva őt elnöki székében, Vörösmarty ezen szép szavaival üdvözöljük:

„Mintha nem őstől származnál; légy tetteid által
Őse családodnak, s a haza áldani fog!”

Scserbovszky Szaniszló

1851—1931.

A legrégebb magyar tűzoltógarda egyik vihar-edzett katonája dőlt ki az élők sorából. A budapesti tűzoltóság bölesője körül állott e ritka szívós természetű, az utolsó néhány hónap előtt is fürgének mutakozó daliás férfiú, aki közel hat évtized előtt, a gyermekkorát élő magyar tűzoltóintézmény lelkes kezdői között tevékenykedett.

Őt is a múlt század második harmada utáni időkben, az ezidőbeli aranyifjúság sportkedvelése vezette az akkor még hajnalát élő tűzoltói élet berkeibe, amidőn még a tornaszat művelése a tűzoltói gyakorlatok végzésével harmonizált. Utóbb azonban e sportkedvelők egy számottevő csoportja a testfejlesztés önző céljai helyett a másokért folytatott élet- és vagyonmentés ideálja harcosaiá emelkedtek. Ezek táboraiba sorakozott az ifjú Scserbovszky Szaniszló is, később Budapest székesfőváros több mint negyedszázadon át működő tűzoltófőparancsnoka.

Az 1872. évben a budapesti önkéntes tűzoltótestület működő tagjai sorába lépett, ahol ügybuzgóságával és rátermettséggel hamar annak tisztikarába emelkedett; mint III-ik szivattyús, majd mint II-ik mászószakaszparancsnok értékes tűzoltói tevékenységet fejtett ki. Ennek elismerésül gróf Széchenyi Ödön főparancsnok a konstantinápolyi török császári tűzoltóság kiképezése céljából, segédül az 1876. évben 3 hónapra meghívta, mely megbízatásának mintaszerűen megfelelt.

Iskoláinak elvégzése után egy rövid ideig a főváros alkalmazásában, mint id. közigazgatási tisztviselő ténykedett. 1877. május havában a fővárosi tűzoltóság szakdíjnokává nevezetett ki. Az 1879. évi szegedi árvízveszedelem nehéz óráiban, egy városi tűzoltószakasz élén a mentési munkálatokban tevékenyen részt vett. Az 1882. évben pedig a főváros tanácsa hiv. tűzoltósegédtisztté választotta.

Különös véletlen események fejlődése folytán e pályáján való előhaladása tüneményes gyorsasággal haladt előre.

Széchenyi Ödön gróf főparancsnok véglegesen külföldre távozván, tisztségéről lemondott. A főváros tanácsa ezután *Kempelen Bélát* választotta meg főparancsnokká, aki rövid ideig tartó szolgálata után halálos baleset áldozata lett. A fővárosnak 1870. év óta működő tűzfelügyelője, *Krause Waldemar* pedig betegsége folytán végleg szolgálatképtelenné vált.

Ily körülmények folytán a tűzoltói tapasztalatokban gazdag segédtsízt 1885. évben a tűzfelügyelői teendőik ellátásával bízott meg és még ez évben, 35 éves korában, a főváros tanácsa tűzoltófőparancsnokká megválasztotta. És *Scserbovszky Szaniszló* vezető állásában hosszú szolgálata alatt is mindvégig mintaszerűen megállotta helyét.

A legkritikusabb helyzetekben is higgadt viselkedése legendás hírvé volt. Pedig a tűzoltóság primitív felszerelésének legnehezebb korszakában kellett felelősségteljes állásának minden gondját viselnie, mert ezek az idők voltak az igazi tűzoltói korszakok legnehezebb évei: a kézierőre berendezett kocsik és a gőzfecskendők működésének nehézségei.

Ily viszonyok mellett is a legnagyobb tüzesetek megfékezésére terén értékes sikereket mutatott fel. Főparancsnoki szolgálatainak időszakában, 1886. május hó 31-én a Molnárok és Sütők gőzmalomának meggyújtása volt az első fővárosi komolyabb gőzmalomtüz, amidőn a végveszéllyel fenyegetett ipar-terület a leégéstől megmentenie sikerült. Az ezt megelőző budapesti gőzmalomtüzek Hagenmayer 1873. Királymalom (1880), mind a földig meggyújtották. A fővezénylete alatt oltott tüzesetek közül a legfontosabbak ezután, mint a Pesti gőzmalom (1888), a Concordia gőzmalom (1902) a Hunzaria gőzmalom (1909), stb. épületei tüzesetek megfékezése voltak ki.

A fővárosi tüzesetek támadási műveleteinek megteremtésében *Scserbovszky* főparancsnok kismennyiségű mintaszerűen képzett tisztikara kétségkívül érdemlegesen támogatta.

Egyébként önérzetes főparancsnoki működésének klasszikus esete volt az 1889. december 20-iki Pesti színház égése alkalmával *Török János* budapesti rendőrtörök kapitánnyal történt összeütközése. A veszedelemes tüznek rohamos terjedése folytán kezelvezett izgalom hevében, a vész helyére érkezett rendőrtörök kapitány illetéktelenül az oltás technikai műveleteibe való beavatkozást megkísérelte, mely eljárását *Scserbovszky* főparancsnok erélyesen visszautasította. A tűzvész helyén később megjelent *Perceel* belügyminiszter, akinek ezen esetről a főkapitány jelentést tett, a *tűzoltófőparancsnok eljárását helyeselte*.

Az 1902. évi augusztus hó 24-én lezajlott Párisi Nagy Áruház katasztrófális leégése után felelős hatósága érdemtelenné fegyelmi vizsgálatot indított ellene. Ezen vizsgálat alapjául azon körülmény szolgált, hogy a tűzoltófőparancsnok ezen tüzletháznak a lakók életbiztonságát veszélyeztető viszonyait és meg nem engedett átalakítási rendelkezéseit előzőleg az illetékes tűzrendészeti hatóságnak nem jelentette és mivel a tűzvész folyamán a bennszorult lakók közül 11-et a tűzoltóságnak megmentenie nem sikerült. A lefolytatott vizsgálat a tűzoltófőparancsnok ártatlanságát minden tekintetben igazolta.

Budapest főváros a múlt század utolsó három évtizede alatt amerikai lendülettel és méretekben fejlődött világvárossá.

Annak arányában azonban a tűzrendészet fejlesztése terén a főváros területének beépítésével

lépést tartani titáni munkának bizonyult. Budapest tűzoltóintézménye ugyanis mindaddig, amíg *Almádi Géza* tanácsnok nem került a tűzoltóság élére, nem volt dédelgetett gyermeke a fővárosnak. Nevezett tanácsnok azonban néhány évi ténykedése alatt sok egyéb értékes cselekedete mellett — *Scserbovszky* javaslatára — a tűzoltóság végleges átszervezését is végrehajtotta. A tűzoltócsapat orvos beállítása is az ő nevéhez fűződik. Az első négy villamos autószer beszerzését is nevezett tanácsnok segítette elő.

Scserbovszky főparancsnok azonban ezen időszakot megelőzőleg is nem csüggedt el és hosszú főparancsnoki szolgálata ideje alatt, fokként 6 új tűzországgal sikerült a székesfőváros tűzelleni védelmét fokozni. Mint főparancsnok, ő volt az első, aki Európában az ulmi Magirus cégnél 1888. évben 30 méteres lófogatú tolólétrát rendelt. Ezt megelőzőleg a tolólétrák mind alacsonyabb típusúak voltak. E létra, mely jelenleg is még használható állapotban a főváros tűzoltóságának birtokában van, a világhírű létragyár kísérleti műve volt és amely eredetileg szállított állapotában egyízben a gyakorlati élethez fel is dült. Ez oknál fogva annak kocsivázát szélesbíteni kellett. A főparancsnok ezenkívül fokként szaporította tolólétráinak számát.

Egyébként *Scserbovszky* hosszú szolgálata időszakában a gőzfecskendők korszakában múlt el és ez alatt azok számát 5-re sikerült szaporítani.

Az 1885. évi országos- és az 1896. évi millenniumi kiállítás tűzvédelmi berendezését az akkori viszonyoknak megfelelően mintaszerűen rendezte be. *Scserbovszky* főparancsnok az ország tűzoltói mozgalmaitól kezdettől fogva távol tartotta magát; az országos tűzoltószövetség életében nem szerepelt. Az 1904. évben Budapesten tartott III-ik nemzetközi tűzoltókongresszuson azonban tevékenyen részt vett. Külföldi tűzoltóságok tanulmányozását is szorgalmasan végezte.

Bajtársias érzése és előzékenysége mindazonáltal közismert volt. A polgári életben mint közbeesülésben álló férfiú, közkezdveltségnek örvendett és mint az Országos Kaszinó tagja szabad idejét a legnagyobb előszeretettel annak falai közt töltötte el. A Budapesti Önkéntes Mentő Egyesületnek hivatalból választmányi tagja volt. Szintúgy a Budapesti Koresolyázó Egyesületnek kezdettől fogva alapító és választmányi tagjaként, e népszerű sport iránt mindenkor érdeklődéssel viselkedett.

Scserbovszky Szaniszló főparancsnok 35 évi hiv. tűzoltói szolgálatainak betöltése után, 1912. évi május hó 4-én, a Kún-utcai közp. tűzoltólaktanya udvarán ünnepélyes keretek közt történt elbúcsúztatásával nyugalomba vonult. Ezt követőleg értékes szolgálatainak elismeréséül a legfelsőbb kegy a Ferenc József-renddel tüntette ki.

A tűzoltóintézmény kötelékéből történt kiválása után, teljes visszavonultságban, 18 esztendeig még friss fürgeségben élte napjait. A tél kezdete óta azonban sehol sem mutatkozott többé. A Ferenc József lovassági laktanyában levő lakásán, amely kasszárnyának nyugdíjazása óta gondnoka volt, f. évi január hó 20-án, 80 éves korában csendesesen elhunyt. Díszes temetése két nap múlva a Kerepesi temetőben impozáns méretekben folyt le.

A székesfőváros hivatásos tűzoltóságának 300 főnyi, az önkéntes és gyári tűzoltóságok 50 főnyi csapata és a székesfővárosi rendőrség díszszakasza képezte keretét annak a gyászoló gyülekezetnek, mely *Scserbovszky Szaniszlót* utolsó útjára elkísérte.

A gyászszertartáson nagy számban megjelent tisztelőinek és barátainak élén *Bárczy István* volt polgármester, ny. igazságügyminiszter állották körül a koszorúk tömegével díszített ravatalát. Majd

a székesfőváros díszsírhelyén helyezték örök nyugalomra az elfáradt tűzoltót.

Utoljára harsant fel a süvöltő kürtszó, melynek hangjai mellett de sokszor rohant az egykor daliás tűzoltó a vészek viharába.

A régi tűzoltók e dallamos szózatát nem hallja többé. De szelleme itt maradt közöttünk. A magyar tűzoltó-ősök e harcosságának emléke nem enyészhet el a feledés homályában soha!

Dr. Balogh Dezső.

Isku.

Válasz Darvas László vm. tb. tűzrend. felügyelőnek ily címen a T. K. 1930. decemberi számában megjelent észrevételére.

Igazán sajnálom, hogy ily című októberi cikkem igen tisztelt Darvas bajtársam tetszését nem nyerte meg. Annyira nem, hogy indulatos, de lelkes soraiban oly könnyelműséggel vádol, hogy az „*exotikus jószágot nyugodt lelkiismerettel ajánlottam a községek figyelmébe.*”

Előljáróban le kell szögezmem azt, hogy az észrevételező közlemény csaknem minden sora külön-külön helytálló és azt magam is vallom, de a gondolatok csoportosítási módja és más szemszögből beállított irgalmatlan ledorongálása egy újszerű technikai gondolat tárgyilagos ismertetésének, nem fedi ízlésemet. Ha minden újdonságot, mely egyben-másban természetszerűleg sántít, de tűzoltói célok szolgálatába állítható, megjelenése percében agyonütünk, akkor fejlődésről álmodnunk sem szabad. Félreértett cikkem legfőbb tendenciája ugyanis világosan az volt, hogy elavult kézfecskendőket többé ne vásároljunk, mert „*új beszerzésnél csakis a legújabb és kitünően bevált motorosfecskendők bírnak létjogosultsággal.*” Ennek indoklására felsoroltam a közismert kitünő szerkezetű motorosfecskendőket. Azok teljesítőképességét és aránylagos alacsony árát, valamint egyéb kiváló előnyeit szembe helyeztem a kézfecskendők ilyenmő adataival. Megdöntöttem a sokszor hangoztatott kifogásokat. Egyben bátorságot vettem arra is, hogy egy egészen újszerű és nálunk abszolúte ismeretlen fecskendőtípust is ismertessek, mellyel a budapesti tűzoltóság ezidő szerint kísérleteket folytat. Ezzel kívántam a kismotoros fecskendők sorozatát kiegészíteni.

Hogy ismertetésem mennyire tárgyilagos volt bizonyítja, hogy szembetűnő előnyei mellett megírtam azt is, hogy az Isku meghajtására használt kerékabroncs felmelegedése miatt a kis fecskendőt „*csak igazi szükség esetén is csak első támadásra és rövid időre lehet okszerűen felhasználni.*” Azt hiszem ezzel nem nagyon ajánlottam be a vevőközségeknek az Iskut. A továbbiakban rámutattam arra, hogy a potom olesó fecskendő csak bizonyos körülmények közt használható. Természetes, hogy ott, ahol autó a faluban nincs (sem gyári, sem gazdasági, sem lukszus) vagy ahol a falu nem fekszik a forgalmas útvonal mellett, melyen autók sűrűn közlekednek, az Isku beszerzéséről beszélni sem lehet. Ezért szükségtelen volt az „*autófogás*” nehéz műveletét külön és sokszorosan emlegetni. Annyira magától értetődik, hogy ahol ez a legfőbb feltétel nehézségekbe ütközik, ott Iskut nem fognak venni, ha ingyen adják sem. De ez még nem jogosít fel arra, hogy — mert Darvas úr körzetében a „*feneketlen sáros*” faluk autót alig látnak — az Isku alkalmazhatóságát az egész ország területén abszurditásnak állítsuk be. Azt sem mondtam sehoh, hogy az Iskut egyedüli mindenható szernek vegyék. Emellett a régi rozoga kocsifecskendők tartalék-

szolgálatát is hangsúlyoztam. Ha tehát polemizáló író társam állítása szerint autó pont a tűz idején véletlenül nem található, „*sofförje nem lesz kapacitálható*”, akkor még mindig ott van a kereken járó pókháló, burgonyatartó, mely kiegészítésre még mindig jó lehet, s ezért nem mondhatjuk, hogy „*emellett a módszer mellett a fél falu leég*”. Hátha az egyetlen autófecskendő megbicsaklik és nem működik tűz esetén, szabad-e a fél falunak leégni? Úgy-e hogy nem!

Az Isku beszerzése ellen eddig egy komoly érv hozható fel, mit Darvas barátom is helyesen kifogásol és ez az a körülmény, hogy az Isku a gumikerékabroncs felmelegedése miatt csak rövid néhány percig használható. Igaz, hogy ezt víz ráfolyatással javítani lehet, de ez körülményes dolog. Azonban elárulhatom, hogy azóta eszközölt további kísérleteink során rájöttünk arra, hogy a kerékabroncs felmelegedését a görgőkerek nagyfokú surlódása idézi elő. Ha tehát a kocsit tengelyét alátámasztjuk és a kereket a görgőkre csak annyira engedjük ráneheznedni, amennyi a hajtáshoz szükséges adhaesió előidézésére szükséges — nem többet — akkor a szivattyú órákon át is hajtható anélkül, hogy a gumikerékabroncs füstölne vagy fönkre menne, mert csak a futófelülete melegszik fel langyos melegre, ami az abroncsnak nem árt.

Ezzel a megállapítással elesik tehát a multkori cikkemben általam is nehezményezett hátrány, tehát a polémia e kardinalis része tárgytalanná vált.

Ami pedig Darvas bajtársunk ama igen helyes megjegyzését illeti, hogy az Isku fecskendő akkor lesz használható nála is, ha „*kisegítő autó nélkül is üzemből lesz tartható*”, megnyugtathatom, hogy ez nemsokára megtörténik, mert a kis fecskendő egy oly kis motorral lesz kapcsolva, mely azt meghajtja és az autótól függetleníti. Természetesen a motor ára az egész aggregát árát növelni fogja. Mindazonáltal ott is használható lesz, ahol az „*autófogás*” és „*kapacitálás*” vajmi nehezen sikerül, sőt ott is alkalmazható lesz, hol a feneketlen sárban kocsik sem közlekedhetnek, mert könnyűségénél fogva egy ember hátán elviheti.

Köszönet illeti Darvas bajtársamat, hogy a közérdekű tárgyilagos közleményt éles tollával megszurkálta, mert ezzel alkalmat szolgáltatott arra, hogy a legújabb kísérleti eredményeket ismertessem és beigazoljam, hogy még sem vagyok annyira elfogult és könnyelmű, mint ahogy azt beállítani igyekezett.

Egy kis vita, egy kis támadás az ügynek csak szolgálatára lehet, a személyes barátságot nem sérti, ellenben felhívja a szunnyadó tűzoltótársadalom figyelmét arra, mit tudnia kell.

Még csak egyre lenne szükség. Arra, hogy az immár külön motorral hajtott Isku gyártását egy hazai gyár venné kezébe, mert a legkitünőbb szerkezet beszerzését is csak akkor ajánlhatjuk a községek jóindulatú figyelmébe, ha annak minden része itthon készül és ára a hazai munkásság és ipar támogatására szolgál.

Dittrich József.

Elmélkedések a modern automatikus működésű tűzoltó-autólétráról.

(I. folytatás.)

A konstruktőrök azonban céljukat: a felállítás gyorsaságát mindenestre teljesen elérték; a mai modern automatikus létráknál sem eszközölhető a felállítás ily rövid idő alatt.

A felállítás ezen módja elvettett; maradt mint bevált az első mód, midőn a felállítás forgaty-

tyús mechanizmussal, acélsodronyhevederek vagy Gall-lánccok segélyével lassító fogaskerék-áttételek közbeiktatásával történt, mely elrendezésnél az alaplétra ellensúllyal nincs terhelve. Természetes ez esetben kézi működtetésnél a felállítás több időt vett igénybe, mint fentebb mondtuk, mint az automatikus szerkezeteknél.

A második művelet: a felállított létrának az elforgatása; itt a követelmény mindig az, hogy a felállított létra állványával együtt teljesen körül 360°-ra elforgatható legyen. A kézi működtetésű létrákkal szemben gyorsaság tekintetében az automatikus létrák semmi előnyt sem mutatnak fel. A technikai megoldás aránylag egyszerű: az állványnak acélgolyós- vagy görgőságyazása, mely a felállított létrának egy ember által való elforgatását is lehetővé teszi.

De annak dacára, hogy különösen kibalanszírozott létráknál a kézzel való felállítás és elforgatás, mint előbb láttuk, gyorsabban volt végezhető, mint az automatikus létráknál, mégis behozza hátrányát és kifog ezeken az automatikus létra, midőn mindkét műveletet: a felállítást és elforgatást egyszerre egy időben, sőt két sebességre kapcsolva, végzi.

Most jövünk a harmadik művelethez: a felállított és kellő irányba elfordított létra kitolásához, mely pontnál az automatikus létrák döntő győzelmet aratnak a kézzel működtetett létrák felett a művelet elvégzéséhez szükséges idő tekintetében.

Kézi működtetésű létráknál a kihúzásra szolgáló mechanizmus lényegileg ugyanaz, mint a létrafelállítószerkezet. Itt is lassító áttételek szükségesek, melyek nagvsága s ezekkel arányosan a kitoláshoz szükséges idő a létra hosszától függ. — Ha az áttételi viszonyval takarékoskodunk, a kitolást **vésző legénység** kimerül, ha pedig nagy áttételt alkalmazunk, az idő lényegesen meghosszabbodik.

Ezen műveleteknél az automatikus szerkezet használata nagy időbeli nyereséget jelent.

A 4-ik művelet: a felállított, elforgatott és kitolt létra és a talaj egyenletlenségei miatt esetleg oldalirányú elhajlást mutató létrának a függőleges síkba való beállítás kézi működtetésű létráknál végtelen esavár és csavaranya által kézikerékkel volt eszközölhető. A többrésű létra állványához oldalirányban elmozdíthatóan volt építve és ezen elmozgások, rendszerint 10°-ig mindkét irányban, aránylag könnyen és gyorsan voltak eszközölhetők.

Automatikus létráknál a függőleges síkba való állítás önműködőleg történik.

Ha a fent felsorolt 4 műveletet egybevetjük s azok elvégzésének sorrendjét időben magunk elé kézzeljük, látjuk, hogy ezen funkciók elvégzése kézi működtetésű létráknál tekintélyes erőt és időt igényel.

Érthető volt a létratervezők azon törekvése, hogy ezen eddig kézzel végzett műveleteket részben, vagy egészen gépi erővel pótolják. Így keletkeztek a különböző megoldások, melyeknél szénsav vagy sűrített levegő, gőzgép vagy elektromotor végezte a funkciókat.

Érdektelen és felesleges is lenne ezen próbálkozások gyakorlati kiviteleit részletesen ismertetni, hiszen ha egy probléma elméletileg megoldódott, a technikusok a gyakorlati kivitel is előbb-utóbb jóval megoldották. Itt azonban speciális esetekről, finom szerkezetekről volt szó, sok-sok hibaforrás akad minduntalan s ezért léptek fel a gyakorlatban a gyakori üzembazavarok. Nem állandósult egyik kivitel sem s így a konstruktőröknek nem is volt idejük arra, hogy szükségmegoldásaikat tökéletessé tegyék.

(Folytatása következik.)

A párkányi tűzvész.

Csendesen nyujtózkodott el a Duna folyam éjjeli álmához a két határmenti város között... mintha fáradt lenne ettől a határ-szolgálatától, melyet a trianoni bölcsök reákvényszerítettek... hogy ő válassza el a két város magyar lakosságát, holott ezer év óta ő köti össze, ő, a Magyar folyó...

Be szép is volt itt az élet a béke években... a két város lakossága együtt élt, mint egy városban... a tűzoltók versenyeztek, hogy ki legyen előbb ott a szomszéd város tűzénél s bizony nem egyszer megtörtént, hogy előbb érkezett a szomszéd, mint a helybeli; de szép is volt ez a versengés a kötelességtudásban, a bajtársi szeretetben... talán ezt irigyelték a trianoni bölcsök, hogy így elválasztották egymástól... vagy talán nem így határozta volna, ha ismerik a viszonyokat, ha tudták volna, ha ott túl, egynapi járásnyira is még mindig magyar szó hallik?...

De hagyjuk abba, hisz én nem is erről akarok írni; bocsássanak meg nekem, kedves olvasóim, de mi itt, a határ mentén állandóan érezve ezt a borzasztó igazságtalanságot, s nap-nap után ökölbe szorított kézzel, összeszorított, néma ajakkal, tehetetlenül nézve a magyar testvérek elválasztását... itt, ahol a magyar Sion ormán a Nagyboldogasszony harangja az estéli harangszó után állandóan világga kiáltja a *Nem... Nem... Sohát...* itt, ahol tele van az élet a trianoni határ következményeinek keserűségével, bajaival... itt nehéz... lehetetlen erről nem írni, nem beszélni...

Igen, tehát csendes novemberi este volt, a tűzoltóaktanyában ép parancsnoksági ülésen együtt ültek a tisztek.

Alig hallatszott el az esti harangszó, mikor belép az ügyeletes tűzoltó s jelenti, hogy *Párkányból* Budapesten keresztül, telefonon segítséget kérnek, nagy tűz van, hogy mi ég, nem mondták be!

A parancsnok az ülést rögtön bezárta, s mentünk a szertárba, hol a tűzoltók már várakoztak.

Egy-két parancsnok hallik, a motorfeeskendő előáll, vizet vesz, a tűzoltók elfoglalják helyeiket, a parancsnok még egyszer megnézi rendben van-e minden, azután felült ő is és indul a kis csapat a szomszéd *országba?*...

A tűz mind jobban föllángol, a Dunapart már tele van nézőkkel, találgatják mi és hol ég Párkányban? Az ég mind vörösebb lesz, nagy tűz van, állapítják meg, nyilván a Frankl-gyár ég!

A tűzifeeskendő pedig robot a hidon keresztül, a reflektor messze előre világít a sötétben, látjuk, hogy az út szabad, a sziréna bűg... félre áll ember, állat... s amint befordulunk a főutcára, föl-morajlik *magyarul*: itt vannak az esztergomi tűzoltók! Hála Istennek!

Már látjuk, hogy a keményítő-gyár ég, még egy-két pere és ott vagyunk. A helybeli parancsnok és tűzfelügyelő fogad bennünket.

Rövid terepszemle és tanácskozás után megállapítottuk, hogy a keményítőgyár szárítójában a II. emeleten keletkezett tűz (lásd a mellékelt rajzon) már az egész épületen végighúzódtott, hogy a párkányi, nánai és garamkövesdi tűzoltóság összesen 4 feeskendője és pedig 1 mozdony- és 3 kocsifeeskendő már működésben van.

Megállapítást nyert, hogy nagy súlyt kell fektetni a gép- és kazánház megmentésére és a víztartály védelmére, mert annak lezuhanása a kétemelet magasságról végzetes pusztítást okozna a telepen.

Így tehát tekintettel arra, hogy a motorfeeskendő 2500 liter vizet hozott magával, az utcán felszerelve egy sugárral a víztartály és 1 sugárral a kazánház védelmére kezdtük meg működésünket. Megállapítást nyert azonban, hogy motorfeeskendőt

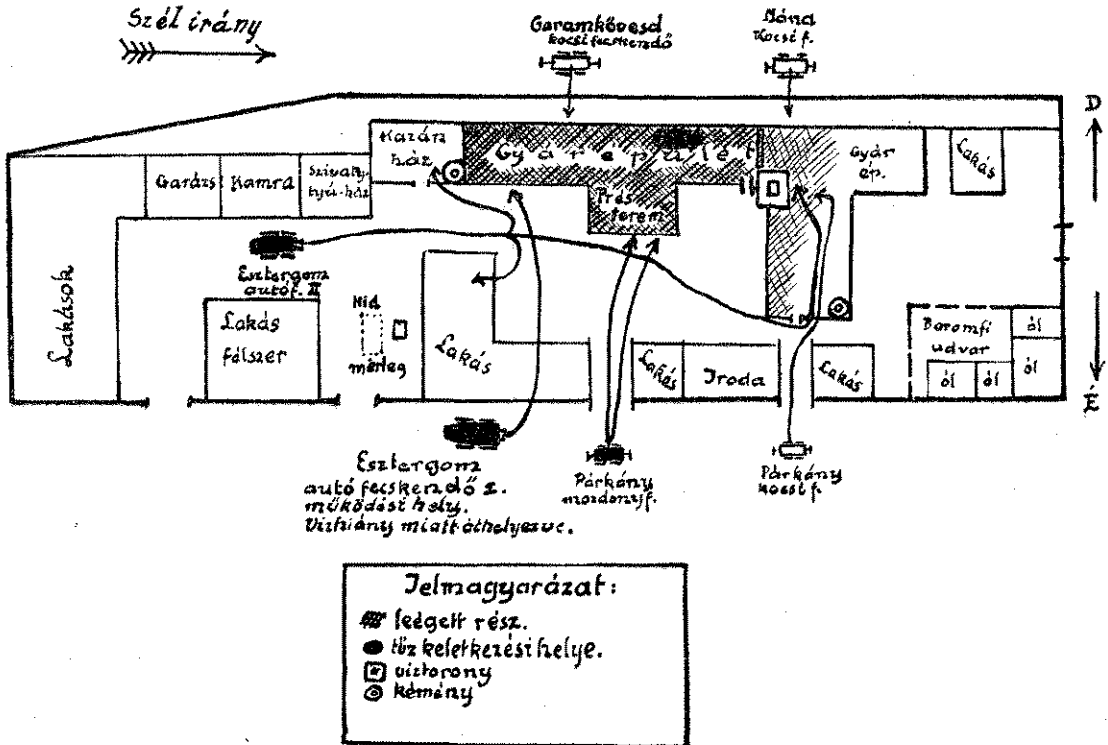
dönket a kis lajtokból vízzel táplálni nem lehet, s állandó működésünket csak a gyár szivattyújával tudjuk biztosítani.

Itt tehát, miután emberi számításunk szerint a rendelkezésre álló erővel a szivattyú és kazánház

A tűznél jelenlevő 4 tűzoltócsapat este 7 órától reggel 3 óráig emberi erőt meghaladó kivitartással dolgozott, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozza. 8 sugár állandóan szünet nélkül öntötte a vizet a lángtenger ellen.

A Frankl Fiac Keménytő és cserizgyár égése,

Párkányban 1930. nov. 28-án 19 óra 15'-től másnap reggel 3 óráig.

megmentése biztosítva látszott, továbbá miután megállapított, hogy a tűznek előre nem látott okokból való ily irányú terjedése esetén motorfeeskendők visszavonulása a gyár immensó kapuján biztosítva van, fecskendőnket átszereltük a szivattyúház elé s ott a gyár szivattyújával táplálva dolgoztunk tovább.

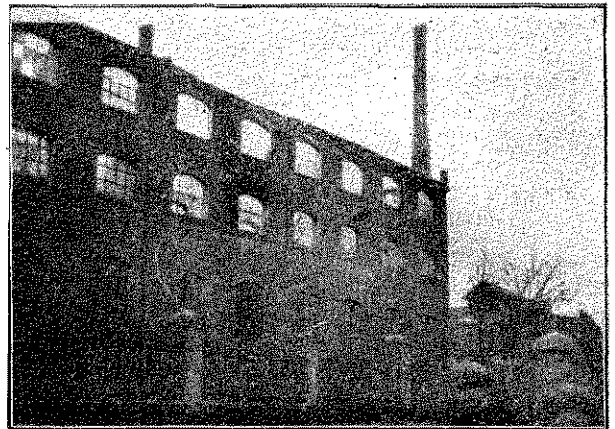
Igen károsan befolyásolta a működésben levő sugarak teljes hatását, hogy létra hiányában nehéz volt a támadási magas pontok megközelítése s így a sugár sokat veszített erejéből. Különösen a kézi fecskendők sugara a II. emeleten már alig ért el valamely hatást. Ennek tulajdonítható, hogy a tűznek az I. emeletre való áttérjedése és a II. emelet teljes beomlása megakadályozható nem volt. Megnehezítette a II. emelet megmentését az is, hogy az itt elhelyezett szárítóberendezés fából lévén, igen bő és jó táplálékul szolgált a tűznek.

A II. emeletrész beomlásával a tűz terjedése a nyugati oldalon levő gyárépület felé terjedvén, az ott állást foglaló kocsi fecskendő sugara kevésnek bizonyult a tűz feltartóztatására, ezért az esztergomi motorfecskendő egyik sugárát később ide kellett áthelyeznünk s ennek hatása a tűz ily irányú megfékezését, illetőleg egy néhány pere múlva már észlelhető volt.

Megállapítást nyert, hogy mily óriási szolgáltat tesz tűznél a vasbeton. Az I. és II. emelet között ugyanis rendes fagerenda-mennyezet, a földszint és I. emelet között pedig vasbeton volt. Ha a II. emeleten is vasbeton van, akkor az is föltétlenül megmenthető lett volna. Viszont, ha az I. emeleten nincs vasbeton, akkor az sem lett volna megmenthető.

Ugyanígy nagy segítségül voltak a tűzfalakban elhelyezett vasajtók, amelyek azonban föltétlenül önműködő elzáróval szerelendők fel, hogy nyitva ne maradhassanak!

A város lakossága pedig a szomszédos házak tetőin örködött buzgón a tűz továbbterjedésének megakadályozására.

Így sikerült elérni, hogy a tűz a meggyulladt gyárépület I—II. emeletét pusztította csak el, de tovább sem a gyártelep területén, sem magánházakra át nem terjedt.

A 8 órán át szakadatlanul küzdő tűzoltócsapat, a fel-feltörő lángtengernek továbbterjedése ellen újra felvette a harcot, amíg végre reggel 3 órakor megállapítva, hogy sikerült végleg urává lenni a helyzetnek, megtörtént a visszaserelés.

Ezzel az emberfeletti munkával nemcsak a tűzvész megfékezése, de a hatalmas gyártelep jelentékeny részének és értékes berendezésének és raktárkészletének a végső pusztulástól való megmentése is sikerült.

És másnap reggel ismét nyugalom és békesség honolt csehszlovákiának ezen határmenti magyar városkájában...

László István.

Az új ásványolajrendelet- tervezethez.

Köztudomású, hogy a benzin és hasonló gyúlékony és robbanó folyadékok tartására — raktározására, — kezelésére és forgalomba hozatalára vonatkozólag a tűzrendészeti kívánalmaknak megfelelő országos érvényű rendelkezés nincs. A m. kir. Belügyminiszter még 1870. évben adta ki a 2970. B. M. sz. körrendeletét az ásványolajok szállítása és tartása tárgyában és az ásványolajokra vonatkozólag lényegében még ma is ez a rendelet van érvényben. Pedig e rendelet intézkedéseinek legnagyobb része még a finomítatlan kőolajra, petróleumra vonatkozik, melynek veszélyessége a rendelet keltének idején abban állott, hogy a petróleumot tisztán, nyers állapotban hozták forgalomba és mivel ez így könnyen illó alkatrészeket is tartalmazott, igen sok veszedelmét is rejtett magában. A petróleumnak ez a veszélyessége ma már lényegesen enyhült, mert ma már szinte mondhatjuk, hogy egyáltalán nem kerül finomítatlan petróleum forgalomba. Az értékes, könnyen illó részeket a petróleumból ugyanis desztillálás útján kivonják. Annál nagyobb azonban a veszélye ezeknek a desztillátumoknak, benzinnak, gazolinnak, lygroinnak, aethereknek, stb., melyek veszélyessége abban áll, hogy normális hőmérséklet mellett is gyúlékony gázok szállnak fel belőlük. Továbbá ezek a gázok levegővel keveredve robbanó keveréket adnak. De veszélyük még az is, hogy a víznél könnyebb fajsúlyuk folytán a vizen úsznak, a vízzel nem keverednek s így vízzel nehezen elthatók, sőt a vízzel való oltásuk folytán a víz felszínén elfolyó égő benzin még fokozza a veszélyt. Gázaik a levegőnél nehezebb fajsúlyúak, a helyiség alsó részeiben gyűlnek össze, messze elhúzódnak és összefüggő folyamatot képezvén, sokszor az eredő helyüktől távol történő meggyulladásuk a tüzet a gázok eredő helyére vezeti és ott gyakran robbanást vagy tüzet okoz. Ezenkívül a benzin elektromos telítődése bizonyos körülmények között elektromos kiegyenlítődesre vezet, mely ha szikraképződéssel jár, úgy a robbanóképes arányban a levegővel keveredett benzingőzőket ez a villamos szikra föl is robbanthatja.

Amint tehát ezekből látható, éppen elég veszélyes tulajdonságuk van az ásványolaj párlatoknak, melyekkel szemben a tűz- és életbiztonság szempontjából védekezniünk kell. Ha még figyelembe vesszük a rendkívül nagymértékű föllendülését az ásványolajpárlatok használatának, akkor be kell látni, hogy ezeknek az anyagoknak sok irányú használatával szemben a hatósági védelmi rendelkezések soká nem kélhetnek.

Belátta ezt a m. kir. Belügyminiszter úr is, aki kijelentvén, hogy az ásványolajok tartására, raktározására, kezelésére és szállítására vonatkozó kérdést újból szabályozni kívánja, felszólította a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget, hogy erre vonatkozó rendelettervezetét terjessze be. Erre a felhívásra készítette el Papp Ferenc elnökségi előadó a szövetség megbízásából az alábbi tervezetet, melyet azzal a kéréssel közlünk bajtársainkkal, hogy hozzászólásaikat akár a szerkesztőségünk útján, akár közvetlenül a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez vagy nevezett előadó úrhoz zárvessék jenek eljuttatni, vagy azok a rendelet tárgyalása során a kiadást megelőzően figyelembe vehetők legyenek. A tervezet szövege a következő:

ÁSVÁNYOLAJRENDELET.

(Tervezet)

I. FEJEZET.

Általános határozmányok.

1. §.

A rendelet alkalmazási köre.

Ez a rendelet az ásványolajok és alábbi termékeinek tartása, raktározása, tárolása és szállítása körül nyer alkalmazást.

E rendelet alá tartoznak:

a) A nyers petróleum és ennek párlataiból (könnyen illó, világító és egyéb könnyű kenőolajokból), valamint a folyékony kőszén- és barnaszénkátrányokból, a szénpárlatgázokból vagy palakátrányból előállított szénhidrogének (benzol, solárolaj, fotogén, palaolajok); továbbá a mesterségesen előállított szénhidrogének is, ha ezek lobbanási pontja 760 mm barométer állásnál 100 fok C-on alul van.

b) Az a) alatt felsorolt folyadékoknak egymással vagy más gyúlékony folyadékokkal való keverése által előálló gyúlékony termékek, kivéve az ily anyagok hozzáadásával denaturált borszeszt. Ellenben a denaturált borszesznek további ásványolajjal való keverékei e rendelet hatálya alá tartoznak.

c) Az oly szilárd és folyadékokban oldódó anyagokkal (mint pl. gyantával, kaucsukkal stb.), továbbá közönséges vagy besűrített olajokkal (lenolajjal, firnisszel) előállított gyúlékony, folyékony olyan keverékei az a) és b) alatt felsorolt folyadékoknak, amelyek + 15 fok C-nál nem szilárd állapotúak vagy legalább kenőesszerűek. Ezek azonban csak akkor, ha az ásványolaj a keverék összsúlyának 5%-át teszi ki. Itt is kivételt képeznek azok a keverékek, amelyeknek lobbanási pontja 760 mm barométer állásnál 21° C vagy ennél magasabb és azok, amelyekben a szilárd, folyadékokban oldható anyag több, mint az összsúly 20%-a.

d) Üres tartányok, amelyekben a fent felsorolt folyadékok állottak.

Ahol a következőkben közelebbi meghatározás nélkül „ásványolaj”-okról beszélünk, vagy ahol az „ásványolaj” szó megjelölés nélkül pl. csak „legnagyobb mennyiség”-ről stb. lesz szó, vagy más hasonló általános megjelöléssel történik hivatkozás, a rendelet tárgyát képező anyagokra, ez alatt mindenkor nemcsak az a) pontban említett keveretlen ásványolajokat, hanem e rendelet határozványai alá tartozó b) és c) pontokban felsorolt éghető keverékeket is kell érteni.

2. §.

Veszélyességi okok.

Az 1. §-ban felsorolt ásványolajokat stb. három veszélyességi fokozatba sorozzuk:

I. veszélyességi fokozatba azok tartoznak, amelyek 760 mm barométer állás mellett 21° C-nál kisebb hőfoknál lobbanékony gázokat fejlesztenek, tehát lobbanási pontjuk 21° C-nál kisebb, így pl.

a) *nyers petróleum* (nyers nafta, föld és kőolaj) petróleuméter, *petróleumbenzin*, zsírok és gyanták mosásához és oldásához, továbbá *üzemi célokra és világító berendezésekhez használt könnyű benzin*;

b) benzol, toluol és hasonlóak;

c) némely szigetelő és mártó-lakk, valamint némely könnyű benzinnel pótoltt benzín-lakk, szárító-, padló-, lazurlakk és hasonlóak.

II. veszélyességi fokozatba azok tartoznak, amelyeknek a lobbanási pontja 21° és 55° C között van, így pl.:

a) *fűtésre és világításra használt petróleum* és a legtöbb egyéb világító olaj, tisztító olajok, lakkok

előállításához és hasonló célokra használt nehéz benzín és hasonló anyagok;

b) xylol, cumol, solventnafta és hasonlók.

III. veszélyességi fokozatba pedig azok tartoznak, amelyeknek lobbanási pontja 55° C-on felül, de 100° C alatt van, ide sorolhatók:

a) a magas forrponntal bíró világító olajok, némely solárolaj és a legtöbb gázolaj;

b) több fűtő- és motorolaj, pl. Dicsel-motor részére, továbbá a nehéz kátrányolajok;

c) magas forrponntal bíró tisztító olajok, vaselinolajok, világos és sötét parafinolajok.

3. §.

A lobbanási pont meghatározása.

Lobbanási pontnak tekintendő e rendelet értelmében az a hőmérséklet, amely mellett az „ásványolaj”-ok stb. az Ábel-féle petróleummérőben gyúlékony gázokat képeznek.

A 2. §-ban említett veszélyességi fokok eldöntésénél tehát az Ábel-féle petróleummérő szolgál irányadóul.

Az Ábel-féle petróleummérőnek hatóságilag hitelesítettnek kell lennie. Erre a hitelesítésre az 1892. évi 69957. K. M. sz. rendelet (Magyar Rendeletek Tára 1892. évf. 2847. oldal.) az irányadó. (Ha ez revízióra szorulna, úgy azt külön rendelettel kell elintézni.)

Aki ásványolajat árusít vagy raktároz, köteles az illetékes hatóság (I. fokú közig. vagy iparhatóság) kívánságára az általa raktározott, tárolt, áruba boesájtott vagy eladott ásványolaj lobbanási pontjáról a gyáros, szállító vagy elismert szakértő által kiállított bizonyítványt felmutatni és igazolni, hogy az általa szállított ásványolaj stb. mely veszélyességi fokozatba tartozik. Amely ásványolajféltre ezt igazolni nem tudja, az az I. veszélyességi fokozatba tartozónak tekintendő.

Az előbbi pontban említett elismert szakértő, esküt tett kereskedelmi vegyész, vagy üzemvezető, avagy az ásványolajat előállító telep vagy nagykereskedő vegyésze is lehet, ha ily bizonyítványok kiállítására a hatóságtól felhatalmazása van.

4. §.

Kivételek a rendelet hatálya alól.

Nem tartoznak e rendelet hatálya alá:

1. az összes mesterségesen előállított és nem éghető keverékei az I. §-ban felsorolt ásványolajoknak;

2. az összes mesterségesen előállított éghető szilárd keverékek, amelyek 15° C és ennél magasabb hőfoknál szilárd állapotúak vagy legalább kenőcs-szerűek;

3. a folyadékban oldható szilárd anyagokkal mesterségesen előállított folyékony és éghető keverékek közül azok,

a) amelyeknek ásványolaj tartalma nem több mint 5%,

b) amelyeknek szilárd anyagtartalma 2%-ot meghaladja és lobbanási pontja 21° C vagy ezen felül van.

II. FEJEZET.

Ásványolajok tartása, raktározása, tárolása.

5. §.

Általános szabályok.

E rendelet értelmében „tartás”-nak tekintendő:

a) az ásványolajoknak stb. nem rendszeres és nem tervszerű, hanem időközi, magánszükséglethez mért, kisebb mennyiségű, rendszerint nem hosszabb időre tervbevett;

b) továbbá B. üzletszerű, kisebb mennyiségben való elhelyezése a tulajdonos által alkalmasnak talált helyen.

„Raktározás”-a tervszerű, üzletszerű, rendszerint tartós elhelyezése nagyobb mennyiségeknek, mozgatható, szállításra alkalmas edényekben.

„Tárolás” pedig a tervszerű, tartós, állandó jellegű elhelyezése nagyobb mennyiségeknek helyhez kötött edényekben.

6. §.

A befogadóképesség kiszámítása.

A tartandó, raktározandó, illetve tárolandó folyadékok mennyiségének kiszámításánál az összes tartányoknak — így a nem teljesen telítetteknek is — teljes befogadóképessége az irányadó.

7. §.

Ásványolajok tartására és raktározására szolgáló edényeknek tömörnek és tömören záróknak kell lenniök. Szorosan bezárt edényeket nem szabad teljesen megtölteni. Az I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajokat nem szabad gyúlékony anyagokból készített edényekben tartani vagy raktározni. A két literen felüli mennyiségek tartására csak ellenállóképes lemezből készült edények használhatók.

Azokat a tartányokat, amelyekben I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajokat tartanak, raktároznak, eladnak vagy szállítanak, jól láthatóan és tartós módon „Tűzveszélyes” felirattal kell el látni.

A II. és III. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajok tartására szolgáló agyag- és üveg-edények borító tartányain a „Tűzveszélyes” feliraton kívül jól láthatóan és tartós módon „Vigyázat törékeny” feliratot is alkalmazni kell.

Tűz és világítás gyújtása, nyílt láng használata, valamint a dohányzás, úgy az I. és II., mint a III. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolaj tartási, raktározási és tárolási helyén tilos. Ezeket a tilalmakat az összes bejáraton az üzem tűzveszélyességére és a büntetésekre való utalással látható és tartósan alkalmazott feliratokon ki kell hirdetni.

(Folytatása következik.)

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 188.684/1931. VIII. B. M. számú körrendelete a Tűzrendészeti Közlöny című szaklap ajánlása tárgyában.

Tűzrendészeti szakközegem, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadásában megjelenő „Tűzrendészeti Közlöny” című szaklap mind a tűzoltóságok, mind a tűzrendészeti hatóságok, mind a tűzrendészet iránt érdeklődők hasznos, segédesszközének bizonyult, mivel a lap rendszeresen foglalkozik a tűzrendészet időszerű kérdéseivel, ezenkívül a tűz kitörésének lehető megelőzése tekintetében is hasznos tanácsokat ad.

Mindezekre figyelemmel a „Tűzrendészeti Közlöny” új évfolyamát is a legmelegebben ajánlom Címed figyelmébe és kívánatosnak tartanám, ha a lapra a városok és községek az 1931. évben is előfizetnének. A lap ára évi 6.— pengő, amelyet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség (Budapest, IV., Bástya-utca 13. sz.) javára az 57.454. számú csekkszámára kell befizetni.

Az ellen sincs kifogásom, ha a városok és községek a szaklap előfizetési árát a többi hivatalos lap előfizetési árával együtt háztartásuk terhére számolják el.

Budapest, 1931. évi február hó 9-én.

Scitovszky s. k.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi vármegye alispánjához intézett 131.548/1930—VIII. B. M. számú rendelete vármegyei tűzoltószövetségek megalakítása és működése tárgyában.

A 230.000/1925. B. M. számú rendelet 9. §-a előírja, hogy a községi önkéntes tűzoltóegyleteket, az egyéb tűzoltótestületekkel együtt, vármegyei tűzoltószövetségbe kell tömöríteni.

E rendelet életbelépte óta már öt év eltelt és még mindig vannak vármegyék, ahol a vármegyei tűzoltószövetség megalakítva nincs. Vannak továbbá vármegyék, ahol a szövetség megalakult ugyan, azonban alig fejt ki működést és végül vannak olyan vármegyék is, ahol a szövetség működik ugyan, azonban a „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség” egységesítő mozgalmától távol tartja magát.

A tűzoltó-egyletek és ezekkel kapcsolatban a szövetségek a tűzrendészet kifejlesztését és így a tűzvészek pusztításainak lehető csökkentését szolgálják, megalakításuk és működésük tehát nemzetgazdasági fontossággal bír, megalakulásuknak a községek nehéz anyagi helyzete nem állhatja útját, mert tudomásom szerint a tagdíjak és biztosítási díjak oly csekélyek, hogy azokat még a legszegényebb község is elviselheti. Egy kisebb községben az összes díjak — egy évben nem tesznek ki többet, mint 8—10 pengőt.

Felhívom ezért Alispán urat, tegyen hozzá jelentést arról, hogy a vármegyei szövetség megalakult-e, ha nem, mi ennek az oka, ha megalakult működik-e, ellen esetben működését mi akadályozza?

Elvárom, hogy mindazon vármegyék, ahol a szövetség még megalakítva nincs, avagy nem működik. Alispán úr áthatva a nemes céltól, amelyet a szövetség hivatva van szolgálni, megteszi a szükséges intézkedéseket arra, hogy a szövetség megalakulását elősegítse.

Budapest, 1931. évi január hó 21-én.

A miniszter rendeletéből:

Csatáry s. k.,
miniszteri tanácsos.

M. Kir. Belügyminiszter.
Szám: 131.556/1930—VIII.

HIRDETMENY.

Felvétel a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyamra.

A m. kir. Belügyminiszter 131.556/1930—VIII. B. M. sz. alatt — kellő számú hallgató jelentkezése esetére — a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam III. évfolyamának Budapesten. 1931. évi március hó 16-tól, hat hónapon át való megtartását — engedélyezte.

A hallgatók a gyakorlati ismeretek (gyakorlonoki szolgálat) egy részét az arra kijelölt vidéki városokban sajátítják el.

A tanfolyamra elsősorban azok vétetnek fel, akik már jelenleg hivatásos tűzoltótiszt, illetve tűzrendészeti felügyelői állásban vannak és akiket felettes hatóságuk küld ki a tanfolyamra; azután azokat, akiket valamely hatóság óhajt tűzoltótisztté kiképeztetni; végül azokat, akiknek főiskolai képzettségük van, illetőleg a hadseregben mint tiszték szolgáltak. A hallgatók a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak és rendszeres tűzoltói szolgálatot is teljesítenek.

A tanfolyammal kapcsolatban fizetendő díjak a következők:

- a) felvételi díj 30 P,
- b) tandíj 200 P,
- c) vizsgadíj 85 P.

A felvételi díjat a kérvény benyújtása alkalmából, a tandíjat a tanfolyam első napján, a vizsgadíjat a vizsga napjáig a tanfolyam pénztárába, a tanfolyam parancsnokságánál kapható **47 számú postatakarékpénztári befizetési lapon kell befizetni.

A tanfolyam parancsnoksága felhívja mindazokat, akik a tanfolyamot elvégezni óhajtják, hogy 1 P 60 filléres okmánybélyeggel ellátott és a 254.300/1928. B. M. számú rendelet 9. §-ában felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetését igazoló csekkszelvényvel felszerelt kérvényüket legkésőbb 1931. évi február hó 28-ig a tanfolyam parancsnokságához (Budapest, VIII., Kúnteca 2.) nyujtsák be.

Budapest, 1931. évi január hó 26-án.

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam Parancsnoksága.

Békés vármegye alispánjának a polgármesterek, előljárók és a vármegyei tűzrendészeti felügyelők-höz intézett 22355/1930. számú rendelete a hivatásos, fizetéses, önkéntes és a köteles tűzoltóságok tagjainak a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző-pénztára útján való biztosítása tárgyában.

Felhívom, hogy a 230.000/1925. B. M. rendelet 11. §-a, valamint az 1927. évi V. t.-c. 45. §-ából folyó kötelezettsége alapján, a hivatásos, fizetéses, önkéntes és a köteles tűzoltóság tagjainak az Orsz. Tűzoltó-Szövetség segélyző-pénztára útján való biztosítására szükséges intézkedést haladéktalanul tegye meg. E célból a csatolt kimutatást 2 példányban állítsa ki s azt az Országos Tűzoltó-Szövetséghez (Budapest, IV., Bástya-utca 13.) legkésőbb 1931. évi január 20-ig küldje meg s egyenként 20—20 fillér biztosítási díjat a csatolt csekklap felhasználásával fizessen be.

Végül felhívom, hogy legkésőbb február hó 1-ig jelentse, hány tűzoltó után fizette be a baleset biztosítási díjat.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelőt pedig utasítom, hogy jelen rendeletem pontos végrehajtását ellenőrzése alkalmával tegye vizsgálat tárgyává s erről jelentését a szokott módon tegye meg.

Gyula, 1930. évi december hó 27.

Dr. Márky s. k.,
alispán.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Győrben, 1931. évi január hó 18-án. Az elnöki széket *Dr. Marinovich Imre* alelnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

Napirend előtt *Erdély Ernő* Győr szab. kir. város polgármesterének üdvözetét tolmácsolta, melyet az elnökség éljenzéssel vett tudomásul. Ennek elhangzása után elnök *Erdély Ernő* előadott az elnökség viszontüdvözlésének átadására kérte fel.

Ezután *Vida Pál* előadó méltató szavak kíséretében *Dr. Marinovich Imre* alelnöknek a XXX. éves szolgálati érmet nyujtotta át, mely az elnökség általános üdvözlése mellett történt meg. Ezen élénk elismerést megköszönve, elnök *Benda László* és *Er-*

dély Ernő elnökségi előadóknak ugyanesak a XXX. éves szolgálati érmet nyújtotta át, melynek folyamán eddigi értékes tevékenységük folytatásához további kitartást kívánt. Örvendetes tudomásul szolgált, melyre *Erdély* előadó mindkettőjük köszönetét tolmácsolta.

Elnökség a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasását mellőzte, mivel az a hivatalos lap 1930. évi 12-ik számában közölve volt.

Elnök ezt követőleg az igazoló bizottság kiküldését kérte, egyben annak elnökéül *Dr. Balogh Dezső* elnökségi tagot, tagjaiul pedig *Démusz Lajos* előadót és *Keresztes János* pénztárost ajánlotta. Ezen indítvány határozattá emeltetett.

Dr. Marinovich Imre alelnök ezután bejelentette, hogy a m. kir. belügyminiszter a múlt évben átdolgozott és felterjesztett alapszabályokat jóváhagyta. Ezen módosított alapszabály 3000 példányban ki is van már nyomtatva és egy része már ki is osztatott. Elnökség a jóváhagyott alapszabályoknak az orsz. választmányi közgyűlésen való kihirdetését és a nyomtatási költségek utalványozása iránti javaslat előterjesztését elhatározta. Majd *Nagy Sándor* főtitkár a Budapest, IV., Bástya-u. 13. szám alatti székház emeleti részének átalakítási munkálatairól szóló jelentését ismertette, mely szerint a végzett munkát *Dr. Marinovich Imre* elnökle mellett *Mátrai Antal* és *Sturm K. Frigyes* jelenlétében a bemutatott számlák felülvizsgáltattak, amikor is felmérések és utánszámítások alapján megállapítást nyert azon körülmény, hogy a végzett munka és a költségszámítása, valamint a számlákon feltüntetett adatok minden tekintetben a valóságnak megfelelnek. A jelentés tudomásul vétele után, elnökség annak a választmány elé való terjesztését határozta el.

Dr. Lukács Zoltán pestvármegye tűzrendészeti felügyelőjének az országos választmányhoz intézett azon írásbeli beadványai tárgyában, mely szerint az elnökségnek az 1930. évi november hó 8-iki ülésén hozott azon határozatát, hogy az orsz. szövetség Bástya-utcai székházának I-ső emeletén levő lakást *Breuer Szilárd* alelnöknek díjmentesen felajánlotta, továbbá az 1930. évi december hó 6-án hozott azon határozatát, hogy küldöttségileg kéri fel a lakásra igényt nem tartó alelnököt a felajánlott lakás elfogadására — az alapszabályok 28. §-a alapján megfellebbezi — az elnökség úgy határozott, hogy mindkét esetben hozott határozatának fenntartásával ezen fellebbezéseket az orsz. választmányi közgyűlés elé terjeszti.

A Vas vármegyei tűzoltószövetség azon indítványa, hogy *Széchenyi Viktor gróf* volt elnököt a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli tagjává válassza, tárgyalannak bizonyult, amennyiben nevezett még működő elnökségének idejében, az 1929. évben tartott szombathelyi nagygyűlésen örökös dísztaggá választott. Ehelyett *Dr. Marinovich* alelnök javaslatára az elnökség egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy gróf *Széchenyi Viktor*nak örökös tiszteletbeli elnökké való megválasztása iránti indítványát az orsz. választmányi közgyűlés elé terjeszti.

Főtitkár ezután *Breuer* alelnök által készített tagdíjhátraléki kimutatást ismertette, egyben az elnökség figyelmét azon körülményre hívta fel, hogy az alapszabályok 12-ik §-a értelmében a három évnél több évi tagdíjjal hátralékban levő testületek tagsági joga felfüggesztendő. Elnökség a bemutatott kimutatás adatait tudomásul véve, a három évnél több évi tagdíjjal hátralékban levő testületek tagsági jogainak felfüggesztését elrendelte.

Erdély Ernő előadó azon indítványát, hogy *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri főtanácsos és *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, továbbá a

külföldi kapcsolat alámélyítése érdekében *Wagner Antal*, a bécsi tűzoltóság főparancsnoka, *Dr. Meider Egon*, az osztrák gyári tűzoltószövetség elnöke, *Mariján v. Herzig*, a jugoszláv királyi tűzoltószövetség elnöke, *Boleszláv Wojcikiewicz*, a Kiszlengyelország tűzoltószövetségének igazgatója, *Dr. Bronislaw Nakoniecznikow Klikowski* Kiszlengyelország tűzoltószövetségének elnöke és *Wojewodeja Kezimirz Moszinszky* Kiszlengyelország tűzoltószövetségének elnöke és vajdája az Orsz. Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli tagjaivá választassanak, az elnökség magáévá tette és e javaslatnak az orsz. választmányi közgyűlés elé való terjesztését határozta el.

Bencez István előadó azon bejelentése, hogy a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete ismét a működés terére lép, tudomásul szolgált; azon kérelméhez pedig, hogy hivatalos helyiségül a székház tanácaesterme átengedtesék, az elnökség hozzájárult.

Papp Ferenc előadó a nyert megbízatása folytán a benzintárolás szabályozására vonatkozó elkészített szabályrendelettervezetét mutatta be, egyben annak valamely vidéki lapban való megjelentetését javasolta, hogy a tűzoltótársadalom minél szélesebb rétegeinek módjában álljon azt megismerni és hozzászólni. Elnökség ez ügyben úgy határozott, hogy annak megfelelő letárgyalása után a tervezetet jóváhagyás végett a belügyminiszterhez fogja felterjeszteni.

Főtitkár azon bejelentése, hogy a mai napon tartandó rendkívüli nagygyűlésen a m. kir. belügyminisztert *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos fogja képviselni, örvendetes tudomásul szolgált.

Szabó Péter Pál volt tűzoltóparancsnok azon kérelme tárgyában, hogy részére tűzoltóparancsnoki és tűzoltó-gyakorlómasteri ténykedéséről az Orsz. Tűzoltó-Szövetség bizonyítványt állítson ki, az elnökség úgy határozott, hogy oly értelmű bizonyítvány kiadásához járult hozzá, melyben működésének csakis száraz ténye nyer igazolást.

Dr. Marinovich Imre azon bejelentése, hogy a legutóbbi elnökségi ülés határozata értelmében a m. kir. honvédség új gyakorlati szabályzatát beszerezte, tudomásul szolgált. Alelnök azon javaslatához pedig, hogy a tűzoltók gyakorlati szabályzatának a rendgyakorlatokra vonatkozó szakasza megfelelő átdolgozására *Pethő János* Pest vármegyei tűzrendészeti felügyelője kéressék fel, aki erre önként ajánkozott, az elnökség hozzájárult.

Főtitkár azon bejelentése, mely szerint a Nemzetközi Tűzoltó-Szövetség által megküldött alapszabályok értelmében a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőjéül az Elnök Óméltóságán kívül *Erdély Ernő* és *Papp Ferenc* előadók jelentettek be, tudomásul szolgált.

Ezután *Dr. Marinovich Imre* alelnök bejelentette, hogy *Breuer Szilárd* alelnök a székesfehérváronál viselt tűzoltófőparancsnoki állásától 1930. évi december hó 31-ével megváltván, az alapszabályok értelmében ennek folyományaként az Országos Szövetségénél hivatalból viselt alelnöki tisztsége is megszűnt. Minthogy az átdolgozott alapszabály három alelnöki állást engedélyez, a harmadik betöltendő alelnöki tisztségre *Breuer Szilárd* volt alelnök megválasztását javasolta. Elnökség ezen indítványt egyhangúlag elfogadva, annak a nagygyűlés elé való terjesztését határozta el.

Ezt követőleg bejelentést nyert azon körülmény, hogy a „Tűzrendészet” füzetei közül a „Még-előző tűzrendészet” elfogyott s így annak átdolgozása és új kiadása vált szükségessé. Elnökség e füzeti újbóli kiadását elhatározta és annak átdolgozására *vitéz Dr. Roncsik Jenő* elnökségi előadót kérte fel, aki ezen megbízatást el is vállalta. Bejelentetett továbbá, hogy az önkéntes tűzoltótestületek megalakulásához szükséges alapszabálminta-nyomatvá-

nyok elfogytak s így azok újabb kinyomatása szükséges. Elnökség ezen alapszabályminta 3000 példányban való kinyomatásának engedélyezése iránt az országos választmányhoz intézendő javaslat előterjesztését határozta el.

A Pest vármegyei tűzoltószövetségnek az 1930. évi november hó 29-én hozott közgyűlési határozata folytán az orsz. választmányhoz beterjesztett azon javaslata tárgyában, miszerint az orsz. tűzoltószövetség székházának első emeleti helyiségei átutazó tűzoltók elszállásolására szolgáló otthonnak rendeztessék be, az elnökség úgy határozott, hogy ezen lakás mikénti hasznosításának kérdése tekintetében — korábban hozott határozatának fenntartásával, — a Pest vármegyei tűzoltószövetség javaslatát az országos választmány elé terjeszti.

Ezután *Herbst Géza* Vas vármegyei tűzoltószövetségének elnöke, a községi közigazgatási tanfolyamok hallgatóinak tűzoltói kiképzését tette szóvá, akiket a tanfolyam elvégzése után a szövetség elnöksége látogatási bizonyítvánnyal lát el. Ezzel kapcsolatban azzal a kérelemmel járult az orsz. szövetség elnöksége elé, miszerint a közigazgatási tanfolyamokat végzett hallgatók ugyanolyan bizonyítvánnyal legyenek elláthatók, mint a kerületi tanfolyamok hallgatói. Egyidejűleg bejelentette azon körülményt, hogy az idei községi közigazgatási tanfolyam f. évi február hó 1-én kezdődik és annak tárgyai között olyanok is vannak, melyek a tanfolyam tűzoltói tárgyai közt is előfordulnak, mint pl. a közegészségügy és a közigazgatási tűzrendészet, melyeket nézete szerint a tűzoltótanfolyamon nem kellene előadni s így a megállapított 70 óra 60 órára redukálható lenne. Az elnökség tagjainak legnagyobb része ezen 10 óra elejtését ellenezte és annak tűzoltói kiképzésre való fordítását tartotta helyesnek. Elnökség ezen bejelentés tárgyában úgy határozott, hogy a belügyminiszterhez intézendő oly értelmű felterjesztés készítését rendelte el, mely szerint a közigazgatási tanfolyamok hallgatóinak kiképzése, a kerületi tanfolyamok hallgatóinak kiképzésével összhangba való hozása rendeleti úton szabályoztassék.

vitéz Dr. Roncsik Jenő előadó ezt követőleg kérdést intézett az elnökséghez az iránt, hogy az 1930. évi december hó 8-án, a kerületi tűzoltótanfolyamok tartása helyénekJ kijelölése tárgyában tett javaslatának elintézése milyen stádiumban van? Tudomásul szolgált főtítkár azon jelentése, hogy *Breuer Szilárd* alelnök ez ügyben a belügyminisztériumban még múlt év december havában eljárta, ahonnan ez ideig döntés nem érkezett le. *vitéz Dr. Roncsik Jenő* ezenkívül a hivatásos tűzoltótisztek egyenruházatának egységesítése, illetve szabályozása tárgyában is kérdést intézett az elnökséghez és e régen vajudó kérdésnek végleges rendezése céljából a belügyminiszterhez intézendő újabb javaslat felterjesztését indítványozta. Elnökség tudomásul vette főtítkár azon jelentését, hogy ezen ügyben már korábban intézkedés történt, egyben annak újabb felterjesztését elhatározta.

Végül Vas vármegyei tűzoltószövetségének azon javaslata tárgyában, mely szerint a tűzrendészet és tűzoltóintézmény fejlesztése körül különös érdemeket szerettek kitüntetése érdekében a már meglevő „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség díszérme” néven alapított jelvénynek egy további osztállyal való kibővítését javasolta, az elnökség úgy határozott, hogy ez ügyben leendő előzetes döntés után, az indítványt a jubiláris nagygyűlés elé fogja terjeszteni.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányának rendkívüli közgyűlése Győrben, 1931. évi január hó 18-án.

Az elnöki széklet *Dr. Marinovich Imre* alelnök foglalta el, aki a közgyűlés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

Az országos választmány közgyűlése az 1930. évi június hó 22-én tartott rendes választmányi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasását mellőzte, mivel az a „Tűzrendészeti Közlöny”-ben közölve volt.

Ezután *Dr. Marinovich Imre* alelnök azon sajnálatos körülményt terjesztette elő, miszerint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek 28 éven át volt lelkes és ügybuzgó elnöke, *gróf Széchenyi Viktor* főispáni tisztségével járó rendkívüli nagy elfoglaltságára való hivatkozással, elnöki állásáról való lemondását írásban bejelentette. Az országos választmány szeretett elnökének távozását sajnálattal tudomásul véve, érdemeinek jegyzőkönyvben való megörökítését határozta el. Indítványozta továbbá, hogy ezen körülménynek a nagygyűlés elé való terjesztése mellett *Széchenyi Viktor gróf* a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség örökös tiszteletbeli elnökévé választassék meg, mely javaslat egyhangú lelkesedéssel tudomásul szolgált és annak a nagygyűlés elé való terjesztése is határozattá emeltetett.

Dr. Marinovich Imre alelnök ezt követőleg bejelentette, hogy a megüresedett elnöki tisztségre, a távozó elnök lemondó levelének kifejezett kívánsága értelmében unokaöccsét, *gróf Széchenyi Józsefet* ajánlotta, akinek megválasztásáért az elnökség garanciát vállalt és az elnökjelöltet ezen tisztség elfogadására már fel is kérte. Ez oknál fogva indítványozta, hogy az elnöki tisztség *gróf Széchenyi Józseffel* töltessek be. Az országos választmányi közgyűlés ezen indítványt egyhangú lelkesedéssel magáévá téve, annak a nagygyűlés elé való terjesztését határozta el.

Dr. Marinovich Imre alelnök ezenkívül bejelentette, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség módosított alapszabályai a belügyminiszter által jóváhagyva leérkeztek és azokat kiherdettnek nyilvánította; egyben az elnökség által 3000 példányban kinyomatott alapszabályok felmerült előállítási költségeinek folyosítását kérte, mely jóváhagyólag tudomásul szolgált.

Elnöklő végül bejelentette azon körülményt, hogy a módosított alapszabályok szerint egy harmadik alelnöki állás létesült, mely betöltésre vár. Ezen tisztségre *Breuer Szilárd* ny. fővárosi tűzoltófőparancsnokot ajánlotta, aki nyugalomba vonulása óta hivatalból viselt alelnöki állásától megvált. Az országos választmányi közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a harmadik alelnöki tisztségre a nagygyűlésnek *Breuer Szilárd* volt alelnököt fogja ajánlani.

Nagy Sándor főtítkár ezután bejelentette, hogy az orsz. tűzoltószövetség székháza emeleti részének átalakítási munkálatai befejezést nyertek. A munka felülvizsgálata megtörtént és arról 1930. évi november hó 25-én jegyzőkönyv vétetett fel. Az átalakítási munkálat összesen 15.724 P 6 fillér kiadást igényel, mely összeg kifizetéséhez az országos választmányi közgyűlés jóváhagyása szükséges. Egyidejűleg bejelentést nyert azon körülmény is, hogy a még pótlólag végzendő munka kb. 500 P költséget igényel, mely összeg szintén utalványozandó volna. Az orsz. választmány e bejelentést tudomásul vette, és a felmerült költségek kifizetésére az elnökséget felhatalmazta.

Nagy Sándor főtítkár ezt követőleg bejelentette, hogy *Dr. Lukács Zoltán* Pest vármegyei tűzr. felügyelő az orsz. választmányhoz kettős beadványt intézett, melyben egyrészt bejelentette, hogy az elnökségnek az 1930. évi november hó 8-án hozott

azon határozatát, miszerint az orsz. szövetség székházának emeletén levő 5 szobás lakást *Breuer Szilárd* alelnök részére díjmentesen felajánlotta, másrészt az elnökségnek 1930. évi december hó 6-án hozott azon határozatát, hogy a lakásra igényt nem tartó alelnököt a felajánlott lakás elfogadására köldöttőségileg kéri fel, az alapszabályok 28-ik §-a alapján megfellebbezte és hogy annak indokait az orsz. választmányi közgyűlésen élő szóval kívánja előadni. Elnöklő felhívására *Dr. Lukács Zoltán* mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy fellebbezése nem *Breuer Szilárd* személye ellen irányul; célja az, hogy a kínáló alkalmat felhasználva, e helyiségekben átmeneti tűzoltó-otthon létesíthessék. E tárgyhoz több hozzászólás történt, melyek túlnyomórésze az elnökség álláspontja mellett foglalt állást. E javaslattal kapcsolatban *Pethő János* Pest vármegyei tűzr. felügyelő a Tűzrendészeti Közlöny 1930. évi 12-ik számában „Vidéki” aláírással megjelent cikk tárgyát tette szóvá és megütközésének nyilvánítása mellett egyrészt azt vitatta, hogy e cikket nem vidéki tűzoltó írta, másrészt azt párt szempontból helytelenítette. Ezenközben elnök *Dr. Lukács* fellebbezésének kérdésében névszerinti szavazást rendelt el, melynek eredményeként a székház emeleti helyiségeinek tűzoltó-otthon céljaira való berendezése mellett 14 igenlő szavazat adatott le, az elnökségnek azon javaslata mellett pedig, hogy e lakás *Breuer Szilárd* alelnöknek díjmentesen átengedtesse 60-an szavaztak le. Ily módon az elnökség javaslata nagy szótöbbséggel határozattá emeltetett. Ezt követőleg személyes kérdésben *Dr. Balogh Dezső*, a hivatalos lap szerkesztője szólalt fel, amikor is a múlt év december havi Tűzrendészeti Közlönyben a székházban tervezett tűzoltó-otthon létesítése ellen írott cikk szerzőségét vállalta, melyet közérdekből tett közvé, minthogy a magyar tűzoltótisztek országos egyesülete által a múltban néhány évig fenntartott és részvétlenség miatt megszünt tűzoltótiszti otthonnak gondnoka volt és az ott szerzett tapasztalatait közölte le. Egyébként e tárgyban felszólaló *Pethő János* vm. tűzr. felügyelőnek a lap szellemi irányításába való beavatkozását illetéktelennek nyilvánította.

Dr. Lukács Zoltán Pest vármegyei tűzrendészeti felügyelője ezután kifogásolta elnökség azon eljárását, hogy az országos választmány határozatával szemben az orsz. tűzoltószövetség székházának emeletén nem 2 háromszobás, hanem egy 1 szobás és egy 5 szobás lakást létesített. Az országos választmányi közgyűlés ezen felszólalással szemben tudomásul vette *Nagy Sándor* főtitkár azon bejelentését, hogy az átalakítási munkálatok úgy lettek végrehajtva, miszerint bármikor csekély költséggel az egyszobás és ötszobás lakás 2 háromszobás lakássá alakítható át; tudomásul vette továbbá főtitkár azon bejelentését is, hogy a székház emeletén levő egyszobás lakás 1930. évi november hó 1-től 800 P évi bérért ki van adva.

Erdély Ernő elnökségi előadó azon indítványát, hogy *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri főtanácsos, *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, *Wagner Antal* mérnök, a bécsi tűzoltóság főparancsnoka, *Dr. Meider Egon* az osztrák tűzoltó és mentősegélyző egyletének elnöke, *Mensik István* mérnök, az osztrák gyári tűzoltószövetség elnöke, *Mariján v. Hercic*, a jugoszláv kir. tűzoltószövetség elnöke, *Boleszláv Wojcikiewicz* a Kislengyelország tűzoltószövetség igazgatója, *Dr. Bronislaw Nakoniecznikow Klukowski* Kislengyelország tűzoltószövetségének elnöke és *Wojewodeja Kozimierz Moszinszki* a Kislengyelország tűzoltószövetség elnöke és vajdája a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli tagjaivá választassanak, az országos választmányi közgyűlés egyhangúlag magáévá tette és ezen javas-

latnak a nagygyűlés elé való terjesztését határozatilag kimondotta.

Főtitkár ezután bejelentette azon körülményt, hogy a „Tűzrendészet” füzetei közül a „Megelőző tűzrendészet”, a „Tűzjelzés” és a „Taktika” címűek elfogytak, amiért is azoknak átdolgozása és újabb kiadása, valamint a Tűzrendészet füzeteinek a „Mászó-mentő-bontó” stb. eszközök ismertetésével és leírásával való kiegészítése szükségessé vált. A füzetek kiadása körül felmerülő költségek engedélyezése az orsz. választmányi közgyűlés hatáskörébe tartozván, az elnökség megbízásából azok folyosítását kérelmezte. Az orsz. választmányi közgyűlés e bejelentést tudomásul véve, a Tűzrendészet jelzett füzeteinek kiadásához szükséges költségeket utalványozta. Főtitkár bejelentette továbbá, hogy az eddigi tűzoltói rendgyakorlati szabályzat átdolgozása szükségessé vált, amennyiben a katonaság a régi rendgyakorlati szabályzatát megváltoztatta és a tűzoltóságnak is, miként a levontéknak, ezen új szabályzat szerinti kiképezése egyformán érdekében áll. Ez oknál fogva az elnökség megbízásából a m. kir. honvédség gyakorlati szabályzatának a tűzoltóság céljaira szolgáló átdolgozása engedélyezéséhez az orsz. választmány hozzájárulását kérelmezte, valamint *Pethő János* Pest vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek ezen szabályzat átdolgozásával való megbízását is, aki erre önként vállalkozott. A választmány e javaslata elfogadása mellett, a tűzoltói rendgyakorlati szabályzat átdolgozásával *Pethő János* vm. tűzr. felügyelőt bízta meg.

Végül tudomásul szolgált az elnökség azon intézkedése, hogy a Nemzetközi Tűzoltó-Szövetségbe a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőül Elnök úr Öméltóságán kívül *Erdély Ernő* és *Papp Ferenc* elnökségi előadók jelentették be. Több tárgy nem lévén, elnök az országos választmányi közgyűlést berekesztette.

Könyvismertetés.

Dr. Aujeszky László: „Védekezés az időjárási károk ellen.”

A Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara pályadíjjával jutalmazott munka. A Magyar Meteorológiai Társaság kiadása, Budapest, 1930. 157 VIII. old., 26 kép, illetve fotográfia. Ára 4 P. Kapható: a Magyar Meteorológiai Társaságnál (II., Kitabel Pál-utca 1.), a könyv árának 4 P és 20 fill.-nek a 22861. sz. postatakarékpénztári számlára való befizetése ellenében a munkát bérmentve megküldik.

Mai ismereteink mellett csak kétféle időjárási kárt tudunk véglegesen elhárítani: a tavaszi fagykárokat és a villámgyújtásból származó tűzkárt. Minthogy az utóbbi veszedelem a mi viszonyaink közt sokkal súlyosabb, azért Aujeszky dr. előtünk fekvő könyve főként a villámgyújtás kérdésével foglalkozik.

E lap olvasói előtt nem kell bővebben fejtegetni, hogy a mezőgazdasági épületek és terménykészletek villámokozta tüze milyen súlyos feladat elé állítja a vidéki tűzoltóságokat. Aujeszky dr. könyvében statisztikákat olvasunk, hogy a villámkárok túlnyomórészt minden országban — még az ipari országokban is! — a mezőgazdaság viseli. Nálunk, földművelő államban, persze még fokozottabb mértékben pusztítanak a villámgyújtásból származó mezőgazdasági tűzkárok. A szerző külön fejezetben vizsgálja meg a tűzeseteknek ezt a fajtáját és összeállítja azokat az okokat, amelyek olyan veszedelmesekké teszik őket. Arra az eredményre jut, hogy a gazdasági épületek különleges veszélyeztetettségének okai: 1. A hagyó-

mányos építkezési mód, 2. a mezőgazdasági termékek és azok származékainak különös tűz-, sőt robbanásveszélyessége (liszt- és eukorpor-robbanások); 3. az eredményes tűzoltás feltételeinek hiánya. A legtöbb gazdaságban hiányoznak nemcsak az oltáshoz szükséges anyagok (oltóvíz és vegyi anyagok, a még zárt tűz elfojtására), hanem hiányoznak a korszerűbb tűzoltóeszközök és mindenekfelett a fegyvermezett, begyakorolt és tudományosan vezetett hivatásos tűzoltóság. 4. Súlyos teherterelt képvisel még a magyar gazdaközönségnek minden tűzrendészeti kérdéssel szemben való érzéketlensége, ami egyrészt célszerűtlen építkezésben, másrészt a hiányos tűzoltói felszerelésekben, végül pedig a villámveszedelemmel való nemtörődésben nyilvánul meg.

A fennálló viszonyok között okvetlenül szükséges, hogy az összes nagyobb gazdasági épületek megbízható villámhárítók védelme alá kerüljenek. Hogy ez mai napig nem történt meg, azért nem kizárólag a tűzrendészeti szempontok iránt való közönyösséget kell vádolnunk. A villámhárító csekély elterjedtségének másik oka abban van, hogy a nagyközönség általában költséges és bonyolult berendezéseket lát a villámhárítóknak. Aujezsky dr. munkája megmutatja, hogy a korszerű villámhárító nem kerül sokba és nagyon egyszerűen felállítható. Költségessé csak bizonyos előítéletek teszik, amelyeknek ma már nincs létjogosultságuk. Eme nagyon káros előítéletek ellen — amelyek erősen gátolják a villámhárító elterjedését — már a *Tűzrendészeti Közlöny* is felvette a harcot, amikor *Roncsik Jenő* dr.-nak erre vonatkozó értékes cikkét közölte a múlt évfolyam szept.—októberi számában. Aujezsky dr. munkája arra törekszik, hogy olyan kézenfekvő útmutatást adjon egyszerű és olcsó villámhárítók elkészítésére, amelynek alapján a kisméber sajátmaga is elkészítheti házára a villámhárítót.

Részletesen foglalkozik a munka az erdőtüzek keletkezésével és továbbfejlődésével is. Magyarországon első ízben kapjuk meg annak az immár több száz dolgozatra menő amerikai szakirodalomnak a tanulságait, amely ezt a kérdést tisztázta és sok fontos felfedezésre vezetett. Megtudjuk, hogy erdőtüzek csak bizonyos időjárás típusban keletkezhetnek; más időjárás mellett a gyújtók nem képesek tüzet létrehozni. Az amerikai erdőtüz-megelőző szolgálat leírása kapcsán az erdőtüzek elkerülését és megelőzését tárgyalja Aujezsky dr. könyve.

A könyv többi fejezetei foglalkoznak egyéb időjárás károk elhárításával is. Ezek a fejezetek csak annyiban fogják érdekelni a tűzoltót, amennyiben az illető egyúttal gazdálkodó is.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabban a következőknek adományozta: *Labiner Gyula* önk. parancsnok (Rákospalota), *Ernszt Máttyás* alparancsnok és *Ernszt István* segédtsiszt (Taksóny).

Helyreigazítás. A Tűzrendészeti Közlöny 1931. évi 1-ső számában a szövetségi ügyek rovatában a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökválasztásáról szóló tudósítás szövege közt sajtóhiba folytán tévesen „Gróf Széchenyi József nagybirtokost alelnökké... megválasztotta fordul elő. Az „alelnökké” szót ezennel „elnökké” kitételre helyesbítjük.

Arad új tűzoltóparancsnoka. Arad polgárságának legszelesebb rétegeiben általános feltűnést keltett az a kinevezés, mellyel a város betöltötte a nyugalomba vonuló *Mihajlovič Gyula* tűzoltóparancsnok állását. A tűzoltóparancsnokságra a pályázók a következők voltak: *Miscuta Illés*, *Jánosy Jenő*, *Ciunganlu Aurél*, *Clopu János*, *Chera Flóra* és *Záray Jenő*. A kvalifikációt megállapító bizottság csupán *Jenőt* találta képesítettnek, akinek ezenfelül még húsz éves gyakorlati szolgálata is volt. Ennek ellenére meglepetészerűen *Chera Flórá*t nevezték ki tűzoltóparancsnokká. A kinevezés azzal a kikötéssel történt, hogy *Chera* szerezze meg közben a tűzoltótisztí képesítést. A kinevezés magyarázata pedig az, hogy ő volt eddig a polgármester titkára. A permanens bizottság így öt valószínűséggel átutalta a tűzoltóparancsnoki állásra.

A Győri Önkéntes Tűzoltó Testület hatvanéves jubileumi közgyűlése. Győr szab. kir. város székházának közgyűlési termében, 1931. évi január hó 18-án délelőtt ünneplő közönség gyűlt össze, melynek díszes háttérül szolgált a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökválasztó nagygyűlésére összesereglett vidéki tűzoltóságok tisztjeinek festői csoportja. Ez alkalomból a m. kir. belügyminisztert *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, az egyesített Győr és Moson vármegyét *Dr. Németh Károly* főispán és *Skultéti Miklós* alispán képviselte. A jubileumi díszközgyűlést *Dr. Szauter Ferenc* Győr város polgármestere és az önkéntes tűzoltótestület elnöke nyitotta meg, aki lendületes beszédében Győr városának a legrégebb időkben lefolyt nagy tüzeseteiről emlékezett meg, melyek felsorolása után a város régi lakosságának a tűz elleni védekezését ismertette. Így kapitányi rendeletekkel, majd szabályrendeletek életbeléptetése által igyekeztek a tüzek kitörése ellen akadályokat gördíteni. Később a céhek keretén belül próbálkoztak tűzoltóságot létesíteni, mely azonban csekély eredménnyel járt. Az 1843. évben kitört tűzvész ismét elpusztította a város tekintélyes részét, úgyhogy utóbb a polgárság arra a meggyőződésre jutott, hogy szervezett tűzoltóságról társadalmi úton kell gondoskodni. Ezen elhatározás nyomában 1870. évi július hó 1-én megalakult a győri önkéntes tűzoltó egyesület és *Hauzer György* parancsnok vezetése alatt három évtizeden át nagy ügybuzgósággal védte a város polgárságának életét és vagyonát. Győr sz. kir. város tűzelleni védelmének hathatós fejlesztése érdekében az 1907. évben megszervezte hivatásos tűzoltóságát is. Azóta Győr város tűzoltósága az ország tűzoltóintézményei között az elsők közé emelkedett. Hatvan év előtt *Kozma Imre* polgármester 124 önkéntes tűzoltót avatott fel, jelenleg 74 önkéntes és 50 hivatásos tűzoltóhoz intézte, mint polgármester, üdvözlő szavait és az elmúlt tűzoltói és mentői ténykedésükért a polgárság nevében, azok köszönetét és hála-ját tolmácsolta. Ezután elnök a díszközgyűlés vendégeit üdvözlölte. Majd *Dr. Németh Károly* főispán köszöntötte a megjelenteket és a m. kir. miniszterelnök nevében *Vida Antal* őrpáncsnoknak, aki 43 év óta buzgó tűzoltói szolgálatot teljesít, átnyújtotta a Kormányzó Ó Főméltósága által adományozott kitüntetést. Ezután *Dr. Marinovich Imre* orsz. szöv. alelnök üdvözlölte a jubiláló tűzoltóságot és az orsz. tűzoltószövetség elismerésül habérkoszorút nyújtott át a testületnek. A Győri Szent Erzsébet Egyesület nevében pedig *Ósz Vilmosné* helyezte el koszorúját a győri önkéntes tűzoltók zászlójára. Ezután a következő társtestületek kiküldötteti szebbnél-szebb szavak kíséretében üdvözltek a győrieket: a Sopron, Székesfehérvár, Győr-Moson vármegyei tűzoltószövetség, Budapest hiv., Budapest önk., Szeged hiv., Debrecen hiv., Szombathely, Moson, Esztergom városok, Veszprém, Bi-

har, Hajdu és Zala vármegyék tűzoltószövetségei, a győri gyárak tűzoltóságai, végül a Városok és Vármegyék Országos Mentő Egyesülete, valamint a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület. Befejezésül a Himnusz dallamának elhangzása után Szanter Ferenc dr. polgármester zárószavaival a díszközgyűlés véget ért. E jubileumi ünnepség alkalmából Győr szab. kir. város hivatásos és önkéntes tűzoltóságának díszes kiadású és számos képpel illusztrált emléklapja jelent meg, melynek értékes közleményei és ismertetései a testület elnökének a díszközgyűlést megnyitó beszédében foglaltaknak tartalmát kiegészíti. Az ország minden vidékéről nagy számban összesereglett tűzoltótisztek délután a győri kibővített tűzoltólaktanya berendezését és felszerelését egy bemutatott gyakorlat és riasztás keretében tekintették meg, mely után *Dr. Marinovich Imre* országos alelnök a győri tűzoltóság érdemes tagjainak a szolgálati érdemeket osztotta ki, amire e gazdag tárgyú tűzoltónap véget ért. Nem mulaszthatjuk el e helyen is *Dr. Szauter Ferenc* polgármesternek és *Erdély Ernő* főparancsnoknak ezen emlékeztető tűzoltónapon részt vett fővárosi és vidéki tűzoltók elismerését és köszönetét tolmácsolni, amiért a legmesszebbmenő figyelemmel gondoskodtak arról, hogy Győr város falai közt mindenki jól érezze magát. *Erdély Ernő* főparancsnok ezúttal ismételtén igazolta azt a nála régtől fogva ismert fáradhatatlan, hozzáértő és vendégszerető ügybuzgalmát, mellyel mindenkor és most is az ott időző tűzoltókat feledhetetlen órák emlékével bocsátotta útnak. A jövő évben Győr szab. kir. város falai közt a régi nagygyűlések fénye ismét tündökölni fog!

Budapesten, a VII. ker., Károly király-út 3. számú bérpalota tetejének egy része 1929. november hó 6-án leégett. „Tűzvészokozás vétsége” címén eljárás indult meg 7 munkás ellen, akik az épület-tűzfalán reklám hirdetés címfestési munkálatait végezték és a padláson keresztül járva, a gyanu szerint az ő gondatlanságuk miatt támadt a tűz. A büntetőjárásbíróóság mind a hét munkást felmentette. A büntetőtörvényeszkék fellebbviteli tanácsa *vitéz Dr. Szécsy István* kir. ügyész vád- és *Dr. Földes István* ügyvéd védőbeszéde után a hét munkás felmentő ítéletét helybenhagyta. Az ítélet jogerős.

Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete.

23/1931. szám.

FELHÍVÁS.

Egyesületünk működését folyó évi március hó 1-ével megkezdi. A tagtársak minden tudnivalóról a „Tűzrendészeti Közlöny” útján fognak értesülni, kérjük tehát, hogy azt a rovatot figyelemmel kíséri szíveskedjenek.

Igen kérjük a tagtársakat, akik belépési nyilatkozatot még nem küldtek be, juttassák azt az elnökséghez, hogy a tagok nyilvántartását felfektessük.

A belépési nyilatkozat akár levelezőlap útján is történhetik, tekintettel azonban arra, hogy az egyesület *szaktestületet* képez, kérjük a belépési nyilatkozatban pontosan körülírni, hogy a belépni szándékozó bajtárs, mely testületnek működő tisztje és mióta szolgál annak kötelékében.

Szíves tudomásvétel végett közöljük még azt is, hogy a győri újjáalakuló állás a tagsági díjat évi P 4.— (négy pengőben) alapította meg, mely a folyó évre már csedékessé vált.

Reméljük, hogy a tavaszi idény beálltával részletes működési programot fogunk adhatni, különös súlyt helyezve a szemléltető tanulmányi kirándulásokra.

Budapest, 1931. február 19.

Bajtársi üdvözléssel:

Bencze István s. k.,
főtisztár.

Dr. Marinovich Imre s. k.,
elnök.

2207/1900. sz.

ÉRTESETÉS.

A „Tűzrendészeti Közlöny” 1930. évi novemberi számában közöltük a m. kir. belügyminiszter 257.349/1930. VII. sz. rendeletét, melyben az egyenruhát viselő egyéneknek fokozottabb mértékben való ellenőrzését elrendeli. Egyben kötelezi azon egyesületeket és szervezeteket, melyek tagjai — jóváhagyott alapszabályaik alapján — egyenruhát viselhetnek, hogy tagjaikat areképes igazolvánnyal lássák el.

Elnökségünk elhatározta, hogy az igazolványt és areképet befogadó kis könyvalakú tokokat, a lehető alacsony ár elérése és az egyöntetűség biztosítása céljából tömegesen rendeli meg és tagtestületeinknek szükség szerint rendelkezésére bocsátja.

Ilyen igazolványtokok kétféle minőségben rendelkezhetők és pedig:

I. Vászomburkolatban ára darabonként 40 fill.

II. Bőrburkolatban ára darabonként 80 fillér.

A megrendelést legelőszérűbb a 23.297. számú csekk számlánk javára kiállított befizetési lap hátulján eszközölni, mert az igazolványtokokat csak a vételár beérkezése után szállíthatjuk.

Az elnökség.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunktusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Blasnek Hugó fővárosi hivatásos parancsnok, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos főtiszt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtisztár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlar Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

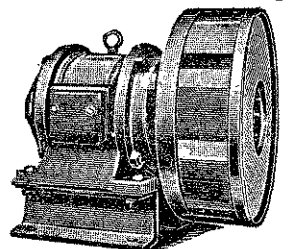
Leéghet a fél falu,

míg a határban dolgozó tűzoltólegénység tudomást szerez a tűzről,

ha nincs sziréna

a falu közepén, mely egy gombnyomásra alarmíroz mindent — mindenkit!

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal küldünk!

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabi szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémöntöde**Siemens és Halske Rt.**

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű **villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket** gyárak, községek és városok számára**THERMOSONUS**a legújabb és legmegbízhatóbb
automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **P É N Z Ö S S Z E G E K E T** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszeri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.

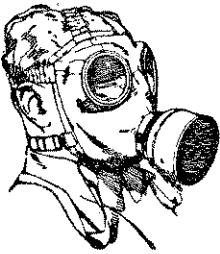
SAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1 P. II. füz. Markuszovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1 P. IV. füz. Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerke kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —02 P. Barabás István: „Szépligeti tűzoltóság,” ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltuk a tüzet? A tűzoltás szabályai. Ára 2.50 P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden magyar város.” Ára: 1.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze-gen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-talanul jelenthető.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó

füst- és gázálcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumbélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I., Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„TOTAL”

a tűzoltókészü-
lékek királya!

folyékony szénssavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért telennem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindenféle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzín,
szesz, éther, petro-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos
tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel
készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigaszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utáztatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

AZ **„ISKU”** szabadalmazott **TŰZFECSKENDŐ**

magyarországi elárúsítója **HUBERT ÉS TÁRSA** b. t.

Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 4 — Telefon: A. 222—67, A. 109—57

Versigny Ferenc
Dunaújvárosi

XXIX. (LIII.) évfolyam.

3. szám.

BUDAPESTEN,

1931. március hó.

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkszámlájára lehet befizetni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 188.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

A csongrádi tüntetés és a tűzoltóság.

A népes városokban és községekben a társadalmi rend megzavarásának megszüntetése mindenkor különös gondját képezte a polgárság nyugalmaért felelős tényezőknek.

Az utcai rendezavarás, melynek legártatlanabbja a tervszerűen összeverődött embercsoportok tüntető lármája, rendszerint egyes érdekeltségek sérelme által előidézett tiltakozás megnyilvánulása.

Az utcai tüntetések jámborabb alakulatai is igen gyakran károkozással szoktak járni, amennyiben a tömegbe összecsoportosult nép közé rendszerint felelőtlen elemek is vegyülnek, akik a kínálkozó alkalmat kihasználva, a zavarosban szoktak halászni.

A rend helyreállítása a rendőrség hatáskörébe tartozik, mely komolyabb vagy erejét meghaladó eseteknél még a katonaság segítségét is igénybe veheti.

A zavargó tömeg szétoszlatásának művelete tudvaleg nem oly egyszerű feladat, mivel az igen sok esetben nem igen hajlandó a szép szóra hallgatni.

Ezen esetben elég gyakran testi sérülés is éri az embereket, mint a rend helyreállítására törekvő rendőrséget, különösen ha a néptömeg egyes embereit a karhatalom embereit tettelegesen megsértik.

Az ilyen módon utcai harcáé fajult tüntetések sebesülései mindenkor kellemetlen utóhatást keltenek, mártírokat termelnek és a kiobbant izgalmak lecsillapítására nem alkalmasak.

Az utcai zavargásokat figyelő hatóságok régtől fogva megfigyelték azon jelenséget, hogy a szabad ég alatt tervezett vagy folyamatban levő tüntetések, sőt még a külső forradalmi mozgalmak sikeres rendezésének is a kedvezőtlen idő nagy hátrányául szolgál, mert zuhogó esőben tüntetés céljából tömegeket az utcára esdíteni igen bajos, sőt a már zajongásban levő tüntető népcsoportok is egy-egy tartósabb záporosó mutatkozása esetén elszélednek.

Ebből a megfigyeléséből támadt talán nem is olyan társágosan régen, valamelyik külföldi rendőrtartóságnak az az ötlete, hogy az ég esőzáporának ezt a jól bevált hatáskeltését mesterségesen utánozzák, illetőleg alkalmazzák.

Igy azután a zuhogó esőt helyettesítő tűzoltófecskendők sugarait irányították a fenyegető marstartást tanúsító népcsoportok ellen különös sikerrel oly utcákon és tereken, ahol a tüntetés valamely közterületben tartózkodó hatósági személyeknek szólt.

Az utcának vagy térnek a zajongóktól ilyen módon való kiűritése mindenesetre humánus eljárásnak tekinthető, mivel a ruhástul való átázás következményeit, a fegyverrel való szétkergetés határához egy percig sem lehet hasonlítani.

Magyarországon ez a rendhelyreállítási módszer ezideig alkalmazva még nem volt.

Ez év január hó 30-án azonban, amint azt az összes napilapok megírták, Csongrádon sor került erre a beavatkozásra is, amennyiben a délelőtti folyamán a munkanélküliek nagy tömege a városházára vonult és azalatt, amíg azok küldöttsége *„A munka”* h. polgármesternek munkakérő memorandumot nyújtott át, a városháza udvarát mintegy 1000 munkanélküli szállotta meg, akik között főleg asszonyok és suhancok voltak nagy számban. Amidőn a deputáció kijött a polgármesterhelyettes-től, a tömeg a küldetés eredményét kívánta hallani. A küldöttség tagjai azonban látva az izgatott hangulatot, a felvilágosítás megadásától tartózkodtak. A munkanélküliek erre megtámadták a városházát, behatoltak az épületbe és egyenest a h. polgármester hivatalos helyiségének tartottak, amire az rendőri segítséget kért. A megjelent rendőrség karhatalmi beavatkozása csak azzal az eredménnyel járt, hogy a tömeget sikerült a városháza elé szorítani. Mint-hogy a tüntetés az utcán tovább folyt, a *„Tűzoltóság”* vették igénybe, mely motoros fecskendő vizsugarával oszlatta szét a zajongó tömeget.

Ezen esemény az országgyűlés képviselőházának f. évi február hó 4-iki ülésén felszólalás tárgyát képezte, mely alkalommal *Scitovszky Béla* belügyminiszter az interpellációra adott válaszában kijelentette, miszerint „szükséges volt, hogy a rendőrség kardot rántson és anélkül, hogy bárki is megsebesült volna, sikerült a tömeget a városháza udvarából kiszorítani és ugyanekkor igénybe vették a vízfecskendők is, amelyek ez alkalommal igen jó szolgálatot tettek. Ha jól emlékszem, Németországban rendszeresítve vannak a rendőrség részére ezek a vízfecskendők és nem tudom, hogy azokban az időkben rendszeresítették-e, amikor éppen a szociálisták voltak példának okáért Berlinben uralmon. Különben is tanulmányoztatam a kérdést és amennyiben a vizsgálatok és tanulmányok eredménye arra a meggyőződésre vinne, hogy tüntetéseknel igenis nagyon is jól használhatók ezek a fecskendők, gondoskodni fogok arról, hogy ilyenek beszereztesse- nek.”

Az emberbaráti érzéstől áthatott tűzoltótársadalom minden tagjának legmelegebb rokonszenvével

köszöntjük a m. kir. belügyminisztert ezen kijelentése alkalmából és azt hiszem minden város és község tűzoltósága kész a karhatalom közegeit ezen beszerzendő feeskendők kezelésére, gondozására és használatára kioktatni.

Jelenleg már oly könnyű súlyú, hordozható és kevés költséggel beszerezhető kisebb motoros feeskendők készülnek, amelyek bármely teherautón elhelyezve, könnyen szállíthatók és emellett sugaraik teljesítőképessége kiváló. A tüntetőknak vízsugarakkal való tovább követése azonban csak tartányos feeskendőkkel eszközölhető. Szükség esetén, tűzvész alkalmával e gépek a tűzoltóság támogatására is felhasználhatók.

Rendkívül kínos hatást keltene azonban azon körülmény, hogyha az ily utcai tüntetések résztvevőinek vízsugarakkal való szétosztatására a hatóságok a tűzoltóságokat használnák fel, illetve arra kényszerítenék, hogy ezen beavatkozást azok készenléti szereikkel maguk végezzék, ami által a karhatalmi közegek segédesapataivá minősítenének.

A magyar tűzoltóság intézménye, mely hat évtizedet meghaladó idő óta csak lassan és nehezen nyerte el minden társadalmi réteg bizalmát, mint rendőrségi segédesapat annak a hátránynak van kitéve, hogy népszerűségét, melyet oly nehéz áron vívott ki, fokonyként ismét elvesztené.

A tűzoltóságnak pedig a nagyközönség bizalmára és jóindulatára szüksége van.

A tűzoltóság rang és politikai pártkülönbség nélkül, úgy a gazdagnak, mint a legszegényebb lakosság otthonának és családjának veszély esetén oltalmára áll; a palotáknak épügy, mint az utolsó koldus maroknyi, lakásául szolgáló ingatlanak is a megmentője kell hogy legyen, melyre mindenki számít. Mert ez a tűzoltó hivatása és veszély esetén *másokért* az életét is kockáztatnia kell.

A karhatalom közegei hivatásuknál fogva más malomban örölnek, mint a tűzoltóság; mert bár a rendőrség a közbátorság és törvényes rend fenntartása mellett a polgárság élet- és vagyonbiztonságát is szolgálja, de mint *fegyveres erő*, sajnálatos esetekből kifolyólag összeütközésbe juthat nemcsak a közrendet nem respektáló egyes elemekkel, hanem azok nagyobb tömegével is.

Ezek az összeütközések azok, amelyek következményeiből kifolyólag a lakosság egyes rétegei ellenséget látnak a rendőrben, akit ez oknál fogva a megtorlás veszedelme is fenyeget. Ezért önvédelmére minden rendőr fegyverrel van ellátva.

Am a tűzoltó más katonája a társadalomnak, akinek nem szabad abba a helyzetbe jutnia, hogy amiért testi épségét, esetleg életét áldozza felebarátaiért, mint a karhatalom segédesapatának egyik védtelen elemét, alkalomadtán tetteleges bántalmazás érje.

A tűzoltóintézményt ily természetű megcsúfolásnak kiszolgáltatni nem lehet!

Blasnek Hugó

Budapest székesfőváros
h. tűzoltófőparanesnoka.

A tetrachloros és bromethyles tűzoltó-készülékekről.

Írta: Teasdale Ottó főv. tűzoltófőtiszt.

A Magyar Tűzoltóság Könyvében „Az első beavatkozásra szánt tűzoltó eszközök” cím alatt megjelent ismertetésem bevezető elmefuttatásában reámutattam arra, hogy a mindenkor egy parányi lángocsakára, szikrára visszavezethető tűz romboló és pusztító mértékű elterjedése többek között arra vezethető vissza, hogy

1. a tűz csírájában, kismérvű elterjedésében leendő elfojtásához nincsen kéznél oltóeszköz;

2. a tűz terjedése olyan rohamos, vagy a tűz olyan minőségű, hogy a rendelkezésre álló oltóeszközök a tűz elfojtására elégteleneknek, illetve nem bizonyulnak megfelelőeknek.

Kifejtettem azt, hogy ezen két ok lehetőségének csökkentése érdekében mindazon helyeken, ahol a tűz keletkezésének lehetősége akár a környezet gyulékonyasága, akár a gyulékony anyagok tömege miatt a valószínűséggel határos, első beavatkozásra szánt oltóeszközök legyenek kéznél, ezek az oltóeszközök olyan mennyiségben és úgy legyenek elhelyezve, hogy azokkal az oltást előreláthatólag siker koronázza, az eszközök egymásutáni igénybevétele idővesztés nélkül legyen s végül, hogy ott, ahol különleges oltóeszközökkel oltható tüzek lehetősége áll fenn, ilyen speciális oltóeszközök álljanak rendelkezésre.

Külön kiemeltém, hogy az első beavatkozásra szolgáló oltóeszközök alatt csak azok a készülékek értendőek, amelyek a laikusok által is kezelhetők, mert azok éppen a laikusok kezébe szánt fegyverek.

Cikkem megírása óta az első beavatkozásra szolgáló eszközök, a különféle gyártmányú és elnevezésű kézitűzoltókészülékek nagy elterjedést nyertek s a kereslet által kiváltott versengés hangos reklámokkal újabb és újabb rendszerű készülékeket dobott a piacra.

A vizes és poros készülékek régi versengéséhez újabban a gázoltóhatású kézitűzoltókészülékek harcos frontja is csatlakozott.

A kereskedelmi ügyesség és fürgeség ezeknek a készülékeknek is vevőkört biztosított s így nem lesz talán érdektelen, ha ezeket a készülékeket és főleg azok használhatóságát megvilágítom.

A gázoltóhatású kézitűzoltókészülékek vagy tetrachloral vagy bromethyillel működnek. Mindkét folyadék elsőrangú oltóhatása már régen ismeretes s olyan tüzek oltására is alkalmasak, amelyekkel szemben a víz eredménytelen oltóhatású. A kitűnő oltóanyagok általános elterjedésének — eltekintve a meglehetősen magas beszerzési ártól — az a körülmény vetett gátat, hogy a tűzzel érintkező mindkét folyadék bomlási gázai és gőzei bizonyos esetekben az egészségre károsak s így alkalmazásuk veszélyessé lehet.

Bár az ilyen gyártmányú készülékek prospektusaiból sohasem hiányzik a készülék veszélytelenségét igazoló szakértői vélemény, mégis éppen abból az elvből kiindulva, hogy ezek a készülékek elsősorban a laikusok kezébe szánt fegyverek, a fővárosi tűzoltóság fenntartással élt és azt a, hogy úgy mondjam, idegenkedő véleményét a többiiben megtartott kísérletek és az elfogultság vádjai ellenére is fenntartotta.

Ennek a véleménynek igazolására mindenképp előtt és minden egyéb szakvéleménnyel szemben utalok arra az 1923. január hó 14-iki keletű szakértői véleményre, amelyet a tetrachloros készülékekkel történő oltás kémiai és physiologiai kísérőjelenéseinek megvizsgálására kiküldött bizottság adott ki. A német tűzoltómérnökök egyesülete azon kérdés tisztázására ugyanis, hogy a tetrachlor miként viselkedik a tűzben, egy tűzoltómérnökökből, gázszakértőkből és a tetrachlor tűzoltókészülék-gyártó ipar képviselőjéből álló bizottságot küldött ki, amely bizottság a kérdés tisztázására alapos és szakszerű kísérleteket ejtett meg s annak eredményét a fenthivatkozott jelentésében foglalta össze. (lásd „Feuerschutz” 1923. évf. 2. szám.) A jelentés a kísérletek eredménye alapján először azt állapítja meg, hogy a tetrachloros készülékek, a kísérletek alkalmával kimutatott és az emberi szervezetre feltehető mérgező hatású phosgen-gáz képződés miatt,

megszorítások nélkül az általános forgalomba nem bocsátható. A phosgen-mérgezések a tetrachlor helytelen alkalmazása esetén felléphetnek s ezek a veszélyek

a) a tetrachlornak arra nem alkalmas tüzeknél pl. fánál, spiritusznál történő használatánál;

b) pincetüzeknél és olyan szűk helyeken történő használatánál, ahonnan a gyors visszavonulás nem lehetséges;

c) olyan tüzeknél történő használatánál, amelyek már nagy terjedelmet vettek s nem olthatók el a legrövidebb idő alatt;

d) a tetrachlor nagyobb tömegű használatánál állhatnak be.

De mert a tetrachlor bizonyos keletkező tüzekkel szemben nagyon alkalmas és mondhatni pótolhatatlan oltóanyag, a bizottság a tetrachloros készülékeknek, mint speciális különleges tüzek oltására szolgáló alkalmatlanságoknak forgalombahozatalát azzal a feltetéssel és követelménnyel javasolta, hogy egyrészt a fenti veszélyek a vevők megfelelő iskolázásával csökkenthetők lesznek, másrészt, hogy minden tetrachloros készülék az alábbi felirattal bírjon:

„Különleges készülék, amely csak benzín, benzol, petróleum, nehéz olajok, szénkéneg, karbid, naftalin, toluol és gyöngéáramú berendezések, illetve anyagok keletkező tüzeinél használandó.

Nem használandó pincében és szűk, zárt helyiségekben.”

A bizottság ezen véleménye alapján, lehet-e a tetrachloros készülékeket nyugodt lélekkel az általános forgalomba ajánlani, amikor a kézi tűzoltókészülékek sorában azt követeljük meg, hogy minden előkészítés nélkül a laikusok kezében legyen fejezetlen. Elvárhatjuk-e azt, hogy a laikus, még iskolázás esetén is, a keletkező tűz izgalmában mérlegelje, hogy a rendelkezésre álló kézi tűzoltókészülékek közül melyiket használja? Hol a biztosíték arra, hogy a laikus, vagy a laikusok nemcsak a tűz tényleges eloltására szükséges mennyiséget használják, hanem az egész rendelkezésre álló oltóeszközt löveljék a tűzre? Hol van a tetrachloros készülékeknek határa annak a követelménynek, hogy azok olyan mennyiségben legyenek elhelyezve, hogy azokkal az oltás előreláthatólag sikeres legyen?

Ezekre a kérdésekre a gyakorlatban szerzett tapasztalatok adják meg a feleletet s ezek indokolják a fővárosi tűzoltóságnak a tetrachloros készülékekkel szembeni, sokak által kifogásolt álláspontját.

Mert mit is mutat a gyakorlat? Azt, hogy a laikusok még iskolázás esetén sem képesek a készülékek helyes kezelését elsajátítani. Magam voltam tanuja annak, hogy egy iskolázott műszerész a készüléket már a bejáratban sütötte el s így míg a tűzhöz ért, a készülék már kilövelte tartalmát. Akiknek módjában volt, vagy van tizeset alkalmával a megkísérelt tűzoltás tanubizonyosságait, a szét-szórt, kilövelt készülékek haramzejét látni, az tanubizonyosságot tehet nekem arra, hogy a laikus a haremében nem válogat a készülékekben s hogy a siker reménye érdekében, még akkor is, ha a tűz túlhaladta a keletkezés stádiumát, minden rendelkezésre álló harem eszközt igénybe veszi.

Jól tudom, hogy soraim nem fognak osztatlan helyeslésre találni s már előre sejtem, hogy ezekkel a megállapításokkal szemben a fejtegetésem alapját képező szakértői jelentés elavult voltát fogják nekem szögezni azzal az érveléssel, hogy az ma, amikor a mérgező phosgen pl. amóniákkal közömbösíthető, már nem állhat meg.

S igazuk is van annyira, hogy ennek az érvnek kivizsgálását a porosz kereskedelem- és iparügyi minisztérium is szükségesnek tartotta, amikor a bi-

rodalmi kémiai és technikai intézetnek utasítást adott arra, hogy a tetrachloros készülékeket, különösen pedig azok bomlási produktumait és hatását tegye vizsgálat tárgyává. A nagy körültekintéssel végzett kísérletek felülvizsgálatát eszközölő bizottság jelentése alapján a porosz kereskedelem- és iparügyi minisztérium 1930. július hó 28-án I. N. I. G. 1263. R. számú rendeletében a bányákra vonatkozólag a következőket rendelte el:

„A kísérletek eredményei lényegében igazolják a tetrabizottság 1923. évben adott szakvéleményét. Ennek ellenére a bizottság azon megállapítása, hogy a tetrachloros készülékek mint különleges készülékek bizonyos anyagok és folyadékok keletkező tüzeinek oltására alkalmazhatók, a bányüzemekre vonatkoztatható. A bányákban ugyanis az éghető anyagok nagyon különbözők s így nem akadályozható meg az, hogy már nagyobb mérvet öltött tüzek támadtassanak meg tetrachloros készülékekkel. Ehhez járul még az is, hogy a szűk bányajaratokban az oltást végző nehezen tud azonnal visszahúzódni.

Az a körülmény, hogy újabban a tetrachlor mérges gázait ammoniák hozzáadásával kémiailag ártalmatlanná sikerült tenni, nem jöhet addig számításba, amíg az ilyen tűzoltókészülék készítése technikailag lehetetlen.

Ennek következtében szükségesnek tartom, hogy a tetrachloros készülékek a bányákban ezentúl ne alkalmaztassanak s a meglévő készülékek más rendszerű készülékekkel pótolttassanak.

Hogy a tetrachloros készülékek a bányákban milyen más készülékekkel pótolttassanak, azt a gyakorlati eredmények szabhatják meg. Bromethyles készülékek azonban, tekintettel az ugyancsak mérges gázokra, nem alkalmazhatók.

Nem látok okot fennforogni arra, hogy a tetrachloros készülékek földfeletti használatát szabályozzák, mert arra a tetrabizottság által megállapított korlátozások elégségesek.”

Eddig a rendelet, amely tehát újabb kísérletek alapján és sokkal későbbi dátummal mindenben megerősíti a tetrabizottság véleményét.

Ami a bromethyles készülékeket illeti, utalok a folyadékot előállító nagy németországi cégnek, az I. G. Farbenindustrie A. G.-nak kérdésünkre közvetlenül hozzánk intézett válaszára, amelyben közli, hogy az ethylbromid, vagy bromethyl egy nagyon illékony anyag, amely csak különös elővigyázati rendszabályok mellett alkalmazható, mert belégzése az idegrendszerre, illetve az agyra felette káros hatású lehet.

Távol áll tőlem, hogy a gázoltókészülékek felett általánosságban pálcát törjek s ismertetéssel esetleg más rendszerű készülékeknek legyek dobbal hirdetője. Tekintettel azonban a gázoltókészülékek sok esetben helytelen és így veszélyes alkalmazására, szükségesnek tartottam a kérdést erről az oldalról is megvilágítani. Összefoglalva a szerény véleményem szerint egyedül elfogadható fentebb kifejtett szakvéleményeket, a tetrachloros és bromethyles készülékek használatára és alkalmazására az alábbi szabályokat ajánlhatom a tűzoltósakkörök figyelmébe:

Úgy a tetrachloros, mint a bromethyles készülékek, különösen tűzveszélyes folyadékok és anyagok, mint benzín, benzol, petróleum, szénkéneg, nehéz olajok, naftalin és karbid, továbbá elektromos berendezések keletkező tüzeivel szemben nagyon alkalmas oltóeszközök az oltást végző egyén egészségét fenyegető veszély miatt azonban nem használhatóak:

1. bányák mélyén;
2. pincetüzeknél, továbbá szűk, zárt és nehezen szellőztethető helyiségekben, amelyekből a gázok nehezen illanhatnak el s amelyekből az oltást

végző egyén gyors visszavonulása nem lehetséges. Ilyen helyiségekben a tetrachloros vagy bromethylos készülékek használata csak oxigénes légzőkészülék vagy megfelelő betétű gázalare használata mellett engedhető meg;

3. olyan tüzeknél, amelyek már nagyobb terjedelmet öltöttek s amelyek eloltására ennél fogva nagyobb mennyiségű tetrachlor vagy bromethyl szükséges;

4. olyan tüzeknél, amelyeknél a tetrachlor magasan izzó kathalisátorokkal pl. izzó fémekkel érintkezhetik és végül

5. spiritusz tüzeknél.

A fenti szabályok mellett még mindig nyitott kérdés marad az, hogy az elhelyezendő készülékek számának, illetve a folyadékok megengedhető mennyiségének hol a határa? Ennek megvilágítására utalok a tetrabizottság azon megállapítására, hogy a megengedhető alkalmazásnál, a különösebb veszély nélkül használható folyadékmenyiség, a 2 liter körül mozog.

A széna önfelmelegedése és öngyúlése.*)

Irta: vitéz Dr. Roncsik Jenő.

Öngyúlése alatt valamely széntartalmú testnek fizikai vagy kémiai folyamatok következtében oxigén behatása alatt való meggyulladását értjük, amely meggyúlése, lángalobbanás megtörténik anélkül, hogy azt valamely külső idegen hő vagy tűz okozta volna.

A széna öngyúléseéről szólva két folyamatot kell megkülönböztetnünk:

1. az öngyúlést megelőző önfelmelegedést és

2. a tulajdonképpeni öngyúlést. Azt már most ki kell jelentenünk, hogy az önfelmelegedés nem vezet minden esetben öngyúlése, amíg az öngyúlése mindig előfeltétele az önfelmelegedésnek.

Ha nedves és nem teljesen kiszáradt növényi anyagokat nagyobb esomókba, kazlakba, boglyákba rakunk össze, azok bizonyos körülmények fennforgása esetén önmaguktól felmelegednek. Ez a felmelegedés, illetve felmelegítés történhet emberi akarat folytán vagy pedig az emberi akarat ellenére. A szándékosan előidézett felmelegítésnél megemlíthetjük a dohány, a trágya érlelését, a barna széna készítését, az utóbbi, tehát az emberi akarat ellenére történt felmelegedés pedig leginkább a takarmányneműeknél fordul elő.

Hogy akár emberi akarat folytán, akár anélkül a takarmányneműek önfelmelegedése be tudjon következni, az különböző tényezők jelenlététől függ, ezek: a széna takarmány minősége, víztartalma,

mennyire tudja átjárni a levegő, milyen nagy esomóba van rakva és milyen a külső hőmérséklet.

Minél több szerves anyag van valamely szálas takarmányban, annál inkább hajlamos az önfelmelegedésre, mert ezek a szerves anyagok a takarmányneműeken élősködő gombáknak és baktériumoknak bő táplálékot adnak.

Igen fontos tényező a felmelegedésnél a takarmánynemű víztartalma. A zöld és frissen kaszált széna, here, lucerna víztartalma 75—85%, ebből azonban a száradás folyamán 60—70% víz elvész, elpárolog, úgyhogy a teljesen kiszáradt széna csak 14—15% vizet tartalmaz. (Továbbiakban a szálas takarmányt általában széna névvel nevezem.)

Az a széna, amelyet zsengén kaszáltak le és amely sok sejtvizet tartalmaz, illetve, amely a szárítás közben kevés tenyészvizet veszít, hamarabb felmelegszik, mint az, amely az említett tulajdonságokkal nem rendelkezik. Tápduc, tehát jobb talajon termelt széna szintén hamarabb melegszik fel, mint a rossz talajon termelt, mert több tápnedvet tartalmaz.

A teljesen kiszáradt széna azonban már nem melegszik fel annyira, hogy öngyúlésebe is át tudjon menni, ha valami okból felmelegedik, a felmelegedésnek csak a megpenészedés a következménye. Általában azt lehet mondani, hogyha a széna víztartalma 15%-nál kisebb, úgy felmelegedés nem áll be, de ha a víztartalom 15%-nál nagyobb, a felmelegedés lehetősége a víztartalom nagyságával egyenlő arányban növekszik, tehát minél több a víztartalom, annál inkább bekövetkezik a kazal önfelmelegedése.

A szénakazal felmelegedésének következő előfeltétele is igen fontos tényezője a levegő, hogy a levegő milyen nagy mennyiségben áll rendelkezésre. Ha a takarmánykazal szellőzési lehetősége megvan, ha a levegő jól átjárhatja, úgy a kazal belsejében keletkezett és felgyűlt hő is igen könnyen elvezetődik, a hőmérsékleti különbség kiegyenlítődése a kazal belsejében levő hőfok és a környező levegő hőfoka között megtörténik és így a nedvesség elpárolgása is lehetővé válik.

Ha a kazal lazán van összerakva, úgy a levegőtartalma sokkal nagyobb, mint amikor tömött, amely esetben a levegőhiány, illetve a levegőnek kisebb mennyiségben való jelenléte következtében a felmelegedés lehetősége is korlátozott van. A felmelegedés a széna lenyomtatásával, préselésével csökkenthető. A kazal porózításának emelkedésével a felmelegedés veszélye is emelkedik.

Tudnunk kell még azt is, hogy a széna rossz hővezető s a lazán rakott kazalban sok a levegő, a levegő is rossz hővezető lévén a felmelegedést együttesen előmozdítják azzal, hogy az erjedés következtében keletkezett hő elvezetését meggátolják.

A kazal nagysága a felmelegedésnél szintén fontos szerepet játszik, minél nagyobb a kazal, annál inkább megvan a lehetősége a felmelegedésnek. A kazal külső és a levegővel közvetlenül érintkező része hamar megszárad és mintegy védőburkát alkotja a kazal belsejében levő és esetleg még ki nem száradt nedves résznek. A nagy kazlak szellőzési lehetősége kisebb, mint a kisebb kazlaké, kisebb kazlaknál a fejlődött hő elvezetése sokkal könnyebben történik, mint a nagyobbaknál.

A külső levegő hőmérséklete különösen a szénának a kazalba rakási idejénél fontos. Alacsony hőmérsékleten összerakott kazalnál a kazal belsejében is alacsonyabb a hőmérséklet.

A lekaszált friss szálas zöld takarmányt előbb rendben, vékony rétegekben elterítve szárítják addig, míg a felülete megszárad, majd megforgatják s ha ez a rész is kiszáradt, vontatókba húzzák össze és itt érmi hagyják. Ez az érés tulajdonképpen er-

*) Felhasznált forrásmunkák: Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye. Budapest, 1928. — Dr. Bittera Miklós: Növénytermesztés. Budapest, 1928. — Cserháti Sándor: Általános és különleges növénytermelés. Budapest, 1922. — Csiki László: Zöldtakarmányok konzerválása. Keszthely, 1928. — Dr. Falke: Der gegenwärtige Stand unserer Kenntnisse über Selbstentzündung von Heu und Erntegetreide. Kiel, 1914. — Dr. Medem: Über Selbstentzündungen und Brandstiftung. Greifwald, 1904. — Dr. Meyer Johann: Der Feuerschutz in Landwirtschaftlichen Betrieben. Berlin, 1927. — Dr. Mische Hugo: Über die Selbsterhitzung des Heues. Berlin, 1930. — Reichert: Die Selbstentzündung im Landwirtschaftlichen Betriebe. Kiel, 1914. — Dr. Jordi Ernst: Die Selbstentzündung von Heu- und Erdstößen. Brugg, 1917. — Laupper G.: Die neuesten Ergebnisse der Heubrandforschung. Luzern, 1920. — Dr. Truninger E.: Allgemeine Beobachtungen und Untersuchungen über Wesen, Ursache und Verlauf der Selbsterhitzung und Selbstentzündung von Dürrfutter. Bern, 1929. — Feldmann Lajos: Gyakorlati tűzbiztonság. Budapest, 1909. — Dr. Dieckmann: Selbstentzündungen. Verhandlungsbericht der R. D. F. 1913.

jedés, amely erjedési folyamat még a kazalba való rakás után sem szűnik meg. Az erjedés közben a széna elveszíti víztartalmát, a víz elpárolog. Amint mondani szokták: a széna izzad.

A kazalba, boglyába rakott széna a mikroorganizmusoknak, a gombáknak és baktériumoknak igen jó tenyészhelye. Sokféle mikroorganizmus él a szénán, amelynek a nedvessége és a levágott vagy eltört részekben kiszivárgó sejtlé bőséges táplálékot ad azok fejlődéséhez és szaporodásához, amelyet előnyösen segít elő a kazal vagy boglya belsejében levő gőzzel telített levegő és a melegség.

A szénában előforduló gombáknak egy része az ú. n. termofilgomba, amely gombák rendes hőmérsékleten éppen csak hogy megélnék, de vagy egyáltalában nem vagy csak igen kis mértékben szaporodnak, a legkedvezőbb hőmérséklet a szaporodásukhoz az 50—60° C, de még 70—72° C-os is megélnék. Ezek a gombák többek között az *Aspergillus*, *Penicillium*, *Mucor* stb. A *Bacillus calfactor* spórái még 100° C-on sem semmisülnek meg.

Mindazok a körülmények, befolyások, helyzetek, melyek az organikus életet táplálják, elősegítik, akadályozzák vagy megsemmisítik, — elősegítik, akadályozzák vagy lehetetlenné teszik a szénakazal felmelegedését is.

A szénakazal belsejében történő meleghalmozódás tehát fiziológiai okokra vezethető vissza, mint ilyenek jönnek tekintetbe elsősorban a lekaszált tűneműek továbbélő részei, mert azok nem halnak el azonnal a levágás után, hanem a kedvező vagy kevésbé kedvező körülmények fennforgása esetén hosszabb-rövidebb ideig még élnek. Ezt a levágott tűrágókon is tapasztalhatjuk, ha vízbe tesszük, napokig virulnak, víz nélkül azonban hamarosan elhalnak, elszáradnak.

Másrészt a bacillusok és baktériumok jönnek számításba, melyek a szénán élnek. A továbbélő rüvek lélekzése által fejlesztett meleg azonban, miután az esékélyebb mérvű és 40°-nál magasabb nem lehet, — a szénakazal veszélyes felmelegedésénél számításba nem jön.

A nedvesen és nem teljesen kiszáradt állapotban összerakott szénában több mikroorganizmus él, mint a kiszáradtban, ezek fejlődése erőteljesebb és a munkájuk, az általuk okozott erjedési és bomlási folyamatok hevesebbek, aminek természetes következménye az, hogy az általuk termelt hő is magasabb, tehát minél intenzívebben szaporodnak és lélekeznek a mikroorganizmusok a szénakazalban, annál intenzívebben melegszik fel a kazal.

A bacillusok és baktériumok, — ez már laboratóriumi kísérletek útján megállapítást nyert — a maguk életével, szaporodásával és lélekzésével a meleget addig a legfelső fokig emelik a már felsorolt kedvező körülmények (víztartalom mennyisége, kazal nagysága, porozitása, külső hőmérséklet, takarmány minősége) fennforgása esetén, amely legfelső hőfokon már megszűnnek élni. A széna önfelmelegedése a mikroorganizmusok élete következményeképpen tehát ezen a legfelső fokon már nem megy túl, mert hiányzik a további felmelegedéshez a mikroorganizmusok élete. Így pl. az *Aspergillus fumigatus* a szénakazal csak 57°-ra, a *Penicillium thermophile* 61°-ra, a *Bacillus calfactor* pedig 74°-ra képes felmelegíteni.

A kazal felmelegedése legjobban annak a közepében következik be. A felmelegedést okozó mikroorganizmusok egy része már 40°-on elhal, de ugyanekkor a termofil baktériumok veszik át a további felmelegítési folyamatot és adják tovább, — amikor már elhaltak, — a *Bacillus calfactor*nak, amely, amint láttuk, 74°-ig folytatja és fokozza.

Többen igyekeztek már kísérletek útján megállapítani, hogy a széna önmagától milyen magas

hőfokra emelkedik fel, itt csak Mische kísérletét említem fel, aki 1905. július 8-án 2350 kg réti szénát 3 m átmérőjű és 3.5 m magas boglyába rakatott. A széna víztartalma 31.4% volt. Július 9-én a boglya már erősen gőzölt és a felső részén vízecseppek mutatkoztak, a keletkezett szag a frissen sült kenyér szagára emlékeztetett.

A boglyába való rakás után a boglya belsejében levő hőmérséklet rövidesen 24°-ról 26°-ra emelkedett, 24 óra múlva már 57°-ra, tetőfokát július 13-án déli 12 órakor érte el, amikor a bedugott hőmérő 68.5°-ot mutatott, ettől kezdve kisebb ingadozásokkal megkezdődött a boglya kihülése.

Hogy a szénában élő mikroorganizmusok élete oxigént fogyaszt, tehát, hogy a szénában keletkezett hőt a mikroorganizmusok élete fejleszti, azt laboratóriumi kísérletekkel már minden kétséget kizárólag megállapították. Ha pl. üvegharangot borítunk egy nedves szénával telt zacskóra úgy, hogy az üvegharang légmentesen zárjon, rövid idő múlva meg lehet állapítani, hogy az oxigén eltűnt és helyét szén-sav váltotta fel. Eltűnt a levegő oxigénje, mert a mikroorganizmusok életéhez, lélekzéséhez kellett.

Haldane és MacGill angol tudósoknak 1923. évben folytatott kísérletei szerint az oxigén absorpció a szénánál 38—41° között emelkedett, de a hőmérséklet emelkedésével süllyedt, majd hirtelen gyorsasággal újra emelkedett. 51—52° között újra hirtelen süllyedt, hogy utána ismét nagy gyorsasággal felmelegedjék. A kísérletezők az oxigén felvételének 40—50° közötti süllyedését úgy magyarázzák, hogy a csak rendes hőmérsékleten élő és élni tudó mikroorganizmusok e hőfokok között elpusztulnak, az újra fellépő hőemelkedés pedig a tipikus termofil baktériumok szaporodására vezethető vissza, melyek 60°-on még élénken lélekeznek. A 70—74° közötti hőmérsékleten a széna teljesen kiszáradt.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a boglyába rakott széna nem képes annyira felmelegedni, mint az, amely kazalba van rakva, mert a boglyának a felülete viszonyítva a belső térfogatához, — nagyobb, mint a kazalé, így a szellőzés is nagyobb a boglyánál, mint a kazalnál.

Az első kaszálású széna kevesebb hajlandósággal bír az önfelmelegedésre, mint a sarjuszéna, ennek pedig az az oka, hogy a szénában levő bacillusok és baktériumok a nyár utolján és az ősz elején érlelik leginkább a spóráikat és így a spóraérés idején lélekeznek a legintenzívebben.

A szénában levő mikroorganizmusok életére és halálára van építve az ú. n. barna széna készítése is. T. i. azt a szénát, amely savanyú fűveket tartalmaz és hozzá még sásos is, az állatok nem szívesen eszik zöld széna alakjában, ezért ezt lekaszálva előbb fönnyasztják, míg a víztartalmából 20-25%-ot el nem veszít, utána petrencébe, majd boglyákba rakják, még nedvesen szalmával letakarják s erjedni hagyják. A boglyában levő széna annál barnább színt kap, minél nagyobb lesz a hőmérséklet bent a boglyában. Az így készített és zöld állapotban nehezen fogyasztható szénát az állatok is szívesebben eszik.

Az elmondottakból minden kétséget kizárólag megállapíthatjuk, hogy a takarmánykazlak felmelegedését a kazlakban élő mikroorganizmusok okozzák, biológiai öngyűlésről azonban szó sem lehet, csak biológiai önfelmelegedésről, amely önfelmelegedés által előidézett magasabb hő kiinduló pontja lehet a további felmelegedésnek és a takarmánykazal öngyűlésbe való átmenetelésnek.

Mi okozza tehát a takarmánykazal öngyűlését? Erre próbáljunk elfogadható feleletet adni.

A széna öngyűlése mindenütt előfordulhat, de mégis vannak vidékek, ahol gyakrabban jön elő,

ahol a harmatképződés nagy, vagy a levegő van állandóan vízpárákkal telítve és ahol a csapadék is gyakoribb és ha különösen a szénakaszáláskor esőzések vannak. Ilyen helyek a tengerpartok melléke, az erdős folyóvölgyek, a hegyes vidékek, ahol a levegő nedvességéhez a gyakori köd is hozzájárul.

Az őszi idő is kedvez az öngyúlásnak, amikor a nap melege már nem olyan hatékony és a hatása is csak néhány óráig tart, így a lekaszált szénát sem tudja eléggé kiszárítani.

Hogy a takarmánykaszal bizonyos körülmények között külső behatás nélkül is meggyulad, azt már az ókorban is tudták. Plinius Naturalis historia (Kr. u. 60 körül) című munkájában említi, hogy a nedves szénát a nap felgyújtja. Columella (Kr. u. 50 körül) De re rustica munkájában szintén említést tesz róla.

Descartes: Principia philosophiae című munkájában (1644) foglalkozik vele, Georgi (1782) kémiai folyamatokra gondol a széna öngyúlásánál a flogiszton elmélettel kapcsolatosan.

Göppert Henrik Róbert, német botanikus volt az első, aki 1832. évben a növények lélekzésére és melegfejlesztésére rámutatott. Az ő megállapításain tovább menve, Cohn Ferdinánd sziléziai botanikus foglalkozva a széna öngyúlásának kérdésével (1888), ha azt nem is oldja meg elfogadhatólag, de a szénakaszal felmelegedését a még élő növényi részek lélekzésére és azt követőleg pedig a szénában élő penészgombák, az Aspergillus fumigatus életére, vegetációjára vezeti vissza.

(Folyt. és vége köv.)

Elmélkedések a modern automatikus működésű tűzoltó-autólétrákról.

(II. folytatás.)

Másképp alakult azonban a helyzet akkor, amikor a benzinmotoros autók kezdtek mindjobban tért hódítani és a tűzoltóságok szolgálatában mindjobban gyökeret verni. Midőn az autómotorok energiáját egy elmesén szerkesztett közlőmű segítségével fel lehetett használni az autóba beépített szivattyú meghajtására, természetesen önkéntelenül kellett annak a gondolatnak felmerülni, hogy ezen energiát fel lehet az autólétra feladatainak elvégzésére is használni. Minthogy pedig az autók alkalmazása a tűzoltóságok szolgálatában állandósult, nem volt kárba vesztett fáradság a tervezők igyekezete, hogy a mechanizmusokat javítsák, tökéletesítsék.

Az automatikus szerkezet az autó hátsó tengelye felett a létra forgóállványába van beépítve és a mozgásokhoz szükséges energiát az autómotortól nyeri. A szerkezet a mozgásokat átvivő áttételekből és kapcsolókból áll; a kupplungok önműködően olajnyomásra kapcsolnak ki és be. Úgy az áttételek kerekai, mint a kapcsolók olajban futnak.

Az egyes létramozgások bekapcsolása a forgóállványon elhelyezett kapcsolómű kéziemelőjével történik. Ezen emelőt elfordításával a nyomás alatt levő olaj működésbe hozza azon szerkezetet, mely a kívánt funkciót végzi. Ily módon minden létramozgást el lehet egymásután végeztetni, sőt egyszerre, egy időben is lehet azokat végeztetni. A mozgások ezenkívül két sebességre kapcsolhatók.

Ezen automatikus mozgatószerkezet biztonsági berendezésekkel is fel van szerelve, melyek egyike lényegében egy a létraszerkezet alkalmas helyén elhelyezett mérlegből áll, mely a szerkezetre ható külső és belső erőket méri és mintegy dynamometer mutatja és amely — mielőtt a külső és belső erők egyensúlya megbomlani készül — a veszélyessé vál-

ható mozgást végző szerkezetet azonnal automatikusan leállítja. Így midőn az autólétra ferde talajon áll és akár kihúzásánál, akár elfordításánál vagy lejtésénél a felborulási veszély fenyeget, — a biztonsági berendezés működésbe jön és a létra megáll. Ugyanez történik, ha a mozgó létra külső akadályokba ütközik.

Egy második biztonsági berendezés a létra oldalirányú elhajlását küszöböli ki és azt automatikusan mindig a függőleges síkba állítja. Ezen berendezés lényege egy nagyméretű inga, mely a nyomás alatt levő olajvezeték egy csapjára önműködőleg hat, azt oldalelhajlásnál, illetve a függőleges síkba való beállításnál nyitja, illetve zárja. Nyitáskor a magasnyomású olaj működésbe hozza a szerkezetet, mely a létrát a függőlegesbe állítja, — záráskor az olajnyomás megszűnik: a szerkezet megáll.

Így leírva egyszerűeknek látszanak úgy az automatikus, mint a biztonsági berendezések, a valóságban azonban komplikált mechanizmusok ezek, melyek a legpontosabb számítások után a legprecízebb munkával és szereléssel elsőrendű anyagokból kell, hogy készüljenek, hogy feladataikat hibátlanul végezhessék.

De azután csodálatos is egy ily automatikus berendezés működése, mely egy ember irányítására egyszerre, két sebességre is kapcsolva végzi a három műveletet, mialatt a biztonsági berendezések önköndnek a létra egyensúlya felett.

Ily automatikus autólétrák gyártásával a kontinensen tudomásunk szerint mindössze két gyár foglalkozik: mindkettő német, az egyik az ulmi Magirus, a másik a karlsruhei Metz gyár. Alkalmunk volt mindkét gyár létráit megtekintenünk és azok között párhuzamot vonni. Az olvasó bizonyára kíváncsi a véleményünkre: melyiknek adjuk a palmát a másik előtt? Nehéz és kényes kérdés!

Mindkettő hiba nélkül, kifogástalanul működött, de — lehetek egyszer én is cinikus, hogy azt mondjam, — melyik szer nem működik kifogástalanul a bemutatáskor?

Magirus valahogy a magyar konzervatívizmusnak jobban megfelelő: erős, masszív, mondhatni túldimenzionált létrát épít, míg Metz a fiatalabb, feltörekvőbb konkurens, pontosan kiszámított és kiméretezett filigránabb, könnyűbb kivitelűt.

Fínom, árnyalatbeli különbségek vannak mindössze a konstrukciók között, állítólag egymás szabályaikat használják fel kölcsönösen a létrák kivitelénél és még azt is tapasztaltuk, hogy áraikat sem rontják a versenyben.

A Metz-létrafelépítmények, nézetünk szerint könnyebbek, mint Magiruséi; ennek következtében érzékenyebbek; egyező magasságban nem igénylik ugyanazon erős alvázat, mint a Magirus-létrák. Ennek a könnyebb konstrukciónak tulajdonítjuk azt, hogy Metz 36 méteres létrákat készített, Magirus 30 méteres létráival szemben, sőt állítólag egy 40 méteres létrájuk van most tervezés, illetve építés alatt.

A mérleg ezek szerint a Metz-létrák javára bilenne, de végleges és határozott véleményt csak hosszú gyakorlati tapasztalatok után mondhatnánk. Ez a tapasztalat nálunk hiányzik. Mindössze 2 éve vannak a budapesti tűzoltóságnak ily automatikus létrái Magirustól: mindenkor kifogástalanul működtek, bajokról, üzemzavarokról nincs tudomásunk.

Tekintettel ezen létrák korlátolt, időszakos igénybevételére, — ez a 2 év aránylag rövid idő arra, hogy végleges véleményt adjunk róluk.

Tisztán érzéseinkre hallgatunk, midőn azt jószoljuk, hogy a fiatal feltörekvő, harcra kedvvel és energiával telítettebb Metz fogja az elsőséget lassan kivívni a konzervatív Magirus-létra felett.

Hogy hova fog ez a verseny vezetni, — nem tudjuk! De, hogy „a fák nem nőnek az égig” és a létrák még kevésbé, — az bizonyos!

De nézzük most az érem másik oldalát; mert nehogy azt gondoljuk, hogy ezek az automatikus létrák száz százalékig tökéletesek és hogy nagyszerű kiválósaik mellett árnyoldalaik egyáltalában nincsenek. Az előbbieken csak szépet és jót mondtunk róluk, most rámutatunk a gyenge oldalakra is.

Jól tudjuk, hogy minél komplikáltabb valamely mechanizmus, annál több a hibaforrása: annál több lehetőség van arra, hogy valamely alkatrész meghibásodik és kieserélésre, vagy javításra szorul. Bármily precíz és szakszerű is legyen a munka, mely az automatikus létrát, illetve szerkezetet elkészíti, anyaghibából eredő bajok mindig előállhatnak s ily esetekben, legalább nálunk, nézetem szerint az automatikus szerkezetek valószínűleg hosszabb időre téletlenségre lennének kárhozhatóak.

A létrát kezelő legénység azt hiszi, hogy neki egy mindentudó létrája van, melyet akárhogy állít és kezel, — avval baj nem történhetik. Ha nekimegy a falnak, — megáll, ha veszélyes emelkedési szögére van beállítva, — ugyancsak megáll, ha ferde talajon állva, az elforgatásnál baj lehetne, ismét működik a biztonsági berendezés, — szóval a létra mindent egyedül elintéz, a legénységnek nem kell vigyázni, figyelni.

S a legénység, mely a kézzel működtetett létrák kezelésénél feszülten figyelt mindenre: szélre, oldal-, vagy bármily irányú elhajlásra és ferdeségre, mely tekintetbe vette az egyenetlen talajon való állás okozta nehezebb helyzetet és egyrészt szakszerű kiképzettségével, másrészt a gyakorlatban megedződött ösztönénél fogva, a veszélyes pillanatokban azonnal megtette az ellenintézkedéseket, — az automatikus működésű létráknál teljesen elveszti jelenlétét és az egyes kezelőn kívül, nézőközönséggé degradálódik. Ez a mondhatjuk: pszichikai-lelki hatás, mely az ily létrákat kezelő legénységnél előbbre lép jelentőségű. Határozottan káros és ha nem is lehetetlen, de a vezénylőre is kihat.

A biztonsági berendezések kitűnően működnek addig, amíg a létrák felállítása, elforgatása és kiküszabása tart, szóval a mozgások ideje alatt, de azután nem.

(Folyt. és vége köv.)

ÁSVÁNYOLAJRENDELET.

(Tervezet)

I. fejelet.

8. §.

Vegyes tartás és raktározás.

Amennyiben az I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajokat a II. és III. veszélyességi fokozatba tartozó vagy egyéb 21° C-on alul gyúló folyadékokkal, mint spiritusz, faszesz, (methánol, metilálkohol, aceton, kénéther (aethyléther) és spirituszok, ugyanazon helyiségben vagy egymástól tisztesen el nem zárt helyiségekben tartunk vagy raktározunk, akkor — a könnyen gyúló folyadékokra vonatkozó esetleges előírások épségben tartása mellett — az I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajokra vonatkozó előírások irányadók, oly aránnyal, hogy az I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajok minden kg-ja helyett, amely a megengedett legnagyobb mennyiséghez hiányzik, a II. veszélyességi fokba tartozóból 2 liter, avagy a III. veszélyességi fokozatba tartozóból 200 liter tartható vagy raktározható.

Ha csak a II. és III. veszélyességi fokozatba tartozókat tartanak vagy raktároznak, akkor a II.

veszélyességi fokozatba megállapított legnagyobb mennyiségek az irányadók, oly arányban, hogy a II. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolaj minden literje helyett, mely a megengedett legnagyobb mennyiségből hiányzik, a III. veszélyességi fokozatba tartozóból 100 liter tartható vagy raktározható.

Az egyéb könnyen gyúló folyadékok — melyeknek hovatarozandósága megjelölve nincs — olyba tekintendők, mint az I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajok.

9. §.

Ásványolajok tartása.

A) Minden bejelentés nélkül tartható:

a) Házi és kisipari szükségletre:

Az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból, mint pl. éther, benzol, ligroin, neolin, terpentínolaj stb. emberek állandó tartózkodására szolgáló lakó- és hálószobákban összesen legfeljebb 2 liter.

Egyéb, emberek állandó tartózkodására és közlekedésére szolgáló helyiségekben, melyek a lakó- és hálószobáktól tűzbiztosan el vannak különítve, legfeljebb 20 liter.

A II. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból, mint finomított petróleumból stb. lakó- és hálószobákban 1 liter, lakó- és hálószobáktól tűzbiztosan elkülönített helyiségekben 40 liter, míg a III. veszélyességi fokozatba tartozókból 40, illetve 400 liter.

b) Árusítás stb. kereskedelmi, ipari céllal boltokban, elárúsítóhelyiségekben, műhelyekben stb. tartható:

az I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajok és keverékeiből, úgymint benzol, terpentínolaj, benzol, ligroin, neolin, gazolin, legfeljebb 30 liter, étherféléből 5 liter, vagyis mindössze 35 liter.

A II. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból pedig tartható ily helyiségekben legfeljebb 70 liter, míg a III. veszélyességi fokozatba tartozókból összesen 700 liter.

Ha azonban az I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajokat a fent felsorolt helyiségekben törhetetlen edényekben raktározzák és edényekkel együtt felbontatlanul árusítják, az itt megnevezett helyiségekben és céllal, úgy a raktáron tartható legnagyobb mennyiség 150 liter lehet.

Az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból a 2 liternél nagyobb mennyiség tartására szolgáló tartányul csak ellenállóképes lemezből készült, (idetartoznak a évezett vagy ölmozott vasbádóg és acélbádóg is) edények használhatóak. Az edények varratának — ha azok nem szegecselelssel, szilárd forrasztással vagy hegesztéssel készültek — kettősen hajtottaknak és forrasztottaknak kell lenniök. Tömören és szorosan elzárható (pl. csavar- vagy emelőzáras) lemezedényeket Davy-féle biztonsági dróthálóval és biztonsági berendezéssel (rugós szelep, olvadó biztosíték vagy dugóval) kell ellátni, amelyek ezen edényeket felmelegedésnél a robbanástól megóvják.

B) Az I. fokú tűzrendészeti hatóságnál eszköz-
lendő írásbeli bejelentés alapján tartható:

a) lakott házak szellőzőnyílással is ellátott nappali világítással bíró tűzbiztosan elkülönített helyiségében — kézíraktár —, melynek ajtaja lakó- és munkahelyiség bejáratára vagy lépcsőházra nem nyilhat, továbbá erre a célra építési engedély alapján épült és alábbi követelményeknek megfelelő külön kamrában:

Az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból, mint benzol, terpentínolaj, ligroin, neolin, gazolin, legfeljebb 300 liter, a különböző éthe-

rekéből és szénkénegből 50 liter, összesen 350 liter. Ezeket az anyagokat mind robbanást gátló szerkezettel ellátott edényekben kell tartani. Oly robbanásmentesített, esetleg mérő- vagy csapolókészülékkel ellátott edényekben, amelyeknél a robbanásmentesítés, illetve csapolás indifferens gázzal történik, 3000 liter.

A II. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból ugyanezen helyiségekben törésnek ki nem tett edényekben 700 litert, a III. veszélyességi fokozatba tartozókból 7000 litert lehet tartani.

Raktárakban és különálló, emberek állandó tartózkodására vagy rendes közlekedésre nem szánt helyiségekben ellenállóképes vaslemezről (idetartozik a cinezett vagy olmozott vasbádóg és acélbádóg is) készült edényekben tartható:

Az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból, úgymint benzin, benzol, terpentinolaj, ligroin, neolin, gazolin, stb.-ből 600 liter, különböző étherekből és szénkénegből 100 liter, összesen tehát 700 liter;

a II. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból ugyanezen helyiségekben törésnek ki nem tett edényekben összesen 1400 liter;

a III. veszélyességi fokozatba tartozókból 14.000 liter.

C) Bekerített vagyis egyéb közlekedésre egyáltalán nem használt, lakóépületektől 40, egyéb épületektől és éghető anyagoktól 20 méter távolságra eső telken és telekrészen ellenállóképes vaslemezről (ide tartoznak cinezett vagy olmozott vasbádóg és acélbádóg is) készült edényekben az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból 10.000 liter, a II. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból 20.000 liter és a III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból 200.000 liter.

10. §.

A tartásra megállapított fenti mennyiségek lépcsőházakban, valamint ezekkel összeköttetésben álló lejáratokban és helyiségekben, továbbá az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok, pincékbe el nem helyezhetők.

Az egyik edénynek egy másiktól való megtöltését nem szabad tűznél, nyílt lángnál eszközölni. Ha mesterséges világítás szükséges, úgy az csak külső, tömören záró és ki nem nyitható ablak mögötti vagy belső, robbanásmentes villanyvilágítás lehet. (a Magyar Mérnök és Építész Egylet robbanásmentes helyiségek villanyvilágításának szabályai szerint.) Villamos zseblámpák használata megengedhető.

Az I. fokú tűzrendészeti hatóságnak címzendő bejelentéshez a raktárhely leírását és vízrajzát 3—3 példányban kell mellékelni. Ezeknek tartalmazniuk kell a raktározandó ásványolajok mennyiségét, minőségét és elosztását, a raktártelep és raktárkörnyék beépítését 100 méter körzetben (a falak mineműségét a raktárhely felé néző ajtó- és ablaknyílásokkal) és adott esetben az üres hordók elhelyezését. A bejelentő az illetékes hatósághoz történt bejelentés után köteles e rendelet intézkedéseit és a hatóság előírásait szigorúan betartani.

11. §.

Ásványolajok raktározása.

Ásványolajokat, stb. raktározni csakis az I. fokú tűzrendészeti hatóságtól írásban benyújtandó kérvényre elnyerendő tűzrendészeti engedély alapján lehet. Amennyiben a tervezett raktárhely létesítéséhez az építési szabályrendelet következtében építési engedély is szükséges, úgy ez a tűzrendészeti engedéllyel egyidejűleg kérelmezendő az I. fokú építésügyi hatóságtól.

A kérvényhez 3—3 példányban csatolni kell a tervezett rakhely és annak 100 méteres körzetét felülnetű helyszínrajzát és műszaki leírását. A kérvényben bejelentendő a raktározni szándékolt I—III. veszélyességi fokozatokba tartozó ásványolajok legnagyobb mennyisége és a raktározásra szánt terület négyzetméterekben megadott nagysága.

A kérelem alapján az I. fokú tűzrendészeti hatóság helyszíni szemlét rendel el, annak elbírálására, hogy a kérvényben foglalt adatok megfelelnek-e a tényleges állapotnak s ennek alapján adja ki vagy tagadja meg az írásbeli engedélyt. A kérelem elbírálásánál az I. fokú tűzrendészeti hatóság szakértője a járási vagy vármegyei tűzrendészeti felügyelő, városokban pedig a tűzoltófőparancsnok. Idevonatkozó szabályok a következők:

12. §.

a) Raktárudvarokon vagy földszintes raktárhelyiségekben, melyek alatt és felett emberi tartózkodásra vagy közlekedésre szánt helyiségek nincsenek, ellenállóképes lemezről készült és szokásos méretig telített edényekben (idetartoznak a horganyzott vas- és acélbádóghordók) tartható:

az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból összesen 3000 liter (15 hordó);

a II. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból összesen 6000 liter (30 hordó);

a III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból összesen 9000 liter (45 hordó).

Amennyiben az I—III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok együttesen kerülnek raktározásra, úgy raktározható:

az I—III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból együttesen összesen legfeljebb 9000 liter, oly módon azonban, hogy az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok összes mennyisége 2000 liternél, a II. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok összes mennyisége 4000 liternél, a III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok összes mennyisége pedig annyi lehet, amennyi az összesen engedélyezhető 9000 literből az I. és II. veszélyességi fokozatba tartozó beraktározott ásványolajok leszámítása után marad.

Az engedélyezésnél figyelembe veendő, hogy a raktározás részére oly nagy terület álljon rendelkezésre, hogy a hordók (200 literes normális vashordók) egy sorban nyergelés nélkül kerüljenek raktározásra, úgyhogy a hordók között legalább egy 1.20 közlekedő út is maradjon szabadon.

Amennyiben ehhez megfelelő nagyságú terület nem állana rendelkezésre, úgy a terület arányában csak kisebb mennyiségek raktározása engedélyezhető.

b) Megfelelő tűztávlatokkal körülvett rakterületeken, melyek lakott épületektől vagy könnyen gyúló anyagoktól legalább 20 m távolságra vannak és 2.5 m magas, alulról 50 cm magasságig tömör lábazattal ellátott, éghetetlen anyagból készült kerítéssel el vannak látva 2 atm. nyomásra kipróbált U vasabronesokkal ellátott, hegesztéssel készült, horganyzott vas- vagy acélbádoglemezből előállított és csavarmentes vasdugóval légmentesen elzárt, kellően tömített, szokásos méretig megtöltött állapotban levő vashordókban raktározható:

az I. veszélyességi fokozatba tartozó árukból 30.000 liter, vagy

a II. veszélyességi fokozatba tartozó árukból 60.000 liter,

a III. veszélyességi fokozatba tartozó árukból 90.000 liter.

Amennyiben ezek az I—III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok együttesen kerülnek raktározásra, úgy

az I—III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból együttesen és összesen legfeljebb 90.000 liter raktározható oly módon, hogy az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok összes mennyisége 30.000 liternél, a II. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok összes mennyisége 60.000 liternél, a III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok összes mennyisége pedig annyi lehet, amennyi az összesen engedélyezhető 90.000 literből az I. és II. veszélyességi fokozatba tartozó beraktározott ásványolajok leszámítása után marad.

Az engedélyezésnél figyelembe kell venni, hogy a raktározás részére oly nagy terület álljon rendelkezésre, hogy a hordók (200 literes normális vashordók), melyek száma az engedélyezett legnagyobb összmenyiségnél 450 db nyergelés nélkül kerülhessenek raktározásra, úgyhogy köztük megfelelő számban legyenek 120 cm-es közlekedési utak.

Amennyiben a fenténél kisebb terület állna csak rendelkezésre, úgy a terület arányában csak kisebb mennyiségek raktározása engedélyezhető.

13. §.

Az előző §-ban felsoroltnál nagyobb mennyiségű I. veszélyességi fokozatba tartozó tűzveszélyes folyadékok tárolása csak földfeletti vagy földalatti tartányokban engedélyezhető, amelyre vonatkozó szabályok a „Tárolás” fejezet alatt találhatók.

14. §.

A raktárhelyiségeknek a 9., 10. és 12. §§-okban felsorolt helyiségektől tűzbiztosan elkülönítve kell lenniök. Az ásványolajok elárúsítására és raktározására szolgáló üzlethelyiségek kivételesen összeköttetésben állhatnak irodákkal, ha azok a 9., 10. és 12. §§-okban említett helyiségektől és az azokkal nyílt összeköttetésben álló kijáratoktól és helyiségektől tűzbiztosan el vannak különítve. Ha ezek a feltételek nem teljesíthetők, úgy a mennyiség a 9. §-ban megállapított 600 literrel 150 literre csökkentendő.

Az áttöltésre és a világításra vonatkozólag a 10. §. 2. bekezdése az irányadó.

A raktárhelyiségeknek jól szellőzöttnek kell lenniök. Légszeszmérők bennük fel nem állíthatók. A raktározó helyiségeket egyéb határos helyiségektől tűzgátló anyagból épített falakkal és mennyezettel kell elválasztani. A helyiségekben kifelé szolgáló lefolyónak (uteára, udvarra, vízvezetőkhoz), tüzelés alatt álló kéményekhez vagy gáztűzhelyek elvezető esővébe szolgáló nyílásoknak (kéménytisztító, koromkiszedő ajtóknak) lenniök nem szabad. Fűtésre csak melegvízfűtést vagy ezzel legalább is egyenlő tűzbiztonsággal bíró fűtést lehet alkalmazni.

Azokat a helyiségeket, melyek olyan lépcsőházzal állanak közvetlen összeköttetésben, amelyek magasabban fekvő, emberek állandó tartózkodására és közlekedésre szánt helyiségek lejáratait képezik, valamint oly helyiségeket, melyek gyullékony anyagok, mint gyújtószer, tűzijátékok, robbanóanyagok tartására és raktározására szolgálnak, ásványolajok raktározására felhasználni nem szabad.

Ásványolajok raktározására szolgáló helyiségeknek áthatlan és tűzbiztos padlóval kell ellátva lenniök és a raktárpadló lemélyítése, illetve a külső felemelése, továbbá a raktár falazatainak is ugyancsak áthatlan és tűzbiztos burkolattal való ellátása által gondoskodni kell arról, hogy a raktározott és esetleg kifolyó ásványolajmennyiségnek átszivárgása és a helyiségből való kifolyása megakadályoztassék. Ilyen padozatul az impregnálás

útján tömített keményfapadozat alkalmazása megengedhető.

A raktárhelyiségeket könnyű födémszerkezetel és tűzbiztos tetőfedéssel kell ellátni. Mint ilyen figyelembe jöhet a mésztejjel vagy carbolineummal bevont faszerkezet és a préskavicshejjalású fedés is.

A raktárhelyiség ajtóinak kifelé nyílnak, jól záróknak, füstmenteseknek és tűzbiztosaknak kell lenniök.

E helyiségekre vonatkozólag elő kell írni oly óvintézkedéseket, amelyek által az ásványolajoknak a nyilvános vízvezető csatornába való befolyása megakadályozható. Ahol pedig ásványolajokat más folyadékokkal kevernek és úgy dolgozzák fel, hogy azok a munkafolyamat végeztével a nyilvános vízvezető csatornába kerülnek, elő kell írni, hogy az ásványolajok vagy azok maradványai a csatornába jutás előtt kiválasztassanak vagy egyéb módon ártalmatlanná tétessenek. A helyiségek elhagyása után az ajtókat le kell zárni.

A lefejtés csak csap vagy szivattyú útján, avagy tűzbiztos gázok, illetve alkalmas folyadékok nyomása alatt történhetik. Azoknak a esőveknek, amelyeknek kiürítésénél vagy megtöltésénél az ásványolaj átfolyik, földelvel kell lenniök.

Az ásványolaj-raktárhelyiségek világítás szempontjából a Magyar Mérnök és Építész Egylet szabályai szerint robbanó veszélyes helyiségeknek tekintendők. Mesterséges világításnál csak tömören elzárt és ki nem nyitható ablak mögötti külső világítás vagy a fenti helyiségekre előírt belső villamos világítás használható.

Az I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajok raktározására szolgáló helyiségek belső világítására, Davy-féle biztonsági lámpát használni nem szabad, mert hosszas használatnál az ásványolajgőzöknek a levegővel való éghető keverékénél a Davy-féle szita felmelegedése esetén veszély állhat elő.

Villamos zseblámpa használata megengedhető. Nyílt tűz és világítás használata, valamint a dohányzás szigorúan tilos.

A raktárhelyiségekre idegenek belépésének, tűz vagy világítás gyújtásának és dohányzásnak tilalmát, továbbá a raktározás tűzveszélyességét feltüntető tartós feliratot jól látható módon kell alkalmazni. Ugyancsak fel kell tüntetni a táblákon a büntető rendelkezéseket is.

Az engedélyek kiadásánál figyelembe veendő, hogy az előírt tűzbiztos kerítéssel ellátott fedélnélküli rakterületek sokkal kevésbé tűz- és robbanásveszélyesek, mint a zárt raktárak. Amennyiben ily rakterületek egyes kivételes esetekben tűztávlat nélküli vagy 20 méternél kisebb tűztávlatlalt bíró helyeken kellene engedélyezni oly mennyiségek tárolása, melyek különben csak 20 méteres védőzónával ellátott területeken volnának megengedhetők, ott 2.50 m magas, 15 cm vastag téglafal vagy ezzel egyenértékű 8 cm vastag vasbetonból készült fal pótolhatja két oldalon a védőzóna 20 méteres távolságát.

Drótkerítéssel körülvett rakterületnél, ahol a szellőzési viszonyok a legjobbak, az esetleg szétfolyható áruk kifolyásának megakadályozására, ha a kerítés alul 50 cm magasságban folyadékot át nem eresztő betonlábazattal látandó el.

15. §.

A kiadott engedélyek érvényessége.

A raktározásra kiadott engedélyek mindaddig érvényben maradnak, míg a raktárhelyen vagy környezetben lényeges változtatás nem történik, avagy az üzemben a raktározás veszélyét lényegesen fokozó változtatás elő nem áll. Ezen feltételek mel-

lett a tulajdonos változása esetén új engedély kiadása nem szükséges.

Az engedélyhez kötött és bejelentésre kötelezett raktártulajdonos változását, avagy a bejelentésre kötelezett raktárnak más helyre vagy helyiségbe való áthelyezését, 8 nappal az átvétel után vagy az áthelyezés előtt a helyi I. fokú tűzrendészeti hatóságnál be kell jelenteni.

16. §.

Ásványolajok tárolása.

A raktározásnál megjelölt legnagyobb mennyiségben felüli ásványolaj mennyiségek tartására, illetve tárolására csak föld feletti tüztávlat nélküli területen csak földalatti tartány használható. Az ily tartányok létesítéséhez építési engedély, amennyiben az közterületen állítatik fel, köztérhasználati engedély is szükséges. A tároláshoz pedig az I. fokú közigazgatási hatóság ad engedélyt. A köztérhasználati engedélyt előbb, az építési engedélyt a tárolási engedéllyel egyidőben kell kérni.

17. §.

Földalatti és földfeletti tartányok.

A tartányokat legfeljebb 45 kg mm²-re vonatkozó szakítóképeségű és legalább 18—20% nyulékonságú vaslemezről gondosan tömítve kell előállítani. A lemez éleit elvágás után le kell gyalulni, szegecslyukakat, ha azokat nem fúróval készítették, az átlukasztás után fel kell dörzsölni. A lemez széleit és szegecsket kívül-belül jól el kell kalapálni. A tömítésre benzinben és szeszenben oldódó anyagok nem alkalmazhatók.

A tartányokat és azzal összefüggő csapolószereket a beépítés helyén a beépítés, de mindenestre a leföldelés előtt 2 légköri túlnyomással nyomáspróbának kell alávetni, legalább 24 óra hosszúra. Öt évenként pedig tömörség és szabályszerű kivétel szempontjából ellenőrzővizsgálatot kell megejteni. E vizsgálatnál a tartányt rendszerint csak akkor kell kiföldelni, ha a 2 légköri nyomás mellett a manométer fél órán belül nem marad mozdulatlan és ha a tartányon kívül tömítetlenség tapasztalható.

(Folyt. és vége köv.)

RENDELETEK.

Az Országos Testnevelési Tanács társelnökének valamennyi vármegyei és járási testnevelési szerv vezetőjéhez intézett 1761/eln. 1930. OTT III számú rendelete a leventék tűzoltásban való kiképzése tárgyában.

A 207/1927. OTT III. számú rendelet intézkedett arra, hogy az országos érdekeket szolgáló tűzoltóság munkáját, a levente egyesületek megfelelően támogassák.

A magyar országos tűzoltószövetség elnökségének hozzám intézett átiratából ennek dacára arról szereztem tudomást, hogy egyes testnevelési vezetők és felügyelők a tűzoltóismeretek elméleti és gyakorlati oktatására a levente egyesületeknek nem adnak engedélyt.

Mint hogy egyes községek tűzbiztonságának fenntartása, a tűzoltóintézmény kiegészítése, de a leventeintézmény népszerűsítése és a néphangulat megnyugtatóra is kívánatos, hogy a leventeintézmény és a tűzoltóintézmény között szoros kapcsolat

álljon fel, meghagyom, hogy a leventeegyesületek III. koresoportjába tartozó leventeköteles ifjak közül az önként jelentkező 20—21 évesek, a nyári és téli leventefoglalkozási szünetben és ahol arra szükség áll fenn, úgy a rendes leventekiképzési időszak foglalkozási idején túl, az illető „Levente egyesület” kebelén belül megalakítandó tűzoltótanfolyamon tűzoltó-szakkiképzést nyerjenek s ilymódon a 230.000/1925. évi B. M. körrendelet IV. 9. §-ban foglaltakhoz képest, az országos érdekű tűzoltóintézménybe bekapcsolódhassanak és az 1925. évi 49.000/VKM. rendelet 1., 2. §-ban foglaltaknak is megfeleljenek.

Mint hogy a tűzoltógyakorlatokon való kiképzésben részesítése leventéinknek, tisztán az egyes levente egyesületeken belüli egyesületi élet révén, a helyi viszonyoknak megfelelően, de csak a *rendes leventefoglalkozási időn kívül történhet* s az ezen kiképzésben részesülők oktatását és az oktatásból felmerülő költségek fedezését a helyi tűzoltóintézménynek kell viselnie, a „Levente”-intézmény vezetésére hivatottak (felügyelők, vezetők) tevékenysége így csak arra szorítkozik, hogy a hazafias társadalom alapját képező Levente Egyesületeknek, a tűzoltóintézményekbe való bevonását széles körben előmozdítsák.

Meghagyom ezért, hogy az egyes „Levente egyesület”-i alapszabályok 21. §-ában biztosított irányító, felügyelő, ellenőrző és támogató jogát, a leventéknek tűzoltásban való kiképzésük tárgyában is az illető érintett levente egyesületeknél érvényesítve.

Kiadatik: a 3. számú elosztó szerint.

Budapest, 1931. január 5.

Ágotha s. k.,
az OTT társelnöke.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség rendkívüli nagygyűlése Győrött, 1931. évi január hó 18.-án.

A győri városháza, — amelyet *Bisinger József* győri polgárnak a múlt század elején tett 900.000 koronás alapítványából építettek, — mint a magyar polgárnak a köz javáért minden téren tanúsított önzetlen áldozatkészségének örök bizonyossága: méltó színhelye volt az országos tűzoltó-szövetség elnökválasztó nagygyűlésének, mert a magyar tűzoltás — mint legszebb polgári erény — tartotta itt ünnepi beszámolóját.

Az országos szövetség alelnöke: *Dr. Marinovich Imre* elnökölt ezen a nagygyűlésen s a belügyminiszter képviseletében megjelent *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsoson és *Dr. Szauter Ferenc* kormányfőtanácsos, polgármesteren kívül a helybeli polgári és katonai hatóságok, a Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület — a Vármegyék és Városok Országos Mentő-Egyetele küldöttségei tették fényesebbé a nagygyűlés kereteit. A „Magyar Hiszekegy”-et a jelenlevők felállva mondták el az elnök után, aki az ülés megnyitása előtt felhívja *Dr. Balogh Dezsőt*, mint az igazoló-bizottság elnökét a bizottság eljárása eredményének jelentésére.

S miután *Dr. Balogh Dezső* jelentése szerint a nagygyűlésnek 73 olyan tagja jelentkezett, akik sem az elnökségnek sem a választmánynak nem tagjai — tehát 43-mal több, mint amennyi a határozatképes

séghez szükséges, a módosított alapszabályok 15. §. 1. bekezdése szerint — olyan tag pedig, aki egyúttal a választmány, illetve az elnökségnek is a tagja: 53 volt, tehát összesen 126 igazolt tag jelent meg a nagygyűlésen: annak határozatképességét elnök kihirdeti, az ülést megnyitja s a nagygyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Erdélyi Ernő és Bencze István* elnökségi előadókat kéri fel. A megjelenéseikben akadályozott *Breuer Szilárd, Blaschnek Hugó és Darvas László* elnökségi tagokat kimentve, napirend előtt szót kért.

Beszédében rövid visszapillantást vetve az országos szövetség keletkezésére és multjára, ismertette azt a végtelen bensőséges viszonyt, mely a szövetség s általában a magyar tűzoltás intézményei és a jelenleg távozó elnök: *gróf Széchenyi Viktor* között 28 éven át fennállott . . .

. . . „*Széchenyi Viktor* gróf 28 éves elnöki működését megfelelően méltatni a szövetség történetírója lesz hivatva . . .”, — mondotta elnöki megnyitójában, azonban e működés három fontosabb határjelzőjénél megállva klasszikus tömörséggel értékelte az országos tűzoltó-szövetségnek, s általában a magyar tűzoltás intézményeinek a háború utáni új életre való keltését, a belügyi kormányzatnak a 230.000/925. számú körrendeletével meginduló áldásos működése kieszközlésével, a magyar tűzoltó-tisztképzés nagy horderejű reformját, s az országos szövetség jelenlegi székházának megszerzését. Ez a tevékenység valóságos reneszánszként hatott tűzoltásunk ügye és tűzrendészetünk történetében és a távozó elnöknek, a több mint fél évszázadon át kifejtett ilyen tevékenysége az ország határain túl is nemesak ismert, de elismert és megbecsült mindenki által.

A nagygyűlés szünni nem akaró, viharos tapsal, éljenzéssel és közfelkiáltással fogadta el az elnök hatásos és lendületes beszédével megindokolt azon indítványát, hogy *gróf Széchenyi Viktor* a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség örökös tiszteletbeli elnökének válasszák meg, érdemeit a nagygyűlés jegyzőkönyvében kellően megörökítsék, s küldöttségileg átnyújtandó emlékirattal vegyenek tőle búcsút.

Hasonló lelkesedéssel fogadta a nagygyűlés az elnök azon bejelentését is, hogy a távozó elnök utódot is ajánlott az elnöki székbe, *gróf Széchenyi József* személyében, akit — elnök indítványára — a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökének egyhangú felkiáltással választottak meg.

S a *Széchenyi* névnek fascinááló ereje az öröm és tetszés olyan elragadó megnyilatkozását varázsolta elő abban a pillanatban, midőn a *Vida Pál* vezetésével megérkező küldöttség körében az új elnök a nagygyűlés előtt megjelent, hogy ehhez hasonló a terem falait ékesítő festmények történelmi nagyjai is keveset láthattak életükben. A szétdarabolt hazájáért minden áldozatra kész seregnek ez volt első találkozása elhivatott vezérével, s e találkozás a nemes tettekre készség áramával telítette a nagygyűlés légkörét, különösen akkor, midőn az új elnök olyan programot adott elő, melynek megvalósításához egyéniségének legszebb értékeit: fiatalságát, erejét, tudásvágyát s az alkotás nemes hevét ajánlotta fel a közös szent cél eléréséért.

Széchenyi József gróf az elnökség átvétele első pillanatában — midőn megköszönte *Dr. Marinovich* alelnöknek benső érzelmeitől áthatott üdvözlését és a nagygyűlés osztatlan bizalmát — vallomást tett arról, hogy a magyar tűzoltóság bizalmának ilyen előleges megnyilatkozását e pillanatban csak a *Széchenyi* névhez való törhetetlen ragaszkodásnak minősítheti. Igéri azonban, hogy nemes elődei és ősei: *Szechenyi Ödön* gróf, *Czirák Béla* gróf és

Széchenyi Viktor gróf nyomdokain haladva, a nemzetvédelem és humanitás terén végrehajtja majd a mindnyájunkat kötelező azon parancsot, melyet hazánk jelenlegi súlyos helyzete írt elő, s amelynek végrehajtása körül az országos tűzoltó-szövetségnek igen fontos szerep jutott, úgy a csonka-országunk nemzeti életében, mint vagyonának megvédésében. A szövetséget azonban ezen fontos szerepe betöltéséhez új és hathatós erőre kell juttatni s a kieszközlendő erkölcsi és anyagi erők segítségével meg kell valósítani a szövetség belső céljai közül a legfontosabbakat is, mint például a „Tűzoltó Otthon”-t, a modern tűzoltóiskolát, a tűzoltómúzeumot. Ehhez a röviden vázolt, de céltudatos munkatervéhez kéri Isten áldását és összes bajtársai támogatását.

Az új elnöknek alapos tanulmányozásra, nagy áldozatkészségre és fiatalos energiára valló beköszöntőjét is viharos tappsal és lelkes éljenzéssel fogadták, melynek lassan elhaló moraja azonban mindenkor felújult, midőn *Marinovich* alelnök bejelentése során *Magyarország kormányzója, József kir. herceg*, az országos szövetség fővédnöke, *Szécsovszky Béla* belügyminiszter, *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri főtanácsos és *gróf Széchenyi Viktor* nevéit említette, mint akiket a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nevében e nagygyűlés alkalmából táviratilag üdvözölt.

Erdélyi Ernő győri főparancsnok és elnökségi előadó terjesztette elő alapos indokolással és szóbeli képességgel indítványát, melyet a nagygyűlés szintén egyhangú lelkesedéssel fogadott el, s amelynek értelmében a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség dísztagjai lettek: *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri főtanácsos, *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, *Ing. Anton Wagner*, a wieni hiv. tűzoltóság főparancsnoka, *Boleslaw Wojcikiewicz* Kislengyelország tűzoltó szövetségi igazgatója, *Dr. Bronislaw Nakoiecznikow-Klukowski*, Kislengyelország tűzoltó-szövetségének elnöke, valamint ugyanannak alelnöke: *Kazimierz Moszycski*, továbbá a Jugoszlav kir. tűzoltó-szövetség elnöke: *Mariján von Herzie*, *Dr. Egon Meider*, az osztrák tűzoltó és mentő segélyző szövetség elnöke, *Ing. Stefan Mensik*, az osztrák gyári tűzoltó-szövetség elnöke.

Marinovich dr. alelnök jelentette ezután, hogy *Breuer Szilárd*, Budapest székesfőváros tűzoltóságának főparancsnoka nyugdíjba vonult, s így ezen hivatali állásából kifolyóan őt megillető alelnöki tisztsége is megszűnt az országos szövetségnél. Az országos szövetség azonban nem nélkülözhetvén egy pillanatra sem *Breuer Szilárd*nak immár európai hírv. szaktudását, energiáját és fáradhatatlan munkásságát, már az alapszabályok módosításakor előre gondoskodott arról, hogy a harmadik alelnöki állás megszervezésével s annak *Breuer Szilárd* személyével leendő betöltésével őt a szövetség részére biztosíthassa.

Indítványára a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség újabb alelnöki állására a nagygyűlés *Breuer Szilárd*ot választotta meg, szintén a már fogalommal vált személyhez fűződő ragaszkodás és bizalom spontán megnyilatkozásának lelkes kitörésével, közfelkiáltással.

Littke Dezső, a Vármegyék és Városok Országos Mentő Egyesülete nevében üdvözlö az új elnököt, akit arra kér, hogy támogassa az alig 5 éves, új országos mentő-intézményt a magyar tűzoltóságokkal való együttes működése iránti törekvésében.

Több felszólalás nem lévén, *Dr. Marinovich* alelnök az országos tűzoltó-szövetség hálás köszönetét tolmácsolta Győr szab. kir. város nemes közönségének azért a szivességért és előzékenységért, mellyel a magyar tűzoltótársadalmat fogadták s amellyel annak nagygyűlésére a városháza terméit is átén-

gedték. A városra, annak polgármesterére, vezetőségére és közönségére Isten áldását kérve, zárta be a nagygyűlést, s ezzel a tűzoltó erényeknek ezen győri diadala is lezárult, a jubiláris nagygyűlésen való újabb győri találkozás örvendetes reményével.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése 1931. évi február hó 2-án, Budapesten. Gróf Széchenyi József elnök üdvözölvén a megjelenteket, megállapítja a határozatképességet és az ülést megnyitva bejelenti, hogy Breuer Szilárd alelnök, Dr. Katona Mihály és Benda László elnökségi előadó távolmaradásait kimentették. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Vida Pál és Rosta Géza előadókat felkérve, engedélyt ad a napirend előtti felszólalásra Dr. Marinovich Imre alelnöknek, aki meghatott hangon búcsúzik az országos szövetség nevében, annak 28 éven át volt elnökétől, a jelenlevő gróf Széchenyi Viktor örökös tiszteletbeli elnöktől. A Győrött 1931. évi január 18-án tartott országos nagygyűlés határozata alapján ez az elnökségi ülés mutatkozott legalkalmasabbnak erre a búcsúzásra, mely nemcsak az elnökségnek, de az egész országos szövetségnek és minden magyar tűzoltónak szívét igaz és bensőséges fájdalommal tölti el. A búcsúzás mindig fájó érzelmeket vált ki, melyek azonban túl is esordulhatnak a szív kelyhén, ha azok a hála és a nagyrabecsülés. érzelmeivel is egyesülhetnek. Ezek a páros érzelmek uralják a szívbeli búcsúzás pillanatait, midőn az a vezér, bajtárs és barát távozik, aki nemcsak az általánosan elismert és nagyrabecsült közigazgatási szaktudásával, fáradhatatlan energiájú tevékenységével, lángoló honszeretetével és ügybuzgalmával járt elől, hanem a honmentő nagyjainkat jellemző összes egyéni kiválóságai mellett számtalanszor tett felejthetetlen bizonyosságot szíve nemes jóságáról a legegyszerűbb tűzoltói körében is. „A magyar tűzoltók — mondja Dr. Marinovich, — könnyes szemekkel búcsúznak szeretett vezérüktől”, akit arra kér, hogy ne váljon el véglegesen a magyar tűzoltóktól, mert azok a legtisztább szeretettel és hálával zárják őt szívükbe mindvégig.

Az elnökség tagjai mély megindultsággal hallgatták alelnöknek a bensőséges érzelmeiket megható hangon tolmácsoló szép beszédét, melynek végeztével lelkes éljenzés közben, a ragaszkodás és a nagyrabecsülő tisztelet minden látható jelével körülövezték a távozó elnököt.

Széchenyi Viktor gróf is láthatóan küzdött benső megindultságával, midőn — Darvas László elnökségi előadónak az elnökség nevében hozzá intézett közvetlen melegségű búcsúszavai után — szólasra emelkedett.

Felejthetetlen ez a jelenet, mint ahogy lehetetlen feledni bármelyik szavát is, melyek szívből jöttek és szívekhez szóltak. . . „Végtelen nehéz elszakadnom innen — mondá beszédében Széchenyi Viktor gróf, — mert én, aki a közélet terén dolgozom, a mindennapi élet tülekedéseiben a tűzoltók között éreztem magam a legjobban. Pihenni jöttem a tűzoltók virágos kertjébe, ahol még altruisztikus emberek vannak s felüdülés volt számomra az, ha ide jöhettek”. Azért ajánlotta utódjául öcsét: Széchenyi József grófot, mert az nincs annyira munkával túlterhelve és teljes egészében, minden erejével a magyar tűzoltóügy szolgálatába állhat. Megköszönve öcsésének elnökké történt megválasztását, ahhoz, mint elnökutódjához fordult szavaival: „Kedves Öcsém! A tűzoltóintézmény, mely 90%-ban önkéntességre van építve, magával hozza azt, hogy a nemzet összességének kiválóságait foglalja magában. Az az ember, aki a mai önző világban minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül áll be a tűzoltóintézmény

szolgálatába, mások vagyonának, életének megmentése céljából — sokszor saját vagyonának feláldozásával, élete kockáztatásával — az csak jó ember lehet. A tűzoltóság zászlói alá a nemzet színe-java csoportosult s ezek az emberek nemzeti és hazafias szempontból mindenkor a legmegbízhatóbbak. Elnökké történt megválasztásod nagyon megtisztelő, de egyszersmind súlyos kötelességet is von maga után. Szeresd ezt az intézményt és minden cróddal állj ennek szolgálatába, itt jól kipróbált és önzetlen munkatársakra találsz. Lelekileg én is köztetek maradok és működésüket mindig figyelemmel fogom kísérni. Kívánom, hogy a köz érdekében kifejtendő munkásságodat siker koronázza”.

Széchenyi Viktor gróf ezután az elnökség összes jelenlevő tagjaitól meleg kézzszorítással is elbúcsúzva, távozik.

Elnök indítványára a legutóbbi ülés jegyzőkönyvét, — melyet már hitelesítettek — az elnökség felolvasottnak tekinti.

Elnök azon bejelentését, hogy az alapszabályok 24. §-a alapján Breuer Szilárd jelöltetett ki az alelnökök közül az ügyvezetésre, az elnökség tudomásul vette, úgyszintén Nagy Sándor főtitkár azon jelentését is, hogy Magyarország kormányzója, József kir. herceg, az országos szövetség fővédnöke, Szcitovszky Béla belügyminiszter, Dr. Tomcsányi Kálmán belügyminiszteri főtanácsos és Dr. Csátary Béla belügyminiszteri tanácsos, a győri nagygyűlés távirati hódolatát, illetve üdvözléseit köszönettel fogadták. Szcitovszky Béla belügyminiszter élő szóval is megköszönte ezt az üdvözlést, a nála tisztelgő Széchenyi József gróf előtt, akit a magyar tűzoltóintézménynek legmesszebbmenő támogatásáról biztosított.

Az elnökség részvétellel vette tudomásul főtitkár azon jelentését, hogy a Székesfeváros volt érdemes tűzoltófőparancsnoka: Szcerbousszky Szaniszló, január 20-án elhunyt s az elhunyt legközelebbi rokona előtt, valamint a temetésén, az elnökség részvéte is megnyilatkozott.

Az ülés tudomásul vette főtitkár azon jelentését is, hogy a belügyminiszterium jóváhagyta a felülvizsgált és számszerűleg is helyesnek talált zárszámadást, valamint tudomásul vették azt a bejelentést is, hogy az 1929. év folyamán összesen kiutalt 3060 P államsegélyt a szövetség csakis az alapszabályaiban engedélyezett kiadásainak fedezésére fordította.

Vitéz Dr. Roncsik Jenő előadja, hogy vitéz Lengyel Andor mezőesáti tűzoltó-alparancsnok a „Der Brandschutz” e. osztrák tűzoltó-szaklapban saját találmányú „szerelésnélküli fecskendő”-je ismertetésével kompromittálta a magyar tűzoltóságot, mert azt írta, hogy amíg egy fecskendő üzembeállításához — melyet mintegy 30 alkatrészből kell összeállítani 30—40 perc szükséges, addig a cikkíró találmányát 15—20 másodperc alatt minden előzetes gyakorlat nélkül bárki üzembe helyezheti. Indítványára az elnökség a „Der Brandschutz” szerkesztőségét helyes irányban fogja informálni a vitéz Lengyel cikkében foglaltakra vonatkozóan.

A főtitkár ezután Breuer alelnöknek azon bejelentését ismerteti, mely szerint a székházban levő emeleti lakást, amit a győri nagygyűlés az ő részére oly lelkesen felajánlott — nem fogadhatja el, mert egyrészt változtak körülményei, másrészt nem kívánja megrövidíteni az amúgy is súlyos pénzügyi válságban sanyúló szövetséget a lakás értékesítésétől. Midőn megköszöni az elnökségnek vele szemben tanúsított ilyen irányú gondoskodását, azt ajánlja, hogy az 5 szobás jelenlegi lakást, akár osztatlan állapotában, akár megfelelően átalakítva, egy nagyobb

és kisebb lakássá a legelső kínálkozó alkalommal adják bérbé. Elnökség az 5 szobás lakás értékesítésére azzal kapott teljhatalmú megbízatást, hogy ha azt február hó 12.-ig nem tudná osztatlanul bérbeadni, úgy az emeleti kislakás jelenlegi bérlőjének fel kell mondan.

Ügyvezető alelnöknek az irodai titoktartásra vonatkozó intézkedéséről számolt be ezután a főtitkár, melyhez többen hozzászólva, élénk vita keletkezett, amiben *Dr. Marinovich* alelnökön, *Dr. Balogh Dezsőn*, a hivatalos lap szerkesztőjén kívül *Erdélyi Ernő*, *Hirling Gyula*, *Papp Ferenc*, *Bencze István* elnökségi előadók, *Nagy Sándor* főtitkár és *Keresztes János* titkár vettek részt. A vita eredményeül kimondotta az elnökség, hogy tagjain kívül senki másnak nem szabad semmiféle iratot, vagy adatot kiszolgáltatni, vagy azokba betekintést engedni, s az iroda tisztviselői az ilyen irányú kívánsággal jelentkezőket a leghatározottabb formában elutasítani tartoznak.

Dr. Marinovich alelnök ismerteti ezután az Országos Testnevelési Tanács leiratát, melyben arról értesíti az Országos Szövetséget, hogy annak előterjesztését a levették tűzoltó kiképzésére vonatkozóan nem fogadhatja el, mert a levettefoglalkozások idő- és munkarendjét már megállapították s így azok keretein belül tűzoltókiképzési csoportok már fel nem állíthatók. Az ellen azonban semmi kifogása, vagy észrevétele nincs, ha a levettefoglalkoztatási időn belül, azok külön tűzoltói kiképzésben is részesülnek. Tekintettel arra, hogy elnök úgy is tisztelni kíván *Gömbös Gyula* honvédelmi miniszternél, amikor alkalma lesz ez ügyben az Országos Szövetség álláspontját és javaslatát is kellően kifejtetni, az elnökség alelnök bejelentését abban a reményben veszi tudomásul, hogy e rendkívül nagyfontosságú ügyben a legjobb kedvezőbb megoldást is találják.

Minthogy Démusz Lajos és vitéz Dr. Roncsik János előadók a „Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete”-nek időközben történt újraalakulására való tekintettel visszavonják a „Tiszántúli Tűzoltótisztek Egyesülete” megalapítására irányuló kezdeményezéseiket, ezen egyesületnek a véleményezés végezt kiadott alapszabálytervezetét az elnökség azzal a jelentéssel terjeszti fel a belügyminiszterhez, hogy ezen egyesület megalapítására már szükség nincs.

A Paksi Önkéntes Tűzoltó Testület azon indítványa felett pedig, hogy az Országos Szövetség közreműködésével valamely hazai posztógyár lássa el az összes tagtestületeket, egységes színű és minőségű egyenruhával, — mely közreműködéséért az Országos Szövetség %-os részesedés címén jövedelemhez is juthatna — az elnökség napirendre tért.

Végül *Nagy Sándor* főtitkár előadja, hogy a közelmúlt napokban az egyik kereskedő egy arc képes igazolványt azzal hozott fel az irodába, hogy azt egy olyan ügynök felejtette nála, aki tűzoltókönyvekre gyűjtött előfizetést. Miután megállapították, hogy ez a *Chalupka* nevű ügynök *Papp Ferenc* elnökségi előadó könyvére gyűjt előfizetést, azért hozzá fordultak írásbelileg felvilágosításért, akkor, midőn *Chalupkát* a szövetség irodájában megjelenő *Imre Sándor* nevű államrendőrségi detektív is kereste büntügyi feljelentések alapján. *Papp Ferenc* indítványára — aki nem tud az ügynök visszaéléseiről, — az elnökség is feljelentést tesz úgy *Chalupka*, mint más ismeretlen hasonló ügynök ellen, akik — *Dózsa István* járási tüzr. felügyelő bejelentése szerint az általa szerkesztett évkönyv terjesztésével is számos visszaélést követtek el.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabban a következőknek adományozta: *Horn György* parancsnok (Tab önk.), *Dr. Kiss Elemér*, a vasvármegyei tűzoltó-szövetség választmányi tagja, önk. tűzoltó egyesületi elnök.

Kitüntetés. A Kormányzó Ó Főméltósága a magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére Budapesten, 1931. évi február hó 14. napján kelt legmagasabb elhatározásával *Holes József* önkéntes tűzoltó szakaszparancsnok, budapesti lakosnak, 50 évi érdemes tűzoltói elismeréséül az V. osztályú Magyar Érdemkeresztet adományozta.

Ötven évet meghaladó önkéntes tűzoltói szolgálat ügybuzgóan végzett betöltését kevesen érik meg. E kevesek közül mindenesetre kiválik *Holes József*, a budapesti önkéntes tűzoltó testület tb. alparancsnoka és aktív szakaszparancsnoka, aki mintaszerű szorgalmával valóban rászolgált erre a legfelsőbb kitüntetésre; mert megszakítás nélkül e testület nehéz szolgálati követelményeinek mint tényleg működő tűzoltó, mindvégig kiválóan megfelelt. Amidőn e régi bajtársunkat ezen örvendetes esemény alkalmából szívélyesen köszöntjük, szolgáljon ez buzdításul továbbra is mindenkor értékes tűzoltószolgálatainak elismeréséül.

A m. kir. belügyminiszter 129.448/1930—VIII. sz. leiratában teljes elismerését fejezte ki a Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam parancsnokának és valamennyi előadójának, azért a fáradtságot nem ismerő eredményes munkásságért, amelylyel a II. tanfolyam sikerét biztosították. — Ugyanakkor helyesnek találta a II. tanfolyam pénztári számadását is.

A III.-ik Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam megnyitása. A budapesti központi tűzoltó-laktanya tantermében f. évi március hó 17.-én d. e. 9 órakor *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, a m. kir. belügyminiszter képviselőjében, *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos, tanfolyamparancsnok és az előadói kar jelenlétében nyitotta meg a III.-ik orsz. tűzoltótisztképző tanfolyamot. *Dr. Kontz Endre* a díszszakasszá alakult tanfolyamhallgatókhoz intézett lelkes szavaival méltatta e tanfolyam elvégzésének horderejét, annak sok fáradtsággal járó terheit; egyben kitartó szorgalomra buzdította a nehéz feladatra vállalkozókat. Majd a III.-ik országos tűzoltótisztképző tanfolyamot megnyitotttnak nyilvánította, mely után az oktatás azonnal kezdetét vette. A III.-ik országos tűzoltótisztképző tanfolyam hallgatóinak névsora a következő: Rendes hallgatók: *Ahsbáhs Frigyes lovag* (Budapest), *Barthos Győző* (Szombathely), *Bíró Áron* (Taksony), *Czirlesz István* (Salgótarján), *Géczy László* (Rákospalota), *Hadházy Ferenc* (Hajduhadház), *Horváth Miklós* (Bögöte), *Hunyadi Nándor* (Szombathely), *ifj. István Károly* (Battonya), *Kapta Gyula* (Békéscsaba), *Kovács Lajos* (Cegléd), *Nagy Zoltán* (Rákospalota), *Obrincák Pál* (Jászjákóhalma), *Vereb Ottmár* (Kiskúnfélegyháza), *Vulcz Imre* (Csanakhegy), Rendkívüli hallgatók: *Dr. Kiss Emil* (Szombathely), *vitéz Zombory József* (Sátoraljaújhely).

A Veszprémi Önkéntes Tűzoltó Testület, melynek a múlt időkben értékes teljesítőképessége közzismert volt, de a nehéz társadalmi viszonyok következtében már régebben feloszlott, a múlt év folyamán ismét életre kelt. A testület fiatal gárdája a

levente ifjúság soraiból alakult. Hónapok óta folyt a kiképezésük és szolgálattételük, de közben cserélődtek, mert kettős szolgálat volt a terhük: leventék is voltak a megszabott időben s tűzoltói oktatásban is részesültek, ugyancsak külön időben. Ehhez járult utóbb a terhes éjjeli szolgálat is. A levente ifjak átszervezése önkéntes tűzoltókká *Molnár László* hiv. tűzoltóparancsnok buzgó kezdeményezésére *Kolozsváry* ezredes, vármegyei testnevelési felügyelő jóindulatával történhetett meg. Előreláthatólag a leventesorból toborzott hús önkéntes tűzoltót felmentik a kettős szolgálat alól. Csak tűzoltók lesznek, hiszen gyakorlatozásuk, fegyelmzésük, erkölcsi és hazafias nevelésük tűzoltói mivoltukban is megfelel a leventei nevelés rendszerének és szellemének. Ez a hús ifjú önkéntes tűzoltó f. évi március hó 1-én a városháza termében, az önkéntes tűzoltó egyesület vezetőségének jelenlétében, *Veniss Jenő* vármegyei tűzrendészeti felügyelő kezébe tette le a fogadalmat, akiket *Dr. Csiba Mór*, a testület társelnöke ezután lendülettel szavakkal buzdított vállalt köteleességük teljesítésére. Veszprém város hatóságát ez alkalommal *Dr. Tekeres Lajos* aljegyző képviselte. E lelkes ünnepély az ifjú tűzoltócsapat díszelvonulásával véget ért.

A Wienben 1930. október havában megtartott nemzetközi iparvédelmi kongresszus jelentése most jelent meg és 27 ábrával kiegészítve tartalmazza az összes ott tartott felolvasásokat, kísérletek ismertetését 185 oldalas terjedelemben. A tanulságos könyv, mely mindenkinek, aki németül tud, értékes szakolvasmányul ajánlható, megrendelhető 15 Schilling árban Wienben, a II. Am Tabor 18. sz. a. Socialtechnischer Verlagnál.

Tűzjelzőtelefon Tápíóságon. A tápíósági önkéntes tűzoltótestület agilis parancsnoka, *Kelecsényi Tibor* a község és a testület áldozatkészségéből 3000 méter összvonalhosszban tűzjelzőtelefonnal látta el a község négy legtávolabbi pontját, ami által tűz kitérése esetén a tűzoltóság értesítése nem fog késedelmet szenvedni. A tűzörsséggel közvetlen összeköttetésbe hozott 4 tűzjelző-állomás, a község lakosságának nagy megnyugvására szolgál. A tűzjelző berendezését a testület tagjai ügyszeretéből saját maguk végezték.

Betűország második virágos kertje. Olvasókönyv a fővárosi elemi iskolák második osztálya számára. — *Móra Ferenc* és *Voinich Géza* közreműködésével szerkesztette a Kir. Magy. Egyetemi Nyomda Tankönyvszerkesztő Bizottsága. 1925.

*

Egy mintaszerű bájos, használatban levő, kis diákok értelmének és látókörének fejlesztését szolgáló iskolai tankönyv egyik tanulságos olvasmánya ez, mely a jövő nemzedék bimbócskájának fakadó szírmái közé — a tűzoltók iránti tisztelet és becsülés — harmatgyöngyeit csepegteti. Lássuk tehát, hogyan lép be a magyar tűzoltó alakja a magyar gyermek lelkének világába! (Szerk.)

*

A tűzoltók. Mintha csak ma történt volna! Sohasem tudom elfelejteni.

A Radezky-kaszárnya égett Budán, pár évvel ezelőtt. A katonák és katonatisztek családjai javában aludtak, mikor a vörös túzlángok felesapódtak az épület felső emeletén és a padlásán. Nyalták, marták a falakat, égették a gerendákat, bútorokat és kétségbejárták az álmukból felriadt embereket.

A tűzoltók hamarosan megérkeztek. Pillanatok mulva megkezdtek hősies munkájukat. Tüncmentes gyorsasággal föltek magasba a létrákat. Felszerelték a vizet ömlesztő óriáskígyókat, ment az életmentés és a tűzoltás egyszerre.

A lángok csak tovább pusztítottak. Az óriási hőségben sokan elájultak, segítségért kiáltoztak, könyörögtek. Egyesek leugrottak az utcán kifeszített mentőponyvákra. A tűzoltók a maguk életére nem

is gondolva, ellepték az égő házat. Loesolták a lángok fészket. Rombolták csákánnyal az égő veszedelmet.

Harcoltak, hősök voltak valamennyien. De mindnyájuk között a legderékabb Rohonczy József esővezető-tűzoltó. Hihetetlen bátorsággal kúszott fel a kaszárnya legfelső párkányzatára. A keze már majd leégett, de ő csak tartotta, irányította tovább a vizet öntő csövet. Odairányította a vízsugarat, ahol a tűz a legvadabb volt. Már háromszor is ráparancsoltak, hogy adja át a csövet másnak. Ő csak hősiesen kitartott a veszedelmes helyen.

Egyszerre csak mindannyiunkban meghűlt a vér. A lángban álló kaszárnyatető óriási robajjal beszakadt. A hős tűzoltót eltemette a rettenetes tűz.

Hősi halált halt a tűz borzalmas csatájában. Csak összeolvadt baltáját találták meg másnap az elhamvadt tűzben.

Így áldozta fel magát Rohonczy József, hogy mások életét megmentse.

Ne felejtjük el soha ezt a hősi nevet és becsüljük, szeressük hűséggel a mi derék tűzoltóinkat, akik miérettünk még az életüket is készek feláldozni.

2207/1900. sz.

ÉRTESÍTÉS.

A „Tűzrendészeti Közlöny” 1930. évi novemberi számában közzétük a m. kir. belügyminiszter 257.349/1930. VII. sz. rendeletét, melyben az egyenruhát viselő egyéneknek fokozottabb mértékben való ellenőrzését elrendeli. Egyben kötelezi azon egyesületeket és szervezeteket, melyek tagjai — jóváhagyott alapszabályaik alapján — egyenruhát viselhetnek, hogy tagjaikat arképes igazolvánnyal lássák el.

Elnökségünk elhatározta, hogy az igazolványt és arképet befogadó kis könyvalakú tokokat, a lehető alacsony ár elérése és az egyöntetűség biztosítása céljából tömegesen rendeli meg és tagtestületeinknek szükség szerint rendelkezésére bocsátja.

Ilyen igazolványtokok kétféle minőségben rendelhetők és pedig:

I. Vászomburkolatban ára darabonként 40 fill.

II. Bőrburkolatban ára darabonként 80 fillér.

A megrendelést legegyszerűbb a 23.297. számú csekkszámúnk javára kiállított befizetési lap hátulján eszközölni, mert az igazolványtokokat csak a vételár beérkezése után szállíthatjuk.

Az elnökség.

*****

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. tb. elnök,

Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-

elnök, Dr. Anjeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. ad-

junctionusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt,

Blasnek Hugó fővárosi hivatásos parancsnok, Dittrich

József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hi-

vatasos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv.

eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos fő-

tiszt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz.

szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kis-

kunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy

Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Sze-

ged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar.

(Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rohák Tamás hiv. par.

(Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz.

szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, buda-

pesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár,

budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt,

Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm.

szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabi szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémöntőde**Siemens és Halske Rt.**

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUSa legújabb és legmegbízhatóbb
automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGEKET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

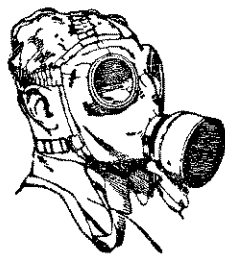
A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekkszámra előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1 P. II. füz. Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1 P. IV. füz. Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. SZABÁLYZATOK: Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK: 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. SZÍN-MŰ: Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. KÖNYV: Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. NYOMTATVÁNYOK: Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-ürlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „Szépligeti tűzoltóság,” ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltjuk a tüzet? A tűzoltás szabályai. Ára 2.50 P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden magyar város.” Ára: 1.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálcokat
gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumbélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I. Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyarak számára

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„TOTAL”
a tűzoltókészü-
lékek királya!

folyékony szénssavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért télen nem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindenféle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzín,
szesz, éther, petro-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos
tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel
készséggel szolgál a magyarországi terakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845-11 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1-3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLO BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75-77 - Tel. L. 914-46

AZ **„ISKU”** szabadalmazott **TÜZFECSKENDŐ**

magyarországi elárusítója **HUBERT ÉS TÁRSA** b. t.

Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 4 - Telefon: A. 222-67, A. 109-57

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 37451 számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkérlap minden postahivatalban kapható.

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 188.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség íródjaja:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

SZÉCHENYI ÖDÖN GRÓF.

1839—1922.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke személyében beállott legutóbbi változással kapcsolatban erősebb áramlással lüktetett, hevített a Széchenyi név tűzoltótársadalmunkban, mely mindenkor a legészintébb érzelmekkel telítve iparkodott kifejezni a „legnagyobb magyar”-nak magyarságukban is méltó tisztázottjai iránt bizsággal őrzött elismerését és soha el nem múló háláját.

Ennek egyik legszébb bizonyosságát adta minden olyan alkalommal, midőn ebből a teljesen és büszkén magának vallott vérbeli magyar főnemes családból választhatta Gróf Cziráky Béla, Gróf Széchenyi Viktor és legutóbb Gróf Széchenyi József vezéreit, akiknek mindegyike tudta a megválasztása első pillanatában, hogy az elsősorban a Széchenyi név miatt történt, sőt jelenlegi elnökünk: Gróf Széchenyi József megkapó közvetlenséggel vallomást is tett erről, midőn az elnökválasztó győri nagygyűlésen elmondott beosztó beszédében szerénytelenségnek vette volna önmaga részéről, ha azt hinné, hogy más volna megválasztásának oka és forrása, mint a magyar tűzoltóságnak a Széchenyi név iránt mindenkor tanúsított ezen ragaszkodása és hűséges szeretete.

Ha ezen érzelem megnyilvánulások eredeti forrását vizsgáljuk, úgy a XIX. század közepébe kell

viszatekintenünk s akkor a humanizmus átfogó eszméjének nálunk új alakjában való megvalósítói közül a magyar tűzoltás és a magyar tűzoltó-intézmények igazi megalapítójának: Gróf Széchenyi

Ödönnek nemes alakja tűnik élénk, akinek működéseért, alkotásaiért a magyar tűzoltóság olyan mély hálát érez ma is, mely e nemes ősnak még a nemzetsége iránt is minden alkalommal a szeretet és ragaszkodás legszebb formáiban nyilvánul meg. A tűzoltó szíveknek a Széchenyi-család tagjaihoz fűződő ezen hűséges ragaszkodása és szeretete között tehát a „basa” iránt érzett bensőséges hála a keresett forrás és ezen érzelmek egymásbafonódása pedig az elszakíthatatlan — feledés roszdájától soha el nem homályosuló — örök aranylánc.

Kortársai és azoknak tűzoltó-tanítványai majdnem mind személyesen látták alakját, jószágos tekintetét s az igazi magyar úrnak külsőleg és lelkiileg megnyilvánuló nemes gesztusait pedig annyira szívükbe zárták, hogy a legkisebb falusi őrszoba falán is kegyelettel ör-

SZÉCHENYI ÖDÖN GRÓF

zött areképét csak most, a legújabb tűzoltó-nemzedéknek kell bemutatni, mely ha nem is látta, nem is ismerte őt, azonban ismeri az itthoni és konstantinápolyi alkotásait és annyit feltétlenül elismer, hogy ez az idegenbe meghívás folytán legfelsőbb óhajjal kiküldött és az idegenben is a legmagasabb

udvari és katonai méltóságokat elérő magyar gróf — aki *Széchenyi* volt — távol keleten, az újabb hazájának vallott testvérmemzetünk fővárosában is élete végéig szakadatlanul dolgozott s istenadta patriarehális életkora mellett utolsó perceiben is olyan fáradhatatlan szorgalmú, lelkiismeretes munkás volt mint a méh.

Vallását, magyarságát és a magyarságba vetett hitét nemesak megtartotta új hazájában, hanem honszeretete és hazájának jobb jövőjébe vetett hite, reménye és bizalma sugaraival még onnan is állandóan élesztgette, táplálta mindazokat, akik itthon a küzködésük, verejtékes munkájuk során úgy érezték, hogy csak az övéhez hasonló fanatikus ügyszeretet és minden áldozatra kész munkavágy rázhatja fel társadalmunkat ezen új eszme iránti közönyéből.

Korának társadalmi képe ugyanis hasonló volt a jelen idők körvonalaiival, mert akkor az 1848/49-i forradalom utáni idők, — ma pedig a világháború után, annak következményei készítették a nyárspolgárt óvatosságra minden ideális kezdeményezéssel szemben, míg az intelligensebb középosztályt, — melyet a szabadságharc leverése utáni időkben halálra keserített az elnyomás copfos bürokráciája és legtöbbször nevetséges fegyelmezése — a világháborúnak s az azt követő forradalmi időknek kaszánya-levegőjétől való félelem teszi a katonás tűzoltótestületekkel szemben tartózkodóvá.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület, — majd abból s azzal egyidejűleg a fővárosi hivatásos tűzoltóság megalapításának, megszervezésének szinte emberfeletti munkájához és az összes tűzoltóintézmények országos tömörítésével a „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség” megalkotásához tehát a rendkívüli munkaerőn és páratlan ügyszereteten

kívül még olyan elragadó bátorság is kellett, mint Gróf *Széchenyi* Ödöné, aki elsőnek mutatott rá már 1864-ben, a „Tűzoltás körül tett tapasztalatok” című vezérművében a mai napig is érvényes azon tételre, hogy nálunk, — főleg a kisebb városokban és községekben — önkéntes tűzoltóságok létesítendőek... „mert községeink csak ennek a költségeit bírják el, viszont ez az intézmény a kulturális jelentőségén kívül etikai beccsel is bír!”

A kultúrának és erkölcsnek az emberi élet és vagyonvédelme útján való önzetlen ápolása és fejlesztése tehát elsősorban Gróf *Széchenyi* Ödön hervadhatatlan érdeme.

Ennek elismerése és megbecsülése pedig mindnyájunk kötelessége legyen továbbra is mindenkor!

Munkálkodó, alkotó és irányítójelző életéről számtalan vázrajz, megemlékezés, kisebb-nagyobb adat feldolgozása került ugyan nyilvánosságra, azonban részletes, minden adatot és motívumot rendszeresen egybefoglaló, vagyis Hozzá méltó mű még ma sem jelent meg, még ma is

Széchenyi Ödön gróf sírja.

csak a közóhaj méhében pihen.

Ámde nem pihen maga a közóhaj, mert az nemesak az ilyen-életrajz megjelenését várja, hanem újból és újból sürgeti a közel tíz évvel ezelőtt: 1922. márc. 24-én Konstantinápolyban elhunyt „alapító” hamvainak hazaszállítását is. S bár tudjuk és láttuk, hogy külügyi kormányunk a család felkérésére illő kegyelettel gondozza, török testvérmemzetünk pedig — mely „basáját” keresztény vallása ellenére is szeretettel ölelte keblére — megható hűséggel őrzi sírját, mégis azt kívánjuk, hogy hamvai végleg abban a földben nyugodjanak s a „legnagyobb magyar”-éhoz méltóan magyar szíve abban a földben sugározza szét — holtá után is — a honszeretet termékenyítő áramát, mely földön... „oly rég veri a magyart a Teremtő!”

A széna önfelmelegedése és öngyúléása.

Írta: vitéz Dr. Roncsik Jenő.

(Folytatás és vége.)

Ranke János német fiziológus és müncheni egyetemi tanár volt az első, aki komolyan és tudományosan foglalkozik e kérdéssel (1873.) és a széna öngyúléásának az okát a szénaszén képződésében keresi. A vizsgálatainak az alapját egy ténylegesen öngyúléásba ment és pajtában elhelyezett szénakazal képezte. Az öngyúléásba ment kazalban levő izzó széna valóságos szénéné változott át, amelyben azonban a széna egyes szárait, leveleit, sőt a széna közé került és elszenesedett virágokat is meg lehetett ismerni.

Ranke a kazal égésének megfigyelése után laboratóriumi kísérleteket végzett és abból a feltevéből indult ki, hogy a szénaszén kihűlt állapotban semmiféle pirofor tulajdonsággal nem bír, azonban ezt a pirofor tulajdonságát visszakapja, ha egy bizonyos hőfokra fel lesz hevítve és a levegővel jön érintkezésbe.

E feltevéből kiindulva a sarjúszenének a szenét addig izzította, míg belőle az empireumatikus, a jellegzetes kozmás szagról felismerhető és száraz desztilláció alkalmával képződő anyagok eltávoztak s akkor kitette a szabad levegőre. Majd egy másik csomó szénaszénen izzított, de úgy, hogy az empireumatikus anyagok belőle nem távoztak el mind és ezt is kitette egy kis csomóba összegyűjtve a szabad levegő hatásának. Ez a szénaszén hamarosan kihűlt úgy, hogy az ujjak közé

lehetett fogni. De néhány perc múlva hőemelkedés volt kimutatható s utána a kis szénrakásban hirtelen izzó helyeket lehetett észrevenni és az izzás egészen addig tartott, míg a szénaszénből hamu nem lett.

Ranke a kísérleteiből azt a következtetést vonta le, hogy a szénaszén magas hőfoknál pirofor tulajdonsággal bír s az ilyen szén, ha levegőre jut, magától meggyullad s az öngyulladásba való átmenetnél az empireumatikus anyagok nagy szerepet játszanak.

A szénaszén képződéséhez kb. 300° szükséges, a kazal belsejében is ilyen magas hőfoknak kell lenni, hogy a széna öngyulladásba menjen át. A hőemelkedés kezdetét Ranke erjedési folyamatokban keresi, növekedését pedig a folyton előrehaladó kémiai folyamatokban, ami csak úgy érhető meg, ha tudjuk, hogy a széna rossz melegvezető, ennek következtében a kazal belsejében a vegyi folyamatok által keletkezett hő felhalmozódik és ez továbbfejlődésre és hőhalmozásra vezet.

Herrfeld az öngyulladásról szóló értekezésében 1897-ben a Ranke és a maga álláspontját a következőképpen foglalja össze: A különböző növényi anyagok a nem teljes száraz desztillációnál olyan produktumokat, maradványokat szolgáltatnak, amelyeknek a tulajdonsága az, hogy kedvező körülmények fennforgása esetén (hőemelkedés, levegő hozzáférése) már alacsony hőmérséklet mellett is egy erősen abszorbeálják a levegő oxigénjét, hogy izzásba jönnék. Az izzás aztán további oxigénfelvétellel és újabb hőemelkedéssel jár.

Bővebben kifejlesztve: 70°-on felül finom pórusú szén választódik ki, amely a pórusaiba felszívja a levegő oxigénjét, ott összesűríti, amely sűrítés következtében a hőfok egész 130°-ra emelkedik, amikor az elszénesezés a növény cellulóze anyagjában is megkezdődik, ez újabb oxigénfelvételt és újabb hőfejlődést idéz elő egész 200—250°-ig, amikor az ú. n. pirszén keletkezik s ha ez elegendő levegőt kap, beáll az öngyulladás.

Laboratóriumokban végzett kísérletekkel a széna felmelegítése alkalmával megállapítást nyert, hogy az bizonyos magasabb hőfokra hevítve egyszerre ment izzásba, az izzás a gyors és hirtelen bekövetkező felmelegítésnél állott be. Ugyanez az eredmény állhat be 90° vagy talán már ennél is alacsonyabb hőfokon is, ha ez a hőfok hirtelen keresztül változatlanul fennáll és megmarad. Az így keletkezett szénaszén igen finom és a felülete a finomsága folytán igen nagy, aminek következtében az oxigén felvétele, abszorbeálása is igen nagy felületen történik, azonban a levegő kis mértékben való jelenléte miatt csak lassan és fokozatosan. Ha pedig a levegő odaáramlása akár a kazalban levő csatornákon, akár erős levegőnyomás, nagyobb szél folytán hirtelen nagyobb lesz, a hirtelen és egyszerre történő nagyobb mennyiségű oxigén felvétele folytán kiüt a nyílt tűz, bekövetkezik a kazal öngyullása.

Dr. Falke lipesei egyetemi tanár is azon az állásponton van, hogy a takarmánykazlakban nem szükséges a hőségnek 250—300°-ra felemelkedni, mint azt Ranke állította, alacsonyabb hőfokon, már 100°-on is vagy ha a hő huzamosabb ideig állandóan tart és a lehűlés lehetősége nincs meg, már 80°-on is beállhat az öngyulladás. Szerinte az öngyulladás elsősorban a szénában levő és az önfelmelegedés folytán abból elilló, gázalakú öngyuló anyagok jelenlétére vezethető vissza, amely anyagok már 100° alatt is eltávoznak a felhevített szénából. Mikor ezek a gázok a szénából kiválnak, a széna mindig több és több oxigént vesz magához és ezáltal okozója lesz a saját oxidációjának. Az

oxidáció nem jelentkezik mindig nyílt lángban, hanem csak izzásban. De előfordulhat az is, hogy a kazalból láng csap ki, ez a láng pedig nem egyéb, mint a felszabadult gázok égése. Ezek a gázok a kazal belsejében is összegyűlhetnek, amikor egyszerre, szinte robbanásszerűen gyúlnak meg és gyújtják meg a kazlat is.

A széna pirofor tulajdonsága a kazal belsejében és nem a szélein mutatkozik, ennek következménye az, hogy az öngyulladás is a kazal belsejében keletkezik, ami az elmondottak alapján természetes is.

Vannak, akik azt állítják, hogy a szénában élő mikroorganizmusok működése, szóval az erjedés folytán olyan bomlási termékek, talán foszfortartalmú vegyületek keletkeznek, amelyek már a rendes hőmérsékleten önmaguktól meggyulladnak, mint ahogy pl. a mocsarakban is keletkeznek ilyen gázok, amelyeket a köznép lidércfénynek nevez.

Dr. Tschireh berni professzor és utána mások is tagadják, hogy a baktériumok lennének az okai a széna felmelegedésének. Az ő véleményük szerint a széna felmelegedését és ezt követőleg az öngyulását is az enzimek okozzák, olyan szerves és élettelen anyagok, melyek a növények sejtjeiből törés és zúzás folytán válnak szabaddá s amelyek bizonyos hőmérsékleti határok között kémiai folyamatoknak az okozói. Közlebről meghatározva az oxidázok, az oxidáló enzimek azok, melyek a vízzel való érintkezésnél elszéneseznek, továbbá a redukázok, a redukáló enzimek. Ez alatt a folyamat alatt a keletkezett meleg a széna belsejében felhalmozódik és automatikusan addig emelkedik, míg elegendő hő gyűl egybe ahhoz, hogy a kazal öngyulladásba menjen át.

Laupper (Zürich) a maga teóriáját a megjelent kísérletei alapján a következőkben foglalja össze: Az extrabiológiai hőképződésnek az az oka, hogy a szénakazalban cukormemű vegyületek jelenlétében jelentékeny mennyiségű ammonium-nitrát — salétromsavas nitrát — képződik, az öngyulást pedig nem a piroforszén, hanem a szénaszénben levő piroforvas okozza.

A hollandiai kutatók pedig azon az állásponton vannak, hogy a széna felmelegedése és öngyullása a vas szétbomlása folytán keletkezik, ezt a vasat a növények klorofillja tartalmazza.

Még sok más elmélet van a széna öngyulladására vonatkozólag, melyek a fentebbi elméleteket fejlesztik tovább vagy pedig egymással kombinálják, ezeknek az ismertetése azonban már igen hosszadalmas volna. Véleményem szerint a felsorolt elméletek közül legelfogadhatóbb az, mely a piroforszénben és az oxidációban keresi és találja meg a széna öngyulását.

A széna öngyulladásának tudományos megfigyelése és a tanulságok leszűrése azonban csak akkor következhetik be, ha nem már megtörtént öngyulási eseteket tesznek tanulmány tárgyává és a kísérleteket nem kis mennyiségű szénán eszközlik és nem laboratóriumban, hanem valamelyik laboratórium mellett néhány száz mázsa nedves szénát összerakva, azt, annak a felmelegedését, a kazal belsejében levő hőmérsékletet, a fejlődött gázok és gőzök mineműségét teszik vizsgálat tárgyává anélkül, hogy a kazalt megbolygatnák és pedig nemcsak kémikusok, hanem biológusok is, mert az eddigi kísérletek, mint említettem, csak kis mennyiségű szénával történtek és laboratóriumokban lettek végezve.

Miután foglalkoztunk a széna önfelmelegedésére és öngyulladására vonatkozó elméletekkel, lássuk, miként tudjuk az öngyulást megakadályozni?

A szénát kazlakban, boglyákban, pajtában és padlason raktározzák.

Különböző országokban tett megfigyelések alapján lehet állítani, hogy a széna nem megy öngyulladásba az összerakás után azonnal, ahhoz legalább 3—4 hét szükséges, de volt már rá eset, hogy az öngyulladás a berakás után csak 2—3 hónap múlva következett be.

Miután a széna önfelmelegedésének és így öngyulladásának is egyik előfeltétele a nedvesség, természetesen, hogy az öngyulladás megakadályozásának szintén előfeltétele az, hogy a széna teljesen kiszáradva legyen összerakva.

Ha az időjárás a kaszálás idején csapadékos, kedvezőtlen volt és a széna nem tudott teljesen kiszáradni, akkor azt csak kisebb boglyákba szabad rakni, kazalba egyáltalában nem. Különösen a sarjú szénánál kell elővigyázatosnak lenni, amelyben magában is több a nedvesség, mint az anyaszénában, így könnyebben felmelegszik és könnyebben meggyullad.

Hogy vajjon önfelmelegedés van-e jelen vagy a széna már kezd öngyulladásba menni, az mindkét jelenség kísérő szagáról is megállapítható. Amíg az önfelmelegedés kísérő szaga kellemes, friss kenyér szagára emlékeztet, addig az öngyulásban levő kazalból édeskés, kozmás kellemetlen szag árad ki és míg a felmelegedett kazal csak gőzöl, addig a belül meggyulladtnál már füst jelentkezik.

A teljesen kiszáradt állapotban levő széna újra megázva ismét felmelegedhetik, azonban ez a felmelegedés csak a legkritikább esetben fejlődhetik öngyulássá, mint már említettem is, a legtöbb esetben csak megpenészedik a széna, öngyulás csak akkor állhat be, ha az ilyen nedvessé lett kazal belsejébe a szét- és összerakás alkalmával frissen kaszált széna kerül, amikor is ez a friss széna lesz az öngyulás okozója.

A nem teljesen kiszáradt állapotban összerakott széna belső hőmérséklete hőmérővel naponta legalább kétszer mérendő vagy ha nincs kéznél az erre a célra szolgáló hőmérő, úgy a kazalba vasrúd dugandó. Ha a hőmérő 70—80°-ot mutat vagy a bedugott vasrúd annyira felmelegszik, hogy kézzel nem lehet megfogni, úgy a kazal közepéig szelőlőz út vágandó, vagy a kazal átrakandó. Ha a hőmérő már 90°-ot mutat, úgy a kazal felülről hosszabb időn át gyenge sugárral locsolandó s ha már ennél is magasabb a hőmérséklet, úgy a legnagyobb elővigyázattal kell lenni, a kazal szétbontását csak akkor lehet megkezdeni, ha a tűzoltóság kivonult és sugarakkal készenlétben áll az esetleg kitörő tűz eloltására.

Svájceban, ha a kazal hőmérséklete elérte a 70°-ot, rögtön értesítik a tűzoltóparancsnokot és a továbbiak már az ő rendelkezése alapján történnek. Ilyenkor a kazalba az ott használatos kazalszonda segítségével, amely egyúttal hőmérőt is tartalmaz, — vizet, legtöbbször sósvizet fecskendeznek be a kazalba, ha azonban a hőmérséklet meghaladja a 95°-ot, leszerelik a fecskendőt és hozzá fognak a kazal locsolásához. Sok helyen a kazalt ilyen esetben földdel takarják be, hogy levegő ne tudjon hozzájutni és így gondolják megakadályozhatónak az öngyulást.

Shokták még a nem teljesen kiszáradt szénát száraz takarmányszalmával (árpa-, zab-, köleszalma) rétegezve összerakni, amikor ez a szalma vezeti le a képződött hőmennyiséget és így a kazal hűtésére szolgál.

Más módja az öngyulladás megakadályozásának a széna megsózása. A só a nedvességet elvonja és

a gombák, bacillusok fejlődését akadályozza. 100 méterházsa szénához 1½ mázsa sót szoktak venni. De lehet a kazalba szellőző-esatornákat is készíteni és pedig nemcsak függőlegesen, hanem vízszintesen is.

A merőleges esatornát különböző módon készítik, vagy lécből van az, vagy kilyukgatott kályhaesövet tesznek be a boglyába, kazalba rakás alkalmával egy kis hordót vagy szénával tömött zsákot húznak feljebb és feljebb és így egy akna marad vissza. Célszerű a függőleges esatornák mellett háromszögű, 25—30 cm léoldalakkal ellátott vízszintes szellőző-esatornákat is készíteni a kazalba.

A szénát legbiztosabban pajtákban lehet raktározni, amelyet vagy a réten állítanak fel, ami helyesebb tűzbiztonsági okokból, vagy pedig a gazdasági udvaron, itt azonban a megfelelő tűztávlatot a többi épületekkel szemben be kell tartani. Ezeknek a pajtáknak oldaluk nines, hogy a szellőzési lehetőség meglegyen, csak tetejük, amely a csapadék ellen véd. A tető oszlopokon nyugszik.

Ha a szénát padlason raktározzák, úgy azt nem szabad egész a tetőig rakni, a tető és a széna között a szellőzés miatt térköznek kell maradni. Nedves szénát a padlásra rakni: igen nagy veszélyt jelent, mert könnyen padlás- és tetőtűz keletkezhetik az öngyulás folytán és az egész épület is leég, nem is szólva arról a szabálytalanságról, mikor a szénát olyan padlason raktározzák, amelyen kémény fut keresztül.

A barnaszénát pajtákban vagy padlásürben készíteni nem szabad a tűzveszélyre tekintettel, csak a szabadban és akkor is az épületektől, kazalaktól és boglyáktól olyan távolságra, hogy azok veszélyeztetve ne legyenek.

Hogy a takarmánykazal milyen módon gyúladt meg, öngyulás következtében, vagy külső okok folytán, annak a megállapítása igen fontos, különösen akkor, ha a takarmánykészlet biztosítva volt. T. i. a biztosító társaságoknál általában használatos feltelemek szerint a biztosítás nem terjed ki azokra a károokra, melyek a kazal öngyulása folytán keletkeztek. Ha tehát a takarmány öngyulás folytán semmisült meg, a biztosító-intézet kártérítési kötelezettsége megszűnik.

Miután a tűzoltóság a maga ténymegállapításával csak a közt szolgálhatja, öngyulás gyanúja esetén, de minden takarmánytűz esetén is, minden kétséget kizárólag állapítsa meg a tűz keletkezési okát s ha az teljes biztossággal nem is volt megállapítható, legalább annak a megállapítására szíritkozzék: forgott-e fent öngyulás esete, vagy sem?

Az öngyulás megállapítása igen könnyű. Elsősorban is a tanúk kérdezendők ki, hogy milyen jelenségeket észleltek a kazalban és a kazal körül, milyen szag volt érezhető és míg a kívülről meggyúladt kazalnál a bontás alkalmával mindig épebb és sértetlenebb részeket találunk, addig az öngyulás esetében a kazal bontásánál előbb barna szénát találunk, amely lentebb mindig barnább, majd fekete lesz és megtaláljuk az izzó, parázsló szénát is, a tűznek a fészket, ahonnan a kazal öngyulása keletkezett.

A szalma és a kukoricaszár egymagában öngyulásba nem megy át, mert laza lévén, a levegő keresztül járja s ha fel is tudna melegedni, a szellőzés folytán melegehalmozódás nem következik be.

Érdekes öngyulási eset volt Budapesten 1898. január 7.-én, amikor az afrik-matracfű raktárban a nedvessé vált tengeri fű öngyulása folytán keletkezett tűz.

ÁSVÁNYOLAJRENDELET.

(Tervezet)

II. folytatás és vége.

18. §.

A rozsdásodás elleni védelem céljából a tartányt a beásás előtt teljesen vízhatlan, a vasat meg nem támadó — pl. többszörös rétegelésből álló fa-cement és jutaszövetekkel — kell borítani. A tartányokat megbízhatóan földelni kell és mivel fenti szigetelő burkolat, a tartány és a föld között villamos szigetelést állít elő, ezért a földalatti tartányoknál külön megbízható földelést kell előállítani. A földelő vörösrézlemez talajvíz mélységbe kell helyezni, ennek hiányában a földelőlemez faszénréteg közé sülyesztendő. A szigetelő rétegeknek sérüléstől való megóvás céljából a tartány körülöttetéséhez kavicsmentes homokot kell használni.

A tartányt szilárdan kell megalapozni és a föld alá kerülő tartányt minden oldalról 1 méter, a kúp felső szélét legalább 30 cm földréteggel kell befedni. Egymás mellett fekvő földalatti tartányok egymástól távolsága legalább 40 cm legyen.

19. §.

A tartány megtöltésére szolgáló csővezeték rakott téglacsatornában kell elhelyezni és elzárócsappal kell ellátni. A töltő- és lefejtő-berendezéseknél a kiömlő- és beömlőszelepeket és az elzárócsapot mindkét oldalon kettős Dawy-szítával kell ellátni. Ezeknek a robbanásmentesítő berendezéseknek alkalmazási helyén a cső keresztmetszetét a háromszorosára kell növelni és a beillesztés helyét megfelelően olyan kivethető szűrőberendezést kell alkalmazni, mely az ásványolajban levő piszkot felfogja és melynek kivétele időszakos. Ez az üledék eltávolítható. Ennek a kivethető szűrőberendezésnek szerepe azonkívül az is, hogy a robbanástgátló szitászövetet a betömődéstől megkímélje, mert a betömődött Dawy-szita nem teljesíthetné a lángfelfogó szerepét. A csővezetéknek a véget használaton kívül esavarmenetes fémkupakkal kell elzárni.

A csővezetéseket és elosztócsapokat úgy kell tömíteni, hogy az azokat befogadó betonaknában benzint sohasem legyen.

A tartány szellőztetőcsövét legalább 3 és 1/2 méterrel a talaj fölé kell vezetni és felső végét lefelé kell görbíteni. A légvezetékét lángszeleppel és egymástól 10—13 cm távolságra elhelyezett kettős Dawy-szítával vagy más robbanástgátló biztosítókkal (hajszálesővek, kavicsréteg) kell ellátni. Ugyanilyen kieserélhető Dawy-féle (vagy robbanásmentesítő) biztosítókkal kell ellátni a mérőléce befogadására szolgáló nyílást is, melyet használaton kívül esavarmenetes fedővel kell ellátni.

20. §.

A töltésnél és lefejtésnél csak megfelelő erős, ellenállóképes és tömören felerősíthető csavarzattal ellátott fém vagy oly speciális gumitömlőt kell használni, melyet az ásványolajok meg nem támadnak. E tömlőket használat után gondosan ki kell üríteni. Ha az bárhol megfolyósodik, ki kell cserélni.

A nyugalmi helyzetben, azaz, ha sem szivattyúzás, sem töltés nem folyik, úgy a szerkezetből ásványolajnak kifolyni nem szabad.

A földalatti tartányok összes elzáró és biztosítóberendezéseit úgy kell elrendezni a föld felszíne alatt, hogy azok mindenkor megvizsgálhatók legyenek és tűz esetén rongálódástól meg legyenek óva. A szivattyúk működését tűz esetén be kell szüntetni.

A tartányból kivezető csöveket mechanikai megrongálódás és tűz által való elpusztulás ellen 10—20 cm magasságig a föld felett erős fal vagy beton-, vagy vasbetontömbel kell védeni.

A gyártónak vagy vállalkozónak a nyomáspróba alkalmával oly készülékkel kell a tartányt ellátni, melyre hivatalos ellenőrző-manométer felszavarható legyen.

21. §.

A tartányt és különösen a csapolóberendezést oly helyeken kell felállítani, hogy azok a járművekkel való érintkezésnek és ebből keletkező veszélynek kitéve ne legyenek.

22. §.

A raktárudvarokon fejtőszíneket, mázsa- és szivattyúházakat is lehet építeni, azokat azonban úgy, mint a zárt raktárakat, tűzbiztos kivitelben, könnyű fedélszerkezettel ellátva kell megépíteni. A fejtőszínek elé carbolineumozott farakodók építése engedélyezhető. Az ablakokat csak vaskerembe épített drótüveg vagy egyéb tűzálló üvegezéssel kell ellátni. Ha a szivattyút robbanómotor működtetné, úgy a motornak belső gyújtásának kell lenni és kipuffogó gázait veszélytelenül kell elvezetni. Ha a szivattyúzásra elektromotorral hajtott turbószivattyú alkalmaztatik, a motor a szivattyúháztól tégl- vagy betonfállal elválasztott tűzbiztos kivitelű motorkamrában helyezendő el. Mínt hogy a motor a szivattyút ily esetekben rendszerint tengelykapcsolás útján hajtja, a szivattyúház falán a motor tengelye átvezethető, ezen a helyen azonban gázbiztos (zsíros labirinth) tömítés alkalmazandó. Különös gond fordítandó a szivattyú és motor állandó kenésére. Erre a célra ú. n. „Önfelszívó”-szivattyú alkalmazandó, vagyis olyan, amelyet indításkor nem kell feltölteni, miután üres járásnál a szivattyú saját magát evakuálja.

A villamosberendezéseket a Magyar Mérnök és Építész Egylet robbanásveszélyes helyiségekre vonatkozó előírásainak megfelelően kell szerelni. Egyéb épületeket is, pl. javítóműhelyeket, csövek, szelepek és egyéb nem tűzveszélyes anyagok és készülékek befogadására szolgáló raktárakat minden részükben tűzállóan kell építeni és berendezni és ezeket nem szabad tűzelő berendezésekkel ellátni.

A tartány fölött vagy annak közelében levő fejtőszíneket és a tartányt is hathatós villámhárítóval kell ellátni.

23. §.

A szabadon álló vagyis földfeletti tartányokat úgy kell berendezni, hogy azok belsejében robbanás vagy tűz által előállott túlnyomás a kőfalazat felszakítása nélkül eltávolítható legyen.

A földfeletti tartányoknak egymással való összeköttetését, — pl. hidakkal, egyik tartánytetőtől a másikig — úgy kell megépíteni, hogy az egyik tartány elmozdításánál, ami tűz esetén megtörténhet, a másik tartány sérülést, kárt ne szenvedhessen.

Ha a földfeletti tartányok egymáshoz oly közel állanak, hogy tűz esetén egymást veszélyeztetik, úgy olyan berendezést kell készíttetni, amely lehetővé teszi azt, hogy a szomszédos tartány vízzel való elárasztás által hidegen tartható legyen. Oly tartányokat, amelyek az I. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajok tartására szolgálnak és ürtartalmuk 500 m³-nél nagyobb, még akkor is minden esetben el kell látni permetezőkészülékkel, ha külön állanak.

24. §.

A tárolóberendezés körül a kezeléshez szükséges területen a talajt hézagmentesen, benzint át nem boesájtó burkolattal kell ellátni. Rendre és tisztaságra a legnagyobb gondot kell fordítani és a közelében levő csatorna beömlőnyílását szükség szerint benzinfelfogóval kell felszerelni.

A tartányban levő folyadékállomány megállapítására szolgáló esetleges kémelőberendezéseket

nyugalmi helyzetben erősen elzárva és avatatlanok kinyitása ellen biztosítva kell tartani.

Sem a tartányt, sem a benzinkutat kezelő személyzetnek, sem az ott foglalatostokodóknak a tároló- és raktártelep egész területén dohányozni, nyílt lángot gyújtani nem szabad. Erre nézve megfelelő felíratot kell kitenni.

A földalatti tartány kiürítésére beépített kettős működésű szivattyút kell használni.

25. §.

A földalatti tartányok zárófedelének elzárását anyákkal ellátott kellő mennyiségű és oly csavarokkal kell eszközölni, amelyek csak csavarkulccsal nyithatók.

A tartányokba csak megbízható munkás mehet be és csak biztonsági kötéllal és a tartányon kívül levő személy állandó szakszerű felügyelete alatt. Ennek a földalatti tárolók újraélesztésével és a mesterséges légzés alkalmazásával teljesen tisztában kell lennie. A tartányt a leszállás előtt szakszerű felügyelet alatt vízgőzbefúvással gáztalanítani kell. Nem gáztalanított tartányba csakis külső levegő befúvással működő álarccal felszerelt személy mehet be.

Munkaidőn kívül a raktárudvarba és a raktárakba belépni csak az őrnök és az üzemvezető által felhatalmazott felügyeleti személynek szabad, szükség esetén hordozható világításként csak elismert megbízható, jó karban levő biztonsági lámpát lehet használni.

Az illetékes felügyeleti hatóságnak és a tűzoltó-főparancsnokságnak a raktárudvarba és a raktárházakba való belépés mindenkor meg van engedve.

A telepet üzembehelyezés előtt a vállalkozó költségére felül kell vizsgáltatni abból a szempontból, hogy az engedélyokirat összes feltételeit teljesítették-e?

A hatósági vizsgálat kiterjed az egész berendezésre, annak megállapítására, hogy az építkezés, tartány-elhelyezés az engedélyezett építési tervek és feltételek szerint történt-e? Hogy a robbanást biztosító berendezések megfelelnek-e és hogy a tartány, továbbá a csapoló-berendezések az előírt 2 atm nyomást 24 órán át megtartják-e? Végül, hogy a berendezés megfelel-e a Fővárosi Közmunkák Tanácsa által elvileg engedélyezett berendezésnek?

A vizsgálat, illetőleg próba eredménye bevezetendő a tároló helyén tartandó ellenőrző könyvecskebe, a vizsgálat jellegének (engedélyező, időszaki) keltének, eredményének és a vizsgálatot végző szakkezők nevének feltüntetésével.

A beépített tartányoknál, amelyek ásványolajok raktározására és tárolására szolgálnak, jól látható helyen és tartós módon — földalatti tartányoknál a csapoló berendezésen — felíratot kell alkalmazni és ezen jelezni kell a tartány tartalmának kereskedelmi elnevezését, veszélyességi fokát és a tartány befogadóképességét. Ugyanezeket több rekeszű tartányoknál az egyes rekeszekre vonatkozólag külön-külön is fel kell tüntetni.

III. FEJEZET.

Benzinkutak, csapolóhelyek.

26. §.

A benzinkutaknál mindenképp az ásványolaj raktározására, illetve tárolására vonatkozó szabályok szigorú betartása kötelező, ezenkívül magára a kútszerkezetre, illetve csapolóberendezésre nézve az előírások betartása kötelező:

1. Csak olyan rendszerű csapoló-adagoló berendezés állítható fel, amely rendszer a székesfővárosi közmunkák tanácsa által megvizsgáltatott és engedélyezett.

2. A tartányt, de különösen a csapoló berendezést oly helyen kell felállítani, hogy az a járművekkel való érintkezésnek és ebből keletkező veszélyeknek kitéve ne legyen. Hogy a kocsitúton közlekedő kocsiknak nekiütődése, ütődése elő ne fordulhasson, a felépítményt oly szilárdan kell építeni, hogy ha vigyázatlanságból ily ütközés mégis bekövetkeznék, a felépítmény ezzel szemben is elegendő ellenálló képességgel bírjon. Szükség szerint vasból vagy kőből készült kerékvetőikkel ezt biztosítani kell. A tartány dómaknája felett alkalmazott aknafedelet vaskeretbe építve bordás vaslemezről és zárhatóan kell készíteni, hogy fölötte legsúlyosabb teherautók is veszély nélkül közlekedhessenek.

A felállítás helyének hozzáférhetőségére vonatkozólag általában a forgalmi és biztonsági rendőri szempontok az irányadók. A hely megválasztásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy az esetleg kiömlött benzin a csatornázás lefolyó aknájába ne juthasson. A hozzátartozó tartányt gyalogjáró vagy szabad terek alatt is el lehet helyezni.

3. Valamely belső helyiségben (tárolókkal kapcsolatos fejtőszínekben stb.) alkalmazott fejtőberendezéseknél az esetleg elfolyó folyadékknak a víz levezető csatornába való jutását a csapolóhely padlójának kimélyítése által vagy olyként kell megakadályozni, hogy azt a helyet, ahol ilyen elfolyás lehetséges, benzint be nem szívó feltöltések által kell körülvenni. Ha közvetlen csatornalefolyó van, úgy olajkiválasztót kell alkalmazni. Az utcai csapolóhelyeknél a benzinnel nyitott edénybe való kimérése és öntögetése nincs megengedve. Itt a benzin a tömlőn keresztül egyenesen a gépkocsi üzemtartányába stb. vezetendő a mérőszervekhez.

4. A benzinkút szerelési munkálatainak megkezdését az I. fokú közigazgatási hatóságnál írásban és a helyi tűzoltó-főparancsnokságnál szóbelileg be kell jelenteni. A szerelési munkálatok befejezése előtt, de feltétlenül a tartány beföldelése előtt a tűzrendészeti felülvizsgálat kérelmezendő az I. fokú közigazgatási hatóságnál.

5. A felülvizsgálatra vonatkozó előírásokat lásd a 26. §. 6. bekezdésében. Az engedélyezés alkalmával kielégítő eredménnyel megtartott hatósági vizsgálat alapján a tároló használatba vételére az engedély a helyszínen szóval is megadható, az írásbeli engedély kiadásáig terjedő érvényességgel.

6. A tároló kezelésével és felügyeletével csak erre kitanított egyén bízható meg, aki első sorban felelős a berendezés helyes kezeléséért. A kezelő nevét be kell jegyezni az ellenőrző könyvecskebe.

7. A kezelő tartozik minden idegen beavatkozás kizárásával az üzemmel összefüggő összes munkálatokat végezni. A berendezést állandó felügyelet alatt tartani, a dohányzási tilalom betartására felügyelni, a tömlőket használat után azonnal kiürítve biztos helyre raktározni és a berendezést üzemszünet alatt teljesen zárva tartani. Az ő kötelessége a tapasztalt hiányokról azonnal jelentést tenni és a vizsgálat alkalmával a helyszínen tartandó ellenőrzési könyvecskeket a hatóság kiküldöttjének felmutatni.

8. A csapolóhelyek és benzinkút közelében egy benzinoltásra alkalmas kézitűzoltókészüléket vagy oltóanyagot megfelelő mennyiségben készen és hasznavehető állapotban kell tartani.

9. A benzinkút megvilágítására csak kettős burával ellátott villamoslámpa használható, melynek vezetékénél és berendezésénél a Magyar Mérnök és Építész Egyesület szerelési szabályai pontosan betartandók.

10. A benzinkútnak vasúti tartánykocsikból, vagy tartányautókból, esetleg odaszállított vaslemezfordókból benzinnel való megtöltése, illetve a kút részére szállított benzin lefejtése csakis nappali világosság és állandó felügyelet mellett végezhető, úgy, hogy a tartánykocsi tartányából a saját súlyánál fogva mindkét végén tömören és légmentesen

záró csavarmentes kapcsolattal ellátott tömör és zárt vezetéken át oly esővön keresztül jusson a földalatti tartályba, mely esővezeték közel a tartány fenekéig lenyúlik. A lefejtésnél semmiféle benzinelesepégésnek vagy elfolyásnak nem szabad bekövetkezni. A tartányt hordókból, tölcésren vagy más kifolyást, elcsepegést eredményező módon tölni nem szabad. A vasesővezeteket begyulladás ellen biztonsági berendezéssel kell ellátni. Rozsdásodás ellen a esővezeteket bitumennel kell bevonni. Tömítési anyagul gummit nem, hanem csak más alkalmas tömítési anyagot (sellakba itatott papírt, ólomoxidot és glicerint, stb.) kell használni.

11. Benzinkutaknál a tartány kiürítésére, illetve benzinkímérésére, kiadagolására beépített kétős működési dugattyús szivattyút kell használni. A föld felett 2 db egyenkint legfeljebb 5 literig terjedhető és 1 db 1 literes mérőtartály alkalmazható, amelyeknek ürtartalma hatóságilag hitelesítendő. Üzemelésük alatt ezekben a mérőedényekben benzint nem lehet tartani és a kimérő tartályokat és csapolóberendezést légmentesen el kell zárni. Gondoskodni kell arról, hogy a benzinnel a tartányból való kivétele alkalmával, épúgy, mint a tartánykocsik vagy hordók lefejtésénél, hogy sem a kapcsolószerkezet tökéletlensége, tömítetlensége vagy vigyázatlanság folytán benzin el ne csepeghessen.

12. A berendezés üzeméből származó összes károkért és balesetekért a tulajdonos felelős.

13. A tulajdonos köteles a benzintároló berendezés engedélyezett szerkezeti rajzait és műszaki leírását az engedély elnyerése után egy-egy másolati példányban az I. fokú közigazgatási hatóságnak és a városi tűzoltóparancsnokságnak megküldeni; továbbá az építkezési feltételek másolatát, a tároló kezelőjének rendelkezésére bocsájtani és a helyszínen tartani.

IV. FEJEZET.

Shállítás és forgalom.

27. §.

1. Ásványolajok közül az I. veszélyességi fokozatba tartozókat csak „Tűzveszélyes” felíráttal ellátott törhetetlen edényekben lehet kocsin vagy autón, továbbá lófogatú vagy géperejű tartánykocsikban szállítani, amely utóbbiakra vonatkozó részletes szabályok a 29. és 30. §§-okban találhatók.

2. A II. és III. veszélyességi fokozatokba tartozó ásványolaj stb. szállításához használt üveg- és agyagedényeket a szállításhoz egyenkint vagy többet magukkal erre alkalmas csomagolóanyag felhasználásával, külön védő, borító csomagolással (kosár, láda, stb.) kell elhelyezni. Ezeket a védőcsomagolásra szolgáló kosarakat stb. (ládák kivételével) jó erős fülekkel kell ellátni. Az agyag és üveg edények borító csomagolásán ezen felül jól láthatóan és tartós módon „Vigyázat törékeny” és „Tűzveszélyes” felíratot is kell alkalmazni.

3. 50 liternél nagyobb mennyiségű II. és III. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajnak üveg- vagy agyagtartányokból való szállításánál ezen kívül a következő elővigyázatossági rendszabályokat kell betartani:

a) Az edényeket a járművön az elzárt nyílásokkal felfelé kell elhelyezni. Felül nyitott kosarakban elhelyezett üveg- és agyagedényeket nem szabad egymásra rakni.

b) A lámpákat úgy kell elhelyezni, hogy általuk a rakomány meg ne gyúllhasson.

c) A járműveknél foglalatosskódó személyeknek a dohányzás tilos.

4. Az utcai tartánykocsik berendezésénél és üzeménél a 28. és 29. §§-ok előírásait gondosan be kell tartani.

5. Járműveket hajtó kocsisnak vagy gépkocsi-

vezetőnek és a járművet kísérő személyzetnek a dohányzás tilos.

6. A vasúton és hajón való szállításra vonatkozólag az 1928. évi III. t. c. idevonatkozó §§-ai az irányadók. Az ásványolajoknak vasúton való szállításához azoknak a vasúti raktárakban és rampákon való elhelyezése is tartozik.

28. §.

Az utcai tartánykocsik követelményei.

1. Tartánykocsik 5000 liternél nagyobb mennyiség befogadására nem készíthetők.

2. A tartánylemezek vastagsága legkevesebb 5 mm. legyen. Ha a tartány kiürítése nyomógázzal történik, a lemez vastagságát a kazánokra vonatkozó számítások szabályai szerint kell méretezni.

3. Beszálló nyílások fedőinek (pl. a dómon) tömören kell zárniok és azokat illetéktelen kinyitások ellen védeni kell. Amennyiben a tartány alsó kiürítésre van berendezve, úgy minden esővezeték, mely a tartány alsó részén van alkalmazva, belül fekvő ú. n. fenékszeleppel kell ellátni, mely a tartány felső részén kívül elhelyezett kézikérek és a tartányba benyúló csavarorsó segítségével nyitható vagy zárható és amely szelep a tartányt a külső levezető eső sérülése esetén biztosan lezárja. Ezenkívül minden külső esővezetéken egy külső elzárószelepnek is kell lenni.

Az összes szelepeket, csapokat, töltő és kiürítő vezetékeket menetközben zárva kell tartani és úgy kell berendezni, hogy azok maguktól meg ne lazulhassanak. A csapoló- és töltőberendezéseket sérülések, avatatlanok hozzájutása ellen védeni kell.

A tartány minden rekeszén a rendes üzembn a túlnyomás ellen biztonsági szelepeknek, a külső tűz behatása ellen megfelelő biztonsági berendezésnek kell lenniük.

4. A tartánykocsin esetleg felszerelt tartalommutató nem lehet üvegből. A tartány dőmfedelén is csak erős szerkezetű és szilárdan csavarozott üveglapokból (a Klinger-féle vízállásmutatók módjára) készült kémli üveget lehet alkalmazni. A dőmfedelen vagy a tartány felső részén tartalom kémlelésére szolgáló szerkezeteket úgy kell alkalmazni, hogy azok menet közben lezárva legyenek és ne szolgáljanak a tartányban levő gőzök elvezetésére.

5. A tartánynak a kocsi alvázán lehetőleg mélyen kell beépítve lennie.

6. A tartányon gyári felíratot kell elhelyezni, mely a készítő gyár nevét, a gyártás idejét és a gyári számot tartalmazza. A tartány minden oldalára tartós és messziről olvasható módon „Tűzveszélyes” felíratot kell alkalmazni.

7. A tartánykocsinak jól rugózottnak és legalább egy fékkel ellátottnak kell lennie. Gépjárművek és pótkocsik gummiabronccsal látandók el.

8. Minden tartánykocsira legalább egy benzintöltésre alkalmas kézitűzoltókészüléket kell felszerelni.

9. Minden tartánykocsi vezetőjének az általa vezetett kocsiszerkezetet és kezelést pontosan ismerenie kell és erre vonatkozó szolgálati előírásainak egy példányát mindig magával kell vinnie.

10. Minden tartánykocsin kell lenni oly szerkezeteknek, melyekkel a tartányt a töltés közben földelni lehet. Ezt a szerkezetet töltés- és letöltés közben mindig használatba kell venni.

29. §.

Robbanómotoros tartánygépjárművek feltételei.

A robbanómotoros tartánygépjárművekre a gépjárművek forgalmára vonatkozó 250.000/1929. B. M. sz. rendelet és egyéb fennálló rendelkezések határozományain kívül az alábbi különleges előírások az irányadók:

1. A mótornak a porlasztóval együtt a kocsii elején kell lennie.

A motor üzemanyagát és a vezető ülését a fő-tartánytól egy vaslemezből vagy deszkából készített a tartányoldalon vaspléhvél borított védőfállal kell elválasztani, ennek a válaszfálnak lehetőleg mélyen kell felkúdnia.

2. A motor üzemanyag-tartányát a vezetőülés alatt kell elhelyezni. A töltőnyílást láng becsapódása ellen hathatós szerkezettel (sűrű szövésű dróthálával) kell védeni. Ez a drótháló úgy legyen a töltőnyílásba elhelyezve, hogy azt a csapoló állvány, illetve benzinkút töltőcsövének szabadon álló végén lévő töltőcsap (kutyafejcsap) vagy a töltőkanna csőve meg ne sérthesse, át ne szakíthassa.

3. Minden motoros tartánykocsi villamos világítással legyen ellátva. Ugyanesak villamos lámpával történjék különösen a kocsii hátsó számtáblájának megvilágítása is.

30. §.

Üres, használt hordók kezelése.

1. Üres ásványolajhordók raktározásánál azok számára és a hordóhalmok egymásközötti és a telek határától való távolságára vonatkozólag általános érvényű szabályok fel nem állíthatók. Ezek száma semmi esetre sem lehet több, mint amennyi a raktározásra, illetve tárolásra engedélyezett mennyiség $\frac{2}{3}$ -ad befogadására elegendő. A hordóhalmoknak egymástól való távolságát, továbbá a hordó lerakódó helyek és telekhatárok közötti távolságot, szintúgy a vasból való hordóknak mikénti raktározására vonatkozó előírásokat a raktározási, illetve tárolási engedélyek kiadása alkalmával az illetékes hatóságok határozzák meg.

Hogy az engedélyezett raktárhelyeken kívül mily mennyiségű üres ásványolajhordót lehet felhalmozni, azt is az I. fokú tűzrendészeti hatóság az engedélyben állapítja meg.

2. Éghetetlen anyagból készült üres hordókat csak tömören elzárt szájjal lehet raktározni. Olyan éghető anyagból készült hordókat, melyek a II. veszélyességi fokozatba tartozó ásványolajokkal voltak megtöltve, amennyiben ezekre kivételes intézkedések nincsenek, csak a raktárudvaron kívül lehet raktározni.

V. FEJEZET.

Kivételes — átmeneti — és záró intézkedések.

31. §.

Jelen rendelet határozmányai nem nyernek alkalmazást:

a) Az ásványolajok vizsgálására szolgáló laboratóriumokban és vizsgálóhelyeken, ahol szakszerűen képzett egyének kísérleteket és elemzéseket végeznek.

b) A honvédség raktáraiban és telepein tartott, raktározott, tárolt és szállított ásványolajokra, továbbá oly magánraktárakra, amelyek a honvéd igazgatás különös és kifejezetten nyilvánított felügyelete alatt állanak.

c) Vasúti teherpályaudvarokra és vámudvarokra.

d) Ásványolajok előállítására, feldolgozására és használatára szolgáló oly telepekre, melyek az ipartörvény 25. §-a értelmében telepengedélyhez vannak kötve. Ezekben a telepeken jelen rendelet csak annyiban nyer alkalmazást, amennyiben azt a telepengedély az illető ipartelepre határozottan előírja.

32. §.

Jelen rendelet előírásai alól a vállalkozó javaslatára kivételt és könnyítéseket tehet az I. fokú tűzrendészeti hatóság a tűzoltófőparancsnokság meghallgatása mellett akkor, ha az ásványolajok + 15°

C-nál a víznél nehezebbek, vagy ha a raktározás oly módszer szerint történik, amelyeknek tartós biztonsága annak alap gondolata és kivitele által biztosítottnak látszik és a telep megbízható és szakképzett vezetés alatt áll.

Szabadon álló földfeletti tartányoknál akkor lehet engedményeket adni, ha a tartányok tűz esetén önműködően tevékenységbe lépő és a hatóság által elismert tűzoltókészülékekkel vannak ellátva.

Hozzászólás az ásványolajrendelet-tervezethez.

Irta: Teasdale Ottó, főv. tűzoltófőtiszt.

Köszönettel adózok a Szövetségnek azon elhatározásáért, hogy az ásványolajrendelet tervezetéhez széles rétegben hozzászólást engedett meg, s így nekem is mód adatik arra, hogy a rendelet-tervezetre észrevételeimet megtehessem. Tapasztalatból tudom, hogy egy rendelet-tervezet összeállítása nagy előtanulmányt és körültekintést igényel, s hogy sohasem lehet olyan tervezettel előállni, amely más szemszögből is nézve, osztatlan helyeslésre találna. Fokozza az ellenvetéseket, sőt az érdekeltségek ellenakcióját rendszerint, mondhatnám mindenkor az, amikor a rendelet-tervezet nem a gyakorlatban bevált és már alkalmazott elveket igyekszik paragrafusokba önteni, hanem indokolatlanul új mesgycikre vág. A tervezet boncolgatása előtt sajnálattal kell megállapítanom azt, hogy a tervezet éppen ebbe a betegségbe esik, mert az eddigi tapasztalati és gyakorlati elveket félretéve, a német ásványolajrendeletet ülteti át a magyar viszonyokra. Ez az áttöltött műtét azután, ha tetszetős külsőt is mutat, boncolgatásra kimutatja hibáit, s ezekre a hibákra és hiányokra szeretnék reámutatni.

Bevezetésül elhibázottnak tartom a rendelet címét. Véleményem szerint nekünk nemesak az ásványolajok rendszabályozására van szükségünk, hanem azoknak az anyagokéra is, amelyek a tervezet 1. §-ában körülírt tulajdonságoknak megfelelnek. Igaz, hogy a rendelet-tervezet egy helyütt megemlíti az aethert is, de ez szerintem érthetetlen utalás, mert a rendelet hatálya alá tartozó anyagokat meghatározó 1. §. kizárólag csak a nyersolaj és kőszénkátrány desztillációstermékeire enged következtetni. Pedig hát itt van még a -20° C.-nál lobbanó aether, és szénkéng, a 0° C.-nál lobbanó metylalkohol, a benzollal egyenlő veszélyű acetone, az aetherrel egyenlő veszélyű collodium, a $11-21^{\circ}$ C.-nál lobbanó alkohol is, amelyeknek az iparban és a kereskedelembe bekövetkezett nagymérvű elterjedése miatt, szabályozása nem maradhat el. A rendelet-tervezet címének esetleg „Tűzveszélyes és lobbanó folyadékok”-ra történendő átváltoztatásával, a felsorolt anyagoknak a rendelet hatálya alá vonása misem könnyebb, mert egyszerűen csak az 1. §. a) és a 2. §. I. a) pontjaiban volnának bevezetők és felsorolandók.

Következőül mint feltétlenül pótlendő hiányként kell megemlítenem, hogy a tervezet az egy-két helyen előírt egy-egy kézi tűzoltókészüléken kívül semminéven nevezendő tűzoltói felszerelést nem említ meg, s itt utalok a megfelelő helyeken feltétlenül bevezendő és a rendelet hatálya alá eső anyagok oltsására is alkalmas kézi tűzoltókészülékekre, két-két lapáttal ellátott homok-, esetleg téglakészletre, a nyomásfokozó szivattyuberendezéssel bíró vízvezetési berendezésre és a nagyobb telepeken a haboltóberendezésre.

Lássuk azonban a rendelet-tervezetet:

1. §. A c) és d) pont, valamint az utolsó bekezdés fordítása hibás, s azért érthetetlen. Helyesen fordítva így hangzik:

c) „az a) és b) alatti folyadékoknak szilárd és folyadékokban oldódó anyagokkal (mint gyanta, kaucsuk, stb.), továbbá közönséges és besűrített olajokkal (mint lenolaj, kence, stb.) mesterségesen előállított olyan gyúlékony és folyékony keverékei, amelyek 15° C. mellett nem szilárdak, vagy kenőszerszerűek, s amelyekben az ásványolaj az összcsúly 5%-nál nagyobb. Kivételt képeznek azok a keverékek, amelyek 760 mm. barométer állásnál 21° C., vagy ennél magasabb lobbanási ponttal bírnak és amelyekben az oldható szilárd anyagok az összcsúly 20%-át meghaladják.

d) a felsorolt anyagokra használt üres tartályok.

Ahol a rendeletben közelebbi meghatározás nélkül általánosságban ásványolajokra, vagy ásványolaj megjelölés nélkül pl. a megengedhető legnagyobb mennyiségre történik utalás, az nemcsak a keveretlen ásványolajra, hanem a rendelet hatálya alá eső gyúlékony keverékekre is vonatkozik.”

2. §. Az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagoknak főleg és mondhatnám kizárólag csak gőzei vannak, s azért a 2. bekezdés sérti a szakértő füleit.

A bevezetésben említett anyagoknak a rendelet hatálya alá vonása esetén a veszélyességi fokok, illetve az azokba sorolt anyagok a következőképpen volnának megállapítandók:

I. csoport: a -20° — $+20^{\circ}$ C. fokig lobbanó anyagok, mint:

szénkéneg,

aether,

nyersolaj,

a nyersolaj könnyű párlatai, mint:

rhigolin,

gasolin.

hydririn.

kanadol.

pentan.

hexan.

benzin.

2. kátrány könnyű párlatai, mint:

benzol.

toluol.

3. könnyű gyantaolajok, mint:

pinolin,

gyantaesszenc, továbbá:

aceton,

collodium,

alkohol,

methyllalkohol,

II. csoport: a 21° — 55° C.-nál lobbanó anyagok, mint:

ligroin,

solvent-naphtha,

petroleum,

solarolaj,

tisztítóolajok,

xylo,

terpentinolaj,

nyers spiritus (nem rektifikált),

továbbá a terpentinnel és spiritusszal kevert festékek és lakkok.

III. csoport: az 55° — 100° C.-nál lobbanó anyagok, mint:

könnyebb ásványi kenőolajok,

paraffin-olaj (Diesel-motorokhoz),

tisztító-olajok,

sűrített lenolaj,

firnissz,

gázolajok,

fűtőolajok.

IV. csoport: a 100° C.-on felül lobbanó állati és növényi olajok és zsiradékok, továbbá a nehéz ásvány- és kátrányolajok; de csak akkor, ha nagymennyiségben raktározatnak, vagy melegen dolgoztatnak fel.

(Folyt. és vége köv.)

Az óbudai hajógyár fűrészcarnokának égése.

Budapest székesfőváros mondhatni legrégebbi ipartelepének, a „Duna Gőzhajózási Társaság” óbudai hajógyárának egyik hatalmas fából alkotott műhelyépülete borult lángba a közelmúlt hetek egyik napjának kora éjjeli órájában és rövid idő alatt berendezésével és a benne felhalmozott nagymennyiségű faanyagokkal együtt menthetetlenül elhamvadt.

E régi nagyméretű gyártelep az úgynevezett óbudai sziget déli részén foglal helyet és az óbudai rakparttal egy felvonható híd köti össze, mely egyúttal annak bejáratául is szolgál.

Az 1931. évi március hó 20.-án este 10 óra 11 perckor a hajógyár egyik gyári tűzoltója közelebbi megjelölés nélkül a gyár tűzjelzőjén tüzet jelzett, amire a II., III. és az V. őrség, a központi őrségről pedig a tisztai autó a vész helyére rendeltetett.

A kivonuló tűzoltóság a gyártelep 90 m. hosszú és 40 m. széles fűrészcarnokát már lángtengerben állónak találta és ezért a fenyegetett környezet biztonsága érdekében további két őrség, a IV. és az önkéntes őrség kirendelése iránt intézkedés történt.

Az úgyszólván percek alatt az egész csarnokot lángbaborító tűz, annak megmentését már nem tette lehetővé, amiért is az oltási művelet a környező faépítkezési műhelyek megmentésére szorítkozott.

Nagyban megnehezítette az oltás sikerét az a körülmény, hogy a telep 3500 perc-liter vízszállítású vízvezetékberendezése a szükségelt és felszerelt 3 darab nagy autófecskendő táplálására nem adott elegendő vizet, míg a másik 2000 perc-literes villamos-szivattyú vezetéke elégvén, működésképtelenné vált. A Duna pedig hozzávezető utak hiányában nem volt megközelíthető.

Egyetlenegy fecskendőt sikerült csak az elsüllyedés veszélyének kitéve, a Duna partjáig lehozni és ott 6 darab, vagyis 12 méter szívótümlővel, hosszszas kísérlet után üzembehelyezni.

A fűrészcarnok megmenthető nem lévén, a kirendelt erő az ettől keletfelé 7 méternyi távolban és azzal párhuzamosan fekvő 150 méter hosszú, szintén fából épült és kátránypapírral fedett vasraktár megvédésére törekedett, melynek nyugati oldala szintén lángbaborult. Ennek védelmére alkalmazott sugarak segítségével egy órai nehéz küzdelem után az oltási műveletet siker koronázta, amennyiben az égő és elhamvadt fűrészcarnokon kívül a szomszéd épületeket megmenteni sikerült, úgy hogy éjjel 1 óra 10 perckor az őrségek nagyrésze bevonulatható volt és reggel 4 óra 30 perckor az utolsó őrség is elhagyta a tűz színhelyét.

A tűz oltásában résztvett 4 tiszt és 77 tűzoltó. A kivonult szerek száma 8, az alkalmazott vízsugarak száma 10 volt. A tűzoltás folyamán használatban volt 90 darab 20 méteres nyomótümlő, összesen 1800 méter hosszúságban. Oltás közben egy hiv. és egy gyári tűzoltó égési sérüléseket szenvedett. Az égés tartama alatt jelentéktelen nyugati szellő fújt, mely körülmény a szomszédság védelmének előnyére szolgált.

A tűzvész folytán előállott kár tetemes volt, amennyiben az egyemeletes faépülettel együtt, melyet nyílt pincehelyiségek egészítettek ki, a nyugati oldalon hozzáépített ácsműhellyel együtt 50 vagon megmunkálásra váró faanyag pusztult el.

A tűz keletkezési oka megállapítható nem volt. A nehéz vízszervezési viszonyokra való tekintettel azonban a kiszált tűzvizsgáló-bizottság, mint elsőfokú tűzrendészeti hatóság elrendelte, hogy e gyártelep minden tűzveszélyes épületének megfelelően a Dunához kikövezett lejárók készíttessenek, hogy a fővárosi tűzoltóság nehéz, nagy fecskendői részére a víz hozzáférhető legyen.

Egyébként ezen tűzvész ismét egyike volt azoknak a klasszikus eseteknek, amidőn a tűzoltóság 5 hatalmas autófeeskenőjének felvonulása ellenére, a tűzoltóság az égő tűzterülettől néhány méternyi közelben lévő Duna-folyam óriási vízbősége mellett a magas partok miatt vízhiányban szenvedett.

Figyelő.

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóságú város polgármesteréhez intézett 128.084/1931—VII. B. M. számú rendelete a mozgófényképüzemek tűzrendészeti ellenőrzése tárgyában.

A 112.990/1924. B. M. számú körrendeletben foglaltak ellenére a tűzrendészeti hatóságok nem követtek egységes eljárást a mozgófényképüzemek ellenőrzésénél. Sokszor ugyanis oly esetben is rendeltek ki tűzoltót a mozgófényképüzem mozgóképelőadásaira, amikor azt tűzrendészeti szempontok nem feltétlenül tették szükségessé. Az egységes eljárás biztosítása érdekében — az idézett számú körrendelet hatályon kívül helyezése mellett — a következőket rendelem: A mozgófényképüzemben a vetítőkamrának a nézőtérrel tűzbiztosan, füstmentesen elkülönítettnek, a helyiségnek pedig befogadóképességének megfelelő számú vészkijáráttal ellátottnak kell lennie. A jövőben tehát csak oly mozgófényképüzem mozgóképelőadásain kell tűzoltói ügyeleti szolgálatot teljesíteni, ahol e követelmények valamelyike ezidőszerint bármily körülmény folytán netán még hiányoznék. Ha azonban a helyiségben, annak állandó vagy rögtönzött színpadán, bárminő előadást díszlettel tartanak, az előadásra az elsőfokú tűzrendészeti hatóságnak tűzoltót kell vezényelnie. A tűzország — a színpad nagyságához képest — ily esetben is legfeljebb 2 tagból állhat. A tűzország ügyeleti díja személyenként legfeljebb 2.— pengő lehet. Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság a mozgófényképüzemeket szakértő (tűzrendészeti felügyelő vagy helyi tűzoltóparancsnok, tűzoltótiszt) bevonásával félévenként egyszer hivatalból díjmentesen és meglepetésszerűen köteles ellenőrizni. Felhívom polgármester urat, hogy fenti rendeletem pontos betartása iránt intézkedjék és azt állandóan ellenőrizze.

Budapest, 1931. évi március hó 4-én.

Dr. Scitovszky Béla s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi vármegye alispánjához intézett 128.084/1931. B. M. számú körrendelete a mozgófényképüzemek rendőrhatalósági és tűzrendészeti ellenőrzése tárgyában.

A kis- és nagyközségekben lévő mozgófényképüzemek rendőrhatalósági ellenőrzése eddig nem volt egységesen szabályozva, emiatt a rendőrhatalóságok e tekintetben eltérő gyakorlatot folytattak és ez sok esetben az engedélyesek súlyos anyagi megterhelésével járt.

Az egyöntetű eljárás biztosítása végett elrendelem, hogy az egyes mozgófényképüzemi engedélyesek kötelesek a rendőrhatalósági ellenőrzést végző járási főszolgabíró, illetőleg az ő általa megbízott tisztviselő (községi jegyző) részére minden előadáson két elsőrendű ülőhelyet fenntartani.

Olyan helyeken, ahol községi rendőrség van, a 300 személyen aluli befogadóképességgel bíró mozgófényképüzemekbe egy, a 300 személyen felüli befogadóképességgel bíró üzemekbe pedig legfeljebb két rendőr vezényelhető ki, akik részére

az engedélyes tartozik egy, illetve két ülőhelyet biztosítani a kijárat közelében.

A rendőrhatalóság nem köteles állandó ellenőrzést gyakorolni, csupán akkor tartozik az üzemet megvizsgálni, ha annak szükségét látja. Félévenként azonban az üzemek feltétlenül megvizsgálandók.

A rendőrhatalósági ellenőrzésért (az előadásokon való megjelenésért) semmi néven nevezendő díjazás (költségmentés) nem számítható fel.

Az előadáson megjelenő községi rendőr díja pedig, tekintet nélkül az előadások számára, napi kettő pengőnél nagyobb nem lehet.

A 112.990/1924. B. M. számú körrendeletben foglaltak ellenére a tűzrendészeti hatóságok sem követtek egységes eljárást a mozgófényképüzemek ellenőrzésénél. Sokszor ugyanis oly esetben is rendeltek ki tűzoltót a mozgófényképüzem mozgóképelőadásaira, amikor azt tűzrendészeti szempontok nem feltétlenül tették szükségessé.

Az egységes eljárás biztosítása érdekében — az idézett számú körrendelet hatályon kívül helyezése mellett — a következőket rendelem:

A mozgófényképüzemben a vetítőkamrának a nézőtérrel tűzbiztosan, füstmentesen elkülönítettnek, a helyiségnek pedig befogadóképességének megfelelő számú vészkijáráttal ellátottnak kell lennie. A jövőben tehát csak oly mozgófényképüzem mozgóképelőadásain kell tűzoltói ügyeleti szolgálatot teljesíteni, ahol e követelmények valamelyike ezidőszerint bármily körülmény folytán netán még hiányoznék.

Ha azonban a helyiségben, annak állandó vagy rögtönzött színpadán, bárminő előadást díszlettel tartanak, az előadásra az elsőfokú tűzrendészeti hatóságnak tűzoltót kell vezényelnie. A tűzország — a színpad nagyságához képest — ily esetben is legfeljebb két tagból állhat. A tűzország ügyeleti díja személyenként legfeljebb két pengő lehet.

Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság a mozgófényképüzemeket szakértő (tűzrendészeti felügyelő vagy helyi tűzoltóparancsnok, tűzoltótiszt) bevonásával félévenként hivatalból díjmentesen és meglepetésszerűen köteles ellenőrizni.

Felhívom Alispán urat, hogy fentiekre az alája rendelt hatóságokat értesítse és jelen rendeletem pontos betartását ellenőrizze.

Budapest, 1931. évi március hó 4-én.

Dr. Scitovszky Béla s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1931. évi március hó 28-án. Az elnöki széket *Dr. Marinovich Imre* alelnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta. *Dr. Marinovich Imre* alelnök napirend előtt *Darvas László* számvizsgálóbizottsági elnöknek 40 éven át teljesített buzgó és érdemekben gazdag tűzoltói szolgálatát méltatta és ebből az alkalomból a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 40 éves szolgálati érmét a jubilánsnak átnyújtotta. Az elnökség lelkes üdvözlése után *Darvas László* elnökségi tag elnöklő elismerő szavait megköszönve, további ügybuzgó tűzoltói szolgálatának folytatásáról jelen volt bajtársait biztosította.

Elnöklő bejelentette továbbá, hogy a Horvát-Szlavon Tűzoltó-Szövetség a magyar tűzoltók iránt érzett rokonszenvének kifejezésül *Dr. Balogh Dezső, Fabusy Károly, László István és Vida Pál*

elnökségi tagokat a szövetség díszjelvényével tüntette ki. Örvendetes tudomásul szolgált.

Dr. Marinovich alelnök végül bejelentette, hogy a Békésvármegyei Tűzoltó-Szövetség a területén működő tűzoltóságok tagjai részére külön segélyzőpénztárt óhajt létesíteni azzal a céllal, miszerint a balesetet szenvedett tűzoltók több segélyben részesülhessenek, mint amennyit az orsz. szövetség segélyzőpénztára kiutalhat. *Démusz Lajos* előadó ezen külön segélyzőpénztár létesítésének sikere érdekében nevezett vármegyei szövetség azon kérelmet tolmácsolta, hogy a belügyminiszterhez felterjesztett alapszabályok jóváhagyása iránt pártoló előterjesztést intézzen, amelyhez az elnökség hozzájárult.

Ezt követőleg főtitkár a mult ülés jegyzőkönyvét olvasta fel, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált.

Főtitkár bejelentette ezután, hogy a belügyminiszter a győri nagygyűlés alkalmából hozzá intézett távirati üdvözlést megleghangú levélben köszönte meg. Örvendetes tudomásul szolgált. Bejelentette továbbá, hogy a főváros IV. ker. előjárósága f. évi február hó 25-én az iroda ügy- és vagyonkezelését felülvizsgálta és azt minden tekintetben rendben levőnek találta. Tudomásul szolgált.

Bejelentette továbbá, hogy *Bartha Gergely*, az orsz. szövetség választmányának tagja, Kolozsvár volt tűzoltófőparancsnoka, a közelmúltban Budapesten elhunyt. Az elnökség méltányolva a régi lelkes bajtársnak azon érdemét, hogy a háborút megelőző években az oláh tűzoltóságokat a külön szövetségbe való tömörülés helyett az orsz. szövetséghez való csatlakozásra bírta, emlékének az ülés jegyzőkönyvében való megörökítését határozta el.

Ezután az elnökség a belügyminiszternek a tűzoltói egyenruha viselés szabályozása tárgyában kiadott 207.349/1930—VII. B. M. számú rendeletével kapcsolatos ellenőrzése iránt az orsz. szövetség által intézett felterjesztésére leérkezett választát tudomásul vette. Ezen leirat szerint azon tűzoltóeszközöket, melyek az egyenruha szabályzattól eltérő egyenruhát és rangjelzést viselnek és az orsz. szövetség felhívása ellenére sem tesznek eleget a vonatkozó rendeletnek, minden egyes esetben bejelentendők, amely után a belügyminiszter intézkedni fog, hogy e rendellenességeket az illető tűzoltószervezetek megszüntessék.

Bejelentést nyert ezenkívül azon körülmény is, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Dr. Marinovich Imre* alelnök részére a m. kir. államvasútak összes vonalaira érvényes I-ső osztályú szabadjegyet ez évre is engedélyezte.

Az elnökség tudomásul vette *Vida Pál* előadó azon jelentését is, mely szerint *Schwarcz János*, a székesfehérvári Felmayer-gyár tűzoltóparancsnoka által betervezett egyenruha- és rangjelzés megváltoztatására vonatkozó javaslatot áttanulmányozva, annak elkészítőjét sikerült meggyőznie arról, hogy indítványa nem időszerű, amiért is nevezett annak irattárba való helyezését kérelmezte.

A „Dante” könyvkiadóvállalat azon ajánlatát, hogy hazafias üzleti vállalkozásának az országos tűzoltószövetség részéről szolgáltatandó erkölcsi támogatása esetén azt megfelelő anyagi ellenszolgáltatásban részesítené, az elnökség elvi okoknál fogva elfogadhatónak nem találta és e tárgy felett napirendre tért.

A Paksi Önkéntes Tűzoltó Testület azon javaslatát, hogy az orsz. tűzoltószövetség valamelyik hazai posztógyárral érintkezésbe lépve, egyforma színű és minőségű egyenruhaanyagot készíttetne, a testületek pedig köteleztessenek szövetszükségleteiknek e helyről való beszerzésére, melyből az orsz. szövetség részesedést is nyerhetne, elfogadhatónak

nem találta, minthogy üzletek lebonyolításával nem foglalkozik.

A Mindszenti járás főszolgabírájának azon megkeresése tárgyában, mely szerint a szegvári tűzoltótestületek tagjainak az orsz. tűzoltószövetség segélyzőpénztárába való felvételét és egyben a testületeknek 1927—1930. évekre hátralékos tagdíjának törlesztését kérelmezi, minthogy ez utóbbinak megfizetésére fedezete nincsen, az elnökség úgy határozott, hogy a tagdíjaknak elengedésére vonatkozó kérelmet a legközelebbi nagygyűlés elé fogja terjeszteni.

Dósa István pomázi járási tűzrendészeti felügyelő azon kérelme tárgyában pedig, hogy évkönyvének Partly Mihály Elemér, a Hunnia Irodalmi és Művészeti Intézet igazgató-tulajdonos által elfogadott terjesztését végző ügynökei visszaéléseket követnek el, ezért az orsz. szövetség ily irányú panasz esetén a terjesztőket rendőri kézre juttassa, az elnökség úgy határozott, hogy ez ügyben a budapesti rendőrfőkapitányságnál feljelentést tesz.

Ezt követőleg elnökség tudomásul vette *Dr. Kiss Lajos* Borsod vármegyei tűzrendészeti felügyelőjének azon jelentését, hogy a vármegye területén a tűzoltóságok általános megszervezése folyamatban van, a vármegyei tűzoltószövetség aktív működését 198 község tűzoltóságával pedig a közeli hónapokban megkezdődik, amikor is tagtestületeinek a segélyzőpénztárba való beléptetése és a szövetségi tagdíj beküldése meg fog történni.

Szintúgy tudomásul szolgált *Erdély Ernő* előadónak azon bejelentése, hogy mint az elnökség kiküldöttje f. évi február hó 28-án a belügyminisztériumban tartott *tűzkárstatisztikai szakértekezleten* részt vett, ahol a központi statisztikai hivatal kiküldöttje szóvátette, miszerint a községek részéről a statisztikai adatok hiányosan érkeznek be. Különösen a tűzoltási adatok hiányoznak, amelynek kapcsán szó esett arról, hogy azok bejelentését a jövőben a tűzoltóságokra fogják bízni.

Ezután *Dr. Marinovich Imre* bejelentette, hogy *Schüllöng József* orsz. szöv. irodai alkalmazottat ezen állásából elbocsátotta, mely után nevezett f. évi március hó 5-én a székházban levő lakásából is elköltözött. Ezen haladéktalanul végzett intézkedésre azért volt szükség, mivel nevezett újabban ismét oly súlyos szabálytalanságokat követett el, amelyek miatt sürgős elbocsátása halasztható nem volt. Tudomásul szolgált.

Elnöklő bejelentette továbbá, hogy a székház földszinti és emeleti lakásai bérbeadattak, melyek közül az emeletiek az eredeti tervnek megfelelően egy háromszobás utcai és egy kétszobás udvari lakássá alakították át. Az emeleti utcai lakás évi 2400 pengőért, az udvari lakás 1600 pengőért és a földszinti szobakonyhás lakás 800 pengőért adattak bérbe. Az eddigi emeleti szobakonyhás lakás bérlője a februári lakbérrel hátralékban maradván, ellene a kilakoltatási eljárás megindított. Tudomásul szolgált.

Erdély Ernő előadó azon bejelentését, miszerint a grázi hiv. tűzoltóság parancsnoksága a Moreni petróleumkutak tüzeinek egy magyar tűzoltó-tiszt által történt eloltása iránt érdeklődött — az elnökség azzal az észrevétellel vette tudomásul, hogy a napilapokban közölteken kívül egyébről nincsen tudomása.

Elnökség tudomásul vette ezután főtitkár azon bejelentését, miszerint az elbocsátott orsz. szövetségi ideiglenes irodai segéderő helyére *Hajós Emil* orsz. tűzoltótiszt-képző-tanfolyamot végzett okleveles tűzoltó-tiszt, elődjének megállapított díjazása mellett állított be. Bejelentette továbbá, hogy *Bencze István* előadó a Breuer Szilárd alapra és a Dr. Szily József alapra 18.40—18.40 pengőt adományoz

kiutalását javasolta. Elnökség ezen javaslatot magáévé téve, Kocsis Mátyás tűzoltó részére kivételesen 50 pengő segélyt végkielégítés címén utalványozott.

Ezt követőleg *Dr. Balogh Dezső* orvosszakértő *Fikó István* soroksárpéteri alparancsnoknak segély iránti kérelmét teljesíthetőnek nem javasolta. Nevezett ugyanis f. évi január hó 12-én súlyos sérülést szenvedett olyképpen, hogy az órszobában egy sziréna javítása közben szolgálati bizonyítványért jelentkezett Szabó Károly nevű volt tűzoltóőr-mesterrel szóváltásba elegyedett, aki a helyiségből való kiutasítás után igénylőt tettelegesen bántalmazta. Ebből kifolyólag a sérült 8 hétig munkaképtelen volt. A javaslattevő véleménye szerint igénylőnek adott esetben segély iránti igényjogosultsága nem igazolható, mivel annak legfőbb kritériuma, hogy bárki, balszerencséje miatt kizárólag személyesen végzett tűzoltótechnikai szolgálat következtében és ebből kifolyólag szenvedjen kárt. Fikó István alparancsnok sérülése nem a szirénajavítás következtében, hanem attól független és távolálló okok miatt keletkezett. Ezek alapján Fikó István alparancsnok segély iránti kérelmét teljesíthetőnek nem tartja. Elnökség ezen javaslatot magáévé téve, igénylő segély iránti kérelmét teljesíthetőnek nem találta.

Végül Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye tűzoltószövetségének az 1930. évi november hó 29-én tartott közgyűlésének azon javaslata tárgyában, mely szerint az orsz. segélyzöpdéztár évi biztosítási díja 20 fillérről 50 fillérré emeltessék fel és a napi segély legalább 4 pengőbe állapíttassék meg, továbbá, hogy az alapszabályoknak a vagyonkezelésre vonatkozó része változtassék meg oly módon, hogy az alapítókéhoz való hozzájárulás után fennmaradó összeg ne csak balesetek segélyezésére, hanem általános segélyezésekre is legyen fordítható, pl. szegény testületek támogatására, szerek beszerzéséhez való hozzájárulásra stb., az elnökség úgy határozott, hogy ezen javaslattal egyelőre tanulmányozás és javaslattétel végett *László István* elnökségi előadónak kiadta.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bere-

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *Stelzer András* parancsnok, *Tauber Lőrinc* szakaszparancsnok, *Lang János*, *Lang Mátyás* és *Dulz Mátyás* esővezetők (Rajka).

Csármann Ferenc székesfővárosi tanácsnokot, a III. (középtési) osztály vezetőjét a főtisztviselők általános tisztújítása alkalmával, f. évi március hó 16-án Budapest törvényhatósági tanácsa ezen tisztségre ismét megválasztotta és a polgármester ugyanezen ügyosztály vezetőjének folytatólagosan beosztotta. A székesfővárosi tűzoltóság ezen kedvező körülmény folytán abban az előnyös helyzetben van, hogy Budapest tűzoltóintézménye fejlesztésének hatásköre továbbra is annak a lelkes és ügyes vezető férfinak a kezében maradt, aki eddig is mindent elkövetett, hogy kedvelt tűzoltóságát világvárosi névőre emelje. Eddigi eredményes fáradozását további számos siker koronázza!

BÍRÓ ANTAL

Debrecen szab. kir. város hivatásos tűzoltóságának tisztje április hó 1-én este 9 órakor, életének 62-ik, tűzoltói szolgálatának 35-ik évében, hosszas és fájdalmas szenvedés után meghalt. Mintaképe volt az igazi tűzoltónak, aki csak hivatásának és családjának élt. A debre-

eni hivatásos tűzoltóság felállításának egyik előharcosa volt s a tűzoltóságot a legnehezebb időkben is összetartotta erélyével és fáradhatatlan kitartásával. 34 évi szolgálat alatt sokizben súlyosabban, könnyebben megsebesült. Több ízben kapott súlyos füstmérgezést, de szemei előtt mindig egy cél lebegett: mindenkor és minden körülmények között segíteni embertársain. Temetése április hó 4-én volt nagy tűzoltópompával a tűzoltólaktanyából, amely temetésen Debrecen egész előkelősége, a környező városok és községek tűzoltóságai nagy számmal vettek részt. Szívvel-lélekkel tűzoltó volt, halála nagy veszteséget jelent nemcsak Debrecen város tűzoltóságának, hanem az egész tűzoltótársadalomnak.

A tűzoltó egyenruha viselésének ellenőrzése.

A m. kir. belügyminiszter a 257.349/1930—VII. B. M. sz. rendeletével az egyenruhát viselő egyéneknek (pl. tűzoltók, cserkészek, leventék) fokozottabb mértékben való ellenőrzését rendelte el s egyben meghagyta mindazon egyesületeknek és szervezeteknek, melyeknek tagjai jóváhagyott alapszabályaik alapján egyenruhát viselhetnek, hogy tagjaikat arcképes igazolvánnyal lássák el. Ezen rendelettel kapcsolatban és annak kiegészítése képpen az 1931. jan. 19-én kiadott 267.641/1930—VII. B. M. sz. rendeletében arra hívja fel a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget, hogy minden egyes esetben, amidőn azt tapasztalja, hogy bizonyos tűzoltócsapatok az országos egyenruhaszabályzat előírásától eltérő egyenruhát és rangjelést viselnek és a szövetség felhívása ellenére sem tesznek eleget az erre vonatkozó rendelkezéseknek, úgy közvetlenül a belügyminisztériumhoz tegyen jelentést, mert ilyen esetekben a belügyminiszter azonnal intézkedik, hogy az illető tűzoltószervezetek az országos szövetség által bejelentett rendellenességet megszüntessék.

A Teudloff—Dittrich Armatura-, Szivattyú-és Gépgyár Rt. üzemét beszüntette. Ennek folytán a magyar piacot az a veszély fenyegette, hogy mindazokat az iparcikkeket, amelyeket a Teudloff-gyár állított elő, ezentúl külföldről kell majd beszerezni. A kérdés szerencsés megoldást nyert azáltal, hogy a M. Kir. Állami Vas-, Acél-és Gépgyárak (MÁVAG) beillesztette gyártási körébe a szóbanforgó cikkeknek az előállítását és ebből a célból megvette a Teudloff-gyár üzemi berendezését. Az új helyzetben a szóbanforgó cikkek eladását a MÁVAG képviselője: a Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete Részvénytársaság, Budapest, V., Vilmos császár-út 28. sz. fogja intézni.

Felhívás a győri kerületi tűzoltószaktanfolyam látogatására. Győr szab. kir. város a magyar kir. belügyminiszter úr 230.000/1925. számú rendeletének 17. §-a és a 254.300/1928. számú B. M. rendelet alapján Győrött, 1931. évi június hó 1-től 14-ig kerületi tűzoltószaktanfolyamot tart, melynek célja, hogy a vármegyéék, városok és községek részére a tűzoltóságok szervezésére, irányítására, kiképzésére és vezetésére alkalmas tűzoltótiszteket képezzünk ki.

A 254.300/1928. B. M. rendeletének 27. §-a szerint önkéntes-, vállalati- és kötelezett tűzoltóság parancsnoka vagy tisztje csak az lehet, aki ily kerületi tűzoltószaktanfolyamot sikerrel elvégzett és arról bizonyítványt kapott. Ily tanfolyamra a fenti rendelet 17. §-a szerint a szükséghez képest lehetőleg minden községnek — amelyben legalább két kiképzett tűzoltóvezető még nincs — legalább egy hallgatót kell kiküldenie, akinek tandíját, úti- és ellátási költségét a községi költségvetés keretében kell fedezni.

A győri kerületi tanfolyamra a jelentkezés határideje folyó évi május hó 15. Csak 20 és 42 év

közi, testileg alkalmas, az előadások megértéséhez kellő szellemi képzettséggel bíró, büntetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható jelentkezők vehetők fel. A hallgatók legkisebb létszáma 25, legnagyobb 50. A tanfolyam tandíja 45 pengő, amelyért a hallgatók díjtalan elszállásolást, tankönyveket és szükséges felszerelést kapnak. Akik a kedvezményes ellátásra igényt tartanak, a jelzett összegben felül még 55 pengőt tartoznak fizetni, amelyért bőséges reggelit, ebédet (3 tál étel) és vacsorát (húsétel) kapnak.

A jelentkező tartozik Győr város tűzoltó-főparancsnokságához küldött kérvényéhez mellékelni a község előjárósága vagy a testület parancsnoksága által hitelesített születési anyakönyvi kivonat, erkölcsi bizonyítvány, orvosi bizonyítvány, iskolai bizonyítvány-másolatot és a 45 P tandíj (ha kedvezményes étkezésre is igényt tart, összesen 100 P) feladását igazoló bejelentést vagy vevényt. A felvételtől legkésőbb május hó 18-ig a jelentkezőket értesítjük.

A fel nem vett hallgatók a befizetett díjat visszakapják, a felvettek azonban az esetben sem, ha a tanfolyamon nem vennének részt. Az étkezési díjat mindazok visszakapják, akik azt nem vették igénybe.

A sikerrel vizsgázott hallgatók a 254.300/1928. számú belügyminiszteri rendelet 26. §-ában elrendelt országos érvényű „Bizonyítvány”-t kapnak.

A tanfolyam tanterve a következő:

Elméleti rész. 1. Tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata és ügykezelése, 3 óra. 2. A feeskendő és tartozékai: a tömlő, 6 óra. 3. Mászó-, mentő, védő-, bontó- és világító eszközök, 3 óra. 4. A tűzoltószerek gondozása; a szertár; működési zavarok, 2 óra. 5. Vízszerzés, 1 óra. 6. Tűzjelzés, 1 óra. 7. Az építkezés elemei, 2 óra. 8. Tűzoltói taktika, 7 óra. 9. Megelőző tűzrendészet; rendeletek; szemlék; a tűz keletkezési okai; hatóságok, 2 óra. 10. Gyárvizsgálatok, helyszíni szemlék, 5 óra. Összesen 42 óra.

Gyakorlati rész. 1. Rendgyakorlatok, 3 óra. 2. Szerek gyakorlati ismertetése, 1 óra. 3. Tömlőkezelés, 3 óra. 4. Feeskendőszerezés, 10 óra. 5. Mászó-, mentő- stb. szerek kezelése, 8 óra. 6. Támadási gyakorlatok és vezénylés, 10 óra. 7. Szerek kipróbálása, 1 óra. 8. Motoros feeskendők bemutatása, 2 óra. 9. Tűzoltóságok gyakorlatainak bemutatása, 4 óra. Összesen 42 óra.

Az elméleti előadásokat reggel 7-től 11-ig, a gyakorlatokat 15-től 19 óráig tartjuk. A hallgatókat ezenkívül beosztjuk színház-, cirkusz- stb. és laktanyaórsági szolgálatra.

A tanfolyamot záróvizsga fejezi be, ennek sikeres elvégzéséről a hallgatók a 254.300/1928. B. M. rendelet 26. §-ában előírt országos érvényű bizonyítványt kapnak, amely önkéntes-, gyári- és kötelezett tűzoltóságok parancsnoki és tisztii állásainak betöltésére képesít.

A felvett hallgatók rangjelzés nélküli szabályszerű egyenruhában sisakkal és övvel május hó 31-én, délután 3—7-ig tartoznak a győri tűzoltóaktanyában jelentkezni. Akinek egyenruhája vagy felszerelése nincs, annak a tanfolyamparancsnokság bocsájt rendelkezésére. Mindenki tartozik zárható katonai ládát vagy bőröndöt magával hozni.

A kerületi szaktanfolyam hallgatói szigorú fegyvelm alatt állanak, közvetlen fegyelmi hatóságuk a tanfolyam parancsnoka, aki a 249.793/1929—VIII. B. M. rendelet 6. §-ában felsorolt fegyelmi eszközöket alkalmazhatja.

Győr, 1931. március hó 20.

Dr. Szánter Ferenc s. k.,
polgármester,
a tanfolyam felügyelője.

Erdély Ernő s. k.,
főparancsnok,
a tanfolyam parancsnoka.

Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete

Budapest, Bástya-utca 13. szám.
45/1931. szám.

ÉRTESETÉS.

Egyesületünk folyó évi május hó 2-án (szombaton) a csepeli vámmentes kikötő és a Kvassay-zsilip műhelytelepe tűzrendészeti berendezésének helyszíni tanulmányozása céljából

tanulmányi kirándulást

rendez, melyre tagjainkat meghívjuk.

Reggeli 7 ó. 30 p.-kor találkozás a Ferenc-körút és Mester-utca sarkán levő Széchenyi kávéházban.

Reggeli 8 órakor indulás autóbusszon a Boráros-térről a csepeli vámmentes kikötőhöz. Érkezés 8 ó. 30 p.-kor.

A kikötő tűzvédelmi berendezésének megtekintése szakszerű kalauzolás mellett.

Délelőtt 11 ó. 30 p.-kor autóbusszon a kikötőtől a Kvassay-zsilip műhelytelepére. Megérkezés után ennek megtekintése.

A szemle befejeztével visszatérés a fővárosba.

Tudnivalók:

A kirándulást csak akkor tartjuk meg, ha megfelelő számú résztvevő jelentkezik. Jelentkezési határidő 1931. április hó 25. Jelentkezés levelezőlapon fenti címre.

Budapest, 1931. április 8.

Dr. Marinovich Imre s. k.,
ny. államtitkár,
elnök.

Bencze István s. k.,
főtthár.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. tb. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezsky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunktusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tisz, Blasnek Hugó fővárosi hivatásos parancsnok, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos főtiszt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathoná Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtthár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó f. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

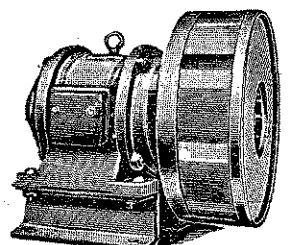
Nem tudja összeszedni

a tűzoltókat, ha tűz támad, mert nincs messzehallható

riasztó szirénája,

mely a határban dolgozó legénységet egyszerre alar-mirozza! — Eddig több mint 1000 darab szirénánk van üzemben. —

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal megküldjük!

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkoosikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon A. 222-26

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: A. 913-46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémtöndeCsirájában fojtja el a tüzet,
ha keletkezéséről**Siemens és Halske**

RT

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 36.

villamos tűzjelző berendezése

segítségével idejében értesül.

THERMOSONUSa legújabb és legmegbízhatóbb
automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság

Budapest, V., Zoltán-utca 7-9.

Telefon: Aut. 110-18.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGETEK szíveskedjék csekk-számaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekk-lap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.

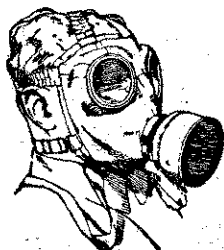
SAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1 P. II. füz. Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1 P. IV. füz. Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SAKÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —02 P. Barabás István: „Szépligeti tűzoltóság,” ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltjuk a tüzet? A tűzoltás szabályai. Ára 2.50 P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden magyar város.” Ára: 1.50 P. Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása. Ára 1.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnali bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálcokat
gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumbélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**
Telefon: A. 228-09, A. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Minden kapható a
**Párisi
Nagyáruház-ban**

**„TOTAL”
a tűzoltókészül-
ékek királya!**

folyékony szénsavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért féltennem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindentéle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzin,
szész, éther, petro-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos
tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretessel
készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vízszínház-u. 5. Tel.: A. 277-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST
Telefonszám: Aut. 845—11   IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon A. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznéklili üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. A. 914-46

AZ **„ISKU”** szabadalmazott **TÜZFECSKENDŐ**

magyarországi elárúsítója **HUBERT ÉS TÁRSA** b. t.

Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 4 — Telefon: A. 222—67, A. 109—57

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454 számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462, 1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 188.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

BLASNEK HUGÓ

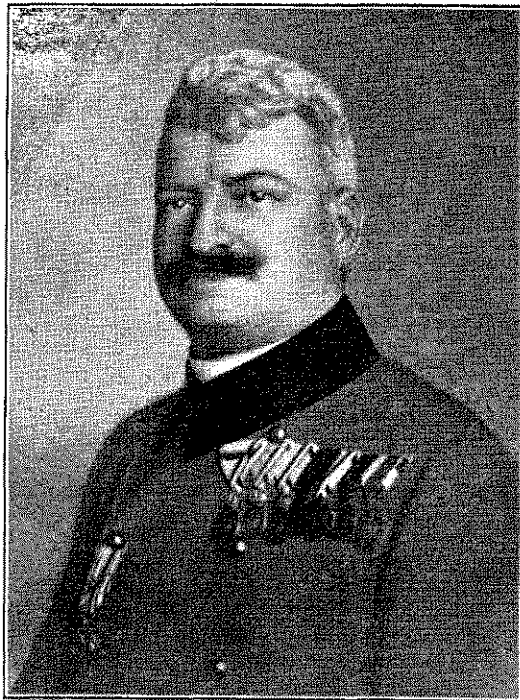
1876—1931

„... Mit állsz, látogató mélység, lábaimnál?
Ne hidd, hogy éjed engem elriaszt:
A por hull csak beé, e föld szülötte,
Én glóriával átallépek azt!...”

(Madách I.)

Temetésekor talán a természet hálájának egyik szépséges megnyilvánulása volt, szépségét egyik létkes rajongójának sírja fölött, az a rövid zápor, mely után az égi könnycseppek, — a tavaszi verőfény áldásos sugarai-ban szikrázón tündökölve — miriádnyi gyöngyszemmel szórták tele a bánat és gyász komor színhelyét. S talán az is a természet egyik bölcs rendelkezése, hogy a „nagy temetésekben”, midőn igaz emberi nagyság porhüvelyét adják vissza az anyaföldnek, akkor a résztvevők tömege, élő nagyságok megjelenése, szárnyaló gyászbeszéd, magasra csapó kandalláber-tüzek, egyenruhák díszel-nek, sisakok érceinek csil-logásai, virágtenger, töm-jénfüst, hatalmas kórus s az impozáns végtisztesség gyászpompájának minden-minden súlya ne csak az elhúnyt hivatali, társadalmi érdemeinek méltatásául szolgáljon, hanem arra is, hogy lezárja zsilipjét ak-kor azoknak az őszinte könnycseppeknek, melyeket az el-húnyt bajtársat megillető utolsó kürtszó a sírja körül gyülekezők szemébe vezényelt.

Ezek a könnycseppek nemcsak a közös, szent Haza egyik áldozatos készsége, hűséges katonáját, nem-csak a derék hivatali főnököt, a parancsnokot, tes-tületi, egyesületi elnököt, előljárót siratták, hanem egyidejűleg hirdetői voltak annak is, hogy a rész-

let és gyász minden súlyos pompájánál sokkal maradandóbb fényű volt a szeretet, a szépség és az erő ama hármas lángja, mely ennek az igaz, be-csületcs és talpig férfiúnak szívéből állandóan lobogva sok más egyén által soha meg nem látott olyan tá-voli pontokat is bevilági-tott, ahol a népe, faja, ha-zája iránti törhetetlen ra-gaszkodásán kívül az em-bertársai iránti testvéri szeretetének jeleit pazar bőkezűséggel szórhatta szét.

Céltalan volna megpró-bálni élete vagy működése, szívjósága és fizikai vagy erkölcsi bátorsága főbb vo-násaiból alakuló jelleme részletezését e szűkös hasá-bokon, mert nemesak a hely, de a szó is kevés mindezeknek felsorolására, méltatására, különösen ak-kor, ha figyelembe vesszük, hogy tűzoltói működésének idejében — amire kissé büszke is volt — bajtársai közül ő jelent meg a leg-több tűznél.

Ha életrajzi adatait tekintjük, azt látjuk, hogy elég gyors volt emelke-dése életpályáján. Budapesten, 1876. jan. 25-én született s az érettségi vizsgája után — alig 19 éves korában — már 1895. júl. 25-én a székesfőváros közigazgatásának szolgálatában állott, ahonnan 3 év mulva: 1898. dec. 28-án a főváros tűzoltóságához segédtisztként lépett át. Tisztársai közül azon ke-ve-sek közé tartozott ugyan, akik a hivatásos tűzoltói

működésük alapját nem az anyaintézményben, a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testületben szerezték — melynek működő tagja sohasem volt — ámde mégis kivételes módon tudta értékelni az önkéntes tűzoltásban megnyilvánuló hatalmas etikai erőt s ezért az önkéntes tűzoltói intézményeknek minden téren őszinte, igaz barátja, jóakarója volt. Ez volt egyik oka annak, hogy a megnyerő egyéni modora, férfias tettekrevalósága és szaktudása mellett a Budapesti Önk. Tűzoltó Testület s több más önkéntes tűzoltótestület örökös tb. parancsnokává, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége elnökségük tagjává, a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete pedig alelnökévé választotta. Élethivatása terén is gyorsan haladt előre, mert 1911. dec. 27-én tiszt, 1912. jún. 8-án főtitest s 1922. júl. 15-én pedig már parancsnok volt.

Leírhatatlan veszélyek évtizedes sorozataiban nemcsak mint „rettenthetetlen tűzoltótiszt”, hanem mint harctéri katona is a személyi bátorságával, fegyelmességével, éleslátásával és szaktudásával a „Királya és Hazája iránti hűségnek és kötelességteljesítésnek” mindenkor bámulatatos példáit mutatta, főleg olyan esetekben, midőn polgártársai, vagy bajtársai életét mentette meg. Hadnagyként vonult a világháborúba s rövid idő alatt a kardokkal díszített kir. ezüst, majd a kir. bronz Signum Laudis érmekkel s a Károly-csapatkereszttel tüntették ki katonai szolgálata érdemeinek elismeréséül, mely érdemek közül csak időrendben volt utolsó az egyébként oly bravúros katonai tűzoltó-parancsnoki szolgálata — akkor már kapitányi ranggal — a pólai haditengerészeti kikötőben.

Ámde az „Ember tragédiája” halhatatlan költojének e sorok fölött idézett szavaival joggal válszolhatta a reá leselkedő halál „tátongó mélységei” nek: „... Ne hídd, hogy éjed engem elriaszt”, mert nem riasztotta el semmiféle halálos veszedelem sohasem attól, hogy saját életét kockáztassa embertársai életeért, javáért. Az Első Magyar Gazdasági Gépgyárnak 1901. nov. 29-i hatalmas tűzvészétől kezdve — ahol mint fővezénylő először tünt fel tudásával, rátermettségével — az emlékek tömkelegéből csak a Coneordia gőzmalomnak 1902. jan. 24-i vagy a Gizella gőzmalom gabonaraktárának 1921. március 31.-i borzasztó égéseit idézzük mint olyan eseteket a sok közül, ahol az utolsó pillanatban tért ki előle, a bátorsága elől a leselkedő halál, s még több viszont azon esetek száma, ahol sokszor saját életét kínálta fel váltságul embertársai megmentéseért. Ezen esetek közül örökre felejthetetlen az ú. n. proletárdiktatura alatt tanusított magatartása, midőn egyik tisztársával együtt még a forradalmi törvényszék előtt is törhetetlen férfiúi bátorsággal vallottak hitét büszke magyarságuk, olthatatlan faj- és hazaszereteteik és azon önfeláldozó ragaszkodásuk mellett, mellyel több mint száz bajtárs és hazafi életét mentették meg. S a megmentettek hálájának glóriás fényét nem homályosította el Magyarország Kormányzója kegyének ama sugara sem, mellyel a Kossuth Lajos-utcai „Fanamet”-féle filmraktár égésekor 9 ember megmentéseért őt is a legfelsőbb elismerésével tüntette ki.

* * *

Rátalált azonban a halál is ama sebezhető pontjára, amely egyedüli „rossz oldala” volt, s amely rossz tulajdonságával egyedül és kizárólag csak önmagának ártott. Itt kezdte ki az alattomos halál, — mellyel annyiszor dacolt szemtől-szembe — s lapangó gyilkos kórral támadta meg.

Engesztelhetetlen gyűlölettel kínozza, marta, majd rövid idő után élete vágyának beteljesülése, pályája esüspontjának elérése előtti utolsó pillá-

natában ragadta el körünkből, hogy fájóbbá, éle- sebbé tegye előttünk egy tiszta élet igaz tragikumát.

Róla nem mondhatjuk el *Shakespeare* Antoniusának Caesar holtteste fölötti búcsúszavaival: „...A rossz, mit ember tesz, túléli őt, a jó gyakorta sírba száll vele”, mert a „rossz”, mely sírba vitte: maradéknélküli volt, a „jó” pedig: a szeretet, a szív- jóság erkölce és az erkölcesé finomult lelkielő és bátorság e tiszta kezű, tiszta szívű, igaz ember sír- hantjai közül magasratörő lánggal világítja be szárnyaló lelke útját az üdvösség boldog honába, amely az Övéhez hasonló szívjósággal van telve és olthatatlan örök szeretettel.

Nem szégyeljük tehát érte könnyeinket, s csak a mindent megbocsájtó, igaz emberszeretete gyakor- lásának folytatásában keressünk vigasztalást.

Őrizzük meg daliás emlékét kegyelettel — sze- retettel!

Hozzászólás az ásványolajrendelet- tervezethez.

Irta: Teasdale Ottó, főv. tűzoltófőtiszt.

Folytatás és vége.

3. §. A 3. és 4. §. egymással felcserélendő volna. A lobbanási pontot feltüntető bizonyítvány- nak szakértő által leendő kiállítása egy új foglalko- zási ágat teremtene, amely végeredményben talán az árú drágítására vezetne. Itt talán inkább az volna kimondandó, hogy a tárolt, vagy raktározott anyagok lobbanási pontja mindenkor a szállító-levé- len tüntetendő fel.

4. §. A 2. pont helyesen fordítva így hangzik: „Az összes mesterségesen előállított és 15° C. nál magasabb hőmérséklet mellett szilárd, vagy ke- nősszerű keverékek.”

A 4. §-ban volna kimondandó az, hogy a lobba- nási pont alapján az I. veszélyességi fokozatba so- rolt alkohol tárolását és raktározását a II. fokozatra megállapított előírások szabályozzák. Az alkohol azon tulajdonsága ugyanis, hogy a gőzei csak hevít- tett állapotban robbannak, az alkohol tárolására és raktározására, valamint a tárolt, vagy raktározott mennyiségre is enyhébb elbírálást enged meg.

5. §. Ez a §. szerény véleményem szerint érthe- tetlen, mert ha a 9. §-ban megállapított „tartási” mennyiséget vesszük figyelembe, akkor az I. veszé- lyességi fokba tartozó anyagokból tartható 700 liter, a ma érvényben lévő elvek alapján már inkább a tárolás fogalma alá esik. Hogy pedig ennek a 700 liternek holtartása a tulajdonosra bízassék, talán mégsem állhat meg, mert hiszen a 9. §. erre vonat- kozólag meglehetősen szigorú hatósági rendelkezé- seket szab meg. Csak raktározást és tárolást kellene megállapítani azzal a meghatározással, hogy:

1. tárolás az anyagok üzletszerű, manipuláció- val kapcsolatos tartása, míg

2. raktározás az anyagok manipulációmentes át- meneti tartása, szállításra alkalmas edényekben.

6. §. A §. helyesen fordítva azt hiszem így hangzik:

„A tárolt folyadékmenyiség kiszámításánál az összes, a részben megtöltött edényeknél is, azok tel- jes ürtartalma az irányadó.”

7. §. Az ellenállóképes edényeknek csak 2 lite- ren felüli előírása nagyon is meggondolandó, mert például üzemeknél már 2 dl. mennyiségre is robba- násmentes, tehát törésmentes biztonsági edényt írunk elő.

8. §. Nagyon érthetetlen, s azért rövidebben és szabatosabban volna megállapítandó. Talán érthe- több az alábbi szöveg:

„Az I., II. és III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagok vegyes tárolásánál és raktározásánál az I. veszélyességi fokra vonatkozó előírások az irányadók. A II. veszélyességi fokba tartozó anyagokból annyiszor 2 liter, a III.-ból annyiszor 200 liter a tartható mennyiség, amennyi liter az I. veszélyességi fokra megállapított és tényleg raktározott mennyiség között mutatkozik.

A II. és III. veszélyességi fokba tartozó anyagok vegyes tárolásánál, vagy raktározásánál a III. fokba tartozó anyagokból 100 liter tartható, amennyi liter a II. veszélyességi fokra megállapított és tényleg raktározott mennyiség között mutatkozik.

9. §. A) A házi és kisipari szükségletre szolgáló megengedett mennyiségnek a hálósobákban való tartása talán nem volna megemlíthető. Az elkülönített helyiségben való tartásra 25 liter volna mint maximális mennyiség megállapítandó.

A II. veszélyességi fokba tartozó anyagokból miért szabad kevesebbet a hálósobákban tartani, mint az I. fokba tartozókból?

Az I. veszélyességi fokozatba tartozó különféle anyagokból tartható össz mennyiség a §. 4. bekezdésével összhangban 25 literben volna megállapítandó.

Az a megállapítás, amely az átmeneti árusítás esetén a tartható mennyiséget 150 literben szabja meg, kihagyandó lenne, mert az ilyen lezárt edények rendszerint nem robbanásmentesek, már pedig azt az eddig is alkalmazott elvet, hogy az I. veszélyességi fokba tartozó anyagok üzletekben és üzemekben csak robbanásmentes edényekben tarthatók, kár volna feladni.

A robbanásmentes edényeknek csak 2 literen felüli előírása túl nagy engedékenység. Általános elvként az volna kimondandó, hogy az I. veszélyességi fokba tartozó anyagok üzletekben, üzemekben még a legkisebb mennyiségben is csak robbanásmentes edényekben tarthatók. Talán csak a laboratóriumoknak, patikáknak kellene az engedélyt megadni arra, hogy ezekből az anyagokból kisebb mennyiséget, mondjuk 1—1 litert üvegedényben tarthassanak.

Nagyon meggondolandó lenne az, hogy nem kellene-e az üzletszerű eladás legkisebb mennyiségét is hatósági engedélyhez kötni. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy az árusítás a leggyakrabban olyan környezetben és körülmények között történik, amelyek már a lehetőség kérdésében is, hatósági elbírálást tesznek szükségessé.

B) Az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból 25 liternél nagyobb mennyiség lakott házakban, a ház állagával összefüggő semminéven nevezendő helyiségében sem volna megengedendő. Erre a célra csak külön épített kamrák szolgálhatnak. A kamrákra vonatkozó előírásnál azok alsó és felső keresztzellőzése, a szellőzőnyílásokra alkalmazandó kettős drótszita és annak szemnagysága feltétlenül előírást igényelne.

A kamrában tartható mennyiségnek 300 literben történt megállapítása azt hiszem téves. Ha ugyanis a 12. §. 2. bekezdése alapján egy hordó irtartalmát 200 liternek veszek, akkor a benzinkamrában csak 1½ hordó mennyiség volna elhelyezhető. Itt különben a gyakorlatban bevált és alkalmazott elv (2 hordó = 500 liter) összhangba volna hozandó a K. M. 64029/1924. számú és vegytisztító üzemekre vonatkozó rendeletében lefektetett követelményekkel. Legyen a megengedett mennyiség akár 500, akár 900 liter, de legyen egységes.

Az 500, vagy 900 literen felüli mennyiség tárolása csak földalatti biztonsági tárolóberendezésekben, vagy földfeletti tankokban volna megengedendő. A tankban történő anyagfelhalmozást tárolásnak minősíteném, mert a tankban történő tárolás

átmeneti jellegű és manipulációval kapcsolatos.

Raktárakban és különálló helyiségekben történő „tartás” (helyesen manipulációval kapcsolatos tárolás) csak a II. és III. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokra volna megengedendő.

A §. C) alatti része a raktározáshoz tartozik s ott volna beveendő, de már itt is utalok arra, hogy az engedélyezendő mennyiség és a távlatok a 12. §. előírásaival összhangba volnának hozandók.

12. §. A raktározható mennyiség megállapítása kissé szabadon esapong. Az engedélyezhető mennyiség a tüztávlat szerint volna megállapítandó függetlenül attól, hogy a raktározás a szabadban, vagy külön erre a célra emelt épületben történik. A tervezet alapját képező német rendeletet magyarázó utasítás erre megfelelő előírásokat tartalmaz is. A raktárépületek tűzbiztos megosztásának szükségére feltétlenül előírandó lenne.

b) Megfontolandó lenne, hogy teljesen szabad területen nem volna-e elégséges a rakterület körülsáncolása s hogy egyáltalán a magyarországi viszonyok szükségessé teszik-e a tervezetben előírt kerítést. Azt hiszem a drótkerítésen kívül a rakterület megfelelő mérvű körülsáncolása elégséges lenne.

A legnagyobb mennyiség engedélyezésénél (450 hordó) a 120 cm-es közlekedési utat kevésnek tartom s ilyen nagymennyiségű raktározásánál, hasonlóan a fatelepekhez, legalább 4 méteres megosztó utat kellene előírni.

13. §. Érthetetlen! A 12. §. az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagokból a raktározható mennyiséget állapítja meg, a 9. §. pedig a „tartható” mennyiséget 700 literben. Ezek szerint a földalatti, vagy a földfeletti tárolóberendezések szükségese pl. a benzinnél 3000, illetve 30.000 liternél kezdődik. Hogyan tartassék a 700—3000, illetve 30.000 liter közötti mennyiség?

14. §. Az első bekezdés hibás fordítás. A német eredeti helyesen csak a 9. §. a) pontjában felsorolt helyiségekre és mennyiségekre vonatkozóan tartalmazza a tervezetben felsorolt rendelkezéseket és mert az eddigi gyakorlat, legalább Budapesten, manipulációval kapcsolatos raktárépületeket az I. veszélyességi fokozatba tartozókra nem ismer, tárgyaltalan is.

Az áttöltésről a 10. §. 2. bekezdése nem mond sokat. Ez különben is egy nagyon nehéz kérdés. Az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagoknál feltétlenül zárt szivattyú és tömör, csöpögésmentes esővezeték volna előírandó. A II. és III. csoportba tartozó anyagok lefejtésére azonban már a közismert petróleumszivattyú használata ellen sem emelhető kifogás. A kérdés feltétlenül rendezendő, mert a 9. későbbi, a lefejtésre vonatkozó előírása mindhárom veszélyességi fokozatú anyagokra vonatkozatható. A firniszre talán mégsem kell tűzbiztos gáznomással működő lefejtő szerkezet?

A raktárhelyiségeknek alsó és felső szellőztetése és a szellőzőnyílásoknak kettős drótszítával való ellátása előírandó lenne.

Ha a raktárhelyiségekre vonatkozólag általánosságban a könnyű fődémszerkezet iratik elő, akkor magától esik el a 9. §. B) pontjában foglalt és általam már kifogásolt azon rendelkezés, hogy lakott házakban elkülönített helyiségben 300 literig kézraktár létesíthető.

A tüztávlati engedményekre vonatkozó rendelkezés elhagyandó lenne, mert az, az általam javasolt tüztávlati mennyiségmeghatározással megoldható, s a helyzet és a meglevő tüztávlat alapján amenny is a maximumra megszabott mennyiség felett nem kellene alkut megengedni.

Az utolsó bekezdés összhangba volna hozandó a 12. §. b) pontjával és az ott általam javasoltakkal.

15. §. Új engedély megszerzése a már engedélyezett mennyiség felemelése esetére is kimondandó lenne.

16. §. A földfeletti tanktárolásra tűztávtatok volnának előírandók. Ez a §. különben igazolja a 13. §-nál elmondottakat.

18. §. A földbe helyezett tartányok védelmére eddig azoknak csak kátrányozása, szurkolása követtelt meg. A facement és jutaszövedékekkel való borítás a tapasztalatok szerint felesleges és költséges.

Az egymásmelletti földalatti tartányok egymástól való távolsága 1 méterre volna felemelendő.

19. §. A Dawy-szítára rozsdamentes anyagot és a szita sűrűségét kellene előírni. A tartányokon levő leeresztő, vagy egyéb csapokra vonatkozólag megkövetelendő lenne az, hogy azok olyan szerkezettel látandók el, amely azoknak tűz esetén, automatikus elzárását teszi lehetővé.

21. §. A tervezet nagyon összezavarja a földalatti és a földfeletti tartányok előírásait, s ezáltal az áttekinthetőség nagyon nehéz.

23. §. Az első és második bekezdés helyesen fordítva így hangzik:

„A szabadonálló tankok olyan berendezéssel látandók el, amely robbanás, vagy tűz esetén a tartány belsejében előálló túlnyomást a tartány falának sérülése nélkül ártalmatlanná tegeje.

Az egyes tankok összeköttetéseit, pl. az egyik tanktetőt a másik tanktetővel összekötő hidazatot úgy kell megépíteni, hogy az egyik tanknak tűz esetén bekövetkező megmozdulása következtében a másik tartány sérülést ne szenvedjen.”

Ebbe a szakaszba való a tervezetből kifejejtett és eddig a földfeletti tartányoknál mindenkor megkövetelt körülmények, illetve a tartányok olyan mérvű körülkerítése, hogy a tank sérülése esetén a kifolyó tartalom felfogható legyen. Gyakorlati tapasztalat igazolja, hogy az erre vonatkozó szigorú rendszabályok nagyon is helyénvalók. Kivételre azt az angolországi előírást javasolnám, hogy a tankot kerítő felfogósáncnak olyan méretűnek kell lenni, hogy a sánc által kerített terület ürtartalma 20%-kal haladja meg a tank ürtartalmát.

25. §. A tartányba történő leszállásra vonatkozó előírások a földfeletti tartányokra is vonatkoztatandók lennének, mert a bevezető bekezdés alapján az csak a földalatti tartányokra érthető. Az oxigénes légzőkészülékek használata megengedhető volna.

A 14. §. az I. veszélyességi fokozatba tartozó anyagoknál a Dawy biztonsági lámpa használatát nem engedi meg, itt pedig — legalább a szöveg szerint — ismét létjogosultságot nyer.

A tartányberendezésnek és a 26. §-ban említett esapó-adagoló berendezések a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsának elvi engedélyéhez való kötése véleményem szerint nehezen lesz keresztülvihető, mert a Tanács elvi döntései nem országos érvényűek. Ha azonban mégis ilyen rendelkezés lépne életbe, úgy az idevonatkozó rendelkezéseknek a 16. §-ban van a helye. Az építési engedélyek kérésénél volna kimondandó ugyanis az, hogy a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsának a létesítendő berendezésre vonatkozó elvi döntését kérelmező igazolni tartozik.

26. §. 3. Az utcai kutakból nemcsak autótartányokat töltenek, s azért a kimérés robbanásmentes edényekbe megengedhető volna.

A kutak elhelyezésére vonatkozólag előírandó volna az, hogy a kút környékén 6 m körzetben pinceablak vagy emberek lakásául szolgáló helyiség bejárata nem lehet.

4. A munkálatok megkezdésének a tűzoltóparancsnokságnál történendő bejelentése például Budapesten, ahol az az Építési Szabályzat értelmében

a kerületi előjárásnak amúgy is bejelentendő, felesleges és csak az amúgy is túltengett adminisztrációs munkát szaporítaná. Az építés megkezdése az I. fokú építési hatóságot érdekli, a tűzrendészeti felülvizsgálat pedig az I. fokú tűzrendészeti hatóság feladatát képezi. A hatóságokra történő utalás tehát ennek megfelelően kiigazítandó lenne.

9. A benzinkút megvilágítására szolgáló villamos világítási berendezésre vonatkozólag előírandó lenne az, hogy a vezeték a kútállványban nem vezethető.

31. §. b) A honvédség raktárai és telepei nem volnának a rendelet hatálya alól kivonandók. Eltekintve attól, hogy mozgósítás esetén a közigazgatási hatóságok rendelkezései úgy is érvényüket veszítik, béke idején igazán nem mindegy a közigazgatási hatóságoknak az, hogy esetleg a város közepén a honvédség hogyan tárolja a rendelet hatálya alá eső anyagokat.

c) Ugyanez áll a tehcrpályaudvarok és a vámudvarokra is.

d) A telepengedélyező eljárás nem zárja ki a rendelet teljes érvényű alkalmazását, miért is ez a pont teljesen elejtendő lenne. A telepengedélyt ez a rendelet nem teszi feleslegessé, mert hiszen az nemcsak tűzrendészeti kérdéseket ölel fel, s itt inkább olyan rendelkezés volna felveendő, amely a hatóságoknak módot nyújtson arra, hogy a rendelet által nem érintett esetekben intézkedéseket fogantossíthasson s a rendelet intézkedéseit a körülmények parancsoló szükségére miatt esetleg megszigoríthassa.

32. §. Mivel a rendelet-tervezetnek, a bevezetésben elmondottak szerint, nagy általánosságban nem volna szabad a bevált és jelenleg is alkalmazott elveken felül lényegbe vágó rendelkezéseket felölelni, ez a §. teljesen kihagyandó lenne. A rendelet követelményei feletti alku lehetőségére nem szabad nyitott ajtót hagyni.

Helyszűke miatt sajnos nem áll módomban az, hogy elgondolásomnak megfelelő rendelettervezetvázat is adjak. Azt hiszem azonban, a tervezet egyes szakaszainak megtárgyalásánál kellően körvonalaztam nézetemét, amelyek végeredményben oda konkludálnak, hogy a tervezet nagyon alapos átdolgozást igényel.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének az 1930. évi és az 1931. év első negyedévi működéséről szóló jelentése.

Ismét lepergett egy esztendő és elmerült a végtelenségbe. Részletes és mindenre kiterjedő évi jelentésünk bevezető részében kötelességszerűen számot adunk az Országos Választmányunk és ennek útján összes tagtestületeinknek mindazon eredményekről, melyek az elmúlt időszakban a mindennapi munkánkból, szövetségi életünkben kiemelkedtek és melyek a közérdeklődésre érdemesek.

Az elmúlt időszak különösen a szövetségünk legfőbb irányítására, vezetésére hivatott elnökségi tagok kebelében történt változásokról nevezetes. Bár hivatalos lapunk minden ilyen változásról időrendben részletesen beszámolt, mégis kötelességünknek tartjuk ez alkalommal is röviden összefoglalni az eseményeket.

Elnökünk, gróf Széchényi Viktor, aki 28 év óta viselte ezen tisztségét, másirányú nagymérvű elfoglaltságára hivatkozva, 1930. év végén tisztségéről lemondott. Szövetségünk iránti szeretetéről tett bizonyosságot, midőn lemondó levelében utódot

is ajánlott és unokaöccsében, Széchényi József grófban jelölte meg azt a férfit, aki szövetségünkben az elnöki tisztelet méltóan betöltené. Meghajolva volt elnökünk azon érvei előtt, melyek őt a lemondásra készítették, fájó szívvel bár, de el kellett fogadni lemondását.

1931. január 18-án Győrött elnökválasztó rendkívüli nagygyűlést tartottunk, amely fényes keretek között a helyi hatóságok vezetőinek jelenlétében, lelkes hangulatban folyt le és ez alkalommal nagy lelkesedéssel és közfelkiáltással a Széchényi nemzetség egyik ifjú tagját, a volt elnökünk által ajánlott gróf Széchényi József úr Öméltóságát választottuk meg elnökünknek, aki ezen tisztséget elfogadva, nagy tetszést aratott székfoglaló beszédét nyomban a választás után meg is tartotta. Bizonyosak vagyunk abban, hogy új elnökünk kiváló elődei nyomdokain haladva szövetségünk érdekében hasznos munkát fog kifejtteni, melyhez Isten áldását kérjük.

Breuer Szilárd ügyvezető alelnökünk, Budapest székesfővárosunk tűzoltó főparancsnoka ezen utóbbi állásától 1930. december 31-én megvált, nyugalmába vonult és ennek folyományaképpen alapszabályaink 23. §. alapján szövetségünkkel viselt ügyvezető alelnöki állásáról is lemondott. Erre a változásra már régebben el voltunk készülve, ezért még mielőtt ez bekövetkezett volna, alapszabályaink módosításával egy harmadik alelnöki állást rendszerezítettünk azért, hogy régi kiváló tanítómesterrünk nélkülözhetetlen tűzoltói munkáját szövetségünk részére továbbra is biztosítsuk. A harmadik alelnöki állásra ugyancsak Győrött az 1931. január 18-án tartott rendkívüli közgyűlésen egyhangú lelkesedéssel, közfelkiáltással Breuer Szilárdot választottuk meg, akit alapszabályaink 27. §. alapján az 1931. február 2-án tartott elnökségi ülésen az ügyvezető alelnökkel bízunk meg.

Breuer Szilárd mint a szakadatlan munka, a soha meg nem szűnő aktivitás embere, bizonyára nem kívánja a fényes ünnepléseket és a hangos díszhymuszokat. Mégis úgy érezzük, hogy nekünk akik munkásságát, kiváló képességeit és erényeit közvetlen közletről szemléljük és abban a meggyőződésben élünk, hogy szövetségünk további élete, boldogulása, fejlődése csak azzal a szívós és zajtalan munkával lehetséges, melynek irányát, jó példával előljárva Breuer Szilárd mutatta meg: kötelességünk, hogy megálljunk egy pillanatra és Neki a további — majdnem kizárólag szövetségünknek szentelt — működéséhez jó egészséget és további újabb sikereket kívánjunk.

Szövetségi életünk az elmúlt időszakban is a rendes mederben folyt. Napról-napra tapasztaljuk, hogy nincsen megállás, nincsen pihenés, semmi sem magától értetődő. Amit már egyszer megszereztünk, annak megtartásáért és a haladás minden porcikájáért tovább is dolgozni kell, résen kell lennünk és erős szervezetben kell maradnunk, minél inkább romlik esonka hazánk gazdasági helyzete, minél nehezebb a megélhetés, annál nagyobb a küzdelem az elért sikerek, eredmények megvédésénél. Ez alkalommal csak a 230.000/1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendeletre kívánunk rámutatni, melynek megjelenése óta már öt esztendő telt el és még mindig messze vagyunk annak teljes végrehajtásától. Újabb és újabb nehézségek merülnek fel különösen a hivatásos tűzoltóparancsnoki és vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások megszervezésénél, pedig ezen állásokra alkalmas, jól kiképzett okl. tűzoltótisztekben már nincs hiány. A nehézségeket ezen állások szervezésénél és betöltésénél leginkább az anyagi fedezet hiánya okozza, ami ismét esonka hazánk rossz gazdasági helyzetére vezethető vissza.

Fentemlített tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtását minden kínálkozó alkalommal szorgalmazzuk a m. kir. Belügyminisztériumban; de kénytelenek vagyunk ilyen irányú felterjesztéseink elintézésül az illetékes felsőbbség olyan döntésébe belenyugodni, hogy a mostani igen súlyos gazdasági helyzet és a vele járó pénztelenség nem alkalmas idő arra, hogy a rendelet késedelmes végrehajtásáért a megtorló eljárás folyamatba tétessék.

Ezen és a még később felsorolt okokból Csonka-Magyarország általános tűzrendészetéről vagy csak annak fokozatos fejlődéséről ez alkalommal kedvező jelentést nem adhatunk, mert az önkéntes tűzoltótestületek is csak nagy küzdelemmel tudják létszámukat fenntartani. A régi lelkes tagok kiöregedtek, elhalnak. Helyettük az utánuk következő újabb nemzedék, már nem igen hajlandó olyan erőlesei és anyagi áldozatokra, melyek az önkéntes tűzoltókat jellemzik. A fiatalok élet- és világfelfogása, gondolatmenete, a munkaalkalmak fogyása, a nehéz megélhetés az utolsó évtizedekben szerzett keserves tapasztalatok hatása alatt lassan, de állandóan távolodik az önzetlen, ideális világnézettől. Az idealizmus ragyogó jelszavai fényüket veszítik. A tömegekre ható vonzó erejük még megvan ugyan, de nem olyan mértékben, mint az a világháború előtt volt.

A megszűnő, kislétszámú vagy még sem született önkéntes tűzoltócsapatok a köteles tűzoltócsapatokkal kellene pótolni. Ezek azonban még a legtöbb helyen csak a papíron vannak meg. Nagyobb részük sem felszerelve, sem kiképezve nincsen. Sok kisebb községben még egy ember sem akad, aki ezen kiképző munkát önzetlenül elvállalná. Ez az állapot a tűzoltótanfolyamokon kiképzett Bajtársak szaporodásával remélhetőleg javulni fog és a községek is, melyek az 1927. V. t.-c. rendelkezése szerint a tűzrendészeti költségek fedezéséről gondoskodni tartoznak, gazdasági helyzetük javulásával nem fognak elzárkózni ezen kötelességük teljesítése elől és felszerelik a köteles tűzoltó csapatukat.

A gyári és vállalati tűzoltócsapatok létszáma is folytonosan csökken. Nemesak a megszűnt gyárak és vállalatok oszlatják fel tűzörsegeiket, de a csökkentett létszámú sőt a teljes munkálétszámmal dolgozó üzemek is, költségmegtakarítás okából, redukálják a tűzoltócsapatuk létszámát, különösen székesfővárosunk és vidéki nagyobb városaink területén, ahol a gyárvezetőségek a városi hivatásos tűzoltócsapatok jó felszerelésében, a vész helyén való gyors megjelenésében és sikeres tűzoltó munkájukban bizakodnak. Ezen a téren nem is éri őket eszalódás, de mégis célszerűbb a káros tűzkitöréseket megelőzni, már pedig a gyári tűzörsegek első és legfontosabb feladata a megelőző tűzrendészet gyakorlása és a káros tűznek még csírájában való eloltása. Mivel az oltómunka sikerét nemesak a tűznél való gyors megjelenés, hanem sok mellékkörülmény is befolyásolja (a tűz észrevévése, a gyors tüzelés, pontos helyiismeret, vízforrások stb.) véleményünk szerint a gyárvezetőségek költségkímélő redukáló intézkedései a tűzkárok növekedését, a nemzeti vagyont pusztulását fogják eredményezni.

A harmadik magyar országos tűzoltótisztai tanfolyam folyó évi március 3-án megnyílt, melyre 16 hallgató iratkozott be. Igaz ugyan, hogy az előző két tanfolyamon kiképzett és tisztvizsgát tett Bajtársak sem tudtak még valamennyien elhelyezkedni, de bízva-bízunk, hogy az előjövendő Magyarországon majd csak megtalálja mindenki a helyét.

Székházunkban levő összes lakásokat folyó évi május 1. napjától kezdve már bérbeadtuk.

Ezekután áttérünk jelentésünk alapszabályszabta részére.

Halottaink.

Az elmulás gondolata mindnyájunkból szomorúságot vált ki. Bánatunk annál fájóbb, minél közelebb esett szívünkhöz elköltözött embertársunk. Ezen a helyen az elhalt Bajtársainkról emlékezünk meg és fájó szívvel jelentjük, hogy az elmúlt időszakban a beérkezett jelentések és egyéb hírforrások szerint, melyek tudomásunkra jutottak, tűzoltótársadalmunkat a következő veszteségek érték:

Feudrik József országos szövetségünk választmányi tagja, a zalaegerszegi tűzoltótestület főparancsnoka 1930 május hó 8-án 52 éves korában elhunyt.

Mátray Gyula, a gyöngyösi tűzoltótestület alparancsnoka 1930 április hó 18-án meghalt.

Frank Pál Arthur, szövetségünk tiszteletbeli tagja, Lipese város tűzoltó főparancsnoka 1930 június hó 6-án 52 éves korában elhalálozott.

Dr. Ádám Sándor, szövetségünknek az 1891—1893. évi ciklusban volt választmányi tagja, a Mezőtúri Önkéntes Tűzoltótestület volt parancsnoka, később elnöke, volt országgyűlési képviselő és Mezőtúr város volt polgármestere 1930 június hó 28-án 69 éves korában elhunyt.

németi Némethy Ferenc ny. esendőrezredes, a Némethy—Breuer-féle „Tűzrendészet” című szakkönyv társszerzője 1930 szeptember 15-én 65 éves korában Budapesten meghalt.

Drexler Mihály a soroksári önkéntes tűzoltótestület parancsnoka 1930 szeptember hó 11-én 60 éves korában elhalt.

Id. Mihajlovics Mihály a szentendrei önkéntes tűzoltótestület tb. parancsnoka 1930 augusztus hó 21-én 81 éves korában elhalálozott.

Somogyi Lajos, a hajduszováti önkéntes tűzoltótestület parancsnoka 1930 október 25-én meghalt.

Binder Henrik a szebenvármegyei tűzoltószövetség elnöke 1930 november 26-án 55 éves korában elhunyt.

Molnár Ferenc Budapest székesfővárosi I. oszt. tűzoltó, tűzhöz vonulás közben elszenvedett balesete következtében 1930. november 29-én hivatásának áldozata lett, meghalt.

Scserbovszky Szaniszló, Budapest székesfővárosunk volt tűzoltófőparancsnoka, a legrégebb magyar tűzoltógarda egyik viharedzett katonája folyó évi január hó 20-án 80 éves korában elköltözött az élők sorából.

Mihályi Zoltán a budapesti önkéntes mentőegyesület igazgatósági tagja 1931. március 1-én meghalt.

Biró Antal, Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóságának tisztje folyó évi április hó 1-én élete 62-ik évében elhalt.

Bartha Gergely választmányi tagunk, Kolozsvár volt tűzoltófőparancsnoka elhalt.

Opfermann Ferenc az újpesti Wolfner Gyula és Társa gyárának tűzoltóparancsnoka folyó évi április hóban 62 éves korában meghalt.

Gróf Erdődy Tamás Kőszeg városi és járási tűzrendészeti felügyelő élete 44-ik évében, 1931. április hó 20-án elhalálozott.

Butor Sándor a türkevei önkéntes tűzoltótestület tagja tűzoltás közben hivatásának áldozata lett. 1931. április 26-án tűzhalált szenvedett.

Elköltözött Bajtársaink emlékét kegyelettel megőrizzük szívünkben.

Ügymenet.

Az elmúlt 1930. év folyamán 5 elnökségi ülést tartottunk, melyen 163 darab bejelentés, javaslat, előterjesztés és megkeresés tárgyaltatott.

Az 1930. évi országos választmányi közgyűlést Veszprémben a vármegyeház dísztermében ünnepélyes keretek között a helyi hatóságok vezetőinek jelenlétében tartottuk meg. Ezen közgyűlésen a m. kir. Belügyminiszter urat dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos úr képviselte.

Mint azt már jelentésünk bevezető részében is jelentettük, az elnökválasztó rendkívüli nagygyűlésünket és az ezt megelőző orsz. választmányi közgyűlést 1931. január 18-án Győrött fényes keretek között tartottuk meg. Ezen a nagygyűlésünkön is a m. kir. belügyminiszter urat dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos úr képviselte.

Az iroda működése.

Az elmúlt 1930. évben is három iktatókönyvet vezetünk. A köziktatóban 2310, a segélyzőpénztár iktatókönyvében 3403 végül a Tűzrendészeti Közlöny iktatójában 1114 számunk volt. Összesen mind a három iktatókönyvben 6827 db iktatmány volt bevezetve. Az előző 1929. évben 2206+3264+1224 = 6694 ügydarabunk volt bevezetve.

Belügyminiszteri véleményezések és előterjesztések

Az 1930. évben a m. kir. Belügyminiszter úr 251 (197)* ügydarabot küldött le hozzánk véleményezésre, és pedig:

70	(53)	tűzrendészeti felülvizsgálat,
31	(23)	telepengedély,
8	(4)	építési ügyben,
7	(9)	tűzoltószer-beszerezés,
5	(11)	vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet,
6	(9)	városi és községi tűzrendészeti szabályrendelet,
12	(8)	kéményseprő-szabályrendelet,
3	(3)	kézi tűzoltókészülék,
6	(11)	mozgószínház,
6	(3)	színház,
1	(3)	tűzoltóparancsnoki állás-szervezése,
10	(5)	benzinkút és benzin-tárolás,
48	(35)	kir. díszérem és egyéb kitüntetés,
2	(0)	építési szabályrendelet,
7	(0)	önk. tűzoltótestületi alapszabály,
2	(0)	tanfolyam ügyben,
27	(14)	különféle egyéb tűzrendészeti ügyben.

Összesen 251.

Az 1930. év folyamán 13 esetben tettünk felterjesztést, javaslatot a m. kir. Belügyminiszter úrhoz. Ezek közül megemlítésre méltó az államsegély felemelése iránti ismételt kérelmünk, mely sajnálatosképpen még a mai napig sem nyert elintéztést.

Kormányintézkedések és egyéb rendeletek az 1930. évben.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 258.705/1929. VIII. B. M. sz. rend. az önkéntes tűzoltóegyletek tűzoltószer szükségleteinek beszerzése tárgyában.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a m. kir. államrendőrség budapesti és valamennyi kerületi főkapitányához intézett 257.910/1929. VIII. B. M. számú körrendelete a tűzbiztosítás összegének igényléséhez

* A zárjelben írt számok az előző 1929. évi adatokat jelentik.

szükséges u. n. ártatlansági bizonyítványok kiállítása tárgyában.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 120.978/1930. B. M. sz. körrendelete a mezőgazdasági terményeknek a belsőségen elhelyezése és eséplése tárgyában.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez intézett 20.807/1930. K. M. VIII. sz. leirata a vármegyei törvényhatóságoknál alkalmazott vármegyei hivatásos tűzrendészeti felügyelők részére köztisztviselői, vasuti aréképes igazolvány kiszolgáltatása tárgyában.

A magyar kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a m. kir. állami rendőrség budapesti és valamennyi kerületi főkapitányához intézett 257.349/1930. VII. sz. rendelete egyenruha viselésének ellenőrzése tárgyában.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi vármegye alispánjához intézett 123.486/1930. VIII. B. M. sz. rendelete a tűzrendészeti anyagi szükségletek kielégítése tárgyában.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek valamennyi vármegyei és városi törvényhatósághoz intézett 138.035/1930. K. M. sz. rendelete a gyári kémények tisztítása tárgyában.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 121.182/1930. VIII. B. M. sz. körrendelete, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megbízására hivatkozó egyének által, az ottani tűzoltóság javára rendezendő hangversenyek tartásának megakadályozása tárgyában.

Kitüntetések és szolgálati érmek. Időrendben.

Kormányzó úr Ófőméltósága Mátyás József zörfői önkéntes tűzoltónak önfeláldozó és bátor magatartással végbevitt életmentéséért a Magyar Bronz Érdemérmét adományozta.

A Kormányzó Ófőméltósága Hirling Gyula elnökségi előadónk, a hatvani önkéntes tűzoltótestület parancsnoka és a hatvani Népbank rt. vezérigazgatójának a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Kormányzó úr Ófőméltósága 1930. július hó 28-án kelt magas elhatározásával dr. Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsosnak a miniszteri főtanácsosi címet adományozta.

Kormányzó úr Ófőméltósága Vida Antal győri önkéntes tűzoltóparancsnoknak sok évi tűzoltói szolgálatának elismeréséül az V. oszt. érdemkeresztet adományozta.

Kormányzó úr Ófőméltósága Pente Lajosnak, a máttészalkai önkéntes tűzoltótestület tisztjének sok évi tűzoltói szolgálatának elismeréséül az V. oszt. érdemkeresztet adományozta.

Kormányzó úr Ófőméltósága megengedte, hogy Keresztes Jánosnak, szövetségünk volt titkára, jelenleg pénztárosának a tűzoltóügy szolgálatában négy évtizeden át kifejtett buzgó és érdemes működéséért elismerése tudtul adassék.

A Wien-ben székelő osztrák gyáritűzoltóságok szövetségének elnöksége volt elnökünket, gróf Széchényi Viktort, alelnökeinket dr. Marinovich Imre h.-államtitkárt, Breuer Szilárd kormányfőtanácsost és Erdély Ernő elnökségi előadót a szövetségük díszjelvényével tüntette ki.

A kislengyelországi tűzoltószövetség Lembergben 1930. november hó 13-án tartott ülésében mindkét alelnökünket, Breuer Szilárd m. kir. kormányfőtanácsost és dr. Marinovich Imre h.-államtitkárt az I. oszt. érdemcsillaggal tüntette ki.

Kormányzó úr Ófőméltósága Holes József, a

budapesti önkéntes tűzoltótestület szakaszparancsnokának 50 éves érdemes tűzoltói szolgálatának elismeréséül az V. oszt. magyar érdemkeresztet adományozta.

A Horvát-Szlavon tűzoltó-szövetség a magyar tűzoltók iránt érzett rokonszenvének kifejezéséül dr. Balogh Dezső, Falusy Károly, László István és Vida Pál elnökségi tagokat szövetségük díszjelvényével tüntette ki.

Ugyancsak a Horvát-Szlavon tűzoltó-szövetség dr. Marinovich Imre alelnökünket és Erdély Ernő elnökségi előadónkat szövetségük nagy díszjelvényével tüntette ki.

A Lembergben székelő kislengyelországi tűzoltó-szövetség Erdély Ernő, Papp Ferenc és vitéz dr. Roncsik Jenő elnökségi előadókat elismeréséül a tűzoltóintézmény fejlesztése körül kifejtett hasznos tevékenységükért a tűzoltó-szövetség I. oszt. érdemcsillagával tüntette ki.

A m. kir. belügyminiszter az 1930. év folyamán a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított kir. díszérmét 164 bajtársunknak adományozta.

Tűzoltói szolgálati érmek az 1930. év folyamán kiadottak: V. éves 929 drb, X. éves 227 drb, XV. éves 85 drb, XX. éves 75 drb, XXV. éves 56 drb, XXX. éves 41 drb, XXXV. éves 39 drb és XL. éves 2 drb. Összesen: 1452 darab.

Tanfolyamok, előadások.

Az 1930. év január hó 1. napjától 1931. május 1. napjáig terjedő időszakban a folyó évi március hó 3-án megnyitott III-dik országos tűzoltótiszt-képző tanfolyamon kívül, melyről már jelentésünk bevezető részében beszámoltunk, a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet alapján a következő tűzoltó szak-tanfolyamok tartottak:

Kerületi tűzoltó-tanfolyamok:

1930. május 5—17-ig Székesfehérváron 34 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Vida Pál elnökségi előadó.

1930. június 15—28-ig Győrött 50 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Erdély Ernő elnökségi előadó.

1930. június 23—július 6-ig Debrecenben 63 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: vitéz Dr. Roncsik Jenő elnökségi előadó.

1930. júl. 1—13-ig Esztergomban 18 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: László István elnökségi előadó.

1930. július 20-tól augusztus 2-ig Zalaegerszezen 37 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Mózes László tűzoltóparancsnok.

1930. augusztus 1—14-ig Vácon 50 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Dr. Lukács Zoltán vm. tűzrendészeti felügyelő.

1930. augusztus 21-től szeptember 3-ig Pécsen 25 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Reéh György vm. tűzrendészeti felügyelő.

1930. szeptember 14—27-ig Veszprémben 64 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Vida Pál elnökségi előadó.

1930. október 26-től november 8-ig II-ik tanfolyam Zalaegerszezen 43 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Mózes László tűzoltóparancsnok.

Járásai tűzoltó-tanfolyamok.

1930. május 15—18-ig Piskén és május 29-től június hó 1-ig Komáromban, összesen 89 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: László István elnökségi előadó.

Összesen volt 9 kerületi tűzoltótanfolyam 384 hallgatóval; 2 járási tűzoltótanfolyam 89 hallgató-

val és folyamatban van az országos tűzoltótiszti tanfolyam 16. hallgatóval, melynek záróvizsgái f. é. augusztus hó végén lesznek.

Ezen a téren örvedetes haladás észlelhető. Év-ről-évre szaporodik a tűzoltói kiképzésben részesülő bajtársak száma; bár még távol vagyunk a 230.000/1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendelet 17. §. azon rendelkezésének végrehajtásától, hogy azok a törvényhatósági joggal felruházott városok, melyek egyszersmint vármegyei székhelyek is *évenként* tűzoltótanfolyamot kötelesek tartani. (Miskolc, Sopron, Baja a múlt évben nem tartott tanfolyamot.)

Nyilvános tűzrendészeti előadások. Időrendben.

Dr. Balogh Dezső elnökségi előadó a Budapesti Tűzoltótestületek Szövetségében Budapesten. 1930. február 1-én a „Cirkuszok tűzveszedelméről” és a „Házfedelek fedőanyagának viselkedése tetőtűz esetén” tárgyú előadást.

Nagy Sándor szövetségi főtitkár a Biztosító Intézetek Országos Szövetségének felkérésére 1930. február 21-én a Magyar Mérnök és Építész Egylet dísztermében a Szilvay-féle szárazoltógépről és a „szárazoltás előnyei a víztöltással szemben” címmel tartott előadást.

Dittrich József elnökségi előadó a „Szabad Líceum” műszaki osztályának keretében Budapesten. 1930. március 27-én „Gázvédelem a tűzoltóságnál” címen tartott előadást.

Nagy Sándor főtitkár a „Szabad Líceum” műszaki osztályának keretében Budapesten, 1931. április 7-én „A tűzoltóság szerepe légítámasztás esetén” címen tartott előadást.

Teasdale Ottó székesfővárosi tűzoltófőtiszt a Budapesti Tűzoltótestületek Szövetségében, 1930. május 3-án „Párisi és Angolországi tanulmányutam” címen tartott előadást.

Göllner Kornél vegyész „Az újpesti és környékbeli tűzoltótisztek bajtársi szövetségében” 1930. május 10-én „A cellon és egyéb vegyi termékekről tűzoltótechnikai szempontból” címen tartott előadást.

Benedek Mihály székesfővárosi tűzoltótiszt 1930. május hó 11-én a budapesti „Forum”-mozgóban németországi tanulmányútjáról tartott előadást.

Erdély Ernő elnökségi előadó Wienben az Osztrák Gyári Tűzoltóságok Szövetsége által rendezett nemzetközi kongresszuson 1930. október 18-án a magyar gyári tűzoltóságok szervezetéről tartott németnyelvű előadást.

A tanfolyamokon és a nyilvános előadásokon közreműködött összes előadó Bajtársaknak ezen a helyen is köszönetünket nyilvánítjuk értékes oktatói munkájukért.

Kiszállások.

A 230.000/1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendelet mikénti végrehajtásának ellenőrzése céljából a m. kir. Belügyminiszter úr által elrendelt kiszállások, illetve ellenőrzési szemlékről a következőkben számolunk be.

1930. június 12-én Monor, Vasad, Gomba, Bénye és Káva községekben.

1930. június 13-án Ceglédbercel, Irsa, Alberti és Dánszentmiklós községekben.

1930. június 14-én Pilis, Nyáregyháza, Üllő és Vecsés községekben.

1930. augusztus 5-én Bia, Torbágy, Páty, Telki és Budajenő községekben.

1930. augusztus 6-án Tinnye, Perbál, Tök és Zsámbék községekben.

1930. augusztus 7-én Budakeszi községben, a budakeszi Erzsébet-Szanatóriumban és Budafok

megyei városban tartottunk tűzrendészeti ellenőrzési szemléket.

Ezen szemléken a m. kir. Belügyminiszter urat Dr. Horváth Dezső miniszteri titkár úr képviselte, szövetségünk részéről Dr. Marinovich Imre h. államtitkár alelnök és Nagy Sándor főtitkár és az érdekelt vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők voltak kiküldve. A szemléken szerzett tapasztalatainkról, észrevételeinkről mindenkor kimerítő jelentésben számoltunk be a m. kir. Belügyminiszter úrnak.

Az elmúlt időszakban jubileumokon, tűzoltó-ünnepélyeken, versenyeken, zárógyakorlatokon a következő helyeken jelentünk meg, illetve képviselőt küldtünk:

1930. június 14-én Szeged-Somogyi telepen lak-tanya-avatási ünnepélyen.

1930. június 22-én Veszprémben a vármegyei tűzoltóversenyen, Süttön járási versenyen, Csepregen motorfecske-avatási ünnepélyen.

1930. július 13-án a Diósgyőri Önkéntes Tűzoltótestület 25 éves jubileumán.

1930. szeptember 7-én Gödöllőn.

1930. szeptember 14-én Pásztón.

1930. szeptember 21-én Perinten.

1930. szeptember 28-án Szolnokon.

1930. szeptember 28-án Nagykátán.

1930. október 12-én a budapesti MÁV. Északi Főműhelyben és a Ganz-gyári tűzoltóság zárógyakorlatán.

1930. október 26-án Gyöngyösön.

1930. november 23-án az Újpesti Önk. Tűzoltótestület zárógyakorlatán.

1931. január 18-án a Győri Önkéntes Tűzoltótestület 60 éves jubileumán.

1931. február 8-án Szolnokon, a Jásznagykúnszolnok Vármegyei Tűzoltószövetség 25 éves jubileumán.

Kiszállások, ünnepélyek, versenyek alkalmával a lehetőség szerint mindenkor Dr. Marinovich Imre m. kir. ny. h. államtitkár alelnökünk képviseli szövetségünket, aki nagy ügyszeretettel, agilitásával és fényes szónoki képességével rendkívül hasznos, önzetlen munkát végez, melyért mint minden évi jelentésünkben, most is hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Tűzoltószeretek műszaki felülvizsgálása és kipróbálása.

Az 1930. év folyamán a budapesti és soproni tűzoltószergyárosok telepeim a megrendelő testületek és hatóságok kérelmére 57 db kézi hajtású és 3 db motorhajtású tűzfeccskendőt próbáltunk ki. A próbákról kiállított bizonylatokat közvetlenül küldtük el a megrendelőknek.

Szakkönyvek.

Az elmúlt időszakban a tűzoltó szakkönyvek igénylése normális volt. Örömmel jelentjük, hogy a folyó év első hónapjaiban a Nógrád, Borsod és Szabolcs vármegyében lévő községek előljáróságai és tűzoltótestületei fokozottabb mértékben rendeltek szakkönyveinket.

Mint azt már múlt évi jelentésünkben jeleztük a „Tűzrendészet” I. füzetét „Tűzoltóságok szervezése és felszerelése” elfogyott. Az új, immár harmadik kiadást Erdély Ernő előadó írta meg. A könyv 1930. június havában megjelent.

Egyben jelentjük, hogy a „Tűzrendészet” III. füzetét, Breuer Szilárd: „A tűzoltás szabályai” (Taktika) is elfogyott. Az új kiadás sajtó alá rendezését ismét Breuer Szilárd vállalta el. A könyv remélhetőleg még ez év folyamán meg fog jelenni.

A „Tűzrendészet” II. füzete, Markusovszky Béla: „Megelőző tűzrendészet” című füzet is fogóféltben van, az új kiadás megírását vitéz Dr. Roncsik Jenő előadó vállalta el.

Tűzrendészeti szakirodalmunk az elmúlt időszokban megjelent következő értékös könyvekkel gyarapodott: Erdély Ernő: „Hogyan oltuk a tüzet?” (A tűzoltás szabályai), Erdély Ernő: „Tűzesetek nyomozása”, Rechák Tamás: „Motoros feeskendők és szerek”, Tolnai István: „Tűzoltó Kiskáté”, Petróczy István: „Veszélyben minden magyar város” és Dr. Aujezsky László: „Védekezés az időjárási károk ellen.”

„Tűzrendészeti Közlöny” és egyéb szaklapok.

Hivatalos lapunk a „Tűzrendészeti Közlöny” úgy tartalom, mint terjedelem és kiállítás tekintetében folytonosan fejlődik. Szakíróink száma örvendetesen gyarapodik. Szerkesztése kifogástalan. Ezen tények ellenére, az előfizetők száma 1929. év óta évről-évre csökken.

Már a múlt évi jelentésünkben rámutattunk ezen sajnálatos visszaesésre és rámutattunk az ezt előidéző szomorú gazdasági hanyatlásra.

A visszaesést a következő számok mutatják:

Az előfizetők száma volt:

1928. év végén	1550
1929. „ „	1124
1930. „ „	830
1931. „ május 1-én	765

Ezen gyors hanyatlás a tagtestületek, de főképpen a községek elszegényedésére vezethető vissza, mert az erkölcsi támogatás most sem hiányzik. A m. kir. Belügyminiszter úr meglehangú körrendelete, melyben lapunkat a törvényhatóságok első tisztviselőinek ajánlja, mint minden évben a folvó év elején is megjelent a „Belügyi Közlönyben”.

Reméljük, hogy itt is elértük a mélypontot és hogy a jövő évi jelentésünkben már javulásról adhatunk számot.

A hivatalos lapunkon kívül még 3. havonként megjelenő tűzoltószaklap van és pedig „Vármegyei Tűzoltó Közlöny”, szerkesztője: Bojtor István, Bihar vármegye tűzrendészeti felügyelője, a „Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny”, szerkesztője: Barabás István régi bajtársunk és szövetségünk tiszteletbeli tagja, végül a „Jásznagykún-Szolnok Vármegyei Tűzrendészeti Lapok”, mely Dr. Alexander Imre alispán védnöksége alatt Vass Lajos Rudolf vm. tűzrendészeti felügyelő szerkesztésében jelenik meg.

Államsegély.

Sajnálattal jelentjük, hogy a múlt évben már csak 2000 pengő államsegélyt kaptunk.

Ezen hétéveteli forrásunk fokozatos elapadását a következő számok mutatják:

Államsegélyünk volt:

1928. évben	4508 pengő
1929. „	3060 „
1930. „	2000 „

Államsegélyünk felemelése iránti kérelmünket évről-évre megújítjuk és rámutattunk arra, hogy azon munkateljesítmény, melyet mint a m. kir. Belügyminiszter úr szakközege immár 50 esztendőn át lelkiismeretesen és becsületesen elvégzünk, folytonosan *nagyobbodik*; a véleményezésre leküldött ügyszerzők száma évről-évre *emelkedik* és hogy a tűzrendészeti ellenőrzőszemlék, helyszíni tárgyalások költségei és a fuvardíjak az államsegély *nagyrésztét felemésztik*. Ezen kérelmünk ked-

vező elintézését előttünk ismeretlen okokból nem tudtuk keresztülvinni. Több ízben megújított ez irányú felterjesztéseink válasz nélkül maradtak.

Vármegyei szövetségek és tagtestületeink.

Alapszabályaink szerint a pénztáros munkakörébe utalt „*Tagnyilvántartó*” vezetését a tagdíjak bekérését, a hátralékok nyilvántartását és az ezzel járó összes levelezést fáradhatatlan és buzgó ügyvezető alelnökünk, Breuer Szilárd önként magára vállalta és ezen munkakört is önzetlenül a legnagyobb pontossággal el is látja. Kötelességünknek tartjuk ügyvezető alelnökünk ezen igen fontos külön munkájáért ezen a helyen is hálás köszönetünket nyilvánítani.

A tagnyilvántartó alapján készült az alábbi kimutatás, melyből tagtestületeink száma törvényhatóságunként pontosan megállapítható.

Kimutatás

a tagtestületek létszámáról 1931. január 1-én.

Sz.	Vármegye	Van-e vm. szv.	Tagtestületek száma	Törlés alatt álló testület	Van-e th. szövetség
1	Abauj-Torna	nincs	2	2	szöv. nincs
2	Bácsbodrog-Baja	van	26	—	—
3	Baranya-Pécs	—	209	—	van
4	Békés	—	30	—	—
5	Bihar	—	60	—	—
6	Borsod, Gömör-Miskolc	—	15	—	—
7	Csanád, Torontál-Arad	nincs	15	12	—
8	Csongrád H. M. Váásrhely	—	3	5	szöv. megsz.
9	Szeged városi szöv.	van	3	—	van
10	Fejér-Székesfehérvár	—	109	—	—
11	Győr-Győr város	—	71	—	—
12	Moson	—	30	—	—
13	Hajdu-Debrecen	—	21	—	—
14	Heves	—	117	—	—
15	Jász-Nagykunszolnok	—	48	—	—
16	Komáromi-Esztergom	—	53	—	—
17	Nógrád-Hont	—	157	—	—
18	Pest-Kecskemét	—	259	—	—
19	Somogy	—	313	—	—
20	Sopron-Sopron város	—	120	—	—
21	Szabolcs	—	25	—	—
22	Szatmár-Bereg-Ung	—	2	1	—
23	Tolna	—	27	—	—
24	Vas	—	286	—	—
25	Veszprém	—	187	—	—
26	Zala	—	27	—	—
27	Zemplén	—	17	—	—
28	Budapesti szöv.	—	42	—	—
29	Budapest hiv.	—	1	—	—
összesen		25	2275	20	—

Tisztelt Országos Választmány!

Miként ezen évi jelentésünkből látható, szövetségünknel szakadatlan munka folyik. Mindent elkövetünk esonka hazánk tűzrendészetének fejlesztése érdekében. A haladás, eltekintve az időszakokénti visszaesésektől, el nem vitatható. Kitűzött céljaink felé évről-évre egy-egy lépéssel előbbre jutunk.

Kérjük jelentésünk szíves tudomásul vételét.
Budapest, 1931. május 15.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi József s. k.,
m. kir. kormányfőtan. elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtitkár.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1931. évi május hó 2-án. Az elnöki széket Gróf Széchenyi József foglalta el és az ülés határozatképesen végleg megállapítása után azt megnyitotta.

Elnök a napirend előtt Breuer Szilárd alelnöknek f. évi április hó 13-án betöltött 50 éves érdem-

dús tűzoltói szolgálatáról emlékezett meg, mely eseménynek a jegyzőkönyvben való megörökítését az elnökség elhatározta, valamint *Erdély Ernő* előadó azon indítványához is hozzájárult, hogy az erről szóló jegyzőkönyvi kivonat díszes kivitelű okmány alakjában a legközelebbi ülés alkalmával küldött-ségileg átadassék.

Elnök ezután *vitéz Dr. Roncsik Jenő* előadó tízéves tűzoltói szolgálatának évfordulója alkalmából meleg szavakkal üdvözölte és egyben részére a X. éves szolgálati érmet átnyújtotta, melyet nevezett köszönő szavakkal fogadott. Elnök ezenkívül bejelentette még, hogy *Erdély Ernő*, *Papp Ferenc* és *vitéz Dr. Roncsik Jenő* előadókat a Lengyelországi Tűzoltó Szövetség az I-ső osztályú érdemesillagával tüntette ki. Örvendetes tudomásul szolgált.

Ezt követőleg *Nagy Sándor* főtitkár *Gróf Erdődy Tamás* Kőszeg város tűzoltóparancsnokának és járási tűzrendészeti felügyelőnek, a *Ferenc József* lovagrend lovagjának f. évi április hó 20-án bekövetkezett elhalálózását jelentette be, mely mély sajnálattal tudomásul vétetett. *Erdély Ernő* előadó javaslatára, aki az elhunyt temetésén az orsz. szövetséget képviselte, az elnökség a tűzoltóintézmény fejlesztése körül szerzett érdemeinek elismerésül emlékének jegyzőkönyvben való megörökítését határozta el. Bejelentést nyert továbbá *Opfermann Ferencnek*, a *Wolfner Gyula* és *Társai* gyári tűzoltóság hosszú éveken át volt működő parancsnokának, az országos választmány volt tagjának f. évi április hó 18-án történt elhalálózása, mely gyászset is sajnálattal tudomásul szolgált, egyben elnökség e régi bajtárs emlékének az ülés jegyzőkönyvében való megörökítését is elhatározta.

Dr. Marinovich Imre az orsz. szövetség székházában levő lakások ügyére vonatkozó jelentését terjesztette elő, mely szerint a budapesti közp. kir. járásbíróság az első emeleti szoba-konyhás lakóját, az általa bírt helyiségeknek f. évi április hó 30-án való kiürítésére utasította, aki onnan azóta már ki is költözött. Elnökség úgy ezen, mint *Schilzong József* volt irodai alkalmazott ügyében folytatott eljárásról szóló jelentést tudomásul vette.

Dr. Marinovich Imre alelnök ezután a „Tűzoltó-Otthon” telke bérbeadási idejének ez évben történő lejáráására hívta fel az elnökség figyelmét, egyben javasolta, hogy a bérleti viszony lejárta alkalmával az orsz. szövetség felmondási jogát gyakorolva, a telek az eddiginél magasabb bérösszegért adassék bérbé. Elnökség e tárgyban úgy határozott, hogy a jelenlegi bérlő felszólítandó, hogy az eddigi 240 pengő évi bér helyett hajlandó-e 3000 pengőt fizetni és amennyiben azt nem fogadná el, ez esetben a telek bérebadásáról nyilvános árlejtés útján kell gondoskodni.

Főtitkár bejelentette ezután, hogy a Jásznagykúnszolnok vármegyei tűzoltószövetség a mai viszonyoknak mindenben megfelelő vármegyei tűzoltószövetségi alapszabály mintát kér, amilyennel az orsz. tűzoltószövetség ez idő szerint nem rendelkezik. *vitéz Dr. Roncsik Jenő* előadó ez ügyben azon ajánlatát terjesztette elő, hogy a belügyminisztérium által legutóbb jóváhagyott ily alapszabályból 10 példányt, esetleg többet is az orsz. szövetség rendelkezésére bocsát. Elnökség ezen ajánlatot köszönettel elfogadta.

Ezt követőleg főtitkár Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának azon átiratát ismertette, melyben az orsz. tűzoltószövetséget arról értesítette, miszerint *Dr. Kathona Mihály* vm. tűzrendészeti felügyelőnek az elnökségi ülésekre való kiküldését azért mellőzte, mert nevezett az elnökségnek amúgy is tagja és így ez alapon vesz részt az elnökségi üléseken; kívánatosnak tartja azonban a hiv. vm.

tűzr. felügyelőknak az elnökségi ülésekre való meghívását. Tudomásul vétetett azzal az észrevétellel, hogy az elnökségi ülések megtartásának ideje meg lévén állapítva, Pest vm. hiv. tűzr. felügyelői mint vendégek az ülésen megjelenhetnek, de részükre külön meghívó a jövőben sem küldhető.

Erdély Ernő előadó bejelentette, hogy a m. kir. belügyminiszter Győr, Moson és Pozsony vármegye alispánját arról értesítette, miszerint tűzoltó váltásdíjak a 177.200/1924. B. M. számú körrendelet 4. §-ának 6-ik pontja értelmében ki nem vehetők, hanem az összes tűzvédelmi szükségletek fedezéséről a község köteles költségvetésében gondoskodni. Ebben az ügyben a belügyminiszter ankétet kíván egybehívni. Ezen bejelentés tudomásul szolgált a bejelentő azon javaslatának elfogadásával, hogy az ankétre legalább 3—4 elnökségi előadó küldessék ki.

Főtitkár ezután az ez évben megtartandó következő kerületi tűzoltó-szaktanfolyamok időpontját jelentette be:

Heves vármegye tűzoltószövetsége f. évi július hó 14-től augusztus hó 2-ig Egerben kerületi szaktanfolyamot rendez. Tudomásul szolgált.

Győr szab. kir. város Győrött f. évi június 1—14-ig kerületi szaktanfolyamot rendez és a záróvizsgára vizsgabiztos kiküldését kérelmezte. Tudomásul vétetett és egyben *Dr. Marinovich Imre* alelnököt az elnökség a vizsgabiztosi teendők ellátására felkérte.

Debrecen szab. kir. város tűzoltófőparancsnoksága f. évi június hó 14—28-ig Debrecenben kerületi tűzoltó-szaktanfolyamot rendez. Tudomásul szolgált.

A Szegedi Tűzoltó Testületek Szövetsége f. évi július hó 1—14-ig Szegeden kerületi tűzoltó-szaktanfolyamot rendez. Tudomásul szolgált.

Erdély Ernő előadó azon bejelentését, hogy *Wagner Antal* bécsi tűzoltófőparancsnok és társai részére megküldött díszokmányt és az orsz. tűzoltószövetség díszérmét levél útján megköszönte, az elnökség tudomásul vette.

Ezután *Erdély Ernő* előadó *vitéz Lengyel Andor* mezőcsáthi t. v. alparancsnok szabadalmazott fecskendőjére vonatkozó elnökségi határozat megváltoztatását kérte, melynek tárgyában az elnökség úgy határozott, hogy ez ügyben előbb adott véleményét fenntartja, azt meg nem változtatja és a belügyminisztériumnak ez irányú jelentését meg fogja tenni.

Békés vármegye tűzr. felügyelőjének a biztosító társaságok megadóztatására és a váltásdíj rendszerének megvalósítása érdekében tett előterjesztését az elnökség nem tette magáévá, amennyiben e tárgyban a belügyminiszterhez felterjesztett számos javaslat eredménytelen maradt és a jelenlegi kilátások is hasonlóak a multakéhoz.

Főtitkár ezt követőleg a belügyminiszternek a hivatásos tűzoltóságok megszervezésére és a tűzoltók egységes ruházata és rangjelzése tárgyában érkezett leiratát ismertette, mely szerint a mai súlyos gazdasági helyzetre és pénzügyi viszonyokra való tekintettel a jelenlegi állapotokat nem tartja alkalmasnak arra, hogy a hivatásos tűzoltóságoknak jogszabályokban már előírt kiépítését mindenütt és nyomtatékosan elrendelje. Törekedni fog azonban arra, hogy a hiv. tűzoltóság legalább fokozatosan kiépíthessék. Felhívja az orsz. tűzoltószövetséget, hogy a kirívó konkrét eseteket hozza tudomására. A hivatásos tűzoltóságoknak egységes rangjelzéssel és egyenruhával való ellátása kérdésében fokozatosan kíván intézkedni. Ez utóbbi kérdésre vonatkozólag a belügyminiszter az orsz. szövetség javaslatát kéri. Elnökség ezen leiratot tudomásul véve, tanulmá-

nyozás és felterjesztés elkészítése véget vitéz *Dr. Roncsik Jenő* előadónak kiadta.

Schwarz János székesfehérvári Felmayergyári tűzoltóparancsnok azon bejelentése, hogy az ország magán tűzoltóságai különleges érdekeik megvédése céljából a magyar országos tűzoltószövetség kebelében alszövetségbe szándékoznak tömörülni és ennek sikere érdekében az elnökség támogatását kéri, tudomásul szolgált. Egyben elnökség a kérdés tanulmányozásával *Rosta Géza* előadót bízta meg és folkérte, hogy erre vonatkozó jelentését a legközelebbi elnökségi ülésen terjessze elő.

Főtítkáraz ezután *Kecskemét th. város* tűzoltóparancsnokának átíratát ismertette, melyben bejelentí, hogy a Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye tűzoltószövetsége az előző évi 30 pengő tagdíját 100 pengőre emelte fel. Ez okból kérdést intéz, hogy testülete lehet-e közvetlenül tagja az orsz. szövetségnek? Elnökség e kérdés felmerülésénél megállapította azon körülményt, hogy ahol vármegyei szövetség működik, ott az egyes testületek csakis a vármegyei szövetség útján lehetnek az orsz. szövetség tagjai. Elnökség egyébként elhatározta, hogy a Pest vármegyei szövetséghez megkeresést intéz az íránt, hogy közölje, miszerint *Kecskemét th. város* milyen összegű tagsági díjat kötelese fizetni.

Főtítkáraz bemutatta *Békés vm. tűzrendészeti felügyelőjének* az 1931. I-ső negyedévi jelentését. Tudomásul szolgált. Bejelentést nyert továbbá azon körülmény, hogy folyó évi április hó 25-én *Horváth János* aszódi önkéntes tűzoltó telefonon jelentette, miszerint *Enyedi Kálmán, Kotány Andor* és *Bőtös Árpád* nevű egyének a vidéki városokat járják és mint az orsz. szövetség megbízottai igazolják magukat; majd házalás útján kabaré-előadásokra, művészi estélyekre jegyeket árusítanak. Az ígért előadásokat azonban nem tartják meg és az összegyűjtött pénzzel nem számolnak el. Elnökség ezen jelentést tudomásul véve, elrendelte, hogy a hivatalos lap minden egyes megjelenő számában a tűzoltó testületeket feltűnően figyelmeztesse, miszerint: „a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége senkit sem bízott meg azzal, hogy nevében gyűjtéseket végezzen, avagy vidéken beléptídíj mellett előadásokat rendezzen. Ha bárki ilyen címen pénzt gyűjt, vagy beléptíj jegyeket árusít, a büntető hatóságnak átadandó.”

Bojtor István várm. tűzr. felügyelő azon írásbeli bejelentését, melyben az elnökség figyelmét arra hívja fel, hogy az önkormányzati hatóságok, testületek háztartásának rendezését célzó törvényjavaslat tervezet a közeljövőben meg fog jelenni és oly kitételeket is tartalmaz, melyek a hazai tűzoltóintézmény továbbfejlesztését megakadályozná, amíért is kéri az elnökséget, hogy e tervezetet tanulmány tárgyává tegye, az elnökség tudomásul vette, egyben *László István* előadót egy törvénytervezet beszerzésével megbízta, hogy annak az elnökség által való tanulmányozása lehetővé tétessék.

Bejelentést nyert továbbá, hogy a *Bonyhádi Önkéntes Tűzoltó-Testület* folyó évi június hó 28-án járási és kerületi tűzoltó-versenyekkel egybekötött jubileumi ünnepélyt rendez, mely tudomásul szolgált és az elnökség képviseletével *Vida Pál* előadó nyert megbízást.

Erdély Ernő előadó ezután bejelentette, hogy a „Tűzesetek nyomozása” című könyvét megírta, 50 példányt az orsz. szövetségnek azzal a kéréssel küldött meg, hogy az elnökség a hivatalos lapban a szövetségnél kapható könyvek jegyzékébe vétesse fel és az árusítást eszközölje. Példányonként annak 1.50 pengő árából kezelési és egyéb költségek megtérítése címen 30 fillért az orsz. szövetségnek ajánl. Elnökség e kérelemnek helyt adva, e könyvnek a hivatalos lapban való állandó hirdetését el-

rendelte. Bejelentette továbbá, hogy a *Cseh-Szlovák köztársaság* f. évi június hó 11-én és 12-én tűzoltó-ünnepélyvel egybekötött testnevelési- és sportkiállítást rendez. Tudomásul szolgált.

Ezt követőleg *dr. Marinovich Imre* alelnök bejelentette, hogy az orsz. szövetség 60 éves fennállása alkalmából ez év nyarán tervezett jubileumi ünnepély tárgyában a részvételre felkért fővárosi tűzoltóság főparancsnoksága részéről oly értelmű válasz érkezett, miszerint a mai mostoha viszonyok között, amídön a legmesszebbmenő takarékosagra nyertek utasítást, a fővárosi tűzoltóság presztíziséhez méltó támogatást nem tudna nyújtani. Ezért az ünnepély megtartását nem tartja kívánatosnak. Elnökség e bejelentést tudomásul véve úgy határozott, hogy az orsz. szövetség 60 éves fennállásának megünneplésére tervezett nagyobbszabású ünnepély az általános kedvezőtlen gazdasági viszonyokra való tekintettel, nem tartható.

Erdély Ernő előadó ezután bejelentette, hogy a „Tűzoltás szabályai” című könyve kifogyván, egy második kiadás elkészítését vette tervbe. Egyben felvetette a kérdést, hogy az orsz. szövetség hajlandó-e a könyv kiadására, mert ez esetben készséggel rendelkezésre bocsátja. Elnökség ezen ajánlatot elfogadva, a könyv kiadását vállalta; kinyomatás előtt azonban annak érdemileg való felülvizsgálását határozta el.

Ezt követőleg az elnökség Aggtelek községnek szakkönyvek beszerzési és a hivatalos lap előfizetési feltételeinek tárgyában előterjesztett kérelemnek helyt adott.

Grof Széchenyi József elnök az ülésről távozván, az elnöki széket *dr. Marinovich Imre* alelnöknek adta át, mely után a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása következett. Észrevétel nélkül tudomásul szolgált. Majd főtítkáraz az elnökségnek az 1930. évről szóló évi jelentését olvasta fel, melynek a legközelebb megjelenő hivatalos lap 5-ik számában való közzétételét az elnökség elrendelte.

Végül a folyó évi országos választmányi közgyűlés helyének megállapítása került napirendre. Minthogy eddig meghívás sehonnan sem érkezett, főtítkáraz az orsz. vál. közgyűlésnek Tatabányában való megtartását javasolja. Ezzel szemben *László István* előadó Komárom városát célszerűbbnek jelezte, amíért is ez ügyben a város vezetőségével való érintkezésbe lépését felajánlotta. Elnökség *László István* elnökségi előadó válaszánaak beérkeztéig, az orsz. vál. közgyűlés helyének és idejének* megállapítását függőben tartotta. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Magyar tűzoltótisztek tanulmányi kirándulása Franciaországba.

A nemzetközi tűzoltószövetség július 1—7-ig Párisban nemzetközi tűzoltó-kongresszust és kiállítást tart, amelyre az egyes nemzetek tűzoltóságai külön csoportban vonulnak ki.

A magyar csoport június hó 29-én reggel 7.37-kor indul Budapestről és június hó 30-án délután 13.40-kor érkezik Párisba. Aznap este 9 órakor körutazás az éjszakai Párisban 3 helyiség megtekintésével.

Július 1-én reggeli, ebéd és vacsora a szállodában, délelőtt 11 órakor a nemzetközi szövetség ülése. A nap többi részében autócarban körutazás a városban.

* Az országos képviselő választásokra való tekintettel a tervbe vett június 29-ike helyett az orsz. vál. közgyűlés Komáromban, f. é. augusztus 15—16-án fog megtartatni.

Július 2-án reggeli a szállodában, 9.30-kor autócarban kirándulás a gyarmati kiállításra Vincennesbe és az egyes pavillonok megtekintése. Ebéd a kiállításon, délután a megtekintés folytatása, vacsora a szállodában.

Július 3-án reggeli, ebéd és vacsora a szállodában, délelőtt a Louvre Múzeum megtekintése. Ebéd után a tűzoltókiállítás megtekintése, délután 4 órakor a városházán ünnepélyes fogadás.

Július 4-én reggeli, ebéd, vacsora a szállodában, délelőtt Luxemburg-Museum megtekintése, délután kirándulás autócaron Versaillesbe, kastély és kertek megtekintése.

Július 5-én reggeli, ebéd, vacsora a szállodában, délelőtt 10 órakor a francia tűzoltószövetség díszgyűlése, tűzoltókiállítás megtekintése. 13 órakor a francia tűzoltóságok díszelvonulása, utána felmenet az Eiffel-toronyba. Este 8 órakor a d'Orsay palotában ünnepi bankett.

Július 6-án a Seine, Seine-et-Oise, Eaubonne, Boulogne-sur-Seine, Versailles, Rambouillet, vallée de Chevreuse, Palaiseau megtekintése. Visszautazás este 7 órakor, reggeli, ebéd, vacsora a szállodában.

Július 7-én reggeli a szállodában, reggel 7 órakor indulás Párisból Lucernbe, az ottani tűzoltóság, Virwallstädti tó és a Rigi megtekintése.

Július 8-án indulás Lucernből, visszaérkezés Budapestre 9-én délután 13.12-kor.

A fenti kirándulás összes költségei III. osztályú gyorsvonattal, beleértve szállodát, napi háromszori étkezést, belépőjegyeket 400.— pengőn alul van. A kirándulást Gróf Széchenyi József elnökünk vezeti. Felhívjuk az összes bajtársakat, akik ezen résztvenni kívánnak, legkésőbb június 5-ig Erdély Ernő elnökségi előadónál részvételüket jelentsék be, mert az utazási és egyéb kedvezményeket csak az esetben kapjuk meg, ha legkésőbb június 10-ig az összes jelentkezéseket beküldiük. Az utazás összes költségei az indulás előtt fizetendők be.

Miután ez a kirándulás nemcsak tanulmányi szempontból fontos, hanem azért is, hogy Franciaországba kellő képviselőtünk legyen, a Bajtársakat a minél számosabb részvételre felhívjuk. Résztvehetnek a tűzoltótestületek tagjai, hozzátartozói és a hatóságok kiküldöttei. A jegyeket úgy váltjuk meg, hogy aki hosszabb időt kíván akár Párisban, akár más városban tartózkodni, az utazást a programszerű rész lebonyolítása után tetszésszerűen megszakíthassa és 60 napig meghosszabbíthassa.

Figyelmeztetés!

Hivatkozással a Tűzrendészeti Közlöny 1930. évi 5-ik számában megjelent 121.182/1930 VIII. B. M. számú körreleltre, közhírré tesszük, hogy „a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége senkit sem bízott meg azzal, hogy nevében gyűjtéseket végezzen, avagy a vidéken előadásokat rendezzen. Ha bárki ilyen címen pénzt gyűjt, vagy belépti jegyeket árusít, a hatóságnak átadandó”.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet ujabban a következőknek adományozta: *Som István* parancsnok, *Berza Vilmos* szakaszparancsnok, *Pápp János* volt alparancsnok vál. tag és *Ádám Ferenc* pénztáros (Gödöllő), *Czingel János alparancsnok* (Diósgyőri m. kir. vas- és acélgyár),

Kóri Jenő körzeti főparancsnok, *Krizsai Jenő* körzeti pénztáros, *Németh Sándor* parancsnok, *Farkas Ferenc* szertáros és *Zsoldos Mihály* titkár (Kerta), *Filipinyi Mihály* tűzoltómester (Békésesaba, hiv.), *Füri János* őrparancsnok (Monor), *Pravitz Viktor* esővezető (Budapest, hiv.), *Dóka Bertalan* főparancsnok (Kúnszentmárton), *Ipsics Imre* és *Bödöcs József* rajvezetők, *Kiss Imre* tűzoltó (Káld).

Új tűzoltótiszt Debrecenben. A Biró Antal debreceni hivatásos tűzoltótiszt elhalálózása folytán megüresedett tűzoltótiszt állásra Debrecen város polgármesterének előterjesztésére a főispán Tolnay István okl. gépészmérnök, okl. tűzoltótisztet helyettesítette be, akinek a kinevezése is meg fog történni a közel jövőben.

OPFERMANN FERENC

parancsnok, az ujjpesti Wolfner-gyári tűzoltó-testület agilis vezetője, akinek nevéhez a testület megszervezése fűződik és akinek mai kitünő hírnevét köszönheti, folyó évi április hó 18-án életének 68. évében váratlanul meghalt. Elhunyt bajtársunk 42 éve szolgált a tűzoltóügyet; szerénységével, önzetlen becsületes munkájával és szeretetreméltó egyéniségével minden bajtársának egyaránt megbecsülését és szeretetét vívta ki magának. A majnamenti Frankfurtban született 1863-ban, ugyanott kezdte tűzoltói pályafutását mint önkéntes tűzoltó, 1889. évben került Magyarországra és ezen idő óta — bár nyelvünket csak törve beszélte, — szívben-lélekben magyarrá vált és 1913. évben a magyar állampolgárságot is megszerezte. Derék hazafiúi érzését szóval és tettel igazolta minden alkalommal, amikor arra sor került. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányának a múltban, a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének választmányi tagja volt hosszú évek óta és jelenleg is. Temetése folyó évi április 20-án az ujjpesti új temetőben nagyszámú barátai, ismerősei és bajtársai jelenlétében folyt le. A Wolfner-gyár tulajdonosain, igazgatóin, tisztviselőin és munkásain kívül az ismerősök és jóbarátok serege kísérte utolsó útjára, a kivonult tűzoltó-testületek csapatainak létszáma a 150 főt meghaladta. A sírnál a vállalat nevében Lányi Albert igazgató, a gyári tűzoltótestület nevében Mauthner Árpád alparancsnok, a Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége nevében Kállay Imre ny. főtiszt, főtítkár bucsuzott az elhunyt jóbaráttól; az ujjpesti és környékbeli bajtársak bucsuzóját Szabó István MFTR ujjpesti hajóműhelyi parancsnok mondta el. A gyászszertartáson a székesfővárosi hivatásos tűzoltóságot *Dittrich József* főparancsnok-helyettes és *Kirchmann Árpád* segédtsízt, az ujjpesti hiv. tűzoltóságot *Csepreghy Pál* főparancsnok és *Jonák Gyula* parancsnok, a rákospalotai tűzoltóságot *Labiner Jenő* főparancsnok képviselte. Ezenkívül a fővárosi és környékbeli tűzoltóságok számos tisztje jelent meg. Emlékét őrizni fogjuk!

GRÓF ERDŐDY TAMÁS

A magyar tűzoltóságnak újra és újra halottat kell gyászolnia. Folyó évi április hó 22-én temették el Kőszegen élete delén a nemes grófot, a város és járás tűzrendészeti felügyelőjét, képviselőjét és a v. esendőr-magyt. A főnemesség ragyogó nevű tagja volt. Gondtalan, kényelmes élet várt reá ifjúságában; de nemes önfeláldozó lelke a munkát választotta életideálul. A munkát kereste kitartással, rajongó odaadással olyan intézmény keretében épen, mely Magyarországon a legszegényebb volt mindig, sokszor lekiesinylés tárgya, s melynek fontosságát csak kevesen ismerték fel. Példaképei ebben bizonyára a Széchenyiek voltak. Nemesak jötevője, pártolója volt a tűzoltó ügynek, de maga is kipróbált igazi tűzoltó. Kiképzését mint tisztgyakornok a buda-

pesti, bécsi és győri tűzoltóságoknál szerezte. Élete ettől kezdve igazán a másoké volt. Önfeláldozó emberszeretetének bizonyosságát adta akkor is, amidőn az 1908. évi messinai földrengés alkalmából önkéntes mentőexpedícióban vett részt. Temetésén méltóan nyilatkozott meg a magyar tűzoltótársadalom őszinte gyásza. Hála és áldás lebegjen emléke felett. Gróf Erdődy Tamás élete, melyet oly korán fejezett be, szép és emberi értékekben gazdag volt.

FORMANDL ÁGOSTON

a Győri Önkéntes Tűzoltó-Testület parancsnoka, a királyi dísz-érem tulajdonosa folyó évi május hó 4-én elhunyt. A közel félszáz évet szolgált régi bajtárs Győr sz. kir. város régi tűzoltóságának mint lelkes működő tagja, mindvégig az önzetlen önkéntes tűzoltói eszme törhetetlen harcosa volt. Díszes temetése f. évi május hó 6-án a város közönségének és bajtársainak tömeges részvéte mellett folyt le. Emléke feledhetetlen marad!

BLASNEK HUGÓ

a budapesti hivatásos tűzoltóság főparancsnok helyettese ez év május hó 12-én elhunyt. Díszes temetése két nap múlva, május hó 14-én a Kerepesi temetőben folyt le. Több mint félezer tűzoltó és egy század díszbe öltözött rendőr, négyezeret alkotva helyezkedett el a halottas házzal szemben levő pavillon körül, mely erre az alkalomra pazar gyászpompával feldíszítve, lobogó kandelaberekkel körül rakva, utolsóelőtti pihenő helyéül szolgált a zárt koporsóban nyugvó daliás tűzoltónak. A gyászszertartás körüli tért tisztelőinek és barátainak százai lepték el. A főváros vezetősége, a hadsereg, a rendőri tisztikar, a helybeli és vidéki tűzoltóságok számos tisztje vonult fel a legszeretettelőbb barát és bajtárs utolsó útjának kísérőjéül. A tűzoltók tömegének egy része a ravataltól a sírig, az út mindkét oldalán sorfalat állt. A fényes segédlettel végzett gyászszertartás után a ravatalnál *Csármann Ferenc* székesfővárosi tanácsnok, a sírnál *Dittrich József* főparancsnok h., *dr. Marinovics Imre* orsz. szöv. alelnök és *Kállay Imre* budapesti szöv. főtitkár mondtak bucsubeszédet. Majd az utolsó kürtszó elhangzása után sírba szállt *Blasnek Hugó*.

A keszthelyi tűzoltóság új parancsnoka. A Keszthelyi Önkéntes Tűzoltó-Testület *Reischl Richárd* városbíró elnökelete alatt közgyűlést tartott, amelyen a *Czimmermann Sándor* állásával megüresedett tűzoltóparancsnoki tisztségre *Städinger Ferencet* választották meg.

Kerületi tűzoltó-tanfolyam Debrecenben. Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltófőparancsnoksága, mely négy egymásután következő évben már 202 önkéntes tűzoltótisztet adott az országnak és nagyban hozzájárult ezáltal a tűzrendészet fejlődéséhez, ez évben június hó 14—28. napjain tartja meg a 254.300/1928. B. M. rendelet alapján a kerületi tűzoltó tanfolyamát, amelyre az egész ország területéről vesz fel hallgatókat. A tanfolyam parancsnoka dr. Vásáry István polgármester, a M. O. T. Sz. országos választmányának tagja, parancsnoka dr. vitéz Roncsik Jenő tűzoltófőparancsnok, előadói pedig Rehák Tamás tűzoltóparancsnok, Jakobinyi József és Tolnay István tűzoltótisztek, dr. Derekaszy István tűzoltó- és mentő-orvos, vitéz Szegedy Gyula városi főmérnök. A tanfolyam díja 100 P, amelyben benne foglaltatik az ellátás díja, laktanyaszerű elszállásolás a tűzoltó laktanyában, reggeli, ebéd (3 tál étel) és vacsora (2 tál étel) étlap szerint, a szakkönyvek ára és egyéb költségek. Egyenruhát (szabályszerű legénységi egyenruha) (minden hallgatónak magával kell vinni, sisakot és övet a debreceni tűzoltófőparancsnokság ad. A jelentkezési határidő június hó 1. napja.

Szegedi Tűzoltó-Testületek Szövetsége.

19/1931. t. sz. szám.

Hirdetmény.

A Szegedi Tűzoltó-Testületek Szövetsége a 230.000. B. M. sz. rendelet 17. §. és a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet alapján Szegeden, 1931. évi július hó 1-től július hó 14-ig kerületi tűzoltótanfolyamot tart oly céllal, hogy a vármegyék, városok, községek és vállalatok részére a tűzoltóságok szervezésére, irányítására, kiképzésére és vezetésére alkalmas egyének képeztesse ki.

A 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 27. §-a szerint önkéntes, kötelezett és vállalati tűzoltóságok parancsnoka csak az lehet, aki a kerületi tűzoltótanfolyamot sikerrel elvégezte és arról bizonyítványt kapott. Ilyen tanfolyamra a fenti rendelet 17. §-a szerint minden községnek, amelyben a tűzoltóságnak legalább két tisztje nincsen, évenként legalább egy hallgatót kell kiküldeni, kinek tandíját, úti- és ellátási-költségét a községi költségvetés keretében kell fedezni.

A szegedi kerületi tanfolyam díja 100 pengő, mely összegben a tandíj, tankönyvek, napi háromszori étkezés és elszállásolás költségei is foglaltatnak. Aki az élelmezést igénybe nem veszi, annak az erre eső költségek visszatérítenek. A felszereléssel és szerelvényekkel a tanfolyam tartamára való ellátás díjtalan.

A tanfolyamra csak 20 évet betöltött és a 42. évet meg nem haladott koru, testileg és szellemileg teljesen alkalmas, büntetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható jelentkezők vehetők fel.

Jelentkezési határidő június hó 15.

A jelentkezők kérvényüket a Szegedi Tűzoltó-Testületek Szövetsége elnökségéhez (Szeged, Tűzoltólaktanya) tartoznak beadni, melyhez mellékelni kell a születési anyakönyvi kivonatot, erkölcsi bizonyítványt, orvosi bizonyítványt, iskolai bizonyítvány másolatot és a 100 pengő tan- és ellátási díj feladását igazoló postai bevételt. A felvételtől a hallgatók a Szövetség elnökségétől legkésőbb június hó 20-ig értesítést kapnak. A fel nem vett hallgatók okmányaikat és a befizetett tandíjat visszszakapják. Akik azonban felvétettek, azok a befizetett tandíj visszafizetésére még abban az esetben sem tarthatnak igényt, ha a tanfolyamon nem vesznek részt.

A tanfolyamot sikerrel elvégzett hallgatók a 245.000/1928. B. M. sz. rendelet 26. §-ában elrendelt országos érvényű „Bizonyítvány”-t kapnak.

A tanfolyam részletes tantervét és tájékoztatóját a felvett hallgatók a felvételtől történt értesítéssel egyidőben megkapják.

Szeged, 1931. április hó 25-én.

Dr. Koszo István s. k.

ny. államtitkár, szövetségi elnök.

vitéz *Nemes Stachó Széver* s. k.
szövetségi titkár.

Papp Ferenc
tűzoltóparancsnok
törvényhatósági tűzrendészeti
felügyelő.

A Hevesvármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó 1931. évi július 19-től augusztus 2-ig kerületi tűzoltó-tanfolyamot rendez Egerben.

E tanfolyamra — a 254.300/1928. sz. B. M. rendelet 22. §-a értelmében olyan magyar állampolgárokat veszünk fel, akik:

a) életöknek 20. évét már betöltötték, de a 42. évet még túl nem haladták, egészséges testűek, s az előadások megértéséhez meg van a kellő szellemi képességük és képzettségük;

b) büntetlen előéletűek, nemzeti szempontból kifogás alá nem estek és nem esnek, tehát tűzoltóságok vezetésére minden tekintetben alkalmasak.

Az egri kerületi tanfolyamra jelentkezők legkésőbb 1931. június 15-ig hozzám és írásban nyújt-

ják be a fölvételre vonatkozó bélyegtelen kérvényt, mely kérvényhez csatolni kell:

- születési anyakönyvi kivonatot,
- rendőrhatalósági erkölcsi bizonyítványt,
- hatósági orvosi bizonyítványt,
- iskolai bizonyítványt, végül

e) postai feladó-vevényt, arról, hogy a tanfolyam költségeinek fedezésére 120 (egyszázhusz) pengőt Erdélyi József tanár, szövetségi pénztáros címére, Eger, Kertész-utca 2. szám a kérvényező részéről beküldötték.

Akiket a tanfolyamra felvesz a vm. Szövetség, erről 1931. június 30-ig minden teendőre nézve részletes utasítással értesít a tanfolyam parancsnoka, Breznay Imre vm. tűzrendészeti felügyelő.

A tanfolyam költségeire beküldött 120 pengő ellenében a hallgatók a tanfolyam tartama alatt teljes ellátást nyernek, azonkívül szakkönyveket kapnak.

A tanfolyam anyaga mindenben azonos a fenti sz. Belügymin. rendelet 25. §-ában megállapított elméleti és gyakorlati résszel.

Tekintettel arra, hogy a most idézett rendelet 17. §-ának utolsóelőtti bekezdése értelmében „minden községnek, ahol legalább két kiképzett tűzoltó nincs, legalább egy hallgatót kell küldenie ily tanfolyamra, akiknek tandíját, úti- és ellátási költségeit a községi költségvetés keretében kell fedezni;” hangsúlyozottan hívom fel a községi előljáróságokat, hogy ahol erre szükség van, alkalmas kiküldöttekről mindenütt gondoskodjanak. Ez annál inkább elodázhatatlan szükségesség, mert a fentebb már két ízben idézett rendelet 27. §-a értelmében folyó évi május 30-tól „önkéntes és gyári tűzoltóság tisztje vagy parancsnoka csak az lehet, aki legalább a kerületi tanfolyamot sikerrel végezte s arról bizonyítványt kapott.”

Eger, 1931. évi május 12-én.

Okolicsányi, s. k.

Hevesvármegye alispánja,
mint a tanfolyam felügyelője.

A Teudloff—Dittrich Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár Rt. üzemét beszüntette cím alatt lapunk legutóbbi — XXIX. évfolyam 4. számában — arról számoltunk be röviden — egyik napi lap-társunk sorait átvéve, — hogy ezen világhírű nagy magyar cég üzemének beszüntetése folytán a magyar piacot az a veszély fenyegette, hogy mindazokat az ipareikket, melyeket a Teudloff-gyár állított elő, ezentúl a külföldről kell beszerezni. A napi sajtó nyomán közölt ezen rövid híradásunkra a többi hazai tűzoltószergyárosaink u. m. Mátrai Antal és Társa, Köhler István, Walser Ferenc és Seltenhofer Frigyes Fiai hozzánk az alábbi nyilatkozatot küldték be és annak közlését kérték:

Budapest, 1931. május 12.

TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY tekintetes
SZERKESZTŐSÉGÉNEK
BUDAPEST.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

A „Tűzrendészeti Közlöny” folyó évi 4-ik számának 61-ik oldalán a volt Teudloff—Dittrich Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár Rt. üzemének beszüntetéséről szóló jelentésében azon kitételt, hogy „a magyar piacot az a veszély fenyegette, mi-kép mindazon ipareikket, melyeket a Teudloff—Dittrich-gyár állított elő, ezentúl külföldről kell beszerezni” ha a M. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyár nem veszi gyártási körébe — kifogásoljuk, miután ez nemcsak helyt nem álló, hanem alólírottakra — mint évtizedes múlttal bíró hazai és speciális tűzoltószergyárosokra — sérelmes is, mert mindazon cikkeket, amelyekre a magyar tűzoltóságnak szüksége van, — a legmodernebb elő-

állításban és a hazai viszonyoknak megfelelően gyártottuk és gyártjuk jelenleg is.

Tehát nem áll az, hogy a M. kir. áll. gépgyárnak a külföldi behozatal megakadályozása miatt kellett a volt Teudloff—Dittrich-cég által előállított cikkeket — gyártási körébe felvenni; amelyeket mi amugy is gyártottuk és gyártjuk, sőt a külföldre is exportálunk.

Kérjük igen tisztelt Szerkesztő urat, sziveskedjék a valóságnak megfelelő ezen helyreigazító sorainkat a „Tűzrendészeti Közlöny” legközelebb megjelenő számában közzétenni.

Teljes tisztelettel

Mátrai Antal és Társa

részvénytársaság.

Mátrai, s. k.

Köhler István

fecskendő-, szivattyú- és tűzoltó-

felszerelés gyára, ezelőtt

Geitner és Rausch cég tulajdonos

Köhler István, s. k.

Walser Ferenc,

Walser János, s. k.

Seltenhofer Frigyes Fiai, Sopron

megbízott Mátrai s. k.

Hírdetmény.

„Mégvételre keresek egy használt, de kifogástalan karban levő országos egységes kétkerekű tűzoltósági billenő mozdonyfecskendőt ércajtós szelep-szerkezettel. A fecskendő részletes leírása, gépgyára, felszerelése, ára, valamint hogy hol lehetne azt üzemben is megtekinteni, közzendő. — Ajánlatok a következő címre nyujtandók be: Nagyvárad Káptalan Uradalmi Jóságigazgatósága, Czirkópuszta, u. p. Kótpuszta.”

2207/1900. sz.

ÉRTESÍTÉS.

A „Tűzrendészeti Közlöny” 1930. évi novemberi számában közöltük a m. kir. belügyminiszter 257.349/1930. VII. sz. rendeletét, melyben az egyenruhát viselő egyéneknek fokozottabb mértékben való ellenőrzését elrendeli. Egyben kötelezi azon egyesületeket és szervezeteket, melyek tagjai — jóváhagyott alapszabályaik alapján — egyenruhát viselhetnek, hogy tagjaikat arcképes igazolvánnyal lássák el.

Elnökségünk elhatározta, hogy az igazolványt és arcképet befogadó kis könyvalakú tokokat, a lehető alacsony ár elérése és az egyöntetűség biztosítása céljából tömegesen rendeli meg és tagtűletoinknek szükség szerint rendelkezésére bocsátja.

Ilyen igazolványtokok kétféle minőségben rendelkezhetők és pedig:

I. Vászomburkolatban ára darabonként 40 fill.

II. Bórburkolatban ára darabonként 80 fillér.

A megrendelést legcélszerűbb a 23.297. számú csekkszámilánk javára kiállított befizetési lap hátulján eszközölni, mert az igazolványtokokat csak a vételár beérkezése után szállíthatjuk. **Az elnökség**

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.
Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. tb. elnök, Breuer Szilárd ny. főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Dr. Aujeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hiv. főtiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hiv. parancsnok, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlösbek György fővárosi hivatásos főtiszt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathoná Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, bpesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főparancsnok, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

KÖHLER ISTVÁN

fecskeendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskeendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon A. 222-26

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: A. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémtönde

Beavatkozása csak akkor hatásos, ha

a keletkező **tűzvésszre** idejében figyelmeztetik a tűz fészkeknek jelzésével**Siemens és Halske R.-T.**

Budapest, VI., Teréz-krt 36. Tel. 109-85, 204-01

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **P É N Z Ö S S Z E G E K E T** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélypénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.

SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1 P. II. füz. Markusovszky Béla: **M e g e l ő z ő T ű z r e n d é s z e t**, ára 1 P. IV. füz. Apáthy Vilmos: **T ű z j e l z é s**, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: **E l s ő s e g é l y n y u j t á s b a l e s e t e k n é l**, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: **V í z s z e r z é s**, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: **A f e c s k e n d ő é s t a r t o z é k a i é s E r d é l y E r n ő: A t ű z o l t ó s z e r e k k i p r ó b á l á s a**, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: **T ű z r e n d é s z e t i K ö z i g a z g a t á s K é z i k ö n y v e**, ára 20.— P. Papp Ferenc: **K ü l f ö l d i t ű z o l t ó s á g o k r ó l**, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: **A t ű z é s r o b b a n á s v e s z é l y e**, ára 10.— P. **S Z A B Á L Y Z A T O K:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. **B E L Ű G Y M I N I S Z T E R I R E N D E L E T E K:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. **S Z Í N M Ű:** Techlár Ernő: **C r e d o . . . !** színmű, ára 2.— P. **K Ö N Y V:** Ortutay József: **N é h a i J ó z s e f f ő h e r c e g é l e t e**, ára 3.— P. **N Y O M T A T V Á N Y O K:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-ürlap, ára 2.— P. O s z t á l y o z á s i l a p t ű z o l t ó v e r s e n y e k h e z, ára darabonként —.02 P. Barabás István: **„Szépligeti tűzoltóság,”** ára 5.— P. Erdély Ernő: **H o g y a n o l t s u k a t ű z e t? A t ű z o l t á s s z a b á l y a i.** Ára 2.50 P. Petróczy István ny. repülő ezredes: **„Veszélyben minden magyar város.”** Ára: 1.50 P. Erdély Ernő: **T ű z e s e t e k n y o m o z á s a.** Ára 1.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **S E G É L Y Z Ó P É N Z T Á R Á B A**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

fennállanak, hanem egyéniségének ezek olyan főjellegzetességei, melyeknek ragyogó színpompájú harmoniája máris teljesen felismerhető irodalmi portréját adják.

S ha e kép teljessége kedvéért pár esetvonalással felrakjuk mindazon vonalakat és üde színeket is, melyeket eme klasszikus arcélű, reprezentatív megjelenésű, életet és energiát sugárzó igazi egyéniség jellemképeinek részletezéséhez még szükségesek, úgy előttünk áll az a férfiú, aki élete teljes virágzásában érte el imponáló tudása, ernyedetlen szorgalma és állandóan fiatalos tettekkészsége legszebb jutalmát: az ország első főparancsnoki állását s az azzal járó mindazon dekorumokat, melyeknek fénye, ragyogása csak elevenebb sugárzású lesz újból és azáltal, hogy azokat most *Teasdale Ottó* viseli.

Örömmel lépett nagynevű és hervadhatatlan érdemű elődeinek e sok dísszel, de még több munkával és felelősséggel járó örökébe és ezen örömet jogos öntudattal, közvetlen őszinteséggel tárta fel üdvözlői előtt is. Joga volt ugyanis őszintén és nyíltan örülnie ennek a kitüntetésnek nemcsak azért, mert vele együtt örült a Főváros közönsége s az egész ország tűzoltótársadalma, hanem elsősorban azért, mert beigazolvta látta öntudatos célkitűzése és annak elérése érdekében kifejtett lankadatlan tevékenysége azon irányának helyességét, mely irányban az első lépéseket már akkor megtette, midőn a középiskolai érettségi után a jogi fakultásra beiratkozva 1905. évi április 10-én a főváros szolgálatába lépett. Felismerve a jogi és műszaki tudásnak egybeforrottságát a már akkor hivatásul választott tűzoltói működésben, nem elégedett meg a vonatkozó jogi ismeretek elméleti elsajátításával, hanem a műszaki, technikai ismeretek forrásához is közelebb jutni kívánva a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testületbe vétette fel magát, hogy onnan 1911. augusztus 1-én, mint már jóismerős lépjen át; — ha bár ideiglenes minőségben is — az ezen anyatestületet magasán túlszárnyaló fővárosi hivatásos tűzoltóság szolgálatába.

Szép ívelésű szolgálatában már 1912. február hó 14-én gyakornok, ugyanazon évben pedig: október 29-én tűzoltótiszt lett. Teljes erejével résztvevén ama hatalmas lendületű tempóban, melyet a technika fejlődése kezdett diktálni a főváros tűzvédelme érdekében, egyik tevékeny harcosa lesz annak a programnak, mely a külföldi példát összehasonlító helyszíni tanulmányozások után az elektróautomobil rendszerről a benzinmotoros hajtóerőre áttérve kívánta automobilizálni a Főváros egész tűzoltóságát. A világháború azonban — mely e gyönyörű programot megszakította — *Teasdale Ottó*-t is a haza fegyveres védelmére szólította s úgy a háború, mint az azt követő ú. n. „tanácsköztársaság” alatt is különös alkalma volt arra, hogy az „Isten-Haza-Király” eszméi mellett — ha kell, élete árán is — tanubizonyosságot tegyen. Ezen eszmei szilárdsága és lelki bátorsága csak kifinomult formájú megnyilatkozása volt személyi bátorságának, mellyel számtalan nagy tüzesetnél önmagára vonva az ott jelenlévők figyelmét, egyúttal fényes példát nyújtott a vele dolgozó legénységnek is. Tisztársainak pedig úgy saját testületében, mint annak falain túl az egész országban azzal adott jó példát, hogy a kutató kémiai és technikai tudományok ismereteinek gazdag tárházait egymásután bemutatva szakeikkeiben, tanulmányaiban: nemcsak a szaksajtó, hanem a tűzrendészeti irodalomnak is kimagasló értékű munkása lesz. Munkáiban a jogi és műszaki, technikai tudományos adatok pazar bőrségét rendkívül éles logikájával, meggyőzően könnyet, folyékony irányával legélvezetesebb módon tárja olvasói elé és ugyanezen kivételes tulajdon-

ságok jellemzik őt mint az Országos Tűzoltótiszt-képző Tanfolyam rendes előadóját is.

Teasdale Ottó ugyanis ama kevés számú tehetségek közé tartozik, akik mondanivalójukat nemcsak vagy írásban, vagy élőszóval, hanem a gondolatközlésnek mindezen két módján egyforma készséggel és hatással tudják kifejezni és szóbeli előadásai is mindig a legmeggyőzőbb hatásúak az azokban felcsillanó szókincsei, találó hasonlatai, s főleg az elháríthatatlan logikával sorakoztatott érvei által.

E kvalitásain kívül azonban sokkal többször jut kifejezésre azon imponáló erélye és taktikai tudása, mellyel vész esetén a legbonyolultabb helyzetnek egyetlen megoldását is szinte ösztönösen és pillanatok alatt megtalálva, ellentmondást nemtűró energiával szerez érvényt intézkedéseinek, parancsainak s ilyen biztos tudású villámgyors intézkedései és energikus fellépései természetesen sohasem maradhatnak a legteljesebb siker és eredmény nélkül.

Természetes, hogy a sikerek és eredmények hosszú sorozatából nem maradhatott el az annak díszül szolgáló elismerés sem, mellyel feljebbvalói, felettesei kitüntették s amelyek közül a „legfelsőbb elismerés” volt a „köz” haláljának legértékesebb megnyilatkozása.

A „köz”-nek, mely túlterjed egy főváros, egy csonkaország határain s az emberi szeretetnek, kultúrának szent univerzitását zárja magába. Ennek az egyetemes kultúrának pedig Magyarország ezer év óta nemcsak öre, hanem hatalmas és elismert tényezője is volt, még a tűzoltóintézményeivel is.

Amidőn *Teasdale Ottó*-t, mint az ország első főparancsnokát nemcsak a tűzoltóirodalom és szaksajtó, hanem az egész tűzoltótársadalom nevében is e helyen üdvözljük, őszinte szívvel kívánjuk, hogy a Trianon óta még fokozottabban szükséges „kultúr-főlényünk” biztosítása érdekében fővárosunk tűzoltóintézményeit továbbra is azon a magas színvonalon tartsa, melyre hervadhatatlan érdemű elődei helyezték s amely színvonalon is az első helyet úgy az európai, mint a tengerentúli szaktekintélyek osztatlan elismerése jelölt ki.

Az „ellentűzek” alkalmazásának tudományos alapjai.

Írta: Dr. Aujezsky László,

a M. kir. Orsz. Meteorológiai Intézet adjunktusa.

Ismeretes, hogy a növénykultúrákban pusztító nagyobb tüzesetek (erdő-, nádas-, szavannaegések stb.) leküzdésének egyik módja ú. n. ellentűzek gyújtása. Nemcsak a tengerentúl élő vad népek alkalmazzák ezt az eljárást már régi idők óta. Azok a szakemberek is, akik speciálisan foglalkoznak ilyen tüzeseteknek a vizsgálatával, továbbá, akiknek alkalmuk volt ilyeneknek az oltásában nagyobb személyes tapasztalatot szerezni, *igen sokra becsülik a tűz ellen való küzdelemnek ezt a módját.* Így például *Brandt* azt a meggyőződést hirdeti,¹⁾ hogy megfelelő ellentűzek alkalmazása messze fellette áll minden egyéb eljárásnak, amely nagyobb arányú erdőtűzek leküzdésénél egyáltalában szóba jöhet.

Magyarországon aránylag ritkán fordulnak elő olyan természetű tüzesetek, amelyeknél az ellentűzek gyújtására sor kerülhetne. Minthogy azonban a békekötés után megmaradt erdőterületeinket fokozott gondnal és szeretettel kell oltalmaznunk, azért nagyon időszerűnek gondoljuk e lapok hasáb-

¹⁾ *Brandt*: „Gegenfeuer”. Zeitschrift f. Forst- und Jagdwesen, gegründet von Bernhard Danckelmann. 34. évf., 11. füz., 715. l.

jain felvetni azt a kérdést: vajjon csakugyan olyan értékes fegyver-e az említett tűzkárok ellen az ellentűzek alkalmazása? *)

Úgy vélem, hogy aki a kérdés meteorológiai hátterével nem foglalkozott bővebben, az legalább is kételkedni fog benne, hogy erre a kérdésre kedvező választ lehessen adni. Mire is valók az ellentűzek? Csak súlyosabbá teszik az elhatárolás munkáját — gondolhatnók. A nagyközönség rendszerint már kora ifjúságában hall az ellentűzekről, abban az életkorban, amikor utazási regényeket olvas. Mert vannak vad népek, amelyek állandó küzdelemben élnek a legnagyobb arányú erdő- és szavanna-égésekkel. Ezek a népek régóta alkalmazzák az ellentűzek gyújtását és ezen a réven került be az ellentűzek gondolata az indián elbeszélésekbe és egyéb ifjúsági olvasmányokba. Persze legtöbbször nem magyarázzák meg, hogy a tűz ellen való küzdelemnek ez a módja milyen természeti jelenségeken alapul. A fiatal olvasók nagy része világlátásban sem érti meg, hogy mi értelme van egy akaratlanul keletkezett tűz terjedésével szemben úgy keresni védelmet, hogy mi magunk szándékosan gyújtunk új területeket! Első pillanatra talán az egyszeri gazda viselkedése jut eszünkbe, akinek vétését a jégeső nagyon megtizedelte, mire ő firkósbottal esett neki a még épen maradt növényeknek, hogy a pusztulás teljes legyen.

Ez a hasonlat természetesen csak akkor volna helytálló, ha az ellentűzeket tervszerűtlenül, a természeti törvények figyelembevételével nélkül gyújtogatnók és azután egyszerűen sorsukra hagynók őket. Minden szakember tudja, hogy ellentűzet nem akárhol, nem akárhogyan és nem akármilyen meteorológiai helyzetben szabad gyújtani. A lényeges mozzanat az, hogy az ellentűz nem lesz ugyanolyan, mint a leküzdendő veszedelmes tűz, hanem bizonyos meghatározott természetű tüzet hozunk létre, amelynek jelenléte (bizonyos időjárási feltételek között) erősen visszahat az elhatárolandó veszedelmes tűz rész további fejlődésére.

Breuer Szilárd néhány szóban foglalja össze az ellentűzek módszerének egész lényegét. „A... egész szélességében ellentűzet alkalmazunk; amely a nagy tűz huzata által vonzatván, az előtt minden éghetőt elemészt és a tüzet megállítja.” **)

Ebben a rövid meghatározásban tulajdonképpen benne van az ellentűzek eljárásának egész meteorológiája. Célunk érdekében azonban szükséges, hogy a kérdés részleteivel kissé bővebben foglalkozunk. Lássuk először is egy példán, hogy az ellentűzek hatásos alkalmazását minő meteorológiai jelenségek teszik lehetővé.

Legyen megfigyélendő az erdőtűznek az a gyakori fajtája, amikor csak az erdőtalajt borító száraz anyagok égnék. A tűz a szél irányában terjed; ha esetünkben gyenge nyugati szél van, akkor a tűz nyugatról kelet felé fog előnyomulni. Milyen eszközök állnak rendelkezésünkre, hogy egy ilyen tüzet elhatároljunk? Az egyik eljárás arra törekszik, hogy a talajt fedő éghető réteget megszakítsa; egy másik eljárás a tűznek közismert „lecsapására” törekszik; a harmadik ellentűzeket gyújt. Lássuk egyenként, milyen alakban kerülnek ezek a fenti példában alkalmazásra és milyen reményeket fűzhetünk azok sikeréhez.

*) Van még egy eset, — szívesebben vennék, ha ezt meg sem kellene említenünk — amelyben fontos szerep várhat az ellentűzek nagyobbarányú alkalmazására. Háború esetén valószínűleg kiterjedt gabonátűzekkel kell majd megküzdeni a hadviselő országok lakosságának, minthogy az ellenséges repülőgépek aratás előtt gyújtóbombákkal igyekezzenek majd elpusztítani a lábán álló gabonát.

**) Breuer Szilárd: „A tűzoltás szabályai. (Taktika.)” Tűzrendészet, 3. rész, IV. kiadás, 62. l.

1. Az összefüggő, éghető talajborító réteg megszakítása olyan művelet, amelyet a terjedő tűz homlokvonala előtt kell elvégeznünk. Az említett nyugati szél arra kényszerít bennünket, hogy az égő területtől keletre vezényeljük az oltólegénységet, és ott bizonyos sávon kiirtassuk vele a növényzetet, vagy árkot ásassunk. Nagyobb arányú tűznél ez igen nehéz feladat, sokszor nincs elég ember és nincs elég idő a megvalósítására. Ha a szél nem nagyon erős, akkor ez a megoldás még könnyen keresztülvihető. Ilyenkor a tűz csak lassan közeledik és így elég időnk lehet arra, hogy egy ilyen elhatároló zónát előkészíthetünk. Minél nagyobb a szélsébség, annál messzebb kell a védőzónát elhelyeznünk, ami persze annyit tesz, hogy az erdőből annál többet kell a lángok martalékául hagynunk. Súlyosan esik itt latba, hogy a védőzónának nem szabad egyedül csak olyan távolságban lenni, ahova a munka befejezésekor épen elérkeznek a lángok. A valóságban nem lehet addig dolgoztatni a tűz előtti területen, amíg a tűz odaérkezik: hiszen az erdőégésben termelt hő és füst a szél szárnyán már előbb eljut oda és arra kényszeríti a védőcsapatokat, hogy korábban kezdjék meg visszavonulásukat, mint a tűz odaérkezésekor. Minél nagyobb arányú a tűz, annál korábban válik elviselhetetlenné a terjedési irányban való tartózkodás a szállított meleg és a füsttömegek következtében. Arra is gondolnunk kell, hogy az erdőtűzek megfékezésére kivezényelt legénység túlnyomó része nem hivatásos tűzoltó, tehát sokkal kevésbé lesz képes dacolni a hő és a füst kellemetlenségeivel. Ezek az okok vezetnek sokszor arra, hogy a tűznek ilyen úton való elhatárolása nem sikerül: a legénység kénytelen elhagyni a védelmi vonalat, még mielőtt az éghető réteget teljesen megszakíthatta volna; a munkát egy sokkal távolabbi védelmi vonalon teljesen újból kell kezdeni, a közbeeső erdőterület pedig áldozatul esik a lángoknak.

Az erdőtűz elhatárolásának ez az első módszere tehát nem annyira tökéletes, hogy ne kellene mellette más módszerek után is kutatni: olyan eljárások után, amelyek kisebb oltószemélyzettel, rövidebb idő alatt és nagyobb szélsébség alkalmával is sikerre vezetnek.

2. Egy másik eljárás a tűz „lecsapása”, amiddön zöld galyakkal visszaverjük a földre az éghető gázokat, amelyek a tűzből keletkeztek. A támadásnak ez az alakja természetesen nem a terjedés oldalán történik, hanem abból az irányból, ahonnan a tűz jön. Példánkban nyugati légáramlást feltételeztünk, ott tehát úgy kellene a parancsnoknak eljárni, hogy az egész legénységet a már kiégett nyugati erdőrézbe küldi és az a tűz leverésével nyugatról kelet felé, a tűz terjedését követve fog előnyomulni.

Ennek az eljárásnak sok esetben nagyon komoly hibái vannak. Először honnan vegyünk a téli félévben zöld galyakat a tűz leveréséhez? Legfeljebb fenyőerdőben járhatunk el így; de itt kételtű fegyvert forgatnánk kezünkben, minthogy a fenyőgalyak zöld állapotban is könnyen gyulladnak és gyorsan égnék. Ilyenkor az erdészek nyírfaseprüket használnák a tűz leverésére, ami persze nem egészen megnyugtató megoldás és az ilyen seprük közt mennyiségben nem is állnak mindenütt rendelkezésre. Szerencsére télen nem igen kell erdőtűztől tartanunk, hiszen a meteorológiai feltételek elég kedvezőek (hótakaró, nedvességgel telített vagy majdnem telített levegőtömegek.) De az első tavaszi napokban, amikor a lombátor még nem nyílt ki, nagyon veszedelmes erdőtűzhelyzetek léphetnek már fel: erős „bőjti szelek” fújnak, a napsugárzás délebből már magasra emelheti a hőmérsékletet, a le-

vegő nedvességtartalma pedig éppen olyan alacsonyra szállhat, akár csak augusztus-szeptemberben. Ha nem volt hótakaró, akkor az ilyen tavaszi időjárás igen veszedelmes alkalmat nyújt az erdőtüzek nagygyáfejlődéséhez.

Ha abban az alakban alkalmazzuk a „leverés” módszerét, hogy az égő talajmenti réteget földdel temetjük be, akkor első kifogásunk persze tárgyatlanná válik. Amde vannak a „leverés” eljárásnak más gyengéi is. Minthogy az oltólegénységnek a már kiégett területen kecsztül kell előnyomulnia, bizonyosan megtörténik, hogy cipője, ruhája, sőt saját teste is sérüléseket szenved a zsarátnokban. Komoly hátrány az is, hogy nagyobb szélsébség-nél a tűz után előnyomuló leverők nem is fogják a tüzet utólélni. A tűz homlokvonala háborítatlanul terjed tovább a szélirányban és egyre nagyobb erdőterületeket kerít hatalmába.

Joggal állapítja meg tehát *Breuer Szilárd*, hogy a „leverés” eljárás legfeljebb kisebb arányú erdőtüzeknél keesegtet sikerrel.

3. Lássuk végül, hogy a felvett példákban — nyugati szél mellett terjedő bozóttüznél — milyen alakban alkalmazhatjuk az *ellentüzek* eljárását.

Az ellentüzet mindig a terjedő tűz homlokvonala *előtt*, tehát olyan területen gyújtjuk, ahol a tűz még semmit sem pusztított. Az ellentüzet szító legénységet tehát ismét a tűz keleti oldalára fogjuk rendelni. Ezzel már egy előnyét jegyezhetjük fel az eljárásnak: érintetlen területeket tudunk megvédeni, és pedig anélkül, hogy embereinket a már égő vagy kiégett parcella kellemetlenségéi közé kellene küldenünk.

Amint említettük, az ellentüzet nem akárhogyan fogjuk meggyújtani, hanem úgy, ahogyan céljainknak leginkább megfelel. Olyan helyet keresünk tehát számára, amelyről könnyebben terjed nyugat, mint kelet felé. A keleti oldalán ne legyen könnyen éghető réteg a talajon, ne legyenek fiatal ültetések stb.

Breuer említett klasszikus dolgozatában később még visszatér az ellentüztire (63. l.) és azt tanácsolja, hogy ne csak egy ellentüzet, hanem a tűz homlokvonalaival párhuzamos egyenes mentén sok apró ellentüzet gyujtsunk. Német erdészek egyetlen vonalszerű összefüggő ellentüzet alkalmaznak, ami valószerűleg kevésbé célszerű.

Mi történik mármint az ellentüzekkel, amikor meggyújtottuk őket? A nyugati szél miatt meglesz az a hajlamuk, hogy kelet felé terjedjenek tovább, ugyanúgy, mint maga az elhatárolandó nagy tűz, amelyet ezentúl a „veszedelmes tüznek” kívánunk nevezni. Az ellentüzek kelet felé irányuló terjeszkedési hajlamát azonban ellensúlyoztuk azzal, hogy olyan helyen gyújtottuk őket, ahol kelet felé kevésbé könnyen gyulladó anyagok voltak, vagy azokat onnan eltávolítottuk. Ezenfelül az ellentüzeket egy pillanatra sem hagyjuk magukra, és ha netalán mégis terjedni találnának kelet felé, azt egyszerű eszközökkel azonnal meg lehet akadályozni.

Azt az ellenvetést tehetné valaki, hogy az ellentüzt kelet felé való terjedését csak ugyanazokkal az eszközökkel lehetne korlátozni, amelyeket a nagy tüztire nézve fentebb már elítéltünk és nagyon kétes sikerűnek nyilvánítottunk: árkok húzásával, a növényzet kiirtásával, stb. Ne felejtsük azonban, hogy az ellentüzt sokkal kisebb lévén a megfékezendő veszedelmes tüznél, egészen keskeny ösvények, egészen szűk árkok, vízmosások — amelyek az erdőben mindig úgyis megvannak — már elegendőek az ellentüzt elhatárolására, míg a nagy tüztől ugyanezt nem mondhatjuk. Ezenfelül a nagy tűz — mint említettük — maga is gondoskodik arról, hogy az ellentüzt a helyes irányban terjeszkedjék tovább. Innen van,

hogy az ellentüztnek nem kívánt irányban való előhaladását könnyen meg lehet gátolni, míg a nagy tűz ilyen úton való lokalizálása mindig nagyon nehéz és legtöbbször nem is sikerül.

Ki kell tehát emelnünk azt a lényeges mozzanatot, hogy az ellentüzt *veszélytelen*, minthogy csak kis méretű és az oltólegénység állandó felügyelete alatt áll. Galyak, seprők mozgatásával pedig könnyen biztosítani lehet, hogy az ellentüzt ne terjeszkedjék a szél irányában, példánkban ne terjeszkedjék kelet felé, hanem a veszedelmes tűz felé hajthassuk azt.

Milyen sors vár az ellentüztire? Kelet felé nem engedjük terjeszkedni, nyugat felé pedig — látszólag — nem nyomulhat előre, hiszen a széllel szemben kellene haladnia. Tehát helyben fog kiégni? Ez csakugyan így lenne, ha a veszedelmes tűz nem volna a közelben. De annak a nagy tüztnek a jelenléte megváltoztatja a légáramlási viszonyokat. Mindannyian tudjuk, hogy a nagyobb arányú tüzesetek külön kis *szélrendszert* hoznak létre, amelyben a levegő minden oldalról a tűz felé kezd áramlani. (Ez az érdekes meteorológiai jelenség onnan származik, hogy a tűz felett lévő levegő felhevül, erősen kitágul, felszáll a magasba és a talaj mentén minden oldalról friss levegőt szív magához. Ez a friss, oxigéndús levegőáram teszi olyan nehezzé az őriástüzek megfékezését!) A nagy tűz saját szélrendszere arra vezet, hogy példánkban az ellentüzek helyén lassanként megszűnik a nyugati légáramlás, a veszedelmes tűz közeledése folyamán szélescsend jön létre az ellentüzt felett, azután pedig ellenkező irányú, keletről nyugatra tartó légáramlás is jelentkezik.

Ebben a pillanatban kezdődik meg az ellentüzt áldásos munkája. Mihelyt a keleti légáramlás megindul, az ellentüzt sebesebben kezd terjedni nyugat felé: a *veszedelmes tűz magához kezdi szívni a kis ellentüzet*. A leírt jelenség egyúttal magyarázatot ad arra a régi tűzoltói tapasztalatra, hogy két egymás mellett pusztító tűz „vonzani” szokta egymást. Hiszen ennek is az az oka, hogy a két tűz olyan szélrendszert teremt magának, amelyik mindegyiknek a terjeszkedését a másik tűz felé vezeti.

A veszedelmes tűz tehát nyomul elő kelet felé és egyidejűleg szívja magához az ellentüzet keletről nyugat felé. A két tűz közeledik egymáshoz, végre találkoznak. És most a gyakorlat emberei örömteljes meglepetéssel látják: egyszerre lelohadnak a lángok — a tűz el van határolva! A veszedelmes tűz elérkezett egy olyan helyre, ahol az ellentüzt már felémésztette az éghető anyagokat.

Példánkból látjuk, mi a lényege az ellentüzt módszerének: apró, feltétlenül uralmunk alatt tartható tüztnek a gyújtása, amely a közeledő veszedelmes tüztől szemben terjed. Hogy az elérhető, azt a veszedelmes tűz érdekes szélrendszerének köszönhetjük, amely minden közelében lévő kis tüzet magához vonzani iparkodik.

Miben állanak az ellentüzt eljárásnak *előnyei*? Egybevetve az 1. és 2. alatt mondottakkal, meg kell állapítanunk a következőket. Az ellentüzt módszere nem hagyja védtelenül azt a területet, amely felé a veszedelmes tűz terjeszkedik, hanem egy kisebb kiégetendő sáv feláldozása árán határt szab a tűz tovaterjedésének. Az elhatárolással egyidejűleg azonban azt is eléri, hogy a tűz ereje hirtelen csökken, mihelyt az ellentüzt találkozott a veszedelmes tüzzel. Ezt az eredményt kevesebb munkaerővel, rövidebb idő alatt, és olyan területen való munkával lehet elérni, ahol hő, füst vagy égő részekkel való érintkezés nem veszélyezteti az (részben tűzoltói kiképzésben nem is részesített, a tűz közelében való tartózkodáshoz hozzá nem szokott és a

helyes viselkedésre talán ki sem oktatótt) alkalmi mentőlegénységet.

Mikor alkalmazható az ellentűz? Ennek a kérdésnek két oldala van: *egyrészt csak bizonyos fajta tűzzel szemben lehet ellentűzeket segítségül hívni, másrészt pedig csupán meghatározott meteorológiai viszonyok között lehet az ellentűz hatásosságára számítani.* Ami az első szempontot illeti, nyilvánvaló, hogy az ellentűzek alkalmazhatósága a szabad-téri vegetáció tüzeseteire van korlátozva. Kiaszott pázsitnak, lábön álló gabonának, kukoricaföldnek égésekor és az erdőtüzek bizonyos fajtáinál (amikor t. i. koronatűz nincs és attól nem is kell tartanunk) szóba jöhet az ellentűzekkel való beavatkozás.

Milyen időjárási feltételekhez van kötve az ellentűzek alkalmazhatósága? Minthogy az ellentűzek minden haszna abból származik, hogy a veszedelmes tűz terjedését a széliránnyal szemben előhaladó nem veszedelmes tűzzel előzzük meg, két olyan követelményt kell támasztanunk, amely ehhez a folyamathoz feltétlenül szükséges.

Az egyik követelmény az, hogy *állandó legyen a szélirány.* Ha a szél folyton ide-oda ugrál, egyszerű délről, egyszerű északról fúj, akkor az eljárás természetesen nem alkalmazható. Szerencsére csak az egészen gyenge szeleknél lépnek fel nagyobb irányingadozások, mentől erősebb a szél, annál biztosabban tartja meg állandó irányát. Azt is jó tudnunk, hogy sík vidéken a szélirány sokkal állandóbb. Alföldi erdő- vagy gabonátűznél tehát inkább számíthatunk az ellentűzekre, mint hegyes-völgyes vidéken, ahol a szélirányban könnyebben állhatnak be meglepetések. *Az északirányú és iránytartó voltának megfigyelése nagyon fontos lévén, szükséges, hogy az oltócsapat parancsnokai már a terepre való kivonulás egész ideje alatt a legnagyobb gonddal és szorgalommal figyeljék a szélviszonyokat.*

Az ellentűzek sikeres alkalmazásának másik feltétele az, hogy a veszedelmes tűz saját szélrendszere csakugyan képes legyen az ellentűz helyén megállítani a légáramlás irányát. Ha a szél viharos erősségű volna, akkor a tűznek erre a hatására természetesen nem számíthatunk: a saját szélrendszer nem lesz elég erős ahhoz, hogy a vihar erejével megbirkózzék. *Viharos szélben tehát semmi esetre sem szabad ellentűzekkel kísérleteznünk, mert sikert úgy sem érhetünk el, sőt az ellentűz szintén a szélvihar irányában fog továbbterjedni, ami a helyzetet csak súlyosabbá teszi.*

Hogy milyen erős szélben lehet még ellentűzeket alkalmazni, az persze attól függ, hogy mennyire nagyarányú az elhatárolandó veszedelmes tűz. Mentől nagyobb, annál erősebb lesz a saját szélrendszere, annál erősebb külső széllal tud tehát még megbirkózni. Az is természetes, hogy az egészen kis erdőtüzeket még gyenge szélben sem sikerül ellentűzekkel megtámadni, minthogy ezeknek a tűzeknek nincs is még elég erős saját szélrendszerük ahhoz, hogy az ellentűzet magukhoz szívhassák.

Összefoglalva azokat az időjárási feltételeket, amelyek az ellentűzek alkalmazásához szükségesek: Először is kell, hogy a szél ne legyen túl gyenge, mert különben az a veszedelem fenyeget, hogy nem fog állandó irányt tartani. Azután kell, hogy túl erős se legyen, mert akkor az ellentűzek is a szélirányban fognak terjedni. Milyen sebességi határok közt kell tehát a szélnek lennie, hogy az ellentűzeket alkalmazhassuk? A meteorológia azt tanítja, hogy a 2—3 méteres másodpercenkénti sebességű szél rendszerint már nem szokta változtatni az irányát. A másodpercenkénti 6—8 méteres szélben viszont már aligha lehet biztosítani, hogy az ellentűz ne terjedjen a szél irányában. A közbeső szélsébségeknél — és szerencsére éppen ezek fordul-

nak elő a leggyakrabban — eredménnyel keesegtet az ellentűzek gyújtása.

A terepre kivonuló parancsnoknak legtöbbször nincs olyan műszere, amely a szél sebességét pontosan megmérné. Azért hasznos lesz megjegyezni a következő szabályt: A 2—3 méteres szél az egészen gyenge galyakat már megmozgatja, a kissé vastagabbakat még nem. Ha tehát már galyaknak a mozgása is látható, akkor az ellentűzeket nyugodtan alkalmazhatjuk — kivéve természetesen a túl erős, viharos szél esetét, amelyet azonban nem lehet fel nem ismerni.

A tüzesetek felsorolt fajtáinál és a megjelölt időjárási korlátok között, úgy véljük, hasznos eszköz lesz az ellentűzek felhasználása. Nagyobb jövőre elő akkor néz ez az eljárás, ha a jövő háborújában — amint nagyon valószínű — egész országreszek gabonatermése ellen fognak gyújtóbombákkal felszerelt repülőgépek felvonulni.⁴⁾

Leventék tűzoltói kiképzése.

Írta: Labiner Gyula rákospalotai tűzoltó főparancsnok, városi tanácsnok.

A testnevelésről alkotott 1921. évi LIII. t.-c. szerint a testnevelésnek az a feladata, hogy az egyének testi épségének és egészségének megóvása, lelki és testi erejének, ellenállóképességének, ügyességének és munkabírásának kifejlesztése által javítsa a közegészség állapotát, gyarapítsa a nemzet munkaerejét. Evégből az állam mindennemű iskolában gondoskodik a rendszeres testnevelésről, szervezi az iskolát elhagyó ifjúság testnevelését oly módon, hogy ebben 21-ik életévének betöltéséig a nemzetnek minden férfitagja kötelezően résztvegyen. Ennek az iskolán kívüli testnevelés ügyének országos szervezését és irányítását az érdekelt miniszterekkel egyetértve a vallás- és közoktatásügyi miniszter intézi.

Aki az iskolán kívüli testnevelést figyelemmel kíséri, azt kell megállapítania, hogy a testnevelési törvény rendelkezései célravezetőek, a vele szemben előlegezett bizalomra teljes mértékben rászolgált. A munka megy és a gyönyörűen felépített levante egyesületek működését mindenki igaz örömmel szemléli és ha kell anyagi támogatásban is részesíti. Hogy milyen működést fejtenek ki ezek az egyesületek, arról nem kívánok előadást tartani, mert a munka előttünk folyik le s így közismert.

Nem ismeri azonban mindenki a levanteoktatásnak egy különleges módját, amellyel néhány helyen szenzációs sikert értek el az egyesületek és ez a levantéknek tűzoltói kiképzése. Azt kérdezhetnék tőlem, hogy miképp kerül a eszma az asztalra? Hát bizony a teljes tűzoltókiképzés a testet neveli, a fegyelmet, önbizalmat, bátorságot fejleszt, a lelket nemesíti. A testnevelésnek ez is a célja. Kell-e ennél több tényező megállapításom helyességének bizonyítására. Kedves bajtársaim, álljunk itt meg egy néhány percre és foglalkozzunk alaposan ezzel a kérdéssel, talán sikerül majd egymást meggyőznünk arról, hogy az arravaló levanték tűzoltói kiképzése nem is olyan közönséges dolog, sőt elsőrendű nemzeti érdek, mint ahogyan azt, ha jól emlékszem

⁴⁾ Befejezésül még egy észrevételt. Az „ellentűz” megjelölés nem magyaros; elég szolgai fordítása a német „Gegenfeuer”-nek. Nem érezzük magunkat arra illetékesnek, hogy helyébe új kifejezést ültessünk, de talán jó volna, ha a nálunk hívatottabb szakemberek állást foglalnának ebben a kérdésben. A magunk részéről legfeljebb a „mentőtűz” vagy „csatlakozó tűz” elnevezések használatát javasolnók.

1922—1923-ban valamelyik szaklapban megemlíteni bátor voltam.

Általában, hogy milyen nagy súlyt helyez a kormány a tűzrendészet és tűzoltókiképzésre, mi sem bizonyítja jobban, mint az 1925. évi 23.000. számú B. M. körrendelet, amely az 53888/1888. számú tűzrendészeti kormányrendelet kiegészítését, módosítását és végrehajtását foglalja magában, majd az 1928. évi 254.300. B. M. számú rendelet, mely a Magyar Országos Tűzoltótisztképző tanfolyam és kerületi tűzoltótanfolyamok felállításáról, szervezetéről és szabályzatáról intézkedik. Nagy horderejű, generális intézkedések ezek, amelyek az ország tűzrendészetének kifogástalanná tételét vannak hivatva szolgálni. A kormányhatalom az országos tűzoltószövetség folytonos reklamálására végre belátta, hogy a tűzrendészet kátyúba rekedt szekerét ki kell emelni, a tűzoltókiképzést pedig egészen új alapokra kell fektetni. Ezek az elgondolások vezették a kormányt az említett rendeletek kibocsátásánál. Igen ám, ezekkel az intézkedésekkel minden megvan, csak tűzoltóság nincs még.

Ha a testnevelési törvény intencióit összehasonlítjuk a tűzvédelmi rendelkezések intencióival, akkor minden kétséget kizáró módon levonhatjuk azt a következtetést, hogy mindkettő egyirányban halad, mindkettőnek végecélja egészséges ép test és ép lélek, a bátorság és a fegyelem fejlesztése. A tűzoltóság ezeken kívül tűzvész esetén a polgárság, végeredményben a nemzet vagyonát menti igen gyakran élete veszélyeztetésével, sőt feláldozása árán is. A cél tehát azonos. Felmerül most az a kérdés, hogyan lehetne a két azonos célú intézményt valamiképpen összehozni, együttműködésre bírni, mert ma még csak elvétve találunk olyan levante egyesületet, amely a levante-tűzoltó kiképzésre gondol, illetve amely legalább egy-egy levante-csoportot részesít különleges tűzoltó- és mentőkiképzésben. Pedig ennek megoldása igen egyszerűnek látszik, de mert írásos rendelkezés nincs s a kellő bátorságos elhatározás sincs meg, mellőzik a levante egyesületek szabódi ezt a különleges kiképzést.

Legyen szabad itt e lap hasábjain úgy a nagyméltóságú kormányt, mint az országos tűzoltószövetség figyelmét a megoldás lehetőségére felhívni. Minden közérdeket szolgáló ügy technikája csak abban az esetben felel meg céljának, ha a rendszer intézményesen biztosítva van. Arra kell tehát törekedni a szóbanforgó kérdés megoldásánál is, hogy a levante tűzoltókiképzése rendszerileg szabályoztassék. Tudott dolog az, hogy az iskolánkívül testnevelési heti 4 óra kiképzési időt ír elő. Ebben a kiképzési időben történik meg a rendgyakorlati, elméleti és céllövészeti oktatás. Ezt a rendszert követik valamennyi korosztályú csoportokban. Az is bizonyos, hogy a 18-tól 21 éves korban levők testnevelési kiképzése, rendszerint és különösen azoknál, akikben a hajlandóság és készség megvan, különleges beosztású csoportokban történik, így az úszás, vívás, lovaglás, box, atlétika, futball stb. és ott, ahol már bevezették, úgymint Rákospalotán, Kispesten, Pestújhelyen és Rákosszentmihályon a tűzoltó- és mentőkiképzés is. Ezekből az idősebb korosztályú levante-kből például Rákospalotán 30—30-as csoportokban igen jól bevált módszerrel utánpótlásra is teljesen kiképzett tűzoltókat és mentőket sikerült kiképezni. A rákospalotai levante-tűzoltók az utóbbi két évben rendezett versenyeken immár egy első és egy második díjat nyertek, ami azt bizonyítja, hogy a reájuk fordított fáradság nem volt hiábavaló. A kispesti levante-tűzoltócsoporthoz is hasonlóan több versenyben nyert díjat. Hozzá kell fűznöm még azt is, hogy ebben a kiképzésben résztvevő ifjakat nem kellett kényszereszközökkel a gyakorlatokra szorítani, ők örömmel, telve ambícióval álltak és állanak

ma is rendelkezésre, amiből következik, hogy a tűzoltókiképzésre az arravaló levanteket csak kijelölni szükséges és a többi a kiképzők dolga.

A tűzoltó- és mentőkiképzéshez az idősebb korosztályúakat, vagyis a 18-tól 21 éves korban levő ifjakat kell beosztani. Ne riadjanak meg a testnevelési vezetők ettől a gondolattól, mert a tűzoltókiképzés nem hátráltatja az előírt egyéb gyakorlatok végzésében az ifjúságot, telik idő mindenre, sőt merem állítani azt is, hogy ez a kiképzés még hasznára is válik az ügynek. Amint említém, testnevelésre legfeljebb heti négy órát állapít meg a munkaterv. Minthogy a tűzoltókiképzés különböző, de ismert okok miatt csak vásár- és ünnepnapokon a délelőtti órákban eszközölhető, ennél fogva a tűzoltó- és mentőcsoportokat erre a napra kell beosztani és pedig a következőképpen:

a) reggel 8-tól 1 $\frac{1}{2}$ 9-ig (félóra) rendgyakorlat; mert ez az első kellék bármely rendű és rangú tűzoltókiképzésnél, legyen az hivatásos vagy önkéntes tűzoltóság;

b) 1 $\frac{1}{2}$ 9-től 10-ig (másfélóra) céllövészet;

c) 10-től 1 $\frac{1}{2}$ 12-ig (másfélóra) tűzoltó- és mentőgyakorlatok, azaz gyakorlati és elméleti kiképzés.

Ha a megállapított heti 4 órát 4 és 1 $\frac{1}{2}$ órában lehetne megszabni ezeknél a különleges kiképzésben részesülő ifjaknál, akkor még isteni tiszteletken is résztvehetnének, ami ugyancsak igen fontos lenne.

Megjegyezni kívánom, hogy ezeknek a főcsoportoknak a vezetése lehetőleg a tűzoltóparancsnokra bízassék, oktatókul pedig már eleve teljesen kiképzett tűzoltótisztek alkalmaztassanak, mert csak így számíthatunk biztos sikerre. Ahol hivatásos tűzoltóság látja el a tűzvédelmet, ott feltétlenül a parancsnokra bízandó a főcsoportvezetés. Ne méltóztassanak most arra gondolni, hogy hazabeszélek, de akik ismerik a kispesti és rákospalotai tűzoltólevante munkáját és sikereit, azok nekem lesznek kénytelenek igazat adni. Természetesen ahol jól megszervezett önkéntes testületek működnek, ott a parancsnok és tisztek okvetlenül sorompóba állítandók.

Szükségesnek tartom, ha eddig erről még gondoskodás nem történt, hogy a levante, illetve testnevelési oktatótanfolyamokon rendszer tárgyként a tűzrendészet és tűzoltás is felvétsék.

Az itt felvetett gondolatok keresztülvitele esetén szerencsétlen hazánk minden községében kisebb-nagyobb levante-tűzoltócsoporthoz létesülhetne egy csapatra és hogy ez mit jelentene, arról úgy hiszem fölösleges egy szót is papírra vetnem. Az bizonyos, hogy ebben az esetben a már kiadott rendeleteken és a kiképzett tűzoltótiszteken kívül tűzoltóink is lennének.

Az országos tűzoltószövetség vegye bonckés alá ezt az általam már nem első ízben felvetett problémát és ennek eredményeként igyekezzék meggyőzni a kormányhatóságot arról, hogy a levante-tűzoltókiképzés milyen fontos nemzeti érdek és egyidejűleg hasson oda, hogy ez a kérdés sürgősen intézményesen rendeztessék.

TÜZOLTÓ HALÁL.

A közelmúltban Turkevén, egy jelentéktelen tüzesetnél, a tűzoltásban résztvevő egyik tűzoltótiszt halálos balesete fordult elő. Ezen sajnálatos esetről beérkezett hivatalos jelentés a következő:

Turkevei Önk. Tűzoltóság Parancsnokságától.

5/1931. szám. *Eseményleírás*

az 1931. évi április hó 26-án Turkeve megyei városban volt tüzeset alkalmával tűzhalált halt *Butor Sándor* önkéntes tűzoltó haláláról.

Szénássy Ferenc turkevei lakos kárára, fentjelzett időben történt tüzesetnél, a lángokban álló nádtetejű vendéglő-épületbe, az ott lévő tárgyak mentésére, a rendőrség erélyes fellépése ellenére, több nem tűzoltópolgár bement és őket azért nem lehetett visszatartani, mert három kijárat is volt. Ekkor Butor Sándor szertáros, mint a tüzesetnél még akkor egyedül levő tiszt, azzal a szándékkal hatolt be az életveszélyes helyiségbe, hogy a bent lévő polgári egyéneket onnan eltávolítsa. Azok ki is mentek, ki erre, ki arra; de mikor Butor a helyiség mestergerendája alá ért, a mennyezet épen akkor szakadt le és a szorosozott értelmében a gerenda agyonütötte és természetesen ruhája is tüzet fogott. Az egész esemény két percen belül történt, de a romok alóli kimentése már nehezebben ment és már akkor halott volt.

Halálesetét embertársainak megmentési szándéka okozta, a behatolást saját akaratából hajtott végre.

Turkeve, 1931. május 9.

Nagy István s. k.,
városi főjegyző,
tűzoltófőparancsnok.

P. H.

Láttam:

Nagy s. k. P. H.
h. polgármester.

Amidőn e tűzoltószerekesétlenség mély megdöbbenést keltve bennünk, az elhúnyt bajtárs gyászbaborult családjának pótolhatatlan vesztesége alkalmából a legmelegebb részvétünket tolmácsoljuk, e sajnálatos eset után, okulás céljából mégis gondolkodóba kell esnünk a történetek felett. Mert úgy érezzük, hogy ennek a balesetnek nem lett volna szabad megtörténnie.

Egy nádas ház tetőzetének leégéséről van szó; amelynek nadlástere a mennyezetgerendáktól tűzhírosan elszigetelve nem volt. Az ily gyúlékony tetőzet természete hozza magával, hogy annak leégése és a lakóhelyiségekbe való leterjedése rohamosan történik. Ezen körülmény siettetését az esetleges nagy szárazság vagy az erősebb szél is elősegíti.

Az elégett tető- és mennyezetgerendázat együttes beomlása, valamint a földig való leégése az elkészített argumentális tűzoltói beavatkozás miatt menthetetlenül bekövetkezik. Ezért az ily nádfedelű égő házból emberek és tárgyak kimentése csak a tűz kitérésének, illetve a tetőtűz kifejlődésének legelső időszakában végezhető esupán, amíg a tetőgerendázat szilárdsága és összetartása nem szűnt meg és összeomlási veszélyének időpontja még nem érkezett el. Mi sem természetesebb, minthogy a ház lakói vad igyekezettel mindent — az utolsó szögig — ki akarnak menteni, ha már a ház ügyis oda veszett.

A kockázat pedig a hosszabb ideig elnyúlt mentéseknél pereről-perere veszélyesebbé válik és a tárgyak kimentése nem folytatható.

Tapasztalt tűzoltói szem idejekorán meglátja e veszélyes pere elkövetkeztét. Az égő épületbe való behatolást tehát feltétlenül be kell szüntetni. De kivel és mivel, merül fel a kérdés? A rendszerint kevés számú tűzoltónak ilyenkor más dolga van, mert a tűz elhatárolása és eloltása képezi működésük főfeladatát, ha csak komoly életmentés esete nem forog fenn.

Rendőri vagy esendőri karhatalom kisebb helyen minimális létszámú. Sajnos, nálunk már feledésbe ment a rendfenntartó tűzoltók szakaszának felállítására, mely korosabb bajtársakból létesült. Egy piros karkötő és a felismerhetőség jelvénye adva volt. A tűzoltóparancsnok tehát ezek felhasználásával akadályozta meg a kétségbeesett lakóknak az

összeomlással fenyegető épületbe való benyomulását.

A tüzesettel járó izgalom hevében sem szabad tehát megfélekedezni sem a lakosság, sem pedig a tűzoltók testi épségének és életének oltalmazásáról.

Szerencsétlenül járt bajtársunk kétségtelenül tudatában volt az égő épülettel közeli beomlása veszélyének; hiszen azért lépett az égő házba, hogy a feltevése szerint ott még a tárgyak kimentésével foglalkozókat eltávolítsa. Megfélekedezett azonban arról, hogy ily válságos percekben csak a külső ajtókeret védelme alatti lehetett volna a veszélyes helyiségekből a netalán bent levők távozását szorgalmazni.

Az ily veszélyes helyiségekben való mikénti viselkedésre egyébként az egyéni kiképzések alkalmával minden tűzoltót elméletileg is behatóan ki kell oktatni, nehogy tájékozatlanságból vagy bravúros merészségből emberélet szükségtelenül áldozatul essék.

Szerk.

A Fatermelő és Fakereskedelmi Rt. fatelepeének égése Budapesten.

F. évi május hó 16-án d. u. 12 óra 6 percekor Hirschler László Aut. 904—60. számú telefonon jelentette, hogy a VI., Rőppentyű-u. 62. szám alatt levő „Fatermelő és Fakereskedelmi Rt.” fatelepe ég.

A gyártelep a Rákospatak mindkét oldalán, a Rőppentyű-u. mellett és a Rozgonyi és Szilas-utcáktól északra fekszik.

A befutott tűzjelzésre a Kp. V., VI., VII. őrségek a tűz színhelyére rendeltettek.

Az őrségek megérkezésekor a gyártelepnek a Rákospataktól délre eső részén, 3750 □ méternyi területen a két egymással összeépített enyvezett lemez és furnirhangárát, a Rákospatakkal párhuzamosan fekvő szárítóhangárt, valamint a telep keleti oldalán fekvő két egyemeletes szárító épületet a benne felhalmozott árukészlettel, s a szomszédos bolgárkertészeknek egy istálló épületét teljesen lángban állva találták.

Az első pillanatokban a támadás a sugárzó hő következtében az egy emeletes gépesarnok és gépház épületesoporra, valamint az erős déli szél által a Rákospatak északi oldalán fekvő szárító épületeknek megvédésére szorítkozott. Az V., VI., VII. őrségek fecskendőiről — melyek az uteai tűzesapokat vették igénybe — szerelt 4 motorsugárnak és a Rákospatak medrében elhelyezett tisztiautó hordozható agregát-fecskendőjéről szerelt egységsugárnak csak megfeszített munka árán sikerült az erős, majdnem viharos szélben, az elfoglalt védelmi álláspontokat megtartani és a tüzet körülbelül egy órai időtartam alatt elhatárolni.

A tűzesapok vízszolgáltatása mindjárt a támadás elején nem bizonyult elégségesnek s a Rákospatak mint vízforrás a fecskendők részére megközelíthetetlen volt mindaddig, amíg a hangárépületek össze nem omlottak. Az épületek összeomlása után sikerült csak a központi őrség fecskendőjének, az időközben felduzzasztott Rákospatakból vizet venni, s két motorsugárral a tűz végleges eloltásánál segídekezni, amely d. u. 7 óra 35 percekor az utolsó őrség bevonulásával befejezést is nyert.

A tűz oltásában résztvett 4 tiszt és 51 tűzoltó. A kivonult szerek száma 8 volt.

A tűz keletkezését illetőleg a gyártelep egyik nappali őrének bmondása szerint a szomszédos bolgárkertészek egyik istállóépülete — mely a gyár-

telep keleti oldalán fekvő két egyemeletes szárítóhelyiség közelében állott — gyulladt ki, s az erős szélben percek alatt az épületeket lángbaborította.

A leégett épületek, valamint az azokban felhalmozott árúk károszege, mely biztosítás révén megtérül, mintegy 200.000 pengőre tehető.

Szövetségi ügyek.

1244/1931. szám.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmánya 1931. augusztus hó 16-án Komáromban, a Városházán, délelőtt 11 órakor közgyűlést tart, melyre az országos választmány tagjait tisztelettel meghívja.

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő két tag kiküldése.
2. Az elnökség jelentése az 1930. évi működésről.
3. Az 1930. évi zárszámadás bemutatása, a számvizsgálóbizottság jelentése és a zárszámadás feletti határozathozatal.
4. Az 1931. évi költségvetés feletti határozathozatal.
5. Elnökségi bejelentések és indítványok, köztük a fontosabbak:
  - a) Egyik alelnöki állásnak Teasdale Ottó a székesfővárosi tűzoltóság hivatásos főparancsnokával való betöltése (Alapszabályok 23. §.)
  - b) Elhalálozás folytán megüresedett egy előadói állásnak a fővárosi hivatásos tisztikar által választott Aush Rezső székesfővárosi hivatásos tűzoltófőtiszttel való betöltése. (Alapszabályok 23. §.)
  - c) Jelentés a székházunkban lévő lakások bérbeadásáról.
  - d) A székházátalakítási munkák költségeinek bejelentése.
  - e) Szabályzatok, szakkönyvek kinyomatása.
6. Tagsági díjak törlése, tagtestületek törlése és a tagdíjhátralékok behajtása.
7. A Jásznagykúnszolnok vm. tűzoltószövetség javaslatai az egyenruha, rangjelzés, stb. tárgyában.
8. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést 20 nappal megelőzően az elnökséghez írásban beadandók.*

Budapest, 1931. június hó 15-én.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi József s. k.,
m. kir. kormányfőtan. elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtktár.

*) Az országos választmány tagjai:

1. Az elnökség.
  2. Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltóságának igazolt képviselője.
  3. A törvényhatósági tűzoltószövetségeknek tisztviselőik közül vagy választmányi tagjaik sorából kiküldött, meghatalmazással ellátott I—I igazolt képviselője.
  4. A hatóság által kinevezett, illetve megválasztott vármegyei tűzrendészeti felügyelők vagy hatóság által választott, illetve kinevezett helyetteseik.
  5. Budapest székesfőváros, továbbá a törvényhatósági és megyei városok hivatásos tűzoltófőparancsnokai, illetve vezető parancsnokai vagy azok tiszti rangban lévő igazolt helyettese.
  6. Budapest székesfőváros és a törvényhatósági és megyei városok önk. tűzoltóparancsnokai vagy azok tiszti rangban lévő igazolt helyettese.
  7. A nagygyűlés által a tűzrendészet iránt érdeklődők sorából választott 30 tag.
- Észrevétel.** Névre szóló külön meghívókat nem adunk ki.

3152/931. sz. S. P.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség *Segélyző-pénztára* 1931. augusztus hó 16-án Komáromban, a Városházán (az országos választmányi közgyűlés befejezése után) tartja évi közgyűlését, melyre a tagtestületek meghatalmazott képviselőit tisztelettel meghívjuk.*)

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.
  2. Az elnökség 1930. évi jelentése.
  3. Az 1930. évi zárszámadás feletti határozathozatal.
  4. Az 1931. évi költségvetés megállapítása.
  5. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség számvizsgálóbizottságának megbízása az 1931. évi számvizsgálat megejtésével.
  6. A Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei tűzoltószövetség indítványa a segélyek felemelése iránt.
  7. Esetleges indítványok, melyek legalább 8 nappal előbb az elnökséghez írásban beadattak.
- Budapest, 1931. június hó 15.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi József s. k.,
m. kir. kormányfőtan. elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtktár.

*) Névre szóló külön meghívók nem adatnak ki.

1271/1931. szám.

MEGHÍVÓ.

Hivatkozással a m. kir. Belügyminiszter úrnak 1928. évi január hó 17-én kelt 301.726/1927—VIII. sz. rendeletére folyó évi augusztus hó 15-én délután 6 órai kezdettel Komáromban, a Városházán *tűzrendészeti felügyelői értekezletet* és ugyanott *tűzrendészeti felügyelői értekezletet* és ugyanott *elnökségi ülést tartunk*, melyre az összes vármegyei tűzrendészeti felügyelő bajtársakat meghívjuk.

Budapest, 1931. évi június 16.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi József s. k.,
m. kir. kormányfőtan. elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtktár.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1931. évi június hó 6-án. Az elnöki széklet Dr. Marinovich Imre alelnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

Elnök napirend előtt *Blasnek Hugónak*, a székesfővárosi hiv. tűzoltóság parancsnokának és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi előadójának f. évi május hó 12-én történt elhúnytát jelentette be. Kegyeletes szavakkal emlékezvén meg a derék bajtárs és jó barát időelőtti elhúnytáról. Temetésén az orsz. szövetség testületileg vett részt, a sírra koszorút helyezett és elnöklő a sírnál búcsúzó beszédet mondott. Egyben *Blasnek Hugó* érdemeinek és emlékének az ülés jegyzőkönyvében való megörökítését javasolta, melyhez az elnökség hozzájárult.

Bejelentette továbbá, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alapszabályainak 23-ik §-a értelmében a szövetség egyik alelnöke Budapest székesfővárosi hiv. tűzoltóságának mindenkorai főparancsnoka. Ezen tisztségnek a közelmúltban történt betöltése alkalmából ékes szavakkal üdvözölte az ülé-

sen megjelent *Teasdale Ottó* főparancsnokot, mint az orsz. szövetség új alelnökét, aki hálás szavakkal köszönte meg azt a meleg ovációt, amelyben az elnökség részesítette, ígérvén, hogy minden erejével az orsz. szövetség felvirágoztatásán fog fáradozni. *Teasdale* alelnök bajtársias érzéstől áthatott szavait az elnökség kitörő lelkesedéssel vette tudomásul.

Ezután főtitkár a f. évi május hó 6-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyvét olvasta fel, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált.

Ezt követőleg főtitkár bejelentette, hogy a „Tűzrendészet” füzetei közül a III-ik (a Taktika) elfogyott, annak újbóli megírására *Breuer Szilárd* alelnök felkérte, aki azt el is vállalta. Időközben *Erdély Ernő* „Hogyan oltjuk a tüzet?” című munkája is megjelent, melynek első kiadása már el is fogyott. Szerző jelenleg már a második kiadáson dolgozik és azt a „Tűzrendészet” füzeteinek kiegészítésére felajánlotta. Elnökség ezen ajánlat elfogadásához hozzájárult, előbb azonban a kéziratnak felülbírálatát kívánja, melyet a szerző tudomásul véve, elfogadott. Ennek foganatosításával az elnökség *Breuer Szilárd* alelnököt, *Dr. Roncsik Jenő* előadót és *Falusy Károly* titkárt bízta meg.

Bejelentést nyert továbbá *Berthy László* ezredes, orsz. választmányi tag nevének elhúnytja is, mely alkalomból részére részvétirat küldetett. Sajnálatos tudomásul szolgált. Az elnökség szintúgy részvételének nyilvánítását mellett vette tudomásul *Formandl Ágoston* győri önk. tűzoltóparancsnoknak f. évi május hó 4-én történt elhalálozását is, egyben hosszú évtizedeken át teljesített értékes szolgálatainak elismeréséül emlékének az ülés jegyzőkönyvében való megörökítését határozta el.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentését, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter a vármegyei tűzrendészeti felügyelők menetkedvezményét a MÁV súlyos pénzügyi helyzetére való hivatkozással korlátozta, az elnökség tudomásul vette.

Ezután *Nagy Sándor* főtitkár bejelentette, hogy *Blasnek Hugó* elhalálozásával megüresedett elnökségi előadói tisztséget, a budapesti hiv. tűzoltóság tisztikara *Ausch Rezső* főtisztellett kívánja betölteni, mely körülmény örvendetes tudomásul szolgált. Főtitkár bejelentette továbbá, hogy az orsz. szövetségnek a szesszel nem kevert tiszta benzín felhasználásának engedélyezése iránt felterjesztett kérelmöt a pénzügyminiszter teljesíthetőnek nem találta. Tudomásul szolgált.

Az ez évben tartandó orsz. választmányi közgyűlés helyének és idejének megállapítása tárgyában *Dr. Marinovich Imre* alelnök bejelentette, hogy *László István* előadóval Komárom vármegyei város polgármesterénél együttesen eljárva, úgy határoztak, hogy a szakértekezetek és a vármegyei versenyek f. évi augusztus hó 15-én, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése és országos választmányi közgyűlése augusztus hó 16-án fog megtartatni. Elnökség ezen bejelentést magáévá téve, a közgyűlés helyének és idejének a hivatalos lapban való hirdetését elrendelte. *Démusz Lajos* előadót pedig a vármegyei felügyelők értekezletének előkészítésére azzal az irányítással kérte fel, hogy annak tárgysorozatát sürgősen készítse el, azt minden vármegyei felügyelőnek hozzájárulás végett küldje meg és a végleges tervezetet f. évi július hó 20-ig az elnökségnek terjessze be.

Ezt követőleg *Rosta Géza* előadó azon jelentését terjesztette elő, mely szerint az elnökség megbízásából érintkezésbe lépett *Schwarcz János* székesfehérvári *Felmayer-gyári* tűzoltóparancsnokkal, aki a magán- és vállalati tűzoltóságoknak az orsz. tűzoltószövetség kötelékén belül, szakosztályba való tömörülésére tett előterjesztést. *Rosta* előadó a jelen-

legi kedvezőtlen gazdasági állapotokra való tekintettel, e kérdést időszerűtlennek tartja és annak a napirendről való levételét javasolta. Többek hozzájárulása után az elnökség úgy határozott, hogy a kérdés felszínen való tartása mellett, e tárgyban később fog határozni.

Dr. Marinovich Imre alelnök az ülésről távozván, az elnöki széket *Teasdale Ottó* alelnök foglalta el.

Ezután *Darvas László* a számvizsgálóbizottság elnökének jelentése következett, mely szerint a számvizsgálóbizottság f. évi június hó 5-én az orsz. szövetség 1930. évi számadásait és a pénztárt megvizsgálta. Az ez alkalommal felvett jegyzőkönyv szerint a számvizsgálóbizottság úgy a számadásokat, mint a pénztárt teljesen rendben levőnek találta. Ezen jelentés az orsz. választmányi közgyűlés elé utaltatott. Ezzel kapcsolatban *Darvas László* az iroda részére egy új modern írógép beszerzését javasolta, melyhez az elnökség egyhangúlag hozzájárult.

Nagy Sándor főtitkár azon bejelentését, hogy egyik vármegyei szövetség által beküldött 392 P tagdíj egy postai alkalmazott szabálytalan kézbesítése folytán elveszett és ezen kárt az illető már megtérítette, tudomásul szolgált; egyben az elnökség méltányosságból a postai alkalmazott nagy családjára való tekintettel ezen összeg 50%-ának részére való visszatérítését határozta el, minthogy annak tévedése jóhiszeműleg történt.

Főtitkár ezt követőleg bejelentette, hogy a hivatalos tűzoltótisztek egyenruházatának és rangjelzésének egységesítésére vonatkozólag a székesfevárosi tűzoltóság részéről átirat érkezett, mely szerint e kérdés rendezéséhez csatlakozva, azt egy szűkebb körű bizottsággal együttesen óhajtaná tárgyalni. Elnökség e javaslatot magáévá téve, a budapesti közp. tűzoltóaktanyában tartandó értekezletre *Erdély Ernő*, *Papp Ferenc* és *vitéz Dr. Roncsik Jenő* előadókat küldötte ki.

Főtitkár bejelentette továbbá, hogy az országos szövetségnek 1931. évi január hó 18-án Győrben hozott azon nagygyűlési határozatát, mely szerint *Wagner Antal* wieni tűzoltófőparancsnokot, *Dr. Meidinger Egon* osztrák tűzoltó- és mentőegyleti elnököt, *Mentsik István* osztrák gyári tűzoltószövetségi elnököt, *Marián v. Herzic* jugoszláv hiv. tűzoltószövetségi elnököt, *Bolesláv Wojcikiewicz* kislengyelországi tűzoltószövetségi igazgatót, *Dr. Bronisláv Nakoniecznikov Klukoroski* kislengyelországi tűzoltószövetségi elnököt és annak wojwodáját és *Kazimeierz Moszinszky* kislengyelországi tűzoltószövetségi alelnököt és annak vajdáját tiszteletbeli tagokká választotta, a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta. Tudomásul szolgált.

Főtitkár ezt követőleg *Dr. Berszán Miklós* ügyvéd 300 pengőről szóló számláját terjesztette elő, melynek fejében nevezett a székházból kiköltözésre nem bírható lakbérhátralékos egyik lakó ellen folytatott perben sikeresen eljárta. Elnökség a számla kiegyenlítését engedélyezte, egyben a szűkebbkörű elnökséget utasította, hogy olyan ügyvédi kamarai tag megszerzése iránt tegyen lépéseket, aki az orsz. tűzoltószövetség peres ügyeinek elintézését készkiadásainak megtérítése ellenében egyszerűen vállalná.

Bejelentést nyert továbbá, hogy *Erdély Ernő* előadó, mint a győri ker. tanfolyam parancsnoka a „Tűzrendészet” füzeteiből 30 példányt kért. Az I., V., VI. és VII-ik füzet példányai megküldettek; a II-ik füzet kifogyóban lévén, az iroda a kért példányok elküldését mellőzte. Elnökség e kérdésben úgy intézkedett, hogy a kért füzetek elküldését elrendelte.

Az elnökség továbbá *Sturm Károly* építőmesternek a székház átalakításából még fennmaradt 583 pengő 44 fillért kitevő számlájának kiegyenlítésére vonatkozólag úgy intézkedett, hogy a szűkebbkörű elnökséget a végzett munka felülvizsgálatára utasította és amennyiben ez irányban kifogások nem merülnének fel, a költségek kifizetésére engedélyt adott.

A debreceni ker. tanfolyam paranesnoksága a folyó évi július hó 14-én tartandó záróvizsgájára az orsz. tűzoltószövetség képviselőjének kiküldését kéri. Minthogy ezen záróvizsga a szegedi ker. tanfolyam záróvizsgájával egy napra esik, az elnökség úgy határozott, miszerint *Dr. Mariaovitch Imre* al-elnökhöz kérdés intéztessék, hogy a kettő közül melyik záróvizsgán hajlandó az orsz. szövetséget képviselni; a válasz beérkezése után a másik vizsgán való képviseltetéséről annak idején az elnökség gondoskodni fog.

Főtitkár ezután Komárom és Esztergom k. e. egyesített vármegyék alispánjának az orsz. szövetséghez intézett átiratát terjesztette elő, melyben bejelenti, hogy a 44.200/1924. B. M. sz. rendeletet végrehajtani képtelen, mert a vármegye községiben szérűskert céljaira alkalmas terület nincsen. Ezen országos érdekű kérdés megoldását oly módon tartja lehetségesnek, hogy a szérűrendelet kiegészítéseként pótrrendelet boesáttatnák ki, mely a kisa-játítás lehetőségére tartalmazna intézkedéseket. Elnökség a szérűrendelet kibővítését célzó rendelet ki-
eszközlésének lehetőségét bár kétségesnek tartja, mindazonáltal a vármegye érdekeinek támogatása céljából a belügyminiszterhez felterjesztés intézését határozta el.

Főtitkár bejelentette még, hogy a félévenként kimutatandó tagdíjhátralékosok jegyzékét *Breuer Szilárd* alelnök elkészítette. Elnökség e kimutatásnak a hivatalos lapban való közlését elrendelte, szintúgy az egyes szövetség tagdíjhátralékainak összegéről szóló értesítés elküldését is.

Végül *Erdély Ernő* előadó a „Taktika” című könyvének a győri nyomda által 5000 példányban 220 pengő árért való elkészítéséről szóló árajánlatát terjesztette elő, mely összeget az elnökség magasanak tartva, több nyomdától való árajánlat bekérését határozta el. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Az elnökség jelentése a Segélyzöpénztár 1930. évi működéséről.

Kötelességünkhöz híven Segélyzöpénztárunk 1930. évi működéséről szóló jelentésünket van szerencsénk a következőkben előterjeszteni.

Az elmúlt 1930. esztendőben 4 elnökségi ülés tartatott, melyen 76 üggydarab és segély iránti kérelem tárgyalatott. Az évi közgyűlést Veszprém-ben, június hó 22-én tartottuk meg, az alapszabályokban előírt tárgysorozattal.

A Segélyzöpénztár külön iktatókönyvében az 1930. évben 3402 számunk volt (1929-ben 3264), amiből ügyforgalmunk folytonos növekedése világosan látható.

Segélyzöpénztárunknak az 1930. évben 3047 tagtestülete volt 85.388 taggal. (1929. évben 3002 tagtestület 82.051 taggal.)

Ezen intézményünk fejlődését kétségtelenül bizonyítják a következő adatok.

A Segélyzöpénztárnál biztosított tagok száma volt:

1925. évben	15.047
1926. „	20.460
1927. „	38.865
1928. „	65.723
1929. „	82.051
1930. „	85.388

Baleset folytán megsérült, illetve megbetegedett az elmúlt esztendőben 60 biztosított tag (1929-ben 76), akik részére összesen 2910 pengő baleseti segély utalványoztatott ki. (1929. évben 3308 pengő baleseti segély és végkielégítés.)

Tagdíjhátralék-kimutatás 1931 június 1-én.

Sz.	Vármegye (Város)	Van-e vm. szöv.?	Tagtestületek száma	Tagdíjjal hátralékos					Tagok sorából főrlendő
				1927	1928	1929	1930	1931	
1	Abauj-Torna	nincs	4	2	2	2	2	3	2
2	Bácsbodrog-Baja*)	van	26	—	—	—	—	—	—
3	Baranya-Pécs*)	„	209	—	—	—	—	207	—
4	Békés	„	30	—	—	—	—	—	—
5	Bihar	„	60	—	—	—	8	60	—
6	Borsod-Miskolc*)	„	15	—	—	—	—	13	—
7	Csanád	nincs	27	13	12	14	19	27	12
8	Csongrád-H. M. Vásárhely	„	8	5	5	5	6	8	5
9	Szeged város*)	van	3	—	—	1	2	2	—
10	Fejér-Székesfehérvár	„	109	—	—	—	—	—	—
11	Győr-Győr város*)	„	71	—	—	—	—	71	—
12	Moson*)	„	30	—	—	—	—	23	—
13	Hajdu-Debrecen	„	21	—	—	—	—	—	—
14	Heves	„	117	—	—	—	—	98	—
15	Jász-Nagykunszolnok	„	49	—	—	—	—	—	—
16	Komárom-Esztergom*)	„	53	—	—	—	—	53	—
17	Nógrád-Hont	„	157	1	1	2	—	157	2
18	Pest-Pilis-Solt-Kecskemét	„	257	—	—	—	—	256	—
19	Somogy	„	313	—	—	—	—	217	—
20	Sopron-Sopron város*)	„	118	—	—	—	—	109	—
21	Szabolcs-Ung*)	„	25	—	—	—	1	21	—
22	Szatmár-Ugocsa-Bereg*)	„	3	1	1	1	2	3	1
23	Tolna*)	„	27	—	—	—	3	22	—
24	Vas	„	288	—	—	—	—	—	—
25	Veszprém	„	185	—	—	—	—	181	—
26	Zala*)	„	28	—	—	—	—	—	—
27	Zemplén*)	„	17	—	—	—	—	—	—
28	Budapesti szöv.	—	42	—	—	—	—	42	—
29	Budapest hiv.	—	1	—	—	—	—	—	—
Összesen		25	2293	22	21	25	43	1573	22

*) Tagtestületeik névsorát nem küldték be.

Breuer Szilárd s. k.
ügyv. alelnök

Tűzoltás közben szenvedett sérülések és megbetegedések:

Zúzott seb a kézen	7 esetben
„ „ „ lábon	7 „
„ „ „ fejen	1 „
Szúrt seb a kézen	2 „
„ „ „ lábon	3 „
Mellkas zúzódás	1 „
Gerincoszlop zúzódás	1 „
Sípesont zúzódás	1 „
Égett seb a kézen	13 „
„ „ „ lábon	3 „
„ „ „ az arcon	2 „
Szemsérülés és köthártya gyulladás	5 „
Belső sérülés	1 „
Füstmérgezés	2 „
Légzőszervi megbetegedés, tüdő- gyulladás	3 „
Derékrandulás	1 „
Bokarándulás	1 „
Lágyéksérv	1 „

Gyakorlatozás és egyéb szolgálatközben szenvedett sérülések és megbetegedések:

Zúzott seb a kézen	4 esetben
„ „ „ lábon	2 „
Bőrhorzsolás a lábon	1 „
Lábrándulás	1 „
Lábtörés	1 „
Bordatörés	1 „

A gyakorlat közbeni sérüléseket előidéző okok a következők voltak: mozdonyfecskendő leszerelése közbeni kézzúzódás 2 esetben, mozdonyfecskendő felszerelése közbeni kézzúzódás 2 esetben, mozdonyfecskendő leszerelése közbeni lábúzódás 1 esetben, kivonulás közben a kocsifecskendő kereke által okozott lábtörés 1 esetben, kocsifecskendő nyomókarának megmozdulása közben az ütközőnél kézzúzódás 1 esetben. Elésés következtében lábrándulás 1 esetben. Tetőről való lezuhanás, az üvegtető betörése miatt, bordatöréssel és lábhorzsolással 1 esetben.

Ezen intézményünk vagyoni állapotáról a segélyzőpénztári 1930. évi zárószámadás ad felvilágosítást.

Kérjük jelentésünk szíves tudomásul vételét.
Budapest, 1931. május 15-én.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi József s. k.,
m. kir. kormányfőtan. elnök.
ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtitkár.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző pénztára elnökségének ülése Budapesten, 1931. évi május hó 2-án. Az elnöki széklet *dr. Marinovich Imre* alelnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált, főtitkár bejelentette, hogy a legutolsó ülés óta orvosszakértői vélemény alapján a segélypénztár tagtestületeinek következő tűzoltói részesültek segélyezésben: *Konta József* (Hajdubagos) 20 P, *Gulyás József* (Magyarócsa) 20 P, *Vida Sándor* (Magyarócsa) 20 P, *Király József* (Monor) 20 P, *Nagy József* (Vép) 10 P, *Gász József* (Bonyhád) 20 P, *Wacha János* (Budakalász) 64 P, mely utalványozásokat az elnökség jóváhagyta.

Ezt követően *Butor Sándor* túrkevei tűzoltónak f. évi április hó 26-án tüzesetnél tetőbeomlás folytán bekövetkezett halálos balesete nyert bejelentést. Elnökség e sajnálatos gyász eset tudomásul vétele után a szükséges okmányok bekérésének el-

rendelés mellett, az elhúnyt bajtárs hozzátartozói részére alapszabályszerűen 1000 pengő végkielégítést utalványozott.

Főtitkár végül az 1930. évi elnökségi jelentést olvasta fel, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált, egyben elnökség annak a közgyűlés elé való terjesztését határozta el. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának elnökségi ülése Budapesten 1931. évi június hó 6-án. Az elnöki széklet *Teasdale Ottó* alelnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

Az 1931. évi május hó 2-án tartott ülés jegyzőkönyvének felolvasása és észrevétel nélkül való tudomásul vétele után *Nagy Sándor* főtitkár bejelentette, hogy a múlt ülés óta orvosi szakvélemény alapján a következő tagtestületek tűzoltói részesültek segélyezésben: *Kovács Ferenc* tűzoltó (Csáford) 32 pengő, *Takács István* tűzoltó (Kisfalud) 66 pengő, *Kuhár József* tűzoltó (Budapest—Óbudai hajógyár) 28 pengő, *Aspán János* tűzoltó (Bares) 16 pengő, *Tóth Ferenc* tűzoltó (Sorokujfalu) 42 pengő, *Bordács Jenő* tűzoltó (Zsáka) 12 pengő, *Cseppentő Ignác* tűzoltó (Tiszaroff) 14 pengő, *Simon György* tűzoltó (Jánoshalma) 16 pengő, *Fekete Ignác* tűzoltó (Takácsi) 36 pengő, *Szatmári István* tűzoltó (Anarcs) 120 pengő, *Dékány Lajos* tűzoltó (Cibakháza) 28 pengő, *néh. Butor Sándor* tűzoltó hozzátartozói (Turkeve) 1000 pengő, *Farkas Miklós* tűzoltó (Bátya) 42 pengő és *Kozma István* tűzoltó (Szöese) 28 pengő, mely utalványozásokat az elnökség jóváhagyta.

Végül elnökség *Vida Imre* szentgyörgyvölgyi tűzoltónak állítólag tűzoltós közben szerzett megbetegedéséből kifolyólag bejelentett segély iránti kérelmét teljesíthetőnek nem találta, minthogy *Dr. Balogh Dezső* orvosszakértő véleménye alapján vezetett bántalmának keletkezése tűzoltói szolgálattal okozati összefüggésbe nem hozható. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Könyvismertetés.

TÜZESetek NYOMOZÁSA.

Irta: Erdélyi Ernő

Győr szab. kir. város hiv. tűzoltóságának főparancsnoka.

Igazán öröndetes jelenség — korunk sajtóságos tüneteinek között — ha bármely szakma irodalmában megjelenő egy-egy új könyv a címében foglaltakkal sokkal többet tartalmaz.

Ritkán szoktak aszut egyszerű asztali bor cím alatt közfogyasztásra bocsátani, s ezt a hasonlatot kell előre bocsátanunk *Erdélyi Ernő* ezen legújabb műve vázlatos ismertetésénél, méltatásánál is.

„Tüzesetek nyomozása” cím alatt ugyanis a tűzoltás és tűzrendészet szabályainak, ismereteinek olyan sűrített kivonatát adja — ismert írói készségével folyékony magyar nyelven —, mely extraktumot még a legszakképzetesebb tűzoltók is élvezettel szüresölhetik.

A tűz és az égés, valamint a tűzveszélyesség alapfogalmaitól kezdve mielőtt még külön-külön foglalkozna a tüzek nemével, előzőleg röviden osztályozza azok anyagát általánosan, majd részletesen ismerteti az égések keletkezése okainak tárgyalásánál, hogy azután rátérhessen a műnek címében jelzett főcéljára, a tüzek keletkezési okainak nyomozására, melynek a legkisebb részletkéig gondos körültekintéssel és mesteri alaposággal való kidol-

gozásánál a bűnvádi perrondtartásnak a kár és közveszély megállapítása gyújtogatás eseteiben című rendelkezésein kívül főleg *Ewald János dr.* hamburgi törvényszéki bírónak ilyen irányú szakmunkáját használta fel arra is, hogy a nyomozati eljárás rendszeresebbé és pontosabbá tétele végett 130 jegyzőkönyvi kérdést állítson össze a hatóság összes nyomozó közegei számára.

De nemcsak az okok, hanem az egyes helyiségek szerint is csoportosítja a tűz keletkezésének különböző módjait, még pedig az utóbbi csoportosítást tűzparancsolatszerű összeállításokban végzi könnyebb áttekinthetőség végett.

Rendkívül ügyesek ezek a tűzparancsolatok, ámde úgy érezzük, hogy nemcsak a tűz keletkezése okainak megállapítása, hanem az egész mű anyagának tárgyvalásánál és főleg gyors áttekintésénél célszerű lett volna vezérszavak szerint részletesen összeállított tárgymutatót is csatolnia, éppen a címbe jelzett anyagot túlhaladó tartalom értéke miatt.

Úgy látszik, hogy e könyv értékes anyagának nevében is kevés a 11 nyomtatott ív, mert szerzője a címben ígért tartalomtól kívül nem tudott ellenállni ama leküzdhetetlen igaz tűzoltói vágyának, hogy e műve megírásánál is — miként minden más alkalommal — kiönthesse szíve-lelke aggodalmait, figyelmeztetéseit, emlékeztető adatait a nemzeti vagyont soha nem pótolható tűzkárok statisztikájának csökkentése érdekében.

Szeretnénk mindnyájan és őszinte szívből kívánjuk, hogy akkor, midőn pl. a gyümölcsfák védelméről a legutolsó tanyai iskolában is nagy színes ábrák oktatják gyermekeinket, s midőn a helvi jellegű kisebb jégekárknál, szőlőbetegségeknél is interpellációk hangzanak el törvényhozásunk csarnokában, a napisajtó hasábjain: szeretnénk ha ezekkel egyidejűleg figyelmenre méltatnák illetékesünk az egész ország börtormérese értékének 1/4 részével eszenlő tűzkárt is és hatóságaink úgy *Erdélni Ernőnek* ezen könyvével, mint a ma már rendkívül értékes szakirodalmunknak többi jeles, sőt úttörő műveivel felfegyverkezve szolgálják a megelőző és utólagos tűzrendészetnek különösen ma annyira fontos ügyét.

Ámde nemcsak a hatóságok szaktudásán és ügybuzgalmán múlik minden, hanem egyformán kívánatos a közönségnek e téren való kioktatása is, rövid, hatásos, könnyen érthető és maradandóan emlékeztető módszerrel, melynek alapjait *Erdélni Ernő* főparancsnoknak e kis műve szintén körvonalozza.

Dieséret és őszinte elismerés illeti tehát a neves szerzőt mindnyáimnk és mindenki részéről, mert ezen olcsó — 1 P 50 fill-es — könyvével mindnyájunk érdekében a köz javát igen értékesen szolgálja s ezért nemcsak a nyomozó hatósági közegeknek ad nélkülözhetetlen útmutatót, hanem minden érdekelt számára biztosságot és megnyugvást biztosító hasznos tudnivalót.

Figyelmeztetés!

Hivatkozással a Tűzrendészeti Közlöny 1930. évi 5-ik számában megjelent 121.182/1930. VIII. B. M. számú körreendeletré, közhírré tesszük, hogy „a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége senkit sem bízott meg azzal, hogy nevében gyűjtéseket végezzen, avagy a vidéken előadásokat rendezzen. Ha bárki ilyen címen pénzt gyűjt, vagy belépti jegyeket árusít, a hatóságnak átadandó“.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmét újabban a következőknek adományozta: *Dóka Bertalan* főparancsnok (Kúnszentmárton önk.), *Béri Nándor* körz. főparancsnok, *Németh Lajos*, *Szabó József*, *Suborits Ferenc*, *Boda Sándor*, *Kiss Antal* tűzoltók, *Paukovits Sándor* szertárnok, *Szabó Antal* szakaszparancsnok, *Baba Gyula* h. szertárnok, *Galambos János* pénztárnok és *Rába Bálint* kürtös (Ják önk.), *Pálfi Gábor* őrpáncsnok (Hajdunánás önk.), *Németh Imre* tűzoltóparancsnok (Kondorfa), *Boronkay Ferenc* th. parancsnok, *Jávorka Mihály* parancsnok és *Csuzi Gergely* alparancsnok (Izsák önk.), *Dr. Rajna Nándor*, *Dr. Lengyel Árpád* és *Dr. Kiss Jenő* főorvosok, *Gellért Márton*, *Kassai Sándor* és *Minárcsek János* főápolók (Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület).

Budapest székesfőváros főpolgármestere a hivatásos tűzoltóságnál megüresedett tiszti állások betöltése alkalmával *Teasdale Ottó* főtisztet főparancsnokká, *Dittrich József* főtisztet parancsnokká, *Benedek Mihály* és *Sturm István* tiszteket főtisztté, *Miakich Ernő* id. hivatalnokot és *Lunz Sebő* okl. gépészmérnököt segéd tisztté behelyettesítette.

SCHNEIDER GÉZA

a Paksi Önkéntes Tűzoltó Testület parancsnoka és örökös th. parancsnoka 28 évet eltöltött odaadó tűzoltói szolgálata után, élete delén, 50 éves korában elhunyt. Temetése általános részvét mellett f. évi június hó 6-án folyt le, amidőn szeretett parancsnokukat bajtársai vitték utolsó útján. Legyen áldott emléke!

Haidu vármegye tűzoltószövetsége folyó évi június hó 12-én Debrecenben vármegyei és kerületi tűzoltóversenyt rendez. A kerületi tűzoltóversenyen a környező 8 vármegye egy-egy tűzoltócsapata vesz részt. Júli. hó 13-án kellő számú jelentkező esetén a Hortobágyra kirándulás rendezése van tervbe véve. Úgy a tűzoltóverseny, mint a hortobágyi kirándulás részletes programja annak idején közhírré fog tétetni.

A Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó- és Mentőegyesület folyó évi június hó 7-én *Dr. Klautz György* nagyprépost elnöklésével a tűzoltólaktanya nagytermében 57-ik évi rendes közgyűlését tartotta meg. Az elnök megnyitó beszédében a mult emlékeit idézte és szavaiból az egyesület iránt érzett meleg szeretete nyilatkozott meg. Ezután *Simon Sándor* h. polgármester-tűzoltófőparancsnok vette át a szót és ékes szavakkal köszöntötte az elnököt, majd *Vida Pált*, a vármegyei tűzoltószövetség főtítkárát, mint a tűzoltóintézmény lelkes barátját üdvözölte, végül pedig *Schmidl István* ipartestületi elnököt, a kereskedelmi miniszter által történt kitüntetése alkalmából köszöntötte. Majd *Ambach Géza* a titkári jelentést olvasta fel, melynek során megnyugvással állapította meg, hogy az elmúlt évben sem nagyobb tüzeset, sem súlyos baleset nem fordult elő. A tűzoltók 34, a mentők 1180 esetben vonultak ki. A szakások egyéb jelentések tudomásul vétele után *Zugor Ernő* városi számvevő indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az 1947 P 50 fillért kitevő *Simon Sándor*-féle alapítványt 2000 pengőre kiegészíti és az indítványozó példáját követve, a jelenlevők azonnal össze is adták a hiányzó összeget. Ezt követőleg a két mentőtiszti állás betöltése következett, melynek eredményeként egyhangú lelkesedéssel *Dr. Takács Sándor* orvos parancsnokká, *Dr. Kő Antal* orvos pedig alparancsnokká megválasztatott. Végül

Vida Pál indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy *Teasdale Ottó*t a budapesti hiv. tűzoltóság új főparancsnokát átiratban üdvözli.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegyei Tűzoltó-Szövetség f. évi április hó 29-én tartotta rendes közgyűlését *dr. Erdélyi Loránd* alispán elnöklete alatt, a vármegyei közgyűlési termében, a nagy számban megjelent tagok részvétele mellett. A közgyűlés *Boross Imre* titkár előterjesztésére, az évi jelentés és a zárószámadás elfogadása után elhatározta, hogy működésének 30 éves évfordulója alkalmával jubileumi évkönyvet ad ki s abban megörökíti a 30 év történetét. Majd a tisztújítás tartott meg. Ugyvezető alelnökké *dr. Csilléry Zoltán* vm. II. főjegyző, eddigi alelnök választatott meg, választmányi tagokul pedig 3 évre *gr. Teleki Sándor* es. és kir. kamarás, földbirtokos (Solt), *Kopa Károly* j. főszolgabíró (Monor), *Melczér Gyula* járási főszolgabíró (Kiskörös), *beretei Márton Béla* földbirtokos (Dánszentmiklós), *dr. Máthé Tóth Jenő* ügyvéd, kormánytanácsos (Kaloosa), *Konya Imre* tűzoltófőparancsnok (Kecskemét), *Labiner Gyula* városi tanácsos (Rákospalota), *Vajda Imre* tűzoltóparancsnok (Rákospalota), *Rosenstein Károly* tűzoltóparancsnok (Pesterzsébet), *Körög Dániel* tanító (Pécel) választottak meg. A közgyűlésen jelen lévő *dr. Marinovich Imre* ny. h.-álmattkár, országos tűzoltószövetségi alelnök bejelentette azután, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség a folyó évben ötvenéves jubileumi ünnepet tart s erre meghívta vármegyénk szövetségét. A közgyűlés elhatározta, hogy az Országos Szövetség jubileumi ünnepén testületileg résztvesz. Kimondotta továbbá a közgyűlés azt, hogy a f. évi kerületi tűzoltó-szaktanfolyamot június hó 22-től július hó 5-ig Budafok megyei városban tartja meg, a vármegyei tűzoltóversenyt pedig szeptember hó 6-án Kiskunhalas megyei városban fogja megrendezni.

A Budapesti Tűzoltó Testületek-Szövetsége közgyűlése. Folyó évi április 18-án tartotta a Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége ezévi rendes közgyűlését tagjainak élénk érdeklődése mellett. A közgyűlést a gyengélkedése folytán távollévő Breuer Szilárd elnök helyett Mátrai Antal alelnök nyitotta meg, aki napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg a szövetség választmánya egyik legértékesebb tagjának, Opfermann Ferenc ujjpesti Wolfner-gyári parancsnoknak a közgyűlés napján bekövetkezett hirtelen elhunytáról. Javaslataira a közgyűlés elhatározta, hogy az elhunyt emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíti, a temetésen képviselteti magát, a koporsóra koszorút helyez és részvétiratot intéz a gyászoló családhoz és a Wolfner-gyári testülethez. A közgyűlés előtt érkezett a gyengélkedő elnök szóbeli üzenete, mely szerint a szövetség elnöki tisztségéről lemondását jelenti be. A közgyűlés Mátrai alelnök javaslatára úgy határozott, hogy a lemondás ügyében rendkívüli közgyűlésen fog dönteni, ha az írásbeli lemondás beérkezik és már előre is abbeli álláspontját szögezte le, hogy az elnököt felkéri szándéka megmásítására. A jegyzőkönyvhitelesítő-bizottság kijelölése után Vágó Zoltán titkár előterjesztette az elnökség évi jelentését az 1930. szövetségi évről, melyben megemlékezik az évi események ismertetése mellett a deprimáló hatását még mindig erősen éreztető gazdasági dekonjunkturáról és további összetartásra, önzetlen munkára hívja fel a bajtársakat. A közgyűlés úgy az évi jelentést, mint a számvizsgáló-bizottság által előterjesztett 1930. évi zárószámadást és az elnökség 1931. évi költségelőirányzatát egyhangulag elfogadta és a felmentvényt megadta. Köszönetet szavazott a közgyűlés Blasnek Hugó pénztárosnak több évtizedes önzetlen tevékenységéért, Vágó Zoltán titkárnak az évi jelentés össze-

állításáért és az egész elnökségnek azért a nehéz munkáért, mellyel a mai válságos időkben a szövetség tagjait összetartotta. Kállay Imre főtitkár és Rosta Géza vál. tag indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy a lehetőség szerint havonta tanulmányi kirándulásokat, gyárlátogatásokat, bajtársi összejöveteleket fognak tartani a bajtársi összetartás ápolására, s ezek megrendezésével Kállay Imre főtitkárt bízta meg. A még szükséges formások elintézése után elnök a szövetség nevében üdvözölte Hoies József budapesti önkéntes tb. alparancsnokot azon alkalomból, hogy a legfelsőbb kegy az V. polg. érdemkeresztel tüntette ki 50 éves tűzoltói szolgálata elismeréséül. Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést berendezte.

Járási tűzoltóverseny Sashalmon. A Sashalmi Tűzoltó- és Mentőegyesület május 24-én ünnepelte fennállásának tízéves jubileumát. A jubileum kapcsán jól sikerült járási tűzoltóverseny folyt le a községben. Az ünnepélyen, illetve a versenyen megjelent előkelőségek sorában ott volt: Dr. Marinovich Imre ny. államtitkár, Dr. Révész Béla h. főszolgabíró, Petheő János vm. tűzrendészeti felügyelő. Megjelentek még Hajós Emil és Hainisch György vm. tb. tűzrendészeti felügyelők, Elefánthy István, Lantay István, Gyórfi Tihamér és Dósa István jár. tűzrendészeti felügyelők, mint a bíráló-bizottság tagjai. A község előjárósága s a jubiláló tűzoltótörség részéről Fekete Gerzson főjegyző és Moldován Ferenc parancsnok fogadták az érkező vendégeket s a versenyre benevezett 17 vidéki csapatot. Díszközgyűlés, majd verseny adott kiemelkedő jelentőséget a sashalmi tűzoltónapnak. Díjakat nyertek a következő csapatok: Rákosliget, Pest-szentlőrinc, Káspeszt, Pestújhely, Solt, Sashalom, Rákoshegy, Tápiószéle, Fót és Rákoskeresztúr tűzoltócsapatai.

29582/1931. szám.

HIRDETMÉNY.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Tűzoltó-Szövetsége folyó évi június hó 30-tól július hó 13-ig a belügyminiszter úr engedélye alapján kerületi tűzoltó szaktanfolyamot rendez Budafok megyei városban.

Ezen tanfolyamra csak oly hallgatók küldhetők ki, akik 1928. évi 254.300. B. M. számú rendelet 22. §-ban előírt feltételeknek megfelelnek.

A tanfolyam a résztvevőkre teljesen díjmentes, élelmezési költségtérítés címén hallgatónkint 40 P fizetendő be a vármegyei „Tűzoltó Szövetség” 35272. számú csekkszámájára.

A tanfolyamra felvett hallgatók kékesíkos vászonzubbonyt, fehér vászonnadrágot, sapkát, sisakot, mászóövet, szerelvényt és 2 törölközőt kötelesek magukkal hozni.

Budapest, 1931. évi június hó 3.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Tűzoltó-Szövetsége.

Komárom és Esztergom vármegyei Tűzoltó-Szövetség elnökségétől valamennyi tűzoltóság parancsnokságának!

40/1931.

Értesítjük, hogy választmányunk 1931. május hó 9-én tartott ülésén hozott határozata értelmében folyó évben *járás versenyeket* tartunk, és pedig az *esztergomi* járás részére *1931. augusztus hó 2-án Nyergesújfalu* községben, a *tatai* járás részére *aug. 9-én Pelsőgalla* községben, és a *gesztesi* járás részére *aug. 15-én Komáromban*. A versenyszámok sorrendje a következő:

I. Sülyesztett medencéjű szívó-nyomó szerkezetű egységes *kocsifecskendő iskolaszerelése*, két szívó- és két nyomótömlő tekercesel. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 felügyelő altiszt és 5 szerelő. — A nyomólegénység (6—8) ember felvonul.

II. Ugyanezen *kocsifecskendő gyorszerelése* 4 szívó- és 4 nyomótömlővel. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő és 9 szerelő. Nyomólegénység nem vonul fel.

III. Támadási gyakorlat, az elnökség által megállapított és a helyszínén kiadott feladat megoldása. Rendelkezésre áll a fentemlített kocsifecskendő, 4 szívótömlő, 4 nyomótömlő tekeresekben és 3 darab dugólétra. Résztvehet: 1 vezénylő, 9 szerelő és 5 mászó.

Versenyfeltételek.

A versenyben az illető járás területén levő tűzoltóságok vehetnek részt.

A jelentkezést *június hó 20-ig* 10 pengő nevezési díjjal együtt László István vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek Esztergomba kell küldeni.

Utólagos jelentkezések nem fognak figyelembe vétetni.

Versenyre való kiállítás alkalmával köteles a vezénylő a versenyben résztvevő tűzoltók névsorát, ezek beosztásának és rangjelzésének megjelölésével a zsűri elnökének átadni.

A szerelési eljárásra nézve az Országos Tűzoltó-Szövetség egységes gyakorlati szabályzatában foglalt előírás mérvadó; a versenyzők mindenben ahhoz kötelesek alkalmazkodni! Minden attól való eltérés: hiba.

Úgy a szerelés, mint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre. A szerelést befejezettnak akkor tekintjük, ha az összes szerelők munkájukat teljesen befejezték s a vezénylő kéthangú jelzővel a „vizet” jelet megadta.

A visszaszerelés csak a zsűri utasítására veheti kezdetét s akkor tekintjük befejezettnak, midőn a szerelők a szakaszban kiindulási állásukat újra elfoglalták.

A versenyek a testületekkel külön-külön fognak megtartatni. A sorrend sorshúzás útján lesz eldöntve.

Támadási versenyeknél a kapott feladat megoldását az átvételt követő öt perc alatt meg kell kezdeni, tehát a támadásra a vezénylőnek ez idő alatt a parancsot ki kell adni.

A vezénylők utasításait érthetően hangos szóval adják meg. A legénységnek utasítás nélkül sem szabad tenni. Jelzéseknél az előírt sipeleket használják. A vezénylő utasításain kívül más szónak elhangoznia nem szabad.

A versenyzők egyenruhában, személyi felszereléssel, sisakban tartoznak megjelenni.

Azon testület, mely a folyó évi tagdíjat nem fizette meg, továbbá amelynek tagjai a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztáránál biztosítva nincsenek, a versenyben nem vehet részt.

A verseny napján a csapatok d. e. 9 órakor a tűzoltószertár előtt gyülekeznek, 1/2 10 órakor csapat-szemle és 10 órakor kezdődnek a versenyek.

Az étkezésre vonatkozó igények a verseny székelyén levő tűzoltóparancsnokságnál jelentendők be!

Esztergom, 1931. évi május hó 15-én.

Palkovics László s. k.,
alispán, elnök.

Reviczky Elemér s. k.,
ügyvezető elnök,
az Orsz. Szöv. vál. tagja.

László István s. k.,
várm. tűzr. felügyelő,
az Orsz. Szöv. eln. előadója.

2207/1900. sz.

ÉRTESÍTÉS.

A „Tűzrendészeti Közlöny” 1930. évi novemberi számában közzétük a m. kir. belügyminiszter 257.349/1930. VII. sz. rendeletét, melyben az egyenruhát viselő egyéneknek fokozottabb mértékben való ellenőrzését elrendeli. Egyben kötelezi azon egyesületeket és szervezeteket, melyek tagjai — jóváhagyott alapszabályaik alapján — egyenruhát viselhetnek, hogy tagjaikat areképes igazolvánnyal lássák el.

Elnökségünk elhatározta, hogy az igazolványt és areképet befogadó kis könyvalakú tokokat, a lehető alacsony ár elérése és az egyöntetűség biztosítása céljából tömegesen rendel meg és tagtestületeinknek szükség szerint rendelkezésére bocsátja.

Ilyen igazolványtokok kétféle minőségben rendelkezhetők és pedig:

I. Vászomburkolatban ára darabonként 40 fill.

II. Bőrburkolatban ára darabonként 80 fillér.

A megrendelést legegyszerűbb a 23.297. számú csekk számlánk javára kiállított befizetési lap hátulján eszközölni, mert az igazolványtokokat csak a vételár beérkezése után szállíthatjuk.

Az elnökség

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János,

Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. tb. elnök, Breuer Szilárd ny. főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Dr. Anjeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hiv. főtitzt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hiv. parancsnok, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlsbek György fővárosi hivatásos főtitzt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, bpesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főparancsnok, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

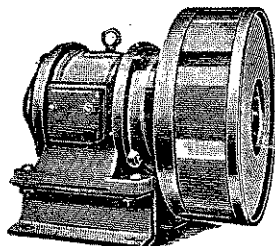
Parancsnok Ur csak egy gombnyomás

és az egész helységben azonnal alarmirozza a tűzoltólegénységet a

szirénával!

Gondoljon saját felelőségére, ha elmulasztja a modern riasztó berendezés beszerzését!

Szirénaismertetőnk azonnal díjtalanul rendelkezésére bocsátjuk

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VII., Kertész-utca 27.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon A. 222-26

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: A. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémtöndeLeéghetne a fél falu, ha
a határban dolgozókat**Siemens és Halske
R.-T.****SZIRÉNÁJA**

nem hívna segítségül.

Budapest, VI., Teréz-kr. 36.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **P É N Z Ö S S Z E G E K E T** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szak-könyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.

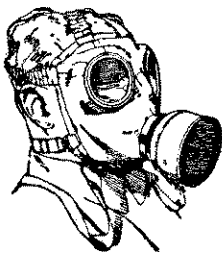
SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1 P. II. füzet Markuszovszky Béla: „Megelőző Tűzrendészet”, ára 1 P. IV. füzet Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerzés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. **SZÍN-MŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Oszttályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „Szépligeti tűzoltóság,” ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltuk a tüzet? A tűzoltás szabályai. Ára 2.50 P. Petrőczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden magyar város.” Ára: 1.50 P. Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása. Ára 1.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze- gen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-talanul jelenthető.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó

füst- és gázálcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcábrákat,
gumbélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: A. 228-09, A. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

**„TOTAL”
a tűzoltókészül-
lékek királya!**

folyékony szénsavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért télen nem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindenféle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzín,
szesz, éther, petro-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos
tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel
készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vágsház-u. 5. Tel.: A. 277-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845-11 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon A. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1-3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli lézernre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75-77 - Tel. A. 914-46

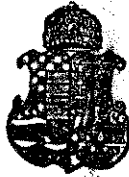
THERMOSONUS
a legújabb és legmegbízhatóbb
automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek
alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák
Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7-9.

Telefon: Aut. 110-18.

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57451. számú csekkszámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 188.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

Az egységes tűzoltói egyenruha és rangjelzés kötelező viselésének végleges rendezése hazánkban.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megalkulása óta, lelkes vezéreinek egész sorozata azon fáradozott, hogy a tűzoltói egyenruhát és személyi felszerelést az egész ország területén egységessé alakítsa.

Így már a III-ik (Arad) nagygyűlésen, az 1876. évben felmerült az egységes tűzoltói egyenruha és rangjelzés kérdése, amelynek folyamán **Deák Pál (Kolozsvár)** ez irányban részint kötelezőleg, részint ajánlólag tett előterjesztést. E javaslat választmányának azzal a meghagyással adatott ki, hogy a IV-ik nagygyűlésen az egyenruha-szabályzatot végleges elfogadásra bemutassa.

A választmány ezután az 1877. évi március hó 4-én tartott ülésén az egységes egyenruha és rangjelzés behozatalát — mint kényszereszközök hiányában lehetetlent — elhalasztotta.

A központi választmány ezen határozatából kilálglik, hogy ennek a kérdésnek nehézségei az első perctől fogva mutatkoztak. Eszerint tehát abban az időben minden tűzoltóság olyan egyenruhát és rangjelzést viselt, amilyent annak a vezetősége jónak látott. Egy tekintetben mégis teljes egységesség állott fenn: a lószórforgós diszsisakot a csapat létszámára való tekintet nélkül, minden egyenruházott tűzoltóság főparancsnoka büszkén viselte.

Az 1878. évben Iglón tartott IV-ik nagygyűlés azonban nem fogadta el a kp. választmányának az egységes egyenruha és rangjelzés kérdésében hozott azon határozatát, hogy az kedvezőbb időre halasztassák, hanem a részletes tervek kidolgozására és az V-ik nagygyűlés elé leendő betérjesztésre utasította.

Végre az 1880. évi V-ik (Pozsony) nagygyűlésen e nehéz kérdés testet öltött. A központi választmány a IV-ik nagygyűlés részéről vett utasítás értelmében az egyenruha- és rangjelzés-tervezet munkálatait nemcsak javaslat alakjában, hanem mindjárt természetben is bemutatta. A budapesti önkéntes tűzoltótörség kiküldött tagjai ugyanis **Follmann Alajos** orsz. szöv. alelnök, főparancsnokkukkal az élén ezen alkalommal a javasolt tervezet szerinti egyenruhában jelentek meg, amikor is szemléltető módon minden rangjelzés képviselve volt.

A nagygyűlés e javaslatot azzal a módosítással tette magáévá, hogy minden tagtestület az egyenruha színét és anyagát tetszése szerint választhatja meg.

Ezután a rangjelzés módosítása tárgyában a seimecbányai VII-ik nagygyűlésen (1884.) a kassai és a székesfehérvári testületek terjesztették elő javaslatukat, mely kérdés tekintetében ez alkalommal döntés nem történt. A fiemei VIII-ik nagygyűlésen (1887.) azonban a budapesti önkéntes tűzoltótörség javaslatára az aranygallér és vállszinór alkalmazása tekintetében változtatás történt.

Ez időtől fogva egy évtizedet meghaladó ideig a tűzoltói egyenruha és rangjelzés kérdése lekerült a nagygyűlések napirendjéről. Az ország tűzoltóságainak tekintélyes töredéke alkalmazkodott is az elfogadott szabályzathoz. A másik nagyobb töredék továbbra is tetszés szerinti tarka egyenruhában járt; mivel azok megrendszabályozása az orsz. szövetség hatáskörén kívül esett.

Ezenközben egy-egy nagygyűlés vagy más tűzoltói sokadalom alkalmával számosan továbbra is az aranyzsinórokkal és gazdag paszománttal pazarul díszített főparancsnoki egyenruhában való megjelenésükkel keltettek közderültséget és a gúnyolódás céltáblájául szolgáltak.

A komolyabb elemekben azonban fokoként megérlelődött az a gondolat, hogy a tűzoltói egyenruha és rangjelzés egyszerűsítése elkerülhetetlen. Ennek a mozgalomnak megindulásával, melynek élén **Dr. Szily József** orsz. szövets. titkár, a budapesti önkéntes tűzoltótörség főparancsnoka állt, a lószórforgós Lohengrin-sisakok napjai megvoltak számlálva.

Az 1899. évben, Brassóban megtartott XIV-ik nagygyűlés az orsz. választmány által előterjesztett új és egyszerűsített egyenruha- és rangjelzési szabályzatot elfogadva, annak kötelező viselését ki-mondotta.

Sajnos, a kötelezővé való tételt a nagygyűlés hiába emelte határozattá, mivel annak végrehajtásához hatalma nem volt.

Egyébként a tűzoltó egyenruha és rangjelzés egyszerűsítése az intézmény komoly elemei közt nagy megnyugvást keltett és egy évtizedig el is tartott ez a puritán állapot, amikor csak az orsz. szövetség védnöke, elnöke és alelnöke viselhettek aranygallért.

Ezenközben a tűzrendészeti felügyelői intézmény általánosítása révén, az arany- és ezüstgallér

visszaállításának kérdése ismét felmerült, nemkülönben az orsz. és vármegyei szövetségek tisztviselőinek ilyenekkel való ellátása is.

Az ez irányú áramlat mihamar felülkerekedett és az 1909. évi Szatmárnémetiben tartott XVII-ik nagygyűlés kemény szócsaták után, az orsz. választmány által előterjesztett egyenruha és rangjelzés módosított szabályzatát szótöbbséggel elfogadva, határozattá emelte.

Az arany- és ezüstgallérok tehát ismét visszaállítottak és azóta el is szaporodtak; mert egyes vármegyékben a rendes tűzrendészeti felügyelőkön kívül, számos tb. felügyelői rang is létesült, amelynek viselői ténylegesen ily irányú funkciót nem végeznek.

Ezen egyenruha és rangjelzés 1909. év óta nem változott és jelenleg is érvényben van; kötelezőnek azonban ezt is csak az a tagtestület ismerte el, amelyik akarta. Az orsz. szövetség elnöksége hiába terjesztette fel javaslatait a belügyminiszterhez, hogy az egységes tűzoltói egyenruha és rangjelzés kötelező viselését rendelet útján szabályozza.

Ötvenöt esztendőnek kellett elmúlni, amíg a legfelsőbb tűzrendészeti hatóság megértő vezetői arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az egységes tűzoltói egyenruha és rangjelzés kérdése az intézmény tekintélye érdekében az egyesületi autonómia hatásköréből kikapcsolható.

A m. kir. belügyminiszter a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet kibocsátásával végre belenyúlt ennek a kérdésnek a gyökeréig, amidőn annak 15. §-a útján elrendelte hogy: *Az önkéntes, vállalati és köteles tűzoltóságok tagjainak és a tűzrendészeti felügyelőknek egyéni felszerelése (egyenruházata stb.) és rangjelzése tekintetében a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek 1909. október hó 16-án kiadott szabályzata kötelező...*

Tűzoltói egyenruhát vagy jelvényt más, mint működő (tényleges állományú) tűzoltó nem viselhet. Aki e rendelkezéseket megszegi, vagy kijátsza, az 1879:XL. t.-cikk 44. §-a alapján büntetendő kihágást követ el.

Azóta ismét néhány év telt el és ezenközben kiderült, hogy még mindig nagy a száma azoknak a tűzoltóságoknak, melyek e rendeletet nem respektálják.

Gróf Széchenyi Viktor, az orsz. szövetség elnöke azóta minden nagygyűlésen, megnyitó beszédekben érélyes szavakkal kifogásolta a szabálytalan egyenruhában és rangjelzéssel megjelent tűzoltók ezirányú viselkedését. Az egyenruhát viselők megrendszabályozása azonban ezzel még nem ért véget, amennyiben a közelmúltban a m. kir. belügyminiszter az egyenruhát viselő egyesületek tagjainak ellenőrzése tárgyában kiadta a 257.349/1930. VII. B. M. sz. rendeletét, mely szerint arcképes igazolvánnyal látandó el minden jogosult egyenruha viselő, tehát az önkéntes, a vállalati és a köteles tűzoltók is.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége nem nyugodván bele abba, hogy tagtestületei egy része az érvényben levő egyenruha és rangjelzési szabályzat követését még mindig nem respektálja, legutóbb ismét felterjesztéssel fordult a belügyminiszterhez, miszerint ezen rendellenesség megszüntetésében intézkedjék.

A m. kir. belügyminiszter az 1931. évi január hó 19-én kiadott 267.641/1930. VII. B. M. sz. rendeletében arra hívja fel a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget, hogy *„minden egyes esetben, amidőn azt tapasztalja, hogy bizonyos tűzoltócsapatok az országos egyenruhaszabályzat előírásától eltérő egyenruhát és rangjelzést viselnek és a szövetség felhívása ellenére sem tesznek eleget az erre vonatkozó rendelkezéseknek, úgy közvetlenül a bel-*

ügyminisztériumhoz tegyen jelentést, mert ily esetekben a belügyminiszter azonnal intézkedik, hogy az illető tűzoltó szervezetek az országos szövetség által bejelentett rendellenességet megszüntessék.”

Most jutott el végre az országos tűzoltó-szövetség odáig, amiért 1876. év óta hiába fáradozott. Egy fél száz esztendőnek kellett elmúlnia, míg ezt a gordiusi csomót sikerült ketté vágnia.

Egyébként hisszük és reméljük, hogy az Orsz. Tűzoltó-Szövetség elnöksége élni is fog ezzel a felhatalmazásával; mert a legfőbb ideje volt már, hogy a magyar tűzoltói egyenruha és rangjelzés viselése terén, a legteljesebb egyöntetűség elkövetkezzék.

Ez idő szerint egy kérdés megfelelő szabályozása még szintén megoldás előtt áll, melynek végleges rendezése is a m. kir. belügyminisztérium bölcs intézkedésére vár: a hivatásos tűzoltótisztek egyenruházatának, főként a rangjelzésének szabályozása és kötelező elrendelése.

A 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 15-ik §-ának második kikezdése ez irányban ugyan intézkedik, a városok autonómiájának épségben tartására való figyelemmel kimondván, hogy *„A törvényhatósági joggal felruházott, valamint a rendezett tanácsú városok rendszeres (hivatásos) tűzoltóságának tagjai csakis a város közönsége által megállapított egyenruhát viselhetik.*”

Főként a hivatásos tűzoltói tiszti egyenruha és rangjelzés egységes megállapítása nem is ütköznék különös nehézségekbe, mivel az ország vidéki hivatásos tűzoltóságai tisztjeinek legtöbbször ismét a budapesti hiv. tűzoltóság tisztjeinek egyenruháját viseli. Tulajdonképpen csak a rangjelzés nincsen megfelelően szabályozva, mivel számosan függetlenül fizetési fokozatuk mérvétől, a legmagasabb rangjelzést viselik, mely körülmény már sok visszatezésre szolgáltatott okot. Am, amennyiben az évtizedeken át vajudó légnéhezőbb kérdés, az önkéntes, a vállalati és kötelezett tűzoltóságokat kötelező egységes egyenruha és rangjelzés viselésére sikerült szorítani, reméljük, hogy a közeljövőben az ország hiv. tűzoltóságainak is egységesen megállapított egyenruházata és rangjelzése is létesül.

A hivatásos tűzoltóságok tekintélye érdekében, e kérdés rendezése sem halasztható tovább.

A legnagyobb oltóhatást biztosító Stanzig-féle sugárcső.

Stanzig wieni mérnök-tűzoltófőtiszt (Oberbau-rat) ezen új találmányáról az osztrák tűzoltószövetség hivatalos szaklapjában B. S. a következőt írja:

A tűzjelentések olvasásánál gyakran meglepő tapasztalatra bukkanhatunk. Ha a tűzoltóság megírja, hogy milyen motoros fecskendővel dolgozott, mily hosszú volt a fecskendő és sugárcső közötti tömlővezeték, mily méretű volt a használatba vett lövőke, akkor könnyen kiszámítható, hogy mily nagy volt a lövőkénél kilövelt vízmennyiség és kiszámítható a lövőkénél uralkodott víznyomás is. A vízmennyiségből és nyomásból pedig a tűz oltására fordított oltási erő állapítható meg.

Ha a tűzoltóság pl. egy 15 lóerős (P. S.) motorosfecskendővel dolgozott, akkor gyakran azt tapasztalhatjuk, hogy a tényleges oltási erő — a tüzre vetett víztömeg — csak 1—1½ lóerőt tesz ki. A motor által kifejtett többi energia a sugárcsőig megtett útján elveszett.

A főbb veszteségforrások: 1. a magasságkülönböt fecskendő és sugárcső között; 2. a kevés

tömlővezeték, valamint a 3. nem megfelelő lövőke alkalmazása.

A magasságkülönbség által előálló veszteség nem kerülhető el.

Azáltal, hogy csak egy tömlővezeték alkalmazunk (kettő helyett), nagyobb víztömeget kényszerítünk arra, hogy az egy tömlőn hatoljon át. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha a víz a lehető legnagyobb vízsebességgel halad benne. Ha egy tömlővezetékben pl. percenként kerek 250 liter víz halad át, akkor ott átlag 2 méter vízsebesség uralkodik. Ennél nagyobb vízsebesség azonban már nagy sűrűdési veszteséget von maga után, úgyhogy a motor által kifejtett nyomás legnagyobb részét a tömlőben fellépő sűrűdés megsemmisíti. Gyakorlatilag tehát nem helyesíthető, ha egy tömlővezetékben 200—250 pereliternél többet nyomunk keresztül; vagyis ha egy motorfecskendő percenként 400 liter vizet ad, arra mindenkor két egységes tömlővezeték kell szerelni.

A megfelelő lövőke kiválasztása nem oly egyszerű kérdés, mert annak kiszámítására a tűz színhelyén sem mód, sem idő nem áll rendelkezésre. A megfelelő lövőke megállapítása függ: 1. a motorfecskendő vízszállítástól; 2. a tömlővezetékek számától; 3. a tömlővezetékek hosszától; 4. a magasságkülönbségtől. Eddig szabályozható lövőkét alkalmaztak, amellyel a csővezető a sugarat szükség szerint nagyobbra vagy kisebbre vehette. A Stanzig-féle sugáreső ezt nem a csővezető felfogásától függően végzi, hanem egy nyomásmérőt helyez a sugáresőre, megállapítja egyszer s mindenkorra a motoros fecskendő normálynomását s akkor a csővezető már önmagától állíthatja be lövőkét olyképpen, hogy a sugárral mindig a legnagyobb oltási hatást érje el.

A motoros fecskendő hatását vizsgálva, azt látjuk, hogy minél több vizet veszünk a fecskendőről, annál kisebb nyomással folyik ki a víz s fordítva, minél kevesebb vizet veszünk el azáltal, hogy kis lövőkét alkalmazunk, annál nagyobb lesz a nyomás a gépnél. Ha a vízmennyiséget, melyet a gép egy meghatározott lövőkével percenként ad, megszorozzuk a motorfecskendő nyomásával, akkor e szorzat a sugáreső oltási erejének arányszámát adja.

A centrifugalszivattyúk különleges tulajdonsága az, hogy ezen arányszám nem egyenlő a vízszállítás minden részletében, ha —nemesak egy bizonyos vízmennyiségnél adja meg a hatás maximumát és ezen egy értéket lehet azután normálhatásfoknak minősíteni. Pl. egy motoros fecskendőnél, melynek normálhatásfoka 10 légkörnél 500 liter, a QH eredmény lesz $500 \times 100 = 50.000$ mkg (mivel 1 légkör 10 m, a 10 légkörre 100 m-t kellett venni). Ha ezen fecskendő percenként 750 litert szállít, akkor a nyomása lesz 5 légkörre = 50 m. A QH eredmény tehát lesz $750 \times 50 = 37.500$ mkg. Látni tehát, hogy a QH hatásfok kisebb lett, mint a normálműködésnél (500 l.), tehát az oltási erő is kisebb lett dacára annak, hogy több vizet adott a gép.

Hasonló az eset, ha a gép 500 liternél kevesebb vizet szállít. Ha pl. oly lövőkét veszünk, amelyen keresztül percenként csak 250 liter megy keresztül, akkor a gépnél 15 légkörnyi nyomás áll elő, ami 150 m-nek felel meg, a QH hatásfok tehát $250 \times 150 = 37.500$ mkg, azaz ismét kisebb, mint az 50.000 mkg-os normálhatásfok. A QH eredmény itt 25%-kal kisebb, tehát az oltási erő ezen sugáresőnél szintén egynegyeddel csökkent azon lövőke oltóhatásával szemben, amely a normálhatást eredményezte.

Tény az, hogy a gépnél egyszer megállapított nyomás, mellyel a legnagyobb QH eredményt kapunk, minden tömlőhosszra érvényes s ugyanezen

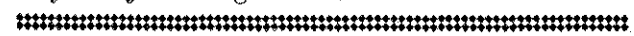
nyomásnál érjük el a sugáresőnél is a legjobb QH eredményt tekintet nélkül a sűrűdési veszteségre és a tömlővezetékek számára. A fenti példában a normálynomás 10 légkör volt; ezen gépnél tehát a lövőkét mindig úgy kell megválogatni, hogy a lövőkénél 10 légkörnyomás legyen, mert akkor a legjobb hatásfokkal dolgozunk, mely e gépből kihozható. Ennél a tömlővezeték hossza, avagy száma nem játszik szerepet, de figyelembe kell venni azon nyomásvesztességet, melyet a magasságkülönbség idéz elő és pedig olyképpen, hogy a magasságkülönbség felét levonjuk a sugáreső normálynomásából és azután a sugáresövet az így jelentkező eredményszámra állítjuk be. Ha pl. a normálynomás 10 légkör; a nyomáskülönbség a fecskendő és sugáreső között 40 m = 4 légkör, akkor ennek felét, 20 m = 2 atm. kell levonni a 10 atm. normálynomásból, azaz marad 8 atm. nyomás, amelyre a sugáresövet beállítjuk.

Ezen gép normálynomását már most a géphez tartozó sugáresőveken könnyen lehet jelezni, úgyhogy minden számítás mellőzhető és csupán a magasságkülönbséget kell figyelembe venni, a csővezetőnek pedig az oltáshoz a gépről elérhető legnagyobb oltási hatás mindenkor rendelkezésre áll.

Ha ily sugáreső mellett egyik-másik tömlővezeték elzárjuk, vagy újabb vezeték szerelünk hozzá, akkor a csővezetőnek a sugáresőnél nincs más teendője, minthogy a lövőke beállításával ismét a normálynomást betartsa.

E sugáresőnek tehát az az előnye, hogy minden lehető esetben a tűz oltására mindig a gép által adható legnagyobb oltási erőt alkalmazhatjuk. Ezzel a csővezető tudományos munkát végez.

A sugáreső 21 mm átmérőig nyitható, tehát bármily tüzzel szemben szükséges átméretű sugarat adhat, sőt teljesen el is zárható, a kellemetlen lövőke cserélgetés tehát nincs; a vízpazarlás is elkerülhető, mert a csővezető a vízmennyiséget maga szabályozhatja szükség szerint.

A jövő légiháborújától tartanunk kell, de megijednünk nem szabad.

Írta: Antalfy István okl. gépészmérnök.

Alábbi cikkemet első elgondolásomban egy napilapnak szántam, mert céлом az volt, hogy a benne foglaltakat a közönség minél szélesebb rétegei olvashassák.

Később azonban egyrészt az a megfontolás, hogy a jövő légiháborújában a tűzoltóságok eminens szerepet fognak játszani és a légitámadásokkal járó gáz- és tűzvédelemnek az ellátása a tűzoltóságok feladata lesz, másrészt azok a — mondjuk — érzelmi kapesok, melyek engem e laphoz mind erősebben és erősebben fűznek, arra bírtak, hogy cikkemet a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőségének ajánljam fel.

Ha megfontolom azt, hogy ma a nagyközönség a légiháború kérdéseiben a tűzoltóságokat tartja szakértőknek, amelyekhez kérdéseikkel felvilágosítások végett fordul, akkor e cikkben foglaltak, feltevé — hogy a szakértők helyeslésével találkozunk — úgyis el fognak jutni a nagyközönséghez.

Cikkem célja az, — miként azt címe is sejteti, hogy a nagyközönség felizgatott fantáziáját a várható valóságokra redukáljuk, vele a légiháború reálisan elérhető eredményeit, veszélyeit és az általa okozható károkat megértessük, hogy egy esetleg bekövetkező légitámadás esetén kiegyensúlyozott lelkiállapotban legyen, hogy nyugodtan, izgatottság, ijedtség és rémület nélkül teljesíthesse a vé-

delmi intézkedéseket, egyszerre féljen a légitámadástól, respektálja azt, de ne ijedjen meg attól, mert „jobb félni, mint megijedni.”

„Felizgatott fantáziáról” szoltam az előbb s ez tényleg így is van. A nagyközönség általános elképzelése a jövő légiháborúját illetőleg teljesen hamis utakra tévedt. A közönség, mint legtöbb esetben, e dologgal is csak felszínesen foglalkozik, a dolgok mélyére nem hatol, mert nincs ideje vagy energiája hozzá. Őt csak a felületi jelenségek érdeklik, melyeket a napilapok nem mindig teljesen szakszerű tudósításai tükröztenek a szeme elé.

Ellenséges repülőraj 2—3000 egységgel, hogy az eget is elsötétítik, gyújtó- és gázbombák, mustárgáz, melyből egy csepp is elég, hogy egy ház életét kioltsa, gáztanfolyamok, gázvédelmi ligák, gázálarcok, melyekkel a francia lakosságot állítólag máris felszerelik, stb., stb. káotikus össze-visszaságban forognak a nagyközönség fejében s ily zűrzavarban reagálnak, ha a jövő légiháborúját előtte megemlítjük.

Az asszonyok befogják füleiket: „Istenem, ne beszéljenek a légiháborúról, még a gondolatát sem bírjuk el” — mondják. Valami minden képzeletet túlhaladó mesebeli szörnyűséget és borzalmat látnak benne, melyet szerintük az emberi idegrendszer nem bír el és melynek a gondolatától is borzadoznak.

S ez sajnos nem spóradius, hanem már *tömegjelenség*; komoly férfiakkal is találkozunk, akik teljes kétségbeeséssel és szörnyű tanácsalansággal merednek egy légitámadás lehetősége elé.

Ezt a balhiedelmet, ezt a tévhitet kell lerombolni, ennek a gyökereit kell kiirtani a nagyközönségből, de radikálisan, rá kell őt vezetni a várható valóságokra és veszedelmekre, de egyúttal rá kell mutatni ezen veszedelmek ellenszereire és orvosságaira is, — mert ha ezt nem tesszük s ha engedjük, hogy ez a szinte mesterségesen tenyésztett tévhit tovább is terjedjen s a lelkekbe és idegekbe mindjobban befészkelődjék, akkor egy elkövetkező légitámadás tényleg szörnyű következményekkel járhat és hatását elsősorban nem a gyújtó- és gázbombáknak, hanem a megfélemlített lelkekből automatikusan kirobbanó pániknak fogja köszönni, melynek szörnyűségeit Balogh dr. szerkesztőnk a januári számban oly kimerítően és szakszerűen ismertette.

A közhangulatnak a helyes irányba való terelésében a tűzoltóságok fontos szerepet játszhatnak, minthogy ők is felkészülnek a jövő légiháborújára, szereiket és készülékeiket tökéletesítik, módot kell találniuk arra, hogy ezen felkészültségüket a nagyközönség tudomására hozzák.

Ha valamely, a sikeres elhárításra és védekezésre vonatkozó kísérletük eredménnyel jár, közzéadják ezt a lakossággal társadalmi, propagatív úton, a sajtó és rádió segítségével hívásával, nem azért, hogy a közönséget teljesen megnyugtassák, hanem azért, hogy felizgatott képzeletét a helyes mértékre levezzessék.

Tartsanak nyilvános gyakorlatokat és bemutatásokat a nagyközönség bevonásával, hogy meggyőzzék őt arról, hogy a légiháború veszélyeivel sikerrel fogják a küzdelmet felvenni.

A jövő háborújában a légitámadások döntő eredményeket elérni nem fognak. A háború nem a tengeren, nem a levegőben, hanem újból a szárazföldön fog eldőlni és a végső eredmények a háború után összeülő diplomaták zöld asztalánál fognak kialakulni.

A jövő légitámadások bizonyára ugyancsak epizódjai lesznek a háborúnak, bár sokkal tragikusabbak, mint az elmúlt világháborúban voltak.

Én nem mint szakértő írom ezen sorokat — *Dittrich József* és *Nagy Sándor kartársaim* ékes hozzáértő tollal irtak e tárgyról a T. K. múlt évfolyamában — a szakértő polcára magamat feltölteni nem akarom, de józanul gondolkodó logikus eszemmel és az elmúlt háború némi idevonatkozó tapasztalataival merem következtetéseimet a jövőre levonni.

Az akció-reakció elve még átvitt értelemben is iparkodik az élet minden megnyilvánulásában érvényesülni. Minden támadó fegyver méhében hordja az előbb-utóbb világra jövő, sőt közömbösítő védőfegyvert. Ha az első tökéletesedik, a második is átalakul. A legtöbb mérégnek megvan az ellenmérge s a legtöbb mérges gáznak is meglesz előbb-utóbb az orvossága.

Így van ez a légiháborúban is. Tudjuk, hogy egyes államok hihetetlen mérvben feküdtek rá az utóbbi időkben légi flottájuk kiépítésére: 2—4000 repülőgépről is hallunk ma már beszélni.

Tényleg, szörnyű lenne elképzelni, ha ma Budapest felett 4000 ellenséges repülőgép jelenne meg s bombáit rövid pár perc alatt elhelyezve, eltávozna. Szörnyű pusztítást és kárt okoznának.

De ez a bombázás nem megy a gyakorlatban ilyen egyszerűen!

1. A 4000 gép közül nem mind bombavetőgép; vannak felderítést végző és vannak ú. n. vadászgépek. A megmaradó bombavetőgépek is három csoportra oszlanak; az első csoport gyújtóbombákat dob, a második robbanóbombákat hajt és a harmadik rész gázzal árasztja el az elpusztított vidéket.

2. A repülőgép-kontingensnek egy nem elhanyagolható hányada állandóan javításban van, nem harcra képes.

3. A megmaradó bombavetőgépekből sem mindenik jut el az ellenség fölé; gép- vagy egyéb defektussal a repülőgép-technika mai fejlettsége mellett is számolni kell. Egy bizonyos számú bombavetőgépet a vadászrepülők, egy másik részt az elhárító ütegek lőnek le.

4. A támadó akció nem folyhatik le símán, zavartalanul; hogy az elhárító ütegek hatásának eredményét csökkentésük, a megmaradó gépeknek nagy magasságban kell repülniök, amely magasságból a célzási s találási lehetőségek kétségesek.

5. A ledobott bombák közül csak egy kis hányad fog találni; nagy részük az utcákra, terekre, udvarokra, szóval a be nem épített területekre fog lecsni és csak egy kis százalékuk fogja a gyárépületeket, raktárakat stb. találni.

6. De még ezen bombák között is fognak olyanok akadni, melyek nem robbannak fel az ú. n. „Blindgänger”-ek, melyek a háború befejezése után a reliquiagyűjtők kezébe kerülnek és esetleg 10—15 év múltán explodálnak az elővigyázatlan „ócskások” kalapácsütései alatt.

7. A kedvezőtlen meteorológiai viszonyok: viharok, hó, eső, köd stb. mind megnehezítik egy repülőraj sikeres akciójának megkezdését, vagy ha a repülőgépeket útközben érik ez akadályok, az akció véghezvitelét.

De ha a légitámadás a fentiek dacára is sikerrel járt s az ellenség ledobhatta gyújtó-, robbanó- és gázbombáit, akkor a támadás befejezte után a készenlétben levő tűzoltóságok késedelem nélkül megkezdhetik ellenakciójukat: a tüzek oltását, a gázok közömbösítését és a romok alóli mentést s hogy ezen feladatok elvégzését a tűzoltóságok époly gyorsan, szakszerűen és eredményesen fogják végezni, mint ma a tűzoltást, annak biztosítóka a tűzoltóság szak-

szerű képzettsége, fegyelmezettsége, meg nem hátráló és áldozatkész lelki diszpozíciója s adja az Isten, hogy ezt is elérjük — technikai felkészültsége.

Szóval az akció után azonnal megindul az ellenakció és az előbb még megtámadott város élete tovább folyik. A tisztviselők, munkások épügety be-
mennek másnap a közüzemekbe, hivatalokba, hadi-
anyaggyárakba stb., mint előző nap a támadás előtt,
mindenki továbbra is époly nyugodtan végzi fel-
adatát, mint azelőtt, ha — ez a légitámadás az
anyag károkon felül *lelki károkat nem okozott. Ha
nem demoralizált!* Ez az ú. n. *indirekt kár* nézetem
szerint sok esetben sokkal nagyobb lehet, mint az
okozott anyagi kár.

(Folytatása és vége következik.)

A müncheni „Glaspalast“ égése 1931. június 6-án.

A „Feuerpolizei“ szaklap f. évi 7-ik száma részére
írta: **Abrell** okl. mérnök, építkezési tanácsos.
Németből fordította: **Dr. B. I.**

A német birodalmi Tűzoltó-Mérnök Szövetség
1929. május hó 15—16-án Mannheimben tartott
24-ik nagygyűlésén *Petersen* düsseldorfi tűzoltó-
parancsnok az amszterdami „Palais voor Volks-
vlijt“ 1929. évi április 18-i égéséről tartott elő-
adást. A szerző fejtegetései közben a müncheni
Glaspalast-ról is megemlékezett, lévén ez is épügety,
mint a „Palais voor Volksvlijt“ vas- és üvegepít-
mény. Tekintettel éppen a két épület szerkezetének
hasonlóságára az előadás vetített képei között a
müncheni „Glaspalast“ képei is feltűntek. És úgy-
látszik valóra váltak *Petersen* főparancsnok akkor
említett sejtelméi, hogy a „Glaspalast“-ot is ha-
sonló sors éri, mint „Palais voor Volksvlijt“.

Mindezek a körülmények a müncheni tűzoltó-
főparancsnok előtt is ismeretesek voltak. Világos
volt, hogyha tűz keletkezne, — melyet azonnal
észre nem vesznek és még csírájában el nem fojta-
nak — az egész épület elhamvad. Hogy a palotát
ettől a katasztrófától megoltalmazza, lényeges épít-
észeti átalakításokat kellett volna eszközölni, me-
lyek azonban rendkívüli nagy költségeket igényel-
tek volna.

Mint a tűzrendészeti bizottsági jegyzőkönyvek-
ből kitűnik, már 1911-ben egy, a palotát felülvizs-
gálóbizottság konstátálta, hogy tekintettel az épület
egész mivoltára, semmiképpen sem lehet benne meg-
nyugtató tűzrendészeti viszonyokat teremteni.

Mégis, hogy az épületet használni lehessen,
bizonyos üzemtechnikai berendezés útján arra töre-
kedtek, hogy a tűzvesz lehetőségét legalább olyké-
ppen akadályozzák meg, hogy kiküszöböljenek min-
den oly körülményt, mely tűz keletkezésének forrá-
sául szolgálhatna.

Mindennek ellenére, közvetlen azután, hogy
1931. június 1-én a világhírű müncheni műkiállítás
megnyitották, június 6-án hajnalban a „Glaspa-
last“ — sok millió márká értékű, nagyrészében pó-
tolhatatlan műremekeivel együtt — úgyszólván tel-
jesen a lángok martalékává vált.

Mielőtt a tűzvesz közelebbi tárgyalásába boesát-
koznánk, álljon itt a teljesség kedvéért néhány adat,
melyeket részben már *Petersen* főparancsnok is elő-
adásában ismertetett.

A müncheni Glaspalast-ot 1853—54-ben a Kra-
mer—Klett nürnbergi cég építette mintegy 100 nap
alatt az akkori — most régi botanikus kert terü-
letén, a főpályaudvar közelében — iparkiallítás cél-
jaira.

Míg az épületet délfelől a botanikus kert nö-
vény csoportjai övezik, északi frontját az aránylag
keskeny Sophienstrasse határolja, melybe az épület
főbejáratával szemben az Arcisstrasse torkollik.

Az épület vázát magát burkolatlan öntöttvas-
ból álló csavarokkal szerelt vasszerkezet alkotta, mi-
vel kovácsolt vasat — tekintettel a Puddel-eljárás
szerinti előállítására — abban az időben csak igen
ritkán használtak építészeti célokra.

Ez a szerkezet kőtalapzaton állt és 3 m magas-
ságig faburkolattal volt kitöltve, fölötte üveggel.
Az egyes üveglapok ismét fakeretbe foglalva voltak
a vashordákra erősítve.

A keletnyugat irányban elhelyezett építmény
hossztengelye 240 m volt. Mindkét oldalszárny
egyenként 80 m hosszú, 11 m magas, 48 m mély.
Összfelülete körülbelül 21.300 m². Építéséhez
1.500.000 kg öntöttvasat és 7300 üvegtáblát hasz-
náltak fel. Belül, magasságának felében oszlopokon
nyugvó galéria futott az egész épület körül.

Tűzfalak, melyek az épület hatalmas belső te-
rét egyes elhatárolt szakaszokra osztották volna —
nem voltak. Utólagos beépítésük egyrészt óriási költ-
séget igényelt volna, másrészt jelenlétük akadályául
szolgált volna az óriási üveglapokon keresztül be-
özönlő világosság egyenletes behatolásának, ami pe-
dig a kiállításoknak szánt épület céljainak nem fe-
lelt volna meg.

A belépítményeket az időnkénti szükségnek
megfelelően alakították át. Ezek kisebb részben
tégla falból, nagyobb részben azonban vakolt vagy va-
kolatlan deszkafalból állottak; utóbbi esetben esa-
varkapcsolatokkal voltak befoglalva.

Az oldalszárnyak belépítményei és a középtrak-
tus egy része 5 m magasságig csalánszöveccel volt
bevonva, míg a középtraktus többi része díszudvar-
ként volt kiképezve és fedélzete helyenként csaknem
a tetőig ért fel.

E belépítmények az egész csarnokot mintegy 70
különböző nagyságú helyiségre osztották.

Az erős alzaton nyugvó deszkapadlót kókusz-
futszőnyegekkel borították.

A keleti oldalszárnyban később éttermet is nyi-
tottak, ezt tűzbiztos, ajtóval ellátott fal választotta
el a kiállítási helyiségektől. Az étterem padlóját
kőkockák, mennyezetét pedig vakolat borította. A
hozzátartozó konyhát hasonló biztonsági berendezés-
sel látták el. A kiállítás tartama alatt csak a kony-
hában voltak tűzhelyek használatban.

A főbejáratától keletre az irodák és a tűzország
volt elhelyezve, mind e helyiségeket hasonlóképpen
vakolt falazattal és mennyezzettel látták el; a ben-
nük előírás szerint felállított tűzhelyeket nem hasz-
nálták.

A főbejáratától nyugatra, a főbejárat és az igaz-
gatósági épület között a tűzrendészeti hatóságok
javaslatára még 1905-ben tűzbiztosan épült csomag-
és raktárhelyiséget emeltek, mely a tűzvesz alkal-
mával sértetlen is maradt.

Villanyvezetékek az egész épületben nem volt fel-
szerelve; az irodában és órszobában levő gázvilágítá-
sán kívül minden egyéb világítóberendezés hiány-
zott. E helyiségek azonban mint a tűz keletkezésé-
nek fészkei szóba sem jöhetnek.

Miután az étterem kivételével az egész kiállítási
épületben a lesgigorúbban ellenőrzött dohány-
zási tilalom állott fenn, továbbá mivel az összes ki-
állítási helyiségekben semminemű oly vezeték vagy
berendezés nem volt, mely tűzveszély forrásául szolgálhatott volna — eltekintettek a szövetburkolat im-
pregnálásától, már csak azért is, mert ez a tűzren-
dészeti berendezés egyúttal rendkívül költséges is
lett volna. Emellett pedig még mindig kérdéses ma-
radt, vajjon e sajátos építészeti viszonyok mel-

lett, — melyek a por képződésére rendkívül kedvező alkalmat nyújtottak — az ilyen impregnálás a kívánt célt kellőképp szolgálta-e volna?

Az épület tűzoltóberendezéséről szolgált: 26 drb tömlővel és sugárcsővel ellátott fali tűzesap — többnyire közvetlenül a kellő számban levő kijáratok mellett —, továbbá néhány puttonyfeckendő az irodák és őrszobák közelében.

Az utóbb említett helyiség mellett a bejárati csarnokban tűzjelzőkészülék volt felszerelve, melyet minden este kipróbáltak; az őrszoba ezenkívül városi telefonnal is el volt látva.

A házi tűzoltóőrszobában állandóan tűzoltó tartózkodott. Felügyelő személyzetképpen az egyes termekben elosztva naponta 20 ember őrködött; a kiállítás bezárta után és éjjente pedig két ór, akik felváltva ellenőrzőóra-rendszer által meghatározott körjáratokat tettek az egész épületben és pedig oly módon, hogy az egyik ór mindig útban volt. Ezen örök szolgálatát külön szabályok írták elő.

Június 6-án hajnali 3 óra 26 perckor a Karl-és Arcisstrasse sarkán levő nyilvános tűzjelző útján tűzjelzés futott be a központi tűzőrségre; mire onnan egy őrség kivonult. De már útközben a tűzhözmenet látható hatalmas, égfelé törő lángoszlopok jelezték, hogy a tűz immár vésses méreteket öltött.

Különböző újsághíresztelésekkel szemben, melyek szerint a jelzőkészülék nem működött volna, le kell szögeznünk, hogy a jelző kifogástalanul működött, ami a Morse-szalaggal könnyűszerrel bizonyítható és csak később a „Glaspalast” fölött vezető tűzjelzőhuzalok elpusztulása után vált használhatatlanná. Telefon útján való jelentések — amint azt többen állították — tehát e jelzés befutása előtt nem érkeztek.

Mire az első őrség a tűz színhelyére ért, már az egész középtraktus és az oldalszárnyak egy része vakító lánggal égett. Több sugárnak egyidejű szerelése közben „magytűz” jelentést adtak le a központi őrségre, ahova ezenközben a tűzvészről több újabb jelzés is érkezett, részben telefonon, részben tűzjelzők útján. Nem volt megállapítható azonban az, hogy a „Glaspalast” házi tűzjelzőkészülékének jelzése is, — melyre rendelkezés szerint 2 őrségnek azonnal ki kellett volna vonulnia — beérkezett volna, mivel a még részben használatban levő régi Morse-rendszerű felvevőgépen több jelző egyidejű meghúzása miatt a szalagon levő jelek értelmetlenné váltak.

Több, a körül levő tűzesapokból szerelt sugárral megkísérelték a keleti szárnyban fekvő egyik bejáraton keresztül az épületbe való behatolást és e szárnynak a tűztől való elvágását. E tervet azonban mihamar el kellett ejteni, mivel a középtraktus vasszerkezete mennydörgésszerű robajjal beomlott, üveg- és vasszilánkot rontva az oltólegénységre és a további beomlás veszélyével fenyegetve. Miután az a kísérlet, hogy legalább a nyugati szárnyat megmentésük — nem sikerült, az egész épület menthetetlenné vált.

E belülről való támadás védelme alatt rendőrök, járőrök és tűzoltók azon fáradoztak, hogy ebből az épületrészből az olajfestményeket kihordják, amivel azonban — az oltólegénység visszavonulásával fel kellett hagyniok. Az ezenközben megérkező többi őrségek a vakító fényvel égő épületet minden oldalról megtámadták és hatalmas víztömegeket zúdítottak rá.

A hatalmas szikraeső és a teljesen lángban álló épületből kisugárzó roppant hőség a Sophienstrassen levő házakat, különösen a közvetlen a Glas-

palast mellett álló gondnoksági épületet nagyfokban veszélyeztette.

Csak a tűzoltóság szívós kitartásának volt köszönhető, hogy a környező épületeket mégis sikerült megmenteni, jöllehet a folyton lezuhanó vasszerkezeti alkatrészek és üvegcserepek állandóan fenyegették testi épségüket. Itt is, ott is szükségessé vált a motoros tolólétrák felállítása, hogy az égő ablakereteket, zsalukat, tetőgerendákat és járdákat eloltásák.

A müncheni városi tanács nyilvános ülésén hálaival és elismeréssel mondott köszönetet minden egyes résztvevő tűzoltó veszélyes és odaadó fáradozásáért.

Négy óra után, miután a belépítmények, melyekhez az épület mélysége miatt vízszaggárral nem férhettek — kiégték, továbbá az egész tető és az oldalfalak egy része beomlott, a tűz tombolása észrevehetően csökkent és a körülvevő épületekre nézve a további veszély megszűnt. Dél felé a tűzoltóság egy őrség hátrahagyásával az oltási munkálatokat befejezte és őrhelyeire bevonult, a hátrahagyott őrség hétfőig maradt a tűz színhelyén.

5 hivatásos tűzoltót a lehulló vas- és üvegcserepek megsebeztek úgy, hogy a helyszínen szintén jelenlevő mentő-kirendeltség kórházba szállította őket.

A tűzhöz kivonult a központi tűzőrség 1. és 2. őrsége; a hivatásos tűzoltóság IV. őrsége, valamint az önkéntes tűzoltók 1., 2., 3., 4., 5. és 6. osztaga.

Összesen 33 sugár állott működésben. A nyomás erősítésére 6 motorfeckendőt iktattak közbe.

Mint a rendőrség hivatalos jelentéséből kiténik, a tűzvész keletkezésének okai között sem szándékos gyújtogatás, sem különösebb gondatlanság nem szerepelhetett.

Ezzel szemben megállapítást nyert, hogy a főbejáratnál jobbra fekvő két kisebb helyiség egyikében előző estén festők, munkájuk befejeztével — csalánszövet rongyokat halmoztak össze, melyeket olajfesték ledörgölésére használtak. E szövetdarabok firnis- és terpentinolaj keverékével voltak átitatva. A mintegy 16 m² nagyságú kamrák falát, melyben ezek a rongyok feküdtek, fatáblák alkották, melyeket csavarkapcsok foglaltak egybe. A padlót öreg futószőnyeg borította.

A megelőző nyári napok forrósága miatt az épületben igen nagy hőség uralkodott.

Mivel ezek a különféle olajokkal itatott rongyokkal teli gyűjtőhelyiségek szolgáltak a tűzvész kiinduló fészkekül, az a felfogás alakult ki, hogy a tűz keletkezését öngyulladásnak kell tulajdonítani. Ezt a felfogást a törvényeszéki vegytani intézet szakvéleménye is megerősíti, ahol az olajkeverékek és a rongydarabok megvizsgálása, valamint a körülmények mérlegelése alkalmával szintén erre az eredményre jutottak.

A müncheni Glaspalast pusztulásához hasonló katasztrófa a mai építészeti előírások szerint lehetetlen lett volna, amennyiben ezek a vas és acél, e két fontos építőanyag építészeti felhasználását csak burkolással engedélyezik.

E tűzvész mindenesetre emlékezetes tanulságul szolgál majd arra nézve, hogy igyekezzünk a régi történeti értékű épületeket is a mai tűzrendészeti elvek szerint ki-, illetve átépíteni, tekintet nélkül arra, hogy ennek végrehajtása mekkora költségekkel jár, vagy hogy az az épület alkalmi céljainak teljesen megfelel-e, mert biztosan csak így őrizhetjük meg azokat az utókor számára.

Tetőtűz a budapesti Központi Városházán.¹

A több mint kétszáz év óta fennálló Közp. Városháza épülettömbjének délkeleti részén, a Gerlőczy-utcai homlokzat udvar felé eső kiugrásának megfelelően, a cseréppel fedett, hatalmas méretű tetőzeten f. évi június hó 27-én, d. u. kevéssel 1/2 óra előtt tűz tört ki.

Pest városának ez a közismert régi 3 emeletes épülete, mely az ezerhétszázas évek elején invalidus katonák menhelyének, illetve kórházának épült, utóbb Károly kaszárnya elnevezéssel hosszú időn át a cs. és kir. hadsereg egyik gyalogsági kaszárnyája volt, melynek falai közt a katonai térparancsnokság hivatalai is helyet foglaltak. Azonkívül a gyalogos tisztek és egy tréninglőnmény lovas iskolája is, a fedett lovardával és istállókkal a Károly király-úti hátsó nagyudvarban nyert elhelyezést.

A mult század kilencvenes éveinek vége táján ez a hatalmas épülettömeg, a „Neugebäude” kaszárnyával együtt megváltás útján a székesfőváros tulajdonába ment át. Amíg azonban az „Ujépület” kaszárnya azonnal elbontás alá került és annak a jelenlegi Szabadság-tér és az azt környező paloták foglalják el a helyét, az alatt az értékes barokkstilben épült Károly kaszárnya épülete, mely azóta műemlékké minősült, a lebontásra került régi pesti Városháza hivatalainak adott helyet. Előzetesen azonban annak helyiségei megfelelő átépítés útján átalakították.

A 12 méter magas hatalmas padlástere ez alkalommal 20—25 méteres megszakításokkal tűzbiztos határfalakkal és önműködően záródó vasajtók által rekesztetett el.

Ezt a 200 m hosszú és 150 méter széles épülettömböt, a két nagy udvart elválasztó ú. n. Temp-lomszárny és ennek háttéréül szolgáló hátsó szárnyépület határolja. Ezen épületesopornak a Károly király-úti kétemeletes és a Kammermayer K. utcában levő 1 emeletes szárnya a mult század 50-es éveiben épült, melyeknek műemlék értéke ninesen.

A keletkezett tetőtűzet a néhány lépéssel tovább levő, néhány év előtt épült IV-ik őrség egyik tűzoltója vette észre, amire annak őrmestere a tűzjelzést a központnak leadva, az alig 25 méter távolban levő veszedelem helyére vonult.

A tűzoltóparancsnokság ismerve e tűzveszedelmes, hatalmas tetőzet viszonyait, az ügyeletes tiszteket vivő tiszti autón kívül az V-ik to-lólétrás őrséget és a VII-ik őrséget a tűz színhelyére rendelte, úgy hogy néhány perc múlva a főparancsnokkal az élén 4 tiszt és 54 tűzoltó 9 szer-rel felvonult.

A tetőtűz ilymódon jelentéktelen mérvet ért el, amennyiben csak 15 m²-nyi tetőrész égett, az is csak részben.

Talán szokatlannak tetszik, hogy ily esekély esettel részletesebben foglalkozunk, bár mint sikerült fogás. a székesfővárosi tűzoltóság elsőrendű teljesítményének bizonyult.

Így a támadás műveletének sorrendje a tűzoltói taktika szabályaitól eltérően célszerűségből nem a padláslépcsőn való felhatolással indult meg. hanem a Gerlőczy-utca felől, a tűz vonalában felállított to-lólétra segítségével és a cseréptető kibontása által nyert nyíláson át, a padlástérbe való benyomulással történt.

A IV-ik őrség feeskendője, mely a Városház udvarának néhány lépésnyire kéznél levő tüzesajjáról nyert táplálást és egy motorsugarat szolgál tatott fel az égő padlástérbe, elegendőnek bizo-

nyult arra, hogy a nyílt tűzzé fajult lángban álló gerendázatot és lécezetet néhány perc alatt eloltsa. Egyébként az égés tartama alatt szélcsend uralkodott.

A rendes padlásfeljárón való felhatolás, mint első támadási útvonal, adott esetben támadási beavatkozás szempontjából nagy késéssel járt volna, amennyiben ezen tetőrészhez vezető padláslépcső a tűz kitörési helyétől messze, az épület kereszt-szárnyának megfelelően van elhelyezve. A padlás kulcsa pedig a II. számú kapu éjjel-nappali portása őrzésére van bízva, akinek helyisége az épülettömbnek átlós irányban, a Városház-utca túlsó oldalán van.

Ezért mire a tűzoltóság a padlás feljáraton egyidejűleg az égő padlástérbe jutott, a to-lólétrán felvezetett motorsugár már az égő tető lángjait leverte.

A padlástérgerendázat gyors begyullása okának szempontjából érdekes látványul szolgált az ott talált rossz karban levő kémény állapota.

A tűz ugyanis a félemeleti altiszti lakásból kiinduló kémény égéséből keletkezett. E vasbeton kémény t. i. repedezve volt és közvetlen a fedél alatt 0.5 méternyi hosszúságban tágas folytonos-sági hiány volt rajta, úgy hogy a tető síkja fölé kinyúló részét már csak a szarufák és lécek tartották. Ezért e kéményt le kellett dönteni.

A tűz végleges eloltása este 9 óra 15 perckor befejezést nyert. Két-két tűzoltó azonban felváltva éjjelig a padlástérben őrködött.

Figyelő.

A mult tarlóján.

Írta: Démusz Endre

Makó m. város hiv. tűzoltóparancsnoka.

A Mult avult emléke fekszik előttem egy könyv-alakú füzet formájában. Kopott, sárga, foszlányosodó lapok, mintha az elmúlt évek üzenetét tolmácsolnák: *ne feledkeztek el a multról, amely valamikor jelen volt.*

A „Tűzrendészeti Lapok” 1900-ból való évkönyve (Almanachja), — amelynek akkor még *Markusovszky Béla* bátyánk volt a szerkesztője, — van előttem. A könyvben lévő cikkek legjobb jellemzője, az a rajongó szeretet, amellyel a sorok át-meg át vannak itatva. *Akkor már bontogatta szárnyait az az eszme, amelyet ma tűzrendészetnek neveznek.* S ez a könyv, bár nem a legelső hajtása ennek az eszmének, mégis a kezdet hímporát hordja magán, amelyet nem tudott megsemmisíteni ez elszálló évek véres zivatarja, sem a közöny mindent belepő szürkesége.

A könyvceske sárguló lapjai közül megtörhetetlen energiával emelkedik ki mindent átható szeretetével és szakképzettségével *Markusovszky Béla*, a „Tűzrendészeti Lapok” szerkesztője s a budapesti tűzoltóság főtisztje.

A lap minden sorából kicsendül mindent átfogó erejének érzése. Szelleme még most is, — harmad évtizeddel az évkönyv megjelenése után, — esodálatosnak tűnő módon átszövi az olvasó gondolatfonalát a maga hihetetlen szélességével.

De nem is *Markusovszky Béla* kiválóságairól akarok én most beszélni, — hiszen azt mások jobban megtehetik, akik személyes ismeretségben éltek a megboldogulttal, — hanem, hogy nevének olvasásakor néhány szó kifejejtkezett a lelkemből: az természetes.

Az Almanach legelső cikke az „*Országos Tűzrendészeti vizsgálatokról*” szól. E cikk csak ki-mellékhatása annak a nagy szellemi mozgalomnak,

amely a belügyminisztérium vezetőitől kiindult, ama megdöbbenő képnek a megismerésekor, amelyet *Dr. Óváry Ferenc* állított 1900. év március hó 1-én, a képviselőházban tartott beszédében a képviselőház és a kormány elé.

A döbbenetes kép nem maradt hatás nélkül az illetékeseknél sem és *Szell Kálmán* miniszterelnök *Dr. Óváry Ferencnek* a beszédére reflektálva megígérte, hogy „*Akár külön rendelettel, akár törvénnyel, a közigazgatási reformmal kapcsolatban a mai szükségletek és igények szerint, az egész tűzoltóság kérdésének bevonásával a rendezésre igen szívesen vállalkozom!*”

A nagy „ígéret” hatásának tekinthető a belügyminisztériumnak 28.321/1900. számú s április 17-én kiadott rendelete, amelyben az ország tűzrendészeti viszonyainak felülvizsgálatát rendeli el.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, mint a belügyminisztérium szakközege természetesen a legboldogabb örömmel vett részt a felülvizsgálaton, amelynek eredményeképpen a tűzrendészeti ügyek hajnalhasadását remélte elérni.

A bizottság *Dr. Óváry Ferenc* szövetségi elnök vezetésével a következő férfiakból állott: *Adorján Antal*, miniszteri segédtitkár, *Lukács Gyula*, *Breuer Szilárd*, *Markusovszky Béla*, *Szabó Gyula*, *Vida Pál* és *Dr. Szily József*.

Az április hó 17-én megkezdett vizsgálat ugyanaz év augusztus 30-ig tartott. Felülvizsgálták 18 vármegye 258 községét.

A felvett jegyzőkönyvek olyan siralmas állapotot bizonyítottak, amelyre a felülvizsgálatot végző bizottság tagjai sem számítottak. Szinte a kétségbeesés örvényébe kergette őket az a közöny, az a semmivel nem törődés, az a mindent felülről-várás, amellyel egy-egy helyen találkoztak.

Sajnos a felvett jelentéseket nem áll módomban közzétenni, azonban az összesítendő jelentés fontosabb és érdekesebb részeit, — bár a cikket hosszúra nyújtják, — el nem mulaszthatom, annyival is inkább, hogy lássuk, milyen akadályokon kellett elődeinknek átküzdeni magukat, amíg a mai, ha nem is rózsás, de néhol mégis tűrhető helyzethez érkeztünk el.

A megvizsgált 18 vármegye közül *Zemplén* vármegyének semminemű tűzrendészeti szabályrendelete nincs. *Trencsénnek* és *Csiknek* csak 1888. előtti szabályrendelete van s az is 11, illetve 9. §-u, *Szabolcs megyéé* 1893-ból való és 3 szakaszból áll.

14 vármegyének van több-kevesebb jó szabályrendelete. Legjobb *Borsod* és *Sáros* vármegyéé.

A megvizsgált községek száma: 258. Községi szabályrendeletet csak 50 községben találtak. Tehát nem volt szabályrendelete 208 községnek.

Szertára volt 141 község tűzoltóságának, ezek közül azonban csak 47 a megfelelő. 117 községnek pedig egyáltalában nincs szertára.

Fecskeendője van 218 községnek, ebből azonban csak 67 használható, 191 nem megfelelő. 36 teljesen tönkre ment.

Nyomótömlő a kormányrendelet által előírt bosszúságban, — pedig ez édes-kevés, — csak 43 helyen van. Nem volt még ennyi tömlő sem 215 helyen.

Tűzoltóság 258 község közül csak 82 helyen alakult meg. 176 községben a tűzoltóságnak még nyomát sem találták. A 82 tűzoltóság közül megfelelő kiképzésű és létszámú azonban csak 20.

Amikor a kérlelhetetlen tények e légiója áll előttünk, akkor beláthatjuk azt, hogy a M. O. T. Sz. 1900. óta sziszifuszi munkát végzett, amikor a vármegyeyei és járási tűzrendészeti felügyelők állásának szerveztetésével lehetővé tette azt, hogy az ország, a vármegyék, a községek állandó felügyelet alatt

álljanak. Mikor pedig mindezeket sikerült elérni, ekkor vált szükségessé az, hogy vezetői, ellenőrzői jelleggel és tisztséggel bíró emberek a jóakaraton kívül megfelelő szakképzettséggel is bírjanak. A szakképzettség felmerülésének kérdéséhez azután automatikusan csatlakozott a tűzoltói tanfolyamok tartása.

Azonban ezeknek az utóbb említett fejlődési processzusoknak a kialakulásához újabb és újabb energia-halmazra volt szükség. Mert a belügyminisztérium a jelentettek tudomásulvételén túl alig tett valamit a tűzoltóintézmény fejlesztésének elősegítésére, amit legjobban az bizonyít, hogy a beígért törvény helyett csak 1925-ben kaptunk egy rendeletet. De most már ennek is örülnünk lehet, mert a 230.000. számú rendelet már intézményünk fejlődésének fontos kilométerköje.

Az ország elhanyagolt tűzrendészetén a gyökeres mütétet már 1900-ban sürgették.

Azonban azóta harminc kemény esztendő mult el. Tele bajjal, szenvedéssel. S most, amikor a szomorúság, a kín, a kétségbeesés tetején roskadozunk mindannyian az élet terhe alatt, multba néző szemünk felemelkedő gondolattal nyugszik meg hőrszainkon, akik felbecsülhetetlen érdemű munkájának köszönhető, hogy tűzrendészetünk a mai magaslátán áll!

S mikor hősi munkájukat megcsodáljuk, érthetlenné válik előttünk az a közöny, amelyekkel a hatóságok elbánnak sok helyütt még ma is a tűzrendészet képviselőivel . . .

Ilyenkor feltartóztatlanul, hatalmas erővel tör fel lelkünkben az az érzés, hogy nem kellene-e most is „képet” mutatni a hatóságoknak, a képviselőháznak, a kormánynak? Mert bár átlagosan és általánosan az egész ország tűzrendészetében új vérkeringés indult, mégis sok helyen akadunk a „nemtörődömség-szigetére” s-ezek a szigetek sok szomorú könnyet és kétségbejítő kiáltást rejtenek magukban . . .

Ezeknek a szigeteknek sívárságát egybegyűjtve oda kell állítani az illetékesek gondolatvilága elé, hogy égő mementóként süsse lelkiismeretüket s ezt annál könnyebben el lehetne készíteni, mivel most már az egész csonka hazában akadnak ügyünknek nemeslelkű s önfeláldozó hívei, akik szakképzettségük birtokában komoly jelentésekkel szolgálhatnának.

De hova is tévedtem a Mult labirintusából? A Jelentbe! a jelent pedig nem szabad összekeverni a patinás multtal.

Mégis önkéntelenül vetődik fel lelkemben az a gondolat, hogy vajjon milyen érzés tölthette el azoknak a köztünk élő nagyjainknak lelkét, akik a fentjelzett küzdelmek végigharcolása után, részt vettek az 1929. év januárjában és 1930. év márciusában az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam megnyitásán, amidőn jól végzett munkájuk eredményeképpen a Sors megadta nekik azt a jutalmat és elismerést, hogy a külföld is elismerőleg hajtotta meg büszke zászlaját munkásságuk megbecsüléséül.

Mert a kiinduló energia 1900. körül jutott arra a merész gondolatra, amelyet ma valóságképpen tisztelünk.

A budapesti tűzoltóság új gőzfecskeendője.

De forgassuk tovább a sárga lapokat. Mind egyiken az akkori Jelen képe. Némelyik ma már mosolyt okoz, pedig a maga korában talán országos jelentőségű volt. Ilyen pl. a budapesti hiv. tűzoltóság számára vásárolt és a párisi világkiállításra elküldött „*Hungária*” nevű, négykerékű gőzfecskeendő. Ma már persze, szinte különlegesség számba

megy ilyet olvasni, hogyisne, hiszen ma már a benzín motorok világában élünk és már nemesak a gőzerejű feeskendőket mosolyogjuk le, hanem már elfelejtettük a villanymotoros gépeket is. . . .

Az új gőzfeeskendő fényképe is mellékelve van, ami természetes kisugárzása annak a csodálatnak és megbeesülésnek, ami e gépet abban az időben körülvehette. Mint érdekességet lehet felemlíteni, hogy a gép ismertetését leíró valaki szinte dicsőkedve írja a gépről: súlya: 4200 kg, 100 fordulat mellett percenként 1440 liter vizet ad. Vízszintes lövőképessége 30 milliméteres lövőkével 65 méter. A nyomónyílást tolattyukkal lehetett elzárni. Működésének kezdetlegessége jól ismert a szakemberek előtt és érdekes, hogy a nagyközönség körében még ma is nagyon szívesen emlegetik.

Eberhardt-féle tüzetoltóanyag.

Brassóban tartották meg 1888-ban a VIII. országos tüzetoltó-szaktanfolyamot, amelyen bemutatásra került az Eberhardt-féle tüzetoltóanyag. Az oltóanyagról a belügyi referens a következőket írja: „Az eddig ismert oltóanyagok között a legolcsóbb, amelynek főelőnye a tűz gyors oltásán kívül abban nyilvánul, hogy az eloltott tárgyakat gyorsan lehűti s azok még erős tűznek kitéve sem képesek többé lánggal égni!” „S végül azon tulajdonsága, hogy a vele bekenet areot és kezetek a perzselő hő sugárzó hatásától megóvjá s ezzel lehetővé teszi, hogy az oltással foglalkozó tüzetoltó a tüzet legközvetlenebbül megközelítheti s ott huzamosabb ideig az égés érzése nélkül munkálkodhatik, a tüzetoltásra és tüzetoltóra egyáltalán megbeesülhetetlenné teszi.”

Érdekes ennek az anyagnak a propagálása, amely esalhatatlanul bizonyítja azt, hogy a hatóság részéről abban az időben nem mindig kérték ki a tüzetoltások céltudatos, komoly véleményét, hanem minden megkérdezés nélkül önkényesen és bizony legtöbbször hibásan próbáltak híveket keresni egy-egy, a tüzetoltóságot érintő és szakkörébe tartozó felfedezésnek. Mert ha tüzetoltólogikával gondolkozott volna az Eberhardt-féle tüzetoltóanyagot propagáló belügyminiszteri tisztviselő, akkor nem írta volna azt, hogy a tüzetoltó a tüzet legközvetlenebbül megközelítheti és ott az „égés érzése nélkül hosszabb ideig munkálkodhatik.”

*

Amint tovább ömlik előttünk a betűk óceánja, örömmel állunk meg egy-egy még ma is élő és tudása teljében álló férfi szakcikkeinél. *Breuer Szilárd*, *Dr. Balogh Dezső* és *Barabás István* már ügyünk számottevő és igaz harcossai voltak és a toll nemes fegyvereivel már akkor is harcoltak intézményünk szakszerűbbé és általánosabbá tételén. Hatalmas energiájukat nem emésztette meg az idő és ha mai cikkeiket összehasonlítjuk az akkoriakkal, észrevehetjük, hogy bár a cikkek tónusa mélyebb, de a lelkesedés és a hév, a tüzetoltás iránti örök szeretet még mindig fiatalos energiával szárnyal. . .

Breuer Szilárd cikkének címe: „Tüzetoltóság szerek nélkül”. Vittene község tüzetoltói felszereléséről esik benne szó, ahol is a község Pozsony városától vásárolt egy kiszuperált gólyanyaku masinát 100 forintért és ebben volt minden hite és reménye. Emellett a tüzetoltók ruhájukat maguk kénytelenek bevásárolni. A házak kivétel nélkül szalmatetősek. Aminek szomorú következménye pl., hogy egy tüzesetnél 12 ház és 3 tüzetoltó égett el felismerhetetlenül. Hiában volt meg a vittenceiek gólyanyaku feeskendője.

S mindennek mi volt az oka? Az, hogy senki sem törődött a tüzetoltóval, akiket meg vezetőül

választott meg valamely tüzetoltóság, azok nem lévén szakképzettek, mindennel törődhetek, csak a tüzetoltóval nem!

Szerencsénk azonban, hogy kiváló szakférfiakkal áldott meg bennünket az ég. *Breuer Szilárd* is bele mert nyúlni az darázs-fészekbe és megszünt a hereélet. A legelnyomottabb vidékek néphangulatából újult erővel tört fel a tüzetoltóintézmény nagyra-beesülése és élni akarása.

*

A másik még ma is élő férfiú *Dr. Balogh Dezső*, aki „A tüzetoltó működőképességének feltételeiről” írt cikket az Almanachba. Három évtized óta sem szünt meg munkakedve és napjainkban is majd minden számban nívósítja a Tüzetoltó Kézilót.

Cikkében már akkor hangoztatta azt a még ma is kevés helyen betartott szabályt, hogy tüzetoltóknak ne protekciós és öreg, más munkára használhatatlan embereket, hanem katonaviselt, egészséges testű és lelkű embereket szabad csak felvenni! Bár meghallgatták volna jó tanácsát!!!

Barabás István a tüzetoltó felügyelőségek áldásos hatásáról beszél és elmélkedik cikkében s örömmel konstatálja, hogy a felügyelők tevékeny és beható munkálkodására megindult a vérkeringés a tüzetoltóintézményben.

Vannak azonban bőven más emberek munkálkodását jelentő cikkek, statisztikai kimutatások, amelyeknek íróit szintén nem szabadna kihagyni e kis megemlékezésből, de mivel ezeknek felsorolása rövidre kontemplált írásomat megnyújtaná, ez alkalommal nem nevezem meg őket, hiszen komoly és odaadó szeretettel végzett munkájukért örök hálnak vonja őket glóriába.

*

A sárga, foszlányos lapokra rótt betűknek gondolatvilága égjen lángoló hittel a lelkünkben. Ne feledkezzünk el soha a mult legendás koráról, amely kitermelte az önfeláldozás mezején a legeslegszebb és soha el nem fonyadó virágot: a *halhatatlanságot!*

*****

RENDELETEK.

Kivonat a m. kir. miniszterelnök 1931. évi 3700. M. E. sz. és a magasépítési s más műszaki ügyeknek a kereskedelemügyi minisztérium keretében való összpontosításáról.

1. §. Általános rendelkezések.

A m. kir. kereskedelemügyi minisztériumnak az egész ország területére kiterjedő feladata: . . . továbbá a hatáskörébe utalt egyéb műszaki ügyekben való szaktanácsadás és szakvéleményadást, végül az építészeti fejlődésének éber figyelemmel kísérése . . .

2. §. A kereskedelemügyi minisztérium magasépítési és egyéb műszaki ügyköre.

A m. kir. kereskedelemügyi minisztérium ügykörébe tartozik: . . .

3. a m. kir. belügyminiszter megkeresésére az önkormányzati közigazgatás keretében: . . . (felmerülő műszaki ügyekben szaktanács és szakvélemény adása) . . .

4. szaktanács- és véleményadás a m. kir. minisztériumok, állami, vármegyei és községi hatóságok részére:

a) minden magasépítési kérdésben, ideértve az építési és tüzetoltó, telepengedélyezési ügyeket, valamint általában az építkezések hatósági engedé-

lyezésére és az építési munkák elvégzésére vonatkozólag érvényben levő törvényekbe és rendeletekbe ütköző közigazgatási útra tartozó kihágási ügyeket is;

b) a közlelő . . . vízvezeteki, . . . gáz- és villanyvilágítási . . . berendezések kiviteli kérdésében, a városok és községek vízellátását szolgáló . . . berendezésekhez szükséges artézi és egyéb kutak összes műszaki ügyeiben, . . . (kivétel a Wekerletelep csepeli vízműve, a földmívelésügyi és a nép-

jóléti minisztérium víz- és kútépítési ügyei).

6. A magasépítkezéseknél, valamint az egyéb építkezéseknél felmerülő szerkezeti kérdések tárgyalása és felülbírlása, valamint az újabb építési szerkezetek és anyagok tanulmányozása, véleményezése, esetleg intézkedés azok alkalmazása iránt.

9. A magasépítéssel . . . kapcsolatos építési vonatkozású törvénytervezetek és rendeletek előkészítésében való részvétel. . .

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „folyópénztárának” zárószámadata az 1930. évről.

BEVÉTEL			KIADÁS		
	P	f		P	f
Maradvány az előző évről	—	—	Iroda helyiségbére	717	50
Államsegély	2,000	—	Fűtés, világítás, telefon, takarítás	1,271	85
Tagsági díjakból	7,057	—	Tiszviselők tiszteletdíja	4,598	25
Szolgálati érmek eladásából	7,942	46	Elnökségi tagok utiköltsége	2,896	31
Szakkönyvek, nyomtatványok eladásából	3,004	90	Szakkönyvek, nyomtatványok beszerzése	1,948	19
Tűzoltójelvények eladásából	54	50	Szol. érmek, szalag, igazolv. beszerzése	4,974	55
Igazolványok eladásából	16	—	Székház költségei	25,915	07
Székház jövedelme	1,387	28	Irodai és postai kiadások	878	76
Segélyzőpénztártól adm. költségek megtérítése	22,598	19	Kezelési nyomtatványok	384	65
Előre nem láthatókból	352	86	Szol. érmek árának visszatérítése	164	90
Takarékpénztári betétek kamataiból	59	19	Előre nem láthatók	355	30
Tűzoltó-Otthon telek jövedelme	252	76	Tagsági díjak visszatérítése	2	—
Strausz Antal óvadékának kamatai	38	87	Alapoknak szóló tételek	291	63
Alapok dotációja és kamatai	365	05	Alapok dotációja és kamatok	365	05
Bizományba vett könyvek eladásából	318	68	Bizományba vett könyvek	302	60
			1930 dec. 31-én maradvány mint egyenleg	381	13
	45,447	74		45,447	74
1930 dec. 31-én maradvány mint egyenleg	381	13			

Budapest, 1930 december 31.

Keresztes János s. k.
pénztárnok.

Falussy Károly s. k. titkár. Nagy Sándor s. k. főtitkár. Breuer Szifárd s. k. ügyv. alelnök. Darvas László s. k. számvizsg. b. tag. Aranyoss István s. k. számvizsg. b. tag. Bojtör István s. k. számvizsg. b. tag.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „Segélyzőpénztárának” zárószámadata az 1930. évről.

BEVÉTEL			KIADÁS		
	P	f		P	f
Maradvány az előző évről	10,005	84	Baleseti segélyek	2,910	—
Tagsági díjakból	18,354	96	Tiszviselő fizetése	960	—
Kamatokból	1,188	68	Orvosi tiszteletdíj	200	—
Előre nem láthatókból	22	—	Előre nem láthatók	94	50
			Irodai és postai kiadások	287	—
			Kezelési nyomtatványokért	391	16
			Tagsági díj visszatérítése	92	—
			Adminisztrációs kiadások megtérítése az Orsz. Szövetségnek	22,598	19
			Alapok gyarapítására	300	—
			1930 dec. 31-én maradvány mint egyenleg	1,738	63
	29,571	48		29,571	48
1931 jan. 1-én maradvány mint egyenleg	1,738	63			

Budapest, 1930 december 31.

Keresztes János s. k.
pénztárnok.

Falussy Károly s. k. titkár. Nagy Sándor s. k. főtitkár. Breuer Szilárd s. k. ügyv. alelnök. Darvas László s. k. számvizsg. b. tag. Aranyoss István s. k. számvizsg. b. tag. Bojtör István s. k. számvizsg. b. tag.

Könyvismertetés.

Dósa István: „Tűzoltó évkönyv” IV. évfolyama is megjelent s mindjárt hozzáférhetjük jólesőleg azt is, hogy a könyvtermelés és szakirodalmak legkedvezőtlenebb körülményei ellenére a legkielégítőbb formában s rendkívül értékes tartalommal. Számos értékes és új szakeik, elmefuttatás, melyek közül tudomásunk szerint csak *Benda Lászlónak*, a vasvármegyei tűzoltószövetség főtitkárának „A tűzoltóság jövő fejlődésének iránya” című tanulmánya jelent már meg a Tűzrendészeti Közlöny hasábjain — és semmiféle népies, vagy értéknélküli szépirodalmi rész, miként azt az elmúlt évben megjelent III. évfolyamának ismertetésénél annak a rendkívül agilis és áldozatkész szerkesztője figyelmébe ajánlottuk. Makó város hiv. tűzoltóparancsnoka: *Démusz Endre* „Tűz” című költeménye nemcsak tárgya, de irodalmi értéke miatt is méltó bevezetésül szolgál a szakeikkek sorozatához, melyből különösen kiemelkedik Győr hiv. főparancsnokának: *Erdélyi Ernőnek* „A magyar tűzoltóságok fejlődése, különös tekintettel a gyári tűzoltóságokra” cím alatt közismert rátermettségével, rendkívül alapos szaktudásával és előadói készségével megírt tanulmányvázlata. Új és ezideig még alig ismerős tárgyal foglalkozik *vitéz Dr. Rencsik Jenő* debreceni hiv. főparancsnok „A meteorok mint tüzesetek okozói” című cikkében, ahol példával igazolta azt, hogy a meteoritok (röviden meteorok) hullását lelketlen gyújtógatók ügyesen felhasználhatják bűnösségük palástolására, ha a tűzrendészeti vizsgálat nem veszi figyelembe azt a döntő körülményt, hogy a lehullott meteor az általa esetleg okozott tűzben sem semmisülhet meg, hanem a tűz helyén feltétlenül feltalálható, ... ha tényleg lehullott. Debrecen hiv. tűzoltóságának parancsnoka: *Rehák Tamás* pedig a „Kémények, kéménytűzek és azok oltása” cím alatt gyűjti össze az ezen tárgyra vonatkozó szakismereteket széleskörű tudással, jellegzetes felkészültséggel. *Pataky Kálmán* gyári tűzoltóparancsnoknak „Az öngyulladásokról” írt rövid cikkén kívül különös figyelemre és értékelésre méltó a ma már országosan ismert „Veszélyben minden magyar város” című könyv szerzőjének: *Petróczy István* ny. ezredcsnek a „Légítámasztás veszedelme tűzoltói vonatkozásban” cím alatt közölt azon részletes szakeikke, melyben a robbanó és gyújtóbombák leírása s azok elleni védekezésre vonatkozó tanításai után mint a védekezés „sine qua non”-ját állítja fel azt a követelményt, hogy a fejelemzett emberanyaggal rendelkező levante-, cserkész- és hasonló sportalakulatok, valamint a Nemzeti Munkavédelem a tűzoltókiképzést programjukba vegyék, a tűzoltás és tűzrendészet a Műegyetemen, felsőipariszkolában (technológián) egyéb szakiskolákban, tanítóképzőkben, közigazgatási szaktanfolyamokon kötelező tantárgy legyen, nagyobb városokban s főleg Budapesten nemcsak a hivatásos, de az önkéntes tűzoltóság létszámát is szaporítsák, viszont azok anyagának összeválogatásánál különös figyelemmel legyenek arra is, hogy az ilyen védelmi feladatot... „megbízhatóan csak olyan egyének teljesíthetnek, akik e szolgálatra rátermettek és akikben az erkölcsi biztosíték is megvan arra, hogy az általános veszély pillanatában sem feledkeznek meg kötelességük teljesítéséről”. Ezen nemcsak érdekes, de feltétlenül értékes közlemények mellett az idej (IV.) évfolyam már nem ötlet-szerűen, hanem a tárgyak kezdőbetűi sorrendjében csoportosítja a tűzrendészetre vonatkozó fontosabb rendeleteket, nem feledkezőn meg most már arról sem, hogy azok hivatalos ügyszámait is feltüntesse. A 230.000/925. B. M. sz. kormányrendelet teljes

szövege a versenyekre, a királyi díszérem, valamint a szolgálati érmek igénylésére vonatkozó részletes tájékoztatás, a királyi díszéremmel 1930. évben kitüntetett tűzoltók teljes névsora, valamint a csonka országunkban lefolyt összes házi és vármegyei tűzoltóversenyek részletes eredményeinek összeállítása és a majdnem teljes országos tűzoltótisztai címűtár egészíti ki a könyvet, melyet ez évben is a legőszintébb jóindulattal és elismeréssel ajánljuk minden magyar tűzoltó részére annál is inkább, mert a mű nagyságát és értékes tartalmát meg sem közelíthető arányban megállapított csekély összegért: 5 pengőért rendelhető meg szerkesztőjénél: *Dósa István* jár. tűzr. felügyelőnél Pomázon.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmel újabban a következőknek adományozta: *Limp Mátyás* főparancsnok és *Horváth György* őrmesterkürtös (Lébény önk.), *Bognár Pál* és *Csóbor Gyula* (Csesztreg önk.), *Deutsch Imre* volt tűzoltóparancsnak (Réde önk.), *Siska Gyula* parancsnok, *Sáncza János* tűzoltó és *Papp József* rajvezető (Óriszentpéter önk.), *Dobokán László* I. oszt. tűzoltó, *Gyenes Lukács* és *Lencse Ambrus* őrmesterek, *Bodics András* segédesővezető (Budapest hiv.).

Kitüntetés. Budapest székesfőváros főpolgármestere f. évi június hó 20-án ünnepélyes keretek közt nyújtotta át *Holes József* budapesti önk. tűzoltó tb. alparancsnok-, működő szakaszparancsnoknak az V. osztályú Magyar Érdemkeresztet és *Pravitz Viktor* székesfővárosi hiv. tűzoltó-csővezetőnek a 25. éves királyi díszérmel. A főpolgármesteri hivatalban *Csármann Ferenc* székesfővárosi tanácsnok vezetésével mellett *Teasdale Ottó* főparancsnok és *Kéler Dénes* tűzoltótiszt, az önk. tűzoltóság képviselőjében pedig *Dr. Balogh Dezső* jelent meg. *Dr. Ripka Ferenc* főpolgármester magas szárnyalású beszédben mutatott rá a tűzoltói szolgálat nehéz és veszélyteljes mivoltára. Egyben a székesfőváros közönsége nevében köszönetet mondott a kitüntetetteknek azért a testi épségüket és életüket kockáztató lelkes fáradozásáért és értékes szolgálataiért, melyet a polgárság élet- és vagyonbiztonságának védelmében egyikök 50, a másika 25 évig kifejtett. A kitüntetettek nevében *Csármann Ferenc* tanácsnok köszönte meg a főpolgármester elismerő szavait — reámutatva arra a körülményre, hogy Budapest tűzoltósága oly magas színvonalra emelkedett, miszerint nemcsak külföldön, hanem a tengeren túl is általános és nagy tekintélynek örvend.

id. SCHMIDL ISTVÁN

a Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó és Mentőegyesület pénztárnoka, tb. parancsnoka, a kir. díszérem tulajdonosa stb., az egyesület kebelében eltöltött 33 évi értékes tevékenysége után 1931. évi július hó 10-én elhunyt. Három évtizedet meghaladó szolgálata alatt mint csapattiszt, szertárnok, majd pénztárnoki minőségben szolgált a tűzoltóintézményt és minden munkakörében a lelkiismeretes kötelességteljesítés példaképe volt. Díszes temetése f. évi július hó 12-én a Szentháromság temetőben folyt le, amikor is a város közönsége, tisztelői, barátai és tűzoltó bajtársainak nagy tömege kísérte el utolsó útjára. Nyugodjék békével!

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége f. évi június hó 20-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főtárgya a múlt rendes közgyűlés óta megüresedett tisztségek betöltése volt. A közgyűlés ha-

lyezésére és az építési munkák elvégzésére vonatkozólag érvényben levő törvényekbe és rendeletekbe ütköző közigazgatási útra tartozó kihágási ügyeket is;

b) a közecélú . . . vízvezeteki, . . . gáz- és villanyvilágítási . . . berendezések kiviteli kérdésében, a városok és községek vízellátását szolgáló . . . berendezésekhez szükséges artézi és egyéb kutak összes műszaki ügyeiben, . . . (kivétel a Wckerletelep csepeli vízműve, a földművelésügyi és a nép-

jóléti minisztérium víz- és kútépítési ügyei).

6. A magasépítkezéseknél, valamint az egyéb építkezéseknél felmerülő szerkezeti kérdések tárgyalása és felülbírlása, valamint az újabb építési szerkezetek és anyagok tanulmányozása, véleményezése, esetleg intézkedés azok alkalmazása iránt.

9. A magasépítéssel . . . kapcsolatos építési vonatkozású törvénytervezetek és rendeletek előkészítésében való részvétel. . .

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „folyópénztárának” zárószámadata az 1930. évről.

BEVÉTEL			KIADÁS		
	P	f		P	f
Maradvány az előző évről	—	—	Iroda helyiségbére	717	50
Államsegély	2,000	—	Fűtés, világítás, telefon, takarítás	1,271	85
Tagsági díjakból	7,057	—	Tisztviselők tiszteletdíja	4,598	25
Szolgálati érmek eladásából	7,942	46	Elnökségi tagok utiköltsége	2,896	31
Szakkönyvek, nyomtatványok eladásából	3,004	90	Szakkönyvek, nyomtatványok beszerzése	1,948	19
Tűzoltójelvények eladásából	54	50	Szolg. érmek, szalag, igazolv. beszerzése	4,974	55
Igazolványok eladásából	16	—	Székház költségei	25,915	07
Székház jövedelme	1,387	28	Irodai és postai kiadások	878	76
Segélyzőpénztártól adm. költségek megtérítése	22,598	19	Kezelési nyomtatványok	384	05
Előre nem láthatókból	352	86	Szolg. érmek árának visszatérítése	164	90
Takarékpénztári betétek kamataiból	59	19	Előre nem láthatók	355	30
Tűzoltó-Otthon telek jövedelme	252	76	Tagsági díjak visszatérítése	2	—
Strausz Antal óvadékának kamatai	38	87	Alapoknak szóló tételek	291	03
Alapok dotációja és kamatai	365	05	Alapok dotációja és kamatok	365	05
Bizományba vett könyvek eladásából	318	68	Bizományba vett könyvek	302	60
			1930 dec. 31-én maradvány mint egyenleg	381	13
	45,447	74		45,447	74
1930 dec. 31-én maradvány mint egyenleg	381	13			

Budapest, 1930 december 31.

Keresztes János s. k.
pénztárnok.

Falussy Károly s. k. titkár. Nagy Sándor s. k. főtitkár. Breuer Szifárd s. k. ügyv. alelnök. Darvas László s. k. számvizsg. b. tag. Aranyoss István s. k. számvizsg. b. tag. Bojtor István s. k. számvizsg. b. tag.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „Segélyzőpénztárának” zárószámadata az 1930. évről.

BEVÉTEL			KIADÁS		
	P	f		P	f
Maradvány az előző évről	10,005	84	Baleseti segélyek	2,910	—
Tagsági díjakból	18,354	96	Tisztviselő fizetése	960	—
Kamatokból	1,188	68	Orvosi tiszteletdíj	200	—
Előre nem láthatókból	22	—	Előre nem láthatók	94	50
			Irodai és postai kiadások	287	—
			Kezelési nyomtatványokért	391	16
			Tagsági díj visszatérítése	92	—
			Adminisztrációs kiadások megtérítése az Orsz. Szövetségnek	22,598	19
			Alapok gyarapítására	300	—
			1930 dec. 31-én maradvány mint egyenleg	1,738	63
	29,571	48		29,571	48
1931 jan. 1-én maradvány mint egyenleg	1,738	63			

Budapest, 1930 december 31.

Keresztes János s. k.
pénztárnok.

Falussy Károly s. k. titkár. Nagy Sándor s. k. főtitkár. Breuer Szilárd s. k. ügyv. alelnök. Darvas László s. k. számvizsg. b. tag. Aranyoss István s. k. számvizsg. b. tag. Bojtor István s. k. számvizsg. b. tag.

Könyvismertetés.

Dósa István: „Tűzoltó évkönyv” IV. évfolyama is megjelent s mindjárt hozzátelhetjük jelszóleg azt is, hogy a könyvtermelés és szakirodalom legkedvezőtlenebb körülményei ellenére a legkielégítőbb formában s rendkívül értékes tartalommal. Számos értékes és új szakeikk, elmefuttatás, melyek közül tudomásunk szerint csak *Benda Lászlónak*, a vasvármegyei tűzoltószövetség főtitkáranak „A tűzoltóság jövő fejlődésének iránya” című tanulmánya jelent már meg a Tűzrendészeti Közlöny hasábjain — és semmiféle núpis, vagy értéknélküli szépirodalmi rész, miként azt az elmúlt évben megjelent III. évfolyamának ismertetésénél annak a rendkívül agilis és áldozatkész szerkesztője figyelmébe ajánlottuk. Makó város hiv. tűzoltóparanesnoka: *Démusz Endre* „Tűz” című költeménye nemcsak tárgya, de irodalmi értéke miatt is méltó bevezetésül szolgál a szakeikkek sorozatához, melyből különösen kiemelkedik Győr hiv. főparanesnokának: *Erdélyi Ernőnek* „A magyar tűzoltóságok fejlődése, különös tekintettel a gyári tűzoltóságokra” cím alatt közismert rátermettségével, rendkívül alapos szaktudásával és előadói készségével megírt tanulmányvázlata. Új és ezideig még alig ismerős tárgyal foglalkozik *vitéz Dr. Roncsik Jenő* debreceni hiv. főparanesnok „A meteorok mint tüzesetek okozói” című cikkében, ahol példával igazolta azt, hogy a meteoritok (röviden meteorok) hullását lelketlen gyujtókatok ügyesen felhasználhatják bűnösségük palástolására, ha a tűzrendészeti vizsgálat nem veszi figyelembe azt a döntő körülményt, hogy a lehullott meteor az általa esetleg okozott tűzben sem semmisülhet meg, hanem a tűz helyén feltétlenül feltalálható, . . . ha tényleg lehullott. Debrecen hiv. tűzoltóságának paranesnoka: *Rehák Tamás* pedig a „Kémények, kéménytűzek és azok oltása” cím alatt gyűjti-össze az ezen tárgyra vonatkozó szakismereteket széleskörű tudással, jellegzetes felkészültséggel. *Pataky Kálmán* gyári tűzoltóparanesnoknak „Az öngyulladásokról” írt rövid cikkén kívül különös figyelemre és értékelésre méltó a ma már országosan ismert „Veszélyben minden magyar város” című könyv szerzőjének: *Petróczy István* ny. ezredesnek a „Légítámasz veszedeleme tűzoltói vonatkozásban” cím alatt közölt azon részletes szakeikke, melyben a robbanó- és gyujtóbombák leírása s azok elleni védekezésre vonatkozó tanításai után mint a védekezés „sine qua non”-ját állítja fel azt a követelményt, hogy a fegyelmezett emberanyaggal rendelkező levante-, eserkész- és hasonló sportalakulatok, valamint a Nemzeti Munkavédelem a tűzoltókiképzést programjukba vegyék, a tűzoltás és tűzrendészet a Műegyetemen, felsőiparisokolában (technológián) egyéb szakiskolákban, tanítóképzőkben, közigazgatási szaktanfolyamokon kötelező tantárgy legyen, nagyobb városokban s főleg Budapesten nemcsak a hivatásos, de az önkéntes tűzoltóság létszámát is szaporítsák. viszont azok anyagának összeválogatásánál különös figyelemmel legyenek arra is, hogy az ilyen védelmi feladatot . . . „megbízhatóan csak olyan egyének teljesíthetnek, akik e szolgálatra rátermettek és akikben az erkölcsi biztosíték is megvan arra, hogy az általános veszély pillanatában sem feledkeznek meg kötelességük teljesítéséről”. Ezen nemcsak érdekes, de feltétlenül értékes közlemények mellett az idej (IV.) évfolyam már nem ötlet-szerűen, hanem a tárgyak kezdőbetűi sorrendjében csoportosítja a tűzrendészetre vonatkozó fontosabb rendeleteket, nem feledkezőn meg most már arról sem, hogy azok hivatalos ügyszámait is feltüntesse. A 230.000/925. B. M. sz. kormányrendelet teljes

szövege a versenyekre, a királyi díszérem, valamint a szolgálati érmek igénylésére vonatkozó részletes tájékoztatás, a királyi díszéremmel 1930. évben kitüntetett tűzoltók teljes névsora, valamint a csonka országunkban lefolyt összes házi és vármegyei tűzoltóversenyek részletes eredményeinek összeállítása és a majdnem teljes országos tűzoltótisztai címtár egészíti ki a könyvet, melyet ez évben is a legőszintébb jóindulattal és elismeréssel ajánljuk minden magyar tűzoltó részére annál is inkább, mert a mű nagyságát és értékes tartalmát meg sem közelíthető arányban megállapított esekély összegéért: 5 pengőért rendelhető meg szerkesztőjénél: *Dósa István* jár. tűzr. felügyelőnél Pomázon.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremt újabban a következőknek adományozta: *Limp Mátyás* főparanesnok és *Horváth György* őrmesterkürtös (Lébény önk.), *Bognár Pál* és *Csőbor Gyula* (Csesztreg önk.), *Deutsch Imre* volt tűzoltóparanesnak (Réde önk.), *Siska Gyula* paranesnok, *Sánca János* tűzoltó és *Papp József* rajvezető (Óriszentpéter önk.), *Dobokán László* I. oszt. tűzoltó, *Gyenes Lukács* és *Lencse Ambrus* őrmesterek, *Bodics András* segédesővezető (Budapest hiv.).

Kitüntetés. Budapest székesfőváros főpolgármestere f. évi június hó 20-án ünnepélyes keretek közt nyújtotta át *Holes József* budapesti önk. tűzoltó tb. alparanesnok-, működő szakaszparanesnoknak az V. osztályú Magyar Érdemkeresztet és *Pravitz Viktor* székesfővárosi hiv. tűzoltó-csővezetőnek a 25. éves királyi díszéremt. A főpolgármesteri hivatalban *Csármann Ferenc* székesfővárosi tanácsnok vezetése mellett *Teasdale Ottó* főparanesnok és *Kéler Dénes* tűzoltótiszt, az önk. tűzoltóság képviselőjében pedig *Dr. Balogh Dezső* jelent meg. *Dr. Ripka Ferenc* főpolgármester magas szárnyalású beszédében mutatott rá a tűzoltói szolgálat nehéz és veszélyteljes mivoltára. Egyben a székesfőváros közönsége nevében köszönetet mondott a kitüntetetteknek azért a testi épségüket és életüket kockáztató lelkes fáradozásáért és értékes szolgálataiért, melyet a polgárság élet- és vagyonbiztonságának védelmében egyikök 50, a másika 25 évig kifejtett. A kitüntetettek nevében *Csármann Ferenc* tanácsnok köszönte meg a főpolgármester elismerő szavait — reámutatva arra a körülményre, hogy Budapest tűzoltósága oly magas színvonalra emelkedett, miszerint nemcsak külföldön, hanem a tengeren túl is általános és nagy tekintélynek örvend.

id. SCHMIDL ISTVÁN

a Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó és Mentőegyesület pénztárnoka, tb. paranesnoka, a kir. díszérem tulajdonosa stb., az egyesület keblében eltöltött 33 évi értékes tevékenysége után 1931. évi július hó 10-én elhunyt. Három évtizedet meghaladó szolgálata alatt mint csapattiszt, szertárnok, majd pénztárnoki minőségben szolgált a tűzoltóintézményt és minden munkakörében a lelkiismeretes kötelességteljesítés példaképe volt. Díszes temetése f. évi július hó 12-én a Szentháromság temetőben folyt le, amikor is a város közönsége, tisztelői, barátai és tűzoltó bajtársainak nagy tömege kísérte el utolsó útjára. Nyugodjék békével!

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége f. évi június hó 20-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főtárgya a múlt rendes közgyűlés óta megüresedett tisztségek betöltése volt. A közgyűlés ha-

tározatképességének megállapítása után *Mátrai Antal* alelnök megilletődött szavakkal emlékezett meg *Blasnek Hugó* h. főparancsnok elhúnytáról, aki a szövetségnek évek hosszú során pénztárosa volt, majd javaslatára a közgyűlés az elhunyt bajtárs érdemei emlékének a közgyűlés jegyzőkönyvében való megörökítését határozta el. Elnök ezután *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsosnak, Budapest székesfőváros nyugalmába vonult tűzoltófőparancsnokának az elnöki tisztségről szóló lemondó levelét ismertette, egyben sajnálattal közölte, hogy a lemondott elnököt szándékának megmástitására rábírnia nem sikerült. Ezért alelnök indítványára *Breuer Szilárdnak* a szövetség irányában tanusított és évtizedeken át teljesített érdemei elismerésül a közgyűlés jegyzőkönyvében való megörökítése egyhangúan határozattá emeltetett. Hymódon az elnöki tisztség megüresedvén, erre az elnökség nevében *Mátrai* alelnök a székesfővárosi tűzoltóság új főparancsnokát, *Teasdale Ottó*t ajánlotta, hogy ezáltal is a szövetség kapcsolata a fővárosi tűzoltósághoz szorosabbá váljék. A közgyűlés ezen indítványt nagy lelkesedéssel magáévá téve, *Teasdale Ottó* főparancsnokot közfelkiáltással elnökké választotta. A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége új elnökének a közgyűlésre küldöttség útján történt meghívása után *Mátrai* alelnök az elnöki tisztség elfogadása alkalmából melegen üdvözölte és az elnöki szék elfoglalására kérte fel. *Teasdale Ottó* főparancsnok az üdvözlő szavakat és egyhangú megválasztását megköszönve, a szövetség felvirágoztatására irányuló terveit ismertette, amelyek megvalósításának sikeréhez a szövetség tagjainak támogatását kérte. Ezután a megüresedett pénztárosi tisztségre az elnökség javaslatára egyhangúlag *Benedek Mihály* székesfővárosi tűzoltófőtiszt, választmányi tagul pedig a pártolók közül *Lafrankó József* kéményseprőmester választott meg, majd néhány kisebb jelentőségű ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Tűzoltóünnep Ivánban. Szép, jól megrendezett és minden részletében sikerült ünnepe volt Péter-Pál napján Iván községnek, amely e napon ülte meg tűzoltótestülete alapításának 50. évfordulóját és vendégül látta a Sopron várm. tűzoltószövetséget, ennek ezévi rendes közgyűlése alkalmából. Az ünnepi díszbe öltözött községbe nagy élénkséget vitt a szomszédos tűzoltóságok bevonulása és számos testület küldöttségeinek érkezése (voltak bajtársak, akik 42 kilométer utat tettek meg Ivánig kerékpáron) és külön szenzációja volt a napnak a mödlingi városi tűzoltóság hattagú küldöttsége, amely autón jelent meg (soffőrük iváni származású bérautóvállalkozó), de a legnagyobb esemény az volt, hogy az ünnepélyben elejétől-végig résztvett *Széchenyi József* gróf, az országos tűzoltószövetség elnöke, aki marcali birtokáról látogatott el Ivánba. Megérkezésekor *Zügn* Nándor és *Blaschek* Vilmos vármegyei tsz. alelnökök és *Lovranics* György jár. tsz. felügyelő jelentkeztek az országos elnöknél, aki behatóan érdeklődött a vármegye tűzrendészeti viszonyai iránt és megjegyzéseivel nyilvánvalóvá tette, hogy méltó utóda nagyérdemű elődjének, *Széchenyi* Viktor grófnak. A versenygyakorlatban a bői, a büki és a lócsi testület vettek részt; a helybelieket kizárta a szabállyá tett szokás, más helyekről pedig csak képviselők jelentek meg; a bíráló bizottság, amely *Zügn*, takácsi *Nagy*, *Kozma*, *Sinkó*, *Borsits*, *Zepkó*, *Lovranics* felügyelőkből állt, a versenygyakorlatok első díját a büki tűzoltótestületnek (ezüst kürt a csapatnak, zsebórát a parancsnoknak), a másodikat a bőineknek (ezüst serleget a csapatnak, cigarettatárcát a parancsnoknak) ítélte oda, a lócsi testületet pedig elismerő oklevéllel tüntette ki. A verseny után a kastély parkjának hangulatos

fásorában felállított szép oltárnál *Schilhan* Marcell pápai kamarás misét mondott, amelyet a vármegyei szövetség közgyűlése követett; ezen *Zügn* alelnök olvasta fel az évi jelentést és hirdette ki a verseny eredményét, *Borsits* felügyelő pedig ismertette a múlt évi számadást és a f. évi költségvetést; a *Kozma* György felügyelővé történt kineveztetésével megüresedett választmányi tagsági helyre *Király* János esornai alparancsnokot választotta meg a közgyűlés, amelynek takácsi *Nagy* felügyelő bejelentette, hogy a jövő évre Beled község hívta meg a szövetséget. A közgyűlés berekesztése után vette kezdetét az iváni tűzoltótestület díszközgyűlése, amelyen *Fráng* Imre körjegyző, elnök ismertette az egyesület 50 éves viszontagságos történetét. A vármegyei szövetség nevében *Blaschek* alelnök üdvözölte a jubiláló egyesületet, külön kiemelve azt az örvendetesényt, hogy az első működő tagok közül tizennégyen élnek még oly friss erőben, hogy a díszgyűlésen meg is jelenhettek; megérdemlik, hogy névszerint felsoroljuk őket: *Varga* Ferenc ny. postamester, *Pócza* József, *Molnár* Simon, *Vámosi* József, *Németh* Antal, *Csapó* Pál, *Hatos* Ferenc, *Agh* Ignác, *Takács* György, *Németh* György, *Deutsch* Gyula, *Radics* A., *Kiss* József és *Kiss* Lőrinc, akiket megjelentek hatalmasan megélték. De kijutott a dícséretből *Finda* Pál parancsnoknak is, akit derekas működéséért elismerő oklevéllel jutalmazott meg a vármegyei szövetség; ennek átadásával és a Szózat eléneklésével a lelkes hangulatú ünnepség véget ért. *Széchenyi* József gróf országos elnök mindvégig élénk figyelemmel kísérte a történeteket és a bajtársak körében elköltött ebéd után Horpácsra utazott, amire ezen emlékezetes tűzoltónap véget ért.

A Hajdu vármegyei Tűzoltó-Szövetség harmadik vármegyei és kerületi tűzoltóversenye országos érdeklődés mellett folyt le folyó évi július hó 12-én, Debrecen szab. kir. város falai közt. Ezen emlékezetes tűzoltónapra, amelyen 14—14 versenyző csapat vett részt, *Gróf Széchenyi József* országos tűzoltószövetségi elnökkal az élén, az ország csaknem minden tájáról eljöttek a magyar tűzoltók vezérei. Névszerint megjelentek: *Aranyoss István* járási tűzr. felügyelő (Ujfehértó), *Barkóczy István* jár. tűzr. felügyelő (Balassagyarmat), *Bedics István* parancsnok (Szerencs), *Benda László* a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség alelnöke, *Bojtor István* Bihar vármegyei tűzr. felügyelője, *Breznay Imre* Heves vármegyei tűzr. felügyelője, *Deák János* parancsnok (Mezőtúr), *Démusz Lajos* Békés vármegyei tűzr. felügyelője, *Dobos Gyula* parancsnok (Nagykőrös), *Fogel László* alparancsnok (Hajdunánás), *Herbst Géza* udvari tanácsos, ny. alispán, a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség elnöke, *Horn József* a budapesti jutagár parancsnoka, *Kassay Károly* parancsnok (Balassagyarmat), *Dr. Kiss Emil* Vasvármegyei tűzr. felügyelője, *Dr. Kiss Lajos* Borsod vármegyei tűzr. felügyelője, *Kónya Imre* parancsnok (Kecskemét), *vitész László Árpád* parancsnok (Nyíregyháza), *László István* orsz. szöv. elnökségi előadó, Esztergom-Komárom vármegyei tűzr. felügyelője, *Dr. Kiss Lajos* Borsod vármegyei tűzr. felügyelője, *Mácza Endre* jár. tűzr. felügyelő (Kisvárd), *Nagy István* parancsnok (Túrkeve), *Paulinyi Pál* parancsnok (Hajdunánás), *Pelczmann László* parancsnok (Esztergom), *Ruzsán Ferenc* parancsnok (Eger), *Schneider Ede* parancsnok (Magyaróvár), *Vida Pál* orsz. szöv. előadó, Fejér várm. tűzr. felügyelője, *Zepkó Ferenc* parancsnok (Sopron) és *vitész Zombory József* Zemplén várm. tűzr. felügyelője. Az ünnepély reggel 8 órakor kezdődött. Feledhetetlen emlékü volt a tűzoltóság felvonulása, melynek élén a régi debreceni

diáktűzoltóság zászlaját vitték. Ez az értékes ereklye 50 év óta a Kollégium könyvtárában mereng a régi szép időről és a több mint 200 éves diáktűzoltóság viselt dolgairól. Ez után korhű jelmezekben a tógásdiákok felvonulása következett, akik régi szokas szerint kézzel vontattak egy 150 éves tűzoltófeckendőt. Nem maradt el természetesen a nagybotos és a lámpavivő sem. Majd a tűzoltók régi lófogató feckendői, a modern autó-tűzoltó- és mentőszerei, végül a kerületi tanfolyam hallgatói és a versenyre beosztott tűzoltócsapatok menetszlopja rekesztette be e látványos felvonulást. A felekezetek szerint külön tartott istentisztelet után a csapatok a tűzoltólaktanya udvarába vonultak, ahol minamar megkezdődtek a versenyek, melyek sorrendje a következő volt: 1. Kocsifeckendő iskolaszerelés. 2. Kocsifeckendő gyorsszerelés. 3. Támadási feladat taktikai megoldása. A zsűri elnöke *Gróf Széchenyi József* volt, míg a versenybírószág a következőkép alakult meg: versenyvezető *Breznay Imre*, tagjai *Lehocky László*, *Kovácsy Árpád*, *Schneider Ede*, *Barkóczy István*, *vitéz László Árpád*, *Deák János*, *Ruzsán Ferenc*, *Pauliny Béla*, *vitéz Poroszlay Jenő* és *nádudvari Kiss Béla*. A verseny befejeztével *Vida Pál* orsz. tűzoltószövetség képviselőjében a szolgálati érmeket osztotta ki. Majd a versenyeredmény kihirdetése és a díjak kiosztása előtt *Gróf Széchenyi József* lelkes beszédet intézett a jelen volt tűzoltókhoz, melynek elhangzása után *vitéz Dr. Roncsik Jenő* főparancsnok, várm. tűzr. felügyelő a versenyek eredményét kihirdetve, az értékes díjakat kiosztotta. A vármegyei versenyben az I-ső díjat *Püspökladány*, a II-ik díjat *Egyek*, a III-ik díjat *Hajduhadház*, a IV-ik díjat *Hajdúszovát*, az V-ik díjat *Hajdudorog*, a VI-ik díjat *Téglás*, a VII-ik díjat *Hajdúsámson*, a VIII-ik díjat *Józsa* és a IX-ik díjat *Mikepércs* versenycsapata nyerte el. A kerületi tűzoltóversenyben az I-ső díjat *Püspökladány*, a II-ik díjat *Törökszentmiklós*, a III-ik díjat *Berettyóújfalú*, a IV-ik díjat *Békésszentandrás*, az V-ik díjat *Sátoraljaújhegy*, a VI-ik díjat *Ujfehértó* vitte el. A díjak kiosztása után a Himnusz zárta be a minden tekintetben értékes színvonalú tűzoltóversenyt. E jól sikerült tűzoltónap lelkes rendezője *vitéz Dr. Roncsik Jenő* tűzoltófőparancsnok volt, aki mellett *Rehák Tamás* parancsnok és *Jakobynyi József* segédtsitz mindvégig kitartóan buzgólkodtak.

A debreceni kerületi tűzoltótanfolyam záróvizsgálja július hó 14-én folyt le. Ez alkalommal az országos tűzoltószövetséget *Vida Pál* elnökségi előadó képviselte, aki emellett a vizsgabizottság elnöke is volt. Debrecen város hivatásos tűzoltófőparancsnoksága 1925. év óta már az ötödik kerületi tűzoltótanfolyamot rendezte az idén, amikor a látogatási bizonyítványt nyert hallgatók száma 57 volt, akik vármegyénként a következőképpen oszlottak meg: Hajdu 13, Borsod 19, Szabolcs 2, Békés 5, Bihar 1, Szatmár 4, Nógrád 2, Gömör 1, Jásznagykunszolonok 5, Zemplén 1, Torontál 1, Csanád 2, Bereg 1. A tanfolyam felügyelője *Dr. Vásáry István*, Debrecen szab. kir. város polgármestere, a M. O. T. Sz. országos választmányának tagja volt, parancsnoka *vitéz Dr. Roncsik Jenő* tűzoltófőparancsnok, előadói: *Rehák Tamás* tűzoltóparancsnok, *Jakobynyi József* és *Tolnay István* tűzoltótisztek, *Dr. Dereksy István* tűzoltó- és mentőorvos, *vitéz Szegedy Gyula* világítási vállalati főmérnök és *Uray Sándor* ref. lelkész. A tanfolyam záróvizsgálján a hallgatók szép tanubizonyosságát adták annak, hogy erős akarattal és kitartással két heti rövid idő alatt is lehet jelentős eredményeket elérni. Az pedig, hogy tanfolyamhallgatók az ország minden részéből felkeresik a debreceni kerületi tűzoltótanfolyamo-

kat, mutatja, hogy a debreceni hivatásos tűzoltóság különösen alkalmas arra, hogy az önkéntes tűzoltótisztek kiképzése terén a jövőben is előljárjon.

A Szepesbélai Önkéntes Tűzoltó Egyesület f. évi július hó 5-én 50 éves fennállását ünnepelte meg, melyen körülbelül 1200 vidéki szlovák és német tűzoltó vett részt. Az ünnepély után kézierőre berendezett és motoros feckendőkkel versenygyakorlatot tartatott. A kézierőre berendezett feckendővel végzett tűzoltóversenyen az első díjat a Késmárki Önk. Tűzoltó Egyesület csapata, a másodikat a Szepesbélai Önk. Tűzoltó Egyesület versenycsapata nyerte el. A támadási verseny motoros feckendőkkel történt, amelyen a szepesbélaiak 192 mp alatt, a késmárkiak 158 mp alatt kapták az első sugarat. A versenybírószág elnöke *Haesler Alfréd*, a Kassa kerületi tűzrendészeti felügyelő volt.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjától.

26.972—1931. kig. sz.

Vármegyei tűzoltóverseny és tűzoltószaktanfolyam rendezése.

Valamennyi város polgármesterének és községi előljáróságának.

Az elnökletem alatt működő Vármegyei Tűzoltó-Szövetség folyó évi szeptember hó 6-án Kiskunhalas megyei városban vármegyei tűzoltóversenyt rendez.

A verseny feltételeit oly felhívással közlöm, hogy azt azonnal közöljék a városban, illetve községben működő önkéntes vagy kötelezett tűzoltóság parancsnokával és egyben közöljék velük azt is, hogy a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség által szervezett kerületi tűzoltó-szaktanfolyam okvetlenül meg fog tartatni s az erre vonatkozó körrendeletet a közel jövőben ki fogom adni.

A verseny feltételei:

A) Városi önkéntes csapatok részére:

1. Négykerekű billenő mozdonyfeckendő iskola- és gyorsszerelése. A szerelésben résztvesz: egy vezénylő, egy felügyelő altiszt és kilenc szerelő.

2. Támadási gyakorlat a versenybírószág elnöke által a helyszínen írásban átadott feladat megoldására. Rendelkezésre áll: 1 egységes billenő mozdonyfeckendő, 4 szívótömlő, 1 sugárosztó, 2 sugárcső és 1 támrudas kihúzó létra. A szerelésben résztvehet egy legfeljebb 15 főből álló tűzoltócsapat, a vezénylővel együtt. A támadási gyakorlathoz szükséges 120 méter nyomótömlőt a versenyző csapat tartozik magával hozni.

B) Községi önkéntes és kötelezett csapatok részére:

1. Sülyesztett medencéjű egységes kocsifeckendő iskola- és gyorsszerelése. A szerelésben résztvesz: egy vezénylő, egy felügyelő altiszt és kilenc szerelő.

2. Négykerekű billenő mozdonyfeckendő iskola- és gyorsszerelése. A szerelésben résztvesz: egy vezénylő, egy felügyelő altiszt és kilenc szerelő.

3. Támadási gyakorlat a versenybírószág által megállapított és a versenybírószág elnöke által a helyszínen írásban átadott feladat megoldására. Rendelkezésre áll: 1 egységes billenő mozdonyfeckendő, 1 egységes sülyesztett medencéjű kocsifeckendő 4 szívótömlővel, 1 sugárosztóval és 2 sugárcsővel, 3 angol dugólétra.

A községi önkéntes és kötelezett csapatok közül a versenyen csak azok vehetnek részt, akik a járási versenyeken I—II. díjat nyertek.

Minden csapat csak egy versenyszámban vehet részt; a városi önkéntes csapatok versenyében csak a városi testületek csapatai vehetnek részt.

A verseny megkezdése előtt a versenyző csapat köteles a versenybírószág elnökének a versenyben

részvevők névsorát átadni. A névsoron a városi, illetve községi előjáróság igazolja, hogy a versenyzők az Önkéntes Tűzoltó Testület működő tagjai s hogy fizetett vagy hivatásos tűzoltói állást nem töltenek be.

A támadási gyakorlatban úgy a városi, mint a községi csapatok közül csak az iskola- és gyorszerelésnél 4—4 legjobbnak ítélt csapat vehet részt.

A versenyre a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség által kiadott legújabb versenyszabályzat rendelkezései az irányadók.

A szerelős számok beosztása sorshúzás útján történik. A csövezetők beosztási helyüket megtartják. A szerelős számok megjelölésére szükséges karszalagokat a versenyző csapat hozza magával.

A szükséges szerket és a városi csapatok támadásához szükséges nyomolegénységet a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség bocsátja rendelkezésre. A csapatok szereket magukkal nem hozhatnak.

A verseny a jelzett napon reggel 9 órakor kezdődik. Azok a csapatok, amelyek erre az időpontra a verseny színhelyére megérkezni nem tudnak, érkezésük sorrendjében vesznek részt a versenyen. A csapatoknak azonban legkésőbb déli 12 óráig meg kell érkezniük. A később érkező csapatok a versenyben részt nem vehetnek.

Versenydíjak:

a) Vándordíjak:

1. Városi csapatok részére Mátrai Antal által adományozott, fehér selyemből készült és díszes kiviteli csapatszázló.

2. Községi csapatok részére „Agorasztó Tivadar”-vándordíj. Egy lófogatú és egyben személyszállító, benzínmotoros turbinafeeskendő, teljes felszereléssel.

b) Egyéb díjak:

1. Városi csapatok versenyében . . . . . 3 díj.
2. Községi csapatok versenyében:
kocsifeeskendőnél . . . . . 3 díj.
mozdonyfeeskendőnél . . . . . 3 díj.
3. Vezetők részére . . . . . 3 díj.

Azon községi csapat, amely a vándordíjat elnyeri, köteles a vándordíj átvételekor a községi előjáróság által kiállított oly tartalmú nyilatkozatot bemutatni, hogy az előjáróság a motoros szer elhelyezéséről és szakszerű karbantartásáról gondoskodik.

A versenyezni szándékozó testületek jelentkezésüket kötelesek legkésőbb folyó évi augusztus hó 1. napjáig a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség Elnökségéhez (Budapest, Vármegyeháza) beküldeni. A későbbi jelentkezéseket nem veszem figyelembe.

Nevezési díj nincsen.

A versenyre vonatkozó egyéb tudnivalókat a versenyre jelentkező csapatoknak a kiskunhalasi Önkéntes Tűzoltó Testület augusztus hó 20. napjáig megküldi.

Budapest, 1931. évi május hó 19-én.

Dr. Erdélyi, alispán.

Pécs szab. kir. város polgármesterétől.

17210/1931. szám.

HIRDETMEŒY.

Pécs szab. kir. város és Baranya vármegye Tűzoltó Szövetsége felhívásomra és felügyeletem mellett a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet alapján Pécsen, 1931. évi augusztus h. 21-től szeptember hó 3-ig bezárólag terjedő időben

kerületi tűzoltó szaktanfolyamot

rendez, melynek célja az, hogy Pécs szab. kir. város és Baranya vármegye önkéntes, köteles és

gyári tűzoltóságainak tisztjeit és vezetésre hivatott tagjait megfelelő elméleti és gyakorlati kiképzésben részesítse. A tanfolyamhallgatók a tanfolyam sikeres elvégzése után az előbb említett tűzoltóságoknál érvényes tiszti minősítést nyernek. Éppen ezért a tanfolyamra oly általános műveltséggel rendelkező 20—42 éves, lehetőleg katonaviselt egyének jelentkezhetnek, akik testileg alkalmasak, büntetlen előéletűek és nemzeti szempontból teljesen megbízhatók.

A tanfolyamra 1931. évi augusztus 10-ig kell jelentkezni. A jelentkezésre irányuló és Pécs szab. kir. város polgármesteréhez, mint a kerületi tanfolyam felügyelőjéhez címzendő kérvényeket, melyekhez csatolni kell: 1. szül. anyakönyvi kivonatot, 2. erkölcsi bizonyítványt, 3. hatósági orvosi bizonyítványt, 4. iskolai bizonyítványt, 5. Pécs szab. kir. város és Baranya vármegye Tűzoltó Szövetségéhez (Pécs, tűzoltólaktanya, Rákóczy-út 3. szám) kell beküldeni.

Minden felvett hallgató köteles a tanfolyam megkezdésekor a tanfolyam költségeire 90 pengőt, azaz kileneven pengőt, készpénzben befizetni, amely összeg vissza nem téríthető. Ebben az összegben benne foglaltatik a hallgatók laktanyaszerű elszállásolásának költsége napi háromszoros étkezés és tandíj.

A felvehető hallgatók legkisebb száma 30, legmagasabb száma pedig 50 lehet, tömegesebb jelentkezés esetén két vagy több egymást követő tanfolyamot tartunk.

A m. kir. belügyminiszter úr 254.300/1928. sz. rendelete szerint e tanfolyamra a szükséghez képest lehetőleg minden községnek, amelyben legalább két kiképzett tűzoltóvezető nincs — legalább — egy hallgatót kell kiküldenie és a kiküldetéssel járó költségeket fedeznie. Ugyanezen rendelet folytán az önkéntes tűzoltótestületnek tisztjei csak azok lehetnek, akik kerületi tűzoltótanfolyamot végeztek.

Esetleges érdeklődésre felvilágosítást Baranya vármegye Tűzoltó Szövetsége (Pécs, tűzoltólaktanya) adhat.

Pécs, 1931. június hó 22. napján.

Dr. Nendtvich Andor s. k.,
polgármester.

Hirdetmény. Vennénk 40 pár kifogástalan, jó használható, használt országos egységes esavarpárt azonnali fizetésre. Eladnánk cca 20 pár 83 milliméteres motoros-tömlőesavarpárt. Tűzoltóparancsnokság, Zalaegerszeg.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János,

Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. tb. elnök, Breuer Szilárd ny. főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Dr. Aujeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hiv. főtit. titkár, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hiv. parancsnok, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlésbek György fővárosi hivatásos főtit. titkár, Falussy Károly Máv. tü. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Ronesik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, bpesti önk. titkár, Teasdale Ottó f. hiv. főparancsnok, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőny cím: 22-36 MÁTRAJ :: Telefon A. 22-2-26

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: A. 91-3-46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémtönde**SIEMENS ÉS
HALSKE
R.-T.**

Budapest, VI., Teréz-körút 36

Telefon: 10-9-85, 20-1-01 szám

Gyárt és szerel: mindennemű villamos tűzjelzőkészülékeket és berendezéseket, gyárak, községek és városok számára.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **P É N Z Ö S S Z E G E K E T** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélypénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szak-könyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Emőkségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.

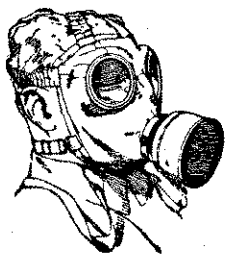
SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I. és IV—VII. füzet ára 4.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1.— P. IV. füzet. Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogn Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerke kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltó gyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata, ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházi és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-ürlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „Szépliget-i tűzoltóság”, ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltjuk a tüzet? A tűzoltás szabályai, ára 2.50 P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden magyar város”, ára 1.50 P. Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása, ára 1.50 P. Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, ára 8.— P. 10 példány rendelése esetén 6.— P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **S E G É L Y Ö P É N Z T Á R Á B A**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó

füst- és gázálcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 42-3-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 86-6-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sportérmeket,
zászlókat, zászlószeg-
eket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománc táblákat,
gumbélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON”

(Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I., Fehérvári-út 70.

Telefon: A. 22-8-09, A. 28-9-64, és J. 34-0-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„TOTAL”
a tűzoltókészü-
lékek királya!

folyékony szénssavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért télen nem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindenféle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzín,
szesz, éter, petro-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos
tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretessel
készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Végcsinház-u. 5. Tel.: A. 27-7-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 84-5-11

IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánszatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon A. 23-7-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1-3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75-77 - Tel. A. 91-4-46

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57464. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 188.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 84-7-94.

Kerületi tűzoltó-szaktanfolyamok.

A régi magyar rendszeres tűzoltótisztképzés az 1890. évben tartott első országos tűzoltó-szaktanfolyam útján indult meg, mely két évtizeden át húsz esetben évről-évre mindenkor a fővárosban kiváló oktatók közreműködése mellett folyt le.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség utóbb a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület által alapított és fenntartott ezen tanfolyamot a m. kir. belügyminiszter rendeletére az 1903. évben saját rendezésébe vette át. Az 1912. évben pedig szakított az eddigi 3 hétig tartott országos tűzoltó-szaktanfolyamoknak ebben a keretben való tovább folytatásával és annak decentralizálása által vidéki kerületi tűzoltó-szaktanfolyamok rendezését határozta el és azok kidolgozott szabályzatát közrebocsátotta.

Ugyanezen évben az első 14 napos kerületi tanfolyam Budapesten, a második ugyanezen évben Győrben tartatott meg. Az 1913. évben Kolozsváron és Egerben, 1914. évben ismét Kolozsváron és Iglón, mely utóbbi azonban befejezhető nem volt, mert időközben kitört a világháború, amire 8 évig tartó szünet állott be.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség az 1922. évben Budapesten még egy utolsó (XXI.) országos tűzoltó-szaktanfolyamot rendezett. Ugyanezen évben a Jász-kúnszolnok vármegyei tűzoltószövetség is Szolnokon a háború utáni első ker. tanfolyamát tartotta meg, melyet a következő években több vármegyei szövetségnek hasonló vállalkozása követett.

Ezen újabban tartott ker. szaktanfolyamok elvégzése jóval terheesebbé vált, mint a háború előtt rendezetteké, mivel két hét időtartamába, a régi 20 napos orsz. tanfolyamok óraszámát tömörítették össze. Egyébként szakkörökben fokozatosan és természetesen kialakult az a vélemény, hogy ker. tűzoltó-szaktanfolyamok rendezésének csak oly városokban lehet helye, ahol jól felszerelt és gazdag berendezéssel rendelkező tűzoltóság székel.

Ez a felfogás abból a tapasztalati megfigyelésből alakult ki, hogy a háborút követő években egyik-másik kisvárosban is kerületi tanfolyamot rendeztek, ahol a legszükségesebb tűzoltói felszerelés és berendezés is hézagos volt, amiáltal e tanfolyamok eredményének értéke nívón alulivá vált.

A ker. tanfolyamok tartásának célja ugyanis kezdetől fogva nemcsak az elméleti szakismereteknek terjesztésére és bővítésére irányult, hanem a gyakorlati bemutatások és tanulmányi alkalmak ki-

használása is, valamint a tanfolyamhallgatók tűzoltói látókörének növelése is azok tárgyát képezte.

Mindazok a vármegyei tűzoltószövetségek, melyek amakidején rendeleti kényszer nélkül, saját elhatározásból egy-egy kerületi tanfolyam rendezésére vállalkoztak, nagy áldozatot hoztak, amiért is a tűzoltótársadalom elismerése és hálája kíséri a fáradozásait. Ezen tanfolyamokon való részvétel önkéntes volt és akik ezek elvégzésére vállalkoztak, saját ügyeszeretükből cselekedtek. És csak igen kevesen jutottak abba a kiváltságos helyzetbe, hogy a tanfolyamon való részvétel költségeit testületük, községük vagy városuk részéről történt kiküldetése útján tudták megszerezni. Ehelyett igen számosan nemcsak az idejüket áldozták fel e célra, hanem anyagi áldozatot is hoztak a nemcs ügyért.

Ez a helyzet lényegesen megváltozott azóta, hogy a m. kir. belügyminiszternek a tűzoltótanfolyamok felállítása, szervezete és szabályzata tárgyában kiadott 254.300/1928. B. M. sz. körrendelet napvilágot látott.

Ezen rendeletnek a kerületi tűzoltó-szaktanfolyamokról szóló 17. §-a, a 230.000/1925. B. M. sz. körrendelet 17. §-ának 2. bekezdésére való hivatkozással a törvényhatósági joggal felruházott városokban, melyek egyúttal vármegyei székhelyek is, a vármegyei tűzoltószövetség közreműködésével és esetleges anyagi hozzájárulása mellett és a magyar országos tűzoltószövetség közbejöttével *évenként kerületi tűzoltótanfolyamot kötelesek létesíteni.*

Ugyanezen rendelet 27. §-a pedig úgy intézkedik, hogy „Ennek a szabályzatnak megjelenésétől számított három év eltelte után önkéntes és gyári tűzoltóság tisztje vagy parancsnoka csak az lehet, aki legalább a kerületi tanfolyamot sikerrel elvégezte és arról bizonyítványt kapott. E képzettség megszerzésére a törvényhatóság első tisztviselője meghatározott időre halasztást adhat.”

E rendelet megjelenését követőleg a törvényhatóságok tisztviselői állottak a kerületi tűzoltó-szaktanfolyamok élére és amíg az előtt azok gyér számú hallgatói önként jelentkeztek annak látogatására, most a vármegyei nagyrészében a hallgatók kiküldése hatósági rendeletre történik. Azonkívül az előbb egyik-másik vállalkozó vármegyei tűzoltószövetség helyett a nagyobb vármegyei csaknem egymással versengve, évről-évre megtartják a tanfolyamot, amiáltal a kiképzett hallgatók száma, mondhatni tömege fokenként növekszik.

A tanfolyamrendelet ezenkívül minden önkéntes és vállalati tűzoltótisztnek kötelességévé tette a ker. tanfolyam elvégzését és erre 3 év határidőt adott.

Ez a határidő most telt le. Amennyiben ezen idő alatt nem is sikerült minden önkéntes és vállalati tűzoltóság tisztjének a ker. tanfolyam végzettségét megszerezni, az ország gazdasági nehézségei ellenére is kilátás van arra, hogy annak pótlása nem marad el.

Ezekután pedig, ha visszpillantunk a mult időkre, amidőn egy-egy vidéki önkéntes tűzoltótestület parancsnokává, vagy tisztjévé minden hozzáértés nélkül az a vállalkozó férfiú volt megválasztható, aki erre rátermettnek látszott; szakismeretek megszerzésére pedig csak azok a tűzoltótisztek adták a fejüket, akik tisztségüket komolyan vették és annak reális megfelelni igyekeztek, úgy azt látjuk, hogy a régi rendszer elmúlásával nagyot fordult a tűzoltóintézmény fejlődésének a kereke.

Mindazonáltal nem szabad megfeledkeznünk azokról az apostolokról sem, akik közül ma már alig él egy néhány, akik a hazai tűzoltótanfolyamokat, mint úttörők meghonosították és azok fellendítésén fáradoztak, mert az eszme, az irányítás gondolata az ő dicsőségük.

A mai nemzedék csak azok nyomdokait követi.

Kézi tűzoltókészülékek jókarbantartása és ellenőrzése.

A megelőző tűzelleni védelem és a kézi tűzoltókészülékek alkalmazása ma már egymással oly közeli vonatkozásban állnak és oly összetartozó fogalomvá váltak, hogy egyiket a másik nélkül szinte elképzelni sem lehet. Minthogy pedig tűz keletkezése úgyszólván majdnem mindenütt lehetséges, a megelőző tűzelleni védelem érdekében mindenképpen helyes és indokolt, ha a kézi tűzoltókészülékek beszerzését a tűzrendészeti hatóságok még a talán kevésbé tűzveszélyesnek mutatkozó helyek részére is szorgalmazzák és kötelezővé teszik: nem vitás ugyanis, hogy a kisebb, kezdődő tüzek csak akkor fejlődhetnek pusztító vésszé, ha ezek keletkezését kellő időben észre nem vesszük, vagy, ha az észrevétel pillanatában nem áll a tűz eloltására megfelelő, alkalmas eszköz rendelkezésre.

Jóllehet ma még egyik-másik esetben a kézi tűzoltókészülékek beszerzésére kötelezettek az ilyen irányú rendelkezést magukra nézve terhesnek és némely esetben fölöslegesnek is találják, mégis tagadhatatlan, hogy a helyzet ezen a téren is szinte szemelláthatóan és fokozatosan javul; mert a tűzoltói intézmény, a tűzrendészet és a tűzoltás nagy horderejét még a hozzá nem értők is kezdik belátni és értékelni, ami által az intézmény iránt az érdeklődés is mindjobban és jobban megnyilvánul. Éppen ezért a kézi tűzoltókészülékek elrendelését ma már túlnyomólag megértőleg fogadják, sőt nem ritkán találkozunk esetekkel, amidőn mindenféle hatósági beavatkozás nélkül a felek saját józan belátásukból kiindulva, minden kényszer nélkül, önmaguktól szerzik be azokat.

A technika és kémia fejlődésével nap-nap után újabb és újabb, célszerűbbnél-célszerűbb találmányt lát napvilágot. Azonban kétségtelen az is, hogy a korszerű találmányok között igen sok van, melynek a közhasználatba való átvitele a tűzveszély előállításának lehetőségét növeli, amiről lépten-nyomon alkalmunk van meggyőződni. Ha tehát a tűzkeletkezés okai szaporodnak, ennek az után természetes folyamánya, hogy a tűzoltóké-

szülékek beszerzése iránti rendelkezések is ezzel lépést tartanak.

Hogy a kézi tűzoltókészülékek a megelőző tűzelleni védelem szempontjából mily nagy fontossággal bírnak, erről maguknak a tűzoltókészülékek beszerzőinek alkalmuk van nap-nap után meggyőződni, mert se szeri, se száma azoknak a kisebb, kezdődő tüzeknek, amelyek legnagyobb részének eloltása ma már kizárólag kézi tűzoltókészülék segítségével sikerül. Tagadhatatlan tény azonban és ezt el kell ismernünk, hogy a kézi tűzoltókészülék gyárosok, üzleti érdekeiktől vezéreltetve, akarva, nemakarva, szintén nagyban hozzájárulnak a megelőző tűzelleni védelem kiépítéséhez, mert üzleti érdekből a legnagyobb agilitást fejtik ki, hogy készülékeiket elhelyezhessék s jó szímatuktól vezérelve felkeresnek minden vállalatot, minden intézményt, ahol csak a legkisebb reményük lehet tűzoltókészülékek elhelyezésére.

A tűzoltókészülékek beszerzése azonban még korántsem jelenti azt, hogy ezzel a felek rendelkezésnek és célnak minden tekintetben eleget tettek. Sajnálattal kell ugyanis tapasztalnunk, hogy a felek által beszerzett kézi tűzoltókészülékek igen nagy részének helyére történt felfüggesztése után nincs senki, aki a tűzoltókészülékek további sorsával törődne; pedig világos, hogyha minden más számszámot, eszközt vagy berendezést időközönként, munkabírás-működésképesség és üzembiztonság szempontjából ellenőrizni kell, éppúgy szükséges a kézi tűzoltókészülékekkel is eljárni, mert mint ahogy az elhanyagolt és nem ellenőrzött berendezésektől vagy felszerelésektől sem várhatjuk azt, hogy mindenkor kifogástalanul működjenek és céljuknak maradék nélkül megfeleljenek, hasonlóképpen nem kívánhatjuk ezt a kézi tűzoltókészülékektől sem és a legnagyobb baj és veszély kútforrása lehet az a körülmény, ha a megelőző tűzelleni védelem céljára áldozatok árán beszerzett kézi tűzoltókészülék, a szükség pillanatában felmondja a szolgálatot és nem működik.

A szükség pillanatában hibásan, vagy egyáltalán nem működő, avagy használat közben a szolgálatot felmondó tűzoltókészülékekkel el nem oltott kezdő tűz mikénti fejlődése és az ennek nyomában járó anyagi és egyéb kár előre át nem tekinthető. Bármiként alakuljon azonban az ilyen esetek lefolyása, szinte bizonyosra vehető, hogy ezért majdnem minden egyes esetben a kézi tűzoltókészülékek megbízhatatlanságának kérdése merül fel. Kézenfekvő tehát, miszerint mindent el kell követnünk, hogy a kézi tűzoltókészülékekkel ilyen esetek ne történhessenek, vagy ha már elő is fordulnak, akkor ezek száma a legkisebbre csökkenjen. Ennek mindenképpen megvan a lehetősége, ha a tűzrendészet intézkedéseinek foganatosítói és a foganatosítás ellenőrzői a kézi tűzoltókészülékek kérdésével, ezek jókarbantartásával és ellenőrzésével egy kissé behatóbban foglalkoznak, illetve igyekeznek a különböző rendszerű kézi tűzoltókészülékek szerkezetét és működését, valamint ezzel kapcsolatosan a készülékek újratöltését, jókarbantartását és ellenőrzését megismerni; mert ez esetben módjukban fog állni akkor, amidőn a bejárásoknál a tűzoltókészülékek ellenőrzésére is sor kerül, a tűzoltókészülékek tulajdonosaival, vagy ezek megbízottaival ezekről szakszerű eszmecsere folytatni és ott, ahol azt tapasztalják, hogy a kézi tűzoltókészülékek kezelésének és ellenőrzésének fontosságával nincsenek még tisztában, erre az illetőket jóindulatúlag figyelmeztetni és ha kell, erre ki is oktatni.

Hogy erre a figyelmeztetésre és kioktatásra mily nagy szükség van, a bejárások és ellenőrzések alkalmával sűrűn van alkalmunk meggyő-

zódni; mert annak ellenére, hogy a forgalomban levő kézi tűzoltókészülékek szerkezete és kezelési módja, szinte kivétel nélkül oly végtelenül egyszerű, — (amire egyébként bármily rendszerű tűzoltókészüléknél a legnagyobb súlyt kell helyezni,) — hogy ezekkel szükség esetén és a használat pillanatában még a tudatlannak is nyomban tisztában kell jönnie: mégis azt látjuk, hogy eltekintve azoktól a kivételektől, amidőn egyesek saját jólfelfogott érdekükben a készülék kezelési módját alaposan megtanulják, avagy e célra alkalmazottait is kioktatják, a legtöbb helyen a tűzoltókészülékekről csak annyit tudnak, hogy ezeket a tűzrendészeti hatóság által kijelölt helyekre fel kell függeszteni és ha tűz keletkeznék, helyéről leemelni, vele a tűzhöz szaladni és ott a készüléket működésbe hozni; azonban fogalmuk sincs arról, hogy a falra felfüggesztett tűzoltókészülékek, amelyek sokszor éveikig, sőt nem ritkán évtizedekig függenek helyükön, anélkül, hogy valakinek eszébe is jutna megnézni, hogy tulajdonképpen mi is van ezekben a készülékekben, vajjon rendben vannak-e és szükség esetén fog-nak-e működni? Épp ezért a tűzrendészeti bejárásokat végző szakemberek munkaköréhez tartoznék az is, hogy a megelőző tűzelleni védelem céljából beszerzett kézi tűzoltókészülékek fontosságával és célszerűségével és mindazzal, ami ezzel a kérdéssel összefügg, a hozzá nem értőket megismertessék.

Az ellenőrzés alkalmával azonban ajánlatos aziránt is érdeklődni, hogy tudja-e az ottani környezet, hogy a tűzoltókészüléket tűz esetén miként kell használni? Talán a hozzáértők ezt a kérdést különösnek, sőt furcsának is fogják találni, azonban ezekkel könnyen megértethetjük azt, hogy ez a kérdés nem fölösleges, mert igaz ugyan, hogy a kézi tűzoltókészülékek rohamos elterjedése folytán, a laikus közönség velük mindinkább megbátározódik és ezeket mindjobban megismeri, mégis gyakran fordulnak elő esetek, amidőn a készülékek használói a szükség pillanatában fejüket vesztve, kapkodva nincsenek tisztában azzal, hogy miként is kell a készüléket működésbe hozni, jóllehet, hogy akkor, amikor a készüléket megrendelték, erről kimerítő ismertetőt és megfelelő használati utasítást kaptak, nem is szólva arról, hogy a legtöbb esetben bár röviden, de magán a készüléken is fel van tüntetve a használati utasítás. Miután azonban a tűzoltókészülékek preventív célt szolgálnak, tehát őket csak akkor használják, amikor ezekre szükség van és ez a szükség néhol nagyon sokáig várat magára, könnyen érthető, hogy a hozzá nem értők ijedtségükben megfelelkeznek arról, amit a készülékek beszerzésekor még tudtak. Amint látjuk, a kérdés feltevése mindenképpen indokolt és ha ezt a megismétlődő bejárások alkalmával mindig megismételjük a hozzá nem értők a tudnivalókat kevésbé fogják elfelejteni, szükség esetén nem fogják fejüket elveszteni, hanem tudni fogják, hogyan kell a tűzoltókészüléket használni.

A fentiekben többször említettük már, hogy az ellenőrzésnél még a magátólértetődő és legtermészetesebb teendők iránti érdeklődésünk sem tekinthető fölöslegesnek, így az sem, ha megkérdezzük, hogy tudják-e, minek kell történni a használat után a kiürült tűzoltókészülékekkel? Alábbi fejtegetéseinkkel igazolni fogjuk ennek a kérdésnek fontosságát is. Ha látjuk, — mint ahogy erről sokszor meggyőződhetünk, — hogy az illető nincs tisztában ezzel, ismét alkalom kínálkozik, hogy a tűzoltókészülékek természetrajzával az érdekelteket még jobban megismertessük.

Hogy azonban a kézi tűzoltókészülékek ellen-

őrzése alkalmával a kioktatásra szorulókat szakszerű útmutatásban részesíthessük, amint már említettük szükséges, hogy a forgalomban levő tűzoltókészülékek szerkezetével, lényegével és minden egyéb ezekre vonatkozó tudnivalókkal is tisztában legyünk, annál is inkább, mivel a kézi tűzoltókészüléket gyártó iparunk ma már meglehetősen fejlett és ezért a forgalomban levő tűzoltókészülékek szerkezete is többféle. Ez oknál fogva azt hisszük, hogy nem végzünk fölösleges munkát akkor, ha a nálunk ezidőszert leginkább elterjedt tűzoltókészülékeket, habár csak röviden is, — ismertetjük.

A forgalomban levő kézi tűzoltókészülékek neveit elvből nem említjük és csak arra szorítkozunk, hogy ezeket csoportokba osztva ismertessük. A Magyarországon ezidőszert forgalomban levő kézi tűzoltókészülékeket öt főcsoportba oszt-hatjuk, ezek a következők:

1. vízzelöltők,
2. habbalöltők,
3. elgázosodó vegyi folyadékkal oltók,
4. poroltók,
5. szén-savhóval oltók.

A vízzelöltőkészülékek két alcsoportba oszthatók és pedig:

a) amelyeknél a víz kifecskendezéséhez szükséges nyomást a kettedszén-savas nátron- és kénsavvegyületéből fejlődő szén-sav-gáz adja;

b) amelyeknél az üzemnyomást acélpalackokba sűrített folyékony szén-sav szolgáltatja.

Az a) pont alá tartozó kettedszén-savas nátron- és kénsavvegyület által működő vízzelöltő-készülékek rendszere a legrégebb. Ezek a készülékek úgy-szólván teljesen szerkezet nélküliek. Megtöltésükhöz víz, kettedszén-savas nátron és kénsav szükséges. A kettedszén-savas nátront megfelelő mennyiségű vízben feloldjuk és a készülékbe töltjük, a kénsav mindkét végén beforrasztott üvegesőben van, s ennek befogadására egy átluyagott, vagy oldalnyílásokkal ellátott lemezhenger szolgál, amely a készülék belsejében foglal helyet. Hogy tűzkeletkezés esetén a kénsav a kettedszén-savas nátronnal vegyülhessen, az üvegsővet össze kell törni; e célra az ily rendszerű készülékek zárófedelén egy dugattyúszerű ütőszerkezet nyomul keresztül s ha ezt akár kézzel, akár földhöz verve leütjük, az üvegső el-törik s a kétféle anyag egymással egyesülvén, pillanatok alatt oly mennyiségű szén-sav-gázt fejleszt, amelynek nyomása az üzemképes állapotban levő készülékből a vizet, meglehetősen erős sugárban, körülbelül 10 m magasságra képes kilövelni.

A szódabikarbóna és kettedszén-savas nátron-nal működő, e csoport-hoz tartozó készülékeknek még egy másik kivitele is el van terjedve, amelyeknél a kénsav nem üvegsőben, hanem a kénsav maró-hatásának ellenálló, lazánjáró sapkával bíró ólom-palackban van elhelyezve. Ezeknél a készülékek-nél ütőszerkezetre szükség nincs, használat-bavételkor a készüléket meg kell fordítani, ezáltal az ólom-palack zárósüvege leesik, a kénsav a palack nyílásán át ki-ömlik és a vízben feloldódott kettedszén-savas nátron-nal vegyülve, éppúgy, mint az előbb említett rend-szernél, nyomban szén-sav-gázt fejleszt és a készülék máris eredményesen működik.

A b) csoport-hoz tartozó vízzelöltő-készülékek működtetéséhez kettedszén-savas nátron és kénsav nem szükséges, ezeknél a víz kifecskendezésére, a készülék belsejében elhelyezett, acélpalackba sűrít-tett, magasnyomású folyékony szén-sav szolgál.

A magasnyomású szén-sav elillanását jól záró szelep gátolja meg. A készülék használatakor a szén-sav-palack kívülfekvő szelepkerekét kell kissé balra fordítani, miáltal az acélpalack nyílása szabaddá lesz s az ezen kiáramló folyékony szén-sav-gázzá ala-

kul át és ez szolgáltatja a víz kifeeskendezésére szükséges nyomást.

A vízzelöltő-készülékek esetében, különösen az a) alesoportban felsoroltakéban, a tulajdonképpeni ellenőrzés kevésbé a készülék működése, mint inkább ennek tömítettsége és üzembiztonsága szempontjából szükséges, mert tudjuk, hogyha ezeket a kettedszénsavsnátronnal és kénsavval működtetett készülékeket működésükre nézve ellenőrizni akarjuk, kénytelenek vagyunk töltésüket kifeeskendezni. Ezen kifeeskendezés által azután meggyőződhetünk először arról, hogy a készülék tömítettsége rendben van-e? másrészt arról, hogy a készülékben levő töltés, amit bár már kifeeskendezünk, használatra alkalmas volt-e?, de főképpen arról, hogy a készülék üzembiztos-e, nincs-e annyira elrozsdásodva, hogy az üzembelyezés pillanatában fellépő magasnyomás a készüléket nem feszíti-e, nem ropezíti-e és esetleg nem repül-e szét? A vízzelöltő-készülékeknek ugyanis számolnunk kell azzal, hogy ezek a készülékek belső rozsdásodásnak vannak kitéve. A belső rozsdásodás mérve és ennek előrehaladása attól függ, hogy a készülék belseje tökéletesen vagy hiányosan van rozsdavédő anyaggal bevonva. Ugyanis a vas-, illetve acéllemezéből készült tűzoltókészülékeknek a készülékek belső rozsdavédő anyaggal való bevonása, csak a készülék teljes elkészülte után foganatosítható. A belső rozsdavédő anyaggal való átvonás akként történik, hogy a készülék töltőnyílásán át töltik be a rozsdavédőmázt vagy festéket, a készüléket a kézben ide-oda hengergetik, más szóval a készülék belsejét ezen folyékony festékkel vagy mázzal kiöblítik s ezen kiöblítés alatt a rozsdavédőanyag a belső felületet átvonja. Ezt a munkát, amely a tűzoltókészülékek gyártásánál, mondhatnók a legnagyobb fontossággal bír, mert ettől függ a készülékek tartóssága, minden tűzoltókészüléket gyártó cég igyekszik a leglelkiesmeretesebben elvégezni, azonban mégis kétséges, hogy a belső felületnek rozsdavédőanyaggal való átvonása százszázaléig sikerül-e? Hisz tudjuk, hogy az általunk figyelemmel kísérhető, külső színén, tehát hozzáférhető helyen való mázolásoknál is gyakran fordulhatnak elő igen apró, tühegynyi befedetlen helyek, amelyek az egész mázolás értékét rendkívül lecsökkentik. Ha tehát ez már saját szemünk előtt előfordulhat, nagyon valószínű, hogy a szabadszemmel nem kísérhető és nem ellenőrizhető munka alig felelhet meg százszázaléig éppen ennek a legfontosabb követelménynek, amelyet a tűzoltókészülékek tartóssága szempontjából elvárhatnánk. Így történik azután, hogy a festékkel át nem vont részekben a rozsdásodás folyamata kezdetét veszi, ami természetesen folyton terjed és ha a készülék lemezanyagának teljes vastagságát a rozsdá át nem is marja, ennek a belső nyomással szembeni ellenállóképességét nagy mértékben csökkenti. Az ily rozsdásodási esetekre vezethetők vissza azok a sajnálatos esetek, amelyek a vízzelöltő-készülékeknek előfordulnak, hogy a készülékek az ellenőrzéskor felrepednek, esetleg szétrobbannak.

A kettedszénsavsnátronnal és kénsavval működő, vízzelöltő-készülékek használatakor, éppen azért, mert esetleg előfordulhatnak festékkel át nem vont helyek a készülék belsejében, rendkívül fontos, hogy használat után a készülékek tiszta vízzel kiöblítenek azért, hogy a szénavgáz fejlesztéséhez teljesen fel nem használt kis, sokszor cseppnyi kénsavreszcsékek a készülék belsejéből eltávolíttassanak, mert ezek a kénsavreszcsékek a készülék pusztulását aránytalanul jobban elősegítik.

Az a) alesoporthoz tartozó tűzoltókészülékek ellenőrzése bár a legegyszerűbbnek látszik, azon-

ban mégis, amint az alábbiakban rámutattunk, a legkörülményesebb és legnagyobb figyelmet, hozzáértést és emellett még megfelelő óvatosságot is igényel. Az összes alább felsorolt más rendszerű kézi tűzoltókészülékeknek az ellenőrzés megközelítőleg sem oly körülményes. Ugyanis a vízzelöltő-készülékek esetében mindenek előtt számolnunk kell azzal, hogy a vízben feloldott kettedszénsavsnátronnal, különösen akkor, ha a készülék hosszabb ideig használatlanul függött helyén, — a vízből kiesapódi, kikristályosodik és a készülék fenekén ülepszik le. Azoknál a készülékeknek, amelyeknél a töltőnyílás felül van, a kikristályosodást, — miután az a készülék fenekén történik, csak a víz elpárologása után, a lövőke nyílásán lerakódott szódkristályokból állapíthatjuk meg. Miután azonban a lövőke nyílása egészen kicsi, a kikristályosodás mérvére itt nehéz következtetni és miután a készüléket ellenőrizni akarjuk, ki kell feeskendeznünk a készülék töltését. A kifeeskendezéskor azután látni fogjuk, hogy a kristályosodás mérve mily nagy volt, amit a készülék üzembhelyezésének pillanatában már szinte azonnal észre lehet venni, mert ha a töltés kifogástalan, a víz nyomban erős sugárral hagyja el a készüléket, ellenben, ahol a kikristályosodás már nagyon előrehaladt, a sugár rövidebb, fáradtanak látszik, végül, ahol a kikristályosodás még igen előrehaladt stádiumban van, sugárról egyáltalán nem lehet beszélni, mert a víz a legjobb esetben, egész közel a lövőke nyílásához, csak mint fáradt erecske hull a földre. Oly készülékek ellenőrzésekor, melyekben a kettedszénsavsnátronnal kikristályosodását konstatálhatjuk, a készüléket nagyon jól ki kell tisztítani, mert a készülékben hagyott szódkristályok az újratöltésnél a vízben feloldott szódbikarbónára szinte vonzó hatást gyakorolnak és ennek a vízben uszkaló részei sokkal hamarabb kiesapódnak, mintha a készülék szódkristály lerakódásmentes.

Miután az üvegesöbe töltött kénsav légmentesen el van zárva, ez hatóképességét általában beláthatlan időig megtartja.

(Folytatása következik.)

A jövő légháborújától tartanunk kell, de megijednünk nem szabad.

Írta: **Antalfy István** okl. gépészmérnök.

(Folytatás és vége).

Az elmúlt világháborúban a repülőgéptámadások ott tudtak nagy eredményeket elérni, hol céljuk elsősorban a *demoralizáció* volt.

A visszavonuló, menekülő és amúgyis legyengült idegzetű csapatrészek felett kis magasságban megjelent 1—2 repülőgép irtózatot pánikot tudott előidézni és hatásaiban, bár anyagi kárt nem okozott és emberéletben sem számbavehető, a hadvezetőségnek mégis nagy kellemetlenséget művelt, mert elvesztette irányítását a szétzüllesztett csapatok felett.

Ezért kell a lelkeket bátorítani, ezért kell azokat megedzeni, hogy ily „epizódok” — mint egy légitámadás — a nemzetmentő munkától vissza ne tartsa őket; ne szaladjanak, ne meneküljenek, ne jajgassanak, mindenki tegye meg a kötelességét és „ne vessítse el a fejét”. S ennek a feladatnak megoldása is, — ismétlem — adva van a tűzoltóságok számára.

Egy ország lakosságának idegrendszerét egyensúlyba lehet hozni légitámadások esetére, ha az ezekre kellően előkészítjük s ha a lakosság bízik

azokban, akiknek a támadások elhárítása s az esetleg okozott veszedelmek megszüntetése a feladatuk.

Nagy kár, hogy nálunk a lakosság hangulata már ab ovo el vanrontva. Itt a feladat kettős: először a rossz hangulatot közömbösíteni és másodsor az így megtisztított idegeket megcedzeni.

Ha akarattunkon kívül a köztudatba jutottak a gázháború borzalmai, vigyük akkor beléje — *programszerűen* — a védekezési módokat is és redukáljuk a várható veszélyeket a maguk valóságára.

Mint említettem nem mint szakíró írom e sorokat, semmiféle kutatást, búvárkodást, vagy kísérletezést nem folytattam ez irányban, tisztán logikus elgondolásaim eredményei az elmondottak, melyeket háborús tapasztalataim támasztanak alá.

A haditengerészetnél szolgáltam végig a háborút, először behajózva, majd a polai Arzenálba beszállva, végül mint egy légitámadásokat elhárító üteg parancsnoka Fiuméba vezényelve.

Nem felejttem el soha azon sorozatos repülő-támadások egyikét, melyet az olaszok Pola ellen intéztek. Volt időszak 2—4 hétig tartó, mikor pontosan mindennap délben 12 és 1 óra között jöttek az olasz gépek; a mieink ugyanekkor éjszaka, pontosan éjjélkor adták vissza a látogatást Velencébe. Egy idő múlva megváltozott a szerepek időrendje: mi rándultunk délben át Velencébe és az olaszok jöttek éjszaka Polába.

Verőfényes tavaszi déli idő volt, ebédután a molo mellett fekvő „Caffe Speechi”-ben feketézünk, mikor az olasz gépek, 15—25 darab, Pola fölött megjelentek. Már ott keringtek a hajóhad és az Arzenál felett, már dörgött a 200—300 elhárító ágyú, mikor sapka és kard nélkül kiszaladtunk a molóra, hogy nézzük a dolgokat.

Kezünket szemünk előtt ellenzőnek tartva a nap ellen, figyeltük a gyönyörű színjátékot; cca 2000 méter magasban keringtek fölöttünk az olasz gépek, körülöttük ott gomolyogtak az elhárító ütegek srappell felhői, ők nyugodtan rótták köreiket, nem tudom, de nem is figyeltem, hogy bombákat dobtak-e le, vagy sem, — valószínű —, mert annyira lekötötte figyelmemet a látványosság.

Egyszerre csak a rajból kiválik egy gép, zuhan lefelé, mintha lelőtték volna, de zuhanásán látszik az öntudatosság s mint prédára csapó ölyv, vágódik lefelé, lejön 30 méter magasságra, hogy tisztán látjuk a bennülők arcvonásait s e magasságban végigszáguld az Arzenál felett és azután, amint jött, époly gyorsan fúrja fel magát a 2000 méter magasságba anélkül, hogy a haja szála is meggörbült volna.

Pompás, kápráztató látványosság volt. Igaz, hogy ily hirtelen leszálló és alacsonyan repülő gépet ágyúval lelőni, pályáját az ágyú célzó szerkezetével követni lehetetlen, de mégis szédületes teljesítmény volt. Hiába, az olaszoktól már akkor sem lehetett a „schneidig”-séget elvitatni.

15—20 perc alatt lejátszódott a színjáték: a gépek elvonultak veszteség nélkül. Mi sem gondoltunk a veszteségre, az esetleg okozott károokra; az órára nézünk s futólépésben mentünk vissza az Arzenálba, hogy a délutáni hivatalos idő kezdetét, a 2 órát le ne késük.

Félelemről, pánikról szó sem lehetett: látványosság volt, semmi egyéb, olyan, amelyhez hasonlót semmiféle színház, vagy cirkusz nem produkálhat.

Nem voltunk sem bátor, sem gyáva emberek; emberek voltunk jó idegrendszerrel megáldva: *katondok*.

S midőn délután körüljártunk az Arzenálban, néhány gödröt láttunk, egy műhelynek egy helyen be volt a teteje szakadva, egy bomba majdnem a

lánészakítógépet találta, de csak „majdnem” és egyéb semmi.

25 ellenséges repülőgép által végrehajtott támadás eredménye: „0” a hatás szempontjából; többbe került a támadás végrehajtása pénzben, benzinben és olajban, mint az okozott kár. Lelki hatás = semmi, demoralizációról szó sem lehet!

Másnap délben megismétlődött a támadás; az akrobata mutatvány: a lecsapódó repülőgép mutatványa elmaradt, következő nap délben ismét semmi különös, de azért még mindig kimentünk a molóra a látványt megnézni, de mindig kisebb és kisebb érdeklődéssel és végül bennmaradtunk a kávéházban s nyugodtan folytattuk a fekete utáni rövid kártyapártit. Megszoktuk! Ujat nem hozott!

Később változott a helyzet, a déli támadások elmaradtak s jöttek helyükbe az éjszakaiak, az éjjéliek. Nem akarom a szót vesztegetni, félálomban hallottuk ugyan a bombák füttyülését, de ez csak arra volt jó, hogy a másik oldalunkra forduljunk. A 300 ágyú dörgése álomba ringatott. A repülő-támadás oly megszokott dolog lett az életünkben, mint a vacsoránk.

Mikor be voltam hajózva, az ágyam mellett húzódtott fel a hajó mélyéből a fedélzetre annak a liftaknának a burkolata, amelyen keresztül egy elektromotor felvontatta az elhárító ágyúkhöz a lövegeket. Kegyetlen nagy zajjal járt e művelet, de ha nem voltam szolgálatban és aludtam, nem vettem tudomást a lift csattogásáról, mint ahogy nem ébredtem fel az elhárító ütegek dörgésére sem.

Más! Fiumében egy légitámadást elhárító üteg parancsnoka lettem. (1916—1918.) Feladatom a Danubius hajógyár védelme volt, melyben a Földközi tengeren operáló német tengeralattjáró flottilla bázisát később berendezte. Ez idő alatt támadások ellenünk nem voltak, valószínűleg, mert elég szépen fel voltunk ellenük készülve. Felderítések már több alkalommal fordultak elő; ezek is ritkábbak lettek, egy gépet lelőttünk, stb., stb.

Egyszer a következő parancsot kapjuk: abban az esetben, ha az ellenséges repülőgép szembe jön az üteggel és iránya olyan, hogy azt átrepüli, az üteg legénységének akkor, midőn a repülőgép abba a helyzetbe jut, hogy az ütegre sikerrel dobhatná le bombáit, pillanatok alatt el kell hagynia az ágyúkat és egy az üteg közelében épített *bombabiztos fedezékbe kell meghúznia magát*, míg a veszedelem elmúlik.

Nem tudtam e parancsot megérteni s nem is teljesítettem és mikor felettes parancsnokom érdeklődött: hol van a fedezék?, azt feleltem: nincs! Miért? Azért, mert nem akarom félelmet nem ismerő legénységemet *demoralizálni*, elbújtatni. Az elbújás, menekülés legyengíti az idegrendszert, lerontja az erkölcsi szilárdságot.

Más! Mindannyian emlékezzünk a világháborúból a német tűzérősekre arra a esodálatos teljesítményére, hogy hihetetlen nagy távolságból Párist lőtte. Párisban óriási rémületet keltett először ez az ágyúzás. A hatóságok azonnal intézkedtek: a közönséget kioktatták, mi a teendője ily támadások esetén, hogy életét megmentsse: gyorsan leszállni a pincékbe s ott várni be a támadás végét. Ezen bombázások rendszerint éjszaka történtek. A második bombázás már nem okozott oly pánikot, mint az első, a harmadik már egész simán folyt le és a negyedik vagy ötödik bombázásnál az igazi párisi mondain asszony már olyan kosztümben futott le a pincébe, melyet a párisi divatkreátorok külön e célra terveztek: a bombázásnak megfelelő stílusban készült a papucs, fejkötője vagy sapkája és a gyorsan magára öltethető pongyolája. Ezeket este lefekvés előtt szépen, rendben oda készítette az ágya mellé, hogy riasztás esetén gyorsan magára vehesse.

Így csúfolta ki a párisi élet a német tűzérsg hihetetlen teljesítményeit.

A fentiekben elmondottak csak kiragadott esetek az elmúlt háborúból; célom velük semmi más nem volt, mint bizonyítani azon állítást, hogy megedzett idegrendszer és előkészített lelki diszpozíció a legtöbb esetben átsegít a bajokon és veszedelmeken.

Természetes, hogy ezen kiragadott eseteket általánosítani nem lehet; mi sem áll tőlem távolabb, minthogy egy elkövetkező légítámadást fölényesen lekicsinyeljek, hisz voltak a múlt légiháborúnak is véres, szörnyű eredményei. De a fenti példákkal azt szeretném valószínűvé tenni, hogy ott, ahol a nagyközönség lelki egyensúlya megvan s ahol az elhárításra szolgáló technikai felkészültség is rendelkezésre áll, ott nyugodt öntudatossággal kell az eljöheto légítámadással szembe nézni.

A tűzoltóságoknak, melyek a jövő légítámadások elleni védekezésben elsőrendű szerepet fognak játszani, minden eszközt és alkalmat meg kell ragadni, hogy felkészültségüket tökéletesítsék és a támadótechnika fejlődését védőfegyverek fejlesztésével ellensúlyozzák.

Erre és eskis erre van szükség, mert a magyar tűzoltó egyéni tulajdonságai: fegyelméletesség, bátorság, áldozatkészség és fáradhatatlanság, fejlesztésre nem szorulnak. . .

Ezen, a technikai felkészültség tökéletesítésére irányuló feladathoz, mint második esatlakozzék: a nagyközönség előkészítése olyasvalami módon, ahogy én azt a fentiekben körvonalaztam.

S ha a tűzoltóságok e kettős feladatot sikerrel megoldják, akkor nyugodtan nézhetünk a jövő elé.

Segíts magadon, az Isten is megsegít!

Kétkerekű — négykerekű?

Csodálatos az az érthetetlen ellenszenv, melyel különösen a falu, a községek tűzoltósága a kétkerekű billenő mozdonyfeeskendő — általában minden kétkerekű — iránt viseltetik. Pedig ez a kétkerekű — talán véletlenül —, de mintha éppen a falu számára konstruáltatott volna.

Az egyetlen vád — ami ezt az igazán értékes tűzoltószert illetheti az, hogy nem négykerekű — tehát nem „kocsi”, így nem lehet rá „felülni”. Ezért aztán csak targonea, tragacs, talieska vagy gyalog — göcsejben pláne — bakszeker a neve. Legalább is így csúfolja a legmodernebb motorikus feeskendőt is — ha az kétkerekű — a görbefésűs világ gólyanyakujának magas medencéjű kocsifeeskendőjéhez szokott falu.

Sok helyütt még ma is ott kezdődik a feeskendő, hogy — „van 4 kereke”. — A 4 kerék fölött tisztes magasságban egy zöldre mázolt láda, melynek magasságából mi mégis lekíváncozunk a sokkal biztonságosabb édes anyaföldre. Éppen eléggé fenyegetett testi épségünk kötelező védelme — a léptenyomon kínálkozó láb-, kar-, borda-, gerinevagy az ú. n. koponyaalapú töréseknek állandóan a tűzoltó feje fölött lebegő valószínűsége kényszerít ugyanis arra, hogy leszállván az olympusi magasságokból — a mélyen lenézett, de földszint járó kétkerekű mellé álljunk. A lelket, gyomrot és agyvelőt egyaránt „felemelő” kivonulást ejtsük csak meg inkább gyalogszerrel és futólépésben. A „nívó differenciák” tanulmányozására majd a tűzoltás folyamata alatt nyújt bőséges alkalmat a taktika — „megközelítést” — diktáló paragrafus.

A kétkerekű mellé kell állnunk már csak azért is, — mert az ú. n. „lófogát” — hála minden önkormányzati törekvésnek és községi közigazgatás-

nak — még mindig „táblán” jár házról-házra. A „feeskendőház” ósdi kifejezését a sokkal előkelőbben hangzó „szertár” szóval cseréltük fel. A szertár nem lévén ház — ergo — ne is csodálkozzunk azon, ha a házról-házra járásra kötelezett ló, — illetve előfogató jelző tábla — a háznak nem minősülő szertárhoz nem jut el soha.

Így van ez sok olyan ú. n. megyei városban is, ahol a város saját tulajdonaként saját készenléti előfogató vagy fogatók felett rendelkezik ugyan, de ez a „készenlét” a készenlévő szemetet szállítja a városon kívül tisztes távolságokra — köztisztviselési és közegészségügyi okokból.

A lófogatot tehát itt is nagyjából a tűzoltó helyettesíti. Igazán kár, hogy a ló és a tűzoltó egyes Derbyt nálunk — bár futják —, de nem díjazják. Legalább a mindig biztos hosszal elsőnek beérkező tűzoltónak is lehetnének esélyei némi hónóhajtott pótdíjra.

Az ilyen „tűzoltó”-előfogató esetében feltétlenül előnyben van a kétkerekű a négykerekű felett. Hiszen ha még csak 4 kerékről volna szó. Hanem ott van az a bizonyos tűzoltóhangsúlyal is büszkén emlegetett ötödik. Ez a magyar közmondásiparban is hirhédte vált ötödik kerék szintén gyakran kerül érintkezésbe az áldott anyaföldnek sokszor bizony rozslisztból dagasztott tészta is megszegyenítő szubstanciájával. Természetesen ötödik kerék szerepéhez híven nem vertikális, hanem horizontális helyzetben — így sokkal hatásosabban tiltakozva minden erőszakolt továbbszállítási kísérlet ellen.

Hogy mit jelent az egyébként jól edzett tűzoltótüdőnek — ha 4—5 kerék helyett csak kettőt kell — tengelyig érő sárban, árkon-bokron keresztül, sokszor tekintélyes távolságra vonszolnia — azt csak az tudja értékelni, aki egyszer is látta, hogy ennek a tűzoltótüdőnek a vontatáson kívül egyéb speciális szerepköre is akad majd a mérgező gázokkal telített fojtó füstben. A sugárzó hő ismert hatásáról nem is beszélék.

Az bizonyos, hogy a kivonulást egyszerűsíti, annak gyorsaságát pedig lényegesen fokozza a kétkerekű. A minimálisnak megállapított 5 szerelőszám, de néha csak 2 tűzoltó is elég tekintélyes távot képes vele befutni. Mindenesetre több „szusz”-t hogy a jóval kisebb számú vontatóerőben, mint a 4 kerékű kocsifeeskendő a 9 tűzoltó meg parancsnokból álló szelamlik társaságban, ahol a parancsnok a „rudas” szerepét kénytelen betölteni a „nyerges”-t helyettesítő csővezető társaságában. Adjuk hozzá még a kürtöst is, aki a hűzás helyett tolásra rendezkedik be, félkézrel buzgólkodva a szekere-farkán. Másik félkezével rakoncátlanokodó kürtjét iparkodik keményen összecsiszorított ajkai irányába hozni s nagyokat fújna a mind a 32 fogát kiverni készülő „mundstüek”-jibe.

Legyünk azonban komolyak! Gondoljunk csak azokra a keskeny és végtelenül hosszú falusi udvarokra, amelyeken a rakott szekér csak mind a két „üstököt” súrolva haladhat végig, a szalmával tömött szérű felé. (Ez a szérű szerepel rendes körülmények között a „Tűzkárszámlálólapok”-nak — „a tűz keletkezésének helye” — című rovatában!)

A favágítóval, malacotetóvályuval és hasonlókkal dekorált udvar, jobbról-balról 20—40 m hosszú szalmával fedett lakóházakkal van szegélyezve. A lakóházakat követik az u. ilyen méretű kamrák, istállók, stb., majd a pajta következik. Ezt a pajtát már nem méterszám, hanem inkább ölszám mérjük. Az az előnye viszont megvan, hogy a falazata is deszka, nád, vagy szalma. Néha ez utóbbi oxigéndús, friss levegővel is pótolható. A természetesen mind a két oldalon megszakítatlanul szép katonás zárt sorakozó fundus instruktust hatalmas kazlak zárják be hátul.

Tessék már most ebben az udvarnak nevezett csöben azzal az ötödik kerékkel helyben is megfordítható négykerékű kocsifeeskendővel megfordulni és visszavonulni — mert ez az eset is előfordul néha a praksisban.

Tudok arról — magát a községet nem nevezem meg — sem egyiket, sem a másikat — szóval többről is tudok —, hogy a feeskendő az udvaron bentégett. Elégett bizony annak rendje és módja szerint minden éghető porcikája úgy, hogy minden különösebb manipuláció, átalakítás nélkül is billenő lett az.

Milyen könnyen visszavonul vagy átszerel — „ha muszáj” — az ilyen veszélyes pozíciókból a kétkerekű — akár 2—4 tűzoltó által marokba kapva, akár tengelyére visszabillentve. Még akkor is könnyen és gyorsan visszavonulhat, ha hengerátmérője talán több, mint a négykerékűé, ha nagyobb mélységből több vizet képes szállítani, nagyobb távolságra és nagyobb átütőerővel minimálisan is — mint a négykerékű maximálisan is.

Vannak azonban vidéki tüzesetek is, sokszor bizony 8—10 km körzeten belül, amely körzeten belül a tűzoltóság egymásnak kölcsönös segélynyújtásra kötelezett — már t. i. ha valaki a vidéken kitört tüzet észreveszi és azt jelenti is, mint ahogyan ezt az ide vonatkozó paragrafusok előírják — nem pedig elhallgatja, mint azt a községi kassza minden ilyenmű merényletet tiltó titkos, de nyíltan elvárt elhallgatási kötelezettsége diktálja. Az ilyen vidéki tüzesetekhez, — bár nem szívesen, de ha „muszáj” — mégis csak akad előfogat. Az időszámítást egyelőre kapcsoljuk ki a játékból. A stopper versenyekre való — különben is csak percek mutat és nem órákat.

Megtörténik hát a csoda, hogy a tűzoltó és a ló összetalálkoznak.

Igen ám! — mosolyog most a négykerékű — a kocsi. Hová fogják a lovakat? Hová ül a kocsis, meg a tűzoltó? Az eset azonban nem olyan veszedelmes!

Először is az én feeskendőm elsősorban az én falum tűzrendészetét van hivatva szolgálni! Az én falumban pedig jó a kétkerekű is, jobb mint a négykerékű.

Másodszor pedig vidékre 6 keréken járunk! Jó úton a 6 kerék is elgurul. Ahol pedig nem gurul, ott egyszerűen leakasztjuk a „billenőt” a tűzoltókkal jól megrakott szerkocsiról — 100 eset közül 99-ben fakószekérről — amelyikbe tudvalevően minden előfogatos szívesebben fog be, mint a négykerékű kocsifeeskendőbe még akkor is, ha utána még két kereket akasztanak is. Azután éppen úgy, mint az a négykerékűvel szokásos hasonló helyeken — kézi — emberi erővel segítjük át a kétkerekűt az akadályon.

A tűz színhelyén aztán — mert legalább is 1 méterrel mélyebben fekvő szívónyílással járunk „bezárólag 8 méterig” — olyan gyorsan kiszippantjuk a soha ki nem tisztogatott kút — mint „vízfórást” minden vizét, sarát, hogy a kocsifeeskendő „szívó l”-e szígyenletében a szívónyílást meg a nyomónyílást összetéveszti. Nagyobb baj azonban akkor sem történhetik, hála az „egységesség” géniusának, mert a legtöbb falusi kocsifeeskendő szívónyílása a nyomóoldalon található! A pitegést-pattogást, dirregést-durrogást is éppen olyan közmegelegedésre abszolváljuk — ha t. i. elromlott valami belül — akár a négykerékű, mely falum tudvalevőleg csak akkor igazán „e má feeskendő” — ha mindezekben az épületes hangokban valamennyi farsán túltesz.

Csak egyes epizódokat ragadtam ki a falu életéből — a kétkerekű és négykerékű harcaiból. De ha hozzáteszem még, hogy a kétkerekű, a rúd, a hám-

vasak, az ülészek, a tekintélyes súlyt képviselő alváz, a tartó- és vonószerkezet stb., sőt az itt-ott tökéletesen nélkülözhető medence szanálásával a kétkerekű feltétlenül olcsóbb és célszerűbb, mint a korlátoltabb mozgási lehetőségekkel bíró monstroszus kocsifeeskendő — akkor talán már be is bizonyítottam, hogy a szebb jövőre hivatott, a falu számára predesztinált igazán univerzális kétkerekű billenő mozdonyfeeskendő tényleg több figyelmet érdemelne éppen a falu részéről.

Szepezd, (Zala vm.).

Szemethy Gyula.

Tűzoltólovak.

A legrégebb szárazföldi vontató- és szállítóeszköz a ló, valamikor és mondhatni a legutolsó időig nélkülözhetetlen segítőtársa volt az emberiségnek. Más vontatóállat is akadt bőven és használatban van jelenleg is. Ámde sebesség tekintetében egyik sem közelítette meg a jó futó paripát. A vasúti gőzmozdony feltalálása előtt, sőt azután is még hosszú ideig szárazföldön messze utazni, váltott lovak nélkül alig lehetett.

A szervezett tűzoltóságok is kezdetből fogva feeskendőik, szerek és a szerelőtűzoltók szállítására lovakat alkalmaztak.

A lótartás azonban nemcsak jelenleg, hanem a régi világban is költséges vállalkozás volt. Ezért kezdetben a városok legtöbbször a közüzemi célokra beszerzett lovait, melyeket szeméthordásra, utcántözésre stb. alkalmazott, szükség esetén a tűzoltóeszközök vontatására is átengedte. Külön tűzoltólovak beállításáról eleinte szó sem volt, mint-hogy tüzeset úgyszólamint fordult elő.

Nappal természetesen a város loállománya kint fáradozott az utcákon és rögtöni tűzoltói használatra csak éjjel állottak rendelkezésre, akkor is fáradtan és elesigázva.

Nappal pedig, tűz esetén igen gyakran előfordult az a jelenség, hogy hosszabb idő telt el, amíg a legközelebbi fuvarozást végző városi lovak a feeskendő elé foghatók voltak. A bérkocsik lovainak e célra való felhasználása is meg volt engedve. Előre kilátásba helyezett jutalom nélkül, azonban az ily lórekvirálás legtöbbször nem sikerült, mivel a harangok félreverésének megindulával a bérkocsik többnyire nagy sietve a tűzoltószertár és a tűz irányával ellenkező városrészbe hajtottak el.

Ily viszonyok mellett a gyors kivonulás lehetőségéről a legtöbb esetben szó sem lehetett; a tűzoltóság késedelmes megérkezése pedig egy-egy tűzvész kifejlődését nagyfokban elősegítette.

A tűzoltóintézmény fejlesztését méltányoló tehetősebb városok vezetősége azonban mihamar megértette azt a körülményt, hogy a lakosság látja kárát annak, ha a tűzoltóság a rögtön kéznél levő pihent lovak nélkül, késve érkezik a tűzvész színhelyére. Ezért igen sok helyen már kezdetből fogva, az állandóan készenlétben álló városi tűzoltóságnak készenléti lovakat is becsatoltak rendelkezésére.

Az ily módon kezelt lovaknak idővel egészen sajátos természetrajza fejlődött ki. A jó tűzoltóló, mint értelmes állat, akárcsak a katonaló, megértette hivatásának fontosságát. Ezért a pihent és jól élelmezett tűzoltóság elindulása után nem sok biztatás kellett ahhoz, hogy az általuk vontatott szereket oly sebes iramban szállítsák a tűz színhelyére, amennyire azt az ily állat teljesítőképesége megbírta.

Egy vágató tűzország jó úton, 1000 métert két perc alatt is képes volt megtenni; nagyobb távolságra való vonulás esetén átlagos sebessége egy óráan belül 20—25 kilométer volt.

E lovak egy része annyira komolyan vette a hivatását, hogy riasztások alkalmával eszközölt befogásuk után, a szertárból okvetlen indítani kellett azokat és ha tüzeset nem is volt, legalább is egy kis forduló megtétele után voltak a laktanyába visszavezethetők. Sűrűn előfordult ugyanis az a jelenség, hogy próbariasztások vagy idejében visszavont tűzjelentések közben befogott és a szertárban ismét kifogott tűzoltólovak többszöri ily eset után komoly tűzhoz való riasztás esetén sem voltak hajlandók a szertárból kiindulni, mint-ha e makaeskodásuk tervszerű lett volna?

A tűzoltólovakat egyébként a tűz színhelyén sem a füst, sem a hatalmas tüzfény és az ott uralkodó tűzilárma nem félemlítette meg. Megszokták azt, mint a katonaló az ágyúdörgést.

A tűzoltólovakról szóló fenti elmélkedésemmek megírására az a körülmény szolgáltatott okot, hogy a székesfővárosi tűzoltóság történetében f. évi július hó 27-én d. e. 10 órakor a IX-ik tűzörsegen minden feltűnés nélkül emlékezetes esemény folyt le.

Ezen időpontban adta le ugyanis Budapest tűzoltósága utolsó 3 pár lovát a fővárosi fuvartelepnek, amiáltal szereinek vontatása tekintetében véglegesen az automobil berendezkedésre tért át.

Ezzel a régi fővárosi tűzoltóság romantikája ismét szegényebbé vált egy érdekes jelenséggel. A harsány trombitaszó mellett pompásabbnál pompásabb paripák patkószikrázással száguldó látványossága ily módon lekerült a napirendről, ámde a régi fővárosi lakosság előtt egyelőre felejtetetlen marad.

Budapest utcáin a sebes hajtás kiváltságának ezen a lovas kocsik világából utolsónak maradt 3 pár ló elvonulása a fokként teljesen átmodernizált tűzoltóság életfolyásában egy határkövet jelent. Hatvanegy év előtt, vagyis 1870. február hó 1-én a fővárosi tűzoltóság szolgálata szintén 3 pár lóval indult meg, mely állomány az intézmény fejlődésével 42 párra gyarapodott, majd a gépjárművek meghonosításával fokként ismét 3 pár lóra olvadt le. Most ez az utolsó 6 ló is végleg kivonult a tűzorségi szolgálatból.

E szép idők elmúlásának vigasztalásául szolgáljon az a körülmény, hogy az autószerkek általánosításával a tűzoltóság teljesítőképessége oly óriási lépéssel haladt előre, mely minden romantikánál ezerszer többet ér.

Dr. Balogh Dezső.

Tűzvédelmi propaganda a drezdai nemzetközi egészségügyi kiállításon.

Drezda czidén is a nemzetközi egészségügyi kiállítás jelében üdvözlő az odasereglt külföldieket. Körülbelül 18 állam vesz részt ezen a kiállításon, de sajnos, Magyarországot nem találjuk a kiállítók között. Az elcsatolt területek világhírű magyar fürdői ma mint cseh, román és jugoszláv fürdők állnak a nézők érdeklődésének a középpontjában.

A 18 ország propagandakiállításán és a szorosan vett egészségügyi kiállításon kívül a német ipar és a német technika vonul föl fölvertezetten, gondos rendezésben, *hathatós propaganda-főlkészültséggel*.

A nagykiterjedésű kiállítás egyik érdekes és tanulságos pavillonja a *drezdai tűzoltóság kiállítása*.

A pavillon egyik termében a *tűzoltóság törté-*

nete vonul el előttünk, a tűzvédelem őskorától napjainkig. Laikusok *nagyon szívesen és figyelemmel* nézik az elmúlt évszázadok tűzoltófelszereléseit a sapkától a baltáig . . .

Egy másik szoba a *gázvédelemé*. Köröskörül a falakon, az asztalokon, üveg alatt és szabadon tűzvédelmi és főleg gázvédelmi eszközöket állítottak ki a drezdai tűzoltók.

Az élesztési kísérletekhez szükséges összes tárgyakat sorjában találjuk meg: az oxigénnel töltött élesztési eszközöket, a Dräger-Audos és stb. rendszerű légző berendezéseket, vizsgálati és mérőeszközöket, amelyek a gázvédelemnél elengedhetetlenek, továbbá egész sereg tanulságos tárgyat, amelyek a füst- vagy gázmérgezésnél jönnek tekintetbe.

A gázvédelemhez tartozó *maszkok* és egyéb védőeszközök egész sora vonja magára a nézők figyelmét.

. . . És délután megindul a *gázvédelmi propaganda egyik legjobb fegyvere: a film*. Több száz méteres filmen mutatják be a közönségnek, *hogyan* dolgoznak a tűzoltók, amikor tüzesetknél gázmérgezések történnek. Látjuk a tűzoltóalkitszti iskolában folyó eleven és lüktető szellemi életet, amikor magukat a tűzoltókat tanítják arra, miként kell *nekik* a veszély pillanatában eljárni, cselekedni . . .

A kiállítási pavillonban *szolgálatkész tűzoltók* magyarázzák a dolgokat, ha a laikus közönség valamit nem ért, vagyha valaki valami iránt érdeklődik, esetleg valaminek a történelmét ismerni kívánja . . .

A drezdai egészségügyi kiállítás tűz- és gázvédelmi pavillonja egy *darab ember- és kultúrtörténet*. A tűzoltóság nemcsak *önmagát* szolgálta, amikor ezt a néhány szobát berendezte, hanem *általános emberi és kultúrvédelmi hivatást* is teljesített, amikor ennek a kiállításnak a keretében a tűzoltás hivatásos emberei számára éppúgy, mint a laikus nagyközönség részére is bepillantást engedett a tűz- és gázvédelem-misztikumába. A drezdai kiállítás *iskolapéldája a lelkiismeretes és fegyvermezt kultúrmunkának* és e tekintetben a drezdai tűzoltók hivatásuk magaslatán álltak, amellott, hogy megbesülhetetlen szolgálatot tettek *általános emberi érdekeknek*.

Lajta Andor.

Könyvismertetés.

Rehák Tamás: Motoros fecskendők című könyvének áttekintése után az augusztusi meleg napokban is december hónap szent téli estéjének azt az örömet érezzük, midőn a karácsonyfa alatt a már régóta régóta vágyott ajándéktárgyunkat pillantjuk meg. Erre a könyvre is vágyódtunk azóta, hogy 5—6 évvel ezelőtt, mint a debreceni tűzoltóság évkönyvének külön lenyomatát olvastuk s főleg azóta, hogy a Tűzrendészeti Közlöny ez évi január havi számában a legrészletesebb módon ismertettük előre a már akkor sajtó alatt lévő anyagát, tartalmát. Tudtuk és hirdettük előre, hogy olyan könyv kerül napvilágra szakirodalmunkban, mely nemcsak szerzőjének: **Rehák Tamás** debreceni tűzoltóparancsnoknak már előzőleg is közismert nagy tudásáról, alapos készütségéről és szinte áldozatos szakírói tevékenységéről nyújt újabb és még az eddigi munkáinál is értékesebb bizonyosságot, hanem tudtuk és hirdettük azt is, hogy ezen írásával olyan úttörő munkát is végzett, melynek értéke csak fokozódik gazdasági és pénzügyi viszonyaink tartós pangása mellett. Alig múlik el 1 nap is, hogy 50—60 háznak, gazdasági épületnek, uradalnak, községek $\frac{3}{4}$ részének légéséről ne olvasnánk s az ilyen tűz-

esetek akkor sem maradnak el, — sőt, mint látjuk szaporodnak, — ha városkánk és községeink háztartása és költségvetése még jobban összezugszorodik. A tűz ellen tehát még a gazdasági krízisben is kell, sőt fokozottabban kell védekezniünk, — nemzeti értékekről, pótolhatatlan nemzeti vagyonról van szó a legkisebb parasztház égésénél is — s ehhez a fokozottabb védekezéshez a legerélyesebben keresztülvitt preventíva mellett is elengedhetetlenül szükséges az, hogy minden vidék a maga terepén és sok más különleges helyi viszonyainak leginkább megfelelő olyan motoros fecskendőt tudjon kiválasztani, melyet vész esetén üzemzavaroktól való félelem nélkül a leghathatósabbban tudnak alkalmazni is.

„... Bevallom — írja a szerző a könyvét kísérő soraiiban — nekem is jobban imponált és a nagyközönség szívét-lelkét is jobban megreemtette az a rövidesen múlté váló kép, amikor még vágató tűzoltóparipák patáik csattogtak a kövezeten, tűzoltókürt szava riadóztatta a járókelőket és lobogó fáklafény jelezte a vész helyére vonuló tűzoltórság útját...”

Ámde ezek a feledhetetlen képek — bizony — lassan mégis csak emlékek lesznek, minél több városkában, községben, minél több magyar gyártmányú motorosfecskendőt hív elő a fejlődő kor intő szava s mindjobban és többen eszmélnék rá nálunk is arra, hogy ebben a kis országban ezt a keveset is, ami még megvan: sokkal jobban kell félteniünk, megóvnunk tűztől-víztől. A védekezési eszközöket tekintve ma már csak motoros szerekről lehet szó, még a községekben is. Ámde ott leginkább azért húzódnának ilyen aggregát- vagy motorosfecskendők beszerzésétől, mert attól félnek, hogy a gyár által történt kioktatás ellenére is üzemzavarok, javítási költségek stb. állanak elő.

Ezeket az aggodalmakat akarta eloszlatni *Rehák Tamás* ebben a könyvében, mikor mindenki által érthető módon a legrészletesebben, igazi alapos szaktudással és gyakorlati tapasztalatokkal ismerteti a motorosfecskendőket, még pedig először azok hajtóereje (gőz-, villamos-, benzinmotorosok), majd a szállításiuk módjai szerint. Természetes, hogy magáról a motorról, annak működése alapelvétől kezdve a legrészletesebb ismertetést adja s mindenütt feltűnően megjelöli, majd külön is összefoglalja az üzembehelyezését és leállítását — az üzemzavarokat, a karbantartását ismertető tudnivalókat. Ugyanilyen alapos és részletes a mű a fecskendőről szóló rész tárgyalásánál is, ahol úgy a dugattyús, mint a körforgódugattyús s a turbinás fecskendők működési elveit, fajait ismertette pompásan megvilágítja a motorosfecskendők összes előnyeit és hátrányait, miközben megtanít azok szereléseire és arra, hogy miképpen védekezzünk például a motor befagyása ellen, vagy annak szakszerű átvételénél, főképpen mire ügyeljünk és azt milyen módon próbáljuk ki.

Végül — az egyéb motoros tűzoltószerek áttekintése után — valóságos mintáját nyújtja annak, hogy akár a magunk egyéni használatára, akár tanfolyamokon vizsgakérdés anyagául miképpen kell értelmes és értékes módon összesűríteni a motorosfecskendőkre vonatkozó összes tudnivalókat, elméleti és gyakorlati ismereteket, kérdések és feleletek alakjában.

Vágyódtunk, — mint gyermek a karácsonyi ajándék után — ilyen könyvre, mely íme: megjelent, még pedig olyan ragyogó kötésű köntösben, olyan pompás nyomdai kivitelben, hogy a benne levő színes ábrák, rajzok, fényképek nemesak a nagy számuk, de a pompás technikai kiállításuk által is bármelyik válogatott szakkönyvtárnak kincsévé avatják.

Igazsága van *vitéz Dr. Roncsik Jenő* debreceni főparancsnoknak, midőn azt írja e mű előszavában, hogy nem kell ezt a könyvet dícsérni, ajánlani, mert az dícséri és ajánlja önmagát és mi ehhez csak annyit tehetünk még hozzá, hogy e mű tanubizonyosságul szolgál még arra is, hogy *Rehák Tamás* ezen könyve megírásával nemesak értékes, de maradandó becsű igazi kultúr munkát végzett.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabban a következőknek adományozta: *Dr. Bojársky Béla* parancsnok, *Horváth István* alparancsnok, *Konkoly János* szakaszparancsnok, *Stumpf Gábor* zászlótartó, *Csomós Bertalan* és *Kopacsó József* őrparancsnokok (Miskolc önk.), *Gaál Mihály* alparancsnok, *Jost János* és *Kurtz Károly* szakaszparancsnokok, *Simitz Ferenc* és *Unger Ferenc* őrparancsnokok, *Judt József* és *Hafli Ferenc* rajvezetők, *Neubauer János* őrvezető, *Mild Károly*, *Jost János*, *Lang József*, *Golinger János* és *Jost János* tűzoltók (Rábafüzes önk.).

Kitüntetés. A kormányzó Úr Ó Főméltósága az 1931. évi július hó 28-án kelt magas elhatározásával a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére megengedni méltóztatott, hogy *Hanis György* gödöllői járási tűzrendészeti felügyelőnek a közélet és a tűzrendészet terén szerzett érdemeiért elismerése tudtul adassék.

A Tolnavármegyei Tűzoltó-Szövetségnek a közelmúltban Szegszárdon tartott évi közgyűlésén az elnöki tisztségre *Dr. Pesthy Pál* ny. igazságügyminiszter, ügyvezető elnökke pedig *Szévald Oszkár* alispán választott meg.

Tűzoltó országgyűlési képviselő. *Leszkay István* földbirtokost, a berettyószentmártoni önkéntes tűzoltótestület parancsnokát, a legutóbbi képviselőválasztás alkalmával a szalárdi (Bihar vármegye) választókerület országgyűlési képviselőjévé megválasztották.

A francia orsz. tűzoltószövetség hivatalos lapja a „Le sapeur-pompier” júliusi számában közli azok névsorát, akik a szövetség 50. éves jubileuma alkalmából tiszteletbeli tagokká választottak. Magyarországból a következők szerepelnek e névsorban: *Szilvay Kornél* főtiszt (Budapest), *Papp Ferenc* főpar. (Szeged), *Erdély Ernő* főpar. (Győr), *Falussy Károly* MÁV. felügyelő (Bpest), *Rosta Géza* par. (Csepel löszergyár), *Supper Ferenc* alpar. (Sopron), *Dr. Prack István* par. (Nagykanizsa), *Hegedüs Nándor* elnök (Dunapentele), *Bencze István* önk. tb. par. (Budapest), *Könyai Imre* főpar. (Kecskemét).

Újpest megyei város hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka *Csepreghy Pál*, orsz. tűzoltószövetségi elnökségi előadó f. évi augusztus hó 1-én tartós szabadságának megkezdésével a tűzoltói szolgálatból visszavonult és 1932. évi január hó 1-én nyugdíjba lép. Ezen alkalmából a város vezetősége f. évi augusztus hó 1-ével a főparancsnoki tisztségbe *Jonák Gyula* parancsnokot helyettesítette be, aki 1894—1905. évek folyamán az újpesti önkéntes tűzoltóság működő tagja és őrparancsnoka volt, majd az 1905. év július hó 15-én a hiv. csapat szervezésével bízott meg és mint annak rendszeresített őrparancsnoka az önkéntes testületből kivált. Az 1912. évben Budapesten, az első kerületi tűzoltó-szaktanfolyam hallgatója volt. Az 1914. évben hiv. tűzoltó-

tisztte és 1923. évben parancsnokká választott. A háború kitörése *Jonák Gyulát* is a haretérre szólitotta, majd onnan visszatérve, mint népfelkelő tűzoltó 33 hónapot a budapesti hiv. tűzoltóság szolgálatában töltött el, mely idő alatt gazdag tapasztalatok szerzésére nyílt alkalm. Hosszú szolgálati ideje alatt számos esetben fényes tanujelét szolgáltatva annak a rátermettségének, mellyel városában előfordult hatalmas tűzveszedelmek megfékezését sikeresen eszközölte. A város vezetőségének bizalma elsősorban ezért fordult most *Jonák Gyula* felé, mert minden vészrel szemben szakavatott tűzoltónak tanulták őt megismerni. A megüresedett parancsnoki tisztségbe *Jarmaczky Jenő*, okl. gépészmérnök és orsz. tűzoltótisztképző tanfolyamot végzett tűzoltótiszt nyert behelyettesítést. Végül ugyanczen alkalommal ideiglenes hiv. tiszt szolgálat ellátásával *Jonák Ernő* okl. tűzoltótiszt bízott meg.

Budapest székesfőváros tűzoltósága az 1930. év folyamán 794 tüzesetnél állott működésben. A tüzesetek részletezése szám szerint a következő: gyárégés 10, raktárégés 16, gépháztűz 1, műhelytűz 34, színpadtűz 4, tetőtűz 41, kéménytűz 235, padlástűz 24, szobátűz 103, bolti tűz 51, pinectűz 46, istállótűz 1, gázkályharobbanás 2, hajó-, vasúti és villamoskocsi égés 4, dunai hídpadlótűz 1, deszka-kerítéstűz 2, karbidtűz 1, kazalégés 2, gaz-, szalma- és trágyaégés 46, gerendatűz 27, parkettatűz 13, autótűz 41, kábel-, transzformátortűz 31, bódétűz 16, kéményseprőjárdatűz 14, mozi- és filmtűz 6, benzinégés 4, kátránytűz 17, színházoltótűz 1, összesen: 794. Ezek közül a nappali időszakra esett: 479, éjjelre 315. A tűzoltók közül működés közben megsérült 19,*^{*)} áldozatul esett 1; ezenkívül emberéletmentés 41, állatmentés 25 esetben történt.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület f. évi augusztus hó 2-án tartott rendes évi közgyűlésén *Scheuer Róbert* országgyűlési képviselő, fővárosi törvényhatósági bizottsági tag és *Nagy Ferenc* a székesfővárosi törvényhatósági tanács tagja parancsnoksági tagokká, továbbá *Szűlvey Kornél* és *Erlsbek György* székesfővárosi tűzoltófőtisztek örökös tiszteletbeli parancsnokokká megválasztottak.

Kerületi tűzoltótanfolyam Egerben. A Heves-vármegyei Tűzoltó-Szövetség ez évben július hó 27-től augusztus hó 9. napjáig tartotta meg a kerületi tűzoltótanfolyamát, amelynek felügyelője *Okolicsányi Imre* alispán volt, parancsnoka *Breznaay Imre* vármegyei tűzrendészeti felügyelő, előadói pedig *vitéz Dr. Roncsik Jenő* debreceni tűzoltófőparancsnok, országos tűzoltószövetségi elnökségi előadó, *Ruzsin Ferenc* Eger város hivatásos tűzoltóparancsnoka, *Dr. Alföldi Béla* ügyvéd, az egri ö. t. e. parancsnoka, *Köhler István* tűzoltószergyáros, *Dr. Czigler Henrik* tisztifőorvos és *Rapcsák József* egri műszaki tanácsos. A tanfolyamnak 41 hallgatója volt, kik foglalkozás szerint a következőképpen oszlottak meg: községi jegyző 5, segédjegyző 11, jegyzőgyakornok 2, irodatiszt 3, községi őrnök 3, tanító 7, ügyvédjelölt 2, útbiztos 1, kereskedő 1, állampénztári tiszt 1, cipész 1, molnár 1, kéményseprő 1, borbély 1, földbirtokos 1. A tanfolyam

*^{*)} A fent ismertetett tüzesetek hatalmas számsorozata és azok változatossága mellett szembeötlő az a jelenség, hogy a budapesti tűzoltóság ily kiterjedt működése közben mindössze 19 baleset fordult elő. Az egyedüli haláleset tűzhöz vonulás közben történt. Az a körülmény, hogy a sérültek száma egy év leforgása alatt ily csekély volt, abban leli magyarázatát, hogy megfelelő kiképzés és tapasztalat alapján a csapat minden tűzoltója a legváltóságosabb helyzetekben is a szükséges és megkívánt körülményekkel és óvatossággal végzi a tűzoltás műveleteit. Ezen elővigyázatosság minden bizonnyal meghozza a maga üdvös következményeit: a csekély számú baleset létrejöttét, melynek követése más tűzoltóságoknak is példaadásul szolgáljon.

Szerk.

záróvizsgálója augusztus hó 9-én volt az egri hivatásos és önkéntes tűzoltóság laktanyájában, amikor az országos tűzoltószövetséget *Dr. Marinovich Imre* h. államtitkár, szövetségi alelnök képviselte.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye kerületi tűzoltótanfolyamának záróvizsgálója folyó hó 13-án tartott meg Budafok megyei városban. Az ügy elméleti, mint gyakorlati részében kiválóan sikeres vizsga után a belügyminiszter és az Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőjében megjelent *Dr. Marinovich Imre* országos szövetségi alelnök intézett lelkes beszédet a hallgatókhoz, majd *Ney Géza*, a vármegye főjegyzője, a vizsgabizottság elnöke elismerő szavakkal osztotta ki a bizonyítványokat s a város polgármesterének *Záborszky Nándornak* köszönetét fejezte ki a tanfolyam sikereit előmozdító tevékenységéért. A záróvizsgán a tanfolyamot szervező vármegyei tűzoltószövetség képviselőjében jelen volt *Dr. Csilléry Zoltán* vm. másodfőjegyző, a szövetség ügyvezető alelnöke, *Dr. Lukács Zoltán* vm. tűzrendészeti felügyelő, tanfolyamparancsnok és a tanfolyam előadói kara, és pedig: *Antalfy István* g.-mérnök, *Boross Imre* vm. T. Szöv. titkár, *Czwerl Ernő* v. mérnök, *Dósa István* jár. tűzr. felügyelő, *Hadházy László* kiskúnhalasi ö. t. alparancsnok, *Hajós Emil* t. b. tűzr. felügyelő, *Héber József* mentőorvos, *Karner Béla* v. hiv. t. parancsnok, *Dr. Kathon Mihály* t. b. vm. tűzr. felügyelő, *Köhler István* MOTSZ. v. tag, *Nagy Károly* mérnök, *Petheő János* okl. közgazda, vm. tűzr. felügyelő. Az önkéntes, illetve gyári tűzoltótiszt és parancsnoki képesítő bizonyítványt a következő hallgatók kaptak: *Berezki József* közs. őrnök *Kartal*, *Bolla József* MÁVAG intéző *Pestszentlőrinc*, *Buránszky János* cipésmester *Dunaegyháza*, *Csáky György* közs. gyak. *Kúnszentmiklós*, *Dósa Balázs* szerkesztő *Békásmegyér*, *Dózsa Ferenc* tanító *Tóalmás*, *Drexler Antal* műszaki tisztviselő *Soroksár*, *Füredy Árpád* m. tisztviselő *Budapest*, *Harsányi Imre* gyárimunkás *Ocsa*, *Herein Károly* mérnök *Kispest*, ifj. *Janda Győző* tanító *Pilisszentkereszt*, *Kaltwasser József* s.-jegyző *Nagykovácsi*, *Kirchner István* szabósegéd *Tököl*, *Knapp József* gyári tisztviselő *Sashalom*, *Dr. Koczoh Zoltán* főjegyző *Osengöd*, *Korik Lajos* cipésmester *Galgahévíz*, *Kovács Tibold* aljegyző *Sashalom*, *Kovács János* s.-jegyző *Dunapataj*, *Kubó Ferenc* cipésmester *Tass*, *Kutsa Géza* közs. irodatiszt *Csepel*, *Kálnay Oszkár* adóü. jegyző *Fülöpszállás*, *Makra Gábor* kőműves *Majosháza*, *Mischler Rudolf* lakatosmester *Vác*, *Mucza Imre* bronzm.-segéd *Rákoshegy*, *Orbán Antal* fogy. adóellenőr *Rákosszentmihály*, *Petrovits Ferenc* v. levéltáros *Kalocsa*, *Petrovits Gábor* tisztviselő *Kalocsa*, *Simon József* tisztviselő *Pestújhely*, *Steiner József* kereskedő *Szentmártonkátá*, *vitéz Szabó Lajos* közs. rendőr bts. *Fülöpszállás*, *Szell Bálint* kovácsmester *Prónayfalva*, *Szigethy Károly* ácsmester *Ókéske*, *Tafferner Ferenc* látszerész *Kispest*, *Tóth Elek* közs. pénzt.-ellenőr *Apostag*, *Tóth László* útbiztos *Zsidó*, *Ulrich Márton* járási irodasgt. *Nagykátá*, *Valachi Mihály* kovácsmester *Vácbotyán*.

Vasvármegye Tűzoltó-Szövetsége.

295/1931. sz.

MEGHÍVÓ.

Vasvármegye Tűzoltó-Szövetsége 1931. szeptember hó 6-án tartja meg

XLII. évi rendes közgyűlését Sárvarott,

vármegyei tűzoltóversennyel összekötve.

A verseny alkalmából első ízben tüzi ki szövetségünk az 1929-ben a XI. évi jubiláris díszköz-

gyűlésen alapított „Herbst Géza Vándordíj”-at az első díjnyertes csapat számára.

Úgy a közgyűlésre, mint a versenyekre ez úton van szerencsénk meghívni tagegyesületeinket, a vármegyei szövetség m. t. választmányát és a tűzoltóügy minden jóbarátját.

Szombathely, 1931. július hó 30-án.

Benda László s. k., *Herbst Géza* s. k.,
vm. szöv. tb. alelnök, főtitkár m. kir. udv. tan., ny. alispán,
orsz. elnökségi elnök. vm. szöv. elnök.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, üdvözlések.
2. Főtitkári jelentés.
3. Pénztári jelentés.
4. Írásban 8 nappal előbb beadott indítványok tárgyalása.
5. Elnöki zárszó.

MEGHÍVÓ.

A Sárvári Önkéntes Tűzoltóegyesület 1931. szeptember 6-án tartja Vasvármegye Tűzoltó-Szövetségének közgyűlésével kapcsolatosan

díszközgyűlését

a sárvári m. kir. állami polgári fiúiskola dísztermében, melyre ezúton van szerencsénk meghívni a társegyesületeket és a Sárvári Önkéntes Tűzoltóegyesület minden jóbarátját.

Sárvár, 1931. július hó 30-án.

Gáyer Endre s. k., *Dr. Polczer Dezső* s. k.,
tb. járási tűzr. felügyelő, járási főszolgabíró,
főparancsnok. egyesületi elnök.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, üdvözlések.
2. Huszár Mihály úr, apátplébános, országgyűlési képviselő részére díszoklevél átadása.
3. Szolgálati érmek kiosztása.
4. Indítványok.
5. Elnöki zárszó.

Napirend.

Dél előtt.

Réggel 5 órakor zenés ébresztő.

Réggel 6 órától kezdve az érkező vendégcsapatok fogadása a vasúti állomáson és bevonulás a központi szerházba.

8 óra 30 perckor felvonulás a központi szerházból zenével a tábori misére.

9 órakor tábori mise a sárvári önkéntes tűzoltó zenekar közreműködésével. Utána szentbeszéd, tartja Huszár Mihály apátplébános, országgyűlési képviselő.

10 óra 30 perckor csapatszemle és díszfelvonulás a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlésére az állami polgári fiúiskola udvarára.

11 órakor a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlése.

12 órakor a Sárvári Önkéntes Tűzoltó Egyesület díszközgyűlése a szolgálati érmek kiosztásával. Himnusz, játssza a Sárvári Önkéntes Tűzoltó Zenekar és éneklí a közönség.

13 órakor társasbéd a Korona-szálló kert-helyiségében. (Egy teríték ára 2.50 pengő.)

Azok számára, kik ezen az ebéden nem óhajtanak résztvenni, a sárvári ö. t. e. parancsnoksága (olcsóbb étkezéstről is gondoskodik, ha eziránt az illető csapat írásban megkeresi).

Délután.

14 órakor gyülekezés csapatonként a központi szerháznál, honnan az egész tűzoltóság közösen vonul le a Levente-sportpályára.

15 órakor a vármegyei tűzoltóverseny kezdete.

Verseny után, amíg a bírálóbizottság elkészül munkájával, a Sárvári Önkéntes Tűzoltó Egyesület a község belterületén egy támadó gyakorlatot mutat be. Ezt követi a versenyeredmények kihirdetése a Városháza előtti téren.

Befejezésül a tűzoltózenekar a Himnuszt játssza.

Este 8 órai kezdettel a Berzsényi Vilmos-féle Park-vendéglő kerthelyiségében zártkörű tűzoltótáncmulatság. Belépődíj személyenként 60 fillér, egyenruhás bajtársak a belépődíj felét fizetik.

Felkérjük a Parancsnokságokat, hogy legkésőbb szeptember 1-ig a Sárvári Önkéntes Tűzoltó Parancsnokságnak jelentsék be azt, hogy hányan vesznek részt a közös ebéden, továbbá az érkező csapatokat és azok létszámát, ha megfelelő helyeken jutányosabb ellátásra tartanak igényt.

A tűzoltóversenyre vonatkozó választmányi határozatok.

(Kivonat az 1931. július 5-i választmányi ülés jegyzőkönyvéből.)

„Elhatározza a választmány, hogy a sárvári közgyűléssel kapcsolatban vármegyei tűzoltóversenyt rendez. Tekintettel a mai nehéz gazdasági helyzetre, e versenyt nem teszi általánosan kötelezővé a tagegyesületekre, hanem arra önkéntes jelentkezéseket fogad el. Éppen ezért a jelentkezőkre nézve a körzeti és járási versenyek lefolytatása nem kötelező.

A verseny tárgyát képezi:

Súlyesztett tartányú rugós és fékkel ellátott kocsifecskendő iskola- és gyorszerelése 9 szerelő számmal, 1 vezénylőtiszttel. A szerelő számokat a verseny alkalmával a versenybírószám osztja be. A vezénylőtiszt és a csövezetők beosztása nem változik.

Az iskola- és gyorszereléseket egy taktikai feladat megoldás követi. E célból a következő szerek állanak rendelkezésre: a fentleírt fecskendő, egy vizes lajt, egy támrudas létra (esetleg egy háromrétű angol (dugólétra) és egy takaró ponyva. A vezénylőtiszt, szerelőkn kívül a szükséges 8 főnyi nyomólegénységet és tömlőkészletet a versenyző csapat adja. A szükséges nyomótömlőkészlet, melyet a versenyző csapat köteles magával hozni: 6 drb 15 méteres (90 m) nyomótömlőtekercs.

Az iskolaszerezésnél netán rosszul működő csapat a versenyből kiesik. Versenybe való jelentkezés a szövetség elnökségénél történhetik. Nevezési díj nincsen, ellenben a nyertes csapatok a versenyérmeket csak térítés ellenében kaphatják meg. A nevezés végső határideje 1931. évi augusztus hó 15.

E versenyre a szövetség a legjobb csapat számára kitűzi az 1929. évben alapított „Herbst Géza” vándordíjat.”

Elnökség.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának a megyei városok és községek 1932. évi költségvetésének elkészítésére és beterjesztésére vonatkozó 38.617/1931. kig. sz. rendelete a tűzrendészeti tételeket illetőleg a következő intézkedéseket tartalmazza:

11. A költségvetés III. fejezet, Tűzrendészet alatt a netalán szükséges tűzoltószerek vételösszegei, ha azok magas összeget képviselnek, több évre elosztandók és csak az 1932. évre eső részlet irányozandó elő. Fel kell tüntetni azonban a költségvetés tárgyrovatában a beszerzendő tűzoltószerek teljes összegét, valamint azt is, hogy hányadik részlet irányoztatott elő. Itt megjegyzem, hogy a tűzoltó-

Versenycsapat csak szabályos egyenruhában és felszereléssel jelenhetnek meg. Sisak használata a versenyéskor feltétlenül szükséges. A versenyre való kiállítás alkalmával köteles minden versenyző testület a versenyben részt vevő tagjainak névsorát a zsűri elnökének átadni! A szerelést az országos szövetség által kiadott egységes gyakorlati szabályzat szerint kell végezni — attól való eltérés hibául rovatik fel.

Úgy a szerelés, valamint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre (a csavarok jól megrögzítendők, a tömlővezeték kiigazítandó stb.). A teendők pontos végrehajtására nézve a zsűri tagjai a szerelés, illetve a visszaszerelés befejeztével vizsgálatot tartanak. A szerelés akkor tekintetik befejezettnek, ha az összes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek s a csővezető és utána a versenyző csapatparancsnok a „vizet” jelet a jelzővel megadta. A visszaszerelés, mely csak a zsűri-elnök utasítására veheti kezdetét, akkor tekintetik befejezettnek, midőn az összes szerelők minden teendőjük pontos elvégzése után a szakaszban a kiindulási állásukat elfoglalták. Versenyszereket a szövetség szerez be, így azokat a versenyzők nem hozhatják magukkal, de minden testület köteles magával hozni 4 drb jó 15—15 méteres nyomótömlőt. A támadás a zsűri határozata értelmében esetleg vízzel is történhet. A versenyre egyébként az országos szövetség szabályzata az irányadó. Mindkét csoportnál a nyertesek versenydíjat, a vezénylők, csővezetők és szerelős számok egyéni díjakat fognak kapni. *A zárt borítékban, esetleg előszóval kapott feladat megoldása 5 perc múlva kezdetét vegye*, tehát a támadásra a vezénylőknek ez idő alatt az utasítást meg kell adnia és pedig hangos szóval, érthetőleg és mindenre kiterjedően. A legénységnek utasítás nélkül semmit sem szabad végezni. Támadásnál a zsűri utasítására megadandó jelre kezdődő visszaszerelés akkor tekintetik befejezettnek, midőn az alkalmazásba vett összes szerek rendbe hozattak és helyükre vitettek. A jelzéseknél a kéthangú jelző, vagy síp alkalmazandó s a vezénylő utasításán kívül más szónak — elkerülhetetlen eseteket kivéve — elhangzani nem szabad.

A versenyre kijelölt testületeknek, ha a versenyen részt akarnak venni, a jelen értesítés odaérkezése után azonnal jelentkezni kell a megyei tűzoltószövetség titkári hivatalánál Cibakháza, hogy tudjuk, hogy a versenyre jogosított városi és községi testületek közül hányan óhajtanak benevezni s melyik versenyre falusi, vagy városira? (Csak egy csoportra lehet nevezni).

Felkérjük a tűzrendészeti felügyelőket és a választmányi tagokat, hogy okvetlen jöjjenek el a versenyre, mert az ő soralkból lesz megválasztva a versenybírótság.

Verseny után a társasbéd az Acsay-vendéglőben tartatik, aki ezen részt akar venni, az a verseny

reggelén megérkezésékor jelentse be a létszámot Janesó Kázmér vármegyei felügyelő úrnál. Az ebéd a szokásos olesó árban lesz számítva.

Bajtársi üdvözléssel

Elnökség.

Hirdetmény.

A székesfővárosi tűzoltófőparancsnokság közhírré teszi, hogy egy kifogástalan állapotban levő, lőfogatú, nem forgatható, 30 m hosszú, Magirus-gyártmányú

tolólétra

eladó. — Ára 2500 pengő. — Bővebbet a főparancsnokság (Budapest, VIII., Kún-u. 2.) nyújt.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János,

Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. tb. elnök, Breuer Szilárd ny. főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Dr. Aujezsky László, a-m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunetusa, Benedek Mihály fővárosi hiv. főtiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hiv. parancsnok, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos főtiszt, Falussy Károly Máv. tüzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Bezsó alpar. (Csepel, lőszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész mérnök, budapesti önk. szak. par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, bpesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főparancsnok, Vágó Zoltán budapesti önk. szak. par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

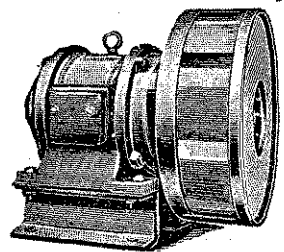
Leéghet a fél falu,

míg a határban dolgozó tűzoltólegénység tudomást szerez a tüzről,

ha nincs sziréna

a falu közepén, mely egy gombnyomásra alarmíroz **mindenütt — mindenkit!**

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal küldünk!

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VII., Kertész-utca 27.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon A. 22-2-26

Walszer Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: A. 91-3-46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémműtöde

Míg a határt járja, faluját tűzvészttől

Siemens és Halske Rt

villamos szirénája óvja

Budapest, VI., Teréz-körút 36

A megszűnt **IEUDLOF-DITTRICH Rt.** gyártmányait, úgy-
mint: kézhajtású, motoros és autófecskenőket, lajt-
kocsikat, vészvonatokat és tűzoltósági felszerelése-
ket az ismert kivitelben állítjuk elő.

Forgalomba hozza: **Magyar királyi állami vasgyá-
rak kereskedelmi képviselete r.-t., Buda-
pest, V. ker., Vilmos császár-út 28. szám**

Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak

Budapest, X., Kőbányai-út 21

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZÖSSZEGEKET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetési és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szak-
könyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és
nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendeltek ára a 23.297. sz. csekk-
számlára előre befizetendő. Kinökségi újes latározata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.
SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I. és IV—VII. füzet ára 4.50 P. Ezen füzetek egyenként is
kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése,
szolgálat, ügykezelése”, ára 1.— P. IV. füzet. Apátni Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P.
V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet,
Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tarto-
zékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési
zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára
20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és
robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabály-
zat, ára 2.— P. A tűzoltó gyakorlati szabályzat kivonata, ára —30 P. Tűzoltó-
verseny gyakorlati szabályzata, ára —50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P.
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Érem-
szabályzat, ára —60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűz-
rendészeti kormányrendelet, ára —40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolya-
mokról, ára —40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortvay
József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály
nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —40 P. Díszokmányuria,
ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —02 P. Barabás István:
„Szépliget-i tűzoltóság”, ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltjuk a tüzet?
A tűzoltás szabályai, ára 2.50 P. Petroczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden
magyar város”, ára 1.50 P. Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása, ára 1.50 P. Rehák
Tamás: Motoros fecskendők és szerek, ára 8.— P. 10 példány rendelése esetén 6.— P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—;
X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—;
XL. éves 16.—; szalag —70; igazolványlap —30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék
a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-
Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellené-
ben minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az
összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal beje-
lentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze-
gen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-
talanul jelenthető.

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb
automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

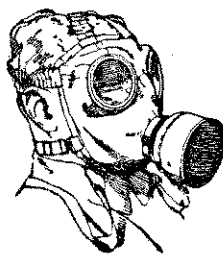
A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek
alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák
Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 11-0-18.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 42-3-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 86-6-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: A. 22-8-09, A. 28-9-64, és J. 34-0-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„TOTAL”
a tűzoltókészü-
lékek királya!

folyékony szénssavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért télen nem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindentéle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzín,
szesz, éther, petró-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos
tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel
készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Végszínház-u. 5. Tel.: A. 27-7-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 84-5-11   IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem haso-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon A. 23-7-3.1

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLO BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. A. 91-4-46

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 188.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 84-7-94.

A hazai tűzoltóságok fenntartásának nehézségei.

A tűzoltóságok fenntartásáról való gondoskodás sohasem volt rózsásnak mondható hazánkban.

Az első szervezett tűzoltóságok létesülését is csak addig fogadták örömmel a városok és községek vezetői, amíg teljesen társadalmi alapon tartották fenn magukat.

Amint azonban a tűzoltók vezérei az érdekelt város vagy község közönségétől anyagi vagy természetes támogatást is kérni kezdték, mihamar felmerült az illetékes hatóságok részéről az a jól ismert és sokat hangoztatott kérdés, hogy „mire való a tűzoltóság, amikor nálunk soha sincsen tűz?”

És ha nagynchezen, egy-egy nagyobb tüzeset lesújtó hatása mégis arra bírta egy-egy város közönségét, hogy fizetett vagy hivatásos tűzoltóságot szervezzen, az a legtöbbször jelentéktelen csapatból és gyenge felszerelésből állott. Annak továbbfejlesztéséhez pedig újabb és újabb tűzvész pusztításának kellett bekövetkezni, hogy a tűzoltóság létszáma néhány emberrel, a felszerelés egy-egy új szerrel gyarapíttassék.

A községekben pedig elég sűrűn fordult elő az a jelenség, hogy egy-egy megalakult önkéntes tűzoltóság az első felbuzdulás után néhány hónapig, néha egy-két évig még tényleg működött, azután pedig a részvétlenség és az anyagi támogatás hiánya miatt lerongyolódott, szereit hasznavehetetlenekké váltak, úgyhogy utóbb az intézménynek csak az emléke maradt meg.

A többi működő testület legnagyobb része pedig tengődött és a fenntartás nehézségeivel küzdött. A téli és nyári tánevigalmak jövedelmei nehezen fedezték egy-egy új szernek beszerzését.

Oly helyeken, ahol a tűzoltóság parancsnoka vagy elnöke tekintélyes és befolyásos, főként népszerű egyéniség volt, ott még kedvező állapotokat lehetett találni, ott lelkes működő tag is akadt bőven és a szükséges költségek összeadása, illetve előteremtése állandóan sikerrel járt. És olyan parancsnok is akadt nem egy, aki egyszerűen a saját vagyonából támogatta a testületét és részére szereket vásárolt. Így az 1872. évben Gróf Széchenyi Ödön főparancsnok Budapest tűzoltósága részére a saját költségén Londonban egy gőzfecskendőt rendelt meg (a „Széchenyi” elnevezésről ismert 650

pere-literes gépet), melynek árát utóbb a főváros megtérítette.

A hazai tűzoltó-intézmény fejlődése terén korszakalkotó esemény volt az 1888. évi 53.888. B. M. számú kormányrendelet megjelenése. Ennek 8-ik §-a a tűzoltószereknek készletben tartásáról intézkedik és annak 1. pontja értelmében minden, legalább 50 házból álló község köteles volt (és köteles jelenleg is) egy 10 cm. hengerátmérőjű szívónyomó fecskendőt, 60 méter nyomótömlővel stb. beszerezni.

Ez az időszak volt az, amikor általánosságban a golyanyakú fecskendők muzeális tárgyakká váltak, mivel ebben a korban a régi Nagy-Magyarország városai és községei, eltekintve egyes mostohan termő vidéktől, jó módúak voltak. Legalább egy-egy modern kézierőre berendezett kocsifecskendőt igen sok községben beszereztek.

A tűzoltószergyárosok nem győzték a sok megrendelt fecskendőt szállítani. Egyes nyugati vármegyék határmenti községei, sőt városai osztrák és cseh gépeket szereztek be.

Ugyanezen rendeletnek 15. §-a tűzoltóságok felállítására iránt is intézkedéseket tartalmaz. A kormányrendeletnek ez a rendelkezése nehezebben volt keresztül vihető, mert ha nagyobb számban alakult is önkéntes tűzoltóság, azok nagyrésze hozzanémértés, részvétlenség és a fenntartás nehézségei miatt nem működött.

A legegyszerűbb volt a kötelezett tűzoltóság létesítése. Azoknak semmi sem kellett. A község előljárásága 20—40 évig összeírt minden épkezláb férfit és aztán papíron megvolt a tűzoltóság.

Ezenközben a drága pénzen vásárolt fecskendő medencéje valamelyik színben a tyúkolt költőfészkevé vedlett át; a nyomótömlők pedig egy nedves kamrában rothadtak el.

Láttunk nem egy olyan esetet is, ahol a község értékes fecskendője valamelyik nyílt udvaron, sőt az utcán is, esőnek, havazásnak kitéve, hajléktalanul a szabadban elhagyottan állott és még jó volt, hogy a tartozékait egy megbízható kamrában helyezték el. A takaró-ponyvát pedig időközben elvitte valaki. De köteles tűzoltóság azért volt a faluban.

Egyébként csak azokban a vármegyékben fejlődött ki élénkebb tűzoltóélet, ahol a törvényhatóság első tisztviselője vette a kezébe a tűzrendészet fejlesztésének a sorsát. Mi sem volt természetesebb, minthogy ennek nyomában a többi alan-

tas hatóságok is figyelemreméltó buzgalommal szorgalmazták községeik tűz elleni védelmét és erre a célra a szükséges áldozatokat is meghozták.

Az országos tűzoltószövetség pedig mondhatni megalakulása óta költséget nem kímélve, fáradságtalan propagandája segítségével, szóval és írásban fokként oly sikerrel terjesztette a tűzoltóeszmét, hogy a világháború kitörésének időszakában, egyes keletmagyarországi és erdélyi vármegyét kivéve, a tűzoltóintézmény hazánk községeinek túlnyomó részében meghonosult.

A nagy világégés aztán legnagyobbbrészt elseperte a közel félszázados fáradozás eredményét. Nyole év múlva mégis nagynehezen itt is, ott is kezdték megtisztítani a berozsdásodott tűzoltószereket, majd lassanként a tűzoltók toborzása is megindult.

Mert ismét hatalmas tüzkárok mutatkoztak, ezek nyomában oly fájdalmas sopánkodás indult meg országszerte, amire emberemlékezet óta nem volt példa. Minden elégett gerendának értékében az ország vagyonának további esökkenését látták fokozódni.

A tűzelleni védelem iránti berendezkedés az egész vonalon megindult. Ezen időben a gazdaságilag elég kedvező helyzetben levő községek és városok, az országos és vármegyei tűzoltószövetségek, valamint a hatóságok kezdeményezésére is, a lezúllott tűzoltóságok lábraállítása, újak létesítése és azok felszerelése érdekében jelentékeny áldozatot hoztak.

A legfelsőbb tűzrendészeti hatóság pedig ezen cél szolgálatában a legmesszebbmenő módon vetette latba tekintélyének és befolyásának egész súlyát. Majd napvilágot látott a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet, melynek nyomában a vármegyék és városok tűzoltóságai fejlesztését, anyagi áldozatot nem kímélve, szorgalmazták. Rövid idő alatt csonka Magyarország tűzrendészeti viszonyai soha nem ismert fokra emelkedtek. A hatóságok mindenütt előljártak a tűzelleni védelem sikeres fenntartásában. A tűzoltószergyárosok alig győzték a sok megrendelést szállítani.

Így folyt a tűzoltóságok kedvező fejlődése rövid egy-két évig, amely után eleinte szórványosan, majd mindinkább sűrűbben hangzott el, különösen egyes vidékeken a tűzoltóságok részéről az a panasz, hogy a községek és városok költségelőirányzatából a tűzoltói kiadások felsőbb rendeletre megcsönkíttatnak, más helyeken túlnyomórésztben töröltetnek.

Mindinkább mutatkozott a szele a gazdasági helyzet fokként kifejlődő válságának. A tűzoltószere szállítások meggyérültek, lassanként csaknem teljesen elapadtak.

Időközben az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam is létesült és bár ezideig 53-an nyertek hivatásos tűzoltótisztai képesítést, a megyei városok túlnyomórésze képtelen a 230.000/1925. B. M. számú rendelet intézkedéseinek eleget tenni, hivatásos tűzoltóságot létesíteni, azok tisztai állásait szervezni, mert az ország lakosságának s így az államnak, városoknak és községeknek gazdasági helyzete mindinkább nehezzé vált.

A szép fejlődésnek indult magyar tűzoltóságok továbbfejlesztése megakadt, mert a szükséges anyagi források mindinkább kiapadnak.

De a tűzoltói önzetlen lelkesedés még nem lohadt le. Az ügyszereket iránti kitartás és ápolás fenntartása legyen a főtörökvény minden magyar tűzoltónak ezután is. Szegényen is szolgálni kell a nemes ügyet.

A meglévő felszerelést és eszközöket pedig annál inkább kell kímélni és gondozni, hogy tartóságok maradjanak és szükség esetén fel ne mond-

ják a szolgálatot. Az intézmény elsorvadása ellen küzdeni kell mindenképpen.

És amidőn e nehéz, válságos helyzet, ha nem is érte még el a tetőfokát, de talán nincsen messze az az idő, hogy ismét visszatér a boldogabb világ s ezzel a magyar tűzoltóintézményre is szebb jövő vár. A sorsapások talán véget érnek mihamar. Bizonyára véget fognak érni!

VIDA PÁL.

A „Tűzrendészeti Közlöny” minden alkalommal — s az 1930. és 1931. évek folyamán pedig szinte sorozatosan — vezérhasábjain méltatta vezérnagyságaink érdemeit, azoknak előléptetése, kitüntetése, nyugalombavonulása vagy elhúnyta alkalmából.

Tette és teszi a jövőben is ezt nemcsak az igaz érdemek elismerésében rejlő önmegbecsültetéseért, hanem elsősorban most is — mint minden súlyos megpróbáltatásaink között — felbukkanó azon kóros bomlási folyamat megakadályozása céljából, mely életkort és hivatottságot, tehetséget, lelki gazdagságot és a legnagyobb eredményeket is mellőzve, lekicsinyelve, országos intézmények, sőt országok szétesését idézi elő.

A célja ha nem is ez, de a végeredménye eskakis ez lehet e bomlasztó áramlatnak, melynek észlelésekor kétségbe kellene esnünk, ha nem tudnánk és látnánk azt, hogy vannak még — hál' Istennek számosan — olyanok, mint *Vida Pál*, akik 77-ik életévében is ugyanaz, mint akinek a ragyogó szellemű néhai *Markusovszky Béla* jellemezte őt — több mint 2 évtizeddel ezelőtt — e lap hasábjain: „a dícső nagyok mellett akaratlanul is megjelenik előttünk *Vida Pál*nak a képe, mint olyan emberé, aki emyedetlen buzgólkodásával *valakivé* küzdötte fel magát tűzoltói téren. Mikor egyszerű, zajtalan munkáról és áldozatkész odaadás dokumentálásáról volt szó, az utolsó 30 esztendőben; *Vida Pál*t mindig ott találjuk a vidékek példaadó képvisellete között.” S ezt 1915-ben írta róla — a „*Pál ifjúról*”, — annak 30 éves tűzoltói és 40 éves köztisztviselői működése után!

S ha most: több mint két évtizeddel ezen sorok megjelenése után őt újból bemutatni, méltatni kívánjuk, most sem írhatunk róla rövidebben szebbet és jobbat, mert az ifjúság idealizmusának ma is változatlan erejű lobogását és a hazaeberszeretet oltára előtt ma is ifjú áhítattal végzett állandó és áldozatos szolgálatait látva: a mindnyájunk tiszteletével párosult őszinte bajtársi szeretet ezt a lelki örökifjút ma is csak „*Vida Pál*”-nak szólíthatjuk.

Ezt kell most ismételnünk róla — bármennyire közismert tény is ez — abból az alkalomból, hogy Magyarország Kormányzója másodízben tüntette ki magas elismerésével *Vida Pál*t, a tűzoltás és általában a közérdek terén szerzett érdemeiért, melyeket ő nem keresett, hanem teremtett, még pedig azon időponttól kezdődő lankadatlan munkájával, amidőn 57 évvel ezelőtt a Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó Testület tagjai sorába lépett. S ezen átlagos emberi életkort is túlhaladó fáradságtalan buzgólkodása, valamint alakja, személye, ha közismert is, mégis szerettük volna mostani arcképét is bemutatni (miként aranylakodalma alkalmából) lapunk hasábjain és részletesen ismertetni közéleti működése összes kimagasló mozzanatait.

A részletes életrajz helyett azonban, sajnos, csak ezen pár sornyi megemlékezést engedélyezte a közeli napokban megjelent azon kormányintézkedés, mely a lapok terjedelmének esökkenését rendelte el, s így csak annak kiemelésére szorítkozhatunk,

hogy Vida Pál azóta, hogy 1886-ban a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület vizsgálóbizottsága előtt őrparancsnoki vizsgáját letette, nemcsak lelkes ügyszeretetével, hanem a ma már elismert szaktudásával is valóságilag apostoloskodott ügyünk népszerűsítése és intézményeink fejlesztése érdekében. Szakirodalmi munkássága mellett, főleg mint szervező és irányítótehetség tünt fel már az 1889-i székesfehérvári IX. tűzoltókongresszus és tűzoltószerkiállításnak páratlan sikerű megrendezésével, valamint Fejér vármegye tűzoltószövetségének az időbeni megalapításával, melynek azóta is egyfolytában és állandóan vezető főtitkára, pénztárosa, vármegyei tűzrendészeti felügyelője, lelke, mindene. Érezte és tudta ezt vármegyéjének közönsége is, midőn az 50 éves emberbaráti és hazafias működését méltányolni óhajtván, Vida Pál nevére példátlan szép tűzoltói alapítványt tett. Ugyanezen jubileuma alkalmából részesült először kormányzói elismerésben, s a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség pedig — melynek szintén évtizedek óta elnökségi előadója — örökös dísztagjává választotta.

Annak felsorolására azonban, hogy ezen említett kitüntetésein és tisztségein, valamint a néhai I. Ferenc József királyunk aranyéremkeresztjén, — a török szultán — a római pápa által adományozott magas kitüntetésein kívül még milyen megtisztelésekben részesült és mennyi helyen visel még tisztséget: nagyobb lapterjedelem mellett sem vállalkozhatunk.

Közismert érdemű és mérvű társadalmi tevékenységét legjobban jellemzi országos szövetségünk örökös díszelnökének és nagynevű vezérének: Gróf Széchenyi Viktor fejérvármegyei főispánnak azon megállapítása — midőn a megyei közgyűlésen az oda meghívott Vida Pálnak a kitüntetést ünnepi szavakkal átnyújtotta — hogy egy hosszú emberi élet szüntelen és odaadó munkásságát még a legszebb és legmagasabb kitüntetés sem tudja teljesen méltányolni, — mely érdemek gyarapításához nemcsak a szakirodalom, hanem az egész magyar tűzoltótársadalom nevében is őszinte szívből kívánjuk a magyarok Istene bőséges áldását.

ROBBANÁS. *)

Írta: vitéz Dr. Roncsik Jenő.

A robbanások és a robbanások folytán keletkezett tüzesetek száma napról-napra nő. Csak ha a napilapokat nézzük, olvashatjuk, hogy az egyik helyen a benzinnel való gondatlan bánás következtében létrejött robbanás volt a tűz oka, más helyen laboratóriumok repülnek levegőbe, a világító-gáz robbanása házakat dönt romba, nem is szólva a bányalégrobbanásokról, a háborúból megmaradt és gyermekek, felnőttek kezébe került lövedékek felrobbanásáról s a gyárakban, ipartelepeken keletkezett porrobbanásokról.

A robbanás maga, mint a bevezető részben láttuk, előállhat kémiai és fizikai okokból, a tulaj-

*) Forrásmunkák: Arday Géza: A lőpor és robbanóanyagok technológiája és történeti fejlődése. Kassa 1910. — Bethke Rudolf: Wie schütze ich meinen Betrieb vor Feuerschaden? Nürnberg 1927. — Dr. Beyersdorfer Paul: Staub-Explosionen. Dresden 1925. — Dr. Böckmann Fr.: Die explosiven Stoffe. Wien. — Dr. Brunswig H.: Die Explosivstoffe. Berlin 1913. — Karl W. V.: Brandschutz-Wegweiser für Industrie und Gewerbe. München 1928. — Markusovszky Béla: Megelőző tűzrendészet. Budapest 1913. — Riensberg: Die Explosionsgefahren. Berlin 1917. — Dr. von Schwartz: Brandursachen. München 1909. — Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye. Budapest 1928. — Dr. Szathmáry László: Gyulékony folyadékok és robbanó gázok. Term. tud. közl. 1912. évf. — Dr. Ullmann Fritz: Enzyklopädie der technischen Chemie. Berlin 1914.

donképpeni robbanás kémiai folyamat és itt a kémiai robbanásról lesz most szó.

Nem minden robbanás következtében keletkezik tüzeset, mert nem minden robbanásnál van láng, vagy ha van is, a robbanás hatása elolthatja. A robbanás közvetlenül tűz oka csak akkor lehet, ha bizonyos jelenségek kísérik és pedig, ha a robbanás lángfejlődéssel kapcsolatos, amely lángok messzire is elnyúlhatnak, vagy ha oly magas hőfok fejlődik, amely képes gyulékony anyagokat meggyújtani. De még a fenti két feltétel esetén is csak akkor okozhat a robbanás tüzesetet, ha a felrobbant anyag, illetve a robbanás gyújtótávolságán belül gyulékony anyagok vannak.

Robbanás jöhet létre:

1. vegyületek keletkezésénél, ha pl. 2 rész hidrogént és 1 rész oxigént meggyújtunk, akkor robbanás kíséretében víz jön létre;

2. vegyületek szétbomlásánál, pl. a nitrogén-jodid, vagy a nitrogénklorid szétbomlása alkalmával;

3. ha vegyileg előzetesen leköttött anyagok zárt térben igen gyorsan, nagy hőfejlődés mellett nagymennyiségű gőzt, vagy gázt termelve égnek el.

A kémiai robbanásokat három csoportba oszthatjuk fel:

1. robbanó és robbantó anyagok,

2. gázak és gőzök,

3. egyes anyagok levegővel kevert porainak a robbanása.

A robbanás legtöbbször gondatlanságból, hanyagságból, vigyázatlanságból keletkezik, amely vagy a vele foglalkozók, munkások elbizakodottságára, vagy pedig a tudatlanságára vezethető vissza. A munkások, ha huzamosabb ideig dolgoznak olyan helyeken, ahol robbanás következhetik be az előállított, vagy raktározott anyagokkal való bánás következtében, elbizakodottá válnak, nem nagy súlyt fektetnek a bekövetkező veszélyre, vagy pedig az arra kötelezettek által nincsenek is kellőképpen kioktatva a veszélyes anyagokkal való bánásra, de robbanás jöhet létre emberi akarat folytán is, amely tüzet okoz, pl. az óraműre járó pokolgépet is fel szokták használni gyújtogatásra.

Robbanó-anyagok robbanása.

A robbanó-anyagok a legkisebb térfogatra összepréselt gázok vagy gőzök folyékony vagy szilárd állapotban. Ezeket az anyagokat, ha technikai célokra is felhasználják, robbantó-anyagoknak nevezik.

A robbanás a hirtelen elégés folytán óriási gyorsasággal kifejlődött gázok következtében jön létre s hogy a hirtelen való elégése a robbanó-anyagoknak óriási gázfejlődéssel jár, az az anyagok kémiai összetételében keresendő.

A robbanó-anyagok lehetnek keverékek vagy vegyületek; keverékek pl. a lőpor, ekrazit, dinamit, vegyületek a lőgyapot, nitroglicerin.

A keverékekben van egy folyékony vagy szilárd oxigénhordó anyag, amely lazán kötött oxigént tartalmaz és ezt az oxigént igen könnyen átadhatja a keverék másik anyagának, a szerves anyagnak.

A szerves anyagok oxigénnel telítetlen vegyületek s így — rendszerint magasabb hőmérséklet mellett — képesek oxigénnel egyesülni, amikor szén-sav, vízgőz és nitrogén, ez a három gázalakú test, mint égési termék jön létre. A szén-sav a test szén (C) részéből, a vízgőz a szerves anyag hidrogénjéből képződik s csak a nitrogén marad az elégési folyamatnál az ő indifferens vegyi karaktere-

rénél fogva lekötetlen és mint ilyen jön létre a szerves anyagból.

A robbanó-anyagoknál, mint oxigénhordó vegyületek jönnek tekintetbe a salétrom, klórsavas kálium, salétromsav ammónium, salétromsav, stb., mint szerves anyagok pedig a faszén, fűrészpor, szalma, timárcser.

Nem minden esetben szükséges azonban a robbanó-anyagnak két, egy oxigént tartalmazó és egy szerves anyagból összekeverve lenni, mert vannak olyan robbanó-anyagok: vegyületek, amelyek egyesítik magukban az oxigénhordó és a szerves anyagokat, amelyekkel kémiaiilag vannak összekötve.

A jelenleg használatban levő robbanó-anyagok valamennyien tartalmaznak oxigént s a robbanás folytán felszabadult oxigénben a szerves anyagok óriási gyorsasággal égnek el. A legtöbb robbanó-anyag tartalmaz nitrogént is, de vannak egyes robbanó-anyagok, ahol a nitrogénatóm csoportot a klórsavas kálium, vagy a klórsavas nátrium pótolja.

A robbanásnál éppen úgy, mint az égésnél, beszélhetünk gyulladási hőfokról, égési hőről, amelyekről a bevezető részben már volt szó, beszélhetünk továbbá robbanási hőfokról, amely alatt azt a hőmennyiséget értjük, amely a robbanó-anyag felrobbantásához szükséges.

A gyulladási hőfok és a robbanási hőfok nem esik mindig össze, mert van olyan robbanó-anyag, mint pl. az egyes dinamitfajták, amelyek elégnék anélkül, hogy robbannának.

A robbanás erőssége függ:

1. az égési gyorsaságtól,
2. a kifejlődött gázok mennyiségétől és
3. az elért hőmagasságtól.

Minél gyorsabban ég el a robbanó-anyag, minél több gáz fejlődik ki és minél nagyobb az elért hőmagasság, annál hatásosabb, jobb az anyag, amit robbantásra használnak. Pl. egy kilogramm puskapor felrobbantásánál 1/100 mp. alatt 280 liter gáz fejlődik s a robbanás által keletkezett hőfok 2700°C , a nitroglicerinnél már 750°C gázt fejleszt és robbanás folytán 3780°C jön létre.

Mint láttuk, a robbanásnak egyik kísérő jelensége a hőfejlődés. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a kémiai változások következtében a legtöbb esetben energiaváltozás is bekövetkezik, amelyet hőegységben mérve reakcióhőnek nevezünk. A reakciók együtt járhatnak hőtermeléssel, vagy hőemésztéssel, azokat a reakciókat, amelyek hőtermeléssel járnak, exothermás reakcióknak, amelyek következtében pedig hő emésztődik fel, endothermás reakciónak nevezük.

A robbanó-anyagok hatása elsősorban az exothermás reakciótól függ, a pillanat alatt teljesen kifejlődött reakcióhőtől, a robbanó-anyag energia tartalmától.

Nézzük egy pár robbanó-anyagnál a kifejlődött hőt kalóriákban kifejezve:

nitroglicerinnel + 10% alumínium	1800 kalória
robbanószelatin	1640 "
lőgyapot	1000 "
fekete lőpor	700 "

A robbanó-anyag hatása függ másodsorban az anyag szenzibilitásától, a külső hatásokkal szembeni érzékenységétől. A robbanó-anyag annál érzékenyebb, minél kevesebb energia szükséges a robbanási folyamat bevezetéséhez s minél érzékenyebb a robbanó-anyag, annál nagyobb elővigyázat szükséges a gyártásához, szállításához, vele való bánáshoz és az alkalmazásához. A robbanó-anyag érzékenységére nemcsak kémiai, hanem fizikai okok is lehetnek hatással. Az érzékenység

szempontjából, mint sorban legelső robbanó-anyagot kell említenünk a jódnitrogént, utána jön a durranóhigany, nitroglicerinnel, dinamit, messze van tőlük a fekete puskapor és a sort bezárja a fulminit.

A szenzibilitás és a hőfejlődés mellett még egy harmadik tényező is nagy szerepet játszik a robbanásnál, ez pedig a kezdő impulzus, a kezdő gyújtás, amely az anyag felrobbantásához szükséges. Általában az energiának bármelyik faja tekintetbe jöhet e téren, úgy a mechanikai, kémiai, mint a sugárzó energia. Nem közömbös a robbanás hatásánál az, hogy a robbanás milyen módon, melyik energia igénybevételével történik. Egyik robbanó-anyag az ütésre, dörzsölésre, lökésre reagál, a másik a hőhatásra, melegítésre, lángra, szikrára vagy pedig vegyi hatásra.

A robbanó-anyagok meggyújtásához, felrobbantásához, tehát ahhoz, hogy a kellő hatást ki tudja az anyag fejteni, a következő gyújtási módokat szokták használni:

1. szikra, láng, vagy elektromos szikra,
2. ütés, rázkódás, lökés,
3. robbanógyutacs és

4. átvitel, amikor a robbantás folytán és a levegőben vagy a vízben továbbterjedő robbanási hullámokat használják fel egy másik robbanó-anyagnak a működésbe való hozására.

A robbanó-anyagokat, amelyeknek a száma sok százra megy, aszerint, hogy milyen nagy a robbanás folytán keletkezett hő és mekkora a fejlődött gázok feszítő ereje, 3 csoportba oszthatjuk.

1. Impulzív robbanó-anyagok, amelyeknek a gyulladási hőfoka magas és emellett lassan égnek el, ezeket az anyagokat lőfegyverekbe és robbantási célokra használják.

2. Brizáns robbanó-anyagok, amelyeknek szintén magas a gyulladási hőfoka, de igen gyorsan és hevesen égnek el, ezeket csak robbantó-anyagokul lehet használni, lőfegyverekbe már nem.

3. Fulmináns robbanó-anyagok, melyek már alacsony hőfoknál is felrobbannak, nagy gyorsasággal és nagy gázfejlődéssel égnek el, ezeket legtöbbször csak robbantószerek felrobbantására használják, ilyen pl. az ú. n. fulmináns gyújtózsínor.
(Folytatása következik.)

Kézi tűzoltókészülékek jókarbantartása és ellenőrzése.

(1. folytatás.)

A vízzelöltő-készülékek vizsgálatakor a készülékek tömítettségére nagy súlyt kell helyezni, mert ha a készülék hosszabb időn át használaton kívül van a tömítések részben összeszáradnak, a tömítendő helyet tehát nem tömítik teljesen és ilyenkor, ha a készüléket üzembehelyezzük, a töltés egy része a tömítetlen helyeken távozik el, nem ritkán a készülék használóját szemközt fecskendezve, ennek látóképességét korlátozza és így, amíg az magát összeszedi, a körülbelül mindössze két percig működő készülék töltésének nagy része kárbavész. Nagy gond fordítandó tehát arra, hogy a tömítések mindenkor tökéletesek legyenek. Különös gond fordítandó a felfekvési felületek között levő és az összecsavarás által összeszorított tömítésekre, melyek ellenőrzése a csavarfedő meghúzása által gyorsan és könnyen eszközölhető s ha látjuk, hogy a bőr- vagy gumitömítés ki van száradva és rugalmasságát elvesztette, okvetlenül újjal cseréljük ki. Azonban a két felületen felfekvő és a csavarment által leszorított tömítések beszabályozása, — az esetben is, ha már kissé kemények, — még mindig célra vezető és meg hagy-

ható és új tömítés alkalmával, a kiszáradt tömítést ezzel pótoljuk.

Ennél sokkal körülményesebb a vízzelöltő-készülékek ütüszerkezeténél használt, úgynevezett tömszelencetömítés, amely lehet bőr- vagy gumi-gyűrű, de ez a legtöbb esetben olajjal vagy zsíradékkal átítatott kender, vagy aszbesztzinór, amelyet az ütüszerkezet rúdjáról csavarunk és egy felső csavarmentes fedéllel ülésére leszorítanak. Ha ezek a tömszelencetömítések ki vannak száradva, ezeket újjal kell pótolni, vagy a régit kivéve, azt zsíradékkal átítatni, mivel az ütüszerkezet csak így tömíthető ismét megbízhatóan.

A készülékek újratöltése nagyon egyszerű módon eszközölhető olyképpen, hogy a készülék ürtartalmának megfelelő vízmennyiséget egy vederben vagy más edényben készítjük ehhez, a készülék működtetéséhez a gyárak által már előre megfelelő adagokban szállított kettedszénsavsnátront öntünk, ezt a vízzel jól összekeverjük mindaddig, míg a kettedszénsavsnátron a vízben teljesen feloldódott és az így feloldott mennyiséget a készülékbe betöltjük; a beforrasztott üvegesőben levő kénsavat a tartókosárba helyezzük, majd a készülékbe s végül a zárófedéllel a készüléket légmentesen lezárjuk. Ismételten és külön is ki kell emelnünk, hogy a készülék töltőnyílásának légmentesen való lezárása nagy fontosságú. Az így megtöltött készüléket helyére ismét felakasztjuk, ahol ez a legközelebbi ellenőrzésig, esetleg használatáig marad.

Olyan vízzelöltő-készülékek esetében, amelyekben a kénsav ólompalackban nyer elhelyezést, a szódabikarbónaoldat elkészítése hasonlóképpen történik, mint az üvegesőben elhelyezett, kénsavval működő készülékeknel. A kénsavval megtöltött ólompalack lazán járó sapkáját a palack nyílására helyezzük és a készülékben levő helyére, illetve a zárófedélben erre kiképzett nyíláson át beakasztjuk. Úgyelni kell azonban arra, hogy az ólompalack zárósüvege egész lazán járjon, mert szükség esetén, ha a süveg szorosan jár, csak kismennyiségű kénsav ömlene ki az ólompalackból és a kettedszénsavsnátronnal kismennyiségben ve gyűlvén, a készülékben a működtetéshez szükséges nyomást nem állítaná elő. Ha pedig a zárósüveg egyáltalán nem esik le a palack nyílásáról, a készülék nem működik, miután a kénsav nem juthat a kettedszénsavsnátronhoz.

Fentebb rámutattunk a vízzelöltő-készülékek tárgyalásakor az elrozsdásodás veszélyére, ami minden néven nevezendő vízzelöltő-készülékre vonatkozik, legyen az a készülék rézből, vasból, mindaddig, míg majd a jövőben a készülékeket, a ma már mindjobban ismertté vált rozsdamentes acélból fogják készíteni, amelyet még bizonyos savak sem képesek megtámadni.

E készülékek elrozsdásodása azonban, amint ezt számos példából látjuk, rendkívül nagy veszélyt rejt magában és ezért nyomatékosan rámutatunk azokra az óvatossági szabályokra, amelyekre a vízzelöltő-készülékek alkalmazásakor különös gondot kell lennünk és amelyeket mellőznünk sohasem szabad. Ugyanis mint fentebb említettük, a vízzelöltő-készülékek belső elrozsdásodásának a lehetősége minden egyes készüléknél fennáll: miután a készülék belsejét ellenőrizni nem tudjuk, — lévén a készülék belseje, ha ez üres is, egészen sötét, — és még gyertyával vagy más világítóeszközzel sem vagyunk képesek annyira megvilágítani, hogy a készülék belső állapotát, illetve ellenállóképességét megvizsgáljuk és számszerűleg meg tudjuk állapítani ezek üzembiztonságát. Tehát minden egyes vízzelöltő-készülék ellenőrzését azzal a feltevéssel kell végeznünk,

hogy a készülékekben az elrozsdásodás már annyira előrehaladott, hogy a készülék üzembhelyezésekor ennek anyaga, a készülékben fellépő nyomásnak nem tud ellentállni és így a készülék esetleg szétrobbanhat. Bár a valóságban ilyen esetek sórványosan fordulnak elő, mégis, mivel nem tudhatjuk, hogy melyik készüléknél fog bekövetkezni, az összes vízzelöltő-készülékek vizsgálata alkalmával a megkívánt óvatossággal kell eljárunk. A vízzelöltő-készülékek üzembhelyezésekor általában körülbelül 6—7 légkörnyomás lép fel a készülékben. Ezen nyomás azonban tetemesen fokozódik akkor, ha a lövőke nyílásában az elpárolgó kettedszénsavsnátron kikristályosodott részei lerakódnak úgy, hogy nem ritka az eset, hogy az ily, nem teljes szabad keresztmetszettel bíró lövőkenyílásoknál, a készülék üzembhelyezése pillanatában 8—10 légkörnyomás is fellép, aszerint, hogy a készülékben mennyi szabad hely van és mennyi van eltömődve, de vannak oly esetek is, amidőn a lövőkenyílását a kikristályosodott kettedszénsavsnátron teljesen elfedi, bedugja. Ennek következtében a vízzelöltő-készülékekben igen nagy nyomás lép fel és pedig oly nyomás, amely a készüléket multhatatlanul szétrepeszti. A vízzelöltőkészülékek ellenőrzésekor tehát mindenekelőtt vizsgáljuk meg, hogy a lövőke nyílása rendben van-e, illetve, hogy teljesen szabad-e, mely célra igen alkalmas, ha egy kis, 2—2¼ mm vastagságú keményített réz- vagy acélsodronnyot viszünk magunkkal, amellyel a lövőke nyílásának állapotát igen jól tudjuk ellenőrizni. Célserű ezen kis sodronnyt kissé kihegyezni és ott, ahol a lövőke nyílása el volna tömve, a kihegyesített sodronnyal a leülepedett kettedszénsavsnátront kitisztítani.

A vízzelöltő-készülékek működésére vonatkozó ellenőrzést a legnagyobb óvatossággal hajtsuk végre. Ezen óvatosság hangsúlyozására egy esetet kell elmondanunk. Egy nagyobb vidéki város tűzoltóparancsnoka, a kézi tűzoltókészülékek használata, ezek ellenőrzése és egyéb erre vonatkozó kérdések tárgyalása alkalmával beszélte el, hogy körzetében a vízzelöltő-készülékek ellenőrzésére egy óvszabály van alkalmazásban, amelyet mindenkinek ajánl. Ezen óvszabály bevezetésére, több esetben történt kellemetlen tapasztalat indította. Ugyanis az ellenőrzések alkalmával többször előfordult, hogy egyik-másik készülék a kézben felrepedt, de voltak olyanok is, amelyek szétrobbantak és így nem egyszer sebesüléssel végződő balesetek is történtek; ezért bejárások alkalmával, ha a vízzelöltő-készülékek ellenőrzéséről is szó van, a készülékeket egy fal mögé állítja, esetleg egy bakra téteti a fal mögött, védett helyen álló tűzoltó készülékek ütüszerkezetére egy léceet helyez, amelyre gyakorolt ütés által a készülék ütüszerkezte segítségével az üvegesövet eltöri és ily módon hozza a készüléket működésbe. Ha az üvegeső eltörése pillanatát követő ½ percen belül a készülék nem repül szét, vagy nem reped fel, úgy a készüléket megközelítik és a benne levő töltést most már kézzel fecskendezik ki. Az ólompalackos készülékek ellenőrzésekor a készüléket a fal mögé állítva egy léccel meglökik, a készülék felborul és a töltést kifecskendezzi. Ezekből az óvszabályokból is láthatjuk, hogy a vízzelöltő-készülékek ellenőrzésekor az óvatosság rendkívül fontos. Ezen óvatosság fontosságát növeli az a tagadhatatlan tény, amire különösen felhívjuk mindenkinek a figyelmét, hogy a vízzelöltő-készülékek voltak a kézi tűzoltókészülékek úttörői; körülbelül 35—40 évvel ezelőtt kerültek az első forgalomba. Hogy a megfelelőbb tűzoltókészülékek mai nagy elterjedettsége folytán ezeknek már csak igen kis hányada van használatban, természetszerűen érthető,

viszont mégis gyakran előfordul, hogy az ezelőtt 30 évvel vásárolt vízzelöltő-készülékek még ma is sok helyen ott függnek; már pedig bizonyos, hogy a 30 év óta egyhelyben függő alkalmatosság bel-sejét az idő vasfoga nem kímélhette meg, jöllehet kívülről még elfogadható állapotban van. Éppen ezért különösen a vízzelöltő-készülékek ellenőrzése alkalmával kell nagy óvatossággal eljárjunk, lévén ezek a tűzoltókészülékek ősei — miután a tűzoltó-készülékek sem képeznek a természet törvényei alól kivételt.

(Folytatása következik.)

A m. kir. Operaház női jelmezzraktá-rának égése Budapesten.

Folyó évi szeptember hó 15-én éjjel 11 óra 30 perckor nyilvános telefon útján az a jelentés érkezett a tűzoltó-főparancsnokságra, hogy a m. kir. Operaház Dalszínház-utcai oldalán, a IV-ik emelet ablakaiból füst szivárogo ki, amire a színházi tűzre előre megállapított terv szerint az I., II., IV., V., VII. és a központi őrségek nyomban a helyszínre kirendeltettek. A tűzjelzés komoly-ságát az Operaház házi tűzorségének körülbelől félperce múlva befutott hasonló jelzése igazolta.

A megérkező őrségek a Dalszínház-utcai oldal IV-ik emeletén levő női jelmezzraktár első helyisé-gét lángban állónak találták, úgyhogy a tűz sike-res leküzdésére a színház IV-ik emeletének folyo-sóján levő két házi tűzesapról szerelt két sugarat hozták működésbe, míg az utcáról az időközben felállított két tolólétrán ugyancsak két motorsu-garat szereltek és állítottak készenlétbe.

A működésbe hozott házi sugarak, amelyeket a 6. légkörnyomás alatt tartott tüzi vezetékre sze-relt falihydránsokról nyertek, 4—5 perc alatt le-verték a lángokat s így az őrségek hamarosan, fo-koztosan ismét bevonhatók voltak. Az utolsó s a végső takarítást végző VII-ik őrség f. évi szeptem-ber hó 16-án hajnali 2 órakor vonult be, míg a házi tűzorség reggelig teljesített további felügye-leti szolgálatot.

A tűz a kb. 12 m hosszú és a mennyezetig érő, karzattal ellátott szekrényekkel megosztott, kb. 6×4 m nagyságú raktárhelyiségben levő szekré-nyeket, az ajtó és ablakkereteket tette tönkre. A gyors beavatkozás következtében azonban csak két szekrény égett át annyira, hogy a bennük levő jelmezek is elpusztultak.

A tűz keletkezését illetőleg az a valószínű fel-tevés látszott elfogadhatónak, hogy a helyiség asztalan használt villamos vasalót felejtették áram alatt s az áttüzésedett vasaló gyújtotta fel előbb az asztalt, majd az asztalon levő ruhaneműt.

A tüzeset után a VI. ker. eljáróság f. évi szeptember hó 16-án d. e. 9 órakor a tűzvizsgálatot megtartotta. A bizottság a tűz keletkezésének okául a fentebbi feltevést fogadta el, annál is in-kább, mert a romok között talált vasalóalátét nem volt olyan szerkezetű, amely a tűznek ilymódon való keletkezését kizárta volna. A kérdés külön-ben a felelősség tisztázása céljából rendőri nyo-mozás alá bocsátott.

A vizsgálatlalt kapcsolatosan, mivel a jelmez-raktárhelyiség a felette levő és ugyancsak jelmez-raktáruul szolgáló padlástérrel egy kb. 2.5×1.5 m nagyságú lépcsőnyílással összeköttetésben áll, a nyílásnak tűzbiztos elzárása és az Operaház ösz-szes üzemhelyiségeiben a vasalók alá olyan kő-lapra szerelt vasalóalátét alkalmazása iratott elő, amely a kőlapról el nem mozdítható.

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvény-hatóság (Budapest kivételével) első tisztviselőjé-hez intézett 190.704/1931. VIII. B. M. sz. alatt intézett körrendelete a kerületi tűzoltótanfolya-mok szervezése tárgyában.

A 254.300/1928. B. M. számú rendelet 27. §-a előírja, hogy önkéntes és gyári tűzoltóság tisztje vagy parancsnoka csak az lehet, aki e rendelet 17. §-ában megjelölt kerületi tűzoltótanfolyamot si-kerrel elvégezte. E képesítés megszerzésére a ren-delet három évi határidőt szab meg, mely határ-ido 1931. évi június hó 3-án lejárt.

Mivel tudomásom szerint a kerületi tűzoltó-tanfolyamok több törvényhatóságban eddig még nem voltak megtarthatók, felhívom t. Címet, hogy a képesítéssel még nem rendelkező önkéntes és gyári tűzoltótiszteknek, valamint parancsnokok-nak a 254.300/1928. B. M. számú rendelet 27. §-a alapján az ott előírt képesítés megszerzésére adjon halasztást.

Egyben felhívom a Cím figyelmét arra, hogy amint a körülmények megengedik a kerületi tűz-oltótanfolyamok megszervezése és megtartása iránt haladéktalanul intézkedjék.

Budapest, 1931. évi augusztus hó 29-én.

Keresztes-Fischer s. k.

A m. kir. belügyminiszternek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez 81.395/1931. IV. B. M. sz. alatt intézett leirata a tűzoltóparancsnokok és tűz-oltótisztek magasabb fizetési osztályba való beso-rozása iránt 637/1931. sz. alatt előterjesztett ké-relme tárgyában.

A fenti tárgyban kelt felterjesztésére a pénz-ügyminiszter úr véleményének meghallgatása után értesítem a Szövetséget, hogy a városi tisztviselők előlépési viszonyait az 1925. évi 5600. B. M. számú rendelet egységesen szabályozta oly módon, hogy a tisztviselő az állásának kezdő fizetési osztályá-ból 6 év eltelté után csak a következő magasabb fizetési osztályba léptethető elő, a további maga-sabb fizetési osztályokba való előlépés a városi tisztviselők részére azonban nincsen lehetővé téve.

Annak a kérelemnek a teljesítése tehát, hogy a tűzoltó-főparancsnokok a kezdő VIII. fizetési osztályból nemcsak a következő VII. fizetési osz-tályba, hanem még a VI. fizetési osztályba is elő-léptethetők legyenek, az egyenlő elbánás elvébe ütköznek a többi városi tisztviselők szempontjá-ból.

A személyi pótlék engedélyezése iránt előter-jesztett kérelemmel kapcsolatban megjegyzem, hogy az 1929. évi XXX. t.-c. 69. §-a kizárólag csak a vármegyei tisztviselők részére biztosította a sze-mélyi pótlékot. A városi tisztviselők ezzel szem-ben pótlétképpen részesíthetők, amely szintén nyugdíjba beszámítható járandóságot képez. Te-kintettel erre, továbbá, mert az 1927. évi V. t.-c. kifejezetten kimondotta, hogy a városi tisztviselők a fizetésükön pótlétképpen, képviseleti átalá-nyon, külön munkaátalányon és útiátalányon kí-vül semmiféle címen vagy alakban más járandó-ságban nem részesíthetők, a városi tisztviselőknek személyi pótlékban való részesítése törvényes aka-dályokba ütköznek.

Budapest, 1931. évi június hó 23-án.

A miniszter rendeletéből:

Tabits s. k.,
miniszteri főtanácsos.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Komáromban, 1931. évi augusztus hó 16-án. Az elnöki széket *Gróf Széchenyi József* elnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta. Mindenek előtt köszönetet mondott a m. kir. belügyminiszter képviselőjének, *Palkovics László* Komárom és Esztergom vármegyék alispánjának, *Alapy Gáspár* Komárom város polgármesterének és *Zsindely Ferenc* Komárom város országgyűlési képviselőjének megjelenésükért, amelynek elhangzása után *Palkovics László* alispán a belügyminiszter üdvözlését meleg szavakkal tolmácsolta.

Elnökség a legutóbbi ülés jegyzőkönyvének felolvasását mellőzte, minthogy az a Tűzrendészeti Közlöny ezévi 6-ik számában közölve volt.

Főtthkár czután bejelentette, hogy *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri főtanácsossá történt kinevezése alkalmából a hozzáintézett üdvözlést meleg hangú levélben megköszönte. Örvedetes tudomásul szolgált.

Bejelentést nyert továbbá a m. kir. belügyminiszter által az országos tűzoltószövetség részére utalványozott 4800 pengő államsegély folyosítása, amelyért köszönő felirat intéztetett. Örvedetes tudomásul szolgált.

Ezt követőleg főtthkár bejelentette, hogy a hiv. tűzoltóparancsnokoknak és tűzoltótiszteknek magasabb fizetési osztályba való besorozása iránt előterjesztett kérelmét a belügyminiszter teljesíthetőnek nem találta.*) Tudomásul szolgált.

Ezután a folyó évben megtartott tűzoltószaktanfolyamok bejelentése következett, nevezetesen:

Győrben május hó 31-től június hó 13-ig 35 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok *Erdély Ernő* volt.

Debrecenben június hó 1-től június hó 14-ig 57 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok *vitéz Dr. Roncsik Jenő* volt.

Szegeden a kir. kath. tanítóképző-intézetben június hó 15-től június hó 30-ig 32 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok *Papp Ferenc* volt.

Egerben július hó 26-tól augusztus hó 9-ig 41 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok *Breznay Imre* volt.

Budafokon június hó 30-tól július hó 14-ig 37 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok *Dr. Lukács Zoltán* volt.

Esztergomban július hó 19-től augusztus hó 1-ig 17 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok *László István* volt.

Bejelentést nyert még az augusztus hó 21-től szeptember hó 13-ig tartandó pécsi ker. tanfolyam is, melynek élén *Reék György* fog állani.

E tanfolyamok vizsgáin Győrben, Szegeden, Egerben, Budafokon és Esztergomban az orsz. szövetség elnökségét *Dr. Marinovich Imre* alelnök, Debrecenben *Vida Pál* előadó képviselte. Tudomásul szolgált.

Főtthkár azon bejelentését, hogy a hivatásos tűzoltótisztek egyenruhájának és rangjelzésének egységesítése tárgyában kiküldött bizottság a székesfővárosi hivatásos tűzoltótisztikarral egyetértőleg az új egyenruhaszabályzat-tervezetét kidolgozta és a megfelelő rajzok előkészítése jelenleg folyamatban van, melynek befejezése után jóváhagyás vé-

gett a belügyminiszterhez fog felterjesztetni, az elnökség tudomásul vette.

Ezután *Benda László* előadó Vas vármegye tűzoltószövetségének a „Kötelező gyermekotthon” létesítésére vonatkozó indítványát ismertette, melynek szükségességét azzal indokolta, hogy az utóbbi időben felszaporodott tüzesetek vizsgálatánál igen sok esetben megállapítást nyert az a körülmény, hogy a pusztító tűz munkaidőben, a felügyelet nélkül magukra hagyott gyermekek játékból keletkezett. A kötelező gyermekotthon felállításával a munkában távol levő szülők gyermekei gondozás és felügyelet alá kerülnének s ezáltal a sokszor pótolhatatlan tűzkárok csökkentetnének. Elnökség ezen indítványt magáévá téve, annak a belügyminiszterhez való felterjesztését határozta el.

Bejelentést nyert ezenkívül az orsz. szöv. székházának átalakításával járó utólagos munkák befejezése is, melyek szabályszerű átvétele f. évi június hó 15-én megtörtént. A teljes munka elvégzése 583 pengő 44 fillért igényelt. Elnökség e bejelentést tudomásul véve, azt az orsz. választmányi közgyűlés elé utalta.

Ezzel kapcsolatban *Dr. Marinovich Imre* azon bejelentését, hogy a székház átalakítási munkájának teljes befejezésével Sturm Károly Frigyes építőmester által letett 500 pengő óvadéknak a netán időközben felmerült apróbb javítási munkálatok költségeinek kifizetése után fennmaradt része kifizetendő volna, az elnökség tudomásul vette.

Majd *Dr. Marinovich Imre* alelnök bejelentette, hogy az orsz. tűzoltószövetség volt ideiglenes irodalkalmazottja ellen, ezen minőségében elkövetett visszaélése miatt a büntető bíróságnál feljelentés történt. Ezt követőleg nevezett újabb visszaélést követett el, amennyiben Veszprém vármegye tűzoltószövetségének posta útján beküldött ez évre szóló tagdíját, 320 pengőt a pénzes levélhordótól jogosulatlanul átvette, azt a pénztárba be nem szolgáltatva, hanem saját céljaira fordította. A szabálytalan kézbesítés miatt a pénzes levélhordót — az orsz. szövetség feljelentésére — felettes hatósága az okozott kár megtérítésére kötelezte, aki azt teljes egészében befizette. A jóhiszeműleg eljáró és károsult pénzes levélhordó, aki nős és több gyermek atyja a fennforgó 320 pengőt kölcsönpénzből tudta csak visszatéríteni, ezért méltányosságból a kár megosztását kérelmezte. Az elnökség a bejelentés tudomásul véve, magáévá tette *Dr. Kathona Mihály* előadó ez ügyben tett azon javaslatát, hogy a jóhiszeműleg eljáró és károsult pénzes levélhordónak egész kárát az orsz. szövetség viselje és ezen javaslatnak az orsz. választmány elé való utalását határozta el.

Dr. Marinovich Imre alelnök bejelentette továbbá, hogy a belügyminiszter az országos tűzoltószövetséget a sashalmi állami lakótelep tűzrendészeti állapotának megvizsgálásával bízta meg, mely f. évi augusztus hó 5-én foganatosított és annak eredménye jegyzőkönyvbe foglalva, a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztetett. Ezen felülvizsgálat alkalmából 82 pengő költség merült fel, melynek kiutalványozására engedélyt kért. Elnökség a bejelentést tudomásul véve, a felmerült költségeket utalványozta. Alelnök bejelentette továbbá, hogy az országos tűzoltószövetség székháza volt udvari lakójának házbértartozása miatt bútorainak egy része visszatartott. A letiltott ingóságokból bírói egyezség alapján egy ruhaszekrény, egy ágy, egy éjjeliszekrény és egy konyhaszekrény kiadatott. A többi visszatartott bútorarabok továbbra is az országos tűzoltószövetség birtokában maradtak, melyek érteke a fennálló tartozást fedezi. Ezek szabad kézből fognak eladatni. Tudomásul szolgált.

*) Lásd a Tűzrendészeti Közlöny jelen számának „Rendeletek” című rovatában ezen miniszteri leirat teljes szövegét. Szerk.

Erdély Ernő előadó azon bejelentését, hogy a „Tűzoltás szabályai” című s a Tűzrendészet III. füzetét képező munkája elkészült és azt a bírálók megfelelőnek találták, továbbá, hogy az elnökség határozata alapján három nyomdától ajánlatot kért, melyek közül a „Győri Hírlap” nyomda ajánlata a legelőnyösebb, amennyiben nevezett nyomda a 12 fvre terjedő munkának 5000 példányban való elkészítését borítéknyomással, klisékkel összesen 2956 pengőért vállalja, az elnökség tudomásul vette, valamint azon kérelméhez is hozzájárult, hogy az elkészült művet kinyomathassa, továbbá az ívenként szokásos írói tiszteletdíj részére megállapíttassék és hogy részére 100 darab el nem adható példány rendelkezésére bocsáttassék. Elhatározta azonkívül az elnökség azt is, hogy a mű kinyomatásával az ismertett feltételek mellett a Győri Hírlap nyomdáját bízta meg és a könyv árát annak megjelenése után fogja megállapítani.

Ezután *Szabó István* ujpesti önk. tűzoltótestületi parancsnok javaslatainak ismertetése következett, nevezetesen, hogy az orsz. tűzoltószövetség felirattal forduljon a kormányhoz annak a kimondása céljából, hogy a legutóbb kiadott takarékosági rendelet sem a már meglévő, sem a közeljövőben szervezendő tűzoltóságokat nem érintheti. Elnökség ezen indítványt magáévá téve, ez ügyben a m. kir. belügyminiszterhez felirat intézését határozta el. Ezt követőleg javasolta, hogy az elnökség kísérje figyelemmel a hosszú szolgálattal rendelkező s minden tekintetben megfelelő tűzoltótiszteknek a hiányzó iskolai képzettségük miatt az előléptetések, illetve választások alkalmával, netalán azok mellőzésére irányuló törekvést, nehogy az előttük megüresedő magasabb állás elnyerése tekintetében hátrányt szenvedjenek. Elnökség *Szabó István* parancsnoknak ezen javaslatát a szerzett jogok fennállására való hivatkozással, tárgytalannak találta. Javasolta továbbá, hogy azok a tűzoltótisztek, akik az országos tűzoltótisztképző - tanfolyamot elvégezték és a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 9. szakaszának g) pontja alatt előírt tűzoltói gyakorlattal nem rendelkeznek, annak megszerzésére utólag köteleztessenek. Elnökség ezen indítvány felett napirendre tért azzal a megokolással, hogy e tanfolyamokra csakis olyan hallgatók vétettek fel, akik a kellő gyakorlati előképzést igazolni tudták, vagy akiknek azt a belügyminiszter elengedte. Végül indítványozta, hogy az országos tűzoltószövetség a belügyminiszterhez oly irányú felterjesztést intézzen, hogy azok ellen a polgármesterek ellen, akik a 230.000/1925. B. M. számú körrendelet I. rész, 1. és 2. §-aiban előírtakat ezideig még nem hajtották végre, a legszigorúbban járjon el. Elnökség ezen indítvány felett, a jelenlegi nehéz gazdasági viszonyokra való hivatkozással napirendre tért.

Nagy Sándor főtitkár azon bejelentését, hogy Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város tűzoltószövetsége f. évi augusztus hó 21-től szeptember hó 3-ig Pécssett kerületi tanfolyamot rendez és e tanfolyamra *Vida Pál* előadó kiküldetését kéri, az elnökség tudomásul vette és *Vida Pál* előadót az elnökség képviselőletére felkérte. Bejelentette továbbá, hogy Nógrád és Hont k. e. e. vármegyék tűzoltószövetsége f. évi szeptember hó 20-án Nógrádverőcén választmányi és közgyűlést tart és ugyanczen a napon tűzoltóversenyt is rendez, melyre az országos tűzoltószövetség képviselőletét kéri. Tudomásul szolgált azzal az elhatározással, hogy az orsz. tűzoltószövetség képviselőletére *Dr. Marinovich Imre* al-elnök kéretett fel.

A bajai önkéntes tűzoltótestületnek az országos tűzoltószövetséghez intézett azon kérdése tárgyában, hogy a versenyre induló önkéntes tűzoltócsapatot hivatásos tűzoltótiszt kiképezheti-e és a versenyen

vezényelheti-e? Az elnökség úgy határozott, hogy a kiképzést hivatásos tűzoltótiszt végezheti, de a csapatot a versenyen nem vezényelheti.

Végül főtitkár a Jásznagykúnszolnok vármegyei tűzoltószövetség átiratát ismertette, melyben javaslatot tesz aziránt, hogy az orsz. szövetség az egységes gyakorlati szabályzatról téli oktatás céljaira álló és mozgó diapozitíveket készíttessen és igénylés esetén azokat az igénylő testületeknek rendelkezésére bocsássa, továbbá, hogy a tűzoltótiszt zubbonyokról az aranyzsínór és a sisakokról a sárgarézborítás levéttessék és hogy a gyakorlati szabályzat a félrajalakulatnak megfelelően átdolgoztassék. Elnökség ezen indítványok tárgyában úgy határozott, hogy az orsz. tűzoltószövetség birtokában levő diapozitíveket az igénylő testületeknek oktatási célokra esetről-esetre rendelkezésre bocsátja; a zubbonyok és sisakok külsejének megváltoztatása csak az egységes egyenruha- és rangjelzési szabályzat megváltoztatása útján lehetséges, mely jelenleg nem időszerű; a gyakorlati szabályzat átdolgozása pedig folyamatban lévén, külön intézkedésre szükség nincsen. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztárának elnökségi ülése Komáromban 1931. évi augusztus hó 16-án. Az elnöki széklet *Gróf Széchenyi József* elnök foglalta el, aki az ülést a határozatképesség megállapítása után megnyitotta.

Az 1931. évi június hó 6-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván, észrevétel nélkül tudomásul szolgált.

Ezután főtitkár a mult ülés óta segélyben részesített segélyzőpénztári tagtestületek tűzoltóinak névsorát és a részükre folyosított összegeket ismertette: *Gellér Dávid* (Törökszentmiklós) 10 pengő, *Maczkó József* (Tab) 40 pengő, *Varga József* (Hegyfalu) 52 pengő, *Nagy Károly* (Tüskevár) 54 pengő, *Bese József* (Paks) 46 pengő és *Venisch Jenő* (Veszprém) 24 pengő utalványoztatott, mely bejelentés jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Vida Imre szentgyörgyvölgyi tűzoltónak állítólag tűzoltásközben szerzett hosszú lefolyású megbetegedése címén segély iránti igényét az elnökség korábbi határozata alapján teljesíthetőnek nem találta, minthogy orvosszakértői vélemény útján megállapítást nyert azon körülmény, hogy nevezett bántalma már a kérdéses tüzeset előtt is fennállott és igénylőnek a tűzoltásban való részvétele azt legfeljebb súlyosbította. Ezen határozat megfellebbeztetvén, elnökség annak a közgyűlés elé való terjesztését határozta el.

Szondi Lajos nyáregyházai önk. tűzoltóórparancsnok hozzátartozóinak segély iránt bejelentett igénye tárgyában, — mely szerint nevezett f. évi május hó 25-én tartott tánevigalom folyamán, mint kirendelt tűzoltó, állítólag szolgálatából kifolyólag a multság közben kitért verekedésbe avatkozván, egy katonai oldalfegyverszúrás következtében halálos sérülést szenvedett — elnökség úgy határozott, hogy ezen segélyigény iránti ügyben a büntető ítélet meghozataláig a döntést elnapolja.

Végül *Fikó István* soroksárpéteri alparancsnok fellebbezési ügye tárgyalatott. Nevezett ugyanis f. évi március hó 12-én a tűzoltóórshobában előfordult szóváltásból kifolyólag egy elbocsátott tűzoltóórmeister tetteleg inzultálta, mely sérüléséből kifolyólag elnökség a sérült segélyiránti igényjogosultságát el nem ismerte. Elnökség *Fikó István* fellebbezési kérelmének a közgyűlés elé való terjesztését határozta el. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

FIGYELMEZTETÉS!

Hivatkozással a Tűzrendészeti Közlöny 1930. évi 5-ik számában megjelent 121.182/1930. VIII. B. M. számú körrendeletre, közhírré tesszük, hogy a „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége senkit sem bízott meg azzal, hogy nevében gyűjtéseket végezzen, avagy a vidéken előadásokat rendezzen. Ha bárki ilyen címen pénzt gyűjt, vagy belépti jegyeket árusít, a hatóságoknak átadandó!”

A m. kir. miniszterelnöknek a rotációs és íves nyomópapíron előállított időszakos lapok terjedelmének újabb s ideiglenes megállapítása tárgyában kiadott 4810/1931. M. E. számú rendelete 1. §-ának intézkedése értelmében Magyarország területén — íves nyomópapíron megjelenő egyéb időszaki lapok havi oldalterjedelme — egyelőre nem haladhatja meg az 1931. évi augusztus hóban megjelent számaik összesített oldalterjedelmének hatvanhat százalékát. Ez alapon a Tűzrendészeti Közlöny jelen lapszáma 12 oldalra terjedő.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabbban a következőknek adományozta: *Trogmayer Gyula, Trogmayer Rezső, Tham István* szakaszarancsnokok és *Radomski Miksa* szertáros (Sopron önk.).

Kitüntetés. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága az 1931. évi július hó 20-án kelt magas elhatározásával a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére megengedni méltóztatott, hogy *Vida Pál* nyugalmazott számtanácsos, vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek, a közrendészet és a tűzrendészet érdekében kifejtett eredményes munkálkodásáért *újboldi* elismerése tudtul adassék.

Kitüntetés. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága az 1931. évi július hó 20-án kelt magas elhatározásával a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére megengedni méltóztatott, hogy *Kenyeres Benedek* török-szentmiklósi önkéntes tűzoltóparancsnoknak a köz érdekében félszázadon át kifejtett önzetlen munkásságáért elismerése tudtul adassék.

Kitüntetés. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága az 1931. évi augusztus hó 12. napján kelt magas elhatározásával a magyar királyi belügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Formandl Ágoston* *) győri önkéntes tűzoltóparancsnoknak a tűzoltás terén kifejtett 44 évi eredményes működéséért elismerése tudtul adassék.

GRUBER FERENC

a Balassagyarmati Önkéntes Tűzoltó Testület közszeretben álló alparancsnoka f. évi augusztus hó 15. napján elhunyt. Díszes temetése 2 nap múlva, a város közönségének és bajtársainak odaadó részvétele mellett folyt le. Nyugodjék békével!

*) Derék bajtársunk e legmagasabb helyről érkezett kitüntetését nem érte meg, mivel ez év május hó 4-én elhunyt. Szerk.

A III. Országos Tűzoltótiszt-Tanfolyam befejezése. A III. országos tűzoltótiszt-tanfolyam — mely 1931. március 16-án vette kezdetét — f. évi szeptember 12-én ért véget. A 6 hónapi időközéből másfél hónapot vidéken, nevezetesen Győrött, Szegeden és Debrecenben töltöttek a hallgatók és e közben megtekintették Sopron és Wien tűzoltóságait is. *Dr. Csatáry Béla* min. tanácsos, mint a tanfolyam felügyelője, a vizsgákat szeptember 8—12. napjaira tűzte volt ki és a vizsgabizottságba helyettesül *Dr. Kontz Endre* min. tanácsost, jegyzőjéül *Declava Rezső* osztálytanácsost küldötte ki, állandó helyettesítésükkel *Breuer Szilárd* tanfolyamparancsnokot bízta meg és a bizottság tagjaiul *Dr. Marinovich Imre, Teasdale Ottó, Dittrich József, Dr. Balogh Dezső, vitéz Dr. Roncsik Jenő, Erdély Ernő, Papp Ferenc, K. Császár Ferenc, Kauszer János, Konok Péter* előadókat jelölte ki. Az írásbeli vizsga tűzrendészetből és taktikából szeptember 8-án tartott meg; szóbeli vizsga volt szeptember 9., 10., 11-én d. e. 8—1-ig, d. u. 3—6-ig pedig a gyakorlati vizsga ejtett meg a gyakorlati téren. A vizsgák eredményét szeptember 12-én d. u. 5 órakor a központi tűzoltólaktanya tantermében *Dr. Kontz Endre* min. tanácsos rövid beszéd kíséretében hirdette ki, amelyben a hallgatók figyelmét felhívta arra, hogy míg egyrészt a tanulást folytatniuk kell, addig viszont az életben mindig azt a szempontot tartsák szem előtt, hogy a közönség segítségére legyenek és annak gazdasági helyzetével számot vessenek és megértessék vele azt, hogy amit a hatóság tőlük tűzrendészeti téren kíván, az saját és a köz érdekében van. E beszéd kapcsán kiosztotta egyben az okleveleket és köszönetet mondott Budapest főváros, Győr, Szeged, Debrecen városoknak a tanfolyam támogatásáért, *Breuer Szilárd* parancsnoknak és az előadói karnak pedig a tanfolyam sikeres vezetéséért. A hallgatók nevében *Horváth Miklós* mondott köszönetet. Tiszti minősítést nyertek: egyhangúlag vitéz *Zombory A. József* (Sátoraljaújhely), *Géczy László* (Rákospalota), *Czirbesz István* (Salgótarján), *Hunyadi Nándor* és *Horváth Miklós* (Szombathely), *Obrincsik Pál* (Jákóhalma), *Vulcz Imre* (Csanakfalu), *Nagy Zoltán* (Rákospalota), *Dr. Kiss Emil* (Szombathely), *Bíró Áron* (Tököl); szótöbbséggel *Kovács Lajos* (Cegléd), *Barthos Győző* (Szombathely), *Kapta Gyula* (Békéscsaba), *Vereb Ottmár* (Kiskunfélegyháza). Két hallgató vizsgája nem volt elfogadható s arra utasított, hogy 6 hó multán annak ismétlését kérelmezze. Az eddig megtartott 3 tanfolyamon 53 bajtárs nyert tiszti oklevelet.

A Komárom—Esztergom k. e. e. vármegyeiek tűzoltószövetsége f. évi augusztus hó 15-én Komáromban járási tűzoltóversenyt rendezett, mely az országos tűzoltószövetségnek másnap tartandó ezévi rendes országos választmányi közgyűlésére, valamint az aznapra összehívott tűzrendészeti felügyelői értekezletre az ország minden részéből összesereglett tűzoltóvezérek nagy sokaságának és a város díszes közönségének jelenlétében folyt le. A verseny befejezése után a vármegyei tűzoltószövetség rendes évi közgyűlése következett, melynek napirendje letárgyalása után a verseny eredménye, a díjak kiosztásával egyidejűleg kihirdettetett. A versenyen részt vett 9 csapat közül az első díjat a *szőnyi*, a második díjat a *mocsai*, a harmadik díjat a *császári*, a negyedik díjat a *neszmélyi* és az ötödiket a *kisbéri* tűzoltóság versenyesapata nyerte el. Ezenkívül több egyéni díj is kiosztásra került. Végül a komáromi tűzoltók szolgálati érmei osztattak ki.

Vármegyei tűzoltóverseny Szolnokon. Szeptember hó 8-án tartotta meg a Jásznagykúnszolnok vármegyei tűzoltószövetség ezévi vármegyei tűzoltóversenyét Szolnokon, a MOVE pályáján, szép számú

közönség és a vármegyei és városi hivatalos képviselők jelenlétében. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget *vitéz Dr. Roncsik Jenő* debreceni tűzoltófőparancsnok, elnökségi elnök képviselte. A verseny eredménye a következő volt. *Városi csoportban:* 1. Karcag, 2. Szolnoki MÁV fűtőház, 3. Szolnoki MÁV műhely, 4. Jászberény, 5. Kisújszállás. *Falusi csoportban:* 1. Kúnszentmárton, 2. Jászárók-szállás, 3. Cibakháza, 4. Tiszaróff, 5. Kúnhegyes, 6. Kúnmadaras. A versenyen kívül szereplő Abonyi (Pestm.) öt. e. díszoklevelet kapott. Megjelent a versenyen a budapesti önkéntes tűzoltóegylet 15 tagja is *Falussy Károly* alparancsnok vezetésével, ami a résztvevő összes csapatok körében igen jó benyomást tett.

A Móri Önkéntes Tűzoltó Testület folyó évi augusztus hó 30-án 50 éves fennállását ünnepelte, mely népesen látogatott díszközgyűlés és körzeti tűzoltóverseny keretében folyt le. A jubileumi ünnepségen az országos tűzoltói szövetséget *Gróf Széchenyi József* elnök és *Dr. Marinovich Imre* alelnök képviselték. Fejér vármegye részéről *Lauschmann Géza* főjegyző és Székesfehérvár képviseletében *Simon Sándor* h. polgármester, tűzoltófőparancsnok jelent meg. A díszközgyűlésen *Kovács Sándor* ny. főszolgabíró elnökölt. A szóbelileg elmondott és levélelileg tolmácsolt üdvözlések elhangzása után a közgyűlés az egyesület védnökévé *Gróf Széchenyi Miklóst*, elnökké *Kovács Nagy Ferencet* és a parancsnoki tisztségre *Schopp Frigyes* mérnök, bányatanácsost választotta meg. Ezután a szolgálati érmeiket *Dr. Marinovich Imre* alelnök buzdító szavak kíséretében osztotta ki. Ezt követően *Simon Sándor* főparancsnok elnöklété alatt a versenybírószám megalkult. A verseny előtt a helybeli tűzoltóság versenyen kívüli gyakorlatot mutatott be. A versenyen 5 környékbeli tűzoltócsapat vett részt, melynek eredménye a következő volt: 1. *Nagyveleg*, 2. *Magyaralmás*, 3. *Bakonysárkány*, 4. *Csákberény* és 5. *Pusztavám*. Végül több egyéni díj osztatott ki, amire a jól sikerült tűzoltó-ünnepély véget ért.

A sárbogárdi járás tűzoltóversenye folyó évi augusztus hó 30-án 17 község 350 tűzoltójának részvételével nagy érdeklődés mellett folyt le. A verseny eredményét buzdító beszéd kíséretében *Kenessey Gyula* főszolgabíró hirdette ki. Az osztályozás a következőleg történt: 1. *Sárszentmiklós*, 2. *Nagyszalók*, 3. *Hercegfalva*, 4. *Sárszentágota*, 5. *Pusztáegres*, 6. *Alap*, 7. *Kálóz*, 8. *Sárkeresztúr*, 9. *Vojta*, 10. *Előszállás*, 11. *Igar*, 12. *Sárosd*, 13. *Szolgaegyház*, 14. *Sáregres*, 15. *Cece* és 16. *Alsószentiván*. Végül versenyen kívül a helybeli tűzoltóság mintagyakorlatát mutatta be, melynek befejeztével az összes tűzoltók díszmenetben elvonultak.

2207/1900. sz.

ÉRTESÍTÉS.

A „Tűzrendészeti Közlöny” 1930. évi novemberi számában közöltük a m. kir. belügyminiszter 257.349/1930. VII. sz. rendeletét, melyben az egyenruhát viselő egyéneknek fokozottabb mértékben való ellenőrzését elrendeli. Egyben kötelezi azon egyesületeket és szervezeteket, melyek tagjai — jóváhagyott alapszabályaik alapján — egyenruhát viselhetnek, hogy tagjaikat arképes igazolvánnyal lássák el.

Elnökségünk elhatározta, hogy az igazolványt és arképet befogadó kis könyvalakú tokokat, a lehető alacsony ár elérése és az egyöntetűség biztosítása céljából tömegesen rendeli meg és tagtestületeinknek szükség szerint rendelkezésére bocsátja.

Ilyen igazolványtokok kétféle minőségben rendelhetők és pedig:

I. Vászomburkolatban ára darabonként 40 fill.

II. Bőrburkolatban ára darabonként 80 fillér.

A megrendelést legelőszörűbb a 23.297. számú csekkzámlánk javára kiállított befizetési lap hátulján eszközölni, mert az igazolványtokokat csak a vételár beérkezése után szállíthatjuk.

Az elnökség.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. tb. elnök, Breuer Szilárd ny. főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Dr. Aujezsky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunktusa, Benedek Mihály fővárosi hiv. főtitkár, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hiv. parancsnok, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos főtitkár, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rozsó alpar. (Csepel, lőszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, pesti önk. titkár, Teasdale Ottó fűv. hiv. főparancsnok, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. Központi iroda tel.: A. 22-2-26. Gyári tel. A. 59-0-01

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: A. 91-3-46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Csirájában fojtja el a tüzet.

ha keletkezéséről

Siemens és Halske

RT

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 36.

villamos tűzjelző berendezése

segítségével idejében értesül.

A megszünt **TEUDLOFF-DITTRICH Rt.** gyártmányait, úgy-
mint: kézihajtású, motoros és autófecskenőket, lajt-
kocsikat, vészvonatokat és tűzoltósági felszerelése-
ket az ismert kivitelben állítjuk elő.

Forgalomba hozza: **Magyar királyi állami vasgyá-
rak kereskedelmi képviselője r.-t., Buda-
pest, V. ker., Vilmos császár-út 28. szám**

**Magyar kir. állami
vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **P É N Z Ö S S Z E G E K E T** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szak-
könyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és
nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-
számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.
SAKKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I., V., VI., VII. ára 3.50 pengő. Ezen füzetek egyenként is
kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”,
ára 1.— pengő. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet,
Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tarto-
zékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési
zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára
20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és
robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabály-
zat, ára 2.— P. A tűzoltó gyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltó-
verseny gyakorlati szabályzata, ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P.
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Érem-
szabályzat, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűz-
rendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolya-
mokról, ára —.40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay
József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály
nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-úrlap,
ára 2.— P. Oszályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István:
„Szépliget-i tűzoltóság”, ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltsuk a tüzet?
A tűzoltás szabályai, ára 2.50 P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden
magyar város”, ára 1.50 P. Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása, ára 1.50 P. Rehák
Tamás: Motoros fecskendők és szerek, ára 8.— P. 10 példány rendelése esetén 6.— P.

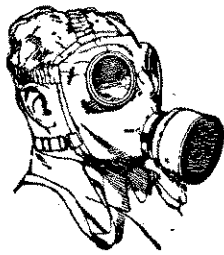
A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—;
X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—;
XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék
a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-
Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellené-
ben minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az
összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal beje-
lentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze-
gen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-
talanul jelenthető.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzijecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó
tüst- és gázálcokat
gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 42-3-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 86-6-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlószeg-
eket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: A. 22-8-09, A. 28-9-64, és J. 34-0-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyarak számára

Minden kapható a
**Párisi
Nagyáruház-ban**

**„TOTAL”
a tűzoltókészül-
lékek királya!**

folyékony szénssavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért télen nem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindentéle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzin,
szesz, éther, petro-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos
tüzeiket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel
készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigaszínház-u. 5. Tel.: A. 27-7-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 84-5-11 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánpótlásokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon A. 23-7-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1-3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLO BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Mágya-u. 75-77 - Tel. A. 91-4-46

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 183.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 84-7-94.

A tűzoltó rendgyakorlatok reformja.

Írta: felsőkubini Meskó László

a budapesti déli ker. lövész egyesület „Honszerző Árpád” B. Cs. dominus vezére, budapesti önk. őrparancsnok.

A tűzoltó szaksajtó s elsősorban a Tűzrendészeti Közlöny hasábjain időközönként visszavisszatérő úgynevezett „Öröktémák” kaleidoskopjába alig két éven belül új szín, vagyis új tárgy került, változatosabbá téve annak ismétlően szemünk elé táruló és amúgyis eléggé színpompás egyvelegét.

Ezen új színt, illetve témát az a kérdés adja, vajjon kettősrendekben vagy félrajoszlopban gyakorlatozzunk-e a jövőben? Kiss Béla, a kiskőrösi járás tűzrendészeti felügyelője a leglelkesebb nyílvántartója e kérdésnek, ki a Tűzrendészeti Közlöny hasábjain több értékes cikkében mutatott rá az érvek azon hosszú sorozatára, melyek az avult kettős rendek helyett a félrajoszlopban való gyakorlatozás országos és egységes megvalósításának nemesak szükségét, de sürgősségét is igazolják.

Cikkei természetesen nem maradtak visszhangok nélkül, ezek azonban csak helyeslőleg vették tudomásul reformtervezetét, sőt ismételtlen kiemelték az új rendszernek számos előnyét és szépségét, anélkül, hogy rá tudtak volna mutatni ezen új gyakorlatozási rendszernek egyetlen érdemleges hátrányára is.

S amidőn már tűzoltóságaink köréből oly magasra tört az a kívánság, hogy az a Magyar Orsz. Tűzoltószövetség elé került, Péthő János, Pest vm. tűzrendészeti felügyelője volt az, aki gyakorlati szabályzatunk rendgyakorlatokra vonatkozó szakaszának megfelelő átdolgozását magára vállalta a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnökségének Győrben, 1931. évi január hó 18-án tartott ülésén.

Távol áll az a szándék tőlünk, hogy bizonyára értékes munkájának eredménye elé vágjunk ezen szerény sorainkkal, sőt annak igazolására, hogy jam proximum ardet: immár égetően sürgős e kérdés megoldása, buzdításán ismét csoportosítjuk az ország minden részéből felhangzó ezen óhaj megvalósításának komoly indokait.

Kezdjük az ellenérveken.

Elsősorban is az a látszólagos ellenérv, hogy azért nem gyakorlatozhatunk félrajoszlopban, mert a Magyar Országos Tűzoltószövetség által kiadott egységes gyakorlati szabályzat jelenleg is

még a kettősrendekben való gyakorlatozást írja elő: abban a pillanatban megszűnik, amikor a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség az egységes gyakorlati szabályzatnak a rendszabályzatokra vonatkozó rendelkezéseit átdolgoztatja a félrajoszlopokban való gyakorlatozásra és azt kötelezővé teszi.

Komolyabb s tulajdonképen egyetlen ellenérv az, hogy a félrajoszlopokban való gyakorlatozás sokkal nagyobb figyelmet és pontosabb összeműködést igényel. Mielőtt külön cikkben vázolnánk a két rendszer közötti elvi különbséget, már most rámutatunk példaképpen arra, hogy mennyivel szebb, de nehezebb is a vonalból félrajoszlopba vagy félrajoszlopból vonalba történő alakváltoztatás a rendekből kettősrendekbe vagy kettősrendekből rendekbe történő mozgáshoz képest. A vezénylő és oktató lelkes ügybuzgalmán kívül a legénység minden egyes tagjától sokkal fokozottabbmérvű figyelmet, szorgalmat és kitartást kíván a félrajoszlopban való gyakorlatozás, különösen ott, ahol a csapat tagjainak nagyobbik része túl van már a leventeköteles életkoron, sőt olyanokból alakul a csapatnak többsége, akik a nemzeti hadsereg felállítását megelőzően teljesítették katonai szolgálatot, amikor még katonáknál is a rendek és kettősrendek járta.

Ma azonban lényegesen változott a helyzet.

Az ellenérveknek előbbeni ismertetése után a félrajoszlopokban való gyakorlatozásnak indokai közül elsősorban is arra kell rámutatnunk, hogy önkéntes tűzoltóságaink olyan társadalmi intézmények, melyeknek tradicionális kötelességük a nemzetvédelem minden formájában való aktív résztevés. Kötelességük tehát most is ép úgy, sőt még jobban, mint a háború előtt, tagjaikat előkészíteni, hozzászoktatni a katonai fegyelmezetttség, a katonás modor és mozdulatok szempontjából a hadsereg kötelékében végzendő szolgálataikra. Ha hadseregünk az összes államok hadserege gyakorlatozásának módját követve ma már a félrajoszlopokban való gyakorlatozást vezette be, úgy nekünk tűzoltóknak már csak e szempontból sem lehet az ezzel teljesen ellentétes „rendek-kettősrendek”-ben való gyakorlatozást folytatni.

Azon állítólagos ellenvetéssel szemben, hogy a hadseregünkben bevezetett félrajoszlopos gyakorlatozási rendszer még nem végleges jellegű: utalunk a Honvédségi Közlöny 27. számában meg-

jelent 1925. évi 14.000 elnökségi sz. gyalogsági gyakorláti szabályzattervezetre, valamint a katonai szakirodalmunkban Szécsy—Oszlányi által kiadott katonai zsebkönyvben megjelenő katonai szabályzatra, melyek mind azt bizonyítják, hogy több mint fél évtized óta már a félrajoszlopokba való gyakorlatozás folyik s viszont ennek megszüntetésére semmiféle szándék nem nyilatkozott meg eddig az illetékes körök részéről.

Fennáll tehát az a főérvünk, hogy a katonaságot nekünk ebben is követnünk kell és katonaköteles tűzoltóinkat ezen gyakorlatozásra kell előkészítenünk.

Második fontos érv ezen új gyakorlatozási rendszer mellett az, hogy a 10—12 főből álló tűzoltócsapatok kivonulása mindenkor többet mutat, ha az félrajoszlop alakzatban történik, mert ilyen esetben pl. ha 12 ember vonul ki, akkor a félrajoszlop alakzatnál 4 sor menetel 3 helyett. Az pedig majdnem komikus látványt nyújt, amidőn valamely testület 8 embere vonul ki kettősrendekben vagy akár rendekben is.

Országos vezetőségünk részéről még ma is folyik a tárgyalás azon kívánságunk megvalósítása iránt, hogy a leventéket ne csak a levante-oktatás óráin túl, hanem a tanulási és foglalkozási idejük keretein belül tanítsák és képezzék a tűzoltásra. Ezen tárgyalások alapjául ugyanis a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a belügyminiszterrel egyetértőleg kiadott 1925. évi 49.000 XIII. számú körrendelete szolgál, mely a leventék tűzoltói kiképzését írja elő, ill. azt, hogy „az emberi életet és vagyont, tehát nemzeti értéket” védő önkéntes és kötelezett tűzoltótestületek megalakítását és zavartalan működését a testnevelési hatóságok és szervek saját hatáskörükben minden rendelkezésre álló módon és eszközzel mozdítsák elő és tegyék lehetővé, hogy a levante-egyesületek 20. életévüket betöltött tagjai a községi önkéntes és kötelezett tűzoltótestületek gyakorlatozásaiban részt vehessenek.“ Ezen rendelet kibővült és újabb megerősítést nyert az Országos Testnevelési Tanács társelnökének 1931. évi január hó 5-én kelt és valamennyi testnevelési szerv vezetőjéhez intézett 1761/1930. III. elnöki számú rendeletével, melyben kívánatosnak tartva azt, hogy a levante- és a tűzoltóintézmények között szoros kapcsolatot álljon fenn, meghagyja, hogy az önként jelentkező 20-21 éves levanték a levante-egyesületek kebelén belül megalakítandó tűzoltótanfolyamokon a levantekiképzési időszak foglalkozási idején túl tűzoltó szakképzést nyerjenek.

Ezen intézkedések eredményeként megállapíthatjuk közvetlen tapasztalataink alapján, hogy önkéntes tűzoltótestületeink működő tagjainak nagy része egyúttal tagja a levanteegyesületeknek is. Mint a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület őrparancsnoka azonban szintén személyesen tapasztaltam azt, hogy milyen nehéz ezeket a levante-tűzoltókat a rendek és kettősrendekben való gyakorlatozásra megtanítani azért, mert ezek a levanteegyesületeikben egyidejűleg a félrajoszlopokban való gyakorlatozást tanulják. S ezen sajnálatos nehézségen kívül Kiss Béla joggal mutat rá a rendek és kettősrendekben való további gyakorlatozás azon akadályára is, hogy különösen vidéken — még nagyobb városokban is — az önkéntes tűzoltótestületek tisztjei rendszerint levante-oktatók is, akik inkább a díjazás nélkül vállalt tűzoltói tisztségről mondanak le a díjazott levante-oktatás helyett, esakhogy elkerüljék a kétféle tanítási mód által itt-ott előálló kellemetlenségeket.

A Tűzrendészeti Közlöny egyik cikke rend-

kívül találó hasonlattal jellemzi a tűzoltó és levante-intézmények közötti viszonyt, midőn azt írja, hogy „előbbi úgy egészíti ki az utóbbit, mint violint a basszus vagy puskát a szurony.“ Iparodjunk tehát a gyakorlatozás módjában is karöltve működni a levantékkal, mert ezáltal nemcsak nekik, hanem velük együtt a hadseregünknek is segítünk.

S ha még azt a körülményt is figyelembe vesszük, hogy a félrajoszlopos gyakorlatozásnál a 3-3 ember úgy marad mindig szorosan egymás mellett, hogy egyiknek sem kell egy másik mellé vezényszóra gyorsan beugrania s így elkerülhetők azok a sajnálatos körülmények, hogy az illető tűzoltó beugrás közben beüsse kezefejét annak baltája hegyébe, aki mellé ugrik, vagy annak baltája hegyével saját ruháját szakítsa fel: akkor csoportosítva látjuk a rendgyakorlatozás reformjának érveit, melyekkel szemben — tudunkkal — egyetlen komoly érv sem hangzott még el a jelenleg érvényben levő rendek—kettősrendek gyakorlatozási mód mellett.

ROBBANÁS.

Írta: vitéz Dr. Roncsik Jenő.

(I. folytatás.)

A robbanó-anyagokat — keverékeket és vegyületeket — az összetételükre tekintettel az alábbi csoportokba osztjuk:

1. Salétromtartalmú keverékek és a fekete lőpor egyes részeinek (salétrom, kén, szén) pótlásával készült robbanó-anyagok, pl. a fekete puska-por, dinamon lőpor, saxifragin, haloxilin.
2. Szénhidrátos összetételű vegyületek, pl. lőgyapot, nitrodextrin, nitrogummi, nitrotejéukor, nitrocelluloze.
3. Nitroglicerint tartalmazó robbanó-anyagok, ide tartozik maga a nitroglicerin és a különböző dinamitfajták.
4. Aromás szénhidrogénből készített robbanó-anyagok, pl. ekrazit, liddit, dinitrobenzol.
5. Klórsavas káliumot tartalmazó robbanó-anyagok, pl. a cheddit, Berthollet-féle lőpor, kinetit.
6. Fém tartalmú robbanó-anyagok, durranó-higany, durranó-ezüst.
7. Cseppfolyós levegőt tartalmazó robbanó-anyagok, pl. az oxiliquit.

A robbanó- és robbantó-anyagok történetét nézve a fekete puska-por az, amelynek a használata a legrégebb időkre visszanyúlik. Sokáig Schwartz Berthold német szerzetesnek tulajdonították a puska-por feltalálását, aki azt az 1320. évben alkalmazta. Az újabb kutatások azonban beigazolták, hogy már évszázadokkal megelőzőleg voltak népek, amelyek ismerték a fekete lőport, hogy azonban melyik nép alkalmazta először, azt ma már bebizonyítani szinte a lehetetlenséggel határos; egy biztos csak, hogy a fekete lőport fegyverben tényleg Schwartz Berthold használta először. A lőpor használata terén országunk is volt kezdeményező és ezt elhallgatnunk nem szabad, t. i. bánya-robbantásra, bányászati célokra való alkalmazása tőlünk ered. Az első bányászati robbantás lőporral Selmecebányán volt 1627. február 8-án és innen terjedt el a használata az egész világon.

A nitroglicerint először 1847-ben állította elő Párisban Sobrero olasz vegyész asszisztense Pelouze s Nobel Alfréd 1863-ban kezdte meg gyárilag előállítani, az első dinamitot is Nobel állította elő 1863-ban, amely tulajdonképpen nitroglicerinnel itatott fekete puska-por volt. Későbbben kezdték

aztán a nitroglicerint különféle más anyagokkal, kovafölddel, farosttal, pikrinsavas hegyikrétával stb. kévernél és így jöttek létre a különféle dinamitfajták.

A lögyapotot 1846-ban mutatta be Schönbein vegyész Baselben. A pikrinsavat Hauszmann fedezte fel 1788-ban, alkalmazást először 1869-ben nyert, a durranókénesőt Howard állította elő 1799-ben, a cseppfolyós levegőből Linde müncheni tanár készített 1897-ben robbanó-anyagot.

Meg kell említenünk a robbantószerek között a fülöpítet, amely Fülöp István magyar ember találmánya, ez a Gellérthegy szikláinak robbantásánál lett kipróbálva. 1899. évben a feltaláló, hogy a fülöpít feszítő erejét bemutassa, a felrobbantandó sziklára állott, a robbanó-anyag a sziklát csak szétrepesztette, a feltaláló pedig teljesen sértetlen maradt.

A robbantó-anyagok hatása különféle irányú, pl. a puskapor a hatását felfelé gyakorolja, ezért nem raktározhatjuk még kis mennyiségben sem a pincében, hanem a padlásürben, ezzel szemben a dinamit hatása elsősorban lefelé irányul.

A robbanó- és robbantó-anyagok közül az egyik fagyott, a másik szárított vagy fojtott állapotban veszélyes, úgyhogy általános szabályt rájuk vonatkozólag felállítani nehéz. Az egyes robbanó-anyagokkal való bánásra vonatkozó óvintézkedések a munkám második, alkalmazott részében fogalmat tárgyalás alá kerülni.

Gázok és gőzök robbanása.

Mielőtt a gázok és a gőzök robbanásával foglalkoznánk, tisztába kell jönnünk azzal, hogy mi a gáz és mi a gőz?

Gázzal beszélhetünk tágabb és szűkebb értelemben. A gáz tágabb értelemben az a légnemű test, amelynek a molekulái egymástól igyekeznek minden irányban eltávolodni, az alak vagy térfogatváltozás ellen csak kis mértékben fejtenek ki ellenállást, a szűkebb értelemben vett gáz rendes körülmények és rendes légnyomás mellett légnemű, azonban magas légnyomás alatt és erős lehűtéssel folyékony, vagy szilárd halmazállapotúvá tehető. A legismertebb gázalakú test a levegő, ismertebbek az oxigén, hidrogén, nitrogén, világító-gáz, földgáz, acetilén stb.

A gőzök bizonyos körülmények fennforgása esetén valamely szilárd vagy folyékony testből párolognak, tehát a szilárd, vagy a folyékony testeknek a gázai. Párologás történhetik már a normális hőmérsékleten, a normális hőmérséklet felett gyakrabban, sőt sok esetben azonban már a normális hőmérséklet alatt is. Ide tartoznak pl. a benzin, benzol, alkohol, aceton, petróleum, szénkéneg stb. gőzei.

A gázok és a gőzök rendes körülmények között és tiszta állapotban nem robbanók, csak akkor, ha a levegővel bizonyos arányban elegyednek, tehát ha nincs meg a levegővel a megfelelő elegyedési arány, úgy a gázok és a gőzök a robbanás szempontjából nem veszélyesek.

Ez a keveredési arány a gyakrabban előforduló gázoknál és gőzöknél a következő:

világítógáz	8—23%
hidrogén	7—75%
acetilén	3—82%
alkoholgőz	4—13%
benzingőz	2.5—4.8%
benzolgőz	2.7—6.3%

Ezeket a határértékeket azonban nem lehet abszolút állandóknak tekinteni, mert a veszélyességi foknál még a gázok és a gőzök mennyisége,

nedvessége és a meggyújtás módja is szerepet játszik, de az eltolódások e mellékkörülmények fennforgása esetén sem lényegesek.

A határértékek alatti és feletti elegyedés mellett robbanás nem következik be, ugyancsak nem következik be akkor, ha 25% szén-sav, vagy 38% nitrogén van az elegyben.

Hogy a gáz tisztán nem robban rendes körülmények között, azt már Glegg Sámuel, a londoni első világító gáztartány felépítése alkalmával (1814) bebizonyította, amikor a gáztartány oldalába lyukat ütött s az itt kiömlő gázt meggyújtotta, amely nagy lánggal égett anélkül, hogy robbanás következett volna be.

A robbanás gőzök és gázok hatása két irányban érdekel bennünket, elsősorban a hasznosítható hatásukat tekintve, amikor mesterségesen hozzuk létre az elegyeket, amelyek gépeinket hajtják, másodsorban pedig a kártokozó hatásukat nézve, amikor nem hasznosítási céllal jönnek létre az elegyek, hanem gondatlanságból, véletlenül, avagy rossz szándékból, amelyek aztán robbanásnak és tüzesetnek lehetnek az okozói.

Hogy a gáz és a gőz robbanó legyen, ahhoz szükséges még az is, hogy az elégeése hirtelen és nagy gyorsasággal következzen be, mert ha a robbanó gáz- és gőzelegyet valamely tartányban lassan, fokozatosan melegítjük fel, akkor csak az elegyek az elégeése következik be anélkül, hogy robbanás jönne létre.

A gáz- és gőzelegy elégeése hőemelkedéssel jár, az égési termékek erősen kiterjeszkednek, az elegyet körülvevő falakra erősebb, vagy gyengébb nyomást gyakorolnak. Az elegy hasznosításánál a robbanás alkalmával keletkezett nyomást használjuk fel bizonyos munkák teljesítésére, elvégzésére, ott azonban, ahol a robbanóhatás fellépése nem kívánatos, a robbanás fellépésének eredménye kisebb vagy nagyobb rombolás és sok esetben tűz.

Berlinben az 1923—1929. években 159 robbanás volt 107 halottal és súlyos sebesüléssel. Ha a robbanások létrejöttét vizsgáljuk, láthatjuk, hogy 75 robbanást a tűzveszélyes folyadékoknak a levegővel keveredett gőzei idézték elő, világító-gáz-robbanás 21 volt, legtöbbször azért, mert nem tartották be az elővigyázati intézkedéseket, az 55 fennmaradó robbanás között találhatunk, acetilén, komprimált és különféle gázrobbanást, robbanó-anyag, tűzijáték-robbanásokat, valamint porrobbanást. A robbanóanyagok robbanása a 159 eset között csak igen kis számban szerepel.

Addig, míg a gyúlékony folyadékok gőzei nehezebbek a levegőnél, fajsúlyuk nagyobb, mint a levegő fajsúlyá, a gázok fajsúlyá a levegőnél részint kisebb, részint nagyobb, tehát a rendelkezésre álló helyiségnek vagy az alsó, vagy a felső részére húzódnak és ott gyűlnek össze.

Könnyebbek a levegőnél a világító-gáz (0.4—0.6), acetilén (0.89), bányalég (0.55), hidrogén (0.069), nehezebbek az oxigéngáz (1.105), szén-sav-gáz (1.524), fluorgáz (1.31), klórgáz (2.44) stb.

A leggyakrabban előforduló gáz, amelynek robbanása tüzet okozhat, a világító-gáz, ennek a levegővel 8—23%-os elegye robban, továbbá az acetilén és pedig azért, mert ez a két gázfajta van leginkább használatban a háztartásokban, üzemekben, gyárakban.

A kisebb gázrobbanások gyakoriak, a nagyobb robbanások azonban, amelyek tüzeseteket és nagyobb szerencsétlenségeket idéznek elő, ritkábban fordulnak elő. A világító-gáz-robbanásoknak a legnagyobb száma a fürdőszobai gázkályhánál és a gázfűtőtesteknél jön elő, a robbaná-

sok oka a gondatlanság és a vigyázatlanság, t. i. ha a gázcsap kinyitása után a gáz nem lesz azonnal meggyújtva, igen könnyen előállhat a levegővel való veszélyes elegyedés, tehát gázfűtőtestek, gázkályhák meggyújtásánál előbb a gyufát vagy öngyújtót kell meggyújtani s csak azután szabad a gázcsapot kinyitni.

Nagyobb gázrobbanások akkor következnek be, ha a nyitva hagyott vagy megsérült vezetéken huzamosabb ideig áramlik ki a gáz s valamilyen módon meggyulad, esetleg égő gyufával vagy égő gyertyával megy be valaki a gázzal telt helyiségbe. Igen sok ház dőlt már romba az emberek nagy számát temetve maga alá az ilyen módon létrejött robbanás következtében. Az 1881. december hó 8-iki bécsi Ring-színház katasztrófát, amikor csak magában az égő színházban 384 ember vesztette el életét, szintén túlságosan nagy mennyiségben kiömlött és későn meggyújtott világítógáz okozta, ugyancsak gázrobbanás folytán égett le néhány hónappal előbb a nizzai városi színház, amely tüzeset 115 emberélet áldozatot követelt.

A gázrobbanások megakadályozása végett nagyobb gáztüzeléseknél a gyújtóláng állandóan ég.

A folyékony és préselt gázok, mint szén-sav, hidrogén, oxigén, acetilén, levegő stb. tekintet nélkül arra, hogy gyulékony-e vagy sem, a robbanás szempontjából igen nagy veszélyt rejtenek magukban. Robbanásuknak különféle okai lehetnek, elsősorban az, hogy a tartányban a nyomás valami módon megnagyobbodik, tehát nagyobb lesz, mint amilyen magas nyomásra a tartány méretezve van s amilyen nyomást kibír. Ez az eset következhetik be akkor is, ha a tartányok, illetve a bennük levő gázok valami okból felmelegednek, tartósan ki vannak téve az erősen tűző nap melegének vagy pedig kályhák, fűtőtestek közelébe kerülnek.

A tartányok robbanásának másik oka a tartányok megsérülése, ami történhetik külső behatásra vagy a tartányban levő anyagok marása folytán, amikor a tartány fala nem lesz mindenütt egyenlően vastag, a megvékonyodott helyen az ellenállóképesség lecsökken, már pedig a gázok, ha a rendesnél nagyobb nyomás alatt vannak, igyekeznek az eredeti térfogatukat visszanyerni és igyekeznek a tartányt szétvetni.

Gyakran következik be robbanás azért is, mert a tartányban nem mindig ugyanazt a gázt tárolják, hanem változtatják anélkül, hogy a tartányt kiürítsék és kitakarítsák az előbbi gáz maradványaitól. Fontos tehát az, hogy a tartányba a kiürülés után mindig ugyanazt a gázt tegyék, ami előbb volt benne, ezért szokták bizonyos színű festékekkel megjelölni a tartányokat, hogy a megtöltés alkalmával még tévedésből se kerülhessen beléjük más gáz, mint ami előzőleg volt.

(Folytatása és vége következik.)

Kézi tűzoltókészülékek jókarbantartása és ellenőrzése.

(II. folytatás.)

Mindazok a szabályok, amelyek a vas-, illetve acéllemezből készült vízzelöltő-készülékek esetében fennállnak, vonatkoztathatók egyúttal a rézből készült készülékekre is, mert ezeknél viszont, habelfölül festve is vannak, a rézrozsdá (Grünspan) veszélyezteteti a készülék tartósságát, másrészt, mivel ezek a készülékek általában lágyforrasztó anyaggal (ónnal) vannak készítve, illetve az ösz-

szeforrasztási helyeken összeragasztva. Nagy hátrány a vízzelöltő-készülékeknél az is, hogy ezek legtöbbje nincs ellátva biztosítószeleppel, holott ennek célszerűsége nyilvánvaló, mert azáltal, hogy a biztosítószelepen át a túlnyomás eltávozhatik, a készülék épsége, esetleg szétrepülése meggátolható. Miután a villamosság használata ma már oly annyira elterjedt, hogy szinte bizonyosra vehető, hogy ott, ahol kézi tűzoltókészülék van, bizonyára a villamosság sem hiányzik, feltétlenül figyelmeztessük az érdekelt feleket arra, hogy a villamosság által okozott tüzeknél a vízzelöltő-készülékek használatától tartózkodjanak, lévén a víz maga a készülék mint fém, valamint az emberi test is jó áramvezető és ezért, ha vízszugárral támadnók meg a villamosberendezéseket, vagy vezetékeket, úgy a vízszugárral magunkon vezetünk át a villamosáramot, ami a legtöbb esetben halálosan végződő balesettel jár, amiről egyébként elég sok szomorú példa áll rendelkezésünkre. Épp ezért szinte mulasztásnak tekinthető, hogy a tűzoltókészülékeken látható használati utasítákoson nincs utalás arra, hogy a készülék használata villamosberendezések tüzeinél veszélyes és tilos.

A folyékony szén-savval működő vízzelöltő-készülékek, a megelőző tűzvédelem szempontjából már nagy haladást jelentenek, mert ezekben a víz kifeccskendezésére mellőzzük a maróhatással bíró savat, a vízben nem kell semmit feloldani s tekintve, hogy tiszta folyékony szén-savval működik a készülék, használat után ezt kiöblíteni nem kell. A folyékony szén-savval működő vízzelöltő-készülékek ellenőrzése is sokkal egyszerűbb, kevésbé költséges, mert ha a készüléket magát rendben találunk, mindössze csak arra van szükség, hogy a tömitéseket és főképpen azt ellenőrizzük, hogy a víz kifeccskendezésére szükséges szén-savmennyiség az acélpalackban megvan-e? Miután minden acélpalackban éles számszámmal be van vésvé ezek üres és töltött súlya, mindössze annyit kell tennünk, hogy a készülékről leemelt palackot egy kis mérlegre tesszük és lemászáljuk. Amint említünk, bevéssett Ű. S. betűk mellett a palack üres és T. S. betűk mellett ezek töltött súlya. Ha a T. S. betűk melletti bevéssett súllyal a lemérlegelt súly megegyezik, a készüléket kipróbálni nem kell, mert hiszen a folyékony szén-sav érintetlen állapotban van, a szükséges mennyiség megvan. Ezekben a készülékekben a lövőke nyílása sem lehet eldugulva, mert kettedszén-savasnátronnal számolnunk nem kell, tehát az ellenőrzés mindössze az elmondottakra szorítkozik. A földolog tehát, hogy a szén-savmennyiség érintetlenül meglegyen. Ha a szén-savmennyiség hiányos, avagy egyáltalán nincs szén-sav, úgy az acélpalackot szén-savval meg kell tölteni. Ott, ahol a szén-sav esetleg elillanhatott időközben, az elillanás okát ki kell kutatni, esetleg az ily szelepekbe új záródugót kell belehelyezni, miáltal a készülék üzemképességét ismét hosszú időre biztosítjuk. Jóllehet ezek a záródugók rendkívül nagy tartósságúak, az ellenőrzés mégsem fölösleges.

Miután azonban a vízzelöltő-készülékekben egy, a hő hatása által befolyásolható folyadékkal van dolgunk, súly helyezendő arra, hogy hol vannak a készülékek elhelyezve. A nagy nyári melegben a vízzelöltő-készülékek töltésének igen nagy mennyisége párologhat el a kis, szűkníylású lövőkén át, éppen ezért szokatlanul nagy nyári melegben a készülékeket többször is kell ellenőrizni, különösen az olyanokat, melyek szokottnál melegebb helyiségben vannak felfüggesztve. E tekintetben példaként felemlítjük, hogy egy nagyobb gyári üzemből, ahol a raktárak nagyrésze még fa-

épület volt, megelőző tűz elleni védelem céljából vízzelöltő kézi tűzoltókészülékek voltak felszerelve. Az ellenőrzést lelkiismeretesen végző tűzoltótiszt májusban azt tapasztalta, hogy a készülékek majdnem teljesen üresek; azonnal elrendelte, hogy ezek haladéktalanul megtöltessenek. Július hó közepén ismét ellenőrizték a szobaforgó gyárban levő készülékeket és ekkor ismételenként kénytelenek voltak megállapítani, hogy a készülékek töltésének legnagyobb része ismét hiányzik, holott a gyár vezetősége mindenképpen bebizonyította, hogy a készülékeket, a megelőző ellenőrzés után nyomban feltöltötték. Amint látjuk tehát ily helyeken a vízzelöltő-készülékek gyakrabbi ellenőrzése és amennyiben ennek szükségessége mutatkozik; többszöri feltöltése válik szükségessé, mert épp az ily helyeken bír fokozottabb fontossággal, hogy a tűzoltókészülékek mindig üzemképes állapotban legyenek.

Másrészt azonban a víz a hideggel szemben is érzékeny, tehát súlyt kell helyezni arra is, hogy a hidegnek kitett helyeken fagymentes töltéssel ellátott készülékek szolgáljanak a megelőző tűz elleni védelem céljára. Számos tanulságos esettel tudnánk bizonyítani, hogy ennek az intézkedésnek lelkiismeretes betartására mily nagy fontosságú és mily szigorúan kell erre nézve is ellenőrzést végezni. Mivel már módunkban áll körülbelül a fagyponthoz alatti 25°-ig megbízható fagymentes töltéseket beszerezni, ezért semmi akadálya annak, hogy az ily helyeken, ahol a készülékek a téli hideg hatásának ki vannak téve, nemcsak a fagymentes töltést, hanem a fagymentes töltésnek legalacsonyabb hőfokkal bíró ellenállóképességét, tehát a -25°-t is előírjuk, mert erős telek beálltanak bármikor ki vagyunk téve.

2. Habbalöltő-készülékek.

A habbalöltő-készülékek voltaképpen a vízzelöltő-készülékeknek egy másik válfaját képezik, mivel a habfejlesztéshez elsősorban víz szükséges, amiből a megfelelő mennyiségben és módon hozzájuttatott vegyszerek egyrészt habot fejlesztenek, másrészt szénsavvázt; ez szolgáltatja azt a nyomást, amellyel a készülék a habot az eloltandó felületre fecskendezi. A habbalöltő-készülékek általában kétféle vegyszer szükséges: amelyek a habot és amelyek a nyomást állítja elő. Ezekben a készülékekben a tűzoltóanyagot víz segítségével állítjuk elő; némelyiknél a sav üvegedényben van és csak a működtetés pillanatában jut a sav a készülék belsejébe, más rendszerűeknél viszont a sav a készülékben a célra elhelyezett kisebb edényben nyer elhelyezést. A habbalöltő-készülékekben a sav hatása okozza elsősorban a készülék pusztulását, de az elrozsdásodás tekintetében is mindaz fennáll, amit a vízzelöltő-készülékekről mondtunk, mert hiszen a habbalöltő-készülékek végeredményben éppúgy készülnek, mint a vízzelöltő-készülékek és működtetésükhöz szintén majdnem ugyanazok az anyagok szükségesek.

A habbalöltő-készülékek belsejének rozsdavédőanyaggal való átvonását azonban sokkal tökéletesebben és sokkal jobban lehet végrehajtani, mint a vízzelöltő-készülék esetében, mert töltőnyílásuk sokkal nagyobb, s így a belső átfestésnél nagyobb körültekintéssel és gondossággal lehet eljárni, a hiányos átfestést esetleg utánpótolni lehet. Itt azonban az ellenőrzés alkalmával nagyfontosságú az is, hogy a habképzőanyag hatását el ne veszítse és ezért bizony az ellenőrző a haböltő-készülékeket itt is kénytelen kifeeszkendezni, ha csak oly módon nem akarjuk ennek elejét venni, hogy a habképzőanyagból egy-egy kanálnyi egy edénybe öntünk, ami esetleg elárulhatja, hogy a

habképzőanyag hatását nem veszítette el. Ezt az eljárást azért ajánljuk, mert a haböltő-készülékek töltése tetemesen nagyobb költséggel jár, mint a vízzelöltő-készülékeké és a töltés állapotáról ezen a módon is teljesen megbízható meggyőződést szerezhethetünk.

A tömítettségre vonatkozólag ugyanazt mondhatjuk, amit a vízzelöltő-készülékek alkalmával; erre úgy az egyik, mint a másik készüléknél a legnagyobb gondot kell fordítani.

A biztosító szelep alkalmazását a habbalöltő-készülékekben szintén kívánatosnak tartjuk, valamint, hogy a készülékeken levő használati utasításokon annak határozott feltüntetését is, hogy villamosberendezések tüzeinek oltására használni tilos és veszélyes.

3. Elgázosodó vegyi folyadékkal oltók.

Miután a Tetrakloridmethan, Tetraklor-Tryklorethylen, Bromethyl és hasonló tűzre feeszkendezett folyadékokból fejlődő gázok a levegőnél sokkal nagyobb fajsúllyal bírnak, igen jó tűzoltóanyagul szolgálnak, aminek megfelelően ma már az ily anyagokkal működő tűzoltókészülékek is nagy mértékben elvannak terjedve. Ezek a készülékek általában üres, henger alakú edényből állnak, ebbe töltik bele a folyadékot, a nyomást pedig a kinyitott elzárószelep nyílásán és a lövőkén át légszivattyúval vagy indifferens gázzal állítják elő. E készülékek általában 7, 8 vagy esetleg 10 légkör üzennyomás alatt vannak tartva: az ily készülékek egyik-másik fajtája feszmérővel van ellátva, hogy a tűzoltóanyag kifeeszkendezésére szükséges nyomás magasságáról meggyőződhessünk. Ez esetben tehát az ellenőrzés a tömítettségre és a nyomásnak a feszmérőről való leolvasására szorítkozik. Ha a feszmérő a rajtalevő vörös csikkal a megfelelő nyomást mutatja, úgy a készülék üzemképes állapotban van, ha azonban a vörös csiktól balra hajlik, a nyomás tehát a szükségesnél kisebb, úgy a hiányzó nyomást pótolni kell. Ha a készülékben levő nyomást a vörös csikkal jelzett magasságra kiegészítettük, illetve felnyomtuk és ez rövid időn belül ismét csökken, azt bizonyítja, hogy a készülékben valahol tömítetlenség van. Ennek okát addig kell szorgalmasan kutatnunk, amíg megtaláljuk; mert különben bizonyos rövidebb-hosszabb időközönként a készülékben levő nyomás teljesen elillanhat és ekkor a készülék nem működik. A készülékekre felszerelt feszmérőkkel való ellenőrzés sem mondható száz százalékgig megbízhatónak, mert gyakran fordultak elő esetek, amidőn az a kellő nyomást mutatta és mégsem működött. Ezért célszerű a feszmérővel ellátott készülékeket is egy kis gyakorlati próbával ellenőrizni és pedig olyképpen, hogy a készülék szelepét rövid időre kinyitjuk, miáltal a sugárerősségből nyomban megállapítható a körülbelüli üzennyomás. Ha a sugár rövid és fáradt, a nyomás csökkenését mutatja, mely esetben a készülékben a hiányzó nyomást, a készülék rendszeréhez és szerkezetéhez mért módon pótoljuk.

Az elgázosodó vegyi folyadékkal működő tűzoltókészülékeknek legyünk arra is figyelemmel, hogy különösen a nagyobb típusú készülékeket szűk, zárt helyiségekben előforduló tüzeknél ne használjuk, mert az ezekből fejlődő gáz az egészére esetleg káros hatású, sőt veszélyes is lehet. Szűk zárt helyiségekben, folyosókon, pincékben az ily készülékek csak megfelelő gázvédőkészülékkel alkalmazhatók.

Az elgázosodó, vegyi folyadékkal működő tűzoltókészülékek fagyálló képessége igen nagy, mert töltésük körülbelül fagyponthoz alatti 30 Cel-

zius fokig fagyálló s használatuk ezért kevésbé a zárt, mint inkább szabad helyek részére ajánlható.

4. Poroltók.

Mint nevük is mutatja, ezek a készülékek porral oltják el a tüzet s miután a por száraz, vannak, kik az ilyfajta készülékeket szárazoltóknak is nevezik. A poroltó elnevezés mindenesetre helyesebb, mert végeredményben, ha száraz úton történik is a tűz eloltása, azt mégis a por végzi el. A poroltók működtetésére magas nyomás alatt álló acélpalackokba sűrített folyékony szénsav vagy nitrogén szolgál. Oltóporként ezeknél kettedszénsavas nátront (szódabikarbóna) alkalmaznak. A kettedszénsavas nátronban, hő hatása alatt kicsapódó szénsavgáz van elraktározva, mely a tűzre fecskendezve, a benne elrejtett és a levegőnél 51%-kal nagyobb fajsúlyú bíró szénsavgáz fel szabadul s ez nagyobb fajsúlyánál fogva az égő felületről az oxigént távoltartja. Az oxigén hiányában pedig a tűz *hirtelen* elalszik.

Amint említettük a poroltók működése szénsavval vagy nitrogénnel, tehát oly közömbös és magasnyomás alól felszabaduló gázzal történik, amelyeknek sugara a tűzre élesítő hatást nemcsak, hogy nem gyakorol, hanem igénybevételük bár közvetve, a tűzoltásnál szintén közreműködik.

Az elmondottak azt mutatják, hogy a poroltók működtetéséhez kétféle anyag szükséges és pedig: az oltópor és az ennek kifecskendezésére szolgáló, magasnyomás alatt álló közömbös gáz. A poroltók ellenőrzésénél tehát mindenekelőtt arról kell meggyőződnünk, hogy ezekkel az anyagokkal a poroltók el vannak-e látva, illetve töltésük nem hiányos-e? A tűz eloltására szolgáló kettedszénsavas nátronnal jó annyit tudnunk, hogy poroltók részére a kereskedelemben általánosan ismert és kapható, hópehelyszerű vagy igen finom szemcséjű szódabikarbóna nem felel meg, mert ez az anyag rövid állás után, saját súlya alatt összeülpedik, ha pedig nedvesség is juthat hozzá, olyannyira összeáll, illetve oly tömör anyaggá alakul, amelyen a szénsavsugár nem képes keresztülhatolni és nem bírja annyira szétmorzsolni, hogy a lövőke nyílásán át, porszerűen kilövelje. A poroltókat a darához hasonló szemcséjű, úgynevezett darásított kettedszénsavas nátronnal kell megtölteni s hogy ez nedvesség és vízfelszívóképességétől meg legyen fosztva, egy ásványi anyaggal van átvonva, erre a célra finoman őrlött kovaföldet vagy vasoxidot használnak.

Mint említettük a poroltóknál az oltópor kifecskendezésére folyékony szénsav és nitrogén használható. A gyakorlatban azonban nitrogén azért nem nyer alkalmazást, mert a folyékony szénsav olcsóbb és célszerűbb, de főképpen azért, mert a folyékony szénsav országszerte mindenütt beszerezhető, míg ezzel szemben a nitrogénnek nemcsak beszerzési ára magasabb, de sokkal körülményesebb is.

Meg kell még említenünk azt is, hogy az 50 légkörnyomásra szénsavval megtöltött acélpalackokba a szénsavtöltés nem térfogat, hanem súlymeghatározás alapján történik és ezért minden szénsavpalackba éles szerszámmal be van vésvé. Ü. S. betűk mellett ennek üres és T. S. betűk mellett ennek töltött súlya, miáltal úgy a szénsavpalackok pontos megtöltése, valamint a lemérlegelés által történő könnyű módon való ellenőrzés lehetővé van téve. Amennyiben tehát az ellenőrzés alkalmával lemérlegelt szénsavpalack súlya a T. S. betűk mellé bevéssett súllyal megegyezik, a szénsavtöltés rendben van és a szénsavpalack helyére ismét visszahelyezhető; ha pedig azt állapítjuk meg, hogy a súly nem egyezik és kisebb a bevésettnél, úgy a hiányt mulhatatlanul pótolni kell. *(Folytatása következik.)*

Még egy összehasonlító kísérlet a száraz- és a vízzel való oltás között.

A „Feuerschutz“ berlini szaklap 1931. évi 7-ik száma részére írta: Schänker, a Frankfurt a. M. tűzoltófépáranesnoka.

Mindinkább szükségét látjuk annak, hogy a szokott szabályszerű tűzoltói gyakorlatok közepette tapasztalatokat szerezzünk tűzhelyszíni vizsgálatok útján azon célból, hogy meggyőződhessünk a szárazoltás értékéről és jelentőségéről, a vízzel való oltással szemben. Magától értetődik, hogy az új oltási eljárással azoknak a köröknek érdeklődését is fel kell hívunk, melyeket a tűzkár elsősorban gazdaságilag érint, így a tűzkárvallottak mellett a biztosítótársaságokét is és ezen új eljárás jelentőségét számukra praktikus összehasonlító-kísérletek alakjában szemléltessük. Mivel az égés színhelye erre nézve nem nyújt lehetőséget, meg kellett kísérlni égő helyiségek mesterséges előállítását útján erről a lehetőségig szemléletes képet nyújtani. A kísérlethez ez okból meghívták a Frankfurt a. M. és környékén szereplő valamennyi nyilvános és magán tűzelleni biztosítótársulat képviselőjét. Maga a kísérlet 1931. április 27-én, Frankfurt a. M.-ben, a Burgstrasse-i tűzország udvarán történt meg.

Kísérleti házikóul faépítményt állítottak fel régi anyagból, belsejét pedig fából készült polcok, asztalok és egyéb ingóságok segítségével üzletszerű kis helyiséggé rendezték be. A polcokon homokkal töltött papirzaeszkókat, szövetgöngyölegeket és ujságokat helyeztek el. 5 helyen tűzfészket képeztek, melyek gyújtószinór-szerkezetekkel voltak összekötve. A tűznek az első fészkek helyén kellett kitörnie, honnan a 2. 3., illetve 5. fészkek felé terjednie. Azonban csakhamar tapasztalunk kellett, mint sokszor mások, hogy a tűzoltóság amilyen jól ért a tűz eloltásához, annyira ügyefogyott a gyújtogatás terén. A terv jó volt bizonyára, de a kivitel annál rosszabb, mert a tűz semmi szándékot sem mutatott arra nézve, hogy úgy terjedjen, amint mi szeretnénk volna. Végül is petróleum segítségével kellett élénkebb munkára serkenteni.

A kísérlet tervezete a következő volt: A fellángoló tüzet először a nagy szárazoltó készülékkel kell leverti. Az oltás után a tűzszínhelyet a vizsgálat megejtése céljából ki kell takarítani, utána pedig a vízzel való oltás céljából ugyanazokat a viszonyokat előállítani, melyeket az első kísérletnél alkalmaztak.

Hogy a tűz erejét és terjedését fokozzák, a helyiség ajtaját nyitva hagyták, épúgy a tetőn alkalmazott nyílást is.

Mihelyt mind az 5 tűzfészkek nyílt lángba borult és a tűz belekapott a környező tárgyakba, parancsot adtak a szárazoltó készülékkel való eloltására. A készülék 32 mm átmérőjű tömlővezetékekkel és ezen különleges sugárcsővel volt ellátva, amely fojtószelep segítségével a periódikus munkát lehetővé tette. A sugárcső egyébként a köralakú lövőke helyén előfelé tágul, széles szájú lövőkényíllással volt ellátva, melynek keresztmetszete a tömlőkeresztmetszetével volt egyenlő. A sajtászerűen szerkesztett lövőke a szokványos, zárt sugár helyett széles legyezőszerűen elosztott sugarat ad. Erre azért van szükség, mert amíg a vízzel való oltás hatása abban áll, hogy egyrészt az égő felület bevonását, levegőtől való elvágását idézi elő, de emellett az oltó víztömegnek bizonyos fizikai energiát kell kifejtenie, hogy az égő tárgyat erősen átítatva a tűz újból való fellángolását megakadályozza; ezzel szemben a poroltó eljárásnak csak levegő elvonást kell végezni és mint egy oltószőnyeg az égő felületet beburkolni. A kísérletnél alkalmazott nyomás a 2.5—3 atmoszférát nem haladta meg.

A tűz néhány pillanat alatt elaludt úgy, hogy a takarítási munkákat csakhamar elvégezhetők, mindössze a helyiség közepén álló néhány bútordarabot kellett eltávolítani és a tulajdonképpeni tűzfészeket kitisztítani, hogy helyükbe ujakat lehessen készíteni. Minden más a helyén maradhatott, mindössze a polcokon levő zsákok egyike másika égett meg, helyesebben csak megpörkölődött. A kitakarítás után világosan felismerhető volt, hogy a polcokon levő zacskók tartalmukkal együtt csaknem teljesen sértetlenek maradtak.

Ezután a vízzel való oltás kísérletéhez készítették elő a helyiséget, teljesen úgy, mint a megelőző esetben leírtuk volt; a tűzhelyek berendezése, azok felgyújtása, valamint az oltás megindítása ugyanolyan feltételek mellett történt. Az oltást 6 atmoszfóra nyomás alatt egy 52-es tömlővezetékű, 10 mm átmérőjű lövőkével ellátott motorfeeskendősugár eszközölte. Hasonlóan rövid idő alatt, akár csak a megelőző kísérlet alkalmával — a tűz kioltott. Mihelyt a füstöt elvontuk, azonnal hozzáláttak a kitakarításhoz. A kép teljes mértékben megfelelt annak, amit hasonló esetben minden tűzoltó már saját gyakorlatából jól ismer. A gyors eloltás ellenére is a vízsugár több kárt csinált, mint amennyi az oltás rövid tartama mellett várható lett volna. Alig maradt egyetlen zsákoska épen és a víztől érintetlenül. Amit a tűz nem pusztított el, azt a víz tette tönkre.

A kísérlet eddigi tapasztalatainkat, melyeket már idestova 1½ éve a nagy poroltókészülék működésére nézve szereztünk — újból megerősítette. Ha — amint már több helyen hangsúlyoztuk — a német tűzoltóságok csak az ú. n. közép tüzesetek alkalmával dolgoznak ilyen készülékekkel, nemcsak a legtöbb tüzet oltanak el sikeresen, de hatalmas értékeket őriznének meg az elkerülhetetlen vízkártól, ami a közérdek szempontjából rendkívül jelentőségű lenne.

Amivel azonban koránt sem szabad azt állítani, mintha a szárazon oltó eljárással ma a vízzel oltó eljárást teljesen kiküszöböltnék tekinthetnők. Én bizonyára tisztában vagyok azzal, hogy a szárazon oltás a tűz elleni küzdelemben úgy a szabadban vagy a nagy nyílt tüzeknél ma még nem biztos eszközként szerepel és hogy csak bizonyos kedvező körülmények közt érhető el vele eredmény. De e helyeken egyébként sincs jelentősége, ahol vízkár kérdése nem szerepel, mint a zárt helyiségekben vagy épületekben.

A fent leírt kísérlet teljesen hasonló eredményre vezetett, mint Budapesten a M. kir. Állami Vas- és Gépgyár prospektusában ismertetett kísérlet a Szibvay-féle szárazonoltó-automobilszerrel, a szárazonoltás előnyeinek bebizonyítására a vízzel oltó eljárás felett. Sajnos nálunk nincsenek statisztikailag összegyűjtve az egyes alkalmazási esetek, mint Budapesten. Azonban az ottani kimutatások a mi számunkra is érvényesek és világosan bizonyítják a jelentőségét az oltási eljárásnak a vízkár elkerülése és ílymódon nagy anyagi értékek megőrzése szempontjából úgy, hogy mindazok, akik bizalmatlanok voltak mindaddig a vegyi- és elsősorban a szárazon való oltóeljárásal szemben, lassanként bizonyára más felfogásra kell, hogy áttérjenek. Meg kell említenünk azt a körülményt is, hogy Budapesten avval a kérdéssel foglalkoznak, hogy ezt a tűzoltókészüléket a kémiai tűzoltóeljárás univerzális készülékévé alakítsák. Az említett prospektus nyomatékosan hangsúlyozza, hogy e szárazonoltó készüléket víztartállyal, vízszivattyúval, szénsavas hőoltókészülékkel, valamint haboltó-berendezéssel is ellátják, miáltal általános oltóeszközzé (Universalgerät) válik. Ez némely tűzoltó előtt ma még

utópisztikusnak tűnhetik fel, de a jövő bizonyára ilyen univerzális eszközök használatára fog bennünket készíteni. Már azáltal is megközelíthetjük ezt az ideális eszközt, ha két motorszivattyút, mely eredetileg vízzel való oltásra van berendezve, szárazoltó-betéttel és szénsav-hőoltó készülékkel is felszerelünk. Ez a gondolat azt a célt szolgálja, hogy az ilyen módon berendezett motorfeeskendőköt a kémiai oltási eljárásokra is használhatókká tegyük, amennyiben e szereket haboltó eljárásra is felszereljük. Ezáltal e tűzoltószer mint valamennyi kémiai oltóeljárásra szolgáló eszköz áll rendelkezésünkre, miáltal a tűz bármely fajtájának oltására használható, már amennyire erre manapság számítani lehet. A különféle oltási eljárásokat szolgáló eszközök emez összefoglalása két szíren sokkal könnyebben keresztülvihető, mint e különleges szer elkészítése mindenféle tűzoltási eljárás számára. E szükséges berendezések beépítésének semminemű technikai akadálya nincsen. Ennek a megoldási módnak a költségei mindenképpen csekélyebbek, mintha minden kivonuló őrség egy különleges szert visz magával, amennyiben ez utóbbi esetben az egyszeri előállítási költségek mellett állandó személyi költségek is felmerülnek.

Németből fordította: Dr. B. I.

*****

ELVI JELENTŐSÉGŰ MINISZTERI HATÁROZAT.

Az 1884:XVII. t.-cikk életbelépte előtt létesült malmok telepengedély nélkül is üzemben tarthatók. Az iparüzés egyéb feltételei.

A m. kir. belügyminisztériumban szervezett Kihágási Tanács özy. D... I... lakos ellen 1. iparnak férje elhalálozásának az iparhatóságnál be nem jelentése dacára további folytatása, 2. malmának telepengedély és 3. malmának üzletvezető nélkül való üzembentartása miatt az 1922. évi XII. t.-c. 126. §-a és az 1884. évi XVII. t.-c. 156. §-a alapján folyamatba tett kihágási ügyben . . . . . vármegye alispánja által 1929. évi november hó 15. napján 4313—1929. szám alatt hozott másodfokú ítéletet a terhelt fellebbezése folytán felülbírálta és meghozta a következő

ítéletet:

A Kihágási Tanács a másodfokú ítéletnek az elsősorban elbírált eselekményre vonatkozó részét helybenhagyja azzal, hogy terhelt ezen eselekménye az 1922. évi XII. t.-c. 7. §-ába ütköző kihágást képez és ezért terheltet ugyane törvényeikk 126. §-ának 1. pontja alapján 5 P pénzbüntetéssel bünteti. A pénzbüntetést behajthatatlansága esetén 1 napi elzárásra kell átváltoztatni. Egyben kötelezi terheltet a felmerült 82 fillér eljárási költség megfizetésére.

A Kihágási Tanács a másodfokú ítéletnek a másod- és harmadsorban elbírált eselekményre vonatkozó részeit megváltoztatja és terheltet e kihágások vádja és jogkövetkezményei alól felmenti.

Megokolás.

A Kihágási Tanács terhelt büntetését azért szállította le a fenti mérvben, mert őt csupán az elsősorban elbírált eselekményben mondotta ki bűnösnek s mert a kihágást a kiszabott büntetéssel kellően megtoroltnak látja.

A másodfokú ítéletben másodsorban elbírált kihágás vádja és jogkövetkezményei alól azért kellett terheltet felmenteni, mert a gőzmalmok képesítése iparhatósági telepengedélyezés alá esik

ugyan, azonban azok a malmok, amelyek még az 1884. évi XVII. t.-c. életbelépte előtt telepengedély nélkül létesültek és azóta is 8 évi megszakítás nélkül üzemben vannak, külön telepengedély nélkül, továbbra is üzemben tarthatók. Mivel pedig a telepengedély nem személyhez, hanem telekhez kötött jogosítvány, ha az üzlettelep tulajdonosa változik, az csupán a telepengedély átruházását és nem újabb telepengedélyezési eljárást von maga után.

A . . . i járás főszolgabírájának 1930. évi május 9-én kelt 2401—1930. szám alatt kelt és a tárgyiratok között fekvő jelentése szerint a szóbanforgó gőzmalom az 1879. évben létesült s azóta az 1929. évben bekövetkezett leégéséig állandóan üzemben állott, tehát az továbbra is, újabb telepengedélyezési eljárás nélkül még tulajdonosváltás esetén is, — ha a mindenkori tulajdonos a molnáripar gyakorlásához előírt törvényes kellekkel rendelkezett, — üzemben volt tartható.

A másodfokú ítéletben harmadsorban elbírált kihágás vádja és jogkövetkezményei alól azért kellett terhellet felmenteni, mert az elhalt iparos üzletének folytatásához az 1922. évi XII. t.-c. 7. §-a értelmében az özvegy képesítését nem tartozik igazolni és felelős üzletvezetőt csak abban az esetben kell alkalmazni, ha tanoncot is akar tartani, vagy ha az iparüzésnek a szakképzettségen kívül valamely más feltételével sem rendelkezik.

A Kihágási Tanács a másodfokú ítéletet az 1929. XXX. t.-c. 60. §. (2) bekezdésének 2. pontja alapján bírálta felül. (998/1931. B. M. kih. sz.)

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség országos választmányi rendes közgyűlése Komáromban 1931. évi augusztus hó 16-án. Az elnöki széklet gr. *Széchenyi József* elnök foglalta el, aki a közgyűlés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

Közgyűlés a legutóbb tartott országos választmányi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasását mellőzte, mivel az a Tűzrendészeti Közlöny 1931. évi 2-ik számában közölve volt. Szintügy mellőzte a közgyűlés a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének az 1930. évi és az 1931. évi I-ső negyedéről szóló jelentése felolvasását, mivel az a Tűzrendészeti Közlöny f. évi 5-ik számában közölve volt. Végül mellőzte a közgyűlés a folyó pénztár 1930. évi zárószámadásának felolvasását is, minthogy az a Tűzrendészeti Közlöny f. évi 7-ik számában ismertette volt.

A közgyűlés ezután hozzájárult a főtitkár által bemutatott 1931. évi költségelőirányzathoz és azt változtatás nélkül elfogadta.

Ezt követően a számvizsgáló-bizottság jelentésének ismertetése következett, mely szerint a f. évi június hó 5-én tartott pénztárvizsgálat alkalmával a számadások rendben levőnek találtattak, amiért is a bizottság a felelős számadóknak a felmentvény megadását javasolta. Az orsz. választmányi közgyűlés e jelentést tudomásul véve, a felelős számadóknak a felmentvényt megadta.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentése, hogy *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos nyugalomba vonulásával megüresedett székesfővárosi tűzoltóparancsnoki tisztségre *Teasdale Ottó* nyert behelyettesítést, amely körülményből kifolyólag a hivatalból betöltendő orsz. szövetségi alelnöki tisztség az ő személyével tölthető be, továbbá, hogy *Blasnek Hugó* székesfővárosi tűzoltóparancsnok halálával meg-

üresedett elnökségi előadói tisztségre *Ausch Rezső* székesfővárosi tűzoltófőtiszt delegáltatott, tudomásul szolgált.

Nagy Sándor főtitkár bejelentette, hogy a székház átalakítási munkálatai végleg befejezést nyertek. Ennek szakszerű felülvizsgálata f. évi június hó 15-én megtörtént és az teljesen rendben levőnek találtatott. A teljes munka elvégzésével 583 pengő 44 fillér költség merült fel, mely kifizetésre vár. Bejelentette továbbá, hogy az elnökség az időközben felmerült kisebb hibákat és apróbb javításokat az építőmesternek 500 pengő biztosítéka terhére megszüntette. Az országos választmányi közgyűlés e bejelentést tudomásul véve, az utólag felmerült átalakítási munkák végrehajtásából keletkezett 583 P 44 fillér kifizetésére, valamint az építőmesternek az 500 pengős biztosítékából a levonások után fennmaradó összeg kiadására az elnökségnek az engedélyt megadta.

Erdély Ernő elnökségi előadó azon bejelentését, hogy a nyert megbízás folytán a „Tűzrendészet” III-ik füzetét pótló munkáját 12 ív terjedelemben elkészítette és hogy ennek kinyomatására 3 nyomda részéről bekért árajánlat közül a „Győri Hírlap” nyomda ajánlata a legkedvezőbb, amennyiben a 12 ívre terjedő könyvnek 5000 példányban való elkészítését, borítékozással és klisékkel 2956 pengőért vállalja, — az orsz. választmányi közgyűlés tudomásul vette, valamint a szerzőnek azon kérelméhez is hozzájárult, hogy a könyvet a fentnevezett nyomdával elkészíttesse, annak előállítási ára kifizetésére az engedélyt megadta, egyben az ívenkénti 60 pengő írói tiszteletdíjat részére megállapította és az elkészített könyvből 100 db el nem adható példányt rendelkezésére bocsátotta. Végül a könyv árának megállapítását annak megjelenése utáni időre halasztotta el.

Főtitkár előterjesztésére ezután az orsz. választmányi közgyűlés az alapszabályok 20. §-ának 10. és 11-ik pontja értelmében többszöri felszólítás ellenére is tagdíj nem fizetés miatt az orsz. tűzoltószövetség tagtestületei sorából a következő tűzoltóságokat törölte: *Abaujszántó önk.*, *Gönc önk.*, *Medgyesháza önk.*, *Dombiratos önk.*, *Nagybánhegyes önk.*, *Reformátuskovácsháza önk.*, *Kúnágota önk.*, *Pitvarosi önk.*, *Deszk önk.*, *Kübekháza önk.*, *Szőreg önk.*, *Ferencszállás önk.*, *Kláralfalva önk.*, *Mindszent önk.*, *Szegvár önk.*, *Jánk önk.*, *Hódmezővásárhely önk.* Ezenkívül a testület végleges megszűnése miatt töröltettek még: *Baglyasalja önk.* és *Zagyvaróna—Inaszó önk.*

Ezt követően a Jásznagykúnszolnok vármegyei tűzoltószövetség átiratát ismertetve, melyben javaslatot tesz az iránt, hogy az orsz. szövetség az egységes gyakorlati szabályzatról téli oktatás céljaira álló és mozgó diaposzítíveket készíttessen és igénylés esetén azokat az igénylő testületeknek rendelkezésére bocsássa, továbbá a tűzoltótiszti zubbonyokról az aranyzsínór és a sisakokról a sárgarézborítás levétessék és hogy a gyakorlati szabályzat a félrajalakulatnak megfelelően átdolgoztassék. Az orsz. választmányi közgyűlés ezen indítványok tárgyában úgy határozott, hogy az orsz. tűzoltószövetség birtokában levő diaposzítíveket az igénylő testületeknek oktatási célokra esetről-esetre rendelkezésére bocsátja; a tisztizubbonyok és sisakok külsejének megváltoztatása csak az egységes egyenruha- és rangjelzési szabályzat megváltoztatása útján lehetséges, mely jelenleg nem időszerű, a gyakorlati szabályzat átdolgozása pedig folyamatban lévén, ez irányú külön intézkedésre nincsen szükség.

Erdély Ernő elnökségi előadó azon javaslatát, hogy a legutóbb kiadott szolgálati szabályzat és versenyszabályzat jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjesztessék, az orsz. választmányi köz-

gyűlés elfogadta és annak elintézésével az elnökséget megbízta.

Végül *Dr. Marinovich Imre* alelnök bejelentette, hogy az orsz. tűzoltószövetség volt ideiglenes iroda alkalmazottja ellen, ezen minőségében elkövetett visszaélése miatt a büntető bíróságnál feljelentés történt. Ezt követőleg nevezett újabb visszaélést követett el, amennyiben Veszprém vármegye tűzoltószövetségének posta útján beküldött ez évre szóló tagdíját, 320 pengőt, a pénzes levélhordótól jogosulatlanul átvette, azt a pénztárba be nem szolgáltatva, hanem saját céljaira fordította. A szabálytalan kézbesítés miatt a pénzes levélhordót — az orsz. szövetség feljelentésére — belettes hatósága az okozott kár megtérítésére kötelezte, aki azt teljes egészében az orsz. szövetség pénztárába befizette. A jóhiszeműleg eljáró és károsult pénzeslevélhordó, aki nős és több gyermek atyja, a fennforgó 320 pengőt kölcsönpénzből tudta csak visszatéríteni, ezért méltányosságból a kár megosztását kérte. Az orsz. választmányi közgyűlés e bejelentést tudomásul véve, magáévá tette *Dr. Kathona Mihály* elnökségi előadó ez ügyben tett azon javaslatát, hogy a jóhiszeműleg eljáró és károsult pénzeslevélhordónak egész kárát az orsz. szövetség viselje, egyben az általa befizetett 320 pengőnek részére való visszatérítését határozta el. Több tárgy nem lévén, elnök az orsz. választmányi közgyűlést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyező pénztárának közgyűlése Komáromban 1931. évi augusztus hó 16-án. Az elnöki széket *Gróf Széchenyi József* elnök foglalta el, aki a közgyűlés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

Ezután *Nagy Sándor* főtitkár az 1930. évi június hó 22-én Veszprémben tartott legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvét olvasta fel, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált.

A közgyűlés az elnökség 1930. évi működéséről szóló jelentés felolvasását mellőzte, mivel az a Tűzrendészeti Közlöny 1931. évi 5-ik számában közölve volt.

Szintügy mellőzte a segélyzőpénztár 1930. évi zárószámadásának ismertetését is, minthogy az a Tűzrendészeti Közlöny 1931. évi 7-ik számában megjelent.

Ezt követőleg főtitkár a segélyzőpénztár 1931. évi költségelőirányzatát ismertetette, melyhez a közgyűlés észrevétel nélkül hozzájárult.

Majd a számvizsgálóbizottság jelentésének ismertetése következett, mely szerint a f. évi június hó 5-én tartott pénztárvizsgálat alkalmával a számadások rendben levőknek találtak, amiért is a bizottság a felelős számadóknak a felmentvény megadását javasolta. A közgyűlés e jelentést észrevétel nélkül tudomásul véve, a felelős számadóknak a felmentvényt megadta.

Végül 2 segélyt igénylő tűzoltónak fellebbezés útján a közgyűléshez terjesztett kérelme vétetett tárgyalás alá.

1. *Vida Imre* szentgyörgyvölgyi tűzoltónak állítólag tűzoltás közben szerzett hosszú lefolyású megbetegedése címén segély iránti igényét orvosszakértői vélemény meghallgatása alapján az elnökség teljesíthetőnek nem találta, miután megállapítást nyert azon körülmény, hogy nevezett bántalma már a kérdéses tüzeset előtt is fennállott és igénylőnek a tűzoltásban való részvétele azt legfeljebb súlyosbította. A közgyűlés az elnökség ezen határozatát magáévá téve, azt változtatás nélkül helybenhagyta.

2. *Fikó István* soroksárpéteri alparancsnokot f. évi március hó 12-én a tűzoltóórszobában előfordult szóváltásból kifolyólag egy elbocsátott őrmesterttel inzultálta, mely sérüléséből kifolyólag elnök-

ség a sérült segély iránti igényjogosultságát el nem ismerte. A közgyűlés az elnökség ezen határozatát magáévá téve, igénylő segély iránti kérelmét teljesíthetőnek nem találta. Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést berekesztette.

Tagdíjhátralékok kimutatása.

Sz.	Vármegye, illetve törvényhat.	Tag. sz.	Tagdíjjal hátralékos testület					
			1927	1928	1929	1930	1931	
1	Abauj-Torna ¹⁾	2	—	—	—	—	1	
2	Bácsbodrog-Baja ²⁾	26	—	—	—	—	—	
3	Baranya-Pécs ²⁾	210	—	—	—	—	—	
4	Békés	31	—	—	—	—	—	
5	Bihar	61	—	—	—	8	61	
6	Borsod-Miskolc	202	—	—	—	—	1	
7	Csanád ¹⁾	15	1	—	2	7	11	
8	Csongrád H. M. Váshely ¹⁾	5	1	1	1	2	4	
9	Szeged város	8	—	—	—	—	—	
10	Fejér-Székesfehérvár	109	—	—	—	—	—	
11	Győr-Győr város ²⁾	71	—	—	—	—	—	
12	Moson ²⁾	31	—	—	—	—	—	
13	Hajdu-Debrecen	21	—	—	—	—	—	
14	Heves	117	—	—	—	—	98	
15	Jász-Nagykunszolnok ²⁾	49	—	—	—	—	—	
16	Komárom-Esztergom ²⁾	53	—	—	—	—	—	
17	Nógrád-Hont	157	—	—	—	—	—	
18	Pest Pilis Solt-Kecskemét	257	—	—	—	—	—	
19	Somogy	313	—	—	—	—	217	
20	Sopron-Sopron város ²⁾	118	—	—	—	—	—	
21	Szabolcs Ung ²⁾	27	—	—	—	—	16	
22	Szatmár-Ugocsa-Bereg ²⁾	2	—	—	—	1	2	
23	Tolna ²⁾	28	—	—	—	1	11	
24	Vas	288	—	—	—	—	—	
25	Veszprém	185	—	—	—	—	181	
26	Zala ²⁾	31	—	—	—	—	—	
27	Zemplén ²⁾	17	—	—	—	—	—	
28	Budapest szöv.	41	—	—	—	—	—	
29	Budapest hív	1	—	—	—	—	—	
Összeg			2476	2	1	3	19	603

Budapest, 1931. szeptember 30-án.

Breuer Szilárd s. k.
alelnök

¹⁾ vármegyei szövetség nincs.

²⁾ tagtestületének névsorát nem küldte be.

Könyvismertetés.

Barabás István: A tűzoltóképzés tananyaga kérdésekben és feleletekben. I. Megelőző tűzrendészet.

A tűzoltó-szakirodalom terén szerény kiállítású kis füzet jelent meg *Barabás István* tűzr. felügyelő tollából. Tűzoltótanfolyamok számára tananyagul készülő munka I. füzeteképpen. A megelőző tűzrendészet problémáit dolgozza fel kérdés és feleletek alakjában.

Nem nagyvárosok modern felszerelésű tűzoltóságainak, alaposan előképzett tűzoltóvezetőinek írták ezt a kis művet, hanem azok számára, akik sokszor nagyon is egyszerű műveltséggel rendelkezve vállalkoznak hazánk sok száz és ezer községében, hogy a tűzoltók nehéz szerepét elvállalják. És ebben van a kis mű elsősorú jelentősége. E kis könyv közvetve vagy közvetlenül hazánk legnagyobb tömegeinek szól és a nemzeti vagyon legnagyobb részének megőrzését vagy megmentését célozza. A mi nemzeti vagyonunk legnagyobb részét nem színházak, gőzmalomok, bérpaloták, gyárak, benzinraktárak stb. képezik, hanem ott van a szérús kertekben esürökben, a falusi házak százezreiben és az azokhoz tartozó kis gazdaságokban. A szerző feladatát kitünően nem is oldhatta volna meg. A községek saját-

ságos viszonyai, embereinek gondolkodásához alkalmazkodik a kis könyv, csupa pompás gyakorlatiaság, hogyan lehet a legegyszerűbb anyagi eszközökkel, esetleg azok nélkül mégis élelmesen megoldani sok sürgető tűzrendészeti problémát? Aki írta, nyitott szemmel, józan ésszel járt a falvainkban, sok évi tűzoltói tapasztalat eredményeit tárja fel előttünk. S mindezt a legtisztább, legegyszerűbb magyar nyelven; könyve mindenki kezébe adható, mindenki megérti. Igaz örömmel üdvözljük e kis művecske ősz mesterét és annak terjesztését melegen ajánljuk, melynek legnagyobb dícséretéül idejegyvezzük: Szükség volt reá!

A m. kir. miniszterelnöknek a rotációs és íves nyomópapíron előállított időszakos lapok terjedelmének újabb ideiglenes megállapítása tárgyában kiadott 4.810/1931. M. E. számú rendelet módosítása és kiegészítése tárgyában megjelent 5.110/1931. M. E. számú rendelet 1. §-a negyedik kikezdésének intézkedése értelmében Magyarország területén íves nyomópapíron megjelenő időszakos lapok heti, illetőleg havi oldalterjedelme — a 3. §-ban foglalt kivételekkel — egyelőre nem haladhatja meg az 1931. évi augusztus hó 31. napjával kezdődött héten, illetőleg az 1931. évi augusztus havában megjelent számaik összesített oldalterjedelmének nyolcvan százalékát. Ez alapon a Tűzrendészeti Közlöny jelen lapszáma 14 oldalra terjedő.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *Óváry Endre István* parancsnok, *Tóth Kálmán* és *Soltész Lajos* alparancsnokok (Tiszaörs), *Mischler Kálmán* őrparancsnok, *Obrátil Márton*, *Raffa István*, *Sziber János* rajvezetők és *Paczolt Ferenc* őrmester (Vác önk.), *Alapfy István* tb. parancsnok (Cinkota önk.), *Kállay Gyula* csővezető, *Vaclavek Vilmos* főgépezs, *Kocsis János* s.-csővezető és *Molnár II. János* őrmester (Budapest székesfővárosi hiv.).

ALLENDER HENRIK

udvari tanácsos főbányatanácsos, ny. állami vas- és acélgyári igazgató, a zólyombrezói és a diósgyőri állami vasgyárak volt tűzoltóparancsnoka, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség központi választmányának volt tagja, f. évi október hó 9-én 76 éves korában Miskolcon elhunyt. Díszes temetése f. évi október hó 11-én általános részvét mellett folyt le. Tisztelet emlékének!

id. REÉ ISTVÁN

Székesfehérvár nyug. városi rendőrfőkapitánya, a Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó-Testület volt parancsnoka és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség központi választmányának volt tagja f. évi október hó 11-én Székesfehérváron meghalt. Két nap múlva a város közönségének, a tűzoltóság és nagyszámú tisztelőinek részvéte mellett helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségének küldöttsége f. évi október hó 1-én *vitéz Dr. Keresztes Fischer Ferenc* belügyminiszternél tiszeltett. A küldöttség tagjai *Dr. Marinovich Imre* és *Teasdale Ottó* alelnökökkel az élén *Nagy Sándor* főtitkár, *Erdély Ernő*, *Hivling Gyula*, *László István*, *vitéz Dr. Romcsik Jenő*, *Papp Ferenc* és *Vida Pál* elnökségi előadók voltak. *Dr. Marinovich Imre* alelnök a küldöttség tagjainak bemutatása után hivatalba lépése alkalmából az ország tűzoltóinak nevében üdvözölte a belügyminisztert, egyben azon kérelmét terjesztette elő, hogy a takarékosági intézkedések során a hazai tűzoltóintézményt pártolólag támogassa. A miniszter válaszában a tűzoltó szervezetek jóakarató támogatásáról biztosította az orsz. tűzoltószövetség küldöttségét, amire ezen emlékezetes tisztelgés véget ért.

A Heves-vármegyei Tűzoltó Szövetség f. évi szeptember hó 27-én Makláron tartotta ezévi rendes közgyűlését, melyen *Okolicsányi Imre* alispán elnökölt. Elnök a közgyűlés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta és a megjelenteket üdvözölte. Ezután a közgyűlés az 1930. évi zárszámadást a választmány javaslatára 8227 P 79 f bevétellel és 8081 P 72 fill. kiadással, valamint 146 P 7 fill. maradvánnyal jóváhagyólag tudomásul vette. Az előterjesztett 1932. évi költségvetést a választmány javaslatára 7658 P bevétellel s ugyanannyi kiadással észrevétel nélkül elfogadta. Majd a vármegyei tűzrendészeti felügyelő által szerkesztett évi jelentést a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette, azonkívül egyhangúlag hozzájárult azon javaslatához is, hogy a vármegye alispánja kéressék fel az 1932. évben tartandó újabb ker. tűzoltótanfolyam elrendelésére, továbbá az önkéntes testületeknek minden községben leendő megalakíttatására és a községi előjáróságok tűz esetére szóló beosztásainak elrendelésére, azonkívül egynapos vezénylői tanfolyamok tartásának elrendelésére, végül a folyó évben bevált körzeti bemutatók folytatólagos tartására. Egyéb tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést berekesztette.

A Fejérvármegyei Tűzoltó Szövetség ezidei rendes közgyűlését f. évi szeptember hó 13-án Bicskén tartotta meg. A közgyűlésen *bárá Ivánka Géza* alelnök elnökölt, aki a határozatképesség megállapítása után azt megnyitotta. Majd az elnöki megnyitóbeszéd kapcsán *Vida Pál* főtitkárt, kormányzói kiténtetése alkalmából melegen üdvözölte. Ezután az 1930. évről szóló jelentés ismertetése következett, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált. A vármegyei szövetség mult évi zárszámadását is a közgyűlés egyhangúlag elfogadta és a felelős számadónak a felmentvényt megadta, a jövő évi költségvetéshez pedig észrevétel nélkül hozzájárult. A közgyűlés ezt követőleg *Marth Béla* sárszentmiklósi tűzoltóparancsnoknak kiváló működéseért jegyzőkönyvi elismerést szavazott meg. Végül *Dr. Lausmann Géza* vármegyei főjegyző az alispán képviselőjében a *Vida Pál* alapítványból 50—50 pengő pénzjutalmat 5 szorgalmas öreg tűzoltónak adományozott, akiknek a névsora a következők: *Póhl Károly* (Lovasberény), *Weisz János* (Pusztaszabolcs), *Gabai József* (Mór), *Major István* (Alap) és *Németh Gábor* (Alesuth). Ezekon kívül többen alispáni dícséretben részesültek. Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést berekesztette.

A Vasvármegyei Tűzoltó Szövetség f. évi szeptember hó 16-án Sárváron tartotta meg ezévi rendes közgyűlését, melyen *Herbst Géza* udvari tanácsos, ny. alispán elnökölt. Az Országos Tűzoltó-Szövetséget *Erdély Ernő* győri főparancsnok, elnökségi előadó képviselte. A közgyűlés határozatképességének megállapítása után elnök a megjelent

vendégeket üdvözölte, egyben köszönését fejezte ki a sárvári tűzoltótestület vezetőségének, valamint a város közönségének, mely oly melegséggel és figyelemmel fogadta a szövetség tagjait. Kegyelettel emlékezett meg *id. Maróthy László* ny. főispán, *Gróf Erdődy Tamás* tb. vármegyei szövetségi alelnök és *Varga József* ev. lelkész, sárvári tűzoltótestületi elnök elhunytáról. Majd bejelentette *Barabás István* jár. tűzr. felügyelő nyugalomba vonulását, akinek eredményes munkásságáért a szövetség nevében köszönését fejezte ki. Bejelentette továbbá, hogy *Barabás István* utódául a szövetség ajánlatára az alispán *Gayer Endre* sárvári parancsnokot nevezte ki. Végül elnök indítványára a közgyűlés *vitéz Dr. Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszternek távirat útján való üdvözlését határozta el. Ezután *Benda László* főtitkár a szövetség évi jelentését ismertette, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált. Majd *Köszeg* város levélét olvasta fel, melyben a jövő évi közgyűlésnek a 400 éves Jurisics-jubileum alkalmával való ünnepélyek keretében való megtartását kérelmezte. Ezen meghívást a közgyűlés egyhangú határozattal elfogadta. A celdömölki tűzoltótestület a jövő évi 40 éves fennállásának jubileuma alkalmából szintén meghívta a vármegyei szövetséget. A közgyűlés e meghívás ügyében úgy határozott, hogy a vármegyei szövetség a rendes közgyűlésén kívül *Celdömölkön* még egy díszgyűlést fog tartani. Végül *Erdély Ernő* főparancsnok élénk tetszéssel tartott felszólalása után elnök a közgyűlést berekesztette. Ezután *Dr. Polczér Dezső* sárvári főszolgabíró elnöklésével a sárvári tűzoltóság díszközgyűlése következett, a megjelent vendégek üdvözlése után *Huszár Miklós* apátplébános országgyűlési képviselőnek, az egyesület díszelnökének a testület díszoklevelét átnyújtotta. Ezt követőleg *Barabás István* járási tűzr. felügyelőt meleg szavakkal búcsúztatta el. Végül *Herbst Géza* várm. szöv. elnök az erre érdemeket szerzett 53 sárvári tűzoltónak az orsz. szövetség szolgálati érmeit osztotta ki, amire elnök a díszközgyűlést berekesztette. A délután megtartott tűzoltóversenyen I. Sárvár, II. Köszeg, a III. Celdömölk csapata lett. Így a *Herbst*-féle vándordíjat a sárvári testület versenycsapata nyerte el. A vármegyei szövetség ezenkívül az összes versenyen résztvevő csapatokat saját díjaival tüntette ki, melyek kiosztásával ezen jól sikerült tűzoltónap véget ért.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége f. évi szeptember hó 26-án választmányi ülést tartott, melyen *Teasdale Ottó* főparancsnok, elnök bejelentette, hogy a szövetségnek különböző pénzügyi kérdéseknél kezelte vagyonát a községi takarékpénztárhoz utaltatta át, továbbá, hogy az új pénztáros munkakörét átvette és a tagdíjak beszedése folyamatban van. Beszámolt a nyár folyamán tartott gyári vizes gyakorlatokról, egyben azok gyakorlati hasznát és a levont tanúságait ismertette; majd pedig *Kállay Imre* főtitkár jelentette be, hogy a téli hónapokra az elnökség szakelőadások tartására milyen munkaprogramot állított össze. Ezután *Teasdale Ottó* elnök lendületes szavak kíséretében nyújtotta át *Fischer Samu*, volt Schlick gyári parancsnoknak a szövetség érdemes választmányi tagjának a 40 éves szolgálati érmet, akit a jelenlevők meleg ovációban részesítettek. Ezt követőleg elnök javaslatára a választmány a folyó évre egy gyári tűzoltóparancsnok külföldi tanulmányútra való kiküldetése céljaira ismét 500 pengő segélyt szavazott meg. A megejtett szavazás eredményeképpen *Erdélyi Béla* Ganz-vagongyári parancsnok küldetett ki. Elnök bejelentette ezután, hogy a tanulmányút ügyében a berlini tűzoltósággal érintkezésbe lépett, melynek válasza beérkezte után a tanulmányút irányára megállapítható lesz. Bejelentette továbbá, hogy

a biztosító intézetek szövetségéhez átirat intéztetett az iránt, hogy a gyári biztosítások megkötésénél és megújításánál a gyári tűzoltótestületek fenntartását kössék ki feltétlenül. Bejelentette még, hogy a közeljövőben a budapesti hivatásos tűzoltóság folytatni fogja a gyári vizes gyakorlatok rendezését oly gyárakban is, ahová a főv. tűzoltóság tisztjei ellenőrzésre és gyakorlatra nem járnak ki. Végül elnök javaslatára a választmány elhatározta, hogy a „Tűzvédelem“ című lapot nem fogadja el hivatalos közlönyül, miután, mint az országos szövetség tagjának hivatalos lapja a Tűzrendészeti Közlöny; támogatóképpen azonban a szövetség egy példányra előfizet. Kisebbségi jelentőségű folyó ügyek elintézése után a választmányi ülés az elnök zárószavaival véget ért.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskún-vármegyei Tűzoltó Szövetség vármegyei tűzoltó versenye f. évi szept. hó 6-án impozáns keretek közt folyt le, amelyen 4 város és 17 község tűzoltócsapata vett részt. A versenyen az Országos Tűzoltó-Szövetséget *Dr. Marinovich Imre* ny. h.-államtitkár, alelnök, a Vármegyei Tűzoltószövetséget pedig *Dr. Csilléry Zoltán* vm. II. főjegyző, ügyv. alelnök képviselte. A bírálóbizottságnak *Dr. Csilléry Zoltán* elnöklete alatt *Petheő János* és *Dr. Lukács Zoltán* várm. tűzrendészeti felügyelők, *Boross Imre* szöv. titkár, *Dr. Dabasi Ödön*, *Hajós Emil*, *Bíró Dezső* tb. vármegyei tűzr. felügyelők, *vitéz László Árpád* nyíregyházai és *Karner Béla* budafoki hivatásos tűzoltóparancsnokok, *Dósa István* jár. tűzr. felügyelő és *Minka Lajos* ujbpesti önk. alparancsnok voltak a tagjai. Délelőtt 11 órakor a tűzoltólaktanya előtti téren több ezer főnyi érdeklődő közönség jelenlétében a több mint 300 főt számláló tűzoltózászlóalj élén *Kovács Gyula* kiskörösi parancsnok leadta jelentését *Dr. Csilléry Zoltán* vármegyei II. főjegyzőnek, utána kezdetét vette a verseny. Két csoportban (falusi és városi) egymásután állottak szerhez a buzgó tűzoltócsapatok. Déli 1 órára befejeződött a koesi és mozdonyfeeszkendő szerelési verseny, amelyet a polgári körben tartott társasbéd követett. Ebéd után volt a támadási verseny, amelyre a bírálóbizottság a délelőtti verseny legjobbjait bocsátotta. Késő délutáni órákban ért véget a támadási verseny s utána a bírálóbizottság tárgyalásra ült össze, amelyen meghozta s kihirdette a következő határozatát: A vármegye „*Agorasztó Tivadar*“ nevét viselő vándordíját, egy benzinnemű motoros turbina-feeszkendőt ismét *Kezel község* (ezúttal másodfízben), a mozdonyfeeszkendő városi csoportjában a vándordíjat, *Mátrai Antal* által adományozott csoportzászlót *Kiskunhalas*, az első díjat *Nagykörös*, a másodikikat *Pesterzsébet* és a harmadikat *Szentendre* város tűzoltócsapata, a községi csoportban (szintén mozdonyfeeszkendő) első díjat *Csepel*, másodikikat *Pestszentlőrinc*, harmadikat *Abony* és negyediket *Rákosliget*; a községi csoport koesifeeszkendő szerelésénél első díjat *Veesés*, másodikikat *Maglód*, harmadikat *Rákosszentmihály* és negyediket *Soltvadkert* nyerte meg. Értékes egyéni díjat a következők nyertek: első díjat *Hadrázy László* kiskunhalasi, másodikikat *Dr. Pálffy Endre* szentendrei, harmadikat *vitéz Helvédy János* keceli, negyediket *vitéz Ördög János* abonyi, ötödiket *Marton M.* veesési parancsnokok s a hatodikat a *Rákosszentmihályi* parancsnok. A verseny szép sikerű rendezésének nehéz munkálatait *Dr. Kathona Mihály* kiskunhalasi városi főügyész, tb. vármegyei tűzrendészeti felügyelő, az Orsz. Szövetség elnökségi előadója minden díszeset megérdemlő hozzáértéssel végezte s mellette elismerés illeti a kiskunhalasi tűzoltóság tisztikarának ügybuzgóságát is.

A Bonyhádi Önkéntes Tűzoltó Testület f. évi szeptember hó 7-én ünnepelte fennállásának 60 éves jubileumát, mely alkalomból tűzoltóversenyt és

díszközgyűlést tartott. Az ünnepélyen Bácsbodrog és Baranya vármegyék több testülete is megjelent, úgyhogy 24 tűzoltóság 400 tűzoltóval vonult fel. A versenyek két bírálóbizottság előtt folytak le. A völgysegi járás versenybírálbizottságának élén *Holló Béla* tűzr. felügyelő állott, a három vármegyéből benevezett tűzoltóságok kerületi versenyé bírálóbizottságának vezetője pedig *Makucz Jenő* pécsi tűzr. felügyelő volt. A járási versenyben: 1. *Majos*, 2. *Zomba*, 3. *Dőrypatlan*. A kerületi versenyben: 1. *Bonyhád*, 2. *Baja*, 3. *Bácsalmás*, 4. *Ócsény*, 5. *Pécs*, 6. *Zomba*. A versenyek befejeztével a bonyhádi tűzoltótestület díszközgyűlése következett, melyen *Dr. Schreck Ádám* elnökölt, aki első-sorban az egyesület alapítóiról emlékezett meg, majd a megjelent alispánt és *Vida Pált*, az orsz. tűzoltószövetség kiküldöttjét üdvözölte. Ezután *Szevald Oszkár* alispánnak a testület által felajánlott emléklakettet nyújtotta át, aki azt megköszönve megígérte, hogy a tűzoltóságokat a jövőben is támogatni fogja. Ezt követően *Knabel Vilmos* tűzr. felügyelő, parancsnok, a testület 60 éves történetét ismertette. Végül *Szevald* alispán az arra érdemeket szerzett testületi tagoknak az orsz. tűzoltószövetség szolgálati érmeit osztotta ki, amire a díszközgyűlés az elnök zárószavaival véget ért.

Zalavármegyei Tűzoltó Szövetség. Zala vármegye törvényhatósága f. évi november hó 8-tól 21-ig Zalaegerszegen kéthetes kerületi tűzoltói tanfolyamot tart. A tanfolyam szervezete és tananyaga a 254.300/1928. B. M. számú rendelet előírásainak megfelelően van összeállítva.

A tanfolyam felügyelője: *Bödy Zoltán* Zala vármegye alispánja, parancsnoka: *Mózes László* hivatásos tűzoltóparancsnok Zalaegerszeg, előadói: *Erdély Ernő* hivatásos tűzoltófőparancsnok, országos szövetségi előadó Győr, *Petheő János* és *Dr. Lukács Zoltán* pestvármegyei hivatásos tűzrendészeti felügyelők Budapest, *Antalfy István* okleveles gépészmérnök Budapest, *Wassermann Frigyes* műszaki tanácsos Zalaegerszeg, *Dr. Németh János* városi tisztiorvos Zalaegerszeg, *Fodor István* hivatásos tűzoltótiszt Zalaegerszeg és *Lóránth István* önkéntes tűzoltótiszt Zalaegerszeg.

A tanfolyam díja 100 pengő, mely összegben a tandíj, tankönyvek, napi háromszori étkezés és az elszállásolás költségei is bennfoglaltatnak.

Jelentkezési határidő október hó 30.

A jelentkezők kérvényüket Tűzoltótanfolyam-parancsnokság Zalaegerszeg címre tartoznak beadni, okmányokkal felszerelve.

A tanfolyamot sikerrel elvégzett hallgatók a 254.300/1928. B. M. számú rendeletben előírt országos érvényű „Bizonyítvány“-t kapnak.

A tanfolyamparancsnokság mindennemű érdeklődésre készséggel küld részletes tantervet és tájékoztatót. A felvett hallgatók a felvételi jeggyel

együtt szintén kapnak részletes tantervet és tájékoztatót.

Zalaegerszeg, 1931. szeptember 24-én.

Bajtársi üdvözlettel:
Mózes László s. k.,
tanfolyamparancsnok,
hiv. tűzoltóparancsnok.

Hirdetmény.

A székesfővárosi tűzoltófőparancsnokság köz-hírré teszi, hogy egy kifogástalan állapotban levő lófogatú, nem forgatható, 30 m hosszú, Magirus gyártmányú

tolólétra

eladó. — Ára 2500 pengő. — Bővebbet a főparancsnokság (Budapest, VIII., Kún-utca 2.) nyújt.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. tb. elnök, Breuer Szilárd ny. főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Dr. Aujeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hiv. főtiszt, Ditrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hiv. parancsnok, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos főtiszt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehácz Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, bpesti önk. titkár, Teasdale Ottó f. hiv. főparancsnok, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

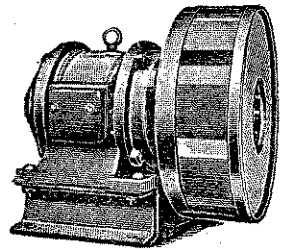
Nem tudja összeszedni

a tűzoltókat, ha tűz támad, mert nincs messzehallható

riasztó szirénája,

mely a határban dolgozó legénységet egyszerre alarmirozza! — Eddig több mint 1000 darab szirénánk van üzemben. —

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal megküldünk!

Magyar Műszaki és Villamosági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VII., Kertész-utca 27.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. Központi iroda tel.: A. 22-2-26. Gyári tel. A. 59-0 01

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: A-91-3-46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

a keletkező tűzvéssre idejében figyelmeztetik a tűz fészkeknek jelzésével

Siemens és Halske R.-T.

Budapest, VI., Teréz-kr. 36. Tel. 109-85, 204-01

A megszünt **TEUDLOFF-DITTRICH Rt.** gyártmányait, úgy mint: kézi hajtású, motoros és autófecskeknéket, lájkocsikat, vészvonatokat és tűzoltósági felszereléseket az ismert kivételben állítjuk elő.

Forgalomba hozza: **Magyar királyi állami vasgyárak kereskedelmi képviselője r. t., Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 28. szám**

Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZÖSSZEGEKET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.

SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I., V., VI., VII. ára 3.50 pengő. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1.— pengő. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás balesetknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve ára füzeve 20.— P., bekötve 22.— P. Papp Ferenc Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltó gyakorlati szabályzat kivonata, ára —30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata, ára —50 P. Szolg. szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —40 P.; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „Szépliget-i tűzoltóság”, ára 5.— P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Vészélyben minden magyar város”, ára 1.50 P. Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása, ára 1.50 P. Rehák Tamás: Motoros fecskendők és szerek, ára 8.— P. 10 példány rendelése esetén 6.— P. Tűzoltóigazolványok v. vászonburkolatban darabonként 40 fillér, bőrburkolatban darabonként 80 fillér.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

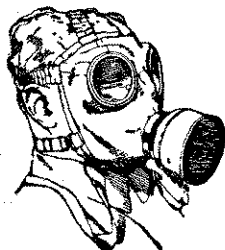
A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 11-0-18.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálcokat
gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illetos-út 9. Telefon: J. 42-3-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 86-6-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumbélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**
Telefon: A. 22-8-09, A. 28-9-64, és J. 34-0-98.
Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Minden kapható a

**Párisi
Nagyáruház-ban**

**„TOTAL”
a tűzoltókészü-
lékek királya!**

folyékony szénssavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért télen nem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindenféle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzín,
szesz, ether, petro-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos
tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel
készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Végzinház-u. 5. Tel.: A. 27-7-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 84-5-11 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon A. 23-7-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli fűzetre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. A. 91-4-46

Nyomatott íj. Kellner Ernő könyvnyomdájában, Budapest, V., Csáky-utca 10. szám. — 75780

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454 számú csekkzámlájára lehet befizetni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 188.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 84-7-94.

BREUER SZILÁRD

1863—1931

„... Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élte kincsét, ámbár napja múlt;
Hanem lerásván, ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul...”

(Arany János)

Tényleg meghalt? Nem, csak most ment el tényleges nyugalomba. Elment? Nem, mert „eszmévé finomult” egyéniségét a lelkek örök szférájából is változatlan energiájú lüktetéssel sugározza le ránk: magyar tűzoltókra, akik személye eltávozásával a legkiválóbb szervezőképességű apostolt és vezért, a legnagyobb hatású oktatót, a „mester“-t, szakirodalmunk megalapítóját és legtermékenyebb művelőjét és azt a melegszívű, mindenkor minden áldozatra kész bajtársat siratjuk, kiről szintén elmondhatjuk a költővel:

„Szíve szeretni kívánt: s
nem esett nehezére szeretni.

Szíve gyűlölni kívánt: s
az neki nem sikerült!”

Ez a szív szakadt meg abban a megrendítő fájalmában, hogy az életkorát mindenkor megcáfoló testi rugalmasságát, szívósságát végre is legyőzte mindnyájunk földi sorsának véges határoltsága, s lebecsájtva eléje a betegség sorompóját, eltiltotta őt attól az úttól, melyen több mint fél évszázadon át, mindig az első sorokban menetelve, azt a „Szeretet-Becsület-Munka“-útnak nevezhetjük. S ezzel a három szóval olyan életet jellemezhetünk, mely ha földi alakját most meg is változ-

tatta, azonban azt mindenkor közénk és magunk közé idézi szellemével, s amely emberi életnek e hármias tartalma minden magyarnak és tűzoltónak egyedüli és soha, semmivel nem pótolható lelki öröksége, vezéresillaga legyen!

Címere, származása nélkül is nemes lett volna nemes *Breuer Szilárd*, mert azzá emelte volna Őt a nagyot és kicsinyt egyformán lenyűgöző ember-szeretete, kiapadhatatlan szívjósa, mely benne s vele együtt ugyanazon időben: 1863. évben (február 16-án) született, amely évben öltött testet a mai „Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület” is, ahol kezdte és végezte tűzoltói működését. Mint a budapesti műegyetem építésmérnöki szakosztályának hallgatója, 1881. év április 13-án lépett be a testület működő tagjai sorába és fáradhatatlan ügybuzgalmával alig két év alatt már szolgálatvezető segédtsízt, 1884-ben pedig szakaszparancsnok

lesz. S amig mások a tűzoltói működést életpályául választották, addig *Breuer Szilárdot* a tűzoltói hivatás választotta ki és ragadta magához már a budapesti önkéntes tűzoltók sorából akkor, midőn az ezen testületből származó és önállóvá lett fővárosi hivatásos tűzoltóság tisztikarába lépett.

Határozottan megállapítható tény az, hogyha a tűzoltói hivatás könnyen is ejtette őt rabul s tette holtáig hí szerelmesévé attól a pillanattól kezdve, midőn az önkéntes tűzoltói ruháját először felvette, azonban éppen olyan nehéz volt e hivatás betöltése, különösen abban az időben, midőn a személyi bátorságon és ügyszereteten kívül, magasan kiemelkedő szaktudásra és éjjelt nappallá tevő emberfeletti munkára is szükség volt.

Lehetetlen még csak nagy vonalakkal is vázolni azon hármass irányú és mégis egy közös cél felé haladó működését, melyet a napról-napra nagyobodó fővárosunknak abban az időben még teljesen primitív tűzjelzési és vízszervezési berendezkedése, a megelőző tűzrendészetnek csak a patriarchalis korbeli nyomai mellett Budapest mai világhírű tűzoltósága és megelőző tűzrendészet érdekében kifejtett. Még arra sem vállalkozhatunk, hogy a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség megerősítése, az országos tűzoltóügy népszerűsítése, fejlesztése és szintén európai színvonalra való emelése érdekében végzett azon munkálkodását és apostoli tevékenységét ismertessük melyet különösen 1902 óta, mint országos szövetségünk titkára, majd főtitkára és később pedig majdnem halála napjáig mint ügyvezető alelnöke minden egyéni sérelmet, fájdalmat eltűrő, mindenkinek mindent megbocsátó áldozatos munkakészségével és példátlan szorgalmával folytatott.

Ámde mindezek, ha igazán közismert tények is, mert életrajza és tűzoltói pályafutása részletes adatait számtalanszor megörökítették különböző alkalmakkor Róla és működéséről írott, mondott maradandó méltatásokban, ezen adatok mégis megkönnyítenék feladatunkat most, midőn Őt nemcsak mint tűzoltót, lapunk feledhetetlen vezérét, hanem elsősorban mint embert újra magunk elé idézzük. A székesfővárosi hivatásos tűzoltóság főparancsnoki állásából ezen év első napjaiban történt nyugalombavonulásakor a „Tűzrendészeti Közlöny“ január havi számának vezércikkében a rendelkezésre álló helyhez képest legrészletesebben óhajtottuk is méltatni azt a munkát, melyet fél évszázadon át Budapest székesfőváros s az egész Nagy-magyarország tűzrendészete és tűzoltói intézményei érdekében folytatott, azonban *Breuer*-ről: az emberről sem akkor, sem most, vagy bármikor is nem írhatunk mást, csak azt, hogy . . . talpig ember volt! Ember, ki vezérnek, úrnak, kemény parancsolónak és ítélkezőnek született s aki mégis akkor, midőn a mindezen képességeket megkívánó legmagasabb helyet is elérte: akkor is a legutolsó közvitéze módjára dolgozott, sőt számtalanszor azok helyett, s alárendeltjeivel szemben még akkor is elnéző és sokszor — talán fölösen is — megbocsátó volt, ha azok személyében, legbensőbb érzéseiben bántották volna meg, vagy ismételten és súlyosan is visszaélték úri bizalmával. Talpig ember volt, kinek hibáit messze túlszárnyalták erényei, s ezek az erények még műveinél, alkotásainál is maradandóbbak, mert emberi szívekbe vésődtek bele. S ami a többezernyi tűzvész színhelyén halált megvető bátorságával, önfeláldozó hősiességével tisztjeit, katonáit, működésük szemlélőit magával ragadta s példájával az emberszeretet legragyogóbb gyakorlására hevítette, addig a hivatalában, a tanácskozó asztalok mellett vagy a számtalan és különféle tanfolyamok előadói székéből lenyügözte, örökre hívéül, követőjéül varázsolta a legkonokabbul vitatkozó ellenfelét is azzal a megnyerő közvetlenségével, bámulatos élességű logikájával és a tudás végtelenül pazar tárházával, mely Őt Nagy-magyarország összes tűzoltótisztjének, tűzrendészeti közigazgatási közegének, sőt a legegyszerűbb falusi tűzoltónak is nemcsak tanítómesterévé, rajongott vezérévé, hanem az atyai, testvéri szeretet sugárzó

barátjává tette. Könnyű dolog volt ez részéről, mert mindenki az első pillanatra meglátta Benne az Embert s annak tiszta kék szeméből az állandóan kiragyogó puritán becsületet.

Ráillett a mondás, hogy a becsület volt kenye-re, párnája, melyek közül az előbbi táplálta hosszú életen át, s az utóbbi elkísérte sírjába is. S ha e fogalomnak volt, vagy van még pótolhatatlan értéke, úgy *Breuer* Szilárdnál ez a rendkívüli érték csak gyarapodott és fokozódott a néha már túlzásnak látszó szívjóóságával, mindent megbocsátó emberszeretetével és cincinnatusi egyszerűségével. S bár a rangot, címet sohasem kereste, mégis éppen ezek a tulajdonságai, erényei juttatták el Őt a pályájának legmagasabb állásához, címeihez, mert az azokból származó befolyás és tekintély felhasználása nélkül azoknak csak díszére vált. Ilyen ember támogatását, bizalmát, barátságát elnyerni a legnagyobb öröm és kitüntetés volt, s mégis hányszor éltek vissza kegyetlenül a jószágos szeretetből fakadó bizalmával, barátságával. A szív embere azonban mindig megbocsátott még önmagának, a „becsület emberének“ is, mert ismerte ama hibáját, hogy mindenkinek hitt, mindenkiben megbízott, miután mindenkit önmagáéval egyenlő becsületességgel, igaz embernek tartott. S ha e téren érték is fájdalmas csalódások, azok sem az életkedvét, sem munkavágyát, sőt szívbéli szeretetének erejét sem tudták esőkkenteni, sőt úgy látszott, hogy lelki fájdalmai között is, a fokozott munkában s az annak eredményeként kristályosodott szellemi javaknak még pazarabb szétosztásaiban keresett és talált vigasztalást. Ezek a javak szakírói munkásságának termékei, melyek együttvéve nemcsak a hazai, hanem az egész művelt világ tűzoltási és tűzrendészeti szakirodalmának legjelesebb műveivel szemben is olyan drága füzért alkotnak, melynek minden egyes gyöngyszemét — a hazája s az emberiség iránti szinte áhítatos szeretetén kívül — az emberekben való csalódások okozta lelki fájdalmai sajtolták elő.

Ezt tudva, még inkább meg kell hajolnunk tűzoltói tevékenységének harmadik irányzata, a szakírói munkássága előtt, melynek részletezése vagy főleg a gyakorlati életben megnyilvánult hasznának átértékelése éppen olyan hihetetlen méreteket eredményezne, mint a tűzvédek sikeres előlétsaival véghezvitt köz- és nemzeti vagyon értékeinek összecszerű megállapítása. Nem volt író, e szó irodalmi értelmében, nem ismerte az írásművészet titkait, fogásait s mégis írt, mert arra képesyerrült, s művei, tanulmányai, könyvei és cikkei nemcsak a most jelzett és általa egész életén át oly nemesen titkolt lelki fájdalmak hosszú sorozatának, vagy az éjszakai nyugalomát évtizedeken át megrabló fáradhatatlan munkásságának maradandó bizonyosságai, hanem örökértékű centrumai egyrészt a tudományos felkészültségen alapuló hatalmas szaktudásának, másrészt azon fanatikus ügyszeretetének is, mely amíg Őt a szakírót mesterré, mint mestert tekintélyé, mint oktatót apostollá, s mint magyar tűzoltót nemzeti büszkeségünké emelte, addig mind eme tulajdonságainak szétsugárzásával még számos tűzoltó nemzedék tagjainak munkálkodását teszi eredményesebbé, becsületesebbé és szentebbé úgy önmagunk, mint mindenki előtt! Nekünk pedig, mint az ezen tűzoltószaklap szerkesztésében, megírásában méltatlan munkatársainak a legégetőbb és legőszintébb fájdalmat okozta annak a lapvezérnek távozása, aki már 1902 óta a néhai *Dr. Szűly József* által szerkesztett és a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület által kiadott „Tűzoltó Közlöny“ utódjával a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség által életre hívott jelen „Tűzrendészeti Közlöny“ felelős szerkesztője és halála pillanatáig irányítója és főmun-

katársra volt, s aki közös munkálkodásaink során is a szíve és szelleme kiapadhatatlan kinstárának értékeivel oly bőségesen halmozott el.

*

Révedezve tekintünk sírja felé, várva onnan tevékeny alakjának feltűnését, jóságos tekintetének biztató sugarait, mert mérhetetlen fájdalmunkban nem tudjuk elhinni, hogy ott, ahol a mindnyájunkat oly hő szeretettel Magához vonzó nagy szíve dobbanását még a hantok alól is hallani véljük, hogy ott ne láthassuk nemes alakját, kedves arcvonásait. S amíg dühörögve hull szivünkre a bánat göröngye, abban a hitben tesszük le az emlékezés könnytől ázott koszorúját, hogy a magyar tűzoltótársadalom — élén a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséggel — a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete, a Budapesti Tűzoltótestületek Szövetsége, a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület még a mai viszonyok között is megérti a „Tűzrendészeti Közlöny“ szerkesztőségének felhívását arra, hogy e sír fölé — mely egy mindenkor hálás nemzet és Főváros fiainak, tűzoltóinak zarándokhelye lesz — emlékkövet emeljünk, s azon alakját s vonásait megörökítsük.

„... Nem néki, nekünk emelkedjék
Örökre intő jel gyanánt,
Hogy megtartsuk „Végrendelet“-jét
S beteljesítsük mit kívánt:
Ha ráborul a sír nyugalma,
Ameddig fönmarad neve,
Ne kő, eszméi diadalma
Legyen — mondá — emlékjele!...“

Örizzük emlékét addig is azzal a fogadalommal, hogy eszméi diadalra vivéséhez az Ő útját járjuk, melynek e három vezéresillaga volt:

Szeretet, Becsület, Munka.

A hazai tűzoltóságok fenntartásának és fejlesztésének némely módjai.

Irta: Labiner Gyula rákospalotai tűzoltófőparancsnok.

A Tűzrendészeti Közlöny f. évi szeptember havi számának (9. szám) vezércikke foglalkozik a hazai tűzoltóságok fenntartásának nehézségeivel. Megállapítja, hogy önkéntes tűzoltóságaink csak olyan helyeken élnek és működnek sikeresen, ahol az egyesület elnöke tekintélyes, befolyásos és népszerűségnek örvend. Ahol ez a fontos előfeltétel nem volt vagy nincs meg, ott a tűzoltótestület nagyon rövid életű volt, hamar beadta a kulcsot. Ez a helyzet ma is fennáll. Ha megfelelő, befolyásos, tekintélyes elnök nem kerül a testület élére, kárba veszt minden fáradság. Hiábavaló minden igyekezet a produktív tűzoltói munka és egyesületi élet megteremtésére és fejlesztésére. A közlemény minden egyes megállapítása szakavatott tűzoltótollra vall; rámutat a súlyos helyzetre, feltárja a sebeket, felemlít egyes hatósági intézkedéseket, amelyek hivatva lennének ezeken a bajokon segíteni, végül azonban leszögezi szomorú tényként, hogy a szép fejlődésnek indult magyar tűzoltóságok további fejlesztése megakadt, mert a szükséges anyagi források mindinkább kiapadnak. A cikk írja azonban nyomban vígasztalódk, amikor megállapítja, hogy az önzetlen lelkesedés még nem lohadt le és a magyar tűzoltó ügyszeretében, kitartásában bizva buzdít a további munkára, mondván, hogy szegényen is szolgálni kell ezt a nemes ügyet. A sorsesapások egyszer véget érnek.

Ezek előrebocsátása után, a jelzett vezércikk folytatásaképpen legyen szabad azokra a kérdésekre rátérnem, amelyek a tűzoltóságok fenntartását és fejlesztését volnának hivatva szolgálni, vagyis arról elmélkednem, hogyan is lehetne a meglévő tűzoltóságokat fenntartani, fejleszteni és új életképes testületeket alakítani, általában a fejlődésnek olyan lökést adni, amely országos tűzvédelmi és nemzetgazdasági szempontból is minden tekintetben kielégítő lenne.

Kétségtelen, hogy a helyzet ma igen súlyos és mégis tenni kell valamit, ami a tűzoltás szekerét a kátyúból kivonja. Az általános gazdasági krízis s ennek folyamányaként a takarékosági láz kihát a tűzoltószervezetekre is, sőt azt mondhatnók, hogy úgy a városoknál, mint a községeknél nagy a hajlandóság arra, hogy elsősorban a tűzoltóintézményeknél érjen el megtakarításokat és pedig nem esupán létszámapasztással, hanem a dologi kiadások észnélküli csökkentésével, valamint az egyesületeknek nyújtott évi segély megvonásával is. Persze az indoklás az egész vonalon az, hogy „nálunk alig van tűz“; „minek annyi tűzoltó?“; a legin- produktívabb foglalkozás“; „fizessenek a biztosító intézetek“ stb. Hiába szólnak hozzá a tűzoltóintézmény érdekében egyes városatyák, hiába tárják fel, hogy a tűzoltó nemcsak egyesek, hanem a nemzet vagyonának megvédésében fejt ki tevékenységet s ebben a védőmunkában különösen ma, fokozottabb segítséget kell nyújtanunk, nem akarják megérteni s a községi határozat úgyszólván minden esetben tűzoltói szempontból kedvezőtlen. Elképzelhető, hogy az ilyen döntések milyen bomlasztó hatást gyakorolnak a tűzoltótestületekre. A felettes hatóságok nagyon, de nagyon ügyeljenek és ne dőljenek be ezeknek a határozatoknak. Ha adni nem tudnak, vagy nem akarnak többet adni, mint amennyit adtak, ne vegyenek el semmit a testületektől. Itt szögezem le elvként azt, hogyha bárhol, bármilyen címen vesznek el valamit a dühös takarékoskodás leple alatt, a tűzrendészeti kiadásokat ne bántsák, hanem a lehetőséghez képest emeljék azokat. Higgyék el a böles városatyák, hogy minden fillér, amit ilyen célra fordítanak, sok-sok százezer pengőt menthet meg a nemzeti vagyon számára. Igen ám, de miből?

Erre a kérdésre már a törvényhozás megadta a választ, az 1927. évi V-ik törvénycikk megalkotásánál, mikor kimondta, hogy a városok és községek tűzrendészeti kiadásaiik fedezetére *tűzvédelmi járulék* kivetésére és beszedésére jogosítva vannak. Ez az intézkedés volna hivatva a tűzoltóságok fenntartásának és fejlesztésének kérdését az egész vonalon megoldani. Igen ám, de mit látunk? Azt, hogy az e tárgyban alkotott szabályrendeleteket a felsőbb hatóságok felebbezés folytán vagy egyéb okok miatt nem hagyják jóvá. És itt a hiba, mégpedig súlyos hiba! Ha a törvényhozás hosszú megfontolás után meghozta ezt a törvényt, akkor törvényhatóságaink miért zárkoznak el a tűzvédelmi vagy tűzrendészeti járulékokról alkotott szabályrendeletek jóváhagyásától? Pedig ezek nélkül hiába akarunk mi erőteljes, tettekrezés és kifogástalanul felszerelt csapatokat. Mért ne lehetne minden ház (tehát akár régi, akár új adómentes ház) hatóságilag megállapított haszonértékének évi néhány százalékát vagy lakrészenként 1—2 pengőt tűzvédelmi járulék címen kivetni és a tűzoltótestületekre fordítani. Higgyék el, oly kis áldozat ez, amelyet ha már megszokták, nagyon szívesen fizetnek majd az adóval együtt. Az ilyen természetű kivetéseknél a fő az, hogy igazságos és arányos legyen s akkor baj nincs vele. A hivatkozott törvénynek ezt a részét tűzön-vizen át foganatosítani kell. *Nem elég tehát azt mondani, hogy a város és a község tűzvédelmi járulékot szed-*

het, hanem parancsolólag kell intézkedni, hogy a tűzrendészeti kiadások fedezésére a járulékot szedni kell!

Enélkül gyűlésezhetünk, lármázhatunk, sírhatunk, írhatunk és felíratozhatunk, a szekér a kátyúban marad. Ha azonban a törvény ilyen értelemben és irányban módosul, lesz egy csapásra tűzoltóság, felszerelés, kiképzés, modernizálódás és nem fog megtörténni az, hogy tűzoltóság és felszerelés hiánya miatt utcásorok és falvak válnak a tűz martalékává.

Az itt tárgyalt kérdés után másodrangú tényezőként jelentkezik a tűzoltóságok tekintélyének biztosítása. Arról már volt szó, hogy az egyesület élére tekintélyes, közkedvelt egyéniséget, aki a község képviselőtestületének is tagja, kell választani. Ugyanez áll a paranesnoki tisztség betöltésénél is. Általában a vezetőség szerencés megválasztásán fordul meg igen gyakran a lét vagy nemlét kérdése. Szerencések azok a helyek, ahol a főszolgabíró, ipartestületi elnök, gyógyszerész, földesúr, polgármester, községi jegyző, iskolaigazgató, orvos, gyárigazgató stb. a vezető s ha még hozzá a tisztikart is jól választják, bizony van ott tekintély. A vezetést másként el sem képzelhetjük.

A tűzoltóság tekintélyének törvényes formában is kifejezést kellene adni azáltal, hogy úgy az önkéntes, mint hivatásos testületek *tűzoltóparancsnokát a képviselőtestületben teljesjogú hivatalbóli tagsághoz kellene juttatni, éppúgy, amint azt a törvény a községi erdésznél, pénztárnoknál, közgyámnál stb. is teszi.* Ezt a szempontot nem lett volna szabad a törvényhozásnak az 1929. évi XXX. t.-c. megalkotásánál figyelmen kívül hagynia. Lehet, hogy a községi törvény legközelebbi revíziója alkalomával felfigyel majd a kormány erre a lényeges kérdésre is.

Tekintettel továbbá arra, hogy a működő tűzoltó, legyen az tiszt, tisztos vagy közember, mindenkor a közönség egyetemének javát szolgálja, vagyonát, sokszor életét menti, általában közfunkciót végez, *törvényerejű intézkedéssel, részére a községi közterhek, nevezetesen közmunka- és községi pótdó fizetése alóli mentességet kellene biztosítani.* Ez a legkevesebb ellenszolgáltatás, helyesebben megtiszteltetés lenne azért a nagy közérdekű tevékenységért, amit a tűzoltó szép időben, rossz időben, hóban, fagyban, gyakran életének kockáztatásával — saját elhatározásából — s tegyük hozzá, kizárólag emberbaráti szeretetből végez. A tűzoltótestületnek és minden tagjának éreznie és tudnia kell, hogy önfeláldozó önkéntes közfunkcióját országvilág meg- és nagyrabecsüli, de ez csak úgy érhető el, ha törvényhozás útján jut kifejezésre. Cikkemben felhozott tételek megvalósulás esetén erre kiválóan alkalmasoknak látszanak.

Ha már most mindezek felül még a társadalom is segíteni fog, mint ahogy azt régen, kedvezőbb gazdasági viszonyok mellett tette, akkor, de csak akkor érhetjük el azt, hogy a magyar tűzoltóság intézménye a legkényesebb igényeket is kielégíteni képes lesz.

Arra kérem a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségét, foglalkozzék az általam felvetett gondolatokkal is, ne riadjon vissza az esetleg felmerülő akadályoktól, hiszen már megszokhatta, igyekezék a kormánynál ezeket állandóan szorgalmazni, mert úgy érzem, hogy az ország tűzrendészetének alapos rendezése a kormányt már amúgy is foglalkoztatja és nem zárkozik el az egységes megoldási lehetőségektől, legalább erre vall az elmúlt néhány esztendőben kifejtett irányú tevékenysége.

Csak bátran előre!

ROBBANÁS.

Írta: vitéz Dr. Roncsik Jenő.

(II. folytatás és vége.)

Robbanó gőzöket a gyúlékony folyadékok bocsátanak ki magukból és pedig többek között, amint már láttuk: a benzin, benzol, ligroin, neolin, petroleum, toluol, aether, alkohol, szénkéneg stb.

Az u. n. gyúlékony folyadékok több szempontból veszélyesek és pedig elsősorban azért, mert nagyon könnyen meggyulladnak és ha meggyuladtak, nehezen és csak különleges oltási módokkal olthatók, a kisugárzó hőjük igen nagy, égés közben óriási meleget fejlesztenek, minék következtében az ilyen tüzeket megközelíteni is nehéz, legnagyobb veszélyük azonban az, hogy — amint már említettük — magukból éghető és robbanó gőzöket bocsátanak ki.

Minél alacsonyabb hőfokon bocsát ki magából gyújtható, robbanó gőzöket, annál veszélyesebbnek kell azt tekinteni. A folyadékokat a veszélyességi fok szerint 3 csoportba osztják, de ennek a 3 csoportnak az alsó és felső határait különbözőképpen határozzák meg.

Az I. csoportba az egyik meghatározás szerint azok a folyadékok tartoznak, amelyek +10 C°-ig bocsátanak ki magukból gyúlékony gőzöket, a másik meghatározás e csoportban a felső fokot +21 C°-ban, az új orosz ásványolaj-rendelettervezet, amelynek alapján a magyar ásványolaj-rendelettervezet is készült, szintén +21 C°-ban állapítja meg 760 mm barométer-állás mellett. Ide tartoznak a legutóbbi felosztás alapján a nyers petroleum, benzol, könnyű benzin, toluol.

A II. csoport határai egyik felfogás szerint +10—+25 C° között, másik szerint +21—+60 C°-ig, az új tervezet szerint pedig +21—+55 C° közt vannak, ilyenek a nehéz benzin, a fűtési és világítási célokra használt petroleum.

A III. csoport határai +25—60 C°-ig, mások szerint +60—+140 C°-ig, az új tervezet szerint pedig +55—+100 C°-ig vannak, ide sorolhatók pl. a gázolaj, motorolaj, kátrányolaj stb.

A robbanó gőzöket kibocsátó folyadékoknak több jellegzetes tulajdonsága van.

1. Nagy a széntartalmuk, így pl. 100 súlyrész benzolban 92.3 súlyrész szén van, 100 súlyrész benzint, paraffint létesítő szénhidrogénben 75—83 súlyrész szén, az aetherben 64.86, az acetonban 62.07, az alkoholban 52.17, a szénkénegben 15.79, súlyrész szén.

A felsorolt folyadékok, kivéve a szénkéneget és az alkoholt, amelyeknek a széntartalma már kisebb, ha égnek erősen kormoznak, legkormozóbbak azonban azok, melyeknek a széntartalma a legnagyobb, a benzol és benzin, amelyek a leggyakrabban is okoznak tűzveszélyt.

Ha valamely helyiségben robbanás történik, nemcsak a robbanás erejéből, hanem a lerakódott korom mennyiségéből is lehet következtetni a robbanó gőzöket kibocsátó folyadék mennyiségére.

2. Gőzeik sűrűsége nagyobb, mint a levegő sűrűsége, tehát nehezebb a levegőnél, fejlődésük után nem szállanak fel, hanem igyekeznek a helyiség legalacsonyabban fekvő pontjára hódzni, megülik a padozatot, a földet. Pl. az alkoholgőz sűrűsége a levegőhöz viszonyítva 1.61, az aetheré 2.56, a széndiszulfidé 2.64, a benziné és a benzolé 2.77, a foszforé 4.35, a tolluré 8.91.

3. A levegővel való elegyedésük nem következik be gyorsan, a mozgási sebességük aránylag csekély, de a továbbmozgás, továbbterjedés köz-

ben összefüggő egészet képeznek és épen ezért veszélyesek, mert csekély levegőmozgás mellett is messze elhúzódhatnak s a gyulékony folyadéktól távolabb levő égés, tűz a folyadék gőzét meggyújtván, az az égést magáig a folyadékig elvezeti, ahol esetleg zárt helyen már robbanókeverék lévén jelen, robbanás következhetik be. De veszélyesek a gőzök ott is, ahol pl. emeletről húzódnak le a földszinti helyiségbe, vagy a földszintről a pincébe a mennyezet hézagain, ajtókon vagy lépcsőkön át, amikor az emberek biztonságban érezvén magukat nyugodtan tüzet gyújtanak s ezáltal könnyebb vagy súlyosabb kimenetelű robbanást idézhetnek elő. Sokszor történt már robbanás olyan módon, hogy a csatornahálózatba gyulékony folyadék jutott, pl. nem volt benzin-elváltató a csatornaszem fölé alkalmazott autósón, az autó benzintartánya lyukas volt s a benzin a csatornába folyt, ilyenkor elegendő a csatornaszembe dobott égő gyufa, hogy a csatornahálózatnak az a része, mely telve van benzingőzökkel, a levegőbe röpüljön.

4. Önmaguktól a gőzök rendes viszonyok és körülmények között nem gyulladnak meg, mert pl. a szénkéreg gőze is csak 98—100 C°-ra felmelegítve gyullad meg magától, illetve nyílt láng nélkül, a meggyulladást aztán elősegíti a gőzbe jutott szerves por. Bizonyos körülmények között az aethergőz is meggyulhat, ha levegőn fény hatásának hosszabban ki van téve.

Hogy a gőzök és a gázok meggyulladása külső hatás folytán miképpen következik be, az különösen a tűzvizsgálat szempontjából fontos a tűzeset okának megállapítását illetőleg. Pl. a fentemlített esetben a gyulladás hőemelkedés folytán jött létre.

Az elektromos szikra amelyet vagy a már meglévő áram adhat, vagy pedig súrlódás, dörzsölés következtében áll elő, igen nagy veszélyt jelent, mert elektromos szikra képződése esetén az áram tulajdonképpen izzó levegőrészecskékből és fémgőzökből hidas készíti magának a továbbhaladáshoz, minél nagyobb a feszültség, annál hosszabb lehet az ív, annál nagyobb távolságot képes átugrani, gyulékony folyadékok gőzeinél és a gázoknál azonban már a rövid távolságon átugró ív is okozhat robbanást, különösen az aether és a szénkéreg gőzeinél. A benzingőzöknél a legcsekélyebb, 1—2 mm-es szikraív nem veszélyes, csak a nagyobb.

Dörzsölés, súrlódás folytán elektromosság a gyulékony folyadékokkal való bánásnál leginkább a benzintisztítóknál keletkezik, amikor negatív elektromosság van a benzinen és pozitív a benne mosott ruhákban s mikor a benzintől a ruhákat kiszedik, a keletkező szikra robbanást okozhat, elektromosság keletkezik akkor is, mikor a földalatti benzintartányokat töltik, nem is szólva a szíjjelektromosságról.

Két szilárd test összeütközése folytán keletkezett szikra szintén bír gyújtóhatással, mint történt pl. ez Debrecenben, ahol az egyik benzinmosóban a munkás csizmáján levő acélparkó és a helyiség betonpadozatából kiálló kavics összeütközése következtében keletkezett szikra volt minden kétséget kizárólag a tűz keletkezési oka. Ugyancsak ilyen módon keletkezett New-Yorkban 1927. novemberében tűz, amikor egy garázsban, ahol motorosónak is voltak, a szerelőmunkás egyik acélszerszámát a javítás alatt levő motorosónakba ejtette, az összeütközés alkalmával keletkezett szikra felrobbantotta a motorosónak aljában levő benzingőzöket s a keletkezett tűznek 1200 autó és motorosónak esett áldozatul az épülettel együtt 2,500.000 dollár értékben.

Az izzó testek, mint izzó cigaretta, szivar, izzó gyufaszál csak akkor jelentenek tulajdonképeni veszélyt, ha az izzó test a gőz gyulladási hőmérsékletén van, vagy a folyadék gőzének a levegővel létesült elegye a robbanási határértékeken belül van, kivételt képez a szénkéreg gőze, amely már felhevített üvegpálcával is meggyújtható.

Legveszélyesebb úgy a gőzökre, mint a gázokra a nyílt láng és a nyílt világítás, égő test, égő gyújtó, amely az összes gyulékony gőzöket és gázokat meggyújtja, mert azok gyulladási hőmérséklete alacsonyabb, mint a lánggal égő test hőmérséklete. A gyulékony gáz és gőzrobbanások legnagyobb része a nyílt lánggal való gondatlan bánás folytán jön létre, amelynek pedig sokszor igen súlyos következményei vannak, sok száz és száz emberhalált követelt már az ilyen könnyelműség és óriási értékek váltak ilyen módon a tűz martalékává.

Por-robbanások.

Minden poranyag, amely nem éghetetlen, vagy pedig ha nagymértékben éghető és könnyen gyuló anyagokból származik s ha oly finomságú, hogy a levegőben huzamosabb ideig tud lebegni, robbanásra képes. Az éghető anyagokhoz kell számítani a porrobbanást illetőleg azokat az anyagokat is, amelyek nagyobb darabokban ugyan nehezen gyújthatók meg és égethetők el, de finom por alakban az oxidációnak könnyen alá vannak vetve, ilyenek pl. a fémeknek a finom porai.

A por, amely az ipari üzemekben előfordul, kétféle lehet, az egyik féle a gyártási folyamat mellékterméke gyanánt jelentkezik, a másik pedig a gyártásnak tulajdonképeni célja.

A szilárd anyagoknak, ha poralakban lebegnek a levegőben, igen nagy a felületük, úgy a levegő oxigénjét, mint az esetleg fejlődött gázokat nagy mértékben veszik fel magukba s oxigénnel vagy gázzal vannak telítve. Ha ezek a porrészecskék a levegőben egymáshoz közel vannak, az egyik porszem meggyulladása következtében a környező porszemtömegre nagy gyorsasággal terjed át az égés, de ha a porszemek messze vannak egymástól, úgy már nem, ugyancsak nem következik be robbanás, ha a levegő túl van telítve gyártási portermékekkel. Hogy tehát porrobbanás következék be, ahhoz a pornak a levegővel meghatározott arányok közötti elegyedése szükséges, épen úgy, mint a gázoknál vagy gőzöknél. Csak akkor következik be robbanás, ha a levegő bizonyos mértékben telítve van igen finom eloszlású porral. Minél finomabb valamely anyagnak a pora, annál könnyebben meggyullad, tehát a veszélyességi fok annál nagyobb már csak azért is, mert a finomabb por tovább fent tudja tartani magát a levegőben, mint a kevésbé finomabb.

Hogy porrobbanás álljon elő, ahhoz azonban nemcsak a kellő telítettség szükséges, hanem az is, hogy a hőmérséklet a levegőben lebegő poroknak meggyulladásához elég magas legyen. A laboratóriumi kísérletek igazolták, hogy az ipari üzemekben a levegőben lebegő porok származásuk szerint különböző hőmérsékleten gyulladnak meg.

Az egy csomóban összegyűjtött, összesepert por önmagában nem robbanó, legfeljebb öngyulladásra hajlamos, ha az anyag maga is amiből származik öngyulladásra hajlamos, de a robbanás veszélye azonnal előáll, ha ezt a port valamely körülmény megbolygatja, pl. átlapátolás, összeseprés vagy lég-huzam útján s felszáll a levegőbe, vagy pedig tűzeset alkalmával kavarodik fel, amikor a robbanása a tüzet tovább vezetheti esetleg más, szomszédos helyiségekbe is.

Azok a porok, amelyek robbanás szempontjából veszélyt jelentenek, a következők: fa-, szén-, liszt-, keményítő-, cukor-, gabona-, dohány-, maláta-, rizs-, tengeri-, repce-, gyapot-, fagyapot-, rostos anyag-, szövet-, kén-, naftalin-, bőr-, szappan-, cser-, parafa-, kakaó-, tea-, cikória-, celluloid-, gyanta-, szaru-, csont-, iróngráfit-, fém-, elektron-, cink-, alumínium-, magnezium-, gummi- és likopodiumpor.

A levegőben levő porszemeknek a meggyulladására különféle képen történhetik, pl. kívülről fellépő hőforrás útján, ilyenek a nyílt láng, nyílt világítás, égő gyufa, égő cigaretták és szivar, izzó vaskályha. Veszélyes hő keletkezik akkor is, ha a munkagépekbe az alkatrészek közé idegen anyag kerül és a sűrűlódás folytán vagy az idegen anyag vagy géprész izzóvá válik vagy szikrát ad, így jöhet létre a csapágyak felmelegedése is az ú. n. hőnfutás. Az idegen anyagoknak a géprészek közé való bejutása különösen a malmokban lehet igen veszélyes s okozhat szikrázást, ezért is igyekeznek az őrlésre kerülő gabonát minden oda nem való, idegen anyagtól, különösen kavicsból és fémdaraboktól, szegektől megtisztítani. Veszélyes továbbá a földzárlat, amely izzásba hozhatja a leszakadt villamos vezeték drótját, a vezeték túlterhelésétől és a rövidzárlattól is óvakodni kell, vigyázni kell továbbá arra is, hogy az elektromos izzólámpa üvegje össze ne törjön. Az u. n. szíjjelektromosság képződése is okozhat robbanást, mely elektromosságnak néha igen nagy a feszültsége.

A helyiségekben előálló hőemelkedés már azért is veszélyes lehet a porrobbanást illetőleg, mert a hőemelkedés folytán a feldolgozás és gyártás alá kerülő anyagok és azok porai a magasabb hőmérsékleten inkább bocsátanak ki magukból gázokat, amely gázok az égést nagyban meggyorsítják és így a robbanást is elősegítik.

A sokszor megfelfejthetetlen porrobbanások oka a levegőben levő por elektromos töltésében, illetve kisülésében is keresik. Minden levegőben lebegő pornak, még a szekerek által felkavart utca porának is meg van a maga elektromos töltése.

A gyártási porok az elektromos töltést az anyagok porképző feldolgozása alkalmával az anyagok, valamint a gépek és szíjrésszek sűrűlódásától kapják. A meggyulladás veszélye száraz levegő mellett fokozódik s annál nagyobb, minél nagyobb telítettségi határok között gyullad meg az anyag pora, minél alacsonyabb a por gyulladási hőfoka s minél több gáz fejlődik a gyártási anyagból, illetőleg azok porából.

Az Északamerikai Egyesült Államok statisztikája (ide értve Kanadát is) az 1922 évig bezárólag 220 porrobbanást jegyzett fel, amelyek közül 34 lisztőrlő malom helyiségében, 34 elevátorban, 30 egyéb más malomban, 14 festék- és hasonló gyárakban, 13 sörfőzőben, 12 cukorgyárban, 27 famegmunkáló helyiségben következett be, a fennmaradó 48 eset között van parafa-, csokoládé-, gummi-, gramofonlemezgyár, szövőde, kénygyár, fémfeldolgozó műhely stb.

A bányakatasztrófáknál három tényezőre lehet gondolni, amely a szerencsétlenséget okozta és pedig: 1. tiszta bányalég-robbanásra, 2. tiszta szénpor-robbanásra, 3. kombinált bányalég-szénpor együttes robbanására. Megtörténik az, hogy a bányalég-robbanás keveri fel a szénport és második robbanásként a szénpor-robbanás is bekapcsolódik a katasztrófába.

Kézi tűzoltókészülékek jókarbantartása és ellenőrzése.

(III. folytatás és vége.)

A szénsavpalackok szelepeinek nagyon jó kell zárni, hogy a magasnyomással az acélpalackokba sűrített szénsavat minden hiány nélkül megtartsák. Ha ennek ellenére azt tapasztalják, hogy a nem használt poroltókészülékeknel a szénsavnak akárcsak egy kis része is hiányzik, a legcélszerűbb az ily szénsavpalackot ellenőrzés és feltöltés végett, a készüléket gyártó vagy szállító cégnek azzal visszaküldeni, hogy állapítsa meg és közölje, mily okra vezethető vissza, hogy a szénsav az acélpalackból eltávozott anélkül, hogy a tűzoltókészüléket használták volna, a hibát javítsa ki és előírás szerint megtöltve szolgáltatja vissza.

Az oltópor ellenőrzésénél sohasem szabad kizárólag annak a megállapítására szorítkozni, hogy az oltóportöltés teljes egészében megvan-e, avagy bizonyos mennyiség hiányzik, hanem arról is meg kell győződni, hogy a készülékben az oltópor mily állapotban van? Nincs-e összeesomósodva, nincs-e összeállva? Az oltópor gondos ellenőrzésének fontosságát a következőkkel indokoljuk: fentebb ugyan már említést tettünk arról, hogy az oltópor nedvesség ellen egy ásványi anyaggal van bevonva azért, hogy vízfelszívóképességét elveszítse; ez a vízfelszívóképesség azonban az említett eljárással mégsem szüntethető meg annyira, hogy nagyobb nedvességgel szemben az oltóport teljesen érzéketlenné tudná tenni. Hogy tehát a poroltókészülékekbe nedvesség semmi szín alatt ne juthasson, lövőkék nyílását parafinnal kitöltött staniolkupakkal vagy gumisapkával kell légmentesen elzárni.

Előfordulhatnak azonban oly esetek, amidőn avatatlan kezek rosszindulatból, felületességéből, kíváncsiságból, avagy játékból, ezeket a nedvesség ellen védő sapkákat vagy kupakokat a lövőke nyílásáról eltávolítják és a véletlen úgy hozhatja magával, hogy ily készülékek éppen oly helyeken vannak felfüggesztve, ahol a nedvesség beszivárgása el nem kerülhető. Ha a staniolkupak vagy gumisapka hiányát ily esetben kellő időben észre nem vesszük, az ellenőrzéstől az ellenőrzésig tartó időszakban a párák beszivárgásának a készülékek az egész idő alatt ki vannak téve. A nedvesség állandó beszivárgása által az oltópor megdagad, a készülék falazatához feszül, majd összeesomósodik és oly tömörre válik, hogy a készülék használata esetén a szénsav sugár képtelen rajta keresztül hatolni, illetve a legelső, a lövőkékig terjedő szénsav sugár nem képes maga után ragadni az egyébként daraszerű halmazállapotú oltóport. Hogy tehát ily meglepetések a tűzoltókészülékek használóit ne érhessek, az oltóportöltést ne csak mennyiségre nézve ellenőrizzük, hanem meg kell győződnünk arról is, hogy az oltópor a készülékben nincs-e összeállva, nincs-e összeesomósodva? Ezért kell a poroltókészülékek ellenőrzésénél az oltóport minden egyes alkalommal a készülékekből kiönteni, s ha ezekben összeesomósodott vagy összeállt részek lennének, ezeket szét kell morzsolni és miután rendszerint az ily oltópor az elmondott okoknál fogva nedves is szokott lenni, mielőtt a készülékbe ismét visszatöltenénk, a napon vagy más melegebb helyen ki kell teljesen szárítani. Emellett természetesen gondoskodnunk kell arról, hogy a lövőke nyílása légmentesen akár ruggyantakupakkal, vagy az ennél sokkal jobban megfelelő parafinnal kiöntött staniolkupakkal legyen elzárva.

Az elmondottakból látjuk, hogy a poroltókészüléknek két főalkatrésze van, ezek egyike az

oltóportartály, másika pedig az oltópor kifeesken-
dezésére szolgáló, folyékony szénsavat tartalmazó
acélpalack. Az oltóportartály gyárilag 15 légkör-
nyomásra van kipróbálva és ezenfelül még rend-
szerint egy biztosítószelével is el van látva azért,
hogyha az oltóportartályban a nyomás bármely
oknál fogva, 6 légkörnyomás fölé emelkednék, a
túlnyomás a biztosítószelap szabaddá lett nyílásán
eltávozhassék és a biztosítószelap csak akkor zá-
ródjék, ha az oltóportartályban a nyomás ismét 6
légkör alá süllyed.

A poroltókészülékekhez csak hatóságilag ki-
próbált és 250 légkörnyomásra hitelesített szén-
savpalackok használhatók. A szénsavpalackok 50
légkörnyomásra töltenek meg, így tehát ötszörös
üzembiztonsággal bírnak. Ha a poroltókészüléket
megvizsgáltuk és azt minden tekintetben rendben
találtuk, a készüléket ismét gondosan össze kell
szerelni, a csavarmenteket jól meghúzni és
ügyelni kell arra, hogy a készülék lövőkéje az em-
lített módon, légmentesen el legyen zárva, hogy
nedvesség beszívargása ellen az oltópor meg legyen
védve. Az összeesavart helyeken a tömítésnek ki-
fogástalannak kell lenni, mert különben az oltópor
kifeeskenedésére szolgáló nyomás legnagyobb
része a tömítetlen helyen távoznék el és ezért úgy,
mint az egyéb rendszerű tűzoltókészülékeknel, itt is
különösen hangsúlyozzuk, hogy a tömítésekről meg-
felelően nem szabad. Ha a tömítések ki vannak
száradva és törékenyek, újakkal pótlandók. Azoknál
a poroltókészülékeknel, amelyeknél hiányok ész-
leltetnek, ezek tulajdonosai figyelmét hívjuk fel a
megállapított hiányok pótlására és egyúttal szol-
gáljunk tanácsal arra is, hogy miként, hol és ho-
gyan lehet a hiányokat gyorsan, megbízhatóan és
a legkisebb költséggel megszüntetni.

5. Szénsavhóval oltók.

Az eddig előadottak igazolják, hogy a kézi
tűzoltókészülékek használatánál a szénsavnak mily
fontos szerep jutott. Ezekből látható, hogy a víz-
zel-, habbal- és porraloltó készülékek működte-
tésére, magában a tűzoltókészülékekben vegyi sze-
rekből fejlesztett vagy acélpalackokba sűrített
szénsavat használunk, miközben a szénsav hatása
kétféleképpen is megnyilvánul és pedig azonkívül,
hogy a készülékekből a tűzoltóanyagot kifeesken-
dezi, még mint jó és hathatós oltóanyag a tűz el-
oltásánál szintén közreműködik. Az expandáló
szénsav nagy hőt von el és az égő felületet lehűti
és ezenkívül még a levegőnél nagyobb fajsúlyánál
fogva a tűz felületéről a levegőt elszorítja. Ily-
módon tehát a felhasznált szénsav, mint feesken-
dező és mint oltószer támogatja a tűzoltókészülék
munkáját.

A szénsavnak tűzoltási célra való felhasználá-
sa azonban az ismertettekkel még korántstínes ki-
merítve, mert a tudomány és technika haladása és
nem utolsósorban a rohamosan fejlődő, tűzoltósze-
reket gyártó ipar mindnagyobb tért nyit a szén-
savnak tűzoltási célra való felhasználására.

A szénsavhóval oltó tűzoltókészülékek szerke-
zete a lehető legegyszerűbb, mert tulajdonképpen
szerkezetük egyáltalán nincs. Mindössze a jólzáró,
szeleppel ellátott és a szénsav befogadására szol-
gáló acélpalackból, egy nagyobb átmérőjű kitágulási
hengernek nevezett esőrészből és ezt a eső-
részt a szénsavpalackkal összekötő, hordfűlként
kiképzett másik esődarabból áll. A szénsavpalack
és a kitágulási henger egy megfelelő tartóba van
behelyezve. Ha a készüléket használni akarjuk,
mindössze a szelepkereket kell $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ fordulattal
balra forgatni és a készülék máris működik és bő
sugarban ontja magából a hová alakult szénsavat.

A szénsavból előállított hó fagypon-
t alatti 79 Cel-
sius foknak megfelelő, rendkívül alacsony hőfok-
kal bír s a tüzet lehűtés által oltja el. A tűz el-
oltása után, a hová átalakított szénsav ismét szén-
savgázzá válik és mint ilyen, a legkisebb nyom
hátrahagyása nélkül párolog el az eloltott felüle-
tekről, miközben a tűz felületét ködszerű gáztö-
gel vonja át, s így meggátolja az újragyulladás-
t.

Egyébként a szénsavval vagy szénsavhóval
oltó tűzoltókészülékek az egyedüliek, amelyeknél
a tűz eloltására csak egyféle anyag — szénsav —
szükséges. Szénsavhóval oltó tűzoltókészülékeknel
külön erőre szükség nincs, mert az acélpalackokba
magasnyomással besűrített folyékony szénsav
egyedül végzi el az általa teljesítendő munkát.

Az által, hogy a szénsavhóval oltó készülékek-
nel csak egyféle tűzoltószerre van szükség, az
ellenőrzés munkája is sokkal egyszerűbb. Az acélpalackok
folyékony szénsavtöltése, a szénsavhóval
oltó készülékeknel ugyanazon elvek alapján tör-
ténik, mint ezt a poroltóknál már ismertettük,
minden acélpalackba be van véste a palack üres
és megtöltött súlya és pedig: „Ü. S.“ betűk mellé
a palack üres és „T. S.“ betűk mellé pedig a pa-
lack megtöltött súlya. Az ellenőrzés alkalmával
tehát csak arról kell meggyőződnünk, hogy az
acélpalackokba bevéssett súly megvan-e? Ennek
megállapítása rendkívül egyszerű módon és akként
történik, hogy a szénsavpalackot a csatlakozó-anya
meglazítása után a készülékből kiemeljük és le-
mérlegeljük. Ha a mérlegelésnél megállapított súly
a „T. S.“ betűk mellé bevéssett súllyal megegyezik,
úgy a készülék abszolút üzembiztossága máris
megállapítást nyert. Ha súlyhiány nincs, a készülék
rendben van, a szénsavpalackot helyére ismét visz-
szahelyezzük, a csatlakozóanyát rácsavarjuk a esa-
varmenettel bíró csatlakozórészre, jól meghúzzuk,
közben azonban nem szabad megfélekednünk ar-
ról, hogy a jó és megfelelő tömítésnek a csatlakozó-
anyából nem szabad hiányozni. Ha a szétszerelés-
nél a tömítés esetleg megsérült volna, vagy azt
tapasztalnók, hogy a tömítés már túlságosan össze
van sajtolva és nem üzembiztos, mulhatatlanul
újjal kell pótolni, viszont abban az esetben, ha a
„T. S.“ betűk mellé bevéssett súlynál a lemérlegelt
súly kisebb lenne, úgy a hiányzó mennyiség után-
töltéséről gondoskodni kell. Ily esetekben azonban
egyszerű utántöltéssel soha ne elégedjünk meg, ha-
nem keressük, kutassuk az okát, hogy mily körülmények
okozhatták a súlyhiányt, mert ez külön-
böző okokra vezethető vissza. A szénsavpalackok
szelepe általában igen megbízható és jól zár és
ezért csak a legritkábban fordulnak elő oly esetek,
amidőn a szénsav, a hiányosan záró szelepen át tá-
vozik el. A tapasztalat a legtöbb esetben azt mu-
tatta, hogy a használatba nem vett, de hiányos
töltést mutató szénsavhóval oltó készülékeket kí-
vái. siságból, rosszindulatból vagy felületességéből
hozták működésbe és ismét elzárták anélkül, hogy
az arra hivatottaknak tudomásuk vagy csak sejt-
elmük is lett volna arról, hogy a készülékekkel
bárki is kísérletezett! Ily módon fordulnak elő az
oly esetek, hogy a többszöri próbálgatások által a
töltés legnagyobb része kárba vész.

A szénsavhóval oltó készülékeknel tehát a
szénsavhiány két okra vezethető vissza. Ezek közül
az egyik, amelyen könnyen tudunk segíteni, ami-
dőn a szelepszárás nem kifogástalan; a másik, mi-
dőn a készüléket ok nélkül működtetik, de a kien-
gedett szénsav pótlásáról nem gondoskodnak. A
rosszszáró szelepnél a hibát majdnem kizárólag a
szelepülést elzáró ebonit (keménykaucsuk) dugó-
betét megsérülése vagy elhasználódása okozza. En-
nek pótlása pillanatok alatt, a következőkép esz-
közölhető: a szeleporsó végébe helyezett megsé-

rült ebonit hengerbetétet eltávolítjuk és helyébe új ebonithengert helyezünk be. Az ebonit a szaruhoz hasonló keménységű, de ennél kevésbé szívós anyag, amelyet hegyes szerszámmal gyorsan és könnyen lehet helyéről eltávolítani s helyébe az új hengert ugyanily gyorsan lehet behelyezni. A szelvény megsérülése, miután ez fémből készül, nem valószínű s csakis az orsó végébe szerelt ebonithenger sérülhet meg.

Az elmondottakban igyekeztünk meggyőzően és többszörösen rámutatni arra az egyébként általános ismert tényre, hogy a kézi tűzoltókészülékeknek mily fontos szerepe jutott a megelőző tűzrendészet, és ezzel kapcsolatosan a tűzelleni védelemben; e cikksorozat elején elmondottuk, de azért itt is megismételjük és nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy a tudomány és technika fejlődésével párhuzamosan állandóan szaporodnak a tűzkeletkezés lehetőségei is s miután a tudomány és technika megállást nem ismer, nem kell jóstehetség annak a leszögzésére és megállapítására, hogy a kézi tűzoltókészülékekre a jövőben még fokozottabb mértékben lesz szükség, mert folyton szaporodnak azok, a közhasználatban mind nélkülözhetetlenebbé váló és tűzoltói szemmel nézve tűzveszélyeseknek mondható: anyagok, készülékek, gépek, eszközök, berendezések és egyebek, amelyeknek száma már ma is légiónyi.

A nagyobb nyomaték kedvéért ugyanesak megismételjük, hogy a tüzek legnagyobb része csak kisebb, kezdődő tüzből fejlődik nagy pusztító tűzvésszé. A tüzek keletkezését teljesen kiküszöbölni nem lehet, de emberi számítással ennek továbbfejlődése minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályozandó.

Minden kétségen felül áll, hogy erre a célra a kézi tűzoltókészülékek a tűzvédelem egyik leghathatóbb és legeredményesebben használható eszközének bizonyultak. De kétségtelen az is, hogy a kézi tűzoltókészülékek céljuknak csak akkor felelhetnek meg, ha a szükség pillanatában kifogástalanul működnek. Ez oknál fogva azok jókarbantartására különös gond fordítandó.

Mert míg a rendben tartott, kifogástalanul működő tűzoltókészülékekkel a kezdődő tüzet, az előforduló esetek legtöbbszörében szinte pillanatok alatt és játszói könnyedséggel el lehet oltani; az alatt az elhanyagolt állapotban levő ily készülékre a veszély percében számítani nem lehet.

Önámítás tehát a beszerzők részéről a használhatatlan karban levő kézi tűzoltókészülékeknek oly helyiségekben való tartása, ahol megbízható tűzoltó eszközre bármely pillanatban szükség lehet.

Közzetű bemutatók Hevesvármegyében.

Régi és nagy igazság, hogy *gyakorlat teszi a mestert* . . . És ha valahol érvényes ez a szállóige, a tűzoltóknál fokozottabb mértékben az. Hiszen csak pár hétig ne szereljen a csapat, már észre lehet venni a készség megesapannását. Tapasztalhatjuk ezt tavasszal, mikor pár hónapos pihenő után először jön össze a legénység. Igaz, hogy a jól kiképzett tűzoltók egy-kettőre a régi színvonalon mozognak, de mégis kell hozzá pár gyakorló óra . . . míg újra idejutnak.

Az is bizonyos, hogy a *versenyek* a legerősebb sarkantyúk a kitartó és komoly munkára. Evvel távolról sem akarom azt mondani, mintha ezek nélkül nem lenne meg derék bajtársainkban a hajlandóság és törekvés, de mégis csak nagy dolog az, amikor más testületekkel vetélkedve, az elsők

közé juthat egy-egy csapat. Az ilyen sikernek, jó parancsnok kezében, rendkívül nagy lendítőereje van. Viszont azt is tapasztaltam egy-egy esetben, hogy a diadalmas csapat végkép elpihent és eltuinyult babérajain. Hogy ezt megakadályozzuk, időről-időre foglalkoztatnunk és bizonyos mértékben nemes versenyre kell sarkalnunk csapatainkat.

Igen ám, de manapság rendkívül nehéz a közgazdasági helyzet. Nincs pénz . . . Még az a kevés pénz is hiányzik, ami egy-egy járási verseny lebonyolításához kellene. Hát még a vármegyei verseny mit emésztene föl, ha ugyan megtudnánk rendezni és tartani!

Igy került a tűzoltóság nehéz helyzetbe. Ha nem rendez versenyt, baj, mert visszaesik a legtöbb csapat . . . Ha rendez, kimerül a kasszája és csak itt-ott tud segítséget nyújtani erre a község. Nagy baj azután az is, hogy igen gyakran éppen a legjobb és legképzettebb csapatok nem tudnak eljutni a versenyre s így a vagyonosabb községekből való gyöngyöbű tűzoltók jutnak elsősegbe.

Minden komolyan gondolkozó bajtársnak törnie kell tehát a fejét azon: miképen lehessen áthidalni ezeket a nehézségeket és hogyan érzük el: lakják jö a kecske, de maradjon meg a káposzta is.

Hevesmegyében úgy oldottuk meg ezt a nehéz kérdést, hogy megyszerte *ügynevezett körzeti versenyeket rendeztünk* s mozgósítottunk csaknem minden tűzoltóságot.

Tavaly a *gyöngyösi járás* 24 tűzoltóságának részvételével tartottunk négy községben ilyen „körzeti bemutatót”. (Azért nem mondottuk versenynek, mert díjakról nem tudtunk és nem is akartunk gondoskodni.)

Minden középpontba hat-hat önkéntes csapat jött be a legközelebb eső falvakból úgy, hogy a délelőtt szereplők már délre haza tudtak jutni minden nehézség nélkül; akikre pedig délutánra került a sor, bejöttek félháromra-háromra és 6 órákor már el is mehettek, tehát vacsoraidőre már otthon lehetett mindenki. Még a legmesszebről jövők sem tettek nagyobb utat, mint 9—10 km-t. Minden községben akadt egy-egy áldozatos lelkű lovasgazda, vagy tűzoltó, aki szívesen és díjtalanul szállította be a szereplő tűzoltókat és vitte is vissza.

Mivel tavaly nagyon szépen bevált ez a rendszer, az idén úgy intézkedett vármegyénk alispánja, hogy *az egész vármegyében tartunk ilyen verseny-szerű bemutatókat*.

Augusztus 23-tól kezdve, minden vásár- és ünnepnapon ily bemutatókkal kellett foglalkoznunk egészen október 4-éig, tehát nyolc napon át, szinte reggeltől estig. A felügyelők helyzete volt a legnehezebb, mert mindenütt ott kellett lenniök, velem együtt és a bemutatók színhelyéről délutánra már másik — sokszor bizony távol eső — helyre kellett átmenniök. Valóságos „repülő bizottság” voltunk, állandó munkában. És pedig nehéz munkában, mert minden bemutatót a leglekiismeretesebben bonyolítottunk le a következő módon.

A járási felügyelők által megállapított, középpontfekvésű községeket jelölte ki az alispáni rendelet, mint olyanokat, ahová pontosan meghatározott időben, a szomszédos 5—6—8 község tűzoltócsapata köteles volt bejönni. A járási felügyelők mindent előkészítettek az ottani bajtársakkal és a községi előljárással, hogy a bemutatók zökkenő nélkül folyjanak le, sőt bizonyos ünnepies jellegű legyen és jótékony hatásuk mutakozzék majd a tűzoltói intézményre úgy helyben, mint a környéken.

E célból minden ilyen község plébánosát megkértem, hogy a vasárnapi, illetőleg ünnepi rendet igazítsa hozzánk. És mindenütt szívesen megtették

úgy, hogy például nem 10-kor, féltizenegykor volt a mise, hanem 8-kor, vagy félkilencor. Arra is nagyon szívesen vállalkozott mindenik lelképásztor, hogy a *prédikáció tárgyául* az önzetlen krisztusi szeretetet, a tűzoltóságot választja. Így történt aztután, hogy minden községben valóságos buzdító beszédet hallhattunk a tűzoltói összejöveteleik alkalmából. Gyönyörű beszédek méltatták az önkéntes tűzoltók érdemeit és lelkesítettek mindenütt 100—150 bajtársat. Mondanom sem kell, hogy ez mily termékenyítő hatással volt a lelkekre és mennyire fölemelte a tűzoltói önértéket, mikor papja szájából, a templomban hallhatta: mily kedves Isten előtt az a felebaráti munka, amit ő végez a „közjóért— becsületből“. Azt sem kell talán külön hangsúlyoznom, hogy a nép körében mennyire emelte ez a tűzoltói becsületet, megbecsültetést . . .

Az Isten nevében kezdett munkát úgy folytattuk le, hogy a csapatok fölött tartott szemle után megkezdődött a bemutató. Minden csapat olyan géppel szerelt, aminő gépe otthon van. Szereltek ötös és kilences garnitúrával, de a beosztást, a szerelő számok kijelölését a versenybíróság elnöke végezte. Csak kivételesen és egy-két esetben állította össze csapatát maga a vezénylő. Ezt ott engedték meg, ahol a — különös méltánylást érdemlő — körülmények megindokolták.

A szabályszerűen lefolytatott bemutatók után következett a *taktikai feladatok megoldása*. Mindenki ott a helyszínen kapott egy-egy problémát a falusi viszonyok köréből és mikor valamennyi jelentkező elvégezte teendőjét, akkor következett a *megbeszélés* valamennyi parancsnok és tiszt jelenlétében. És a megbeszéléseknél nem a tekintély súlyával akartunk ránevezni az érdekeltekre, hanem kinek-kinek megadtuk a módot és alkalmat arra, hogy saját véleményét kifejtse és a maga igazát védhesse. Rendkívül hasznos és tanulságos volt ez a tárgyalás, amely — szemmel láthatóan — rendkívüli nagy hatást gyakorolt a jelenlevőkre és sok-sok fogalmat, felfogást, nézetet tisztázott, megvilágított, elfogadott vagy elvetett.

Mikor evvel is végeztünk, a bírálóbizottság foglalta össze tapasztalatait és állapította meg az érdemesség rendjét. Ezt sem ridegen hoztuk tudomására a csapatoknak, hanem mindig úgy, hogy se túlzott elbizakodottság ne fakadjon az elismerésből, se pedig el ne kedvetlenítsünk egy csapatot sem. Evvel is azt akartuk elérni, hogy a *legjobbakat* megerősítsük a kitartásban és arra serkentsük, hogy jövőre még többet dolgozzanak; a *gyöngéket* pedig fölemeljük és arra ösztönözzük: ne veszítsék el a kedvüket, hanem bizva-bízzanak és küzdjenek.

Figyelő szemmel néztük mindenütt: milyen hatást váltott ki egy-egy ilyen nap a közvetlen érdekelt bajtársakban. És egyetemlegesen állapítottuk meg, hogy csak szép, csak jó, csak üdvös az eredmény az egész vonalon.

Nem hagyhatom szó nélkül, hogy a felsőbbség nagymértékben növelte a bemutatók erkölcsi értékét és hatását. Volt olyan bemutatónk, amelyen végig ott volt *Okolicsányi Imre* alispán, két helyütt végig kitartott a kerület országgyűlési képviselője, *Gáspárdy Elemér*, illetőleg *Keglevich Gyula gróf*. Mindenütt és elejétől végéig ott voltak az illetékes *főszolgabírák* és *szolgabírák*, valamint a körzet érdekelt községi jelei is.

Szóval: annyira az érdeklődés középpontjába jutott az eszme, a tűzoltóságoknak olyan megbecsültetésben volt részük az egész vármegyében, ami már magában is nagy-sok jelentőséggel hat az intézményre és nagy lendületet ad az eszmének, amelynek szinte a hóna alá nyúl minden tényező.

Hátra van még, hogy számszerű adatokat közöljek a lezajlott körzeti bemutatókról.

A *tiszafüredi* járásból részt vett mind a tíz testület, összesen 280 taggal;

az *egri* járásban mérközött 24 testület, 246 taggal;

a *gyöngyösi* járásban négy helyen jött össze 23 testület, 314 taggal.

Összesen tehát megmozdított a körzeti bemutató 57 testületet, 768 taggal, akik valamennyien csak kedves emléket vittek magukkal ezekről a mérközésekről. És vitték azt a tudatot, hogy a tűzoltói munka közbecsülésben részesül minden tényező részéről.

Ajánlom az ily bemutatókat, mint a tűzoltói élet fölelevenítőjét és hatékony rugóját, munkáru serkentőjét.

Megjegyzem, hogy a hatvani járásban azért nem rendeztünk ily bemutatót, mert ott tavaly ősszel volt járási verseny, a járás valamennyi tűzoltóságának részvételével.

A hevesi járásban szeptember 20-án járási versenyt rendeztünk, amelyen 14 testület vett részt, 134 tűzoltóval; a pétervásári járásban pedig okt. 4-én volt járási verseny 6 testület részvételével, 87 tűzoltó jelenlétében.

Ha mindezeket figyelembe vesszük, Hevesvármegye 117 tűzoltótestülete közül az 1931. év folyamán versenyben vagy versenyszerű bemutatóban vett részt 77 testület és pedig 989 tűzoltóval. A versenyző testületek között mindössze kettő volt a kötelezett, a többi mind önkéntes; a tűzoltók között is csak 13 volt a kötelezett, a többi 976 mind önkéntes testület kötelékében működik. Tekintettel pedig arra, hogy a hatvani járásnak is minden testülete önkéntes, akik tavaly mérköztek szép sikerrel: azt mondhatom, hogy a hevesmegyei tűzoltóknak fele az idén kivétel nélkül versenyre kelt és annak előkészületeivel bizonyára nem csekély mértékben vitte előbbre a tűzoltóságok gyakorlati kiképzését.

Breznay Imre

Heves várm. tűzrend. felügyelője.

Motor szelepek működési zavarai.

A bécsi „Brandschutz“ 1931. évi szeptemberi számából közli: **Kónya Imre.**

Ha a négyütemű benzínmotorok szelepeinél működéstgátló akadályok lépnek fel, előidézhetik a motor egyes részeinek elpusztulását is. Annak ellenére, hogy a gyárak igyekeznek a legtökéletesebb motorszerkezetet nyújtani, a műhelyek legtökéletesebb konstrukciója és a legszolidabb kidolgozása sem elegendő arra, hogy a szelepek állandóan, illetve hosszabb ideig kifogástalanul működni tudjanak, ha azok alkatrészeit nem megfelelően kezelik. Ha elgondoljuk, hogy a szelepek éppen a robbanógázok robbanása alkalmával vannak legjobban igénybe véve és hogy egy szelep 3000 motorfordulatnál egy perc alatt 1500-szor kinyílik és ugyanannyiszor bezáródik, akkor érthetővé válik a szelepek túlságos igénybevétele.

Eltételezve a szeleprúgótörésektől, amelyek rendszerint anyaghibákra vagy elhasználtságra vezethetők vissza, sokkal kellemetlenebbek a szeleptörések. Ezek ugyanis a motor más részeinek elpusztulását is maguk után vonhatják.

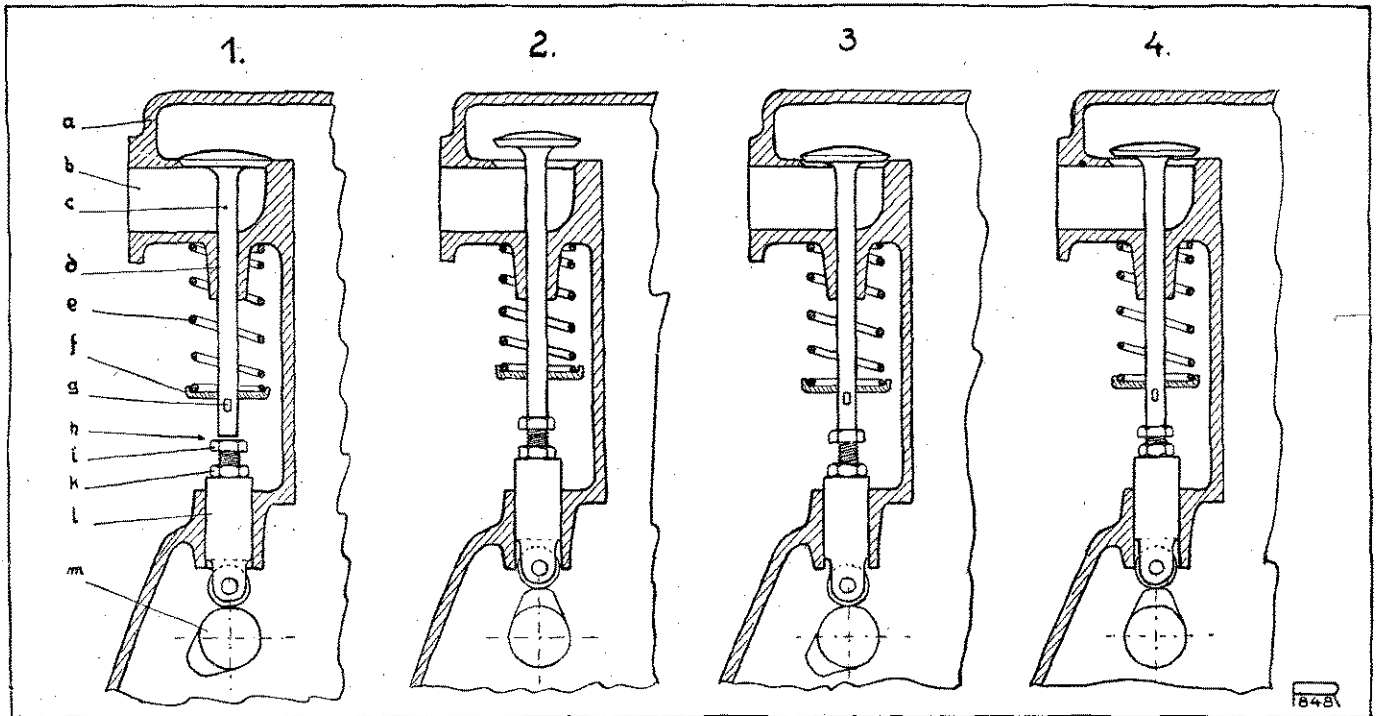
A szelep egy kúposan felfekvő tányérból és hengeres szárból áll. A szelep nyitása és zárása egy, a vezértengelyre erősített bütyök (Noeke) által történik, vagy közvetlenül, vagy emelőkar közbeiktatása által. Miután a szelepek működésük

közben nagyobb hőséget vesznek fel, megmelegednek, ennek következtében kitágulnak, meghosszabodnak, megnőnek, szükséges, hogy a szelep és az emelőkar között, működésen kívüli állapotban egy bizonyos térség, nyílás, játszóhely legyen, amely a motor típusától függően, különböző nagyságú lehet. Általában e nyílás, illetve rés átmérete 0.4 mm. Amennyiben e nyílás akarva, vagy akaratlanul megkisebbedik, megtörténik, hogy az üzem-

Mindezekből következik tehát a második fontos szabály: *Az előirottnál nagyobb szelepjátszórés ugyanacsak káros.*

Új motoroknál a szelepvezető furata, amelyben a szelepszár van vezetve, alig nagyobb, mint maga a szelepszár. Ha tehát a szelep áthévéülése következtében a szelepszár nagyobb átméretű lesz (magnagyobbodik) és a nagy lehülés következtében a szelepvezető furat nem képes ugyanolyan arányban ki-

ben lévő motornál a szelep kitágulása következtében már nem záródik és a robbanáskor a gyújtólángok a szeleplőkét és szeleprudat is hosszabb ideig érik, miáltal az magasabb hőfokba kerül, mint rendszeren. Ezáltal megtörténhet az, hogy a szeleptányér és a szelepszár ízzóvá válik, amiknek következménye, hogy a szelep élettartama megrövidül, a szeleptányér leválhat, letörik a szárról. Miután a letörött szeleptányér a hengerbe esik, amelyben a dugattyú mozog, második káros következménye a dugattyú és henger rombolása lesz.

Ebből következik az első és igen fontos szabály, hogy: *a szelepszár játszórése nem lehet kisebb, mint az az illető motortípusnál elő van írva.*

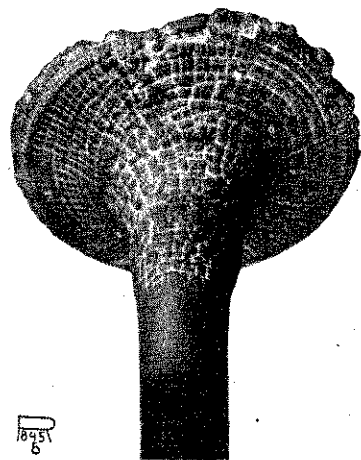
Amennyiben a szelepszár játszórése az előírottnál nagyobb volna, úgy a következő hátrányok származhatnak belőle:

Helyesen beállított szelepnél a szelep nyitódása az ülőkéről lassan, fokozatosan történik, ugyanúgy a szelep záródása is. Ha a játszórés a normálisnál nagyobb, akkor a szelep nyitódása és záródása ütésszerűen történik. Gyakorlott egyén már a gép ilyen ütésszerű zajáról felismeri, hogy a szelepek helyesen vannak-e beállítva, mert az előirottnál nagyobb játszórés eseteinél a szelepek kalapácsolásszerű kopogása *határozottan hallható*. A nagyobb szelepjátszórés által a szelep nyitódási magassága kisebb, csekélyebb lesz, ennek következtében a kipufogógázok nem tudnak akadály nélkül eltávozni. Ebben az esetben a szelepek a rendesnél magasabb hőfokra hevülnek, minnek következménye a szelep tartósságának, élettartamának megrövidülése. Az előirottnál nagyobb szelepjátszórés idézheti elő az ütésszerű nyitódással és záródással járó *szeleptöréseket*, amelyek az anyag elhasználódása, elkopása miatt is bekövetkezhetnek.

tágulni, mint a megnagyobbodott szelepszár azt megkövetelné, úgy a szelep működésének megakadása következhetik be.

Hogy a szelep elakadását megelőzzük, szükséges, hogy a szelepvezető furatot működésen kívüli állapotban is, jól megolajozzuk.

Mindezekeken felül új gépeknél gondot kell fordítani a hőmérsékletre, amely típus szerint 60—80 fok lehet. Üzemen kívül helyezés után a szelepfuratok petroleummal lemosandók, kiváltképpen a kipufogószelepnél lerakódott korom, ami szintén elakadásra vezethet, eltávolítandó.

Mindezekből megállapíthatjuk, hogy a szelepek működési zavarait megelőzhetjük, ha:

- a) a szelepeket szabályszerűen, helyesen állítjuk be,
- b) ha a géptípusokhoz szükséges fokú (60—80) hűtővizet használunk,
- c) a szelepvezető furatokat rendszeresen olajozzuk,

d) ha a gépet üzemen kívül helyezzük, a szelepvezető furatokat petroliummal megtisztítjuk.

Ajánlatos évenként egyszer a szelepeket kivenni, lelkiismeretesen, szaktudással megtisztogatni, szükség esetén a szelepülőkéket becsiszolni és a szelepszár játszórését pontosan beszabályozni. Ha azonban a motor nedves helyiségbe helyeződik el, a fenti ellenőrző munkát évenként többször eszközlendő és különös gond fordítandó arra, hogy a szelepek meg ne rozsdásodjanak. Azon helyiségben, melyben a motor nyer elhelyezést, semmiféle savas anyagot tartani még ideiglenesen sem szabad.

1. ábra. Ábrázolja a szabályosan beállított szelepet, zárva. e) szelep és i) beállítócsavar között látható h) a szükséges térköz, illetve játszórés.

2. ábra. Ugyanazon szelepet nyitva ábrázolja. A kipufogógázok kényelmesen eltávozhatnak a kipufogónyíláson.

3. ábra. Ábrázol egy szelepet, mely szelepjátszórés nélkül állítatott be. A szelepnek teljesen zárnia kellene. A nagyon kiálló beállítócsavar i) megátolja, hogy a szeleptányér és szelepülöke között nyílás (rés) maradjon, amelyen keresztül a robbanólángok átütnek és a szelepülökét megrongálják.

4. ábra. Ábrázol egy nyitott szelepet, melynél a beállítócsavar i) és a szelep c) között nagy légtér h) van. Ez a szelep nem emelkedik a kellő magasságba, miáltal a kipufogógázok kénytelenek a látható szűk nyíláson távozni. Ezáltal a hengerben, ellennyomás keletkezik, mely a motor teherbíróképességét és élettartamát megkisebbiti. Hátránya továbbá, hogy a szelep erősebben meghevül, megüzesedik, mint a rendes beállításnál.

JELMAGYARÁZAT.

- a) henger
- b) kipufogónyílás (Auspuff-Huten)
- c) szelep
- d) szelepvezető furat (Ventilführung)
- e) szeleprúgó
- f) rúgótányér
- g) ék
- h) játékrés (Spielraum)
- i) beállítócsavar
- k) biztosítócsavar
- l) szelepemelő (Ventilstößel)
- m) bütykös tengely (Nockenwelle)

RENDELETEK.

A m. kir. miniszterelnökségnek a „Tűzrendészeti Közlöny“ kiadóhivatalához intézett 5856/M. E. III. sz. rendelete a Tűzrendészeti Közlönynek tizenhat oldal terjedelemben való megjelentethetése tárgyában.

A rotációs és íves nyomópapír felhasználását szabályozó 5110/1931. M. E. III. számú rendelet 4. §-ában foglalt felhatalmazás alapján megengedem, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny“ című időszakai sajtótermék egy-egy számát (a legutóbb megjelent számnál nem nagyobb formátumban) tizenhat oldal terjedelemben jelentethessék meg.

Budapest, 1931. évi november hó 12-én.

A miniszterelnök rendeletére:

Hlatky s. k.,
miniszteri osztálytanácsos,
a sajtóosztály vezetője.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1931. évi október hó 3-án. Az elnöki széket Dr. Marinovich Imre alelnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

Elnök a napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg a biatorbágyi vasúti merényletnek szerencsétlenül járt áldozatairól, egyben elismerését fejezte ki a katasztrófa színhelyén Weibert János parancsnok vezetésével elsőnek megjelent torbágyi tűzoltóságnak, a mentés munkálataiban való odadó munkálkodásáért. Ezzel kapcsolatban javasolta, hogy az orsz. tűzoltószövetség elnöksége is emlékezzen meg az ottani tűzoltóság példaadó magatartásáról, amiért is a torbágyi önkéntes tűzoltótételnek a helyszínén tartandó rendkívüli közgyűlés keretében való üdvözlésére az elnökség meghatalmazását kérte, mely indítványához az elnökség készségesen hozzájárult. Bejelentette továbbá, hogy Vida Pál elnökségi előadót, a Fejérvármegyei Tűzoltó Szövetség megalapítóját és főtitkárát a Kormányzó Úr Ö Főméltósága elismerésének tudtuladásával másodízben tüntette ki, amely alkalomból elnöklő a kitüntetettet elismerő szavakkal üdvözölte. Az üdvözlést megköszönő Vida Pált az elnökség tagjai meleg ovációban részesítették. Elnök ezenkívül Papp Ferenc elnökségi előadót harmincevi tűzoltószolgálatának betöltése alkalmából szintén meleg szavakkal üdvözölte, egyben a XXX éves szolgálati érmet a jubilánsnak átnyujtotta. Örvendetes tudomásul szolgált.

Ezután főtitkár a f. évi augusztus hó 16-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyvét olvasta fel, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetett.

Dr. Marinovich Imre alelnök ezt követőleg bejelentette, hogy az orsz. tűzoltószövetség elnöksége f. évi október hó 1-én a belügyminiszternél tiszteltgett, akinek részéről kedvező és a jövőre nézve biztató fogadtatásban részesült. Tudomásul szolgált. Bejelentette továbbá, hogy Szabó István újpesti önkéntes tűzoltóparancsnok indítványa alapján a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztés intéztetett aziránt, hogy az állam- és önkormányzatok személyi kiadásainak csökkentése tárgyában kiadott 5000/1931. sz. M. E. rendelet 1. §-ának kiegészítésére pótlólag vétessék fel az a rendelkezés, hogy a tűzoltóság létszámába tartozó személyzet illetményei is a fentidézett rendelet 1. §-ának 7. pontja alá soroztassanak és csökkenthetők ne legyenek. Tudomásul szolgált.

Bence István előadó azon javaslatát, hogy a magyar királyi honvédelmi miniszterhez felterjesztés intéztessék aziránt, hogy a tűzoltóságokat karhatalmi alakulatoknak minősítse, az elnökség magáévá tette és ennek elkészítésére az indítványozót felkérte.

Dr. Marinovich Imre alelnök Pest-Pilis-Solt-Kiskún-vármegye tűzoltószövetsége által Kiskúnhalason tartott vármegyei tűzoltóversenyen az elnökség képviselőjében való részvételéről és az ott észlelt tapasztalatairól tett jelentést, mely tudomásul szolgált.

Ezután Vida Pál elnökségi előadó, aki a bonyhádi önkéntes tűzoltótétel 50 éves jubileuma alkalmával az orsz. szövetség elnökségét képviselte, ezen kiküldetéséről szóló jelentését ismertette. Ezenkívül a pécsi kerületi tanfolyamról szóló jelentését is előterjesztette, melyen mint oktató is részt vett és mely szerint e tanfolyam 27 hallgatója közül 26 látogatási bizonyítványt nyert. Az elnökség mindkét bejelentést tudomásul vette.

gyar tűzoltók nagymesterét utolsó útjára elkíserte. A gyászszertartás alatt a belügyminiszterium részéről *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri főtanácsos és *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, a székesfőváros képviselőiben *Dr. Ripka Ferenc* főpolgármester, *Dr. Sipőcz Jenő* polgármester, *Dr. Borvendég Ferenc* alpolgármester, *Csármann Ferenc*, *Gallina Frigyes*, *Dr. Némethy Károly* és *Dr. Bódy László* tanácsnokok, a budapesti államrendőrség részéről *Dr. Andréka Károly* főkapitányhelyettes, a kéményseprő ipartestület küldöttsége, a helybeli, környékbeli és távoli vidéki tűzoltóságok tisztjei nagy számban, végül barátainak és tisztelőinek megszámlálhatatlan tömege részben a koszorúk tömegével díszített ravatal körül, részben a gyászpüflet előtti téren helyezkedtek el. Az egyházi szertartás után, a ravatalnál *Csármán Ferenc* tanácsnok és *Dr. Marinovich Imre* orsz. tűzoltószövetségi alelnök mondottak gyászbeszédet, míg a sírnál *Teasdale Ottó* székesfővárosi tűzoltófőparancsnok méltatta a nagy halott érdemeit. Majd a búcsút mondó kúrtszó hangjai mellett elhaltolták fáradt testét annak a derék férfinak, akinek szelleme minden magyar tűzoltónak szívében élni fog mindenkor. Ugy legyen!

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség f. évi október hó 18-án ünnepélyes keretek közt üdvözölte a torbágyi Önkéntes Tűzoltóttestületet, a gonosz kezek által okozott vasúti szerencsétlenség alkalmával tanusított kiváló magatartásáért. A díszközgyűlést *Jirka József* községi főjegyző, testületi elnök nyitotta meg, majd *Dr. Marinovich Imre* ny. h. államtitkár, országos szövetségi alelnök lelkes beszéd után átnyújtotta a torbágyi tűzoltóttestületnek az országos szövetség szép arany babérkoszorúját. *Dr. Csilléry Zoltán* várm. szövetségi alelnök méltatta azután a tűzoltók érdemeit, mire *Weibert János* tűzoltóparancsnok mondott köszönetet az elismerésért. A község főterén megtartott díszközgyűlésen *Tóth Kálmán* járási főszolgabíróval az élén résztvett a község intelligenciája s a lakosság nagy számban. Megjelent az ünnepélyen *Falussy Károly* országos szövetségi titkár, *Boross Imre* vármegyei szöv. titkár, *Petheő János* vármegyei és *Hajós Emil* járási tűzrendészeti felügyelő.

A Budapesti Tűzoltóttestületek Szövetsége f. évi november hó 7-én a VIII., Kun-utca 2. szám alatt levő központi tűzoltólaktanyában felolvasóestélyt rendezett, mely alkalommal *Császár K. Ferenc* építésztanár, a magyar országos tűzoltótiszt-képző-tanfolyam előadója „az ipartelepek építkezésének tűzrendészeti követelményeiről” szóló értékes előadását tartotta meg. Előadásának folyamán részletesen ismertette az építkezési anyagoknak a tűzzel szemben való ellenállóképességét és annak okait. Megemlékezett ezenkívül a gyári épületek tűztávlati viszonyairól, a műhelyhelyiségek, padlások és tetők tűzbiztos elszigeteléséről, különös tekintettel a tűzfalak és vasajtók alkalmazására. Végül az éghető épületanyagok impregnálásának és az épületekben

alkalmazott tüzelő- és világítóberendezések tűzrendészeti szempontokból való fontosságát ismertette. Előadónak ezen tudományos mederben és mégis népszerűen tartott előadását a nagy számban megjelent érdeklődők élénk figyelemmel hallgatták végig, befejeztével egyes hozzászólók kiegészítő szakaszerű észrevételeikkel tették teljesebbé ezen emlékezetes felolvasó-estélyt.

Az ujbpesti hiv. tűzoltóság f. évi november hó 6-án este 6 órakor 10.000-ik órségváltását tartotta meg, mely jubileumi esemény alkalmából Ujbpest vármegyei várost *Dr. Semszy Aladár* polgármester képviselte. E csendes ünnepélyes aktuson jelen volt még a budapesti hiv. tűzoltóság kiküldetésében *Benedek Mihály* főtiszt, *Dr. Balogh Dezső* a budapesti önk. tűzoltóság h. parancsnoka, *Szabó István* az ujbpesti önk. tűzoltóttestület parancsnoka, *Horn József* a Juta-gyári tűzoltóság parancsnoka, *Mauthner Árpád* a Wolfner-gyári tűzoltóság parancsnoka, *Géczy István* a rákospalotai hiv. tűzoltóság segédtsíztje és még néhány vendég. Az órségváltás megtörténte után a jelen voltak a tűzoltóság új berendezését és felszerelését tekintették meg; majd általános riasztással egybekötött jól sikerült gyakorlat következett, melyet *Jónák Gyula* h. főparancsnok tisztikarával együtt irányított. Az ujbpesti hiv. tűzoltóság alapos kiképzése és tettekkészsége ez alkalommal ismét beigazolást nyert.

Permise vasmegeyi községben, amelynek lakossága tiszta vend anyanyelvű és amely község egészen benyúlik a Jugoszláv határba, amelynek földje igen gyenge hegyestalaj, a tűzoltószerszám építésére a község belterületén nem volt elegendő terület. Hogy pedig a szerház mégis felépülhessen, az ottani tűzoltóparancsnok, *Doncecs Kálmán*, a község belterületén lévő saját fundusából 4 négyzetmétert díjtalanul engedett át a községnek, pedig az idei rossz termésben még a vetőmagot is úgy kellett megvenniük.

=====

Felolvasó szerkesztő: *Dr. Balogh Dezső* főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felolvasó kiadó: *Keresztes János*, az orsz. szöv. pénztárosa.
Lapkiadó-bizottság: *Keresztes János*, *Köhler István* vál. tag, *Mátrai Antal* vál. tag.

Munkatársak: *Gróf Széchenyi Viktor* orsz. szöv. tb. elnök, *Dr. Aujezsky László*, a m. kir. orsz. Meteorológiai Intézet adjunctusa, *Benedek Mihály* fővárosi hiv. főtiszt, *Dittrich József* gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hiv. parancsnok, *Erdély Ernő* főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, *Erlsbeck György* fővárosi hivatásos főtiszt, *Falussy Károly* Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, *Kállay Imre*, *Dr. Kathona Mihály* par. (Kiskunhalas), *Kotsis Rezső* alpar. (Csepel, lőszergyár), *Nagy Sándor* orsz. szöv. főtitkár, *Papp Ferenc* hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, *Dr. Roncsik Jenő* hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, *Behák Tamás* hiv. par. (Debrecen), *Rosta Géza* par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, *Dr. Szalay Lajos* vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., *Techlár Ernő* m. kir. pénzügyi titkár, bpesti önk. titkár, *Teasdale Ottó* főv. hiv. főparancsnok, *Vágó Zoltán* budapesti önk. szak-par., *Vida Pál* várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ Alapítva 1896. évben.

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. Központi iroda tel.: A. 22-2-26. Gyári tel. A. 59-0 01

Walszer Ferencz

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: A. 91-3-46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntőde

Leéghetne a fél falu, ha
a határban dolgozókat

Siemens és Halske
R.-T.
S Z I R É N Á J A

nem hívna segítségül.

Budapest, VI., Teréz-kr. 36.

A megszünt **TEUDLOFF-DITTRICH Rt.** gyártmányait, úgy-
mint: kézi hajtású, motoros és autófecskeendőket, lajt-
kocsikat, vészvonatokat és tűzoltósági felszerelése-
ket az ismert kiviteiben állítjuk elő.

Forgalomba hozza: **Magyar királyi állami vasgyá-
rak kereskedelmi képviselője r.-t., Buda-
pest, V. ker., Vilmos császár-út 28. szám**

Magyar kir. állami
vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZÖSSZEGEKET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

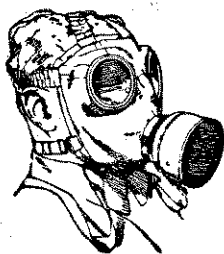
A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szak-
könyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és
nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendeltek ára a 23.297. sz. csekk-
számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.
SAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I., V., VI., VII. ára 3.50 pengő. Ezen füzetek egyenként is
kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”,
ára 1.— pengő. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet,
Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartó-
zékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési
zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve ára füz-
ve 20.— P., bekötve 22.— P. Papp Ferenc Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale
Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SAZÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati
szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltó gyakorlati szabályzat kivonata, ára —30 P. Tűz-
oltóverseny gyakorlati szabályzata, ára —50 P. Szolg. szabályzat, ára 1.20 P.
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Érem-
szabályzat, ára —60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűz-
rendészeti kormányrendelet, ára —40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolya-
mokról, ára —40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay
József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály
nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —40 P. Díszokmány-ürlap,
ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —02 P. Barabás István:
„Szépligetű tűzoltóság”, ára 5.— P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden
magyar város”, ára 1.50 P. Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása, ára 1.50 P. Rehák
Tamás: Motoros fecskendők és szerek, ára 8.— P. 10 példány rendelése esetén 6.— P.
Tűzoltóigazolványtok. vászonburkolatban darabonként 40 fillér, bőrburkolatban darabonként
80 fillér.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—;
X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—;
XL. éves 16.—; szalag —70; igazolványlap —30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék
a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-
Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellené-
ben minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az
összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal beje-
lentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze-
gen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-
talanul jelenthető.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó

füst- és gázálcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára
Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

 Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 42-3-32
 Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 86-6-94

Morzányi J.

 BUDAPEST, IV.,
 Eskü-út 5. sz.

 Gyárt: tűzoltó- és
 sporttermeket,
 zászlókat, zászlósze-
 geket, mindenemű
 jevényeket, felirati
 zománcablákat,
 gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
 MAGYAR VILAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
 I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: A. 22-8-09, A. 28-9-64, és J. 34-0-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyarak számára

Minden kapható a
Párisi
Nagyáruház-ban

“TOTAL”
 a tűzoltókészü-
 lékek királya!

folyékony szénssavval
 működik és száraz por-
 rai olt és ezért télen nem
 fagy be, nyáron nem
 párolog el; sikeresen olt
 mindenféle tüzet, tehát
 a veszélyes folyékony
 anyagok, mint: benzin,
 szesz, éther, petro-
 leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos
 tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel
 készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: A. 27-7-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 84-5-11

IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

 a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
 lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosításai szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. • Telefon A. 23-7-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1-3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75-77 ★ Tel. A. 91-4-46

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 5144 számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz., 256.673/1929. VIII. B. M. sz. és a 188.684/1931. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 84-7-94.

Tűzoltói rendellenességek.

A Pesti Hírlap f. évi november hó 29-i számának törvénykezési rovatában egy rövid, ötsoros tudósítás jelent meg, mely hírül adta, hogy „Tűzoltócsákányával gyilkolt egy verekedő tűzoltó. A nyíregyházi törvényszék háromévi fegyházra ítélte Molnár Ferenc nyirmai tűzoltót, aki egy szüreti mulatságon dulakodás közben tűzoltócsákányával Molnár András verekedő legényt agyonütötte. Az ítélet jogerős.”

Eddig szól a rövid hír, melyhez hasonló sajnálatos esetre, midőn ily kocsmai dráma hőse egyenruhás tűzoltó lett volna, belátható-ideig visszamenőleg nem emlékszünk. Egyenruhás tűzoltók súlyos, sőt halálos sérülései, táncvigalmak verekedései alkalmával máskor is fordultak elő. Legutóbb Nyíregyházán egy falusi mulatság közben, a helyszínén tűzoltói őrszolgálatot teljesítő tűzoltót, egy szabadságra hazajött tényleges katona oldalfegyverével szívenszúrta, mivel nevezett állítólag a függő petróleumlámpának, a keletkezett verekedés közben való leverésétől tartva, a dulakodást megszüntetni igyekezett. Ugyanilyen esetekből kifolyólag, bárra kirendelt örökös tűzoltókat tetteg, súlyosan bántalmazták.

Ezen szörványosan előfordult sajnálatos esetek jelleményeiről és lefolyásáról hiteles tudósítást szereznünk nem sikerült. De bármint történtek is azok, az emberbaráti intézmények egyik legnemesebb katonáinak, ilyen esetek hőseivé válni díestelen dolog. Ezért az amúgy is gyenge lábbon álló tűzoltói tekintélynek megóvása érdekében mindent el kell követnünk, hogy a tűzoltói egyenruha a kocsmai verekedések ingerlő vörös posztójává ne fajuljon.

A kocsmai mulatságok vagy búcsúk keretében verekedő falusi legények virtuskodása régtől fogva ismert sajátsága volt a hazai magyar földművesfiatalságnak. „Ki a legény a csárdában?” ismert kihívó szózat sűrűn hangozott el a békebeli, egymás-közi csatározásokat kedvelő falusi fiatalság közt, mely parázs verekedések nem is számítottak, hogyha a dulakodás folyamán vér is nem folyt.

Talán szóyá sem tettük volna a dicsekvésre egyáltalán nem alkalmas kérdést; mivel ilyen kilengéseket szőnyegen tartani nem érdemes, hogyha nem volna aggasztó az a gondolat, hogy ezen tűzoltói rendellenességek a jövőben is elő fognak fordulni,

ami által az intézmény tekintélye újra és újra csorbát szenved.

Az utolsó évtized alatt ugyanis a vármegyei tűzoltószövetségek erélyes szervezése folytán, a hazai egyenruházott önkéntes tűzoltóságok létszáma szembetűnően és öröndetesen megszorodott.

A tűzoltóegyenruha viselése pedig a legtöbb helyen nemesak a szigorúan vett tűzoltói szolgálat közben szokás, hanem egyéb más alkalmakkor is. Így ünnepélyeken, fogadtatásokon, zászlószenteléseken és egyéb mulatságokon, főként tűzoltóbálokon, mely utóbbiak szeszfogyasztással vannak egybekötve.

Pedig voltaképen és szorosan véve egyik alkalom sem arra való, hogy a tűzoltó-egyenruha, melynek egészen más a rendeltetése, ilyen sokadalmak alkalmával szemet szúrjon és a kötődés céltáblájául szolgáljon.

A jövő szempontjából pedig e kérdéshez egy más körülmény is járul. A vidéki önkéntes tűzoltóságok fenntartása ugyanis több mint félszázadon át a társadalom támogatása útján történt. Ennek egyik eszköze a testületek javára rendezett táncvigalmak tiszta jövedelme volt.

Az utóbbi években ezen táncvigalmak mindinkább ritkultak, minthogy a községek tűzoltóságainak fenntartásáról saját költségvetésük keretében gondoskodtak.

Sajnos, ez az ellátás ismét esökkenőben van, úgyhogy hovatovább ismét a társadalomnak kell a tűzoltóságok fenntartásának költségét viselni. Erre pedig ismét a kebelbeli tűzoltómulatságok a legalkalmasabb eszközt szolgálják.

Az önkéntes tűzoltóságok által nehezen beszerezhető egyenruha, a szolgálati szabályzatok értelmében csakis szoros tűzoltói szolgálatban viselhető. Azt tehát sem polgári munka céljaira, vagy egyéb szórakozások alkalmával felölteni nem szabad, mivel annak kiváló és komoly rendeltetése a gyakorlatozás alatt és tűzoltás közben a csapat összefartozásdóságát és összeműködését elősegíteni és tűzvész esetén a lakosság nem tűzoltó elemeitől való megkülönböztetést biztosítani.

Ha pedig mégis, egyes kivételes esetekben, a tűzoltóság tagjainak egyenruhában való megjelenése szükségessé válik, fegyelmezett csapatról lévén szó, a tisztikarnak feltétlenül gondossággal kell örködni afelett, hogy az egyenruhát viselő tűzoltó, mint erkölcsi testületnek tagja, magáról meg ne feledkez-

A biztosítás vonatkozhat 1. az épület összes földfeletti alkatrészeire, az úgynevezett építményi értékre; vagy vonatkozhat 2. az épület egyes alkatrész-csoportjaira.

Amint neve is mondja, az elsőféle biztosításban minden objektum biztosítva van. A tárgyak, anyagok pontos felsorolása szükségtelen.

A másikfélnél pedig, ahol alkatrész-csoportok szerint osztályozódik a biztosítás, három részre tagolható.

Kiterjedhet a biztosítás a) a tetőzetre, b) az alépítmény összes éghető objektumaira, c) a tetőzetben s a tetőzet alatt lévő falakra.

A tetőzethez tartozik a fedélszék, a tetőfedőanyag, a párkánydeszkázat, a tető és padlásszerelvények (tetőzetben lévő ajtók, ablakok, deszka és lécfalak, falépcsők, csatornák, bádogozások, villámhárítók).

A b. csoport magában foglal minden szerkezeti és beépített berendezési tárgyat (ajtó, ablak, padló) a falak és kőlépcső kivételével.

Fafödémek, ha a tetőszékkel egybe vannak építve az a), ha külön gerendákon nyugszanak a b) csoporthoz tartoznak.

A tetőzetbe beépített s a tetőzet alatt közvetlenül lévő falak (tűzfalak, oromfalak, kéményfalak), 50—100 cm-nyire, képezik az alkatrész-csoportok szerinti biztosítás harmadik csoportját.

Tűz eseténi értékrongalódásuk az épület összértékének 5—8%-a.

Gazdasági, földszintes épületeket e csoportosítások szerint szokásos biztosítani.

A biztosítás összege.

A biztosítás összege tetszés szerinti, amelyet a biztosító fél szabadon nevezhet meg. A biztosítási díj azonban a biztosítás összegének függvénye; azzal együtt változik. A biztosítási díj mindenkor a biztosítás összegének bizonyos százaléka.

A díjtételeken kívül változást eredményez a biztosított objektum tűzveszélyességi foka is. Mert mi sem természetesebb annál, hogy a nádfedeles házért aránylag több biztosítási díjat követelnek, mint egy kétszerakkora kőháztól. De nemesak az építkezési anyagok, hanem minden más körülmény, ami a tűz keletkezési lehetőségét fokozza, a biztosítási díjtételt megváltoztatja.

A tűzveszélyes, lobbanó, robbanó anyagokat magában foglaló helyiség mindenesetre kockázatosabb biztosítás szempontjából, mint pl. egy makói hágyaraktár; vagy más díjtételi szabályozás alá kell hogy essenek a fából épült színházak, mint a kőből szabályszerűen építettek.

A tűzbiztosítási kockázat ezenkívül vidékenként is változik. Ezért a biztosítóintézetek statisztikájuk szerint az országot különböző csoportokba osztják s „helyosztályokban“ a díjtétel azonos esetekben mindig egyenlő, de természetben adott esetben ez mégis csak változtatható.

Tűzkárbecslés.

Az elmondottak és az elmondandók közül, — tűzoltói szemüvegen nézve a dolgokat, — legfontosabb a tűzkárbecslés. Fontosságát az elmondottakon kívül a mindennapi élet pregnánsan igazolja.

Valamely épület, tárgy elkészítési költsége és a tűz napjára kiszámított értéke adja meg a tűzkár nagyságát. Természetesen azonban tekintetbe kell mindenkor venni a használás és más természeti, esetleg mesterséges kopás, avulás által okozott értékcsökkenést. Ez esetben is a biztosítóintézet teljes kártérítést csak akkor fizet, ha a kár teljes és ha a biztosítás összege a biztosított részek tűzidejekori értékét fedezi.

Tehát akkora összeget, hogy abból a leégett objektumokat hiány nélkül pótolni lehessen, tűzveszéből kifolyólag, biztosítás útján csak az az illető kaphat, akinek teljesen új épülete égett le s az épület teljes értékére (építési értékére) volt biztosítva és ha a biztosító fél és a biztosítóintézet közötti biztosítási ügylet joghatályosan fent áll.

A tűzkárbecslés a jelzett könyv tanítása és szak szerű útmutatása szerint 3 részre tagozódva történhet.

Megállapítandó a tűzvész által elpusztult vagy megrongált objektum 1. felépítési költsége, 2. időközbeni avulása, 3. tényleges kára.

A felépítési költséget legegyszerűbb és legbiztosabb a tűzmaradványból vagy esetleg tanúk segítségével megállapítani, ha más egyszerűbb módon a becslést elvégezni nem tudjuk.

Az avulásnál irányító tényezők: az idő, az objektum állapota, gondozása (javítások, újítások). Ezeknek a figyelembentartásával állapítható meg a tényleges tűzleltői érték.

A tényleges tűzkár a fentiek szemellett tartásával a tűzhelyszínen eszközölt mérések, feljegyzések, tudomásulvételek alapján állapítható meg.

A túlbiztosított, tűz idejéni értéket meghaladó objektum kártérítése csak a tűz időpontjában meglevő értékéig terjedhet. *Tehát a túlbiztosítás nemcsak gyanúra adhat okot, de nem is észszerű.*

Viszont a tényleges értéknél alacsonyabbra sem kifizető valamely objektum biztosítása. Ez esetben kevesebbet kaphat az illető a kár összegénél, mert a biztosítóintézet kártérítést csak a tűz időpontjában meglevő érték és a biztosított összeg arányában fizet.

Mégis distingválni kell a két eset között. Ha a tűzkárbiztosítás összege a tűzkár napiértékénél kisebb s a biztosított alkatrészek elégteljesen, akkor a biztosítási összeg teljes egészében esedékes, *de természetesen kisebb a kárösszegnél.* Ha csak részleges a biztosított alkatrészek elége és rongálódása, akkor a biztosítási kártérítést a következő arány fejezi ki:

Tűzkár napiérték : biztosítási összeg = részleges kár : összérték : X.

Vagyis, ha pl. egy ház értéke 1000 P s éghető részei 800 P-re vannak biztosítva és a tűz folytán 650 P-ös, tehát részleges kár keletkezett, akkor az előbbi arány szerint $1000:800=650:X$; ebből $X = (\text{amit a biztosító köteles kifizetni}) = \frac{800 \times 650}{1000} = 520 \text{ P.}$

kártérítést fizet a biztosító.

Előbecslés.

Az előbecslés a biztosított alkatrészek értékének tételenkénti kiszámítását jelenti, ami természetesen az építési érték és avulási értékvesztés szemellett tartásával történik.

Az előbecslés a tűzkárbecslés kiszámítását segíti elő.

Felel-e a tűzkárosult avagy a biztosító a tűzoltás közben megsérült ruháért?

Bármilyen furesán hangzik is ez a kérdés és bármilyen természetesen hangzik is a feletet, hogy „nem“, mégis a bíróságnak kellett eme — a biztosítási joggyakorlatban még elő nem forduló kérdésre a feleletet ítéletileg megadni. Feladta pedig ezt a kérdést Eger m. város képviselőjében annak polgármestere mint felperes, az egri kir. Járásbíróságnak és már előre is megállapíthatjuk, hogy helyes feleletet adott.

Az eset a következő: 1931. február 10-én egy kisebb tetőtűz volt Egerben. A tűz eloltására a nemrég szervezett hivatásos városi és az önkéntes tűzoltók is kivonultak. A tüzet eloltották és az oltás közben a tűzoltókon lévő (városi tűzoltókon) 5 darab rövid télikabát és 1 nadrág a falbontás és víz behatása alatt beszennyeződött, megrongálódott. Miután a ház tűz ellen biztosítva volt, a biztosító társaság a kárt a rendezés után kifizette a háztulajdonosoknak és ezzel az ügy, úgy látszott, hogy befejezést nyer.

De nem így történt, mert rövid időre a tüzeset után a háztulajdonosok véghatározatot kaptak a várostól, melyben felhivatnak arra, hogy a „tüzeset alkalmával a tűzoltókon megsérült 5 darab rövid télikabát és 1 darab nadrág értéke fejében 8 nap alatt 370 pengőt fizessenek be a város pénztárába, mert ellenkező esetben ezen összeg per útján fog rajtuk behajtatni. Egyben figyelmezteti a háztulajdonosokat a város arra, hogy ezen összeget a *K. T. 476. és 491. §§-ai* alapján a biztosító társaságtól követelhetik.

A tűzkárosult háztulajdonosok nem fizették be az összeget; mert maguk is nevetésesnek találták ezt a követelést, mire a város pert indított ellenük azon a címen, — a kereset kitételeit idézem — „... hogy a tűzoltók mint megbízás nélküli ügyvivők jártak el...“ cselekményük a háztulajdonosok érdekében történt, tehát a megbízás nélküli ügyvitel szabályai szerint, a tűzoltók ruháiban esett kárt az intézményt fenntartó Eger város közönségének kell, hogy a tűzkárosultak megfizessék“ „... annál is inkább, mert a háztulajdonosok a megítélendő kártérítési összeget a *K. T. 476. és 491. §§-ai* alapján a biztosító társaságtól *jogosan* követelhetik!...“

Az egeri kir. Járásbíróság P. 3605/1931. sz. a. ezen ügyben két ítéletet is hozott. Azért kellett két ítéletet hoznia, mert a város látván, hogy a hozandó ítélet elutasító lesz; még az ítélet meghozatala előtti tárgyaláson „cest ridicule“ *alperesként perbe vonta a biztosító társaságot* azon a jogcímen, hogy „... a kivonult tűzoltók fokozottabb tevékenységükkel a biztosító társaságot óvták meg nagyobb kártól!“ A bíróság a perbevonást tudomásul vette, azonban az elsőrendű alperesekkel szemben támasztott keresetet 2. alszám alatt elkülönített végítéletben a következő indokolással utasította el:

„A bíróság a megállapított és nem vitás tények alapján a keresetet elutasította, mert a kereset jogalapjául odaállított „megbízás nélküli ügyvitel“ szabályai a jelen esetre nem alkalmazhatók. Eger város tűzoltói — akár hivatásszerűen — ők ezt a közérdekű munkát, akár önkéntesen, — e minőségükben a város polgárságának egyeteme által megbízottaknak tekintendők, akik kötelesek ezt a munkát kártérítési kötelezettség nélkül elvégezni. A ruhájukban, sőt életükben, testi épségükben szenvedett esetleges káruk, ha hivatásukat önként látják el, önkéntes vállalkozásuk, ha hivatásszerűen, pénzért, fizetésért látják azt el, akkor a hivatásukkal járó, őket terhelő kockázat folytan — csakis és kizárólag — a saját terhük, mert ily kártérítésre való jognak semmiféle alapja nincs. Legkevésbé van ily jog a háztulajdonosokkal szemben, akik mint a város adózó polgárai közszolgáltatásaikkal szerzik meg az életük s vagyoniuk biztonsága érdekében szükséges intézkedésekhez való jogot.“

Az alperesként perbe vont biztosító társaság ellen támasztott keresetet pedig 3. alsz. alatt a következő indokolással utasította el a kir. járásbíróság:

„A bíróság ez ügyben 2. alsz. a. f. évi szeptember hó 24-én meghozott ítéletében már részletezett tényállást fogadta el valónak, mégis azzal

a részleges módosítással, hogy — felperes mai előadása szerint — a kárt részben önkéntes, részben hivatásos tűzoltók szenvedték. A bíróság a tényállás alapján a jelen alperessel szemben is elutasította a keresetet, mert a tűzoltók részben hivatásuk, részben önkéntesen vállalt kötelezettségük alapján az „Egeri Önkéntes Tűzoltó- és Mentőegyesület alapszabályai értelmében“ felebaráti szeretetből, jutalomra való igény nélkül tartoznak neves feladatukat teljesíteni, melyért és mely közben elszenvedett káraikért harmadik személytől megtérítést nem követelhetnek. Sem törvény, sem más jogszabály nem tartalmaz oly rendelkezést, mely a tűzoltó kártérítési jogosultságát akár a tűzveszéllyel sujtottal, akár a biztosító társasággal szemben megállapítaná. Aminthogy ilyen kártérítési felelősség konstruálása helyt nem is foghat, mert végső következtetésben abszurd helyzeteket szülne. Ily felelősség elismerése esetén a tűzoltás közben életét veszített tűzoltó ellátatlan hátramaradottjai életjáradék iránt is peresíthetnék a biztosító társaságot, amit az a biztosítási szerződés megkötésekor igazán nem vehetett számításba. A felek között jogviszony nem lévén, a kereset elutasítandó volt. A tűzoltó kötelezettségét nem a biztosító társaságot fenyegető tűzkárbiztosítás csökkentése, hanem a tűzveszély elhárítása képezi, s itt az esetleges s abból a tűzoltóra hárult kár a hivatással (foglalkozással) járó kockázat keretében tartozik, kártérítési alapul azonban senkivel szemben nem szolgálhat.“

(Eger, 1931. október 6-án, *Dr. Papp Péter* s. k., kir. jbró.)

Ezekhez az ítéletekhez igazán felesleges bármit is hozzátenni, az azokban elfoglalt jogi álláspont mindenben fedik a törvényt, igazságot és joggyakorlatot.

A biztosító társaságok szempontjából azonban ezekben az ítéletekben oly elvi megállapítások foglaltatnak, hogy ezek mellett — ha már ilyen igényeket is lehet a biztosító társaságok és tűzkárosult ingatlantulajdonosok ellen támasztani — szó nélkül elhaladni már csak a jövő szempontjából sem lehet. Sajnos, a per substratuma oly kicsiny volt, hogy nem ütötte meg a táblai avagy a kúriai felülvizsgálati értékhatárt, mert bár így is általános és alapvető jogi felfogásokat, megállapításokat tartalmaz, mégis nagyobb súlya lett volna akkor, ha azokat a tábla, avagy kir. Kúria mondta volna ki. Mindenesetre említésre és figyelemre méltó a biztosító társaságok szempontjából maga az a tény is, hogy ilyen perek is megindulhatnak, mert ily perrel eddig még külföldi viszonylatban sem hallottunk.

Ha a felperesi álláspont megállana, az megintgató a tűzbiztosítási ügyleteket alapjukban. Itt előre kell bocsátani azt, amit ugyan az idézett ítéletek nem említettek, de igen fontos és ez az, hogy a biztosítási szerződés oly kétoldalú szerződés, melynek alapján a biztosító a tűzkockázatot vállalja, a biztosított tárgyban előálló kár esetén kártérítést fizet, de ezért ellenszolgáltatást, ú. n. díjat kap. Tehát csak *akkor* és *annak* fizet kártérítést, *amikor* a kár felmerül, és *annak*, aki a díjat fizeti és végül csak akkor, ha a *biztosított tárgyon* merül fel a kár. (Jelen esetben Eger városa nem biztosította az alperesi biztosító társaságnál a tűzoltók ruháit, ezért díjat sem fizetett, tehát a kétoldalú jogügylet nem is létesült és éppen ezért érthetetlen ez a jogi álláspont, amit a perben elfoglalt.) Ha tehát ezen előfeltételek nélkül is kellene a társaságoknak kárt fizetniük, ez esetben a tűzbiztosítási ügyletek alapjukban megdőlnének. Az eddigiek azért, mert ha a biztosító társaságoknak a tűzoltók ruháinak a megrongálásáért is kártérítést kellene fizetniük, akkor az eddig kalkulált díjak alacsonyok, mert ez a koc-

kázat nincs belekalkulálva. A megköthető tűzbiztosítási ügyleteket pedig azért tenné lehetetlenné, mért ez esetben oly magas díjakat kellene szedni a felektől, amit sem a felek, sem a biztosított tárgy nem bírának ki, sőt esetleg a biztosított tárgy értékét is meghaladná.

Sőt, ha így haladunk, nemsokára ott fogunk tartani — amint az ítélet is igen helyesen jegyzi meg, — hogy a tűznél esetleg életét vesztett tűzoltó ellátatlan hátramaradottjainak az ellátásának kockázatát is kalkulációba kellene venni. Ez esetben pedig éppenséggel nem lehetne ügyletet kötni, ennek a díját egyáltalán ki sem lehetne számítani.

Még csak a felperes által K. T. 476. és 491. §§-ának téves magyarázatára akarok röviden rámutatni.

Kétségtelen, hogy a K. T. 476. §-ának 2-ik bekezdésére gondolt a felperes, mely szerint „a biztosítottnak a kár enyhítésére fordított költségeit a biztosító . . . . . megtéríteni tartozik stb., stb.“ és a K. T. 491. §-ának ugyancsak a 2-ik bekezdésére, amely szerint „a közvetlen tűzkárral egyenlőnek tekintendő az, amely . . . . . a biztosított tárgyakon oltás közben történik, ... avagy, ha azok, t. i. a biztosítási tárgyak mentés vagy oltás közben megsemmisülnek.“

Ehhez sem kell különös jogászai magyarázat, hogy ezek a törvényhelyek csak „a biztosított tárgyakon“ történt károokra vonatkoznak. Hiszen a törvényhelyek világosan a *biztosított tárgyakról* beszélnek. Már pedig a tűzoltók ruhája biztosítás tárgyát nem is képezheti, mert azok rendeltetészerű használatuknál fogva a tűzveszélynek vannak kitéve. Nem hiszem, hogy olyan biztosító társaság létezne, amely ezt a kockázatot vállalná, hiszen akkor minden pillanatban fizethetne kárt, mert olyan tüzeset alig volt és alig lesz, amelynél a tűzoltók ruhája vagy felszerelése ne szenvedne valamilyen kárt. Egyébként ettől el is tekintve, Eger város a tűzoltók ruháit az alperesi biztosító társaságnál nem is biztosította, még ha ez vállalta volna is.

Éppen ezért teljesen erőszakos és egyenesen nevetséges a kereseti igény ekként való beállítás és ha netalántán a felperesi igény sikerre vezetett volna, ez esetleg egy oly irányzatnak nyitott volna utat, mely mint fentebb kimutattam, a tűzbiztosítási ügyletekre végzetessé válhatott volna.

De teljes elégtétellel kell megállapítanunk, hogy a biztosítási ügylettel szemben mindenhol és általában megnyilvánuló ellenszenv és biztosításeellenes hangulat ellenére is „Vannak Magyarországon“.

Dr. Kozma Győző

a Fonciére Általános Biztosító Intézet
egri jogtanácsosa.

Kétkerekű-négycerekű? Nem, hanem motoros.

A Tűzrendészeti Közlöny augusztusi számában Szemethy Gyula bajtárs igen szellemes cikkben emlékszik meg a kocsis és a kétkerekű billenő mozdonyfeeskendők közötti különbségről. Végéreményben pedig a kocsifeeskendőket használhatóságuk szempontjából elítéli és a mozdonyfeeskendőknek nyújt nagy előnyt az előbbiekkal szemben, aminek bizonyítására cikkének utolsó mondatából idézem a következő részt: „talán már be is bizonyítottam, hogy a szebb jövőre hivatott, a falu számára predestinált igazán univerzális kétkerekű billenő mozdonyfeeskendő tényleg több figyelmet érdemelne éppen a falu részéről.“(?)

Ha a két feeskendő közötti használhatóságról akarunk bizonyosságot tenni a helyi viszonyoknak

megfelelően, mind a kétkerekűeknek lehetnek előnyei bizonyos körülmények között, azonban, ha az általános használhatóságot, az általános előnyöket tekintjük, akkor feltétlenül arra a megállapodásra kell jutnunk, hogy előnyösebb a mozdonyfeeskendő. De, hogy ez a multban miért volt elbányagoltabb, miért nem örvendett oly közkedveltségnek, oly általános használatnak, mint a kocsifeeskendő, annak talán legnagyobb oka az volt, hogy a tanfolyamokon kiképzett tűzoltótisztek inkább a kocsifeeskendőkön tanultak szerelni. Ezenkívül még sok oly oka lehetett helyenkint, amik a kocsifeeskendők mellett döntöttek. Még egy igen fontos körülmény lehet, mely a kocsifeeskendők általánosabb használatát biztosította az, hogy a multban a tűzoltóságok nem voltak mindenütt szilárdan megszervezve, sok helyen egyáltalán nem is voltak képzett tűzoltók, de azért tűzoltószerek kellett lenni. Az pedig vitán felül áll, hogy a hozzá nem értő ember, — különösen, ha idegeit egy váratlan, esetleg egy veszélyesebb tüzeset izgatja — mégis csak könnyebben el tud bánni egy kocsifeeskendővel, mint a sokkal nehezebben kezelhető mozdonyfeeskendővel! Ezzel el is mondtam minden jót, amit a két feeskendőről a jelenben mondhatunk, mert ma már mind a kétféle szer *a múlté*. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a meglévő kocsis és mozdonyfeeskendőket össze kell törni és ócskavasként eladni! Nem, mert hiszen azokat pótolni kell. A mai kétségbeejtő gazdasági válságban igazán nem tudná a legtöbb község pótolni, tűzoltószere pedig feltétlenül szükség van.

A jelen és jövő tűzoltószere a motorikus erőre berendezett tűzoltófeeskendő. Ennek előnyeit a kézihajtásúakkal szemben bizonyára felesleges felsorolni, de hogy ez csakugyan így van, annak bizonyosságára szolgáljanak azok a figyelmeztető felhívások, melyeket a Tűzrendészeti Közlöny majd minden számában olvashatunk, különösen azokban a cikkekben, melyeket fővárosi tisztek írtak. De egy lapot fordítsunk e lap augusztusi számán és ott abban a cikkben, amely Rehak Tamás: „Motoros feeskendők“ című könyvét ismerteti, a következőket olvashatjuk: „A védekezési eszközöket tekintve ma már csak motoros szerekről lehet szó, még a községekben is.“

A fenti idézés is megerősíti állításomat, de minden gondolkodó ember el kell, hogy ismerje azt az igazságot, hogy ha kézihajtású és motoros szerek között kell választani, akkor az elsőség, illetve a választás csak a motoros szerre eshetik. Mert aki az ellenkezőjét állítja az azt akarja bebizonyítani, hogy inkább kocsira ül, mint autóra, mert az biztonságosabb. Aki ma erről vitát akarna kezdeni, azt kinevetné mindenki. Ma már a motoros tűzoltószerek épen oly biztos üzeműek, mint az autók, vagy más egyéb motoros hajtású gépek. Miért ne vegyük tehát meg az üzembiztos, jó motoros feeskendőt és miért öljük bele a pénzt egy oly szerbe, amely a múlté?! Azok, akik hatalmuknál fogva ma egy községet ily felesleges és alkalmatlan szer vásárlásába viszik bele, nagyon rossz szolgálatot tesznek a tűzoltóügynek.

A tűzoltószerek beszerzésénél lényeges szerepet játszik az anyagiak kérdése, vagyis a pénz! Ennek a kérdésnek az elbírálásánál is tehát feltétlen a pénzkérdésnek kell eldönteni azt, hogy egy község milyen tűzoltószert vegyen. Ha ajánlatot kérünk, azt fogjuk látni, hogy a kocsifeeskendő és mozdonyfeeskendő között árkülönbség alig van. Jóval kevesebbe kerül egy motoros aggregát. Ennek azonban nincs oly alváza, amely a szállításra alkalmas volna. Azok a kisebb teljesítményű aggregátok, melyeket már magyar gyárak

is igen kitűnően elő tudnak állítani, a vidéki viszonyoknak teljesen megfelelők. Vízszállításuk olyan, hogy azt vidéki, falusi viszonyokban is ki lehet elégteleni, teljesítőképességük egyébként minden tekintetben felülmúlja úgy a kocsifeckendőt, mint a mozdonyfeckendőt. Tehát ilyen feckendőket kellené beszerezni a falusi tűzoltóságoknak. Azonban igen nagy baj van a szállításukkal. Ezeket a kis aggregátokat vagy előkocsin, vagy autón lehet szállítani, de lehet egy kisebb lajtos kocsira is rászerezni. Szemethy bajtárs főként ilyen előnyök miatt ajánlja a mozdonyfeckendőt. Mennyivel előnyösebb e tekintetben a kis motoros aggregát. Mosolyogni lehet azon, hogy egy motoros szert lovakkal vontatunk a tűzhöz! Másik megoldás volna az, hogy autószerrel történjék a szállítás. Itt azonban igen nagy hiba van. Ugyanis van egy miniszteri rendelet, hogy községek csak magyar gyártmányú gépet, autót szerezhetnek be. Ilyen pedig igen kevés van. Kisközség újat nem tud venni, csak használtat. Egy külföldi gyártmányú, igen jó és megbízható autó 1000—2000 pengőért megszerezhető. (Egy új gyártmányú Ford-kocsi, amelyik csak 7000 kilométert futott, a közelünkben 930 pengőért kelt el.) Egy ilyen személykocsiról levenni a karosszériát és esetleg helyette megfelelőt házilag is a legtöbb helyen el tudnak készíteni. Egy aggregát beszerzésénél a tűzoltószergyárossal tárgyaltam, hogy mennyiért készítené karosszériát egy használt autózásra. Nagy felháborodással utasította el magától a kérdést, mondván, hogy gyártelepére csak új autót és csak olyat enged be, amelyet maga szerez be! Természetesen ilyenformán egy autómotoros feckendő 18—25 ezer pengőbe kerül, ami falusi viszonylatban számításba nem jöhet. A további események azután megmagyarázták a tűzoltószergyáros elutasító és lekicsinyelő kijelentését. Az ok az volt, hogy X község megvett tőle egy aggregátot, amelyhez készített egy előkocsit, amelynek 7000 pengő volt az ára, holott az aggregát alig került többé 4000 pengőnél. A lovontatású előkocsi tehát majdnem 3000 pengőbe került. A használt autózást megfelelően átalakítva ennyibe alig került volna!

Tudok olyan esetről, amikor a község minden szigorú rendelet dacára oly módot talált, hogy vett egy használt jó autót és így igen olcsó motoros autófeckendőt szerzett be!

A jó és alkalmas tűzoltószert bizonyára van oly fontos, mint annak a miniszteri rendeletnek az intenciója, amelyért azt kiadták. Talán érdemes volna ezzel a kérdéssel komolyan foglalkozni.

E kérdést még más szempontból is el kell bírálani; arról azonban talán más alkalommal.

A fentiekben igyekeztem felhívni azok figyelmét, akik új tűzoltószert akarnak beszerezni, hogy se kocsifeckendőt, sem pedig mozdonyfeckendőt ne vegyenek, hanem haladjanak az idővel és ne idegenkedjenek a motorosfeckendők megvételétől! Az illetékesek leleményességétől és ügyességétől függ, hogy azt csakugyan használható, „modern” szerre tegyék.

Kiskőrös, 1931. október hó. Kiss Béla
járási tűzr. felügyelő

A Bunzel és Biach cég rongyraktár telepeinek égése Budapesten.

A IX. ker., Soroksári-út 94. szám alatt levő, részben tűzfalak közé beékelte mély telek hátsó udvarában állott a fenti cég rongyraktárának nagyobbik része, melynek I alakban található két kőből épült és eseréppel fedett egyemeletes épület

hosszanti szárnya 32 méter hosszú és 12 méter széles volt, míg a harántirányú szárnya 28 méter hosszúságban és 12 méter szélességben határolta az udvart.

Ezen hátsó épületrész mögött még egy 4 méter széles, keskeny udvar következik, mely felé az emeleten 7 ablak, a földszinten pedig a közepén levő hatalmas kapunyílás tekint. E keskeny udvarnak az egész telek szélességében egy, a mögötte levő szomszédos béltisztítótelep kátránypapírral fedett, fényereggetős faépülete támaszkodik, melynek folytatásaként három párhuzamosan fekvő hatalmas méretű, emeletes bélszáritó faépület foglal helyet. Ezen túl, a Gubacsi-út túlsó oldalán, a székesfőváros sertésvágóhidtelepe terül el. Az előbb említett udvaron, a rongyraktár hosszanti épületével szemben egy fából épült, kátránypapírral fedett földszintes, 30 méter hosszú és 6 méter széles raktár húzódott végig. Ilymódon e három raktár-épület II alakban, közbül keskeny udvart képezve szegélyezték a mély telek hátsó felét.

A Soroksári-út felől, a telek mellső részén, egy magas, favázás, ablak nélküli fal által határolt, de az udvar felé teljesen fából épült, emeletes padlással bíró hatalmas raktárépület foglal helyet, mely mögött, csekély köz által határolt, eseréppel fedett egyemeletes, részben irodahelyiségekül, részben szintén raktárul szolgáló kőépület áll és melynek északi oldala mellett, az utcáról a hátsó raktárakhoz vezető kapubejárás vezet.

E rongyraktártelepnek a város felé (északnak) tekintő szomszédsága szintén béltisztítóüzem tűzveszélyes szárítóépületeiből áll; míg a déli oldalon a hátsó rongyraktár hosszanti épületének tűzfala, a Hentes-utca felé eső üres telek felé, szabadon foglal helyet.

A fent leírt raktárak a tűz kitörése időszakában bálókba tömörített rongyanyaggal zsúfolva voltak.

Folyó évi december hó 5-én d. u. 12 óra 25 percekor telefon útján a tűzoltóőparancsnokságot arról értesítették, hogy a IX. ker., Soroksári-út 94. szám alatt levő rongytelepen raktártűz van.

Ezen időtájjban dúló hatalmas szélvész gyanítani engedte azon körülményt, hogy a tüzesettel szembe szálló tűzoltóságra nehéz feladat vár. A vett tűzjelzésre *Ausch Rezső* főtiszt és *Miakich Ernő* segédtsízt vezetésével a kp., a IV., a IX. tolólétrás és a VII-ik haboltó-őrség a vész helyére rendeltetett. Ezt követőleg *Teasdale Ottó* főparancsnok is a tűzhöz vonult.

Az őrségek megérkeztek a telep III alakban épült két egyemeletes épületének földszintje és a földszintes faépület kátránypapír fedésű tetőzete teljesen lángban állott. A tomboló szélviharban a fővezénylő első intézkedései a szomszédos épületek védelmére szorítottak. Ezenközben a tűz boszorkányos gyorsasággal terjedt fel mind a két épület emeleti helyiségeibe és azok padlasterébe.

A IX., IV. és a VII. (haboltó) őrségek a Soroksári-útról, a rongytelep kapubejáratán és az előudvaron át vezetett 5 motorsugárral hatoltak a hátsó udvarba, ahol elsősorban a veszélyben forgó emeletes irodaépületet védték meg. Ezenközben a központi őrség a szomszédos, Soroksári-út 92. sz. bélszáritótelep épületeinek védelmét látta el 2 sugárral. Ezek közül az egyik mihamar az égő rongytelep hátsó emeletes épületének túloldali nyitott kapuján kicsapó hatalmas lángok által a néhány méternyire álló béltisztítótelep faépülete lángborult tetejének megmentésére rendeltetett.

Az oltási műveletek legelején észrevehető volt, hogy a vész helyén küzködő tűzoltói erő, a

viharos szél és a tűzveszélyes szomszédság miatt nem elegendő. Ezért a fővezénylő intézkedésére 12 óra 57 perckor a VII-ik őrség és 1 óra 8 perckor a X-ik őrség, valamint a II-ik számú tisztiautó *Kirchmann Árpád* tűzoltótiszt vezetésével a tűz színhelyére rendeltetett.

A VII-ik őrség egyik motorsugara a Hentes-utca felől a szomszédos Soroksári-út 96. sz. ház hátsó épületeinek, a második motorsugárral ugyanezen oldal felől, az égő hátsó emeletes épületszárny mögött levő bélszárítótelep épületeinek védelmét látta el. Az időközben szintén megérkezett X-ik őrség pedig a Sertésvágóhíd előtt szerelt autófecs-kendőjéről, a Gubacsi-út felől, a mögöttes bélszárítótelep hosszú udvarán átvezetett két motorsugarával az égő szomszédos félnyeregtes égő fa-épület eloltását végezte.

Főparancsnok látva az égő rongybálok tömegének a hatalmas vízsugarakkal szemben makacsul ellenálló égését, a tűz eloltásának hosszú időtartamára való tekintettel, a motorfecs-kendők egy részének tehermentesítése céljából d. u. 1 óra 50 perckor a IV-ik őrség autógőzfecs-kendőjét a tűz színhelyére rendelte.

Másfél órai megfeszített munkával a tűz elhatárolása sikerrel járt és a végleges oltás kezdetét vette.

A kirendelt nagy tűzoltói erő ezután fokonyként felszabadult, úgyhogy d. u. 2 óra 45 perckor a IX-ik tolólétra-őrség és a VII-ik őrség bevonulása elrendelhető volt. Majd d. u. 5 óra 45 perckor a közp. őrség, 7 óra 15 perckor a IX. őrség és este 9 óra 4 perckor a X-ik őrség is elhagyta a tűz színhelyét. Ezek leváltására délután 4 óra 25 perckor az V-ik őrség és 5 óra 35 perckor a III-ik őrség, este 8 óra 55 perckor az önk. őrség és végül reggel 4 óra 15 perckor a II-ik őrség rendeltetett a tűz színhelyére, melyek fokonyként szintén bevonattak, úgyhogy az utolsó őrség a tűz végleges eloltása után d. e. 11 óra 55 perckor vonult be.

A két egyemeletes épület faszkerkezete, felvonógépeivel, motorberendezésével és a felhalmozott bálokba sajtolt rongytömegeivel, a földszintes rongyraktár faépülettel együtt elpusztult.

A tűz tartama alatt orkányszerű északnyugati szél uralkodott.

A tűzhöz kivonult 4 tiszt vezetésével mellett 9 őrség 17 szerrel és 128 tűzoltóval. Az alkalmazott sugarak száma 11 volt. A sötétség beálltával és egész éjjelen át az oltás területét a IV. őrség villamos generátorszerének 2 fényszórója világította meg.

A nehéz oltási küzdelemben 15 baleset fordult elő, melyek túlnyomórésze füstmérgezés, azonkívül II-od fokú égési sérülés és néhány zúródás volt.

Az oltási műveletek folyamán egy gyászos kimenetelű, sajnálatos eset is fordult elő. *Waczlavik Vilmos* főgépész, a gőzfecs-kendő felfűtése közben súlyos agyvérzés érte és mialatt a mentők kórházba szállították, útközben meghalt.

A rongytelep alkalmazottainak állítása szerint a tűz a földszintes, kátránypapírral fedett fa-épület tetőzetén, ismeretlen okból keletkezett, melynek eredetét a helyszínen kiszállt tűzvizsgáló bizottságnak sem sikerült megállapítani.

Egyébként a székesfővárosi tűzoltóság teljesítménye, e tűzvész megfékezése szempontjából, kiváló eredményének minősíthető, amennyiben nem csupán az égő rongytelep többi épületeit, hanem a kezdetben végveszélyben forgó szomszédos bétisztítóüzemek minden épületét is sikerült megmenteni.

Figyelő.

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek Zemplén vármegye főispánjához intézett 198.192/1931. B. M. VIII. sz. leirata a csehszlovák kormány által a sátoraljaújhelyi tűzoltótestület részére nyilvánított közzonete tárgyában.

A m. kir. külügyminiszter úr f. évi november hó 14-én 12.297/1—1931. szám alatt a következő átiratot intézte hozzám.

„A budapesti csehszlovák követség f. évi október hó 29-én kelt jegyzékével arra kért, hogy tolmácsoljam az illetékes csehszlovák hatóságok őszinte háláját a sátoraljaújhelyi tűzoltótestület részére, amely *Zombory József* parancsnoksága alatt igen hatásosan működött közre a Slovenské Nové Mestoi tűzvésznel.“

Ehhez képest van szerencsém Nagyméltóságodat arra kérni, hogy a csehszlovák hatóságok köszönetét az említett tűzoltótestület, valamint annak parancsnoka részére tolmácsolni méltóztassék.

Felkérem Méltóságodat, hogy a csehszlovák kormányznak ezt a köszönetnyilvánítást tartalmazó átiratát a sátoraljaújhelyi tűzoltótestülettel és annak parancsnokával megfelelő módon közölni sziveskedjék.

Budapest, 1931. évi december hó 1-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Kontz s. k.
miniszteri tanácsos.

A m. kir. belügyminiszternek Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye főispánjához intézett 198.258/1931. B. M. VIII. számú leirata a Torbágyi Önkéntes Tűzoltó Testület által a torbágyi vasúti merénylet utáni mentési munkálatok körül kifejtett odaadó működésének elismerése tárgyában.

A Torbágy község határában 1931. évi szeptember hó 12-ről 13-ra virradó éjjel történt vasúti merénylet színhelyére — a Magyar Országos Tűzoltó-Szöv. jelentése szerint — elsőnek a Torbágyi Önkéntes Tűzoltótestület több lelkes tagja érkezett, akik nemcsak első segélyben részesítették a gaz merénylet sebesültjeit és áldozatait, hanem a mentési munkálatokban is mindvégig résztvettek.

A testületnek ez áldozatkész munkában résztvett tagjaihoz intézett elismerésem azzal küldöm meg Méltóságodnak, hogy azt *Jirka József* községi főjegyzőnek, a testület elnökének, *Weibert János* parancsnoknak, *Oszfolk Antal* alparancsnoknak, vitéz *Vermesi János* testületi ellenőrnek, végül *Steer János* és *Eisenreich József* testületi őrmestereknek ünnepélyes keretek között átadni és ennek megtörténtéről hozzám jelentést tenni sziveskedjék.

Budapest, 1931. évi december hó 2-án.

vitéz *Dr. Keresztes-Fischer Ferenc* s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadásában a „*Tűzrendészet*“ című csoportos mű III-ik füzeté, „*A tűzoltás szabálya*“ írta: *Erdély Ernő*, megjelent és az országos tűzoltószövetség központi irodájában (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) 2 pengőért megrendelhető, mely összeg legcélszerűbben postatakarékpénztári 23.297 számmal jelölt csekkbefizetési lap útján küldhető be.

2207/1900. sz.

ÉRTESETÉS.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ 1930. évi novemberi számában közöltük a m. kir. belügyminiszter 257.349/1930. VII. sz. rendeletét, melyben az egyenruhát viselő egyéneknek fokozottabban mértékben való ellenőrzését elrendeli. Egyben kötelezi azon egyesületeket és szervezeteket, melyek tagjai — jóváhagyott alapszabályaik alapján — egyenruhát viselhetnek, hogy tagjikat arcképes igazolvánnyal lássák el.

Elnökségünk elhatározta, hogy az igazolványt és arcképet befogadó kis könyvalakú tokokat, a lehető alacsony ár elérése és az egyöntetőség biztosítása céljából tömegesen rendel meg és tagtestületeinknek szükség szerint rendelkezésére bocsátja.

Ilyen igazolványtokok kétféle minőségben rendelhetők és pedig:

I. Vászomburkolatban ára darabonként 40 fillér.

II. Bőrburkolatban ára darabonként 80 fill.

A megrendelést legcélszerűbb a 23.297. számú csekkszámunk javára kiállított befizetési lap hátulján eszközölni, mert az igazolványtokokat csak a vételár beérkezése után szállíthatjuk. **Az elnökség.**

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1931. évi december hó 5-én. Az elnöki széket *gróf Széchenyi József* elnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után, azt megnyitotta.

Elnök a m. kir. belügyminiszter képviselőjében megjelent *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri főtanácsost és *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsost, a székesfőváros képviselőjében megjelent *Széchy Imre* műszaki főtanácsost, a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület képviselőjében megjelent *Dr. Körmőczy Emil* igazgató főorvost, a Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesületének képviselőjében megjelent *Littke Dezső* főtitkárt, a boldogemlékü *nemes Breuer Szilárd* családját és az elnökség tagjait üdvözölte.

Ezután *Dr. Marinovich Imre* az elhunyt *Breuer Szilárd* alelnök érdemeiben gazdag pályafutását magas szárnyalású beszéd kíséretében méltatta.

Tíz pernyi szünet után az elnök az ülést ismét megnyitva bejelentette, hogy az elnökség egyik régi értékes tagja, *Dr. Balogh Dezső*, a Tűzrendészeti Közlöny felelős szerkesztője, a segélyzőpénztár ellenőrző főorvosa, érdemeiben gazdag tűzoltói szolgálatának 40-ik esztendejét töltötte be és azzal a hő óhajtással adta át a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség 40 éves szolgálati érmét, hogy azt, mint jól végzett munkának látható jelét még hosszú ideig viselje. egyben arra kérte, hogy tudásával és értékes munkájával az Országos Szövetséget ezután is támogassa.

Napirend előtt *Darvas László* elnökségi tag a „Tűzvédelem“ című lap 2. évi 7-ik számában *Dr. Pálffy Andor* szentendrei parancsnok tollából megjelent panaszos levél sérelmes hangja miatt szólalt fel, melynek éle *Dr. Marinovich Imre* alelnök személye ellen irányult. Több hozzászólás után, az elnökség *Dr. Marinovich Imre* alelnök bizalmáról biztosítva, a támadó cikk felett napirendre tért.

Elnökség a f. évi október hó 3-án tartott ülés jegyzőkönyvének felolvasását mellőzte, mivel az a Tűzrendészeti Közlöny 11-ik számában közölve volt.

Vitéz Dr. Roncsik Jenő előadó azon bejelentését, hogy a f. évi október hó 3-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyvének 13-ik pontja helyeshítésre szorul, mivel abban az fordult elő, hogy a hajdúszoboszlói önkéntes tűzoltótestület 50 éves jubileuma alkalmával, f. évi szeptember hó 27-én tervbe vett tűzoltóverseny a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt. Ezzel szemben az a tényállás áll fenn, hogy ez alkalommal semmiféle tűzoltóverseny sem volt tervbe véve, hanem az ünnepély a környékbeli nagyszámú tűzoltóság és a város intelligenciájának jelenlétében, a hirtelen keletkezett zápor miatt nem a város piacterén, hanem a városháza közgyűlési termében tartatott meg. Elnökség a jegyzőkönyv ily értelmű helyeshítését elrendelte.

Elnökség ezután sajnálattal vette tudomásul *gróf Széchenyi Viktor* 1b. elnökének azon levélbeli értesítését, hogy a f. évi december hó 5-i elnökségi ülésen nagyarányú elfoglaltsága miatt nem jelenhet meg; szintúgy *Erdély Ernő* előadó azon írásbeli bejelentését is, hogy betegsége miatt az ülésen nem vehet részt.

Bejelentést nyert továbbá és örvendetes tudomásul szolgált *Dr. Óvári Ferenc* volt alelnöknek, *néh. Breuer Szilárd* alelnök felállítandó síremlékére beküldött 50 pengő adománya, melynek kapcsán *Dr. Marinovich Imre* alelnök azon indítványát, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ezen célra 200 pengőt utalványozzon, az elnökség magáévá tette és ezen összeget megszavazta.

Főtitkár ezután *néh. Breuer Szilárd* volt ügyvezető alelnöknek a szövetség tisztikarához, f. évi október hó 21-én intézett búcsúzólevelét olvasta fel, melyet az elnökség megilletődéssel vett tudomásul és annak kegyelettel való megőrzését elrendelte.

Főtitkár ezt követőleg a miniszterelnökség 5856/1931. M. E. III. számú leiratát ismertette, mely szerint a Tűzrendészeti Közlöny című időszakosan megjelenő sajtótermék egy-egy példányának 16 oldal terjedelemben való megjelenésére az engedély megadatott. Tudomásul szolgált. Szintúgy tudomásul vette az elnökség főtitkár azon bejelentését is, hogy a hivatásos tűzoltók illetményeinek az „illetményesökkenetés“ alól való felmentését a m. kir. belügyminiszter, a pénzügyminiszter véleményének meghallgatása után teljesíthetőnek nem találta, mivel az illetményesökkenetés alól csak a fegyveres testületek altiszti és legénységi állományú tagjainak illetményei mentesek. Egyébként elnökség e kérelemnek újból való szorgalmazását határozta el.

Ezután *Mátrai Antal* választmányi tag a lapkiadó bizottság nevében tette meg jelentését, mely szerint a hivatalos lap kiadása, a nehéz gazdasági viszonyok folytán, az előfizetők nagyobb mérvben mutatkozó esökkenése miatt fokról-fokra nagyobb nehézségekbe ütközik. Ezzel egyidejűleg a lap redukált költségelőirányzatát terjesztette elő, melyhez az elnökség többek hozzászólása után nem járult hozzá, hanem a lapkiadóbizottságot a legközelebbi elnökségi ülés elé terjesztendő célszerűbb javaslat elkészítésére kérte fel.

Főtitkár azon bejelentését, hogy a Tűzoltó Otthon telke három évi időtartamra, *Strausz Antal* eddigi bérlőnek 3000 aranypengő évi bérösszegért bérbe adatott, a bérlő a szerződésben előírtakat teljes egészében elfogadta, s a bérleti szerződés hatástanú jelenlétében aláírta, az elnökség jóváhagyásával tudomásul vette.

Dadai Dezső vállalkozó azon ajánlatát, mely szerint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség címén.

Tűzoltó-Falinnaptár elkészítéséhez engedélyt kér és amelynek darabonkénti 2 Pengő eladási árából 25 %-ot az országos szövetségnek felajánl, az elnökség elvi álláspontjánál fogva elfogadhatónak nem találta.

Elnökség ezután tudomásul vette *Mátrai Antal* választmányi tagnak vitéz Lengyel Andor mezőcsáti tűzoltóparancsnok szerelésnélküli fecskendőjének, valamint az elizsaposodás ellen védő szűrőjének szakszerű megvizsgálásáról szóló jelentését, mely szerint a kérdéses fecskendő már gyökeres változáson ment át és az alkalmazott szívótojárok forgóeszközök kapcsolata pedig Németországban egy negyed század előtt már ismeretes volt; míg az elizsaposodás ellen védő szűrőt, eltekintve nagy súlyától, tökéletlen szerkezetűnek találta.

Ezt követőleg elnökség jóváhagyólag tudomásul vette azon bejelentést, hogy a Nemzetközi Tűzoltó Szövetség évi tagdíja esedékes lévén, 300 frank (70.50 P) tagdíj a Pesti Első Hazai Takarékpénztár útján elküldött, amelyről szóló nyugta f. évi nov. hó 20-án be is érkezett.

A bajai önkéntes tűzoltótörség azon kérelme tárgyában, hogy a tűzoltó versenygyakorlati szabályzat 9 §-a olyképpen módosíttassék, hogy a megyei, vagy törvényhatósági joggal felruházott városok tűzoltóságai a községi tűzoltóságok versenyében részt ne vehessenek, az elnökség úgy határozott, hogy a kérdés tanulmányozására és ez ügyben való javaslattételre *Papp Ferenc* előadót felkérte.

Elnökség tudomásul vette *Teasdale Ottó* azon bejelentését, hogy a fővárosi tűzoltótisztek részére megállapított új egyenruha mintája készen van és az a többségnek is bemutatott, mely elvben elfogadást nyert. Az erre vonatkozó határozat azonban még eddig ki nem adatott, mely a legközelebbi elnökségi ülésig mindenesetre meg fog történni.

Főtítkárral ezután Győr-Moson-Pozsony k. e. e. vármegyék alispánjának megkeresését ismertette, mely szerint nevezett a folyó évi augusztus hó 15-én Komáromban tartott tűzrendészeti felügyelői értekezletre *Árvay Géza* és *Schneider Ede* tűzrendészeti felügyelőket kiküldötte, akik közül az előbbi Győr, az utóbbi pedig Moson és Pozsony vármegyék tűzrendészeti felügyelői teendőit látja el. Az értekezlet azonban a kiküldötteket, a törvényhatósági felügyelők csoportjába fel nem vette, s az igazoló bizottság a kiküldetési határozatok felmutatása ellenére sem volt hajlandó nevezettek ez irányú jogosultságát elismerni. Ezért a jövőben a tűzrendészeti felügyelői értekezletekre a vármegye képviselőjének kiküldetése iránti megkeresés mellőzését kérte. Ezzel szemben megállapítást nyert azon körülmény, hogy a kiküldöttek valószínűleg téves jelentést adtak le, mivel ezen értekezleten elnöklő *Dr. Kiss Emil* jelentése szerint, megfelelő igazolás után a kiküldöttek elfogadtattak. Ezért az elnökség az alispán ilyértelmű értesítését határozta el.

Vitéz *Dr. Roncsik Jenő* előadó a rádióban időnként a nem hozzáférők által tartott tűzoltói vonatkozású előadásokat tette szóvá, egyben arra kérte az elnökséget, miszerint lépjen érintkezésbe a rádió vezetőségével az iránt, hogy a magyar országos tűzoltószövetség a rádió útján ismeretterjesztő előadásokat tarthasson. Ez ügyben bejelentést nyert azon körülmény, hogy az országos szövetség ilyirányú kérelemmel egyizben már megkereste a rádió igazgatóságát, mely annak azonban helyt nem adott. A megkeresés újbóli megismétlésére az elnökség *Dr. Marinovich Imre* alelnököt kérte fel.

Vitéz *Dr. Roncsik Jenő* azon indítványa felett, hogy az országos szövetség megüresedett alelnöki állása ne töltsék be, az ügyvezető alelnöki teendők ellátására pedig *Dr. Marinovich Imre* alelnök kérésük fel, hosszabb vita fejlődött ki, melynek során

a tűzrendészeti felügyelők külön szervezkedése is szóba került. Elnökség ezen kérdésekben végleges határozatot nem hozott, azonban *Teasdale Ottó* alelnök javaslatára, az alapszabályoknak, az országos tűzoltószövetség szervezete esetleges módosítása céljából egy bizottságot küldött ki, melynek tagjaivá *Teasdale Ottó* alelnök vezetésével, *Erdély Ernő*, *László István*, *Papp Ferenc*, vitéz *Dr. Roncsik Jenő* és *Vida Pál* előadók kérétek fel.

Vitéz *Dr. Roncsik Jenő* előadó ezután az elnökség figyelmét arra a körülményre hívta fel, hogy egyes királyi törvényszékek hírái tűzrendészeti szakértőként peres ügyekben oly egyéneket hallgatnak meg, akik nem tűzoltók és a tűzrendészeti szakkérdésekben járatlanok. Ezért azon javaslatát terjesztette elő, miszerint az elnökség az igazságügyminiszterhez feliratot intézzen az iránt, hogy a kir. törvényszékek elnökeinek felhatalmazást adjon az irányban, hogy orvosokon, építészekon, stb. kívül állandó hites tűzrendészeti szakértőket is kinevezzen.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentését, miszerint a cseh-szlovák kormány, a budapesti cseh-szlovák követség útján a belügyminisztert arra kérte fel, hogy a vitéz *Zombory József* parancsnoksága alatt, a Slovenské Nové Nestoiban dúlt tűzvész alkalmával, a sátoraljaújhegyi testületnek kifejtett hathatós működéseért őszinte háláját tolmácsolja, az elnökség tudomásul vette és a leirat teljes szövegének a Tűzrendészeti Közlönyben való közlését rendelte el.

Főtítkárral azon bejelentése, hogy az 1931. évi november hó 8-ára hirdetett zalaegerszegi kerületi tanfolyam 1932. év tavaszára halasztatott el, tudomásul szolgált. Szintúgy tudomásul vette az elnökség *Teasdale Ottó* alelnök azon bejelentését is, hogy Nagy János nevű ügynök, budapesti lakos, a fővárosban a tűzoltóság cégére alatt, engedély nélkül adományokat gyűjtött, amiért nevezett ellen a budapesti m. kir. államrendőrségnél a büntetőeljárás megindítását kérte.

Ezt követőleg *Vida Pál* előadó a f. évi október hó 4-én Veszprém vármegye tűzoltószövetsége által Zircen tartott évi rendes közgyűlésén és az ezzel kapcsolatos járási versenyen, az országos tűzoltószövetség képviselőjében való részvételét jelentette be, mely alkalommal az ottani újonnan épített tűzoltólakantanya felszentelése is e tűzoltónap kimagasló pontja volt. Tudomásul szolgált.

Főtítkárral ezután *Erdély Ernő* előadónak f. évi szept. 6-án a sárvári önk. tűzoltótörség díszközgyűlésén, az orsz. tűzoltószöv. képviselőjében való részvételéről szóló jelentését ismertette, mely alkalommal a vasvármegyei tűzoltószövetség közgyűlése is ezen ünnepély keretében, *Herbst Géza* udvari tanácsos elnöklése alatt megtartott. Ezzel kapcsolatban bejelentést nyert, hogy Kőszeg város az 1932. év folyamán, visszavételének 400 éves évfordulóját ünnepli meg, mely alkalommal az országos tűzoltószövetséget elnökségi ülésének ezalkalommal Kőszeg városában való megtartására kérték fel. Elnökség e bejelentést tudomásul véve, elhatározta, hogy amennyiben Kőszeg város részéről megkeresés útján meghivatnák, úgy a jubileumi ünnep alkalmával ülését Kőszeg város falai közt fogja megtartani.

Majd *Vida Pál* előadó *Pompár Géza* ny. tűzkár-biztosítási kárbecslő felügyelőnek a községek tűzoltóintézménye felsegélyezésére vonatkozó előterjesztését ismertette, melynek áttanulmányozására és az erről szóló jelentéstételre az elnökség *László István* előadót kérte fel.

Főtítkárral ezt követőleg bejelentette, hogy a belügyminiszter 95.348/1931. B. M. számú rendeletéből, a községek által az 1932. évre előfizethető lapok közül a Tűzrendészeti Közlöny kimaradt, aminek következtében a régi előfizetők egy tekintélyes része,

erre való hivatkozással a lap további előfizetésének mellőzését jelentette be. Elnökség e körülményt sajnálattal vette tudomásul, egyben *Dr. Marinovich Imre* alelnököt felkérte, hogy a belügyminiszteriumban egy oly értelmű pótrendelet kibocsátását szorgalmazza, hogy a községek által, a szövetség hivatalos lapjára való előfizetés továbbra is lehetővé tessenek.

Bejelentett továbbá, hogy *Erdély Ernő* előadó A „tűzoltás szabályai“ című könyvét 5000 példányban kinyomatta, a Győri Hirlap Nyomdavállalat 3783 P és 36 fillért kitevő számláját beküldötte, egyben a részére 15 év után megállapított írói tiszteletdíj kiutalását kérte. Elnökség a bejelentést tudomásul véve, a könyvek megérkezése után a költségek kifizetésére az engedélyt megadta.

Benda László előadó azon bejelentése tárgyában, miszerint a Vasvármegyei Tűzrendészeti Közönyben „Egy új könyv“ cím alatt, a vízszerezést felölelő munka elkészítése nyert bejelentést, melynek az országos tűzoltószövetség által való kiadását azzal a megokolással ajánlotta, hogy a „Tűzrendészet“ Vízszerezés című füzeté fogyófélben van, az elnökség úgy határozott, hogy a szerző a könyv elkészülte után munkáját mutassa be és ha az megfelelőnek bizonyul, az orsz. szövetség annak kiadását vállalja.

Ezt követőleg *vitész Dr. Roncsik Jenő* előadó bejelentette, hogy a „Megelőző tűzrendészet“ c. szakkönyv kinyomatására eddig beérkezett ajánlaton kívül, még két ajánlat küldetett be és pedig a Debrecen városi nyomdától, azonkívül a Győri Hirlap nyomdavállalattól, melyek azonosak; egyben az elkészített munka kinyomatása iránt az elnökség intézkedését kérte. Bejelentette továbbá, hogy a „Megelőző tűzrendészet“ két részre osztva és pedig az I-ső a tüzeseteket megelőző intézkedéseket, a II-ik az alkalmazott részt fogja tartalmazni. Az első rész a nyomdába adható, a második csak a jövő év vége felé készül el. Elnökség a „Megelőző tűzrendészet“ című szakkönyv első füzetének kinyomatásához hozzájárult; *vitész Dr. Roncsik Jenő* előadót pedig felhatalmazta, hogy a könyv kinyomatását a Debrecen városi házinyomdában rendelje meg. Egyben a kész könyveknek az irodába való szállítása után, a könyv előállítás költségeinek és a szerző részére a szokásos írói tiszteletdíj (ívenként 60 P) kifizetésére, valamint 100 drb el nem adható példánynak a szerző részére való átengedésére az engedélyt megadta.

Hajós Emil okl. tűzoltótiszt, ideiglenes irodai alkalmazottat az elnökség az eddig teljesített ügybuzgó szolgálataira való tekintettel irodatiszti minőségben véglegesítette.

Végül főtitkár Kalocsa városban uralkodó áldatlan tűzrendészeti állapotokat ismertette, melynek során *Dr. Lukács Zoltán* vármegyei tűzrendészeti felügyelő azon javaslatát terjesztette elő, hogy az ottani sajnálatos állapotok megvizsgálására és a jelenlegi tarthatatlan helyzet megváltoztatása érdekében *Dr. Marinovich Imre* alelnök kéressék fel. Elnökség *Dr. Marinovich Imre* alelnököt ez ügyben a helyszínén való eljárásra felkérte, aki ezen megbízatást el is vállalta. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Papp Ferenc jubileuma.

A Szeged városi tűzoltótisztek és a Szegedi Tűzoltótestületek Szövetsége Papp Ferencnek, a Szeged városi hivatásos és Önkéntes Tűzoltóság főparancsnokának, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi előadójának, a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete alelnökének har-

minéves szolgálati jubileuma alkalmából szép ünnepséget rendeztek október hó 25-én, a szegedi központi tűzoltólaktanyában.

Az ünnepély a főparancsnoki irodában kezdődött, ahol a jubiláló tűzoltófőparancsnok előtt szegedi tűzoltótisztek, a Szegedi Tűzoltótestületek Szövetsége, a Szegedi Hivatásos Tűzoltóság, a Szegedi Önkéntes Tűzoltóság, a Somogyi telepi Önkéntes Tűzoltóság, a Szegedi Önkéntes Mentőegyesület, a Szegedi Kéményseprőmesterek, a Szegedi Kéményseprősegek Egyesülete küldöttségekkel jelentek meg, üdvözölték és nyújtották át a jubilánsnak az ajándékokat.

Papp Ferenc tűzoltófőparancsnok meghatóan köszönte meg az üdvözléseket, kiemelte, hogy 30 éves munkásságának legnagyobb jutalmát a bajtársak, a barátok és jóakarók szeretetteljes üdvözlésében látja.

A meleg ünneplés a tűzoltólaktanya udvarán folytatódott, ahol a Szegedi Tűzoltó Testületek Szövetségébe tartozó testületeknek mintegy 200 tűzoltója sorakozott fel. De ott láttuk a szomszédos községek és városok tűzoltóságainak vezetőit, küldöttségeit, a közeli járási és vármegyei tűzrendészeti felügyelőket, a város hatóságának, a vegyes dandárparancsnokságnak, a Szegeden állomásozó összes katonai alakulatoknak, az államrendőrség tisztikarának és őrszemélyzeti osztályának, a Kereskedelmi és Iparkamarának, Ügyvédi Kamarának, Ipartestületnek nagyszámában megjelent képviselőin kívül a város előkelő közönségének nagy részét.

A Szegedi Tűzoltó Testületek Szövetségébe tartozó tűzoltóegyesületek egymásután mutatták be a különféle és változatos összeállítású szergyakorlatokat. Itt láttuk a Keeskestelepi Önkéntes Tűzoltók, a Szegedi Önkéntes Tűzoltók ütemszerűen pontosan végrehajtott tömlőfektetési és mozdonyfecskendőszerelesi gyakorlatait. A Somogyi telepi Önkéntes Tűzoltók Mátrai-féle kerekas aggregáttal és angol dugólétrákkal sikerült támadási gyakorlatot mutattak be, míg a szegedi hivatásos tűzoltók a közönség feszült érdeklődése mellett szerelték a tololétrákat, melyeken macskaügveséggel kúsztak föl a magasba; precízen végrehajtott horoglétramászás után, mentőtömlőszereles és mentés után befejeződtek a gyakorlatok.

A gyakorlatok befejezése után Papp Ferenc tűzoltófőparancsnok az elmúlt évben legnagyobb szorgalmat és buzgóságot tanúsító három önkéntes tűzoltónak, Gazdik Gyulának, Szücs Péternek és Varga Pálnak, mint akik a legtöbb éjjeli őrségen, a legtöbb gyakorlaton és legtöbb tüzesetnél vettek részt egy-egy órát, illetőleg ezüstcigaretettáráért nyújtott át elismerő és buzdító beszéd kíséretében.

Ezután a város hatósága részéről megjelent *Dr. Pálffy József* kormányfőtanácsos, polgármesterhelyettes, a tűzrendészeti osztály vezetője ünnepi beszédet mondott, melyben Papp Ferencnek messze a köztisztviselői szolgálati kötelességén túlmenő buzgalmát, a megelőző tűzrendészet terén a Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyvével szerzett különös érdemeit méltatva átnyújtotta a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség XXX. éves szolgálati érmét. A beszéd végeztével Papp Ferenc tűzoltófőparancsnok megköszönte a város közönségének és hatóságának a város polgármesterhelyettese által tolmácsolt elismerését és jókívánságait.

Az ünnepély befejezésekor nagy látványosságot nyújtott a tűzoltócsapatok és tűzoltószerkecsik díszfelvonulása a Kossuth Lajos sugárúton. A felvonulók tisztelgését Papp Ferenc tűzoltófőparancsnok a központi tűzoltólaktanya főbejárata előtt a megjelent előkelőségek mellett fogadta. A felvonulást a hivatásos tűzoltóság, a szegedi önkéntes tűzoltóság és a

somogyi telepi önkéntes tűzoltóság díszszakaszai nyitották meg, majd az autótűzoltószerek, autófeeskendők, szerkocsik, tolólétrák dübörögtek el, utána a lófogatú szerkocsik és motoros feeskendők vonultak el vágójában. A jubiláló főparancsnokot a tűzoltótületek, bajtársak, ismerősök és jóbarátok közül számosan üdvözölték az ország minden részéből táviratilag és levélben.

Könyvismertetés.

ERDÉLY ERNŐ:

A TŰZOLTÁS SZABÁLYAI (Taktika).

A „Tűzrendészet“ III. füzetének újabb kiadása.

Itt volna az alkalom arra, hogy most, midőn 30 évi tűzoltói működése után a X. könyvét akasztja — íme — a magyar tűzoltók karácsonyfájára: *Erdély Ernőről* ne csak mint *tűzoltóról* és *szakíróról*, hanem elsősorban *mint emberről* mutassunk be pillanatfelvételt ... legalább is rövid vonásokkal.

Röviden azért, mert ahhoz, hogy őt megismerjük, elég, ha ama legszebb jellemvonását emeljük ki, mely e művének előszavából is kiragogy, midőn abban a legfontosabbnak azt tartja, hogy kellő és méltó szavakkal leróhassa őszinte háláját mestere: az immár csak néhai nemes *Breuer Szilárd* iránt! Csak az „igaz emberek“ nem titkolják hálaérzetüket, mellyel tanítóik és mestereik iránt adózni kívánnak még akkor is és ott is, amidőn már ők maguk is tanítanak és mestereik tanszékét foglalták el.

Tanítványai közül — s ki nem volt *Breuer* tanítványa széles e hazában? — sokan sokra vitték, de nem mindegyik volt *Erdélyhez* hasonló a hála és elismerés lerovása terén és már ez a jellemvonás teljesen rokonszenvenné teszi a mű szerzőjét azok előtt is, akik őt esetleg személyesen nem ismernék. Ámde — labuntur anni — maholnap már olyan tűzoltó is alig akad, aki *Erdélyt* személyesen ne ismerné, aki előadásait ne hallgatta volna s aki ne hajolt volna meg nemesak a páratlan közvetlenségű logikája, hanem a *Breuer* módszere szerint csoportosított, de símulékony, tiszta magyarsággal előadott érvek és pontos adatok hatalmas tömegei előtt.

Az „igaz ember“-t a hála nemes vonásán kívül még a kiapadhatatlan ügybuzgalom és az a fanatikus ügyszeretet is jellemzi, mely minden szavából kiárad, magával ragad s amely a legszkeptikusabb filisztert is megtudja győzni pl. ezen állítása igazságáról: „... A tűzoltás műszaki tudás, amelyet épp úgy el kell sajátítani, mint a technika bármelyik más ágát. Nem lehet hozzá nem értő voluntörök kísérléteivel kockára tenni a fenyegetett nemzeti vagyont megmentését, amiképp az orvosi tudomány is kiközösítette a kuruzslókat s nem engedí az emberélet megmentését jóakarátú tudatlanok segítségével vesélyeztetni.“

De nem mondja, hogy ezt a műszaki tudást, ezt az alapos felkészültséget csak az sajátíthatja el, akit pl. sorsa a hivatásos tűzoltói pályára sodort. Elvégre nem született minden főparancsnok tűzoltónak, sőt a legtöbb hivatásos főparancsnok mint önkéntes tűzoltó kezdte pályafutását s az „önkéntes évek“ nem váltak szégyenére „hivatásos“ korában sem, mint ahogy nem szégyenleni való az, ha valaki hivatását azzal a legnemesebb sportszerűséggel, azzal a leglelkesebb ügyszeretettel s az önkéntes intézmények olyan megbecsülésével teljesíti, mellyel *Erdély Ernő*, aki Győr szab. kir. város hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka s aki ezen őszinte színvallásával — mint harmadik jellemvonásával — az „igaz ember“ jelzőt igazán, osztatlanul érdemelte ki.

Reá kellett mutatnunk e három jellemvonására, mert ezek palástjában lép elő az ember, midőn az

írót olvassuk. Róla is elmondhatjuk, hogy az önkéntes tűzoltói ügyszeretetet vitte a tűzoltói pályára, az tette őt szakemberré s szaktudása pedig a „Mester“ méltó tanítványává, aki a „Taktikájá“-nak megírásakor számolt azzal, hogyha a tűzoltóságok ... „a társadalmi alakulatok, sportszerű működésük, látványos szereplések köréből teljesen ki is emelkednek s a legfontosabb műszaki tanulmányok közé kerülnek“, azonban vidéken, faluhelyen — sőt nagyobb városokban is — ma még nélkülözhetetlenek az önkéntes tűzoltóságok s ezért könyvében — miként azt az „alkalmazott tűzoltás“ című része bevezető sorai-ban is jelzi, — a vidéki tűzoltóságok kiképzésére fordította a nagyobb gondot s a falusi önkéntes tűzoltóságok tudását fokozottabb mértékben kívánta fejleszteni, nemesak az egyes községekben előfordult érdekesebb tüzesetek szakszerű leírásával, hanem az ilyen tüzek oltási módjainak minél gyakorlatiasabb és részletesebb ismertetésével is.

Úgy látjuk, hogy a gyakorlatiasságnak ez az elve az egész műben érvényesül. A 240 oldalas könyvben ugyanis az ú. n. elméleti rész (a támadási feladatokkal együtt) éppen 100 oldalon foglal helyet, míg a többi 140 oldalt az alkalmazott tűzoltás tanulságai töltik meg. Mindkét részben bőségesen vannak világos, könnyen áttekinthető rajzok, tiszta, jólsikerült helyszíni fényképfelvételek, melyek egy részében a „Tűzrendészeti Közlöny“-ből, valamint a más hazai és külföldi szaklapokból átvett tüzeset-leírásokkal együtt eléggé nem hangsúlyozható módon fokozzák a mű gyakorlati értékét. Sajnálattal nélkülöztük azonban a kémiai hatású (habbal, gázzal, porral) oltószerek ismertetésénél a megfelelő fényképeket, műszaki rajzokat (hossz- és keresztmetszeteket), melyek szerintünk könnyen beszerezhetőek lettek volna s azon vidéki tanfolyamhallgatók előtt, akik pl. a *Szilvay*-féle poroltót, vagy a székesfővárosi tűzoltóságok legújabb haboltó-autóját még nem láthatták, e tankönyv értékes kiegészítő segéd-eszközeivé váltak volna.

Ámde a könyv így is minden dicséretet és elismerést megérdemel. Azt a célt, hogy a téli testületi tanfolyamokon az egyes fejezetek felolvasásával, vagy a kerületi tanfolyamokon, mint a „taktika“ tantárgyának megtanulásához szükséges segéd-könyv használatával ne csak előbbre vigye a tudás fátylóját, hanem azzal minél szélesebb kört világítson be: *Erdély Ernő* e könyvével is teljesen elérte s feladatát pompásan oldotta meg. Ha szabad nála, a „taktika“ oktatójánál taktikai hibát felfedeznünk, úgy az csak az lehet, hogy ezzel a könyvével, illetve könyve ezen III. kiadásával csak most s nem előbb lépett a nemzeti vagyónvédő front harcvonalába, ahol ez a könyve már régen várva-várt volt s amely fronton ezzel a könyvvel a „látva merő“ tűzoltók számos generációját vezérli majd az igazán nemzetmentő diadalra.

Dicséret és osztatlan elismerés fogadja e szép munkáját is, melynek tartalmi szépsége csak fokozódik a rendkívül gondos és izléses technikai kivitelével és szinte pazar kiállításával. S ha van e csonka hazában olyan tűzoltó, aki lelkes ügyszeretettel és áldozatos rajongással iparkodik akár a testülete, akár a saját könyvtára állományát igazi szakkönyvvel kiegészíteni, úgy az az *Erdély Ernő* művei mellé a „Taktika“ ezen kiadását sietve szerezze meg, ne hogy rövid idő múlva azt hallja majd, hogy ez a kiadás is már elfogyott. S *Erdély Ernőt* pedig e könyve „kelendőségében megnyilvánuló bajtársi elismerésen“ kívül kísérelje a Szeretet, Szépség és Erő hármasságának éltető sugara ama további munkálkodásában, melyet számára a „Mester“ kijelölt s amelyet Ő, — az egykori hálás tanítvány — „igaz ember“ módjára és Mesteréhez méltóan remélhetőleg még nagyon soká folytat.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *Kelemen János* szertáros (Gyula önk.), *Sánta Károly* alparancsnok, *Artinger Károly*, *Brunner Mihály*, *Rosner János* és *Schmidt János* tűzoltók (Felsőrönök önk.), *Kovács Antal* parancsnok, *Kovács Gyula* alparancsnok és *id. Kovács Antal* pénztáros (Szergey önk.), *Grastyán István* tb. parancsnok (Köszegdoroszló), *Horváth János* tűzoltó (Velem), *Varga Ferenc* őrmester (Budapest hiv.), *Tóth Ernő* vármegyei tűzrendészeti felügyelő (Baja), *Bárdos Gyula* nyug. székesfővárosi tűzoltó-őrmester (Dunagőzhajózási társaság), *Bagaméri Bálint* alparancsnok (Pap önk.), *Karbuszky József* alparancsnok, *Molnár Ignác* szakaszparancsnok, *Gács Kálmán*, *Papp György* és *Takács Antal* őrparancsnokok (Nagyatád).

WACZLAVEK VILMOS

székesfővárosi tűzoltó-főgépezés f. évi december hó 5-én d. u. 3 óra 30 perckor, a IX. ker., Soroksári-út 94. szám alatti tüzészetnél, szolgálatának teljesítése közben, 53 éves korában váratlanul elhunyt. A székesfőváros derék tűzoltóját a maga halottjának tekintette és sírját a kötelességteljesítés áldozatainak számára fenntartott sírhelyek közt jelölte ki. Díszes temetése f. évi december hó 11-én a kőbányai új köztemetőben folyt le, melyen *Dr. Ripka Ferenc* főpolgármester is megjelent. Utolsó útjára *Teasdale Ottó* főparancsnok vezetése alatt a tűzoltóság tisztikara és két század városi tűzoltó, az önkéntes tűzoltótestület küldöttsége, azonkívül az állami rendőrség nagyobb számú tisztje és egy díszszakasz rendőr kísérte el. Nyugodjék békével.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület néhai Breuer Szilárd kormányfőtanácsos, nagynevű parancsnokának felállítandó síremlékére 100 pengőt adományozott.

Kecel község önkéntes tűzoltótestülete a közel-múltban fennállásának tizedik évfordulóját ünnepelte, amidőn is *Ádám Antal* parancsnok díszközgyűlés keretében az öt és tíz év óta szolgáló tűzoltóknak a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szolgálati érmeit nyújtotta át.

Gőzmalom-koptatótűz Budapesten. F. évi november hó 24-én este 9 óra 29 perckor, a IX. ker., Soroksári-út 16. szám alatt levő Gizella-gőzmalomból koptatótűz jeleztek. A vett tűzjelzésre a IX., IV., kp. és önk. tűzörségek, 3 tiszt vezetése mellett 67 tűzoltóval és 12 szerrel a tűz színhelyére vonultak, ahol mihamar *Teasdale Ottó* tűzoltófőparancsnok is megjelent. Az örségek megérkeztek a koptató III-ik emeletén a gabonaszárító berendezés légmelegítő kazánjában és a berendezés külső részén lerakodott lisztpor, korpa, valamint a gabonaszállító esatornában levő gabona égett. A keletkezett tűz egy házi vezeték segítségével és az időközben működésbe lépett 2 Sprinkler-rózsa útján rövidesen eloltatható volt. A tűz a légmelegítés túlhevítése folytán keletkezett.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének tagjai, az elnökség meghívására, a tűzoltófőparancsnok

ság közbejöttével, f. évi december hó 6-án a központi tűzoltólaktanya udvarán, a fővárosi tűzoltóság legújabb szereit és berendezését, valamint azok működését, erre az alkalomra rendezett gyakorlat keretében tekintették meg. A szereket bemutatását *St. Vay Kornél* tűzoltófőtiszt eszközölte, aki a nagyteremben megjelent érdeklődőket szakszerű magyarázatokkal látta el. E tanulságos szemle után a szövetség *Teasdale Ottó* főparancsnok elnöklété alatt vármegyei ülést tartott, melyen folyó ügyek tárgyaltak le.

HIRDETMÉNY.

Vennénk egy teljesen jókarban levő, használt szivattyúval felszerelt lajtoskocsit, cea 600 liter ürtartalommal. Részletes árajánlatokat „**Ajkacsingervölgyi Tűzoltó Egylet, Ajka** címre kérünk.

Az Ajkacsingervölgyi Önkéntes Tűzoltó Testület parancsnoksága.

HIRDETMÉNY.

A székesfővárosi hivatásos tűzoltóságnál egy löfogatú, négy kerekű, 26 m hosszú, forgatható Magirus-gyártmányú, kézierővel működő, tolólétra eladó. A nevezett létra kifogástalan állapotban van és az V. kerületi őrségen bármikor megtekinthető. Árajánlatok 1932. jan. 15-ig készfizesítés feltételével az alulírt főparancsnoksághoz intézendők.

Budapest, 1931. évi december hó.

Tűzoltófőparancsnokság.

VIII., Kún-utca 2.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. pénztárosa.
Lapkiadó-bizottság: Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. tb. elnök, Dr. Aujezsky László, a m. kir. orsz. Meteorológiai Intézet adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hiv. főtiszt, Breznay Imre vármegyei tűzrendészeti felügyelő (Eger), Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hiv. parancsnok, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hiv. hivatásos főtiszt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Labiner Gyula főparancsnok (Rákospalota), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Viza Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

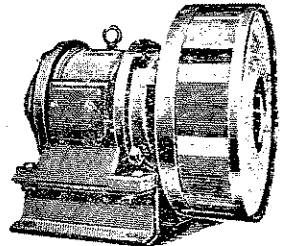
Parancsnok Ur csak egy gombnyomás

és az egész helységben azonnal alarmirozza a tűzoltólegénységet a

szirénával!

Gondoljon saját felelőségére, ha elmulasztja a modern riasztó berendezés beszerzését!

Szirénaismertetőnk azonnal díjtalanul rendelkezésére bocsátjuk

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VII., Kertész-utca 27.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és statikus szivattyú-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ Alapítva 1896. évben.

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle Jerricat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtoskat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek rakományban kaphatók. Központi iroda tel.: A. 22-2-26. Gyári tel. A. 59-4-0.

Walszer Ferencz

BUDAPEST, VI., LOMB-UTCA 34-36. SZ.

Telefon: A. 91-3-46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

SIEMENS ÉS HALSKE R.-T.

Budapest, VI., Teréz-körút 36
Telefon: 10-9-85, 20-1-01 számGyárt és szerel: mindennemű vil-
lamos tűzjelzőkészülékeket és be-
rendezéseket, gyárak, községek és
városok számára.A megszünt **TEUDLOFF-DITTRICH Rt.** gyártmányait, úgy-
mint: kézihajtású, motoros és autófecskenőket, lajt-
kocsikat, vészvonatokat és tűzoltósági felszerelése-
ket az ismert kivitelben állítjuk elő.Forgalomba hozza: **Magyar királyi állami vasgyá-
rak kereskedelmi képviselője r.-t., Buda-
pest, V. ker., Vilmos császár-út 28. szám**

Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak Budapest, X., Kőbányai-út 21

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **P É N Z Ö S S Z E G E K E T** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 10 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szak-
könyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és
nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-
számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.
SAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I., III., V., VI., VII. ára 5.50 pengő. Ezen füzetek egyenként is
kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”,
ára 1.— pengő. III. füzet, Erdély Ernő: A tűzoltás szabályai, ára 2.— pengő. V.
füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— pengő. VI. füzet,
Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tarto-
zékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési
zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve ára fűze-
ve 20.— P., bekötve 22.— P. Papp Ferenc Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale
Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati
szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltó gyakorlati szabályzat kivonata, ára —30 P. Tűz-
oltóverseny gyakorlati szabályzata, ára —50 P. Szolg. szabályzat, ára 1.20 P.
Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Érem-
szabályzat, ára —60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűz-
rendészeti kormányrendelet, ára —40 P.; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolya-
mokról, ára —40 P. **SZÍNMŰ:** Techlar Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay
József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály
nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —40 P. Díszokmány-úrlap,
ára 2.— P. Oszdtályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —02 P. Barabás István:
„Szépligetű tűzoltóság”, ára 5.— P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden
magyar város”, ára 1.50 P. Erdély Ernő: Tűzesetek nyomozása, ára 1.50 P. Rehák
Tamás: Motoros fecskendők és szerek, ára 8.— P. 10 példány rendelése esetén 6.— P.
Tűzoltóigazolványtok. vászonburkolatban darabonként 40 fillér, bőrburkolatban darabonként
80 fillér.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—;
X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—;
XL. éves 16.—; szalag —70; igazolványlap —30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék
a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-
Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellené-
ben minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az
összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal beje-
lentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze-
gen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-
talanul jelenthető.

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb
automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

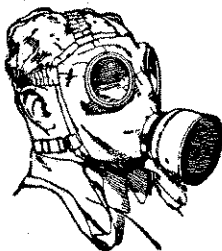
A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek
alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák.
Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja
IPARTERMÉK ÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 11-0-18.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

Tökéletes és olcsó

füst- és gázálcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 42-3-32
Városi mintaraktár: IX., Őllői-út 1. Tel.: A. 86-6-94

Morzányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindenemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumiégyezzőket.

Alapítva 1870.

„ERICSSON”

(Ezelőtt

Deckert és Homolka)

MAGYAR VILAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I., Fehérvári-út 70.

Telefon: A. 22-8-09, A. 28-9-64, és J. 34-0-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„TOTAL”

a tűzoltókészü-
lékek királya!

folyékony szénssavval
működik és száraz por-
ral olt és ezért télen nem
fagy be, nyáron nem
párolog el; sikeresen olt
mindenféle tüzet, tehát
a veszélyes folyékony
anyagok, mint: benzín,
szesz, éther, petro-
leum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos
tüzeeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretessé-
liséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigaszínház-u. 5. Tel.: A. 27-7-99

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 84-5-11

IV. Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85.

• Telefon A. 23-7-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli füzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 ★ Tel. A. 91-4-46

Az 1931-ik évfolyam tartalomjegyzéke.

a) Vezércikkek:	Oldal	d) Tűzoltói és tűzrendészeti oktatócikkek:	Oldal
Breuer Szilárd (Dr. Balogh Dezső)	1	A tömegveszély és a pánik (Dr. Balogh Dezső)	5
Gróf Széchenyi József (Techlár Ernő)	17	Elmélkedések a modern automatikus működésű tűzoltóautólétráról (Antalfy István)	7
A csongrádi tüntetés és a tűzoltóság (Blasnek Hugó)	33	A bécsi gyáripari, tűzvédelmi, balesetelhárítási és mentésügyi nemzetközi gyűlés 1930. évi október hó 17—19-ig tartott szakelőadásainak értékelése tűzoltói szempontokból (Blasnek Hugó)	8
Széchenyi Ödön gróf (Techlár Ernő)	49	A jugoszláv tűzoltóságok szervezete (Herzic Marijan)	9
Blasnek Hugó (Techlár Ernő)	65	Isku (Dittrich József)	20
Teasdale Ottó (Techlár Ernő)	81	Magyar tűzoltótisztek tanulmányi kirándulása Franciaországba	75
Az egységes tűzoltói egyenruha és rangjelzés kötelező viselésének végleges rendezése hazánkban (Dr. Balogh Dezső)	97	Leventék tűzoltói kiképzése (Labiner Gyula)	85
Kerületi tűzoltó-szaktanfolyamok (Dr. Balogh Dezső)	113	Tűzoltóhalál. (Dr. Balogh Dezső)	86
A hazai tűzoltóságok fenntartásának nehézségei (Dr. Balogh Dezső)	129	A jövő légiháborújától tartanunk kell, de megijedniük nem szabad (Antalfy István)	99
A tűzoltó-rendgyakorlatok reformja (Meskó László)	141	A mult tarlóján (Démusz Endre)	103
Breuer Szilárd (Techlár Ernő)	155	Kézi tűzoltókészülékek jókarbantartása és ellenőrzése	114
Tűzoltói rendelkezések (Dr. Balogh Dezső)	171	Kétkerekű—négykerekű (Szemethy Gyula)	118
b) Jegyzőkönyvek a M. O. T. Sz. üléseiről:		Tűzoltólovak (Dr. Balogh Dezső)	119
Győrben, 1931. évi január hó 18-án elnökségi ülés	25	Tűzvédelmi propaganda a drezdai nemzetközi egészségügyi kiállításon (Lajta Andor)	120
Győrben, 1931. évi január hó 18-án rendkívüli választmányi közgyűlés	27	Még egy összehasonlító kísérlet a száraz- és a vízzel való oltás között (Schänker)	146
Győrben, 1931. évi január hó 18-án rendkívüli nagygyűlés	42	A hazai tűzoltóságok fenntartásának és fejlesztésének némely módjai (Labiner Gyula)	157
Budapesten, 1931. évi február hó 2-án elnökségi ülés	44	Körzeti bemutatók Heves vármegyében (Breznoy Imre)	162
Budapesten, 1931. évi március hó 28-án elnökségi ülés	58	Épületek tűzkárbeviseléséről (Démusz Endre)	173
Budapesten, 1931. évi június hó 6-án elnökségi ülés	88	Fele-e a tűzkárosult, avagy a biztosító a tűzoltás közben megsérült ruhákért (Dr. Kozma Győző)	174
Komáromban, 1931. évi augusztus hó 16-án elnökségi ülés	135	Kétkerekű—négykerekű? Nem, hanem motoros (Kiss Béla)	176
Komáromban, 1931. évi augusztus hó 16-án rendes választmányi közgyűlés	148	e) Tűzoltótechnikai cikkek és ismertetések:	
Budapesten, 1931. évi október hó 3-án elnökségi ülés	165	Az új ásványolajrendelet-tervezet	23
Budapesten, 1931. évi december hó 5-én elnökségi ülés	179	Ásványolajrendelet (Tervezet)	23
c) Rendeletek:		A tetrachloros és bromethyles tűzoltókészülékekről (Teasdale Ottó)	34
A m. kir. belügyminiszter 125.000/1931. B. M. számú körrendelete az alapszabályaik értelmében a tagjaik részére formaruha (egyenruha) viselési engedélyt nyert egyesületek formaruha-mintáinak képen, vagy részletes leírásban való bemutatása tárgyában	11	A széna önfelmelegedése és öngyűlése (vitéz Dr. Roncsik Jenő)	36
A m. kir. belügyminiszter 188.684/1931—VIII. B. M. sz. körrendelete a Tűzrendészeti Közlöny című szaklap ajánlása tárgyában	24	Hozzászólás az ásványolajrendelet-tervezet	56
A m. kir. belügyminiszter 131.548/1930—VIII. B. M. sz. rendelete vármegyei tűzoltószövetségek megalakítása és működése tárgyában	25	Az ellentűzek alkalmazásának tudományos alapjai	82
Békés vármegye alispánjának 22.355/1930. sz. rendelete a hivatásos, fizetéses, önkéntes és köteles tűzoltóságok tagjainak a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára útján való biztosítása tárgyában	25	A legnagyobb oltóhatást biztosító Stanzig-féle sugáreső	98
Az Országos Testnevelési Tanács társelnökének 1761/eln. 1930. OTT III. sz. rendelete a leventék tűzoltásban való kiképzése tárgyában	42	Kézi tűzoltókészülékek jókarbantartása és ellenőrzése	114
A m. kir. belügyminiszter 128.084/1931—VII. B. M. sz. rendelete a mozgófényképezetek tűzrendészeti ellenőrzése tárgyában	58	Robbanás (vitéz Dr. Roncsik Jenő)	131
Kivonat a m. kir. miniszterelnök 1931. évi 3700. M. E. sz. és a magasépítési és más műszaki ügyeknek a kereskedelemügyi minisztérium keretében való összpontosításáról	105	Motorszelepek működési zavarai	163
A m. kir. belügyminiszter 190.704/1931—VIII. B. M. sz. körrendelete a kerületi tűzoltótanfolyamok szervezése tárgyában	134	A filmek veszélyessége az üzemekben és az otthonban (Dittrich József)	172
A m. kir. miniszterelnökség rendelete a „Tűzrendészeti Közlöny“-nek tizenhat oldal terjedelemben való megjelentethetése tárgyában	165	f) Tűzesetek és egyéb veszedelmek:	
		A párkányi tűzvész (László István)	21
		Az óbudai hajógyár fűrészesarnokának égése (Dr. Balogh Dezső)	58
		A Fatermelő és Fakereskedelmi Rt. fatelepenek égése Budapesten (Dr. Balogh Dezső)	87
		A müncheni „Glaspalast“ égése 1931. június 6-án	101
		Tetőtűz a budapesti Központi Városházán (Dr. Balogh Dezső)	103
		A m. kir. Operaház női-jelmezsztárjának égése Budapesten	134
		A Bunzel és Biach cég rongyraktárának égése Budapesten (Dr. Balogh Dezső)	177